

T. C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

**4 NUMARALI AMASYA ŞER'İYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

CANAN YILDIRIM

AMASYA
Kasım- 2018

T. C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

**4 NUMARALI AMASYA ŞER'İYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRMESİ**

Canan YILDIRIM

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yılmaz KARADENİZ

AMASYA- 2018

ETİK BEYAN

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin ortaya çıkması durumunda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. .../.../....

ÖZET

4 NUMARALI AMASYA ŞER'İYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ

Canan YILDIRIM

Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 11/2018

Danışman: Doç. Dr. Yılmaz KARADENİZ

Bu çalışmada 1642– 1644 yıllarına ait 4 Numaralı Amasya Şer'îye Sicil Defteri'nin transkripsiyonu yapılmıştır. Defterdeki kayıtlar konularına göre sınıflandırılmış ve değerlendirilmiştir.

Çalışma 3 bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Osmanlı'nın 17. Yüzyılın ilk yarısındaki siyasi, sosyal ve ekonomik yapısı, şehir tarihçiliği ve Amasya şer'îye sicilleri hakkında genel bilgiler verilmiştir. 1. Bölümde Osmanlı'da kadılık ve şer'îye sicilleri kısaca bilgilendirme yapılmıştır. 2. Bölümde 4 Numaralı Amasya Şer'îye Sicili defteri hakkında bilgiler yer alır. Bunun yanı sıra sicildeki kayıtların tasnifi ve değerlendirilmesi yapılmıştır. 3. Bölümde ise transkripsiyon çalışması verilmiştir. Son olarak da genel değerlendirmenin yapıldığı sonuç kısmı ve kaynakça kısmı eklenmiştir.

Transkripsiyon çalışmasının yapıldığı kısımda numaralandırma 1/1, 1/2, 1/3 şeklindedir. İlk rakam sayfanın numarasını ikinci rakam ise sayfada bulunan kayıt sırasının numarasını ifade etmektedir.

Transkripsiyon kısmında okunamayan kelimelerinde “.....” işareti konulmuştur. Transkripsiyon yapılırken emin olunamayan kelimeler “?” işareti ile defterde boşluk olan kısımlar ise “( )” işareti ile belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Amasya, Şer'îye Sicili, Kadı

ABSTRACT

THE TRANSCRIPTION AND THE EVALUATION OF AMASYA THE 4TH SHARIA CORT RECORD

Canan YILDIRIM

Amasya University, Institute of Social Sciences

Division of Classroom Education, Section of History 11/2018

Supervisor: Associate Professor Yılmaz KARADENİZ

The transcription of Amasya the 4th Sharia Court Record between the dates 1642 and 1644 has been done in this study. The record in the book has been classified and evaluated according to the topics.

The study consists of three section. Introduction contains the general information on the Ottoman political, social and economic structure of the Ottoman Empire in the first half of the 17th century and city historiography and Amasya sharia cord records. The first section gives informations about the kadi in the Ottoman and the sharia cord record. The second section mentions about the information of Amasya the 4th Sharia Court Record Book. Besides, the dissection and evaluation of the records have been done. The third section, gives the study of trascription. Finally, over all evaluation and the referances are placed in the conclusion section.

In the section of transcription study, numbering is as 1/1, 1/2, 1/3. The first numeral states the page number and the second numeral states the number of the record rank available on the page.

In the transcription section, “.....” has been used to indicate to undecipherable words and “?” to indefinite words and ( ) to blanks placed in the record book.

Key Word: Ottoman, Amasya, Sharia Cort Record, Kadi

ÖN SÖZ

Osmanlı devletinin güçlü merkeziyetçi yapısının taşradaki en önemli temsilcilerinden biri de kadıdır. Kadının yargı görevini yerine getirmesinin yanı sıra askeri işler, noterlik ve belediye hizmetleri gibi çok geniş bir görev alanı bulunmaktaydı. Mahkemede yargı görevini yerine getirirken görülen davalar ve noter işlemleri diyebileceğimiz işlemler şer'îye sicili olarak adlandırılan deftere kaydedilirdi. Defterlere ayrıca merkezden gelen fermân, berat gibi belgeler ve taşradaki diğer resmi kurumlardan gelen yazışma evrakları da kaydedilirdi.

Şer'îye sicillerinin içerdiği kayıtların çeşitliliği tarih ilmi açısından oldukça önemlidir. Toplumun sosyal, kültürel, idari, siyasi, dini, ekonomik ve hukuki yapısı hakkında ayrıntılı olarak bilgi edinebilmek için yararlanılabilecek en önemli kaynaklardan biri olma özelliği taşımaktadır. Şer'îye sicilleri mikro düzeyde şehrin ve toplumun yapısı hakkında bizlere birçok bilgi sunarken makro düzeyde Osmanlı sosyo-ekonomik yapısıyla ilgili kapsamlı bilgileri gözler önüne sermektedir.

Şer'îye sicilleri sosyal tarih ve şehir tarihçiliği araştırmalarının en önemli kaynakları arasındadır. Bu kaynakların sistematik bir şekilde literatüre kazandırılması ve yeni bilgilerin gün yüzüne çıkartılmasıyla birlikte tarih ilmine büyük katkılar sunacağı açıktır. Bu çalışmanın amacı da Amasya kadı sicillerinin bir halkası olan 4 Numaralı Amasya Şer'îye Sicili'nin literatüre kazandırılmasıdır. Amasya tarihinin bir dönemine daha ışık tutacak olan çalışma ile Amasya'nın sosyal, ekonomik, kültürel, dini ve askeri yapısı hakkında yeni bilgilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Çalışmalarım esnasında bana yardımcı olan değerli danışman hocam Doç. Dr. Yılmaz Karadeniz'e ve bu süreçte desteğini esirgemeyen aileme çok teşekkür ederim.

Canan YILDIRIM

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
ÖN SÖZ.....	iv
TABLolar DİZİNİ.....	viii
KISALTMALAR DİZİNİ	ix
GİRİŞ.....	1

I. BÖLÜM

1. OSMANLI'DA KADILIK KURUMU	6
1. 2. Kadıların Eğitimi	7
1. 3. Kadıların Ataması	8
1. 4. Kadıların Sınıflandırılması	9
1. 5. Kadıların Görevleri	10
1. 5. 1. Yargı İle İlgili Görevleri:	10
1. 5. 2. Mülki ve İdari Görevleri:	10
1. 6. Kadıların Denetimi ve Mesleğin Sorumlulukları.....	11
2. ŞER'İYE SİCİLİNİN TANIMI VE ÖNEMİ.....	11
2. 1. Şer'İye Sicilleri	11
2. 2. Şer'İye Sicillerindeki Konu ve Belge Çeşitleri	12
2. 2. 1. Kadılar Tarafından Tutulan Kayıtlar.....	13
2. 2. 2.-Üst Makamlardan Kadılara Gönderilen Belgelerin Kayıtları	13
2. 3. Şer'İye Sicilleri'nin Önemi	13
3. AMASYA'NIN İDARİ STATÜSÜ	14
3. 1. 4 Numaralı Amasya Şer'İye Sicili'nde Tespit Edilen Amasya'nın Mahalleleri.....	14
3. 2. 4 Numaralı Amasya Şer'İye Sicili'nde Tespit Edilen Amasya'nın Köyleri	14
3. 3. 4 Numaralı Amasya Şer'İye Sicili'nde Tespit Edilen Amasya'ya Bağlı Nâhiyeler:15	
3. 4. 4 Numaralı Amasya Şer'İye Sicili'nde Tespit Edilen Amasya'ya Bağlı Kazalar: ..	15

II. BÖLÜM

2. 4 NUMARALI AMASYA ŞER'İYE SİCİLİ'NİN (H. 1052- 1054/ M. 1642- 1646) TANITIMI.....	17
3. 4 NUMARALI AMASYA ŞER'İYE SİCİLİ'NDEKİ KAYITLALARIN SINIFLAMDIRILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	22
3. 1. Üst Makamlardan Kadılara Gönderilen Belgeler	22
3. 1. 1. Ferman.....	22
3. 1. 2. Berât	24
3. 1. 3. Buyuruldu.....	26
3. 1. 4. Tezkere	26
3. 1. 5. Temessük.....	27
3. 1. 6. Mektup	28
3. 2. Kadılar Tarafından Kayıt Altına Alınan Belgeler.....	29
3. 2. 1. Mülk Alım- Satımı	29
3. 2. 2. Borç- Alacak	32
3. 2. 3. Asayiş.....	33
3. 2. 3. 1. Darp	36
3. 2. 3. 2. Yaralama.....	36
3. 2. 3. 3. Katl	37
3. 2. 3. 4. Hırsızlık	37
3. 2. 3. 5. Ev Baskını	37
3. 2. 3. 6. Kavga.....	38
3. 2. 3. 7. Fi'l-i Şeni Kastı	38
3. 2. 3. 8. Zinâ İması	38
3. 2. 4. Ölüm Keşfi	39
3. 2. 5. Nafaka	40
3. 2. 6. Vakıf.....	41
3. 2. 7. Hibe ve Temlik.....	44
3. 2. 8. Diyet	45
3. 2. 9. Miras.....	46
3. 2. 10. Mülk ve Eşya İhtilafı.....	48
3. 2. 11. Nikâh Akdi	49
3. 2. 12. Boşanma	50
3. 2. 13. Vesayet.....	51
3. 2. 14. Vekâlet	52
3. 2. 15. Köle ve Cariye (Alım- Satım, Azad etme, Firar vs.)	53
3. 2. 16. Fetva	55
3. 2. 17. Tereke.....	55
3. 2. 18. Vasiyet.....	57
3. 2. 19. Vergi Şikâyeti.....	57
3. 2. 20. Görev Tayini	58
3. 2. 21. Narh.....	59

3. 2. 22. Zahirre Tayini	61
3. 2. 23. Diğer	62

III. BÖLÜM

3. 4 NUMARALI AMASYA ŞER'İYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU	64
SONUÇ	331
KAYNAKLAR	332
EKLER	338
ÖZGEÇMİŞ	344

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Üst Makamlardan Kadıllara Gönderilen Belgeler.....	17
Tablo 2. Kadıllar Tarafından Kayıt Altına Alınan Belgeler.....	18
Tablo 3. Kayıtların Toplam Sayısı ve Oranı	22

KISALTMALAR DİZİNİ

A. Ő. S.	: Amasya Şer'ıye Sicilleri
BOA.	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C.	: Cilt
H.	: Hicri
M.	: Miladi
No.	: Numara
s.	: Sayfa
bkz.	: Bakınız

GİRİŞ

Osmanlı'nın 17. yy'ı yönetsel ve toplumsal açıdan şimdiye kadar geleneksel olarak süregelen dinamiklerinin değiştigi bir dönem olmuştur (Akdağ, 1966: 212). Çünkü Osmanlı'da 16. yy'ın ikinci yarısından itibaren başlayan bozulma dönemi bu yüzyılda da devam etmiştir. Bu dönemde tahta çıkan padişahlar devleti yönetmekte başarısız olmuşlardır. Geleneksel olarak Osmanlı şehzadelerinin tecrübe kazanmaları için sancaklara gönderilmesi yerine kafes sistemi uygulanmaya başlanmıştır. Bu sistem şehzadelerin yönetim tecrübesi kazanamamasına, akıl ve iradesi zayıf kişilikli padişahlar olmasına sebep oluyordu. Ayrıca şehzadeler çocuk yaşta tahta çıkıyorlardı. Bu faktörler, yönetimin harem kontrolüne girmesine neden oldu (İnalçık, 2016: 3). Bunun sonucunda ise liyakat sahibi olmayan kişiler rüşvet ve iltimasla idareci olmaya başladı. (Uzunçarşılı, 2009: 119).

1593- 1606 yıllarında meydana gelen ve uzun süren Avusturya savaşları sırasında hem asker ihtiyacının artması hem de başarısız olunması devlet bütçesine büyük bir yük getirmiştir (İnalçık, 216: 123). Aynı zamanda asker ihtiyacının karşılanması için ocaklara alenalede alınan kişiler teşkilatın ve disiplinin bozulmasına da sebep olmuştur (Uzunçarşılı, 2009: 119). Sadece savaş zamanında orduya katılan ve farklı sebeplerden dolayı ordudan kaçan insanlara Celali denilmekteydi. Celaliler yaptıkları eşkıyalık faaliyetleriyle bu dönemde Anadolu'yu kaosa sürüklemişlerdir (Öz, 2002: 1306). Anadolu'da yol kesme, soygun ve eşkıyalık gibi çoğu problemin kaynağı Celali isyanlarıydı (Faroqhi, 2016, 22-23). Yüzyılın başında meydana gelen büyük Celali isyanları toplumun huzur ve düzenini geri dönülemeyecek şekilde etkilemiştir (Akdağ, 1964: 49). Osmanlı ekonomisindeki bozulma ve enflasyon Celali isyanlarının 17. yy'ın başında daha da yayılmasına sebep olmuşsa da Kuyucu Murad Paşa'nın aldığı sert tedbirler sonrasında azalmıştır. Yüzyılın ortalarına doğru dönem dönem Celaliler nüfuzlu kişilerin yanlarında yer alarak toplumu huzursuz etmeye ve devlete karşı hareket etmeye devam etmişlerdir (İlgüler, 1993: 253-254).

Bu dönemde ortaya çıkan en önemli sorunlardan biri de yeniçerilerin devlete karşı olan taşkın halleriydi. Sayıları ve nüfuzu gün geçtikçe artan yeniçeriler II. Osman'ı katledecek kadar ileri gitmişlerdir (Akdağ, 1966: 219). Bu dönemden sonra yeniçeriler Osmanlı idaresinde hâkim güç haline gelmiştir. Taht sahibi olan kişiler yeniçerilerden çekindiği için olur olmaz isteklerine boyun eğmek ve tavizler vermek zorunda kalmışlardır (İnalçık, 2016: 131)

Akçede tağışlar yaşanması, yabancı paraların piyasalarda geniş yer bulması bütçedeki açığın diğer nedenleri olmuştur. (İnalcık, 2016: 3-4). Hazineadaki açığının giderilmesi için akçenin değeri düşürülüyordu. Paranın değer kaybetmesi sonucunda maaşlarını alamayan ordu birlikleri halkı isyana karşı kıskırtmıştır (Faroqhi, 2013: 68).

İktidar bunalımlarının yaşandığı, askeri, mali ve yönetsel kargaşaların hâkim olduğu bir dönemde, I. Mustafa'dan itibaren süregeldiği gibi kafes hayatı yaşamış olan Sultan İbrahim 1640 yılında tahta çıktı. Tahta geçtiği sırada 25 yaşındaydı. (Emecen, 2000: 274). Sultan İbrahim eğlenceyi seven, asabi ve sabırsız biriydi. Bunun yanı sıra paraya ve hediyelere de çok düşküdü (Uzunçarşılı, 2009: 223). Kafes hayatı yaşamış, babası I Ahmed'i genç yaşta kaybetmişti. Ayrıca ağabeyi II Osman'ın katledilmesine tanıklık ettiği için her an öldürölme korkusu içindeydi. Bu yaşadıkları onun ruhi ve akli dengesini bozmuştur¹ (Emecen, 2000: 274).

Sultan İbrahim saltanatının ilk yıllarında devlet işleriyle ilgilenmeye çalıştı. Fakat bu ilgi giderek azaldı (Emecen, 2000: 281). Sultan saray hayatını zevk ve safa içerisinde kadınlarla eğlenerek geçirmiştir (Uzunçarşılı, 2009: 223). Sultan'ın harem hayatı için harcadığı para öyle boyutlara ulaşmıştı ki hazinede yaşanan darlık sebebiyle kapıkullarının maaş ödenmelerinde sıkıntılar yaşanır hale gelmişti (İnalcık, 2016: 246). Ayrıca Sultan İbrahim'in devlet işlerinden çok harem hayatına dalmış olması bir otorite boşluğunun doğmasına yol açmış bu sebeple devlet idaresini sorumsuz ve yağmacı kişiler ele geçirmişti (İnalcık, 2016: 245). Devlet ricalinde rüşvet vermeyen kişiler için devlet kapıları tamamen kapatılmıştı (Uzunçarşılı, 2009: 229).

II. Osman'ın katledilmesinden sonra I. Mustafa ikinci kez tahta çıkmış olsa da uzun sürmemiş ve tahttan indirilmişti ve yerine geçen IV. Murad daha 12 yaşındaydı. IV. Murad büyüüp devleti yönetecek kabiliyeti kazanana kadar saray ve devlet işlerini 9 yıl boyunca onun adına Kösem Sultan yürütmüştür. Kösem Sultan'ın devleti IV. Murad adına yönettiği dönem devlet memurluklarının rüşvetle dağıtıldığı, fitne ve fesadın arttığı bir dönemdi (İnalcık, 2016: 52). IV. Muradın devleti yönetebilecek yaşa gelmesiyle Kösem Sultan geriplanda kalmışsa da 1640 yılında Sultan İbrahim'in tahta çıkmasıyla birlikte iktidardaki

---

¹Sultan İbrahim'in ruhi bunalım ve dengesizlikleri için saltanatı döneminde saraya okuyup üfleyip rahatlamasını sağlamak için Cinci Hoca Hüseyin Efendi çağırılmıştı. Sultan bu sayede rahatlayınca Hüseyin Efendi'ye ayrıcalıklar tanımaya başlamış ve hoca zamanla sarayda büyük nüfuz kazanarak devlet işlerinde etkili bir kişi haline gelmiştir. Ayrıntılı bilgi için Bkz. Abdülkadir Özcan, "Hüseyin Efendi, Cinci Hoca", DİA, C:18, İstanbul 1998, s. 541- 543, Halil İnalcık, Devlet-i Aliyye II, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2016, s. 250- 251.

etkinliğini yeniden artırmıştır. Devlet işlerinde söz sahibi olmaya çalışan Kösem Sultan bu dönemde tam olarak istediği gücü elde edememiştir (İlgüler, 2002: 274).

İbrahim'in saltanatının ilk 4 yılında etkili olan bir diğer kişi de IV. Murad döneminin son yıllarında da sadrazamlık yapmış olan Kemankeş Kara Mustafa Paşa'dır. Kara Mustafa Paşa hem iç hem de dış meseleler konusunda önemli hizmetlerde bulunmuştur (Özcan, 2002: 249). Sadrazamın aldığı ekonomik önlemler sayesinde piyasalarda rahatlama yaşandı (Emecen, 2000: 275). Bu önlemler arasında, yeniçeri ve sipahi mevcudunu azaltıp hazinedeki mali yükü azaltması, yeni tahrirlerle vergilerin düzenli toplanmasını ve narh düzenlemeleri sayılabilir. Böylelikle piyasanın rahatlamasını sağlamıştır (Özcan, 2002: 249). Yaptığı düzenlemeler çıkarıcı kesimler tarafından tepkiyle karşılanmış ve kıskırtmalar sonucunda Kemankeş Kara Mustafa Paşa 1644 yılında idam edilmiştir (İnalcık, 2016: 249).

Osmanlı'nın içinde bulunduğu kargaşa döneminin Osmanlı sosyo-ekonomik, içtimai, kültürel yapısına yansımalarını Annales Okulu ile ortaya çıkan ve gelişen sosyal tarih anlayışı bağlamında değerlendirmek gerekebilir.

1930'lardan sonra ağırlıklı olarak siyasi ve askeri tarihin ön planda olduğu tarih anlayışı yerine Annales Okulu'nun öncülüğünü yaptığı sosyal tarih anlayışı ortaya çıkmıştır. Marc Bloch ve Lucien Febvre ve Fernan Braudel (1946 yılında derginin yöneticileri arasına girdi) tarafından çıkarılan Annales Dergisi² bu anlayışı ortaya çıkarmıştır (Kılıçbay, 1992: 333). Bu anlayış sorun odaklı analitik düşünmeyi teşvik eden, insan faaliyetlerini merkeze alan, disiplinler arası bir tarihçiliği temel alır (Öztürk, 2004: 208). Annales Okulu sosyal tarih anlayışı Ömer Lütfi Barkan, Halil İnalcık gibi önemli Türk tarihçileri tarafından da benimsenmiştir. Bu tarihçiler Türkiye'de sosyal tarih çalışmalarının öncüsü olduğu gibi şehir tarihi çalışmalarının da öncüsü olmuşlardır (Uğur, 2005: 20-21).

Siyasi olaylara yön veren sebepler arasında asıl olarak iktisadi, içtimai ve kültürel olayların olduğunun anlaşılmasıyla devlet tarihleri bütün yönleriyle incelenmiştir. Bu yaklaşımın hız kazanmasıyla şehir tarihçiliğinin de önemi artmıştır (Karadeniz, 1996: VIII) Türkiye'de son yıllarda Osmanlı şehirleri üzerine yapılan çalışmalar ağırlık kazanmaya başlamıştır. 1960'lara kadar bu çalışmalarda daha çok tahrir defterleri kullanılırken bu

---

² İlk olarak Bloch ve Lucien Febvre tarafından hazırlanan Annales d'Histoire Economique et Sociale Dergisi 1929'da Strasbourg'da yayın hayatına başlamıştır (Kılıçbay, 1992:333).

dönemden sonra şehirlerle ilgili zengin içeriği sebebiyle şer'îye sicillerinin kullanımına ağırlık verilmiştir (Uğur, 2005: 20). Ayrıca bundan önce Türkiye'de siciller hakkındaki ilk çalışmalar 1935'te İsmail Hakkı Uzunçarşılı'nın, 1938'de T. Mümtaz Yaman'ın Ankara Halkevi dergisi Ülkü'de "Şer'î Mahkeme Sicilleri" adlı makaleleridir. Bu çalışmalarda sicillerin tarih kaynağı olarak öneminin ortaya konmasıyla birlikte sicil çalışmalarında artış olmuştur (Uğur, 2010: 10). Halil İnalçık şehir tarihi üzerine yaptığı çalışmalarla şer'îye sicillerini kullanarak bu kaynakların önemini anlaşılmasını sağlamıştır. İnalçık şehir tarihi alanında İstanbul ve Bursa üzerinde yaptığı çalışmalarda şehrin nüfusu, ekonomisi, sosyal sınıfları gibi olgulara ağırlık vermiştir (Arı, 2005: 27).

Türkiye'de şehir tarihçiliğinin gerçek manada gelişmesi için İstanbul dışındaki Anadolu şehirleri için yapılacak olan çalışmaların literatüre kazandırılması önem arz etmektedir (Uğur, 2005: 24).

Amasya'nın ilk şer'îye sicili H. 1034- 1036 (M. 1624- 1627) tarihli sicildir. Amasya şer'îye sicili sayısı daha önce 95 olarak belirlenmiştir (Akgündüz, 1988: 170). Fakat son yapılan araştırmada Tokat müzesinde Amasya'ya ait 2 defter daha bulunmuştur. Bu defterler 1878- 1879 ve 1879- 1880 tarihlidir (Demir ve Dönder, 2017: 161- 162). Böylece Amasya'ya ait toplam sicil sayısı 97 olmuştur. Bu siciller 17 yüzyılda 22, 18. Yüzyılda 43, 19. Yüzyılda ise 32 tanedir. Tokat müzesinde bulunan 2 sicil dışındaki 95 sicil Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nde muhafaza edilmektedir.

Toplamda 9³ tane Amasya şer'îye sicilinin tam metin transkripsiyonu yapılmıştır. 6⁴ tane Amasya şer'îye sicilinde ise belgelerdeki konuların özetleri çıkarılmıştır. Bunlardan 1 Numaralı Amasya Şer'îye Sicili'nde genel olarak özetler çıkarılmışken sicilde yer alan belgelerden birkaçının da transkripsiyonu verilmiştir. Amasya şer'îye sicillerin faydalanılarak 18 tane tez yapılmıştır.

4 Numaralı Amasya Şer'îye Sicili'nin transkripsiyon ve değerlendirme çalışmasını yaptığımız bu tez çalışması 1642- 1644 yıllarını kapsamaktadır. Bu çalışma ile Amasya'nın bu tarihler arasında idari, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı hakkında birçok bilgiye ulaşma imkânı sunacaktır. Sicilde bulunan kayıtlar türlerine göre sınıflandırılmış, kayıt türlerinin oranları çıkarılmış ve elde edilen bilgiler değerlendirilmiştir.

Tez 3 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Osmanlı'da kadılık kurumunun yapısı ve işleyişiyle birlikte şer'îye sicilleri hakkında da bilgiler verilmiştir.

³ Transkripsiyonu yapılan Amasya Şer'îye sicili numaraları: 22, 23, 26, 39, 61, 62, 71, 72, 2191.

⁴ Özet çalışması yapılan Amasya Şer'îye sicili numaraları: 1, 8, 9, 56, 57, 63.

İkinci bölümde tezimizin ana kaynağını oluşturan 4 Numaralı Amasya Şer'ıye Sicili'nin genel durumu hakkında bilgi verilmiştir. Sicildeki belgelerin türleri belirlenmiş ve belgeler çeşitlerine göre sınıflandırılmıştır. Sınıflandırma merkezden ve üst makamlardan gelen hükümler ve kadılar tarafından düzenlenen kayıtlar şeklinde iki ana grupta incelenmiştir. Sınıflandırma yapıldıktan sonra kayıtlardan örnekler verilerek Amasya şehri ve Osmanlı'nın genel durumuyla ilgili 1642- 1644 yıllarına ait bilgiler verilirken değerlendirmeler yapılmıştır.

Son bölümde ise 4 Numaralı Amasya Şer'ıye Sicili'nin transkripsiyonu verilmiştir.

I. BÖLÜM

1. OSMANLI'DA KADILIK KURUMU

“Kadı kelimesi aslı; hüküm, karar ve hâkimlik anlamına gelen Arapça, kaza mastarından türetilmiştir” (Anıl, 1993: 43). Kadı kelime olarak “hükmeden, yerine getiren” manalarına gelmektedir. Kadılık, Osmanlı’da şer’i hukuk hükümlerini uygulayan ve padişahın emirlerini yerine getiren bir kurumdur (Halaçoğlu, 1991: 109) *“Osmanlı hukukçuları, kadıyı, insanlar arasında meydana gelen dava ve anlaşmazlıkları şer’i hükümlere göre karara bağlamak için devletin en yüksek icra makamı tarafından tayin edilen şahıs diye tarif etmektedirler “* (Akgündüz, 2009: 16).

İslamiyet’in ilk yıllarında Hz. Peygamber kadılık görevini bizzat yapmıştır. Bu gelenek dört halife döneminde de devam etmiştir. Yönetilen sınırların genişlemesiyle birlikte yargı yetkisinin devredilmesi zorunluluğu doğmuştur. Bu zorunluluğun ortaya çıkmasından sonra kadılar yargı görevini hükümdar adına vekâleten yürütmüşlerdir (Ortaylı, 2018:19-20).

Emeviler Dönemi’nde kadılar valilerin hukuk danışmanı niteliğindedir. Bu nedenle yargı görevi idari amirlerin sorumluluğundaydı. Abbasiler Döneminde de yargı kurumu idareden bağımsız bir hale getirildi. Böylece kadı, yargı ve yargı dışındaki bazı görevleri üstlenmeye başladı. Osmanlı’da ise klasik İslam teşkilatlarından farklı olarak daha geniş yetkiler ve görev alanıyla karşımıza çıkmaktadır (Ortaylı, 1976: 96).

Osmanlı’da yargılama yetkisi bizzat padişahın kendisindedir fakat bu yetki kadılara devredilmiştir (Aydın, 2017: 133). Kadının memuriyeti kendinden önceki İslam devletlerindeki meslektaşlarına göre daha geniş yetkilerle donatılmıştır. Gerek eğitimi gerekse diğer düzenlemelerde daha gelişmiş bir yetki alanına ve kurallar bütününe sahiptir. İlmiye sınıfına dâhildir ve devletin hukukçular sınıfını şahsında temsil eder. Ancak mülki erkân içindedir. Bütün yönetici sınıf gibi askeri sınıfın da üyesidir (Ortaylı, 2008: 261).

Osmanlı kaynaklarında kadı kelimesine ilk defa Osman Bey zamanında rastlanmıştır (Halaçoğlu, 1991: 110). Osmanlı’nın kuruluş yıllarında en büyük kadılıklar İznik ve Bursa kadılıklarıydı (Uzunçarşılı, 2014: 91) Yıldırım Beyazid’ in veziri Çandarlı Ali Paşa’ nın girişimleriyle kadı mesleğinin yapısı bir nizama oturtulmuştur Kadılıkla ilgili en ayrıntılı düzenleme ise Fatih Sultan Mehmet zamanında yapılmıştır (Ortaylı, 2008: 263).

Osmanlı Devleti'nde yeni fethedilen yere askeri ve mülki memurlarla birlikte öncelikli olarak bir kadı tayin edilirdi. Kadının atanmasıyla birlikte mahkeme kurulurdu (Akbulut, 2000: 219- 220) Osmanlı'da bu mahkemeler şer'îye mahkemeleri olarak adlandırılmaktadır. Şer'îye mahkemeleri her türlü hukuki anlaşmazlığın çözüme kavuşturulduğu kurumlardır (Aydın, 2017: 77). Kadılar örf'i ve şer'î bütün hukuki işleri ve kendisine tayin edilmiş olan diğer görevlerini buradan idare ederlerdi (Uzunçarşılı, 2014: 113).

Kadı taşrada, üstlendiği görevler açısından padişahın en önemli temsilcisiydi. Dolayısıyla, devletin belediye ve adliye örgütünün amiriydi. Daha da önemlisi kaza bölgesinde devlet adına yargılama yetkisini kullanıyordu (Anıl, 1993: 48) Örf'i ve şer'î hukukun uygulandığı yargı organında kadı, kazasker ve Divanı- ı Hümayun olmak üzere üç ana unsur bulunmaktaydı ve bu unsurların temelini kadılık oluşturuyordu (Fendoğlu, 1996: 453)

1. 2. Kadıların Eğitimi

Medreselerin yüksek derecelerinden mezun olan kişiler kadı olabilmekteydi. Kadılar için eğitim o kadar önemlidir ki eğitim görmeden sadrazam olunabiliyordu ama kadı olunamıyordu (Fendoğlu, 1996: 454). Geniş görev alanına sahip ve adaleti dağıtmakla yükümlü olan kadıların yeterli eğitime ve bilgiye sahip olmaları gerekliydi. Ruznamçe defterlerinde bu özellikleri vurgulanarak kadılık için yeterliliğe sahip oldukları belirtilirdi (Gündoğdu, 2009: 712)

Osmanlı'nın kuruluş yıllarında kadıları yetiştirecek bir kurum ihdas edilmediğinden kadılar Anadolu ve İran gibi değişik yerlerden getirilmişlerdir (Akgündüz, 2009: 14) Orhan Bey (1324- 1326) ilk medreseyi kadıların eğitimi için kurmuştur (İnalçık, 2012: 125) Daha sonra kadıların meslek eğitimi için kurulan medreselerin en önemlisi Fatih Sultan Mehmet zamanında kurulan Sahn- ı Seman medreseleridir (Ortaylı, 2018: 25)

Klasik Osmanlı medreselerinde 12 basamaklı olan eğitim- öğretim 20 yıl sürmekteydi (Feyzioğlu- Kılıç, 2005: 32). Her Müslüman talebe eğitim alarak ilmiye sınıfının en üst makamlarına ulaşabilirdi. Talebeler eğitim aldıkları her safha için müderrislerinden belge alırlardı. Birinin kadılığa aday olabilmesi için mevalinin derslerine devam etmiş olması gerekirdi. Aday olabilenler defterlere tarih sıralarına ve vasıflarıyla birlikte kaydedilirdi (İnalçık, 2012: 125- 126). Kadılık için müracaat edenler önce mahkemelerde deneyim kazanıyorlardı. Bu mahkemelerde 3- 5 yıl arasında çalıştıktan

sonra İstanbul'a geliyorlardı. İstanbul' da 1 yıl mülazemet⁵ olarak vakit geçirip daha sonra alt kademe de bir kazada kadılığa atanabiliyorlardı (Ortaylı, 2018: 25). Eğitim alan kişiler isteğe göre bir süre müderrislik yaptıktan sonrada kadılığa atanabiliyorlardı. Müderrislikten kadılığa atananların dereceleri müderrislik dereceleriyle aynıydı (Halaçoğlu, 1991: 111).

1. 3. Kadıların Ataması

Osmanlı' da kadılık en gözde memuriyetlerden biriydi. Kadılık yönetim açısından da ehemmiyet arz eden ve doğru işlemesi hayli önemsenen bir meslekti. Bu durum, İslam devletlerinin adalet işlerine verdikleri önemin bir sonucudur. Ayrıca kadıların toplumdaki barış ve huzur ortamını sağlamada önemli bir rol üstlenir. Bu yüzden kadılığa tayin edilecek kişi çok sıkı bir elemeye göreve alınıyordu. Eğitim ve öğretim dışında kadılık, mesleğin sorumluluklarını şerefli bir şekilde yürütebilecek kimseler olmalıydı (Anıl, 1993: 58-59)

Osmanlı İmparatorluğu' unda Kadı tayini belirli tahsil ve hiyerarşik bir terfi düzeniyle temellendirilmiştir. Kadı olabilmek için aranan şartlar vardır. Bunlar: Erkek ve reşit olmak, temyiz kudretine ve yeterli bilgiye sahip olmak, sağır ve kör olmamak ayrıca da iyi bir eğitim görmüş olmak. Eğitim ve tecrübe bakımından seçkin bir zümre olarak görülen kadılıkta mesleğin başından itibaren hiyerarşik basamakları tırmanmak mümkündü. Osmanlı' da, kadıların memuriyetleriyle ilgili düzenlemenin erken devirlerde başlamış olması geniş bir memuriyet hiyerarşisinin varlığıyla birlikte merkezîyetçi ve kontrollü bir sistemin olduğunu gösterir (Ortaylı, 2008: 265-266)

Padişaha sunulan bir raporda, kadıların tayin ve terfileri için en önemli unsurun sadece düzenli medrese eğitimi ve mevalinin yanında öğrenilebilecek dini ilimlerdeki ihtisas olduğu belirtilmiştir. Mevalinin yanında hizmet içi eğitim denilebilecek deneyimi kazanan kadılar daha üst makamlardaki kadılıklara tayin olunabiliyordu (İnalçık, 2012: 131)

Kadılar, medreselerden mezun olduktan sonra padişah beratı ile atanırlardı (Ortaylı, 2018: 25). XIV. asırdan XVI. asrın ortalarına kadar 150 akçeye kadar olan kadılıkların tayinleri, Anadolu ve Rumeli kazaskerlerinin padişaha bizzat arz etmesi ve padişahın onay vermesiyle gerçekleşirdi. 150 akçe üzeri yevmiyeli kadılıkların tayini kazaskerlerin sadrazamlara arzları ile sadrazamlar gerçekleştirirdi. XVI. asrın ikinci yarısından sonra ise

---

⁵ Mülazemet: Stajyer anlamında kullanılan bir tabir (Kütükoğlu, 2018: 455)

büyük kadılıkların tayini şeyhülislamın sadrazamlara azı ile gerçekleşmeye başlamıştır (Uzunçarşılı, 2014: 94)

Kadıların tayin, azl ve nakil işlemleri Anadolu ve Rumeli Kazaskerlik Dairesinde yapıldığı için kadıların bu dairelerden birine dâhil olması gerekiyordu. Burada ruznamçe denilen defterlere kaydedilirlerdi ve özlük işleri de burada yürütülürdü. Deftere kayıt olunmayan tayin geçersiz sayılırdı (Ortaylı, 2018: 26).

Mülazemet de mesleği öğrenen kadı en az yevmiyeli kaza kadılığında göreve başlar ve görev süresi bittiğinde merkeze gelip bir üst derece kazaya tayin olunmayı beklerdi. Böylelikle kazalarda en üst derece kadılık görevini bitirene kadar çalışırlar ve bundan sonra merkeze gelen kadı mevleviyet payeli sancak kadılığına tayinini bekler. Bu seviye kadılar için zor bir seviyedir. Donanımlı ve eserleriyle tanınmamış bir kadının bundan sonraki üst seviyelere atanması zordu (Ortaylı, 2008: 266).

Kadılar atandıkları yerlere sınırlı bir süre için atanırlardı. Buldukları yerlerde görev yaparken kurulan yakın ilişkilerin yargılamaları etkilemesinde endişe edildiği için 16. yy'a kadar bu süre 3 yıla sınırlı tutulmuştur. Atanma süreleri zaman içinde 2 yıla ve sonrada 20 aya kadar düşmüştür (Aydın, 2017: 77).

1. 4. Kadıların Sınıflandırılması

Osmanlı İmparatorluğu' nda kadılık iki ana derece olarak sınıflandırılmıştır. Birincisi, Mevleviyet ikincisi de Kaza kadılığıdır. Görev kapsamı olarak aynı yetkiye sahiptirler. Kadılık dereceleri sadece kıdem ve yevmiyeleri bakımından farklılıklar arz eder (Anıl, 1993: 71).

Kaza kadılıkları da kendi içinde, Rumeli, Anadolu ve Mısır kadılığı olarak üç sınıftan meydana geliyordu. Bu sınıflar arasında geçiş mümkün değildi (Uzunçarşılı, 2014: 98). Yalnızca padişahın onayı olursa bu geçiş gerçekleşebilirdi. Böyle bir uygulamanın örneği; önce Anadolu' da Ladik Kazası'na tayin olunan Halil daha sonra padişahın icazetiyle Rumeli' de eşdeğer bir kaza olan İzdin'e gönderilmiştir (İnalçık, 2012: 137).

Mevleviyet derecesine gelmiş olan kadıya Mevlevi ya da molla denilmekteydi. Kazaskerliğin de üzerinde bulunan bu derece kadılıklar en yüksek derece bulunurlardı. Bu nispette yevmiyeleri de yüksek olurdu. Devrine göre hayli yüksek olan yevmiyeleri 300 ile 500 akçe arasında değişmekteydi. İlmi kuvvetlerinden dolayı saygın bir otoriteleri mevcuttu. Bu derece kadılığa genel olarak Sahn-ı Seman müderrisleri atanırdı. Mevleviyet

kadılığının en önemlisi İstanbul kadısıdır. Mevleviyet de kendi içinde Haremeyn Mevleviyeti, Bilad-ı Hamse Mevleviyeti, Devriye Mevalisi, Mahreç Mevleviyetleri olmak üzere 4 sınıfa ayrılmıştır (Anıl, 1993: 71).

1. 5. Kadıların Görevleri

Osmanlı'da kadı diğer İslam devletlerinin teşkilatlarına göre görev, otorite ve yetki bakımından daha üstün bir konuma sahiptir. Görevleri kısaca şöyle sıralanabilir: Naip, imam vs. tayini, noterlik görevi, evlilik akdi, infaz hâkimliği, narh tesbiti, lonca teftişi, ordunun iaşesine yardım vs. gibi birçok alanda yetkiliydi. Bu görevleri yerine getirmek için kadının arz yetkisi yani merkezle direkt yazışma hakkı vardır (Ortaylı, 1976: 96-96).

Kadıların görevlerini yargı görevi ve yargı dışında kalan noterlik, narh koyma, beledi hizmetler gibi görevler olarak iki kısımda incelenebilir (Aydın, 2017: 79)

1. 5. 1. Yargı İle İlgili Görevleri: Nikah, miras, vekil tayini ve cinayet gibi ceza davaları gibi ceza davalarını da içine alan şer'î konular (Uzunçarşılı, 2014: 113) ile teşkilat, idare ve vergi hukukunun da içinde olduğu ağırlıklı olarak örf'î hukuku kapsayan konular kadının yargı ile ilgili görevlerinin içindedir (Aydın, 2017: 76)

Kadı birçok işle meşgul olduğundan yargı görevini yerine getirirken yardımcılarında yararlanır. Hukuki alanda da kendisi yardımcı olan görevli naiptir. Naipler kadıların merkeze arzı ile atanırlar ve genel olarak buldukları kasabaların medreselerinden icazet almış kimseler olurlar. Naip, kasaba ve köylerde kadı adına yargılama yapar (Ortaylı, 1976: 97-98)

1. 5. 2. Mülki ve İdari Görevleri: Kadıların yargı dışında vergi toplamak, vazife tayini yapmak, şehrin mimari ve alt yapı hizmetleriyle ilgilenmek gibi birçok alanda geniş bir görev alanı bulunmaktaydı (Aydın, 2017: 82).

İdari açıdan çok önemli görevleri olan kadıya bu vazifeleri gereği hükümetçe ferman gönderilir ve kadı da gereken cevabı hükümete arz ederdi. Bu hükümleri ve gördüğü davaları “*sicil*” adı verilen defterlere kaydetmeleri kanun gereği idi (Uzunçarşılı, 2004: 113).

Kaza idaresinin başlıca görevlerinden biri kazanın asayiş ve güvenliğini sağlamaktır. Bu görevini subaşıl aracılığıyla yerine getirir (Akdağ, 2010: 290). Kadının verdiği hükümleri uygulamak, merkezden gelen emirleri yerine getirmek gibi görevleri

bulunan subaşı, kadının kontrolünde işlerini yürütürdü. Subaşılar bir nevi adli polis ve en yüksek emniyet görevlisidir. Subaşılara asesler yardımcı oluyorlardı. Subaşılar dışında kadıların yardımcıları arasında kale dizdarları, yasakçılar, muhtesipler, müftüler, mimar başılar bulunmaktadır. Kadı, bu görevliler aracılığıyla mülki işlerini yürütmekteydi (Ortaylı, 2018: 49-57). Ayrıca kadıların en önemli yardımcılarında biri olan kâtipler yargılama yapılırken hükümleri sak usulüne göre defterlere kaydederlerdi (Aydın, 2017: 85).

1. 6. Kadıların Denetimi ve Mesleğin Sorumlulukları

Yargı bağımsızdır ve hiçbir kişi ve kurum yargıya müdahale edemez. Kadılar vicdani kanaatlerine, şer‘i ve örfi hukuka göre hüküm verirler. Kadıların işlerini yaparken çeşitli sorumsuzluklarda bulunması, görevini kötüye kullanması, adaletsiz davranması gibi durumlar oluşabileceğinden denetlenmeleri gereklidir (Atar, 2001: 69). Kadılar sürekli olarak denetlenmezlerdi fakat haklarında herhangi bir şikâyet olursa sancakbeyi veya beylerbeyi mevkiinde bir görevli kadıyı teftiş için görevlendirilirdi (Ortaylı, 2018: 61).

Kadının hukuka aykırı yaptığı eylem ve işlemlerinden sorumluluğu bulunmaktaydı. Bu disiplin yönünden ya da ceza yönünden söz konusu olabilirdi. Kadı ile ilgili bir şikâyet varsa önce soruşturma yapılırdı. Buna göre kadının yargılanmasına karar verilebilirdi. Kadı çok mühim bir şahsiyet olduğundan dolayı resmi yaşantısı dışındaki özel yaşantısında da birtakım kurallara uymak ve doğru bir insan olmak zorundaydı. Herhangi bir disiplin cezası almış kadının tayin ve terfiinde daha titiz davranılırdı (Anıl, 1993: 75-76). Kadılar cezai bir sorumluluktan dolayı suçu sabit bulunduğu hallerde diğer insanlar gibi cezalandırılırdı. Kasıt olmadan verdiği zarardan sorumlu değildir fakat zarar kadının herhangi bir kusurundan veya ihmalden kaynaklanıyorsa bedel kendisinden tazmin edilirdi (Atar, 2001: 69).

2. ŞER‘İYE SİCİLİNİN TANIMI VE ÖNEMİ

2. 1. Şer‘iye Sicilleri

Osmanlı Devleti’nde kadılar ve naipleri tarafından her türlü hukuki işlemin, üst makamlardan ve merkezden gelen her türlü belgenin kaydedildiği defterlere şer‘iye sicili adı verilmektedir (Uğur, 2010:8). Kadılar geniş görev alanları gereği bu defterleri tutmaları kanuni bir zorunluluktu. Davayı sicile kadının kâtibisi kaydederdi (Uzunçarşılı, 2014: 113).

Defterlerin başında dibace denilen Arapça bir giriş yer alır. Allah ve Peygambere saygının ifade edildiği bölümde ayrıca sicili tutan kadının ismi ve ünvanı da yer alırdı. (Akgündüz. 2009: 24) Sicil defterleri üzerinde kadının ismi, göreve başlama tarihi bulunur. Kadılar tarafından tutulan kayıtlar defterin “Sicill-i Mahfuz” denilen ön kısmına, merkezden gelen belgeler ise “Sicill-i Mahfuz Defterlü” denilen arka kısmına kaydedilirdi. (Uğur. 2010: 9) Şer‘iye sicilinde bulunan belgelerin kaydı genel olarak kısa mahiyettedir. Bir sayfaya 5- 6 kayıt yapıldığı görülmektedir (Akgündüz. 2009: 20-21). Kayıtlar deftere “sak” usulüne göre kaydedilmekteydi ve kendine has bu kayıt tarzına “sakk-i şer‘i” denilmekteydi (Uzunçarşılı, 2014: 120). Kadılar “sakk mecmuaları⁶” ndan bu usulü öğrenmekteydiler (Kaya: 2005: 381).

Osmanlı'nın merkezdeki devlet dairelerinde kaydettiği belge ve defterlerin korunmasına büyük bir önem verilmiştir. Bu belgelerin ve defterlerin korunmasına dair fermanlar çıkarılmış ve özen gösterilmesi tembih edilmiştir. Bu emirler hem merkezde hem de taşradaki bütün kayıtlar için geçerliydi. Taşradaki görevlilerin yaptıkları bütün muameleleri deftere kaydetmeleri ve bu defterleri titizlikle korumaları başlıca görevleri arasındaydı. Kadılar, sorumlulukları altında olan şer‘iye sicillerini bir sonraki kadıya devrediyorlar ve defterlerin korunmasını sağlıyorlardı. Her türlü belge ve defterin muhafazasına gösterilen bu özen Osmanlı döneminden birçok belgenin günümüze kadar ulaşmasını sağlamıştır. Bu korumacı tutuma rağmen Timur'un istilası sırasında Bursa'daki arşivler yok edilmiştir (DAGM, 2010: xxvii- xxix). Bu sebeple Osmanlı'da kadılık müessesesinin kuruluş yıllarından itibaren varlığı bilinmesine rağmen tespit edilebilen ilk şer‘iye sicili 1455 tarihli Bursa'ya ait olan defterdir (Uğur, 2010:9).

2. 2. Şer‘iye Sicillerindeki Konu ve Belge Çeşitleri

Kadı defterleri olarak da anılan sicillerde çok çeşitli belgelere rastlanmaktadır. Hukuki davalar, resmi yazışmalar, çeşitli sosyal ve ekonomik konularla ilgili kayıtlar bu defterler de yerini almıştır (Uğur, 2010: 9) Şer‘iye sicillerindeki yer alan kayıtlar 2 şekilde sınıflandırılabilir.

---

⁶ Sakk Mecmuaları, çeşitli konulara dair mahkeme kayıtlarının örneklerini içeren eserlerdir. Bu eserler hem kadının davalarda hüküm belirlerken kullandığı hem de kaydın deftere yazılma usulünü ve kullanacağı ifadeleri gösteren bir kaynaktır. Ayrıntılı bilgi için bkz. Süleyman Kaya, Mahkeme Kayıtlarının Kılavuzu: Sakk Mecmuaları, TALİD, Cilt: 3, Sayı: 5, 2005, s. 379- 416.

2. 2. 1. Kadılar Tarafından Tutulan Kayıtlar

- İlamlar, hüccetler, mar'uzlar ve müraseleler.

2. 2. 2.-Üst Makamlardan Kadılara Gönderilen Belgelerin Kayıtları

- Padişah tarafından gönderilen ferma n, berât, mektup gibi belgeler
- Kadılara daha üst makamlarda bulunan devlet görevlilerinden gelen buyruhdular
- Tezkereler (Kurumlar arası yazışmalar), temessükler

2. 3. Şer'ıye Sicilleri'nin Önemi

Şer'ıye Sicilleri'nin ayrıntılı şekilde irdelenmesi şehrin idari, sosyal, askeri, iktisadi ve kültürel yapısı açısından oldukça önemlidir (Uzunçarşılı, 2014: 114). Bu sebepten dolayı şer'ıye sicilleri incelenmeden Osmanlı idari ve içtimai tarihini hakkıyla meydana çıkarmak mümkün değildir. Bir bölgeye ait sicillerden elde edilebilecek tarihi bilgiler başka hiçbir tarihi belgeden elde edilmez. Bu kaynaklar kullanılmadan yapılacak olan şehri ve mahalli tarih çalışmaları gerçeğe çok uygun olmaz. (İnalçık. 1943: 1) Siciller önemli tarihi olayların, tarihi şahsiyetlerin, mahalli tarihlerin, müesseselerin en kapsamlı ve doğru bir şekilde öğrenilebileceği birinci el kaynaklardır. Sicillerin birçok konu açısından tarihe ana kaynaklık edeceği çok açıktır. (Akgündüz, 1988: 12- 13)

Sonuç olarak şer'ıye sicillerinin Osmanlı ve genel tarih için önem arz ettiği konuları şöyle sıralayabiliriz;

- Ekonomik gelişim ve değişimin, ekonominin zaman içinde geçirdiği sürecin öğrenilmesi açısından,
- Merkez ve taşra teşkilatının işleyişi ve hiyerarşik düzenin öğrenilmesi açısından,
- Sosyal ve kültürel yapının öğrenilmesi açısından,
- Şehir tarihleri ve mahalli hayatın öğrenilmesi açısından,
- Ticari faaliyetlerin, ticareti yapılan mal çeşitliliğinin öğrenilmesi açısından,
- Bölge nüfusunun, milli ve dini yapının öğrenilmesi açısından,
- Hukuki yapının, mahkeme işleyişinin öğrenilmesi açısından çok önemli bir kaynak olduğu kesindir.

3. AMASYA'NIN İDARİ STATÜSÜ

Türk ve İslam kültür ve devlet geleneği Osmanlı taşra teşkilatlanmasında kendine has unsurlar barındırarak başarılı bir şekilde uygulanmıştır. Taşra idaresi, genel itibariyle merkez teşkilatının taşra teşkilatlanmasında uygulanmasıyla oluşturulmuştur (Saydam, 2015: 122). Osmanlı'nın taşra teşkilatı küçükten büyüğe doğru karye, nahiye, kaza, sancak ve eyalet şeklinde sıralanmıştır (Halaçoğlu, 2002: 1479).

Yıldırım Bayezid'in 1393 yılında Amasya'yı ele geçirmesinden sonra Amasya en önemli şehzade sancakları arasına girmiştir (İnalçık, 1992: 232). 1413 yılında Sivas, Tokat ve Amasya'yı içine alan bölge Eyalet-i Rum olarak şekillendirilmiştir (Açıkel, 2008: 226). Eyalet-i Rum'un sınırlarının genişlemesiyle birlikte bölgenin temelini oluşturan bu kısma "Eyalet-i Rumiye-i Sugra" denilmiştir ve Amasya teşekkülün merkezi yapılmıştır. XVI. yy'ın başında Sivas, Eyalet-i Rum'un merkezi olmuştur (Gökbilgin, 1965:51). 1559 yılında Amasya'da bulunan Şehzade Bayezid'in babası Kanuni'ye karşı harekete geçmesi ve İran'a sığınması sonrasında Amasya şehzade sancağı olmaktan çıkarılmış ve Sivas'a bağlı bir sancak haline getirilmiştir (Uzunçarşılı, 1975: 679).

3. 1. 4 Numaralı Amasya Şer'iyeh Sicili'nde Tespit Edilen Amasya'nın Mahalleleri

Küpcek, Dere, Meydan, Kurşunlu, Saraçhane, Devehane, Camî-i Kebir, Gökmedrese, Kazgancı, Sevadiye, Küpçeğiz, Mehmed Paşa, Gümüşlüoğlu, Beyazid Paşa, Helkis, Sûfîzade, Şeyh Kırık, Seyfeddin, Hamza, Kocacık, Gümüşlüzade, Şamiler, Memi Dede, Darüliislam, Meyda-ı Ulvi, Kurşunlu, Bozahane, Camî-i Enderun, Şamice, Hoca Süleyman, Hoca Hayreddin, İslam, Hatuniye, Yakutiye, Çukur, Üçler, Kara Ali, Kamerüddin, Acem Ali, Çilehane, Temenna, Çökçe?, El-hac İlyas, Kuyubaşı, Karadayı, Tahta Minare, El-hac Hamza, Kuşluzade, Pirinççi, Kuru Kavak, Çarıkcı, Köprü Başı, Göklü, Pervane Bey, Çeribaşı, Ahi Saadettin, Derebaşı, Saray, Gökçe, Bağlıca, Sûfiler, Çıracı, Bezistan?, Pazar-ı Sufi, Köyceğiz, Eski Kethüda, Yukarı Meydan.

3. 2. 4 Numaralı Amasya Şer'iyeh Sicili'nde Tespit Edilen Amasya'nın Köyleri

Ulvi, Ziyere, Kızılca, Orta, Yunus, Güney, Bağlık, Kazgancık, Zara, Kûfi, Yördenik, Faiziye?, Hakala, Afşar, Merdhor?, Güneş, Ahurcuk, Divanlı, Nökerani Süfla, Nökerani Ulvi, Kullar, Yavru, Salucu, Balak, Yayı Abdalları, Haslı, Boğalı, Tatar, Kırkcı?, Alagazi Kürtleri, Meramil, Yenice, Temenna, Salurca, Deveci, Sine-i Darağbud, Bulduklı, Kolağa,

Hacı Bayram, Kara Ali, İlyas, Yaka, Karasenir, Girne, Altı?, Taşlı Üyük, Ebubekir, Arucak, Kurnaz, Değirmen Deresi, Çakırlar, Ulus, Kuşcu, Bayındır, Eymir, Kayacık, Ezine, Geldiklan, Gökdere, Karadayı, Zana, Karcı, Arslanlı, Boğa, İlgazi, Baharlar, Kûfi?, Uzun Oba, Ulviye, Firuz, Geldikras, Seracık, Vermiş, Kal'a, Şeyhcu, Beyler, Alakazı, Uygur, Katırcı, Karsan, İlarıslan, Eyvani?, Bozini?, Saru Kusun, Balalan, Saraycık, Çiftlik ...., Gök Üyük, Boz Bey, Deveci, Balkız Ağaç, Beyl?, Küplü, Mihmadlar, Saraycık Kürtleri, Ezine Pazarı, Kal'a Başı, Gökçay, Taşlı Üyük.

Geldiklan'a Bağlı Köyler: Keçeci, Miralus?, Kürtler, Bulduklu, Sur, Mühürlü, Timur, Yenice, Mamur, Berguma, Bednos, Yunus, Ortaoğlanı, İltekin.

Kalacık Kazası: Kuruyazı

Lâdik Kazası: Çakır Yokuşu, Çamluca

Kedağra Kazası: Akviran, Seracık

Boz Geldiklan Kazası: Akgiri?, Varay, Kalecik, Cuma

Geldikras Kazası: Yuvalı, Nökerani

Orta Pare Kazası: Aksalur, Çırçırım, Çavuş

Karabad Kazası: Karlasan

Vezirköprü: Akviran

Zünnun Âbâd: Dağsaray, Bayos?

Yavaş Nâhiyesi: Üyük, Armudan, Hane, Ören, Balakızı,

Gümüş Kazası: Küplüce

Merzifon Âbâd Kazası: Yakup

Taş Âbâd Kazası: Bilekce

Ezine Pazarı Nâhiyesi: Tatar

Arguma Nahiyesi: Ören-i Evvel, Mihmal

3. 3. 4 Numaralı Amasya Şer'ıye Sicili'nde Tespit Edilen Amasya'ya Bağlı Nâhiyeler:

Akdağ, Eski Ezine Pazarı, Çadırkur?, Yavaş, Ezine Pazarı, Geldiklan, Arguma.

3. 4. 4 Numaralı Amasya Şer'ıye Sicili'nde Tespit Edilen Amasya'ya Bağlı Kazalar:

Keldikras, Geldiklan, Kaygı, Zünnunâbâd, Altunâbâd, Orta Pare, Lâdik, Boz Geldiklan, Karabad, Gümüş, Varay, Merzifonâbâd, Taşâbâd, Merzifon, Zile, Zeytun.

Amasya, 4 Numaralı sicilde kaza, livâ ve sancak olarak 3 şekilde zikredilmiştir. Bunun dışında Merzifon, Zünnun Âbâd, Kedağra, Boz Geldiklan, Zile hem kaza hem de kasaba olarak sicilde yer almaktadır. Geldiklan'da kaza ve nahiye olarak geçmiştir.

II. BÖLÜM

2. 4 NUMARALI AMASYA ŞER'İYE SİCİLİ'NİN (H. 1052- 1054/ M. 1642- 1646) TANITIMI

4 Numaralı Amasya Şer'ıye Sicili'nin temel alındığı bu tez çalışması diğer şer'ıye sicili çalışmalarının bir halkası olarak hem Amasya şehir tarihçiliği hem de Osmanlı tarihçiliği açısından önemli çalışma olacaktır. 4 Numaralı Amasya Şer'ıye Sicili 152 sayfa, 74 varak ve toplamda 465 kayıttan oluşmaktadır. Kayıtlardan 2 tanesi Arapça'dır. Defterin 1- 112. sayfaları sicil-i mahfuz (mülk alım-satımı, borç-alacak, asayiş vs.), 152-126. sayfaları sicil-i mahfuz defterlü (ferman, berat, buyuruldu vs.) şeklindedir. Arada kalan 125 ve 112. sayfalarda bulunan kayıtlar hem merkezden gelen hem de kadılar tarafından tutulan kayıtları içerir. Ayrıca sicilin ilk iki sayfasında ve son iki sayfasında narh kayıtları yer almaktadır. Sicilin 92 ve 111 sayfaları arasında yırtık kısımlar olduğu için okunamayan kayıtlar bulunmaktadır. Tarihlendirme genel olarak kronolojiktir. Sicilin büyük bir kısmı okunaklı yazılmış olsa da yer yer yazının okunaksız olması sebebiyle transkripsiyonda zorluklar yaşanmıştır.

Değerlendirme kısmında tasnif merkezden gelen kayıtlar ve kadılar tarafından kaleme alınan kayıtlar şeklinde iki bölüm halinde yapılmıştır.

Tablo 1. Üst Makamlardan Kadılara Gönderilen Belgeler

Belge Türü	Belge Numarası	Belge Sayısı	Toplam Belge Sayısına Oranı
Fermân	112/1, 113/3, 114/2, 116/2, 122/1, 124/2, 126/2, 127/2, 128/4, 129/2, 132/2, 133/1, 133/2, 135/4, 135/5, 138/1, 139/2, 139/4, 140/1, 140/3, 144/1, 144/3, 147/2, 149, 150	25	%5,38

Tablo 1.'in devamı

Temessük	131/4, 142/1	2	0,43
Berât	113/2, 123/1, 124/1, 127/1, 127/3, 127/4, 128/2, 129/1, 130/4, 131/3, 137/5, 141/1, 141/2, 142/2, 142/3, 143/1, 145/1, 145/3, 146/1, 146/2, 148/2, 148/4, 148/5	23	%4,95
Tezkere	90/1, 128/3, 130/3, 131/2, 137/2, 137/4, 138/2, 142/4, 142/5, 147/1	10	%2,15
Buyuruldu	92/1, 126/1, 130/1, 130/2, 136/1, 137/1, 137/3, 138/3, 139/1, 140/2, 140/4, 144/2, 146/3, 147/3.	14	%3,01
Mektup	2/2, 2/3, 2/4, 2/5, 2/6, 2/7, 124/3, 128/1, 131/1, 132/1, 133/3, 133/4, 134/1, 134/2, 134/3, 135/1, 135/2, 135/3, 136/2, 139/3, 148/3, 145/2	22	%4,73

Tablo 2. Kadılar Tarafından Kayıt Altına Alınan Belgeler

Mülk Alım- Satımı	4/3, 4/5, 6/1, 6/2, 15/3, 15/4, 16/4, 20/3, 28/3, 29/5, 30/3, 35/2, 36/2, 43/3, 44/2, 45/2, 49/1, 49/2, 49/3, 54/2, 57/1, 61/2, 61/3, 63/1, 67/1, 67/3, 68/1, 68/3, 73/3, 75/3, 82/2, 82/3, 82/4, 85/4, 86/1, 88/4, 92/2, 92/3, 98/1, 114/1, 117/2	41	%8,82
------------------------------	--	----	-------

Tablo 2'nin devamı

Borç- Alacak	14/2, 21/3, 27/1, 27/4, 29/4, 31/3, 32/2, 32/3, 33/1, 38/1, 38/2, 42/1, 46/3, 47/1, 50/1, 50/3, 53/1, 56/1, 56/2, 58/2, 59/3, 60/2, 63/2, 64/3, 66/3, 69/1, 69/2, 73/1, 76/2, 81/1, 81/2, 81/3, 84/1, 87/3, 90/3, 96/1, 108/1, 115/2, 119/1, 120/1	40	%8,60
Nafaka	4/4, 11/3, 15/2, 18/4, 39/4, 48/1, 54/1, 76/1, 78/1, 78/3, 79/4, 80/1, 86/2, 86/3, 87/1, 94/1	16	%3,44
Asayiş	5/1, 5/2, 7/3, 7/2, 7/4, 9/2, 9/3, 10/2, 11/2, 11/4, 12/4, 13/1, 14/1, 16/1, 17/2, 17/3, 20/4, 20/5, 21/1, 21/4, 22/2, 23/4, 24/1, 24/3, 26/2, 27/2, 28/1, 32/1, 35/1, 37/3, 39/1, 39/3, 40/1, 40/2, 41/1, 43/1, 43/2, 52/2, 52/3, 55/2, 60/3, 61/1, 62/1, 64/2, 65/1, 66/2, 66/4, 67/2, 72/1, 72/3, 79/3, 80/3, 83/1, 85/1, 85/2, 91/1, 95/1, 99/1, 104/1, 113/1, 117/1, 118/1, 123/2, 125/1, 125/2, 151/6	65	%13,98

Tablo 2'in devamı

Vekâlet	31/4, 48/2, 48/3	3	%0,65
Ölüm Keşfi	6/4, 8/1, 8/2, 9/1, 22/3, 22/5, 28/2, 29/3, 31/1, 32/4, 40/3, 41/2, 54/3, 84/2	14	%3,01
Vesâyet	3/1, 33/3, 88/3, 94/2	4	%0,86
Boşanma	15/1, 22/4, 30/1, 54/4, 66/1, 68/2, 77/3, 116/1	8	%1,72
Vakıf	8/3, 12/2, 24/2, 25/1, 26/1, 57/2, 60/1	7	%1,51
Hibe ve Temlik	3/2, 77/2	2	%0,43
Dem-i Diyet	4/1, 11/4, 68/4	2	%0,65
Miras	5/3, 10/1, 10/3, 13/2, 13/4, 16/3, 17/5, 18/2, 18/5, 22/1, 23/2, 29/1, 30/2, 34/1, 35/3, 42/2, 45/3, 47/2, 51/1, 56/3, 59/1, 59/2, 62/2, 64/1, 65/2, 70/1, 70/3, 72/2, 76/3, 82/1, 83/2, 88/1, 89/1, 89/2, 120/2, 121/2	36	%7,74
Mülk ve Eşya İhtilafı	3/4, 12/1, 13/3, 16/2, 17/6, 19/3, 21/2, 23/3, 33/2, 37/2, 50/2, 58/3, 59/4, 70/2, 71/2, 71/3, 74/1, 74/2, 79/1, 79/2, 87/2, 88/2, 89/3, 91/2, 117/3, 118/2	26	%5,59
Köle ve Cariye	11/1, 12/3, 14/3, 20/2, 28/4, 29/2, 36/3, 78/2, 121/1	9	%1,94
Fetva	95/3	1	%0,22
Tereke	42/3	1	%0,22

Tablo 2'nin devamı

Görev Tayini	20/1, 27/3, 31/2, 36/1, 37/1	5	%1,08
Vâsiyet	6/3	1	%0,22
ZahireTayini	151/2, 151/3, 151/4	3	%0,65
Vergi	19/1, 19/2, 23/1	3	%0,65
Narh	1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 1/9, 1/10, 1/11, 1/12, 1/13, 1/14, 1/15, 1/16, 2/8, 2/9, 2/10, 151/7, 151/8, 152/1, 152/3, 152/4, 152/5, 152/6, 152/7, 152/8, 152/9, 152/10, 152/11	29	%6,24
Diğer	1/1, 1/2, 2/1, 3/3, 4/2, 7/1, 17/4, 18/1, 18/3, 24/4, 25/2, 34/2, 34/3, 39/2, 44/1, 44/3, 45/1, 46/1, 46/2, 47/3, 51/2, 51/3, 52/1, 52/4, 55/1, 55/3, 56/4, 57/3, 58/1, 62/3, 63/3, 63/4, 65/2, 65/3, 69/3, 73/2, 75/1, 75/2, 77/1, 80/2, 84/3, 85/3, 90/2, 93/1, 96/2, 107/1, 115/1, 119/2, 151/1, 151/5, 152/2	51	%10,97

Tablo 3. Kayıtların Toplam Sayısı ve Oranı

Kayıt Türü	Kayıt Türü Sayısı	Toplam Belge Sayısına Oranı
Üst Makamlardan		
Kadırlara Gönderilen Belgeler	96	%20,65
Kadılar Tarafından		
Kayıt Altına Alınan Belgeler	369	%79,35
Toplam	465	%100

3. 4 NUMARALI AMASYA ŞER'İYE SİCİLİNDEKİ KAYITLALRIN SINIFLAMDIRILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

3. 1. Üst Makamlardan Kadırlara Gönderilen Belgeler

3. 1. 1. Ferman

Kökeni Farsça “fermüden” fiilinden türemiş olan ferman emir, irade ve buyruk anlamlarına gelmektedir (Gök, 2000: 215). Osmanlı diplomatiğinde ise padişahların herhangi bir konu üzerine yazdığı uyulması gereken resmi hükümleri içeren emirlerdir (Seyrek, 2018: 99). Fermanlara padişahın tuğrasını taşıdığı ve padişah tarafından gönderildiği için ferman-ı hümâyun ve emr-i şerif gibi adlar da verilmektedir (Gökbilgin, 1992: 57).

Fermanın başında padişaha ait olduğunun anlaşılması için “*fermân-ı alîşân, fermân-ı celîlü'l-kadr, emr-i şerîf*” gibi ifadeler konulur. Fermanın asıl bölümlerini hangi makama ve görevliye yazıldığını belirten elkab kısmı, yazıldığı kişinin mevkisine göre oluşturulan dua kısmı, fermanın yazılma sebebinin belirtildiği nakil kısmı, yapılması gerekenlerin anlatıldığı emir kısmı, emre uyulması tenbih edilen tek'id/tehdid kısmı oluşturmaktadır. Bu kısımlardan sonra fermana yazıldığı tarih eklenir ve fermanın nerede yazıldığını belirten mahall-i tahrir denilen ifadeyle kayıt tamamlanır (Kütükoğlu, 2013: 101-113).

Sicilde bulunan fermanların konuları genel olarak vergi toplanması sırasında yaşanan sıkıntılar, bargir tedarik edilmesi, emlak ve evkafın kaydedilmesi, subaşlıların halka zulm etmesi, akçe kıtlığının yaşanması, celalilerin köylere zarar vermesi, avarızhane kayıtlarında yaşanan sıkıntılar gibi çeşitli konular ile ilgilidir.

Bunların dışında bir tecdid örneğine de rastlamaktayız.⁷ Tecdid, kendinden önce tahtta bulunan padişah fermânının tekrar yürütülmesi için yeni padişahın tuğrasıyla yenilenmesi demektir (Kütükoğlu, 2013:118).

Sicilde ki tecdid örneğinde Sultan İbrahim, babası Sultan Ahmet ve kardeşi Sultan Murad Han'ın tekâlif-i şâkka⁸ ile halkının rencide edilmemesine dair Amasya'ya gönderdikleri fermanın kendisi tarafında da tecdid edildiğini bu emirle bildirmiştir. Bu fermanla birlikte halkın haksız yere alınan vergiler ile zorluk çekmesi önlenmeye çalışılmıştır.

Divân-ı Hümâyün'a sosyal mevki, yaş, cinsiyet, ırk fark etmeksizin herkes başvurabilmekteydi. Başvuran kişilerin istekleri doğrultusunda gerekli görüldüğü takdirde kadıların verdikleri kararlar tekrar gözden geçirilir ve konu hakkında yeniden adaletli bir şekilde hüküm verilmesi için kadıya emir yazılırdı (Mumcu, 1994: 431). Sicilde Mustafa, Ömer, Halil, Mehmed ve Mahmud adlı kişilerin divâna başvurdukları ve davalarının hak ve adalet üzere görülmesi için kadıya ferman gönderildiği görülmüştür.⁹ Amasya Kadısı Mehmed'inde divâna mektup göndermesi sonucunda Devlet Hatun İmaretî'nin tasarruf hakkının kime ait olduğu ile ilgili ferman kadıya iletilmiştir.¹⁰

Divan-ı Hümâyün'da bu davalara yönetici zümresi değil divanda hazır bulunan kadı tarafından bakılmaktaydı. Osmanlı'da da diğer İslam toplumlarında olduğu gibi (istisnai durumlar vardır) yargı yönetimden bağımsız bir şekilde işlemiş ve divana veziriazam başkanlık etmesine rağmen hukuki konular kadı tarafından çözülmüştür (Aydın, 2017: 78-79). Ayrıca belirtmek gerekir ki divana şikâyette bulunmak bedava değildi. Buradan yola çıkarak Faroqhi şikâyette bulunan kişilerin varlıklı aileler olabileceğini belirtmiştir (Faroqhi, 2016: 42).

Ayrıca 147/2 nolu kayıttaki fermanın Amasya'da akçe azlığı yaşandığı anlaşılmaktadır. Fermanın yaşanan bu akçe azlığı nedeniyle Amasya'ya 500 akçe gönderilmiş ve 1 zolota 38 akçeye, ak rub'un tanesi de 14 akçeye alınması emredilmiştir.

---

⁷ A. S. Ş. 4, 133/1

⁸ Tekâlif-i şâkka: Genellikle memurların halktan izinsiz olarak aldığı ve güç yetirilemeyecek kadar ağır vergilerdir. (Tabakoğlu, 2011: 337)

⁹ A. S. Ş. 4, 114/2, 124/2, 128/4, 140/3, 144/3

¹⁰ A. S. Ş. 4, 129/2

Örnek:

Kıdvetü'l-ümerâ'l-kirâm umdetü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr-i ve'l-ihtişâm el-muhtâs bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-allâm Amasya Sancağı Beyi dâme izzuhû ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keîâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazluhû tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki ecdâd-ı izâmım merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Bâyezid Han aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân Amasya'da vâki' camî-i şerîf ve imâreti evkafına berât-ı şerîfimle câbi olanlardan dârendegân-ı fermân-ı hümâyûn ve ( ) nâm kimesneler südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bunlar hülâf-ı şer'-i şerîf tekâlif ile rencide olunmak icâb iyilemez iken ulak ile varanlar bunların evlerin basub atların alub ve evlerine konub tekâlif ile rencide olundukların i'lâm olundukda ol-vechle ve sâir tekâlif-i şâkka ile rencide olunmamak için merhûm ve mağfûrun-leh hüdavendigâr babam Sultan Ahmed'den ve karındaşım Sultan Murad Han zamanlarında hükm-i hümâyûn virüldüğün bildürüb hâlen cülûs-ı hümâyûn sa'âdet-makrûnum vâki' olmağla emirleri tecdid olunmak ricâ iyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfim ile varduklarında bu bâbda ellerine verilen hükm-i hümâyûnum mücebince âmel idüb dahi mezbûr câbileri ulak ve sâir tekâlif ile rencide ve remide itdirmeyüb men' ve def' iyleyesiz min-ba'd hilâf-ı şer'-i şerîf mugayir-i emr-i münif kimesneye iş itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâhir-i şehri seferi'l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.¹¹

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

Fermân kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 112/1, 113/3, 114/2, 116/2, 124/2, 126/2, 127/2, 128/4, 129/2, 132/2, 133/1, 133/2, 135/4, 135/5, 138/1, 139/2, 139/4, 140/1, 140/3, 144/1, 144/3, 147/2, 149, 150.

3. 1. 2. Berât

Berât, Osmanlı diplomatliğinde şahıslara bir yetki veya imtiyaz sağlayan ya da devlet malları üzerinde kullanım veya mülkiyet hakkı veren sultana ait hükümlerdir (Gök, 2000: 217). Berâtlarda “nişân” kelimesiyle başlayan “*nişân-ı şerîf-i alîşân-ı hükmü oldurki, nişân-ı hümâyûn hükmü oldur ki*” gibi ifadelerin yanı sıra “sebeb” kelimesiyle başlayan “*sebeb-i tahrîr-i tevki'-i refi'-i hümâyûn oldur ki*” gibi ifadelerle de karşımıza çıkmaktadır. (Gökbilgin, 1992: 85).

¹¹ A. Ş. S. 4, 133/1

Berâtlarda başlangıçtan sonra ünvan belirtilir ve nakil-i iblağ denilen kısım ile birlikte berâtın verilmesini arz eden kişinin elkabı verilir. Berât verilecek şahsın elkabı ise daha sonra yazılır. Elkabla başlayan nakil kısmında berât verilmesini gerektiren konu anlatılır ve defterhane, ruus gibi kayıtların çıktığı kalemde bu kısımda yer alır. Berâtta verilen vazife, imtiyaz gibi emirlerin ne şekilde yerine getirileceği emir kısmında, berâtın uygulanmasının tenbih edildiği te'kid/tehdid kısmında verildikten sonra tarih eklenir. Yine fermânlarda olduğu gibi mahall-i tahrir denilen ifadeyle berâtın yazıldığı yer belirtilir (Kütükoğlu, 2013: 128- 131). Padişah değiştiği zaman tuğra değişikliği gerektiği için berât yenilenirdi. (Gökbilgin, 1992: 86)

Sicilimizde 23 adet berât kaydı bulunmaktadır. Berâtların büyük bir kısmı çeşitli vazife tevcihleri ve vakıf tasarrufu üzerinedir. Ayrıca 6 kayıta tımar tevcih edilmiştir. Bunların yalnızca 1¹² tanesinde sefere katılmama ve hizmet-i hümâyunlarda bulunmamasından dolayı tımar başkasına verilmiştir.

Örnek:

Nişân-ı şerîf-i alişân-ı hükmü budur ki.

Nefs-i Amasya'da vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Yörgüç Paşa binâ iyledüğü medrese ve mescid-i şerîfe ve imârete ve vakfiyeye câbi olan Derviş Mehmed fevt olub yerine işbu rafi'-i tevki'-i refi'-i sa'âdet nişân-ı hakani Mustafa nâm kimesne her vechle mahal ve lâyük olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında evlâdiyet üzere mütevellî olan Mehmed arz iylemegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn-ı makrûnu virdüm ve buyurdum ki varub anda mezbûr Mustafa zikr olunan evkafın câbisi olub hidmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddâ kıldıkdan sonra vezâyif-i mu'ayyenesin her nesnesin mutasarrif olub ve evkafın rûhu ve benim devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet gösteresiz bu bâbda hiç kimesne mâni' ve dafi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâhiri şehr-i şevvalü'l-mükerrem sene selâse ve hamsin ve elf.¹³

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

Vürud fi evâhiri şehr-i zilka'deti's-şerîfe sene selâse ve hamsin ve elf.

¹² A. Ş. S. 4, 148/2

¹³ A. Ş. S. 4, 124/1

Berât kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 113/2, 123/1, 124/1, 127/1, 127/3, 127/4, 128/2, 129/1, 130/4, 131/3, 137/5, 141/1, 141/2, 142/2, 142/3, 143/1, 145/1, 145/3, 146/1, 146/2, 148/2, 148/4, 148/5.

3. 1. 3. Buyuruldu

Emretmek, hükmeylemek anlamlarına gelen “buyurmak” fiilinden türetilmiş olan buyuruldu tabiri Osmanlı diplomatiğinde kullanılan bir vesika türüdür. Buyuruldu padişahattan sonra gelen sadrazam, beylerbeyi, kazasker gibi yüksek rütbeli memurlar tarafından bir işin nasıl yapılacağına dair düzenlenmiş bir emir yazısıdır. (Uzunçarşılı, 1995: 298). Elkab ile başlayan buyuruldu yazısı “imdi” diye başlayan emir kısmıyla devam eder ve sonuna tarih eklenerek bitirilir. Beyaz üzerine, telhis/ takrir ve arz üzerine buyuruldu şeklinde ikiye ayrılır ve bunlarda kendi içlerinde merkezden ve taşradan verilenler şeklinde sınıflandırılır (Kütükoğlu 1992: 478- 479).

Örnek:

Mevlânay-ı şeri'ât me'âb

Kıdvetü'l-kuzâti'l-islâm zübdetü vülâti'l-enâm mevlâna( ) kadısı zîde fazlûhü ba'de't-tahiyye es-sâfiyye inhâ olunur ki erbâb-ı timârdan işbu dârende-i hurûf Ali Divân-ı Rum'a gelüb Amasya Sancağı'nda Geldiklan Nâhiyesi'nde Bednos nâm karye ve gayriden üç bin akçe timârı bana tevcih olunub yedine berât-ı şerîf-i âlişân virilmekle mücebince zabt itdirmeniz bâbında olunub gönderilmişdir vardıkda gerekdir ki timâr-ı mezbûrun târihi mezkûrdan vâki' olan mahsûlâtı bana yedinde olan berâtı ve sâir temessükât mücebince zabt ve tasarruf itdirüb aherden bir ferdi dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz ve's-selâm.¹⁴

İbrahim Paşa

Buyuruldu kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 92/1, 126/1, 130/1, 130/2, 136/1, 137/1, 137/3, 138/3, 139/1, 140/2, 140/4, 144/2, 146/3, 147/3.

3. 1. 4. Tezkere

Tezkereler üst makamlardan gelen yazıları veya aynı seviyedeki memurlar arasındaki yazışmaları ihtiva eden resmi evraklardır (Akgündüz, 1988: 46). Tezkerelerin yazıldıkları

¹⁴ A. Ş. S. 4, 144/2

daire ve veriliş sebeplerine göre değişen berât tezkeresi, cizye tezkeresi, teşrif tezkeresi, esnaf tezkeresi gibi çeşitleri vardır. (Kütükoğlu 2013: 245)

Sicilde toplamda 10 tane tezkere kaydı bulunmaktadır. Bu tezkereler vergi, vakıf, iltizam, mirasın hazineye devredilmesi gibi çeşitli konuları içermektedir.

Örnek:

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazlûhü tezkire varıcak ma'lum ola ki kaza-yı mezbûreye tabi' Geldiklan Nâhiyesi'nde vâki' İltekin nâm karyeden yedi sehmi olub yedi sehmin iki sehmi Kadim Paşa Medresesi vakfı ve dört sehmi Mehmed oğlu Murad ve Bünyad nâm kimesnelerin ve bir sehmi Fakr Paşa hatûnunun olmağla şart-ı vakf ve elinde olan temessükât mûcebince Cihan Hatûn mutasarrıfe olub kimesne dahl iylemeye deyü fermân-ı âlîşânım sâdır olmağınr şart-ı vakf mûcebince mezbûre Cihan Hatûn karye-i merkumun bir sehmine temessükâtı mûcebince mutasarrıfe olub aheri dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz.¹⁵

22 Receb Sene 1053

Mehmed Paşa

Tezkere kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 90/1, 128/3, 130/3, 131/2, 137/2, 137/4, 138/2, 142/4, 142/5, 147/1

3. 1. 5. Temessük

Tahvîl olarak da adlandırılan temessük, Osmanlı diplomatiğinde herhangi bir şeyin teslim edildiğine veya teslim alındığına dair düzenlenen belge anlamına gelir. (Kütükoğlu 2011b: 413). Ahidname temessükleri, tesellüm temessükleri, emr-i şerif verilmesi için temessük, borç temessükü, mukavele temessükü gibi çeşitleri bulunur. (Kütükoğlu 2013: 281- 288)

Sicilde iki adet temessük kaydı bulunmaktadır.

Örnek:

Vech-i tahrîr hurûfu oldur ki Amasya Sancağı'nda Arguma Nâhiyesi'nde Uygur nâm karye ve gayriden berât-ı padişâh ile mutasarrıf olduğumuz üç bin akçe timârı işbu bin elli

¹⁵ A. Ş. S. 4, 131/2

iki senesinde şer‘an ve kanûnen bize âid ve râci olan cüz‘î ve külli sene tamamına degin ahz ve kab itmek için tarafımızdan izzetlü Kadri Ağa’yı idüb yedine işbu temessük virilmiştir inşallahû rahmân varub vusûl buldukda gerekdir ki aherden kimesneyi dahl itmeyüb Ağa’yı müşarünileyh şer‘an ve kanûnen zabt ideler ve sen ki karye-i re‘âyâsın bu husûsda izzetlü Kadir’i Ağa’yı kendünüze ağa bilüb mahsûlden kendülere edâ ve teslim idüb müceb mektûb ile âid olasız ve’s-selâm tahrîren fî şehr-i seferü’l-hayr sene isneyn ve hamsin ve elf.

Kaim-i Makam Osman.

Temessük kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 131/4, 142/1.

3. 1. 6. Mektup

Mektup Osmanlı diplomatiğinde bir tür yazışma evrakıdır. (Kütükoğlu, 2004: 18)

Mektupta elkab kısmından sonra “*inha olunur, ilam olunur, budur ki*” gibi şekillerle biten dua ve selam kısmı yer alır. Böylece “*bu halde, haliya*” gibi ifadelerle hal bildirildikten sonra mektubun yazılma sebebine geçilir. Bunlardan sonra ise “*mûcebince mektub tahrir ve .....ile irsal olunmuştur*” gibi ifadelerle mektup bitirilir. Herhangi bir hususun yerine getirilmesi, iltimas ricası, emir yerine getirilmesi gibi konular mektubun yazılış sebepleri arsında yer alır. (Kütükoğlu, 2013: 221- 227)

Örnek:

Şeriât nisâb Mevlanâ Abdülkerim Efendi Kamiyâb.

Tahiyyât-ı sâfiyye ithâfiyla inhâ olunur ki livâ-yı Amasya’nın umûr-ı kısmet-i askeriyyesin size sipariş olunmuşdur gerekdir ki vâkı‘ olan mevtâ-yı askeriyyenin tezkireleri tahrir ve beyne’l-verese bi’l-farîzeti’ş-şer‘iye kısmet idüb bu tarafa âid rüsûmu mu‘tâdi kabz idüb irsâl idesiz ve’s-selâm fî aşer cemâziyü’l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.¹⁶

Mektup kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 2/2, 2/3, 2/4, 2/5, 2/7, 124/3, 128/1, 131/1, 132/1, 133/3, 133/4, 134/1, 134/2, 134/3, 135/1, 135/2, 135/3, 136/2, 139/3, 145/2, 148/3.

¹⁶ A. Ş. S. 4, 2/2

3. 2. Kadılar Tarafından Kayıt Altına Alınan Belgeler

3. 2. 1. Mülk Alım- Satımı

Kadılar şer'î, hukuki ve idari açıdan birçok görev üstlenmekteydiler. Bu görevlerden birisi de noterlik hizmetiydi. (Uzunçarşılı, 2004: 113) Noterlik hizmetinin gereği olarak şer'îye sicillerinde kayıtlı olan mülk satışları da kadı huzurunda gerçekleştirilirdi ve bunlara satış hüccetleri denmekteydi. Satış hüccetlerinde ilk olarak satışı gerçekleştiren tarafların kimlik tespitleri yapılırdı. Kimlik tespitinden sonra sırasıyla satışı yapılan şey bir taşınmaz mal ise sınırları ve konumu verilir veya bir eşya ise ne olduğu yazıldıktan sonra bey'-i kat' veya bey'-i b'il-vefâ şeklindeki satış yöntemi ve satış bedeli belirtilirdi. Daha sonra da malı satan ve alan kişinin tasdik ibareleriyle satış gerçekleştirilirdi. Son olarak tarih ve şuhûdü'l-hâl yazılırdı (Kütükoğlu, 2013: 353- 355).

Satış hüccetlerindeki alım- satım işlemi bey' olarak ifade edilmiştir. Bey' İslam hukukunda satım akdini ifade eder ve belgelerde alışveriş işlemleri için kullanılırdı (Bardakoğlu, 1992: 13).

Sicilde bey' akdinin çeşitleri olan bey'-i bi'l-vefâ, bey'-i kat' ve bey'-i bat-ı sahih yoluyla satışlar yapılmıştır.

Bey'-i kat' ve bey'-i bat-ı sahih kesin satış yöntemleridir. Bu satış yöntemiyle gerçekleştirilen satış işlemi 34¹⁷ tanedir.

Bey'-i bi'l-vefâ, söz konusu olan malın bedeli iade edildiği zaman geri vermek şartıyla gerçekleştirilen satış işlemidir. Bu satış yöntemi aslında bir rehin verme işlemidir. Bu işlem borcu güvenceye almanın bir şeklidir. Vefâen satış faizli borçlanmanın uygun bulunmadığı Hanefî hukukçular tarafından ortaya çıkarılmış bir satış yöntemidir. Bu akitle birlikte mülkü alan kişi tasarruf hakkına da sahip olabiliyordu ve bedeli geri ödendiği takdirde mülk iade ediliyordu (Aydın, 2017: 357). Bu yöntemle gerçekleştirilmiş 1¹⁸ kayıt bulunmaktadır.

Sicilde ayrıca bey'-i bi'l vefâ, satış şeklinde gerçekleşebildiği gibi kiralama şeklinde de gerçekleşebiliyordu. Bey'-i bi'l istiğlâl denen bu satış türünde rehin olarak verilen mal, malı satan kişiye kiralanmaktaydı. Böylelikle malı satan kişi sözleşmede belli olan süre

¹⁷ A. Ş. S. 4, : 4/3, 4/5, 6/1, 6/2, 15/3, 15/4, 16/4, 20/3, 28/3, 29/5, 30/3, 35/2, 36/2, 44/2, 49/1, 49/2, 57/1, 61/2, 61/3, 63/1, 67/1, 67/3, 68/1, 68/3, 73/3, 75/3, 82/2, 82/3, 82/4, 85/4, 86/1, 88/4, 98/1, 117/2.

¹⁸ A. Ş. S. 4, 43/3

boyunca belirlenen bedeli ödeyerek maldan faydalanıyordu (Bayındır, 1992: 20- 22). Sicilde 2¹⁹ kayıta kiralama ile vefâen satış yapılmıştır.

Sicilimizde son olarak tespit edilen bir diğer satış yöntemi de takas usûlüdür. Kayıtlardan 3²⁰ tanesinde borç karşılığı takas yapılarak satış işlemi gerçekleştirilmiştir.

İncelenen sicilde satışlar çeşitli şekillerde gerçekleştirilmiştir. Kişinin kendi malının satışını asaleten kendi gerçekleştirdiği gibi vekil kullanarak vekâleten de gerçekleştirdiği görülmüştür. Müslümanlar arasında 29²¹, zimmiler ve Müslümanlar arasında 9²² ve zimmiler arasında toplamda 3²³ satış işlemi yapılmıştır. Satışların cinsiyet dağılımı ise şöyledir: Erkekler arasında yapılan satışların sayısı 21²⁴ tane ve kadınlar ile erkekler arasındaki satışların sayısı ise 18²⁵ tanedir. Bu satışların hepsi kadınlardan erkekler yapılan mülk satışlarıdır. Kadınların herhangi bir mülk aldığı bu sicilde görülmemiştir. Geriye kalan 2²⁶ satışta ise müşterek olan mülk kadın ve erkek tarafından bir erkeğe satılmıştır.

Yapılan satış işlemlerinde kadın erkek sayıları birbirine çok yakındır. Mülk satışlarında kadınlarında erkekler kadar etkin olduğu söylenebilir.

Osmanlı'da gayrimüslimler devletle yapılan zimmet antlaşmasından dolayı zimmiler olarak adlandırılırlar. Din ve vicdan hürriyetinin yanı sıra İslam hukuku gereği evlenme, boşanma, miras gibi hukuki alanlarda kendi hukuklarına tabi olabilmeleri imkânı verilmiştir. Bu işlemleri kendi yetkili mercilerine başvurarak gerçekleştirebildikleri gibi istedikleri takdirde şer'î mahkemelere de başvurma hakkı kendilerine tanınmıştı (Aydın, 2017: 141-144). Sicilde 3 tanesi zimmilerin aralarında olmak üzere 12 satış işlemi kadı huzurunda gerçekleştirilmiştir.

Alım-satımı yapılan mülkler arasında bağ, ağacı olup olmadığı belirtilen bahçe, ev, bahçe, fırın gibi yapıları içinde barındıran menzil, değirmen ve tarla sayılabilir. Satışların nedeni genel olarak bilinmemesiyle birlikte borç karşılığı olarak satışı yapılan mülklerin olduğu görülmüştür.

¹⁹ A. Ş. S. 4, 92/2, 92/3

²⁰ A. Ş. S. 4, 49/3, 54/2, 114/1

²¹ A. Ş. S. 4, 4/3, 4/5, 15/3, 15/4, 16/4, 29/5, 30/3, 35/2, 36/2, 43/3, 44/2, 49/1, 49/2, 49/3, 57/1, 61/2, 61/3, 67/1, 67/3, 73/3, 82/2, 82/3, 82/4, 85/4, 86/1, 88/4, 92/2, 98/1, 114/1

²² A. Ş. S. 4, 6/1, 6/2, 20/3, 54/2, 63/1, 68/1, 75/3, 92/3, 117/2

²³ A. Ş. S. 4, 28/3, 45/2, 68/3

²⁴ A. Ş. S. 4, 6/2, 15/3, 15/4, 20/3, 28/3, 29/5, 30/3, 43/3, 45/2, 54/2, 63/1, 68/3, 73/3, 75/3, 82/3, 86/1, 92/2, 92/3, 98/1, 114/1, 117/2

²⁵ A. Ş. S. 4, 4/3, 4/5, 6/1, 16/4, 35/2, 36/2, 49/1, 49/2, 49/3, 57/1, 61/2, 61/3, 67/3, 68/1, 82/2, 82/4, 85/4, 88/4

²⁶ A. Ş. S. 4, 44/2, 67/1

4 Numaralı Amasya Şer'îyye Sicili'nde tespit edilen fiyatlarda para birimi olarak satış hüccetlerinde esedi guruş, riyal guruş ve akçe kullanılmıştır. Osmanlı akçesinin giderek yok olduğu bu dönemde piyasada İspanya riyal kuruşu ve Hollanda esedi kuruşu yoğun olarak bulunmaktaydı. Bu dönemde 1641 yılında yapılan sikke tashihinden sonra 80 akçe=1 riyal guruş ve 70 akçe=1 esedi kuruştur (Pamuk, 2017: 134).

Örnek:

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Sevadiye Mahallesi sâkinlerinden Murad Bey ibni Hacı Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada Camii Kebir Mahallesi sâkinlerinden bâ'isü'l-kitâb El-hac Mustafa ibni Musli El-müderriş Efendi nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûre hâriçinde Akbilek nâm mevzi'ide vâki' eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmireme müştamil olan bir tarafı Debbâğ İbrahim bağı ve bir tarafı Hasan Efendi Bağı ve bir tarafı nehr-i kebir ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bağda olan rub' hisse-i şâyi'amı merkum El-hac Mustafa doksan beş esedi guruşa tarafından icâb ve kabûl-ü hâvî bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iyledim ba'de'l-yevm mahdûd mezkûr bağdan rub'u hisse-i şâyi'am merkum El-hac Mustafa'nın mülkü olub keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarraf olsun didikde mukırr-ı mezbûrun ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırr-ı lehü'l-merkum Hacı Mustafa vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkik idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min şehr-i rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Hızır Efendi ibni hacı Mehmed, Kıdvetü'l-akrân Mustafa Bey ibni Ahmed Bey, Fahrü'l-müderrişin Ali Efendi ibni Fahreddin, Mehmed Efendi ibni Bünyad Ağa, Ali Efendi ibni Ahmed Ağa, El-hac Ebubekir ibni ( ), Abdüllatif Çelebi ibni Şeyh Hızır Efendi, El-hac Ali Bali ibni Mustafa, Osman Ağa ibni Ömer, Osman Bey ibni Ebubekir, Ali Beşe ibni Abdullah.²⁷

Mülk- Alım satımı ile ilgili kayıtların sicildeki dağılımı şu şekildedir: 4/3, 4/5, 6/1, 6/2, 15/3, 15/4, 16/4, 20/3, 28/3, 29/5, 30/3, 35/2, 36/2, 43/3, 44/2, 45/2, 49/1, 49/2, 49/3, 54/2, 57/1, 61/2, 61/3, 63/1, 67/1, 67/3, 68/1, 68/3, 73/3, 75/3, 82/2, 82/3, 82/4, 85/4, 86/1, 88/4, 92/2, 92/3, 98/1, 114/1, 117/2.

²⁷ A. Ş. S. 4, 15/4

3. 2. 2. Borç- Alacak

Borç- alacak ilişkileri ile ilgili kayıtlarda “deyn, istikraz ve karz” terimleri kullanılmaktadır. Karz, “geri ödenmek üzere verilen mal veya birine ödünç / borç verme” demektir. İstikraz kelimesi de aynı kökten türemiştir ve ödünç istemek, ödünç almak manalarına gelir (Apaydın, 2001: 520). Deyn kavramı ise sözlükte ödünç almak veya ödünç vermek anlamına gelirken terim olarak bir kişinin zimmetinde bulunan borcu ifade eder (Aydın, 1994: 266).

İncelediğimiz sicildeki kayıtlarda borç-alacak ile ilgili toplamda 40 belge bulunmaktadır. Bu kayıtlarda konular temel olarak borcun ödenmesi, borcun ödenmemesi sonucu borcun talep edilmesi, borcun geciktirilmesi ile ilgilidir. Borç talebiyle ilgili kayıtlarda borcu talep eden kişi mahkemeye gelerek dava ettiği kişi hakkında borcunun ödenmemesiyle veya borcunun geciktirilmesiyle ilgili şikâyette bulunur.²⁸ Borcun ödenmesiyle ilgili kayıtlarda ise borç veren kişinin kadı ve şahitlerin huzurunda borcun ödendiğine dair beyanda bulunmasına karşılık borcu ödeyen kişi de borcunu ödediğini kabul ve tasdik eder.²⁹ Bunların dışında borç-alacak başlığı altında değerlendirebileceğimiz kayıtlar arasında kişinin borç verdiğini beyan etmesi³⁰, rehin karşılığı verilen borcun ödenmesiyle rehinin kaldırılması³¹, borç karşılığında verilen atın değerinin tespit edilmesi³², borcun ne kadar olduğunun tespit edilmesi³³ sayılabilir.

Şer‘iye sicillerindeki borç-alacak ilişkileri bize din grupları arasındaki etkileşimi ortaya koymak açısından önemli veriler sunabilir. Ayrıca para akışındaki etkin rolü hangi din grupları üzerinde yoğunlaştığı da tespit edilebilir (Şimşek, 2007: 21). Fakat şer‘iye sicillerindeki Gayrimüslimler arasında gerçekleşen borç- alacak ilişkilerinin azlığı mülk satışlarında da ifade ettiğimiz gibi zimmilerin kendi hukuksal işlemleri için kendi din gruplarının üst makamlarına başvurmalarından da kaynaklanıyor olabilir. Sicildeki bulunan kayıtlar incelendiğinde borç alacak ilişkilerinin 25³⁴ tanesi Müslümanlar arasında, 13³⁵

²⁸ A. Ş.S. 4, 14/2, 32/2, 33/1, 38/1, 38/2, 42/1, 46/3, 47/1, 50/1, 50/3, 53/1, 64/3, 69/1, 69/2, 73/1, 76/2, 81/1, 81/2, 81/3, 84/1, 108/1, 115/2, 119/1, 120/1.

²⁹ A. Ş.S. 4, 21/3, 32/3, 56/1, 56/2, 58/2, 60/2, 87/3.

³⁰ A. Ş.S. 4, 27/1, 59/3

³¹ A. Ş.S. 4, 29/4

³² A. Ş.S. 4, 96/1

³³ A. Ş.S. 4, 63/2

³⁴ A. Ş.S. 4, 14/2, 21/3, 27/1, 27/4, 32/2, 32/3, 33/1, 38/2, 42/1, 46/3, 50/1, 50/3, 53/1, 59/3, 60/2, 64/3, 66/3, 69/1, 73/1, 76/2, 90/3, 96/1, 119/1, 120/1

³⁵ A. Ş.S. 4, 29/4, 38/1, 47/1, 56/1, 56/2, 58/2, 69/2, 81/1, 81/2, 81/3, 84/1, 87/3, 115/2.

tanesi Müslümanlar ve Gayrimüslimler arasında ve sadece 2³⁶ tanesi Gayrimüslimler arasında gerçekleşmiştir. Sicilde toplamda 4³⁷ kayıta borç-alacak anlaşmazlığı kadınlar ve erkekler arasında olmuştur.

Örnek:

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kamerüddin Mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Ahmmed nâm kimesne mahfil-i kazada Ortayaren Kazası'na tabi' Çavuş nâm karye sâkinlerinden Hacı bin Veli nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan iki sene mukaddem Hıyat İbrahim bin Ahmed nâm kimesnenin zevcesi Aişe binti Mustafa nâm hatûn yigirmi esedi guruşu alâ tarîkü'l-karz mezbûr Hacı'ya virmiş idim el-haletü'l-hâzâ zikr olunan yigirmi esedi guruşu merkum Hacı'dan bi't-tamam aldım didikde gibbe't-tasfiki-şer'i ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sAlis ve'l-işrîn min şehr-i ramazanü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ramazan Efendi El-Kadı, Hüseyin Ağa ibn-i Mustafa, Mustafa bin Abdülnebi, Maden bin Mansur.³⁸

Kayıtların sicildeki dağılımı şu şekildedir: 14/2, 21/3, 27/1, 27/4, 29/4, 31/3, 32/2, 32/3, 33/1, 38/1, 38/2, 42/1, 46/3, 47/1, 50/1, 50/3, 53/1, 56/1, 56/2, 58/2, 59/3, 60/2, 63/2, 64/3, 66/3, 69/1, 69/2, 73/1, 76/2, 81/1, 81/2, 81/3, 84/1, 87/3, 90/3, 96/1, 108/1, 115/2, 119/1, 120/1.

3. 2. 3. Asayiş

Asayiş başlığı altında incelenen kayıtlar toplumda yaşanan güvenlik olaylarını ve ahlaka aykırı davranışları içermektedir. Kayıtlarda hırsızlık, darp, yaralama, adam öldürme, ev baskını, küfür, tecavüz kastı, evde içki içilmesi ve kadın erkek bir arada bir evde basılması gibi olayların mahkemeye şikâyet konusu olduğunu görmekteyiz. Suç teşkil eden bu konular Osmanlı mahkemelerinde ceza hukuku kapsamında ele alınmıştır.

³⁶ A. Ş.S. 4, 31/3, 108/1

³⁷ A. Ş.S. 4, 14/2, 69/2, 87/3

³⁸ A. Ş. S. 4, 32/3

Kadı sicillerindeki ceza davası kayıtlarında kadının sadece suçu tespit ettiği anlaşılmaktadır. Suçu sabit görülen kişi hakkında verilen ceza hükmü çoğu zaman kayıtlarda yer almamıştır (Akman, 2004: 132). Bu noktada asayiş kayıtlarının incelemiden önce çalışmamızda tespit ettiğimiz suç çeşitlerine verilen cezaların neler olduğunun anlaşılması için Osmanlı'da suç çeşitleri ve cezalar hakkında kısaca bilgi verilmeye çalışılacaktır.

Osmanlı'da suç teşkil eden bütün davalar şer'îye mahkemelerinde kadılar tarafından görülürdü (Uzunçarşılı, 2014: 113). Kadılar mahkemelerde İslam hukukunu temel alan örfî ve şer'î hukuk kapsamında düzenlenmiş olan ceza hukukunun uygulayıcısıydılar. Ceza hukuku şer'î nitelikler taşısa da bu alanda örfî hukuk düzenlemelerine daha sık rastlanmıştır (Aydın, 2014: 199). İmparatorlukta vergi gibi bazı konular bölgeden bölgeye değişiklikler gösterse de ceza kanunlarında böyle bir durum söz konusu değildir. Ceza kanunları herkes için eşittir (İnalçık, 1958:121).

Osmanlı'da uygulanan İslam ceza hukukunda cazalar had, kısas ve ta'zir olarak 3 kısma ayrılmıştır. Had ve kısas gerektiren suçların İslam hukukunca kapsamı belirlenmiş iken ta'zir suçlarının tespiti ve hükmü devlete bırakılmıştır. (Akgündüz, 2009: 25).

Had Gerektiren Suçlar: Suçun tarifinin yapıldığı ve ceza koyucu olan Allah ve peygamber tarafından cezası belirlenmiş olan suçlardır. Bu suçlar 7 tanedir: Hırsızlık, zina, kazf (zina iftirası), yol kesme, şarap içme-sarhoşluk, irtidat ve isyan. Had suç ve cezalarında kanunilik ilkesi geçerlidir (Saydam, 2015: 304). Had suçları için belirlenmiş olan cezalar: Zina için sopa ve taşlanarak öldürme, hırsızlık için el kesme, yol kesme ve anarşik suçlar için idam, çapraz olarak el ayak kesme, sürgün, içki içme suçu için sopa. (Bardakoğlu, 1993: 473). Eğer kadı el kesme gibi bir bedeni cezaya hükmederse bu karar kazasker denetiminden geçip padişah tarafından onaylanırsa uygulanmaktaydı (Akman, 2004: 132).

Kısas Gerektiren Suçlar: Kısas da had suçları gibi cezası ve kapsamı belli olan bir ceza şeklidir. Kısas kasıtlı olarak adam öldürme ve yaralama suçları için uygulanır (Dağcı, 2002: 489). İslam hukukuna göre kişinin kendi hayatı ve fiziki sağlamlığı üzerindeki hakkı şahsi bir haktır. Kişinin şahsi hakkının zarar görmesi sonucunda zarar veren kişiyi dava etme hakkı bulunur. Eğer zararı gören kişi ölmüşse bu hak mirasçıları yoluyla aranır (Üçok, 1946: 371). Kısas cezaları sabittir fakat mağdurun veya yakınlarının suçluyu affetmesi kısasın kalkmasını veya azaltılmasını sağlayabilir (Akman, 2004: 24- 25).

Kıyasın kalkması veya azaltılması cezayı tamamen kaldırmamakla birlikte ta'zir cezalarına hükmedilir (Aydın, 2017: 156).

Ta'zir Gerektiren Suçlar: Menetme, engel anlamlarına gelen ta'zir cezaları hadd, kıyas ve diyet suçları için uygulanan cezalardır (Üçok, 1947: 48). Ta'zir gerektiren suçlar arasında dövme, sövme, kamu alanına veya malına zarar verme, hileli mal satma, ahlaka aykırı giyinme, sihirle uğraşma, faiz ve rüşvet, meskene tecavüz gibi genel ahlaka aykırı davranışlar sayılabilir. Osmanlı'da ta'zir suçlarının kapsamı kanunnamelerle örfî hukuk alanı içerisinde düzenlenmiştir ve uygulama yetkisi kadıya verilmiştir (Başoğlu, 2011: 198- 200). Ta'zir suçlarında idam, sopa, hapis, sürgün, para, kürek, zincire vurma, teşhir gibi cezalar belirlenmiştir (Saydam, 2015: 306).

Bahsettiğimiz had, kıyas ve ta'zir gerektiren suçların ceza hükümleri Osmanlı devletinde had ve kıyas uygulanan suçlarda suçun unsurlarının³⁹ eksik olması halinde ta'zir cezaları uygulanmıştır. Örneğin, hırsızlıkta çalınan mal belli bir miktarın altındaysa para cezası verildi. Cezalar ile ilgili hükümler kadının yetkisine bırakılmamış ve kanunnamelerle ayrıntılı olarak düzenlenmiştir (Aydın, 2017:200).

Asayiş ile ilgili kayıtların sınıflandırılıp, değerlendirmesine geçmeden önce açıklanması gereken bir durumda zimmilerin cezai alandaki hukuki durumlarıdır. Zimmiler evlenme, boşanma, miras taksimi vs. durumlarda tercihe bağlı olarak kendi hukuklarına tabi iken ceza yargılamasında Osmanlı hukukuna tabi durumdaydılar (Saydam, 2015: 198-199). Osmanlı'da Gayrimüslimler her türlü haksız fiile karşı korunmaktaydılar. İslam hukukuna tabi olsalar da kendi inanç ve hukukları da bazı konularda göz önünde tutulmuştur. Örneğin Hanefî mezhebine göre kendi dinlerinde içki içilmesi, zina yapılması suç olarak kabul edilmediği takdirde had cezası uygulanmıyordu. Bu noktada görülüyor ki zimmiler haksız fillere karşı Osmanlı hukukunda korunmuşlardır (Aydın, 2017: 150).

IV. Murad devrinde Anadolu şehirlerinde artmaya başlayan soygun, cinayet, zina, içki içme gibi toplum huzurunu ve kamu düzenini bozan olaylara sıklıkla rastlanmaktaydı ve Sultan İbrahim'in tahta çıkması ile saray idaresinde yaşanan bozulma ve kargaşa toplum hayatındaki bu olayların artmasına sebep olmuştur (Akdağ, 1966: 221- 222). Toplum hayatındaki olumsuz gidişatın Amasya özelinde de arttığını söylemek mümkündür. Amasya'da Sultan İbrahim döneminde 1642- 1644 yıllarında yaşanmış olan asayiş olaylarının sayısı toplamda 65 tane dir. Kayıtların sayısı dikkat çekmektedir. Sicilimize en

³⁹ Suç unsurları ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. M. Akif Aydın, Türk Hukuk Tarihi, Beta Yayınları, 2017, s. 157- 173

yakın tarihli sicillerden biri olan 3 Numaralı Amasya Şer'ıye Sicili'ndeki (1634- 1635) asayiş kaydı sayısı sadece 30'dur. 2191 Numaralı (1645- 1650) sicilde ise bu kayıtların sayısının daha da az olduğu görülmüştür. Özellikle kayıtlara yansımış olan hırsızlık sayısı 3 Numaralı sicilde 3 iken 4 Numaralı sicilde 19'dur.⁴⁰ 19 hırsızlık olayından 4⁴¹ tanesinde yol kesme ve çeşitli hayvan ve eşyaların çalınması söz konusudur. Bu kısıtlı veriler vasıtasıyla gerçekleştirilen karşılaştırma ile Amasya'da bu dönemde asayiş olaylarındaki fazlalık dikkat çekicidir. 4 Numaralı sicilin peşi sıra gelen yakın tarihli diğer sicillerinde çalışılması bu konuda daha kesin değerlendirmeler yapılabilmesini sağlayacaktır.

3. 2. 3. 1. Darp

Darp şikâyetiyle ilgili toplamda 10 kayıt bulunmaktadır. Darp ile ilgili şikâyetlerde genel olarak “*beni darb-ı şedide ile darb iyledi*” şeklinde bir ifade kullanılmıştır. Bunun yanı sıra darp etmek için kullanılan şeyler arasında taş, kılıç arkası, ağaç ve balta gibi cisimler olduğu görülür. Darp edilen kişilerden biri zımmi bir kadın biri Müslüman bir kadın ve diğerleri ise Müslüman erkeklerdir. Bir kayıta darp edildim diye mahkemeye şikâyette bulunan bir kişinin darp edilmediği de tespit edilmiştir.⁴²

Darp kayıtlarının sicildeki dağılımı şöyledir: 5/1, 5/2, 11/2, 16/1, 22/2, 40/2, 55/2, 60/3, 85/1, 151/6.

3. 2. 3. 2. Yaralama

Yaralama ile ilgili şikâyet kaydı 9 tanedir. Yaralama ifadesi olarak “*mecruh*” kelimesi kullanılmıştır. Yaralanma şikâyetiyle mahkemeye başvuranlardan yalnızca biri kadındır. Yaralama aletleri ise bıçak, hançer, kılıç, tüfek gibi cisimlerdir. Kayıtlardan iki tanesi yaralayan kişinin tespit edilmesiyle ilgilidir.⁴³ Diğer bir kayıta ise hamamın içine düşme sonucunda yaralanma olayından sonra olayın tespiti için keşif talep edilmiştir.⁴⁴

Yaralama kayıtlarının sicildeki dağılımı şöyledir: 7/3, 9/2, 17/2, 17/3, 28/1, 61/1, 62/1, 64/2, 72/3.

⁴⁰ Amasya 'da hırsızlık olayları ile ilgili suç meydana getiren unsurlar açısından yapılan değerlendirmeler için bkz. Sibel Kavaklı Kundakçı, İmdat Hırsız Var: 1625- 1650 Amasyasından Hırsızlık Hikayeleri, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2016, s.244- 251.

⁴¹ A. Ş. S. 4, 24/3, 39/1, 43/2, 117/1

⁴² A. Ş.S. 4, 5, 5/2

⁴³ A. Ş. S. 4, 17/2, 17/3

⁴⁴ A. Ş. S. 4, 7/3

3. 2. 3. 3. Katl

Katl ile ilgili sadece 3 tane kayıt tespit edilmiştir. Bu kayıtlarda iki kişi darp sonucunda ölmüştür. Diğer kayıta ki ölüm sebebi ise bıçak kullanılmasıdır. Katledilen iki kişi erkek⁴⁵ bir kişi de kadındır⁴⁶.

Katl kayıtlarının sicildeki dağılımı şöyledir: 21/4, 41/1, 85/2.

3. 2. 3. 4. Hırsızlık

Sicilde hırsızlıkla ilgili 19 kayıt bulunmaktadır. Hırsızlık ifadesi olarak “*sırka*” kelimesi geçmektedir. Malın çalınmasına dair şikâyetlerin yanı sıra hırsızlığı yapanın tespit edilmesiyle ilgili de mahkemeye başvurulduğu görülmektedir.⁴⁷ Hırsızlık olaylarını gerçekleştirenler genel olarak erkeklerdir. 19 kayıttan yalnızca 3 tanesinde kadınlar hırsızlık olaylarına karışmıştır.⁴⁸ Hırsızlık yapan kadınlar kocalarıyla birlikte hırsızlığı gerçekleştirmiştir. Kayıtların neredeyse tamamında hırsızlık yapan kişiler Müslümandır. Zimmiler yalnızca bir hırsızlık olayına karışmışlardır.⁴⁹ Çalınan mallar arasında sandık, tülbent, ferace, kazan gibi ev eşyaları ve kıyafetler; keçi, koyun, katır gibi hayvanlar; pekmez, bulgur gibi yiyecekler; filori, akçe gibi paralar sayılabilir. Hırsızlığın eve girilerek gerçekleştirilmesinin yanı sıra yol keserek ve şiddet uygulanarak da yapıldığı kayıtlarda mevcuttur.

Hırsızlık kayıtlarının sicildeki dağılımı şöyledir: 12/4, 13/1, 14/1, 20/4, 21/1, 24/1, 24/3, 39/1, 43/2, 52/2, 52/3, 65/1, 66/4, 80/3, 83/1, 91/1, 95/1, 113/1, 117/1.

3. 2. 3. 5. Ev Baskını

Bir diğer asayiş olayı da ev baskını olarak niteleyebileceğimiz kayıtlardır. Bu kayıtların sayısı 6 adettir. Mahkemeye yansıyan kayıtlarda evin basılmasıyla birlikte öldürmeye kastedildiğine dair şikâyetler vardır.⁵⁰ Kayıtların 3 tanesinde eve taş ve benzeri şeylerin atılması sonucunda şikâyetler olmuştur.⁵¹ Bu olayı gerçekleştirenlerin hepsi erkektir ve olayların hepsi kadınlara karşı yapılmıştır.

Ev baskını kayıtlarının sicildeki dağılımı şöyledir: 9/3, 37/3, 39/3, 40/1, 66/2, 67/2.

⁴⁵ A. Ş. S. 4, 41/1, 85/2

⁴⁶ A. Ş. S. 4, 21/4

⁴⁷ A. Ş. S. 4, 12/4

⁴⁸ A. Ş. S. 4, 65/1, 80/3, 83/1

⁴⁹ A. Ş. S. 4, 43/2

⁵⁰ A. Ş. S. 4, 66/2, 67/2

⁵¹ A. Ş. S. 4, 9/3, 37/3, 40/1

3. 2. 3. 6. Kavga

Kavga ile ilgili toplam kayıt sayısı 11'dir. Kayıtlarda düşmanlık, kavga anlamlarına gelen “*muhâsamât-ı şedide ve münâza‘at-ı kesire*” ifadeleri kullanılmıştır. İncelenen kayıtlarda genel olarak kavgalarda ağız dalaşı, darp, tehdit ve küfürleşmelerin olduğu görülür. Kavgalardan yalnızca 2 tanesi kadın erkek kavgasıdır.⁵² Diğer kavgaların erkekler arasında gerçekleşmiştir. Kayıtlarda kavga sebepleri arasında ise mülk anlaşmazlığı, borç-alacak meselesi, sınır anlaşmazlığı vb. konular vardır. Zimmiler ve Müslümanlar arasında yaşanan 2⁵³ kavga dışında ise bütün kavgalar Müslümanlar arasında yaşanmıştır.

Kavga kayıtlarının sicildeki dağılımı şöyledir: 20/5, 26/2, 27/2, 35/1, 43/1, 72/1, 99/1, 104/1, 123/2, 125/1, 125/2.

3. 2. 3. 7. Fi‘l-i Şeni Kastı

Sicilde incelenen kayıtlarda kötü bir eylemde bulunma veya ırza geçme (Devellioğlu, 2005: 267) anlamlarına gelen “*fi‘l-i şeni*” şikâyetleri tespit edilmiştir. Genel olarak “*fi‘l-i şeni‘ kasdıyla*” ifadesi kullanılmıştır. Fi‘l-i şeni‘ kastı şikâyetiyle ilgili 4 kayıt bulunmaktadır.

Fiil-i şeni‘ kastı ile ilgili kayıtların sicildeki dağılımı şöyledir: 10/2, 23/4, 32/1, 118/1.

3. 2. 3. 8. Zinâ İması

Asayiş kayıtlarında yukarıda bahsettiğimiz konular dışında sicilde zinâ ima edilmesiyle ilgili iki kayıt daha bulunmaktadır. Bu kayıtların içeriğine baktığımızda ilk kayıтта bir kadın ve bir erkeğin evin içinde otururlarken ahaliden birkaç kişinin eve gelerek bu duruma şahit olmaları mahkemeye intikal ettirilmiştir. Bu durumda bir kadın ve bir erkeğin aynı ev içerisinde bulunmaları ve diğer kayıтта da bir kadınla erkeğin muamele ederken görüldüğünün mahkemeye taşınması şikâyet konusunun aslında zinâ olduğunu ortaya çıkarabilir.

⁵² A. Ş. S. 4, 20/5, 27/2

⁵³ A. Ş. S. 4, 43/1, 99/1

Ayrıca kadın ve erkeklerin bir ev içerisinde basılıp içki içerken yakalanmaları da mahkemeye intikal eden diğer bir zinâ kaydı olarak görülebilir.⁵⁴

Zinâ imasıyla ilgili kayıtların sicildeki dağılımı şu şekildedir: 7/2, 7/4, 79/3.

3. 2. 4. Ölüm Keşfi

Ölüm keşfi ile ilgili kayıt sayısı toplam 14 tanedir. Bu kayıtlarda ölüm olayının ahali tarafından mahkemeye bildirilmesiyle birlikte olayın tespiti için mahkemeye bilirkişi olarak nitelendirilebilecek kişiler olay yerine gönderilmiştir. Bu görevliler olay yerinde ölümün gerçekleşme sebebini ve ölü bulunan kişiyi ayrıntılarıyla kaydetmişlerdir. Olayın cinayet olup olmadığı da tespit edilmiştir.

Sicildeki kayıtlarda ölüm sebepleri olarak şunlar yer alır: Ateşe düşme 3⁵⁵, boğulma 3⁵⁶, üzerine toprak yıkılması 1⁵⁷, at tepmesi 1⁵⁸, hastalık 2⁵⁹, yanma 1⁶⁰, üzerine ev yıkılması 1⁶¹. Bunların dışındaki iki kayıta ise ölüm sebeplerinin tespit edilmesi için mahkemeye başvuru yapılmıştır.⁶²

Örnek:

Oldur ki Amasya'da mütesellim olan Ali Ağa zîde kadrehû tarafından diğer Ali Ağa nâm kimesne mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb kazâyı Merzifon'dan Semavan nâm zımmi Kayaboğazı dimekle ma'rûf mevzi'ide kendü sun'aıyla nehr-i kebire girüb gark olmuş üzerine varılıp keşf olunmasın taleb iderim dedikte cânib-i şer'-i şerîfden Mevlâna Hasan Efendi irsâl olunub zeyl-i kitâbdan mestûrû'l-emâsi olan muslihûn ile üzerine varıp nazar iylediklerinde fi'l-vâki' mezbûr Semavan nehr-i merkurda bilâ cerh garik olduğu müşârûn-ileyh mahâllinde tahrîr idüb ba'de meclis-i şer'e gelüb ihbâr itmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-ısrin min şehr-i rebü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

⁵⁴ A. Ş. S. 4, 79/3

⁵⁵ A. Ş. S. 4, 29/3, 31/1, 41/2

⁵⁶ A. Ş. S. 4, 9/1, 22/5, 28/2

⁵⁷ A. Ş. S. 4, 6/4

⁵⁸ A. Ş. S. 4, 22/3

⁵⁹ A. Ş. S. 4, 8/1, 8/2

⁶⁰ A. Ş. S. 4, 32/4

⁶¹ A. Ş. S. 4, 84/1

⁶² A. Ş. S. 4, 40/3, 54/3

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman Ağa Kethüdâ-ı Şehr, Ali Beşe ibn-i Mustafa, Es-seyyid Fahreddin, Abdullah Çelebi Ser-muhzırân, Üstad Arslan El-tüccâr, Mustafa Ağa ibn-i Cuma, Hüseyin bin Ahmed Subaşı, Mehmed bin Ahmed.⁶³

Ölüm keşfi ile ilgili kayıtların sicildeki dağılımı şu şekildedir: 6/4, 8/1, 8/2, 9/1, 22/3, 22/5, 28/2, 29/3, 31/1, 32/4, 40/3, 41/2, 54/3, 84/2.

3. 2. 5. Nafaka

“Sözlükte nafaka kelimesi “harcamak, tüketmek” anlamındaki infâk masdarından türetilmiş olup “azık, ihtiyaçların karşılanması maksadıyla harcanan para vb. maddî değerler” mânasına gelir.” (Erbay, 2006: 282). Sicilde kadınlar mahkemeye başvurarak hem kendileri hem de çocukları için nafaka talebinde bulunmuşlardır. Kocalarının kaybolması sonucu ihtiyaçlarının karşılanması için geliri bulunmayan kadınlar mahkemeye başvurmuştur. Çocukların nafakalarının karşılanması babanın sorumluluğundadır ve babanın kayıp olması bu sorumluluğun düşmesine sebep olmaz. Böyle bir durumda kadı babadan nafaka takdir eder ve yakınlarının bu ihtiyacı karşılamasına karar verir (Akgündüz,2009: 301).

4 Numaralı Amasya şer‘iye sicilinde de nafaka talebiyle ilgili toplamda 17 dava bulunmaktadır. Kayıtlarda nafaka talebi davalarında “nafaka ve kisve⁶⁴” ifadeleri yer almaktadır. Nafaka ve kisve talep etme sebepleri arasında şunlar yer alır: Kadınların eşlerinin vefat etmesi⁶⁵, kaybolması⁶⁶, erkeklerin başka diyara gidip geride kalanlara herhangi bir para bırakmaması⁶⁷ ve boşanma⁶⁸. Nafaka ve kisve olarak eşlere ve çocuklara genel olarak günlük 3 akçe verilmesi uygun görülmüştür. En yüksek günlük nafaka 8 akçe en düşük günlük nafaka 2 akçedir.

Nafaka talebi dışında dikkat çeken bir nafaka kaydında, mahkemede eşinden boşanan kadın kızının kendisinde kalması karşılığında kocasından nafaka talep etmeyeceğini

⁶³ A. Ş. S. 4, 9/1

⁶⁴ Kılık, kıyafet

⁶⁵ A. Ş. S. 4, 48/1, 76/1, 80/1, 86/3, 87/1, 94/1

⁶⁶ A. Ş. S. 4, 11/3, 15/2, 79/4

⁶⁷ A. Ş. S. 4, 39/4, 54/1

⁶⁸ A. Ş. S. 4, 78/1

bildirmiştir. Burada boşanmanın muhâlaa yoluyla gerçekleştiği söylenebilir. Davada kadın hem eşinden nafaka ve kisve talebinden vaz geçmiş hem de kızını hızâne⁶⁹ ile yanına almıştır.⁷⁰

Ayrıca nafaka ile ilgili kayıtlardan 1 tanesi Arapça olarak yazılmıştır.⁷¹ Şer‘iyye sicilleri 17 yüzyıla kadar genel olarak Arapça kaydedilmekteydi. Bu yüzyıldan itibaren kayıtlarda ağırlıklı olarak Osmanlı Türkçesi yer alsa da Arapça yazılmış kayıtlara da rastlamak mümkündür. (Uğur, 2010: 9)

Örnek:

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Hasan Beşe nâm müteveffânın sülbiye kızları Aişe ve Emine nâm sagîrelerin kibel-i şer‘ide mensûb eve vasîleri olan vâlideleri Safiye binti Abdullah nâm hatûn mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb sagîrtân mezbûrtan Aişe ve Emine’nin nafaka ve kisveleri ve sâir levâzım-ı zarûriyeleri için cânib-i şer‘ide yevmi üç akçe takdir olunmak taleb iderim didikde sagîrtân mezbûrtân Aişe ve Emine’ye babaları müteveffâ-ı merhum Hasan Beşe’den intikal iden mallarından nafaka ve kisveleri ve sâir levâzım-ı zarûriyeleri için târih-i kitâbda yevmi üç akçe takdir olunub inde’l-ihitiyâc istidâneye vakt-i zaferde rücû‘a mezbûre Safiye’ye izn virülüb mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâmin ve’l-ısrîn min şevvalü’l-mükerrem li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mustafa Çelebi ibni Abdülnebi, Hasan bin Ahmed, Maden bin Mesud, Yusuf bin Abdullah.⁷²

Nafaka kayıtlarının sicildeki dağılımı şöyledir: 4/4, 11/3, 15/2, 18/4, 39/4, 48/1, 54/1, 71/1, 76/1, 78/1, 78/3, 79/4, 80/1, 86/2, 86/3, 87/1, 94/1.

3. 2. 6. Vakıf

Sözlükte “durmak; durdurmak, alıkoymak” anlamına gelen vakıf kelimesi terim olarak, bir malın sahibi tarafından hayır işleri için ayrılması şeklinde tanımlanabilecek ve

⁶⁹ Hızâne: Boşanma sonrası çocuğun velâyetini alarak bakım ve terbiyesini belli bir müddet üstlenmek demektir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Ahmet Akgüdüz, İslam Hukuku ve Osmanlı Tatbikatı Araştırmaları, OSAV, 2009, s.297

⁷⁰ A. Ş. S. 4, 4/4

⁷¹ A. Ş. S. 4, 18/4

⁷² A. Ş. S. 4, 48/1

hukukî bir işlemle kurulan hayır müessesesini ifade eder. (Günay, 2012: 475) Vakfiye ise vakfedilen malın hangi hayır için kullanılacağını ve nasıl yönetileceğini gösteren belgedir (Özgüdenli, 2012: 465). Vakıflar hem bir yandan hayır kurumu olma özelliği taşıırken diğer yandan kamu hizmetlerinin yerine getirilmesini sağlamıştır. Eğitim müesseseleri, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri, beledi hizmetler gibi pek çok alanda hizmetler vakıflar aracılığıyla sağlanmıştır. Osmanlı'da vakıflar birçok alanda olduğu gibi Türk- İslam geleneğinin devamı olarak yeni bir kimlik kazanmıştır. Vakfedilen malın kişinin kendi mülkü olması kuralının aksine Osmanlı'da mülkiyeti devlete ait olan toprakların gelirleri devlet yetkilileri tarafından vakfedilmiştir. Bu işlem sultanın iznine tabi olarak yapılmıştır (Akgündüz, 2009:142- 145). Vakıflar kuruluş şekillerine göre temel olarak iki çeşittir. 1. Gayr-i menkul vakıflar (kamu yararına kurulanlar, gelir getirenler ve toprak vakıfları). 2. Menkul vakıflar (para vakıfları ve sosyal vakıflar ve avarız vakıfları) (Kütükoğlu, 2018: 61- 64). Kuruluş amaçlarına göre de hayri ve aile vakıfları olarak ikiye ayrılır. İki vakfin birleşmesiyle oluşturulan vakıflara da karma vakıflar denir (Aydın, 2017: 251- 252)

Vakfiye Allah'a hamd edildiği davet kısmıyla başlar. Davet kısmından sonra geçiş kısmıyla birlikte mütevellinin tanımı yapılır ve vakf edilen mal belirtilir. Bundan sonra ise vakf edilen malın kimler tarafından kullanılacağı, sarf edilecek yerler, sahibi hayatta olduğu sürece şartlarının değişebileceği anlatıldıktan sonra mütevelliyeye teslim edildiği belirtilir. Daha sonra da sırasıyla vakıftan rüçâ⁶, mütevellinin itirazı, hâkimin hükmü ve vakıfı bozacak olanlar için beddua kısmı yer alır (Kütükoğlu, 2013: 360- 366).

Sicilde vakıfla ilgili toplam 7 kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlardan 3 tanesi vakfiye ve 4 tanesi de vakıfla ilgili başka konuları içermektedir. Vakfiye kayıtlarından 2 tanesi tam bir vakfiye örneğidir.⁷³ Diğer vakıf kaydı ise mahkemede şahitler huzurunda yapılmış sade bir vakıf kaydı özelliği taşımaktadır.⁷⁴

Sicildeki vakıfların çeşitlerine baktığımızda ise aile vakfı, karma vakıf (hem aile hem de hayri vakıf), ve hayri vakıf oldukları görülmüştür.

Vakıf kayıtlarından 4 tanesi ise malın vakfedilip edilmediğinin tespiti⁷⁵, vakıf cabiliği⁷⁶, vakfın işletilmesine dair bir mesele⁷⁷, evkaf hizmetinin gerektiği gibi yapılmadığına dair şikâyet⁷⁸ ile ilgilidir.

⁷³ A. Ş. S. 4, 25/1, 26/1

⁷⁴ A. Ş. S. 4, 8/3

⁷⁵ A. Ş. S. 4, 12/2

⁷⁶ A. Ş. S. 4, 24/2

⁷⁷ A. Ş. S. 4, 57/2

Örnek: Elhamdü lillâhi ve's-salavâtü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve ecma'in ba'd işbu kitâb-ı sıhhat nisabın tahrîrine bâ'is ü bâdî ve hitâb mütetâbın tastirine sebeb-i âdî budur ki Mahmiye-i Amasya'da Hatûniye Mahallesi'nde sâkin sâhibü'l-hayrât ve tâlibü'l-meberrât .....Abdülğani Efendi ibn-i Ahmed mahfil-i kazada vakf-ı atiyü'l-beyânı tescil ve mâl-ı yedimde olan emr-i vakf ve celil için mütevellî ta'yîn iylediği oğlu Mustafa Çelebi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Pir Mehmed mülkü ve bir taraftan Avanis nâm zımmi mülkü ve bir taraftan Serkis nâm zımmi mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd iki bâb fevkani oda ve bir bâb tahtânî oda ve bir sofa ve bir fırın ve bir havlu mülk menzilimi cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla vakf-ı sahîh-imuhalled ve habs-ı sarîh mü'ebbed ile vakfve habs idüb şöyle şart iyledim ki menzil-i mezkûrun sükkânı ola kendüme vefatımdan sonra evlâdıma ve evlâd-ı evlâdıma ve evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı neslen ba'de neslin ve fer'an gibbe aslin ba'de'l-inkıraz mahalle-i mezbûrede imâm olan sâkin ola her biri .....süknâlarında ba'de'l-ışâ üç ihlâs-ı şerîf tilâvet idüb sevâbını ruhuma hibe iyleyeler ve meşrutun-lehümden her biri nevbetlerinde hasen-i? mütevellî ve menzil-i mezkûrun meremmete muhtâc yerlerini meremmet iyleyeler ve mütevellî-i mezbûra teslim ol-dahi kabz ve tesellüm ve mütevellîlerin bir evkafdan tasarrufları gibi tasarruf iyledi didikde vakıf-ı mezbûru vech-i meşrûh üzere câri olan ikrârında mütevellî-i mersûm vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkik itdikden sonra vakıfe-i ârife inân-ı kelâmını savb-ı rücû'a ve istirdâda sarf olub vakf-ı akar eğerçi muhtâr-ı eimme-i ahyâr olan İmâm-ı A'zam ve ikrâm ve hümâm-ı akhem ve akdem Ebû Hanîfe el-Kûfi cüziye hayre'l-ceza ve kûfiye hazretlerinin hayr ve mezheb-i hatîrlerinde sahîh ve câizdir lâkin menzile-i âriyetde olmağla şeref-i lüzûmu câiz olmaduğundan gayri Alim-i rabbânî İmâm Mehmed bin El-Hasan Eş-Şeybânî katında vakıf ve vakfınızdan nefsine nefy-i şart itmekle butlânı ketb-i mukayyede mestûr binâen alâ zalik ben dahi semt-i istirdada salık olmağın menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed idüb bana teslim virdü mutasarrıfı olunmak taleb ideriz deyücek mütevellî-i mezbûr dahi mahalline mülâyim cevâba azim olub eğerçi imâmın müşârün-ileyh hazretleri üzere hâl bast olunan minvâl üzere olduğu mahal kıl u kaldeğildir lâkin fâzıl-ı samedânî Ebû Yusuf eş-şehîr bi'l-imâmî's-sânî yanında vakf-ı mesfûr şartına göre müsadif olursa vakıf-ı mücerred vakf itdim demekle lüzûm-ı arz olunduğu mâ'lûmdur bu takdirce berâ-yı imâm mûmâ-ileyh

üzere sıhhat ve lüzûma hükm ideriz deyü reddin imtinâ' ve husûmet ve nizâ' idüb sadr-ı kitâb-ı tevki'i müstetâbı ile muvakkı olan hâkim-i hasm-ı ma'delet nisâbtübâ-lehû ve hüsnü me'âb hazretleri huzûrunda müterâfi'ân ve fasl u hasma talibân olduklarında hâkim-i müşârün-ileyh esbağallâhu ni'amehû aley dahi cânib-i vakfa nazar ve mübtıl-i hayr olmakdan hazer idüb teşyîd-i mebânî-i vakfi evla ve temhîd-i kavâ'id-i hayrıve ahrâ görüb imâm-ı mûmâ-ileyh re'y-i münîr ve mezheb-i hatîri üzere vakf-ı mezbûrun sıhhati ve lüzûmuna hükm itmegin vakf-ı sıhhat ve lâzım ve habs-i sarîh-i mütehattim olub min ba'd nakz ve nakzına mecâl muhâl ve tebdil ve tağyir adîmü'l-ihimâl oldufemen beddelehû ba'demâ semî'ahû fe-innemâ ismuhû ale'llezîne yübeddilûnehû inna'llâhe semî'un alîm ve ecrü'l-vakıfı ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm cerâ zâlîke ve hurrîre fi'l-yevmü'râbi' min recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.⁷⁹

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Ağa bi Hasan, Abdullah Çelebi bin Mehmed, Ali Bey bin Mustafa, Ahmed bin Bali, Derviş Mehmed bin Mehmed, Mehmed bin İbrahim, Şad bin Ahmed.

Vakıf kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 8/3, 12/2, 24/2 25/1, 26/1, 31/2, 37/1, 57/2, 60/1.

3. 2. 7. Hibe ve Temlik

Sözlükte “karşılıksız vermek, bağışlamak” anlamına gelen hibe hukuk dilinde, özel borç ilişkileri grubunda yer alan ve bir malın karşılıksız olarak başkasına temlikini ifade eden akdın adıdır (Bardakoğlu, 1998: 1). Sicilde mal hibe edilmesiyle ilgili sadece 2 kayıt bulunmaktadır. Hibe ile ilgili ilk kayıta baba oğluna sınırlarını belirttiği iki bağ ve ev hibe ettiğini beyan etmiştir.⁸⁰ Diğer hibe kaydında ise bir anne kızına menzîl, oda ve iki ağaç hibe etmiştir.⁸¹

Örnek: Oldur ki Mahmiye- i Amasya müzfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden Beram bin Kenan? Beram nâm kimesne tarafından ikrâr- ı âtiyyü'l beyâna vekil olub hasm- ı şer'-i câhid mahzarında El-hac Mustafa bin Ali ve diğer Mustfa bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Receb ibn-i Beşe Süleyman nâm

⁷⁹ A. Ş. S. 4, 26/1

⁸⁰ A. Ş. S. 4, 3/2

⁸¹ A. Ş. S. 4, 77/2

kimesne mahfili kazada müvekkil-i mezbûre Beram'ın sülbi kebir oğlu bâ'isü'l-kitâb Mehmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekklim mezbûr Beram silk-i mülkünde muntazım olan emlâkından karye-i mezbûrede vâki' kendi sâkin olduğu menzilin orta kapıdan bir tarafı İsmail mülkü bir tarafı Mustafa mülkü ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd bir beyt-i sülfi ve yine karye-i mezbûrede vâki' Helkis nâm mevzi'de bir tarafı Beram mülkü bir tarafı Enikoğlu Ali mülkü ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd olan bir tahta bağın ve yine karye-i mezbûrede vâki' Yukarıbağ dimekle ma'rûf bir tarafı çay bir tarafı Hacı İbrahim mülkü ve bir tarafı cebel ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd olan bir taht-ı bağını oğlu merkurum Mehmede hisse-i sahîh-i şer'îye ile hibe ve teslim idüb ol-dahi ba'de's-sicil-i şer'îye meclis-i hâzırda sâlifü'z-zikr beyti ve bağları ittihâb ve kabz ve teslim iyledi dedikte vekil-i mesfûra vech-i meşrûh üzere câri olan ikrârında ol makule merkurum Mehmed vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkik idüb mâ vâki' bi't- taleb ketb olundu tahrîren fi'l- yevmü's- sâbi' ve'l-ısrîn ve mie min saferü'l-hayr li-sene isneyn ve hamsin ve elf.⁸²

Şuhûdü' l- Hâl

Fahrü'l- Müderrisîn Halil Efendi ibn-i Mehmed, Mahmud Çelebi ibn-i Musli, Mehmed Çelebi ibn-i İsa, Mehmed Beşe ibn-i Mehmed, Mustafa Beşe ibn-i İlyas

Hibe ve temlik ile ilgili kayıtların sicildeki dağılımı şu şekildedir: 3/2, 77/2.

3. 2. 8. Diyet

Arapça'da "ödemek, vermek" anlamındaki vedy kökünden türeyen diyet İslam hukukunda bir şahsın haksız olarak öldürülmesi, sakat bırakılması veya yaralanması halinde ceza ve kan bedeli olarak ödenen mal veya parayı ifade eder (Bardakoğlu,1994: 1). Kısas gerektiren suçlarda eylemi gerçekleştiren kişi affedilirse kısas uygulanmamıştır. Kısas yerine ceza olarak diyet ödenmesine hükmedilir (Aydın, 2017: 194). Sicilde diyet ile ilgili kayıt sayısı 3'tür. İncelediğimiz ilk davada yaralama sonucunda kişinin ölümüne sebebiyet verilmiştir. Davada ölen kişinin annesi ile katilin babası diyet olarak 30 esedi kuruş ödenmesi ve bir inek verilmesi üzerinde anlaşmışlardır.⁸³ Diğer kayıta ise yaralanan bir kişi eğer bu yaradan dolayı ölürse dem ve diyetinin kimden alınması gerektiğine dair

⁸² A. Ş. S. 4, 3/2

⁸³ A. Ş. S. 4, 4/1

beyanda bulunmuştur.⁸⁴ Son olarak tespit ettiğimiz davada da ölüm olayından sorumlu bulunan kişinin ve diyetin kimden alınması gerektiğine dair tespit yapılmıştır.⁸⁵

Örnek: Mahmiye-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa nâm mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Ali nâm kimesne mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâb gecesi ba'de'l-heft mahmiye-i mezbûrede Aşağı Bazar nâm mevzi'de Bayezid Paşa Mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Osman Beşe nâm kimesne ve Serkis veledi Arkil nâm zımmi ile bıçak ile urdular nazar olunub tahrîr olunmasın taleb iderim didikde fi'l-hakika zeyl-i kitâbdan mestûrû'l-esâmi olan müslimîn mahzarında keşf olundukda mezbûr Mehmed'in sağ omuzunda ve arkasında iki yerinde bıçak yarasına müşâhid olunub mezbûr Mehmed ifâde-i kelim idüb eger bu cerâhatden fevt olur isem dem ve diyetim Mehmed ile Serkis'den taleb olunub ahâli-yi mahalle ve aher ile dav'â ve nizâ'm yokdur didikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sAlis rebîü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.⁸⁶

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid hüseyin Çelebi ibn-i Rıdvan, Hüseyin Çelebi bini Hüseyin Beşe, Mehmed bin Mehmed, Hüseyin Halife ibn-i Ebulkasım, Mustafa bin Hacı Yakub, Mehmed bin Hıdır, Abdüllatif ibn-i Hasan Dede.

Dem-i diyet ile ilgili kayıtların sicildeki dağılımı şu şekildedir: 4/1, 11/4, 68/4.

3. 2. 9. Miras

İrs kökünden türeyen miras kelimesi sözlükte, ölen kişinin hısımlarına veya kanunen verilmesi gereken kimseye bıraktığı mal, mülk ve para anlamına gelir (Devellioğlu, 2006. 651). Bir fıkıh terimi olarak ise miras, ölen bir kimsenin (mûris) mal varlığının akıbetini düzenleyen kuralların bütünüdür ifade eder (Aktan, 2005. 143).

Miras ile ilgili davaların toplam sayısı 36'dır. Davalar miras ihtilafı, mirastan hak talebi, miras paylaşımı, mirastan vakıf parası talebi, varis belirleme gibi konuları

⁸⁴ A. Ş. S. 4, 68/4

⁸⁵ A. Ş. S. 4, 11/4

⁸⁶ A. Ş. S. 4, 68/4

içermektedir. Davaların 31⁸⁷ tanesi Müslümanlar arasında, yalnızca 1⁸⁸ tanesi zimmiler arasında, 4⁸⁹ tanesi de Müslümanlar ve zimmiler arasında olmuştur.

Örnek:

Mahmiye-i Amasya'da Meydan Mahallesi'nde sâkin hâmilü'l-kitâb Mehmed bin Hüseyin mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûrede Helkis Mahallesi'nde sâkin olub mukaddemâ tarîk-i hacda vefât iden El-hac Musli bin Ali nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi olub muhallefâta Meryem binti Eyüb tarafından husûs-ı atıyyü'l-beyân husûmete vekil olub nehci'ş-şer' vech-i ma'rûf üzere hasm-ı şer'-i câhid muvâcehesinde şer'an vekâleti sâbite olan mezbûr Eyüb ve vekil Emin bin Bali olan Siyavuş bin Abdullah mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûr El-hac Musli'nin babası Ali babam mezbûr Hüseyin'in babası Ahmed ile li-ebeveyn karındaşlar olub usûbe-i nesebiyye cihetiyle vârisi olduğum hasebiyle müvekkilân-ı mezbûrân yerlerinden olan muhallefâtdan hisse-i şer'îye bana isâbet iden hakkımı talep iderim didiklerinde gıbbe's-sual müvekkilân-ı mezbûrân müvekkilleri müteveffâ-ı mezbûruna mehallelâtı vâsiyed itdiklerini ikrâr idüb mezbûr Mehmed'in vech-i meşrûh üzere müteveffâ-ı mezbûrun vârisi olduğunu inkâr itdiklerinde müddei mezbûr Mehmed'den da'vâsına mutâbık beyyine talep olundukda udûl- müslimînden Hüseyin bin El-hac Ali ve İbrahim bin El-hac Halil nâm kimesneler li-ecli şehâdet meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olduklarında fi'l-vâki' müddei mezbûrun babası Hüseyin'in babası Ahmed müteveffâ-ı mezbûr El-hac Musli'nin babası Ali ile li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Süleyman ve anaları ismi Havva ve maskat-ı res'leri zikr-i sebk iden Helkis Mahallesi'dir müddei mezbûr Mehmed müteveffâ mezbûr El-hac Musli'nin usûbe-i nesebiyye cihetden vârisidir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın bu haseble vâki'ü'l-hâl bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni' min cemaziyü'l-ülâ sene isneyn ve hamsin ve elf.⁹⁰

⁸⁷ A. Ş. S. 4, 5/3, 10/1, 10/3, 13/2, 16/3, 17/5, 18/2, 22/1, 23/2, 29/1, 30/2, 34/1, 35/3, 42/2, 45/3, 47/2, 51/1, 56/3, 62/2, 64/1, 65/2, 70/1, 72/2, 76/3, 82/1, 93/2, 88/1, 89/1, 89/2, 120/2, 121/2

⁸⁸ A. Ş. S. 4, 70/3

⁸⁹ A. Ş. S. 4, 13/4, 18/5, 59/1, 59/2

⁹⁰ A. Ş. S. 4, 18/2

Şuhûdü'l-Hâl:

Eyüb Beşe bin Er-râcil, Abullah bin El-muhzır, Yusuf bin Abdullah, Mustafa bin Abdülnebi, Maden bin Mansur.

Miras kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 5/3, 10/1, 10/3, 13/2, 13/4, 16/3, 17/5, 18/2, 18/5, 22/1, 23/2, 29/1, 30/2, 34/1, 35/3, 42/2, 45/3, 47/2, 51/1, 56/3, 59/1, 59/2, 62/2, 64/1, 70/1, 70/3, 72/2, 76/3, 82/1, 83/2, 88/1, 89/1, 89/2, 120/2, 121/2.

3. 2. 10. Mülk ve Eşya İhtilafı

Mülk ve eşya ihtilafı davalarında bir eşya veya mülk üzerindeki kullanım hakkı üzerinde anlaşmazlığa düşülmesi üzerine konu mahkemeye taşınmıştır. Genel olarak miras kalan mülkün tasarrufuna engel olma, sahibine haber verilmeden mülkü satma veya miras kalan mülkün teslimini geciktirme, mülk kullanımını üzerinde yaşanan anlaşmazlık gibi konular mülk ve eşya ihtilafı davaları içerisinde yer alır.

Mülk ve eşya ihtilafıyla ilgili toplamda 27 kayıt bulunmaktadır. Davaların yalnızca 1⁹¹ tanesi Müslümanlar ve gayrimüslimler arasında olmuştur. Kadın-erkek arasında 5⁹², erkekler arasında ise 21⁹³ dava gerçekleşmiştir.

Örnek:

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Şamiler Mahallesi sâkinlerinden Musli bin Beram nâm kimesne mahfil-i kazada hâmilü'l-kitâb Mustafa bin Osman mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mustafa'nın vâlidesi olub bundan akdem müteveffâ olan Şehriban binti Osman nâm hatûnunun bir kıt'a mülk bağı olub vefâtından sonra rub'-u şâyi'a bana isâbet itmiştir hâlâ mezbûr Mustafa mâ'ru'z-zikr bağı benim haberim yoğiken otuz guruşa ahire bey' ve teslim ve kabz-ı semen itmekle sâlifü'z-zikr otuz guruşdan şer'an bana isâbet iden hakkımı talep iderim suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında zikr olunan bağı vâlidem müteveffâ-ı mezbûra hâl-i sıhhatinde kendü bey' ve teslim ve kabz-ı semen itmiştir deyü def' ile mukabele idücek mersûm Musli'den istintak olundukda fi'l-hakika müteveffâ-ı mezbûra zikr-i sebki iden bağı hâl-i sıhhatinde kendü bey' idüb semen-i ahz ve kabz itdüğüne ikrâr ve i'tirâf itmegin ba'de'l-yevm bî-vech

⁹¹ A. Ş.S. 4, 74/2

⁹² A. Ş. S. 4, 13/3, 58/3, 70/2, 79/2, 74/1

⁹³ A. Ş. S. 4, 3/4, 12/1, 16/2, 17/6, 19/3, 21/2, 23/3, 33/2, 37/2, 59/4, 71/2, 71/3, 79/1, 79/2, 87/2, 88/2, 89/3, 91/2, 117/3, 118/2

mu‘ârazadan men‘i birle mâvâki‘ bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi selh-i rebiü‘l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.⁹⁴

Şuhûdü‘l-Hâl:

Hasan Çelebi ibni Gavs, Mehmed Efendi Gavs, Mustafa bin Abdullah, El-hac Sefer bin Mustafa, Mehmed bin Hızır.

Kayıtların sicildeki dağılımı şu şekildedir: 3/4, 12/1, 13/3, 16/2, 17/6, 19/3, 21/2, 23/3, 33/2, 37/2, 50/2, 58/3, 59/4, 70/2, 71/2, 71/3, 74/1, 74/2, 79/1, 79/2, 87/2, 88/2, 89/3, 91/2, 117/3, 118/2.

3. 2. 11. Nikâh Akdi

Nikâh, fıkıh terminolojisinde şer‘i olarak aranan şartlar dahilinde aralarında evlenme engeli bulunmayan bir erkekle bir kadının hayatlarını birleştirmelerini sağlayacak olan sözleşmeyi ve bu sözleşme yoluyla karı-koca arasında meydana gelen evlilik ilişkisidir (Atar, 2007c: 112). Kayıt Arapça olarak tutulmuştur.

Örnek:

Lemmâ hale‘at fi meclis-i şer‘i ş-şerîfeyn ( ) el-mer‘etü‘l-med‘uvvetü Fatıma binti Mustafa es-sâkine mahalle-i Meydan-ı Ulvi mahallât-ı Amasya el-mahmiye hâmil-i hâze‘l-kitâb Hızır bin Ali ve hüve hâli‘un ma‘ahâ alâ mehrihâ‘l-mü‘ecceli‘l-ma‘kûdi aleyhi nikâhuhâ ve hüve meblağu kadrihî ve nisâbuhû elfü dirhemin ve erba‘a mi‘eti dirhemin fızzıyyin râyicin fi‘l-vakti ve alâ nafakati iddetihâ ve alâ en tekûne mü‘netü‘s-süknâ aleyhâ muhâle‘aten sahîhaten şer‘iyyen fe-sârat hiye mübâneten minhu bi-haysü lâ tehillü lehû illâ bi-akdin cedîdin ve sadâkin müste‘nefin sümme ebra‘e küllü vâhidin minhümâ zimmete‘l-âhari an cem‘i‘d-de‘âvâ ve‘l-mütâlebâti ve‘l-eymâni ve‘l-muhâsamâti ibrâ‘en âmmen husûsan fi‘d-da‘va‘l-müte‘allika bi-hukûki‘z-zevciyyeti ...li‘n-nizâ‘i ve râfi‘an li‘l-husûmeti cerâ zâlik hurrîre fi‘l-yevmü‘-sâlis min cemaziyü‘l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.⁹⁵

Şuhûdü‘Hâl:

Yusuf Ağa bin Abdurrahim, Abdullah Bey bin Ahmed, Osman bin Mahmud, Yusuf bin Abdullah, Mustafa bin Mehmed.

⁹⁴ A. Ş. S. 4, 16/2

⁹⁵ A. Ş. S. 4, 17/1

3. 2. 12. Boşanma

Boşanma ile ilgili 8 kayıt bulunmaktadır. Kayıtlarda evlilik “talak-ı bâin ve muhâlaa” yoluyla gerçekleşmiştir.

Talak, kocanın tek taraflı vermiş olduğu kararlar veya karşılıklı olarak anlaşılması sonucunda gerçekleşen boşanmayı ifade eder. Sicilde geçen talak-ı bâin ise erkeğin ayrıldığı eşine geri dönmesi için nikâh akdini zorunlu kılan boşanma türüdür (Aydın, 2017: 282- 285). Talak-ı bâin ile gerçekleşen boşanma kaydı 1⁹⁶ tanedir.

Kelime anlamı olarak "elbiseyi çıkarmak, soyunmak; ayırmak" gibi anlamlara gelen hul' fıkıh terimi olarak kadının belli bir bedel vermesi karşılığında eşinin boşanmayı kabul etmesi üzerine evlilik bağından kurtulmasını ifade eder (Atar, 2005b: 399). Bu yolla boşanma şekline muhâlaa denilmektedir. Muhâlaa kadının üzerinde paranın dışında çocuğa süt vermek, büyütme gibi borç yükü doğurabilir (Aydın, 2017:286- 287). Muhâlaa ile yani kadının isteği üzerine gerçekleşmiş olan toplamda 3⁹⁷ boşanma kaydı vardır. Bu kayıtlarda yalnızca 1 tanesinde boşanmak için bedel olarak tepsi, kazan, sahan gibi eşyalar verildiği görülür.⁹⁸

Boşanma başlığı altında değerlendirebileceğimiz diğer kayıtlardaki konular da boşanma gerçekleştikten sonra kadının eski eşini bana hala müdahale ediyor diyerek şikâyet etmesi⁹⁹, erkeğin eşine benden habersiz bir yere gidersen seni boşarım demesi üzerine dava açılması¹⁰⁰ ve boşanmanın gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespit edilmesi¹⁰¹ şeklinde sıralanabilir.

Örnek:

Oldur ki Kasaba-ı Lâdik sâkinlerinden Fâtıma binti Himmet nâm hatûn mahfil-i kazada Gökdere nâm karye sâkinlerinden Es-seyyid Ramazan bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine dav‘â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ramazan zevcem olub târih-i kitâbdan on üç aydan mukaddem talâk-ı selâse ile beni tatlik idüb mutallakası iken yine müdâhaleden mani‘ olmadı suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Ramazan münkir olub mesfûre Fâtıma’dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i

⁹⁶ A. Ş. S. 4, 22/4

⁹⁷ A. Ş. S. 4, 30/1, 54/4, 68/2

⁹⁸ A. Ş. S. 4, 68/2

⁹⁹ A. Ş. S. 4, 66/1

¹⁰⁰ A. Ş. S. 4, 116/1

¹⁰¹ A. Ş. S. 4, 77/3

müslimînden Mustafa Çelebi ibn-i İskender ve Salih Mehmed bin Eş-şeyh Mehmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika mezbûr Ramazan mesfûre Fâtıma'yı târih-i kitâbdan on üç ay mukaddem talâk-ı selâse ile tatlik iyledi biz husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunun yed-i tâlibe vaz' olunub tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' min saferi'l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mahmud Ağa ibn-i İskender, Hüseyin Çelebi ibn-i Mehmed Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i Nebi, Abdülnebi Çelebi ibn-i Nasuh, Yusuf bin Abdullah.¹⁰²

Boşanma kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 15/1, 22/4, 30/1, 54/4, 66/1, 68/2, 77/3, 116/1.

3. 2. 13. Vesayet

Vasy kökünden türeyen vesayet sözcüğü terim olarak bir işi yerine getirme ehliyeti bulunmayan ve kısıtlılık hali bulunan kişiler adına bu sorumluluğun yerine getirilmesidir. Bu sorumluluğu yerine getiren kişiye de vasi denilmektedir (Bardakoğlu, 2013: 66). Vesayeti üstlenen kişiler öncelikli olarak yakın akrabalarından seçilirdi. Vasiler, vasisi oldukları kişiler adına ona kalan parayı borç verebilirler, miras kalan evi satabilirler. Fakat vasi, çocuk hakkında bu tarz kararları verirken mahkemeden izin almak zorundadır (Ertuğ, 2015: 101).

Transkripsiyonu yapılan 4 numaralı Amasya şer'îye sicilinde vesayet ile ilgili 4 kayıt bulunmaktadır. Bu dört kayıta da babadan miras kalan malların korunması ve durumlarının belirlenmesi için yetim kalan çocuklara vasi tayin edilmiştir. İki kayıta vasi olarak anne belirlenirken¹⁰³ diğer iki kayıta ise bir kadın¹⁰⁴ ve bir erkek¹⁰⁵ vasi tayin edilmiştir.

¹⁰² A. Ş. S. 4, 66/1

¹⁰³ A. Ş. S. 4, 33/3, 88/3

¹⁰⁴ A. Ş. S. 4, 94/2

¹⁰⁵ A. Ş. S. 4, 3/3

Örnek

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Hasan Beşe'nin sülbi oğlu İbrahim nâm sagîr ve sülbiye kızları Aişe ve Emine nâm sagîrelere müteveffâ-ı merkumdan intikal iden emvâlini zabt ve ahvallerini hıfz için vasî lâzım ve mühim olmağın işbu râfiü'l-kitâb vâlideleri Safiye binti Abdullah nâm hatûn cânib-i şer'-i şerîfde vasî nasb olunub ol dahi emr-i hümâyûn-u merkumu kabûl ve hizmet ve siyâset merkumeyi müte'ahhid emr olmağın mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' min şehr-i ramazanü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ramazan Efendi El-kadı, Mustafa Çelebi bin Musli, Maden bin Mansur, Mahmud bin Abdullah.¹⁰⁶

Vesayet ile ilgili kayıtların sicildeki dağılımı şu şekildedir: 3/1, 33/3, 88/3, 94/2.

3. 2. 14. Vekâlet

“Sözlükte *“birine güvenmek, bir işi güvenilir birine bırakmak”* anlamındaki vekil kökünden türeyen vekâlet, fıkhıta bir kimsenin birine kendi adına hukukî işlem yapma yetkisi vermesini ve bu yetkiyi ifade eder”. Kendisine vekâlet yetkisi verilen kişiye vekil, vekilliği üstlenilen kişiye de müvekkil denir. Müvekkil kendi iradesiyle karar verebildiği bağımsız olduğu işler için vekâlet verebilir. Hukuki davalar, satış ve kiralama gibi işlemleri için vekil tayin edilir (Aybakan, 2013: 1). Şer'îye sicili kayıtlarında vekil tayin etmek isteyen kişi vekâlete konu olan durumu bildirdikten sonra vekil tayin etmek istediği kişinin ismini bildirir ve vekil olmayı kabul eden kişi de vekâleti kabul ve tasdik ettikten sonra vekillik mahkeme tarafından onaylanır.

Bu konuyla ilgili 3 adet kayıt bulunmaktadır. Vekil tayin eden iki kişi kadın¹⁰⁷ bir kişi de erkektir.¹⁰⁸ Vekaletle konu olan durumlar ise satış işleminin gerçekleştirilmesi ve taşınmaz mülkler üzerindeki hakların savunulmasıdır.

¹⁰⁶ A. Ş. S. 4, 33/3

¹⁰⁷ A. Ş. S. 4, 48/2, 48/3

¹⁰⁸ A. Ş. S. 4, 31/4

Örnek:

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kurşunlu Mahallesi'nde sâkin Emine binti Mehmed Halife nâm Hatun mahfil-i kazada işbu bâ'isü'l-kitâb Ali Ağa ibni ( ) mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûrede olub bundan akdem vefât iden Çinizâde Mustafa Efendi'nin sülbi oğlu Mehmed'in tasarrufunda olan bağ ve değirmenden hakkımı mezbûr Mehmed'den dav'â ve taleb ve ahz ve kabza ve bana isâle ve ahz ve kabz mütevakkıf olduğu umûrun cümlesine lede'l-hükkâmî'l-kirâm mürâfa'a ve muhâsamaya mûmâ-ileyh Ali Ağa cânibimden vekil ve nâ'ib-i münâb tesbit iyledim didikde mûmâ ileyh Ali Ağa dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya müte'ahhid olmağın mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdî ve'l-ısrîn min zilhicceti'ş-şerîfe li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Salih Dede ibni ( ), El-hac Mehmed ibni ....., Abdülnebi ibni Nasuh, Yusuf bin Abdullah.¹⁰⁹

Vekâlet ile ilgili kayıtların sicildeki dağılımı şu şekildedir. 31/4, 48/2, 48/3.

3. 2. 15. Köle ve Cariye (Alım- Satım, Azad etme, Firar vs.)

Şer'îye sicillerinde köle "abd-i memlûk" olarak ifade edilmektedir. Abd, sözlükte "kul, köle" (Devellioğlu, 2006: 3) anlamına gelmektedir. Hür bir insan başka bir insana kulluk ettiği zaman köle sıfatını taşır (Hamidullah, 1988: 57). Ayrıca sicilde kadın köle anlamında "cariye" ifadesinin yer almıştır.

Köle iman ve namaz, oruç gibi mali yönü bulunmayan şahsi nitelikteki dini sorumluluklar bakımından hür insandan farksızken hukuki ve sosyal açıdan farklılıklar arz eder. Her şeyden önce abd hukuki işlemlerde "mal" olarak kabul edilir; hür insanlardan farklı olarak fiil ehliyetinden tamamen, hak ehliyetinden kısmen mahrum tutulur (Aydın-Hamidullah, 2008: 237). İslam toplumlarında her dönemde köleliğe rastlanmaktadır. Osmanlı'da da var olan köleliğin iki kaynağı vardır. Birincisi savaş esirliği ikincisi köleden doğmuş olma. Kölelerin göreceği hizmetler cinsiyetlerine göre değişmekteydi. Cariyeler ev hizmetlerinde köleler ise erkek efendilerinin hizmetlerinde kullanılıyorlardı (Aydın,

¹⁰⁹ A. Ş. S. 4, 48/2

2017:239). Ayrıca Osmanlı'da köleler yaşayış ve konum olarak devlete ait köleler ve şahıslara ait köleler olarak ikiye ayrılmaktaydı (Tahiroğlu, 2011:258).

4 Numaralı Amasya Şer'îye Sicilinde köle ve cariye ile ilgili toplamda 9 kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlarda ki konular; 2¹¹⁰ tanesi köle azadı, 1¹¹¹ tanesi köle satışında yaşanan anlaşmazlık, 4¹¹² tanesi kaçan kölelerin başkaları tarafından zabt edilmesi şikâyeti ve 1¹¹³ tanesi daha önce azad edilen cariyenin hür olma haklarının ihlal edilmesi şikâyeti ve yine 1¹¹⁴ tanesi de kölenin kaçması sonucu yapılan şikâyettir.

Sicildeki 2 kayıta kölelerin azat yoluyla hürriyetlerine kavuştuğu görülmektedir. Osmanlı'daki gönüllü köle azadının şer'îye defterlerine kaydedilmiş olmasının kölelerin azat edildiklerine dair ellerinde bir kanıt bulundurmamak istemelerinden kaynaklanmaktadır. Kadı huzurunda azad edilen köleye ıtkname denilen bir de belge veriliyordu (Aydın, 2017: 236)

Köle ve cariyelerin hangi milletten olduğu da kayıtlardan şöyle tespit edilmiştir: 4 tanesi Rus uyruklu¹¹⁵, 2 cariye ise Gürcü uyruklu¹¹⁶, 1 köle Arap¹¹⁷, son olarak 1 köle de Nubi¹¹⁸ dir.

Örnek: Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Sevâdiye Mahallesi sâkinlerinden Murad veledi Avanis nâm zımmi tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'î câhid mahzarında şer'an vekâlet-i sâbite olan Kayşer veledi Alton nâm zımmi mahfil-i kazada mezbûr Murad'ın abd-i memlûki işbu râfi'ü'l-kitâb sarışın gök gözlü Rûsiyyü'l-asl Bedros nâm kul mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûr Murad merkum Bedros'u mâlından azad iyledi ba'de'l-yevm ahrâr-ı asliyyîn gibi hür olun didi didikde vekil-i merkume bi'l-vekâle câri olan ikrârında mevsûf mezkûr Bedros vicâhen ve şifâhen kabûl ve tasdîk idüb mâ vâki' bi'-taleb ketb olundu

¹¹⁰ A. Ş. S. 4, 14/3, 20/2

¹¹¹ A. Ş. S. 4, 28/4

¹¹² A. Ş. S. 4, 29/2, 36/3, 78/2, 121/1

¹¹³ A. Ş. S. 4, 12/3

¹¹⁴ A. Ş. S. 4, 11/1

¹¹⁵ A. Ş. S. 4, 11/1, 14/3, 20/2, 36/3

¹¹⁶ A. Ş. S. 4, 12/3, 28/4

¹¹⁷ A. Ş. S. 4, 78/2

¹¹⁸ Yukarı Mısır bölgesinde Asvan'ın hemen yanında Nil nehriindeki ilk şelaleden başlayıp altıncı şelaleye veya bazılarına göre Beyaz ve Mavi Nil kollarının birleştiği noktaya kadar uzanan bölge Nube (Nübye), bu bölgede yaşayan insanlar da Nubi olarak anılır. (Bozkurt, 2007: 222)

tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ve'l-ışrîn min şehri-rebiü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hafız Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed, El-hac Mehmed bin Abdullah, Mustafa Çelebi ibn-i Abdullan, Maden bin Mansur, Hüseyin bin El-hac Ahmed, Serloh veledi Yurik, Bedros veledi Mehaver.¹¹⁹

Köle ve Cariye ile ilgili kayıtların sicildeki dağılımı şu şekildedir: 11/1, 12/3, 14/3, 20/2, 28/4, 29/2, 36/3, 78/2, 121/1.

3. 2. 16. Fetva

Sözlükte "bir olayın hükmünü açıklayan veya hükmünü koyan, sorunları çözmeye yardımcı olan cevap" anlamına gelen fetva fıkıh terimi olarak "fakih bir kişinin sorulan fıkhi bir meseleye yazılı veya sözlü olarak verdiği cevap demektir. Örfte ise dini sorulara müftüler tarafından yazı ile verilen cevap anlamındadır. (Atar, 1995: 486)

Sicilimizde 1 tane fetva örneği bulunmaktadır.

Örnek:

Bu sûretde vakf-ı mezbûrun gallesinde mezâyık olub ta'yîn-i vakt üzere cemi' bir tevkire sene vefâ itmeyüb tevzî'yeye muhtaç olundukda imâm ve hâtib ve câbi ve kâtib tevzî'yeden hisselerine lâzım geleni almayub kable'l-tevzî' galleye vakıfdan tamamen vazîfelerini alub ma'adâyı sâir mürtezika beynlerinde tevzî' itdirmeye kadir olurlarmı.

El-cevâb: Olur

Fetva kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 95/3

3. 2. 17. Tereke

Ölen kişinin geride bıraktığı mallara tereke (muhallefât) denir. (Özcan, 2005: 406) Şer'îye sicillerinde ölen kişinin geriye bıraktığı mallar bir liste halinde yer alır ve malların fiyatları da bu listede belirtilirdi. Muhallefâtın kimden kaldığı ve kimlere kaldığı belirtildikten sonra muhallefât listesi verilir. İncelediğimiz sicilde 1 adet tereke kaydı

¹¹⁹ A. Ş. S. 4, 14/3

bulunmaktadır. Muhallefât içerisinde ev, arsa, yiyecek, içecek ve ev eşyalarının bulunduğu görülmüştür.

Terekeleri kaydetmek, kadıların kassamlar aracılığıyla gerçekleştirdiği şer'i ve hukuki görevleri arasında yer alır. (Aydın, 2017: 84) Kadılar bu işlem için binde on beş oranında pay almaktaydılar. (Uzunçarşılı, 2014: 92) Gelirlerini artırmak isteyen kadıların bu işlemleri yaptıkları sırada fiyatları yüksek tutma gibi usulsüzlükler yaptığı görülmüştür. (Oğuz, 2014: 414) Bu sebeple tereke kayıtlarının dönemin fiyatları açısından bize güvenilir bilgiler sunmayacağını söyleyebiliriz.

Örnek:

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Beka nâm karye sâkinlerinden Kara Ömer nâm kimesne fevt olub kebir oğlu Mehmed'e ve kebire kızları Emine'ye ve Hatice'ye ve zevcesi Handan ve diğer kızı Fâtıma'yı terk idüb tahrîri olunan muhallefâtdır ki zikr olunur tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-ışrîn min zilka'deti's-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ali Bey ibni Süleyman, Ahmed Çelebi ibni Osman Çelebi, El-hac Mehmed bin Yusuf, El-hac Mahmud bin Hızır, El-hac Mehmed bin Receb, Dede bin ....., Mehmed bin .....

Menzil 1: 14000 akçe, Bağ 2: 600 akçe, Kara sığır öküzü 1 çift: 1000 akçe, Kara sığır inek 2: 500 akçe, Kara sığır düğesi 2: 200 akçe, Katır 1:1500 akçe, Kanlı 1: 200 akçe, Anbar-ı File 2 adet: 600 kuruş, Buğday keyl 4: 280 akçe, Arpa keyl 4: 120 akçe, Tohum-u buğday keyl 6: 500 kuruş, İbrik 1 adet: 30 akçe, Bekmez vakıyye 8: 200 akçe, ...2: 800 akçe, Tencere 2 adet: 200 akçe, Sahan-ı sagîr 2 adet: 120 akçe, ...2: 60 akçe, tas 1 adet: 30 akçe, Tas-ı sagîr 1 adet: 20 akçe, Kırma 1 adet: 20 akçe, ... 1: 30 akçe, Küp 1 adet: 50 akçe, Bekmez küpü 1 adet: 50 akçe, ...: 80 akçe, ev yeri 1: 1000 akçe, Kilim 2 adet: 140 akçe, ... 1: 100 akçe, Çuval 4 adet: 100 akçe, Döşek 2 adet: 80 akçe, Yorgan 2 adet: 120 akçe, Yasduk 3 adet: 100 akçe, Minder 2 adet: 40 akçe, Yağmurluk köhne 1 adet: 100 akçe, Kazan-ı .....1 adet: 80 akçe, Don ve gömlek .....: 50 akçe, Dülbent 1 adet: 40 akçe, Don 1 adet: 30 akçe, ...1: 50 akçe, Hurdahane: 1000 akçe, cem'ân: 21625

3. 2. 18. Vasiyet

Vasiyet kelimesi sözlükte “*bir kimsenin öldükten sonra yapılmasını istediği şey*” (Devellioğlu, 2005:1138) anlamına gelmektedir. Vasiyet tek taraflı bir hukuki işlemdir. Kural olarak vasiyet edilen mal mirasın üçte birini geçemez ve mirasçılardan birine yapılamaz. Teçhiz ve tekfin masrafları ödendikten sonra kalan mal üzerinden vasiyet hesaplaması yapılabilir (Aydın, 2017: 306). Bu sicilde de tespit edebildiğimiz 1 adet vasiyet kaydı bulunmaktadır. Sicilde bulunan vasiyet örneğinde zımmi bir adam öldükten sonra harcını kimin ödeyeceğini ve bunun dışında kalan heykelinin kimin alması gerektiğini belirtmiştir.

Örnek

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Câmî‘ Kebir Mahallesi sâkinlerinden Nar Hatûn binti Ender Paşa nâm zımmîye mahfil-i kazada bâisü'l-kitâb Kirakoz veledi Serkiz nâm zımmî mahzârında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Nazırzâde mülkü ve bir tarafı Mehmed mülkü ve bir tarafı El-hac Mustafa mülkü ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm ile mahdûd mezrâ mezbûr Kirakoz Abdülaziz Efendi‘ye kendü malını iştirâ iyledi mahdûd mezkûr .....benim alaka ve medhalim yokdur ve benim ism-i mâl ıtlak olunup bir altun heykelimden gayri şeyim yokdur mürd olduğumda cümle harcımı mezbûr Kirakor görüb zikr olunan heykelimi dahi ol alsun dedikte gıbbe’t-tasdîki-şer‘i ol-vicâhî ve’t-tahkiki’l-meri‘ el-şifâhi mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sânî aşer min rebîü’l-evvelli-sene isneyn ve hamsi ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

El-hac Hızır Efendi ibn-i El-hac Mehmed, Mahmud Çelebi bin Hamit, Mustafa Ağa bin Mehmed, Yusuf bin Abdülnebi, Mustafa bin Abdülnebi, Abdülnebi bin Nasuh, Maden bin Mansur.¹²¹

Vasiyet kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 6/3

3. 2. 19. Vergi Şikâyeti

Vergi, devletin herhangi bir kamu hizmetine karşılık olmadan vatandaşlardan topladığı kamusal mali yükümlülüğü ifade etmektedir (Kenanoğlu, 2013: 52).

¹²¹ A. Ş. S. 4, 6/3

4 Numaralı Amasya Şer'ıye Sicilinde vergi ile ilgili olan kayıtlara baktığımızda üzerine düşen vergi yükümlülüğünü yerine getirmeyen kişiler şikâyet konusu olmuştur. Bu kayıtlardan 2¹²² tanesinde zimmilerin, 1¹²³ tanesinde Müslümanların vergilerini ödemedikleri ve şikâyet edildikleri görülmektedir.

Amasya 4 Numaralı Şer'ıye sicilde tespit edilen vergi çeşitleri:

Vergi ile ilgili kayıtların sicildeki dağılımı şu şekildedir: 19/1, 19/2, 23/1.

3. 2. 20. Görev Tayini

Bu başlık altında incelenen kayıtlarda müteveli, imam ve pazarbaşı tayin edilmesi için talep gelmesi üzerine atama yapılmaktaydı. Kayıtlarda öncelikle görevin boş kalma sebebi belirtilmiş, görevli atanmasının lazım olduğu bildirilmiştir. Hizmete layık görülen kişinin de bildirilmesinin ardından vazifenin bu kişiye verildiği ilan edilmiş ardından göreve atanan kişinin vazifeyi kabul ettiğini beyan etmesiyle kayıt tamamlanmıştır.

Örnek

Mahmiye-i Amasya bakkallarından Hüseyin bin Mehmed ve Mehmed bin İbrahim ve diğer Mehmed bin Ahmed ve Ahmed bin Mehmed ve Veli bin Mehmed ve Ali bin Mehmed ve Hüseyin bin Hasan ve Hasan bin Abdullah ve diğer Hasan bin Hüseyin ve Şaban bin Mehmed ve gayrileri mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb bâzârbaşımız olan Yusuf bin Abdullah İstanbul'a gitmekle bâzârbaşı lâzım olmağın işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Üstad Abdi ibn-i Mehmed nâm kimesne müstahik bâzârbaşılık hidmeti uhdesinde gelmeye kadir olmağın cânib-i şer'-işerîfden bâzârbaşı ta'yîn olunması taleb ideriz didikde mezbûr Üstad Abdi Cânib-i şer'î şerîfden mahmiye-i mezbûre bakkallarına bâzârbaşı nasb ve ta'yin olundukda ol-dahi zikr olunan bâzârbaşılığı kabûl ve hidmet-i lâzimesi ta'ahhüd itmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' min şevvalü'l-mükerrerem li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

¹²² A. Ş. S. 4, 19/1, 23/1

¹²³ A. Ş. S. 4, 19/2

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Çelebi ibn-i Abdurrahman, El-hac Salih Dede ibn-i Abdullah, Hüseyin Ağa ibn-i Davud, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi ibn-i Nasuh.¹²⁴

Görev tayini ile ilgili kayıtların sicildeki dağılımı şu şekildedir: 20/1, 27/3, 31/2, 36/1, 37/1.

3. 2. 21. Narh

“Açık kamu yararı gereği, temel ihtiyaçları karşılayan mal ve hizmetlerin piyasa fiyatlarına -onları oluşturan etkenlere dokunulmadan- doğrudan müdahale edilerek belirli sınırları aşmasının önlenmesi maksadıyla resmî tavan fiyat belirlenmesine dar anlamda narh denir.” (Kallek, 2006:387)

Esnaf kuruluşunun yöneticisi ve muhtesip, kadı huzurunda bir araya gelerek ürünün maliyetini hesaplar ve maliyetin üzerine belli oranda kâr payını ekleyerek fiyatın belirlenmesi işlemini gerçekleştirirlerdi. Narh belirlenirken hem tüketicinin hem üreticinin korunması esas alınarak adalet tesis edilemeye özen gösterilirdi. (Öztürk,1991: 88)

Narhın belirlenmesindeki önemli hususlardan biri de piyasanın durumunun bilinmesiydi. Piyasayı da en iyi bilen görevli muhtesiptir. Muhtesip kolağaları aracılığıyla piyasayı sürekli olarak kontrol ederdi. Narhın belirleneceği zamanlarda esnafın da görüşünü alır ve narhın tespitinde kadıyı yönlendirirdi. Belirlenen fiyatlar sicillere kaydedilir ve merkeze bildirildi. Ayrıca belirlenen yeni narh çarşı ve pazarlarda halka da ilan edilirdi. (Kütükoğlu, 2018:344)

Narh genel olarak yılda iki defa tespit edilirdi. Bunu dışında narh, savaş, kıtlık, seferberlik, doğal afetler gibi olağanüstü durumlarda yıl içinde çeşitli zamanlarda da belirlenebilirdi (Sahillioğlu, 1967: 36).

Kayıtlarda kullanılan para birimi akçedir. Ağırlık ölçüsü olarak okkanın yerine kıyye, vakıyye, terimleri kullanılmıştır. Bunun dışında batman ve dirhem ağırlık ölçüleri kullanılmıştır. Ağırlıklar şehirlere, tüccarlara göre değişse de ortalama olarak tespit edilen ağırlıklar şöyledir: 1 okka= 400 dirhem= 3,072 gr gelmektedir (Sahillioğlu, 1967: 38). 1 batman=6 okka (İnalçık, 1991: 44).

---

¹²⁴ A. Ş. S. 4, 36/1

İncelediğimiz 4 numaralı sicilde kesin olarak tespit edilebilen 29 ayrı tarihe ait narh kaydı bulunmaktadır. Narh kayıtları çoğunlukla sicilin ilk sayfasında ve son sayfalarında yer almaktadır. 151. Sayfanın da kenarlarına birkaç narh kaydı eklenmiştir.

Narh kayıtları incelendiğinde narhın düzenli bir şekilde belirlenmediği görülmektedir. 2 yıl içerisinde 29 ayrı tarihte çeşitli ürünler için belirlenen fiyatlar olağan dışı bir durumun varlığını göstermektedir. Nitekim bu dönemde yaşanan olumsuzluklar fiyatların bu dengesiz seyrini tetiklemiş olmalıdır. Bu olumsuzluklar arasında akçenin azalması, yabancı paraların piyasaya hâkim olması (Pamuk, 2016: 44), 1641'deki sikke tashihinde sonra piyasada yaşanan iniş çıkışlar (Sahillioğlu, 1965: 21), tağşişler¹²⁵ nedeniyle fiyatların artması (Pamuk, 2016: 113) sayılabilir.

5, 6, 7 ve 2191 numaralı Amasya şer'iyeye sicillerdeki narh listeleriyle karşılaştırıldığında 4 numaralı sicilinde olduğu kadar çok narh listesi hazırlanmamış olduğu görülmüş ve hatta 1645 ve 1649 yılları arasında az sayıdaki birkaç liste dışında narh kaydına rastlanmamıştır. Narh listelerindeki 1642- 1649 yılları arasındaki bu dengesizlik Şevket Pamuk'un, her ne kadar narh uygulamasının Osmanlı döneminde özellikle 16. yüzyıldan sonra şehir ekonomisinin kalıcı bir özelliği olduğu ön plana çıkarılmışsa da son yıllarda İstanbul kadı sicillerindeki uzun bir dönemi kapsayan kayıtlardan elde edilen bulguların narh listelerinin hiç de sürekli ya da düzenli hazırlanmadığı (Pamuk, 2016, 10) şeklindeki yaklaşımı doğrultusunda bir örnektir.

Narhı belirlenen ürünler arasında pirinç, arpa, üzüm, hoşaf, ekmek gibi gıda maddelerinin yanı sıra pamuk, sabun, mum gibi günlük ihtiyaç maddeleri de yer almıştır.

Örnek:

Fi'l-yevmi's-sâni min zilhicceti's-şerîfe

Narh-ı helva-yı ceviz- 1 kıyye- 10 akçe

Narh-ı helva-yı makûs?- 1 kıyye- 16 akçe

Leblebi- 1 vukıyye- 8 akçe

Revgan-ı şîr- 1 vukıyye- 18 akçe

Fınduk- 1 vukıyye- 8 akçe

Narh-ı penbe-yi mahlûc- 1 kıyye- 40 akçe

¹²⁵ Tağşiş: Devletin akçenin içerisindeki gümüş miktarında değişiklik yapmasıdır. Devlet ek gelir sağlamak için tağşiş yapmaktaydı. (Pamuk, 2016, 113)

Narh-ı penbe-yi ham- 1 kıyye- akçe¹²⁶

Narh kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 1/9, 1/10, 1/11, 1/12, 1/13, 1/14, 1/15, 1/16, 2/8, 2/9, 2/10, 151/7, 151/8, 152/1, 152/3, 152/4, 152/5, 152/6, 152/7, 152/8, 152/9, 152/10, 152/11.

3. 2. 22. Zahir Tayini

Elçi (ilçi) kelimesi “halk, ülke, devlet” anlamına gelen Türkçe el (il) isim kökünden türemiştir. Osmanlı’da devletler arası diplomatik ilişkilerin yürütülmesi elçiler aracılığıyla sağlanmıştır. Elçiler Osmanlı sınırları içine girdikleri andan itibaren misafir olarak görüldüğünden elçilerin her türlü can ve mal güvenliği sağlanmasıyla birlikte işleri de dahil bütün masrafları karşılanmıştır. Osmanlı sınırları içindeyken başkente varıp sonrasında ülkeyi terk edene kadar elçi ile ilgilenip masraflarını karşılayacak olan görevliye mihmandar denirdi. Yol boyunca geçtikleri yerlerdeki idareciler tarafından karşılanır ve her türlü hizmetleri görülürdü (İpşirli, 1995: 8).

Elçilere yapılan bütün masraflara tayinat¹²⁷ denilmekteydi. Elçinin Osmanlı sınırına girdiği andan başkente ulaşınca kadar yaptığı masraflara ayrıca “yol baha” deniyordu ve bu masrafların tamamı mihmandarlar tarafından kayıt altına alınmaktaydı (Düzbakar, 2009: 184).

Yol üzerinde konakladıkları ve ağırlandıkları yerlerden temin edilen zahireler kadı sicillerine de kaydedilmiştir. Çalışmamızda elçilere zahire tayin edildiğine dair 3 kayıt bulunmaktadır. Kayıtlarda elçi ve yardımcılara tayin edilen zahireler kayıtlara geçirilmiştir. Tayin edilen gıda maddeleri miktarlarıyla beraber yazılmıştır. Bu kayıtlarda elçinin kim olduğuna dair ve tam olarak nereye gittiğine dair herhangi bir bilgi yoktur.

Örnek:

Oldur ki elçi ile me‘mûr olan Yusuf Ağa’ya ta‘yîn olunan zâhire beyân ider.¹²⁸

Etmek: 80 adet, Et: 20 kıyye, Tavuk: 5 adet, Pirinç: 2 keyl, Sade Yağ: 8 kıyye, Asel: 5 kıyye,

¹²⁶ A. Ş. S. 4 152/4

¹²⁷ Tayinat geleneği Osmanlı’da ilk defa 1538 yılında uygulanmıştır. Ayrıntılı bilgi için bkz. Ömer Düzbakar, XV-XVIII. Yüzyıllarda Osmanlı Devleti’nde Elçilik Geleneği ve Elçi İşlerinin Karşılanmasında Bursa’nın Rolü, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2/6, 2009.

¹²⁸ A. S. Ş. 4, 151/4

Sem-i Asel: 1 adet, Şair: 15 keyl saman ve odun küfesi itdüğü mikdârı almaya.

Zahire tayini kayıtlarının sicildeki dağılımı şu şekildedir: 151/2, 151/3, 151/4.

3. 2. 23. Diğer

Bu başlık altında sıraladığımız kayıtlar daha önce yaptığımız sınıflandırmaya dahil edemediğimiz kayıtları içermektedir.

1/1: Kayıtta eksik kısımlar olduğu için türü tespit edilememiştir.

1/2: Kayıtta eksik kısımlar olduğu için türü tespit edilememiştir.

2/1: Kadıya soru

3/3: Sulh yapıldığına dair kayıt

4/2: Mal-ı medfûn bulma tespiti

7/1: Nikâh anlaşmazlığı

17/4: Mülaki şartına uymama şikâyeti.

18/1: Tamir ve meremmet talebi

18/3: Mal-ı medfun bulma

24/4: Kayıp olan kişiden davacı olmama.

25/2: Kayıp tespiti

34/2: Verilen paranın nereye harcandığının sorulması

34/3: Kayıtta okunamayan kısımlar olduğu için türü tespit edilememiştir.

39/2: Kefil olma ile ilgili kayıt

44/1: Satın alma için gönderilen paranın teslim edilmemesi şikâyeti.

44/3: Malını teslim alma

45/1: Hamamı kiraya verme.

46/1: Malını teslim alma

46/2: Ev damında birini görme şikâyeti.

47/3: Emanet verdiği eşyayı geri alma.

51/2: Duvarı yıkan kişinin tespiti.

51/3: Duvarı yıkan kişinin tespiti.

52/1: Bağ davasından vazgeçme.

52/4: Kaybolan eşya şikâyeti.

55/1: Karye mahsulüne sahip olma anlaşmazlığı.

55/3: Komşudaki fırın dumanının zarar vermesi.

- 56/4: Vazife akçesi alma.
- 57/3: Cami ve imaretin harabe olduğunun keşfi.
- 58/1: Cami ve imaretin harabe olduğunun keşfi.
- 62/3: Emr-i şerife aykırı davranan debbağa tembih.
- 63/3: Beytü'l-mala ait olan mülkün kullanılma şikâyeti.
- 63/4: Emanet verilen eşya listesi.
- 65/2: Dirlik akçesi teslim etme.
- 65/3: Şikâyet (şikâyetin konusu tam olarak tespit edilememiştir.)
- 69/3: Mukataa reayası tespiti.
- 73/2: Hasat yetiştigi gün kaydettirme talebi.
- 75/1: Bekâretin yok olması.
- 75/2: Namahremden hamile kalma.
- 77/1: Kayıp bargir sahiplenme isteği.
- 80/2: Müdderisin tedarik ücreti şikâyeti.
- 84/3: Mehir karşılığı olarak mülk teslim etme.
- 85/3: Kayıta eksik kelimeler olduğu için türü tespit edilememiştir.
- 90/2: Yanlış vergi alındığına dair şikâyet
- 93/1: Haksız yere fazla mahsul alınması şikâyeti.
- 96/2: Satılan atın merkeple değiştirilme şikâyeti.
- 107/1: Tımar vermede gecikme.
- 115/1: Cenabetle namaz kılma şikâyeti.
- 119/2: Adam emanet edildiğine dair kayıt.
- 151/1: Hasat kaydı?
- 151/5: Hasat kaydı?
- 152/2: Pazarbaşının şarta uymadığına dair kayıt.

Eksik ve yırtık olan sayfalar.

95/2, 94/3, 96/3, 97, 98/2, 100, 101, 102, 103, 104/2, 105 106, 107, 109, 110, 111

III. BÖLÜM

3. 4 NUMARALI AMASYA ŞER'İYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU

1/1

Karaca Nefis Mustafa bin Abdullah es-sâkin-i mahalle Uzun Mustafa Beşe Mahallat-
1 Amasya El-mahmiyeye geldüm külli yevmi hamse bezile-i? .....Maden bin Mansur El-
muhzır fi'l-yevmü'l-hamis aşer min cemaziyü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.
(Eksik kısımlar var.)

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman Ağa bin Kethüdâ-yı şehr, Mahmud Çelebi bin ....., Mustafa bin Abdülnebi,
Mirza bin Hasan, Hüseyin bin El-hac Ahmed, Abdülnebi bin .....

1/2

Mahmiye-i Amasya'da Kıpçak Mahallesi'nde sâkin Mirza bin Sultan nâm kimesne
mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb ....( ) altmış riyal guruş-ı kebir ücret virmek üzere
tarîh-i kitâbdan bir sene tamamına değin kabul iyleyib didüğü kayd-ı sened tahriren fi'l-
yevmü's-sabi' aşer min cemaziyü'l-evvel li-sene isneyn ve hamdin ve elf. Eksik kısımlar
var

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Ali bin Mustafa, Mehmed Ağa bin Mehmed, Hızır Efenfi bin Abdülmennan,
Mustafa bin Abdülnebi, Abdülnebi bin Mehmed.

1/3

Fi'l-yevmü's-sâdis ve'l-ışrin min şehr-i rebii'l-evvel li-sene 1052

Narh-ı Şa'îr- 1 keyl- 28 akçe, Lahm-ı Ganem- 1 kıyye- 5 akçe, Lahm-ı Ma'z- 1
kıyye- 4 akçe, Lahm-ı Sığır- 1 kıyye- 3 akçe.

1/4

Fi 3 rebiü'l-ahir 1052

Narh-ı hınna- 1 kıyye- 10 akçe.

1/5

Fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-ısrin min şehr-i rebiü'l-ahir 1052

Narh-ı penbe-yi mahlûc- 1 kıyye- 36 akçe, Narh-ı hubz- 250 dirhem- 1 akçe.

1/6

Cemaziyü'l-ahir li-sene isneyn

Birinç- 1 vukıyye- 11 akçe, Badem- 1 vukıyye- 32 akçe.

1/7

Hurire-i fi'l-yevmü'sâbi ve'l-ısrin min recebü'l-ferd li-sene 1052

Narh-ı sade ceviz kömesi- 1 kıyye- 18 akçe

1/8

Fi'l-yevmü's-sâlis ve'l-ısrin min şaban 1052

Etmek- 220 dirhem- 1 akeç, Tulum peyniri- 1 kıyye- 8 akçe.

1/9

Fi 16 Min Şaban 1052

Şıra Tarhanası- 1 kıyye- 6 akçe, Narh-ı Badem Kömesi- 1 kıyye- 12 akçe, Narh-ı Nohud- 1 kıyye- 5 akçe, Narh-ı Ak Bekmez- 1 vukıyye- 1 akeç, Narh-ı perverde- 1 kıyye- 8 akçe, Narh-ı misket üzümü- 1 kıyye- 8 akçe, Topal Üzüm- 1 kıyye- 6 akçe, Narh-ı birinç- 1 kıyye- 11 akçe , Narh-ı Helva-yı Ceviz- 1 kıyye- 6 akçe , Narh-ı Helva-yı Badem-cl kıyye- 6 akçe, Narh-ı Üzüm- 300 dirhem- 1 akçe.

1/10

Fi Selh-i Şaban 1052

Narh-ı Elma- 1 kıyye- 2 akçe, Narh-ı Soğan- 1 kıyye- 2 akçe, Narh-ı Lahana- 1 vukıyye- 1 akçe, Narh-ı Penbe- 1 vukıyye- 40 akçe.

1/11

Fi Gurre-i Şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Kadayıf- 80 dirhem- 1 akçe.

1/12

Fi 5 Şehr-i Ramazan 1052

Narh-ı Ceviz Helvası- 1 kıyye- 8 akçe, Narh-ı Helva-yı Zülbiye- 1 kıyye- 20 akçe, Narh-ı Ham-ı Penbe- 1 vukıyye- 32 akçe, Narh-ı Kara Bekmez- 1 kıyye- 4 akçe, Narh-ı Badem Helvası- 1 kıyye- 16 akçe, Narh-ı Ak Bekmez- 1 kıyye- 5 akçe, Narh-ı Sarımsak- 1 kıyye- 6 akçe, Narh-ı Yaş Üzüm- 1 kıyye- 6 akçe, Narh-ı Şa'îr- 1 keyl- 36 akçe, Narh-ı Zeytun- 1 kıyye- 8 akçe.

1/13

10 Ramazan 1052

Narh-ı hınna- 1 kıyye- 8 akçe, Emrud Hoşabı- 1 vukıyye- 6 akçe, Siyah erik- 1 vukıyye- 6 akçe, Zerdalu-yu Hoşab- 1 vukıyye- 6 akçe, Şeftalu-yu Hoşabı- 1 vukıyye- 4 akçe, Üzüm Turşusu- 1 vukıyye- 4 akçe, Elma Kuru- 1 vukıyye- 4 akçe, Şa'îr- 1 keyl- 40 akçe.

1/14

26 Ramazan 1052

Narh-ı Sarımsak- 1 kıyye- 6 akçe, Narh-ı Soğan- 150 dirhem- 1 akçe, Narh-ı Birinç- 1 kıyye- 11 akçe.

1/15

8 Şevval 1052

Narh-ı Penbe-i Ham- 1 kıyye- 28 akçe, Narh-ı Lahm-ı Ganem- 1 kıyye- 8 akçe, Narh-ı Yaş Üzüm- 1 kıyye- 3 akçe, Narh-ı Mum- 28 dirhem-i 11 akçe, Narh-ı Kuru Sabun- 150 dirhem- 1 akçe, Narh-ı Basdırma-ı Gav- 1 kıyye- 11 akçe.

1/16

5 Şevval 1052

Birinç- 1 kıyye- 12 akçe, Lahm-ı Ganem- 1 kıyye- 6 akçe, Tulum Peyniri- 1 kıyye- 6 akçe.

2/1

Erbâb-ı timârdan zeyd-i kuzâtdan Ömer ve Alimin tarîk-i âmmdan gider iken alet-i harb ile öğüne gelüb i'ânet ve istihfâfa Ömer beni aniden yıkub darb-ı şedid ile Ömer'ün her a'zâsunu kara-bere ile zeyde ne lâzım olur sorulub beyân oluna.

.....bana .....tahrîr ve takrir-i şedid olunduktan sonra haşin? Ve mahbus-ı muayyinde hıfz ve habs olunub ef'al-i kabihası der-i devlet ....arz olunub inâyet-i sultani ve ikab-ı hakani sudûruna terkib ve intizâr lâzım olur.

.....Mustafa El-fakir ufiye anha.

2/2

Şeriât nisâb Mevlanâ Abdülkerim Efendi Kamiyâb.

Tahiyyât-ı sâfiyye ithâfiyla inhâ olunur ki Livâ-yı Amasya'nın umûr-ı kısmet-i askeriyyesin size sipariş olunmuşdur gerekdir ki vâkı' olan mevtâ-yı askeriyyenin tezkireleri tahrir ve beyne'l-verese bi'l-farîzeti'ş-şer'îye kısmet idüb bu tarafa âid rüsûmu mu'tâdi kabz idüb irsâl idesiz ve's-selâm fi aşer cemâziyü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

2/3

Fahrü'l-müderrişin Abdullah Efendi Kamiyâb.

Tahiyyât-ı sâfiyye ve teslimât-ı vâfiyye ithâfiyla inhâ olunur ki sene iseneyn ve hamsin ve elf cemâziyü'l-evvelisesinin on beşinci gününde yevmi kırk akçe ile Amasya'da Küçük Ağa Medresesi size sadaka olunmuşdur gerekdir ki medrese-yi mezbûreye varub ifâde ve istifâde üzere olasız ve's-selâm.

2/4

Fahrü'l-müderrişin Eş-şeyh Mehmed Efendi Kamiyâb.

Tahiyyât-ı sâfiyye ithâfiyla inhâ olunur ki sene iseneyn ve hamsin ve elf cemâziyü'l-evvelisinin on beşinci gününde dört ay tevkit ve yevmi yigirmi beş akçe ile Amasya'da Mehmed Paşa Medresesi size sadaka olunmuştur gerekdir ki ba'de hulûl alub medrese-yi mezbûreye varub ifâde ve istifâde üzere ola şüd ve ilâm.

Vürûd efi'l-yevmü's-sâdis aşer min şehr-i ramazanü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

2/5

Kayıtta eksik kısımlar var.

2/6

Fahrü'l-kuzât Mevlanâ Abdullah Efendi Kamiyâb

Tahiyyât-ı sâfiyye ithâfiyla inhâ olunur ki Amasya Sancağı'nın umûr-ı kısmet-i askeriyyesin size sipâriş olunmuşdur gerekdir ki sancak-ı mezkûrda vâkı' olan kazalara düşen mevtâ-yı askeriyyenin tezkirelerin tahrir ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyeye kısmet idüb bu cânibe âid rüsûmu kabz ve irsâl idesiz ve sülüs vesâyâ-yı mu'ayyeneyi müstakil irsâl idesiz bu tarafda mahalline sarf oluna ve's-selâm hurire-i gurre-i rebü'l-evvel sene selâse ve hamsin ve elf.

2/7

Narh-ı badem- 1 vukıyye- 60 akçe, Narh-ı emrud hoşabı- 1 vukıyye- 6 akçe, Narh-ı erik- 1 vukıyye- 6 akçe, Narh-ı kayısı- 1 vukıyye- 6 akçe, Narh-ı bal mumu- 1 vukıyye- 80 akçe.

2/8

Cemaziyü'l-ahir 1053

Fınduk- 1 vukıyye- 6 meblağ, Soğan- 1 vukıyye- 1 meblağ, Karpuz- 1 vukıyye- 1 meblağ.

2/9

Evâhir-i Cemaziyü'l-ahir 1053

Arpa- 1 kıyye- 32 meblağ, Soğan- 1 vukıyye- 8 Akçe

Sayfa 3/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Ulvi nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Ömer bin Ebubekir nâm kimesnenin sülbi oğlu Abdullah bin Sefer Bey babası müteveffâ mezbûrdan intikal iden emvâlini zabt ve ahvâlini hıfz için bir

dahi lüzûm vecih olmağın sagîr-i merkumun oğlu işbu bâ'isü'l- kitâb Mustafa nâm kimesne vesâyet-i mezkûreye ehil olmağla sagîr-i merkumun emvâlini zabt ve ahvâlini hıfz içün canib- i şer'-i şerîfden vasî nasb ve ta'yîn olundukda mezkûr Mustafa dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet vesâyet-i mezkûreye ta'ahhüd ve iltizâm itmegin bu vesîka-ı enika alâ mâ hüve'l-hakika ketb ve imlâ olunup bu talebe vasî olundu tahrîren fi'l- yevmü's- sâbi' ve'l-ışrîn mie min seferü'l-hayr li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûd' ül- Hâl

Fahrü'l-kuzzât Abdüaziz Efendi ibn- i El-hac Beram, İbrahim bin El-hac Mehmed, Süleyman bin Memi Fakih, Mehmed bin Veli, Hüseyin bin Ali.

3/2

Oldur ki Mahmiye- i Amasya müzfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden Beram bin Kenan? Beram nâm kimesne tarafından ikrâr- ı âtiyyü'l beyâna vekil olub hasm- ı şer'- i câhid mahzarında El-hac Mustafa bin Ali ve diğêr Mustfa bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Receb ibn-i Beşe Süleyman nâm kimesne mahfili kazada müvekkil-i mezbûre Beram'ın sülbi kebir oğlu bâ'isü'l-kitâb Mehmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekklim mezbûr Beram silk-i mülkünde muntazım olan emlâkından karye-i mezbûrede vâki' kendi sâkin olduğu menzilin orta kapıdan bir tarafı İsmail mülkü bir tarafı Mustafa mülkü ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd bir beyt-i sülfi ve yine karye-i mezbûrede vâki' Helkis nâm mevzi'de bir tarafı Beram mülkü bir tarafı Enikoğlu Ali mülkü ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd olan bir tahta bağın ve yine karye-i mezbûrede vâki' Yukarıbağ dimekle ma'rûf bir tarafı çay bir tarafı Hacı İbrahim mülkü ve bir tarafı cebel ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd olan bir taht-ı bağını oğlu merkum Mehmede hisse-i sahîh-i şer'iyeye ile hibe ve teslim idüb ol-dahi ba'de's-sicil-i şer'iyeye meclis-i hâzırda sâlifü'z-zikr beyti ve bağları ittihâb ve kabz ve teslim iyledi dedikte vekil-i mesfûra vech-i meşrûh üzere câri olan ikrârında ol makule merkum Mehmed vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkik idüb mâ vâki' bi't- taleb ketb olundu tahrîren fi'l- yevmü's- sâbi' ve'l-ışrîn ve mie min saferü'l-hayr li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü' l- Hâl

Fahrü'l- Müderrisîn Halil Efendi ibn-i Mehmed, Mahmud Çelebi ibn-i Musli, Mehmed Çelebi ibn-i İsa, Mehmed Beşe ibn-i Mehmed, Mustafa Beşe ibn-i İlyas

3/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Mahalle-i Dere sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Surnek nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Aîşe bint-i Mestan nâm hatûn mahfil-i kazda müteveffâ-ı mezbûrun sülbi kebir oğlu Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb ber-vech müteveffâ-ı mezbûr Surnek'in tarafından olan merkum Ali bir bülendi döşek ve bir yemeni yorgan ve iki bülendi yastık ve on esedi guruş ve bir zeriye? sulh olub bedel-i sulh mezkûru yedinden alub kabz idüb zimmetini husûs-ı mezbûra müte'allik da'vâ ve nizâ'dan ibrâ iyledim dedikte mukırr-ı mezbûre Aîşe ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırr-ı lehü'l-merkum Ali vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkik idüb mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l- yevmü's-sâbi' min saferü'l-hayr li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl

El-hac Ali bin Mustafa, Ali ve Bekir ibn- i Mustafa, İbrahim Halife ibn-i ....., Abdullah Çelebi bin Halil, Mehmed bin Ali.

3/4

Oldur ki Mahmiye- i Amasya müzâfâtından Kızılca nâm karye timârına mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mezbûr Kadri Ağa'nın subaşısı olan Mahmud Ağa nâm kimesne mahfil-i kazada Meydan Mahallesi sâkinlerinden Ebubekir mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ebubekir karye-i mezkûr tarafında vâki' mutasarrıf olduğu nîm çiftlik yerlerine ve çiftliğine re'âyâdan talib var iken sâhib-i arz olan müşârün-ileyh Kadri Ağa'nın ve benim izn ve icâzetimiz yoğiken askerî tâ'ifesinden Yakub Beşe nâm bekçiye bey' iylemiş re'âyâdan tâlib var iken sâhib-i arz mâ'rîfeti arz-ı mîrîyi ahire bey-i sahîh olmaduğuna yedimde fetvâ-ı şerîfim vardır deyü takrîrine muvâfık fetvâ-ı şerîfe ibrâz idüb suâl olunmak taleb ederim didekte gıbbe's-suâl mezbûr Ebubekir cevâbında fi'l-vâki' karye-i mezbûre tarafında mutasarrıf olduğum çiftlik yerlerimi ve çiftliğimi merkum Yakub Beşe'ye sâhib-i arz olan müşârün-ileyh Kadri Ağa'dan ve subaşısı Mahmud Ağa'dan izn ve icâzetimiz yoğiken bey' iyledim deyü i'tirâf itmegin mâ vaka'a bi't-taleb

ketb olundu tahrîren fi'l- yevmüs-sâmin ve'l ıŖrîn min saferü'l-hayr li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Üstad Şaban El-kuzât, Mustafa Çelebi ibn-i Abdullah, Hüseyin bin Ahmed, Maden bin Mansur.

4/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Orta nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem maktûl olan Hüseyin bin Halil nâm kimesnenin vâlidesi Asiye nâm hatûn ve li-ebeveyn karındaşı Ali nâm kimesne taraflarından ikrâr-ı âtiyyü'l beyâna vekil hasm-ı Ŗer'-i câhid mahzrında Ebubekir ibn-i Resul ve Oruç bin Mustafa nâm kimesneler Ŗehâdetleriyle vekâlet-i sâbite olan Osman ibn-i İbrahim nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb merkum İlyas'ın sülbi oğlu Hasan nâm sagîr maktul-ı mezbûr Hüseyin'in başını bir sivri ağaç ile ne vech urub mecrûh idüb ol mezbûre fevt olub katil-i merkum İlyas'ın oğlu sagîr-i mesfûr Hasan'dır deyü mezbûre Asiye ve merkum Ali da'vâ ve taleb itmîŖler idi el-haletü hâzâ mezbûre Asiye ve merkum Ali da'vâyı meskûrdan mezbûr İlyas ile otuz esedi guruŖ ve beynlerinde alimü'Ŗ-Ŗer'iyeye ile ma'lûm bir kara sığır inek üzerine sulh olub bedel-i sulh mezkûreyi alub kabz idüb merkum İlyas'ın ve oğlu sagîr-i mesfûr Hüseyin'in zimmetlerini da'vâyı mezkûreden ibrâ ve iskat itdiler dedikte vekil-i merkumun bi'l-vekâle câri olan ikrârında merkum İlyas bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkik idüb mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu bir taleb men' ve def' olundu tahrîren fi'l- yevmü's-sâbi' min Ŗehr-i rebîü'l-evvel li- sen isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Cuma Fakih İbn-i Mehmed, Hasan Ağa ibn-i Ali, Hasan bin Hüseyin, Asuder İbn-i Ahmed, Şaban bin ..., Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

4/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya'da hâlâ beytü'l-mâl zâbiti olan Rıdvan Ağa ibn-i Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûre müzâfâtından .....nâm karye sâkinlerinden bâisü'i-kitâb Mahmud bin Kasım nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mahmud bundan akdem menzilin kurbünde biz tam bina ider iken bir mikdâr

medfûn-u mâl bulmuş suâl olunmak taleb derim dedikte gıb'be's-suâl merkurum Mahmud cevâbında fi'l-hakika menzili kurbünde bina iyledim lâkin mâl-ı medfûn bulmadım dimegin müşârün-ileyh Rıdvan Ağa'dan takririne muvâfik beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyinden âciz olucak merkurum Mahmud menzili kurbünde tam bina eder iken mâl-ı medfûn bulmaduğuna istihlâf olundukda ol-dahî alâ vefki'l- mes'ûl yemîni billahi te'alâ idüb ma- vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hâmis mîn şehr-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman Ağa ibn-i Mahmud Kethüdâyeri, Hasan bin Hasan, Hüseyin bin Mehmed, Musli bin Mihman, Resul bin Balî, Şaban bin Balî.

4/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Yunus nâm karye sâkinlerinden Saliha binti Hüseyin nâm hatûn mahfil-i kazada Kaza-i Kalacık tevâbi'inden Kuruyazı nâm karye sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Zülfikâr Bey ibn-i Ali nâm kimesne mahzarında bi't-tavü's-sâf ikrâr ve i'tirâf idüb karye-i mezbûrede vâki' babam mezbûr Hüseyin'den intikal iden bir tarafı El-hac Veli bağı ve bir tarafı Oruç bağı ve bir tarafı vadi ve bir tarafı tarîk ile mahdûd mülk bağıcı cümle tevâbi' ve levâhıkı ile merkurum Zülfikar Bey'e bir akçe ve dört ak rub' ve .....ve bir esedi guraşa beyi' bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebî' idüb izn virdüm ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr merkurum Zülfikar Bey'in mülkü müşterasıdır keyfemâ yeşâ mutasarrıf olundukda mukirre-i mezbûre Saliha'nın ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırr-ı lehü'l-merkurum Zülfikar vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkik idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis min şehr-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Halil Efendi ibn-i Halil, Ramazan Efendi ibn-i El-Hâc Süleyman, Sefer bin Musa, Osman bin Receb, Mehmed bin Ahmed.

4/4

Oldur ki Geldikras Kazası'nda fahrü'l-hâtib Mustafa Efendi ibn-i Ebulkasım nâm kimesne mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kurşunlu nâm mahalle

sâkinlerinden Seniye? binti Mustafa nâm hatûn mahzarında takrîr- i kelâm idüb mezbûre Seniye bundan akdem benim zevcem ve menkuhâm olub mezbûre Seniye'yi tatlik itmekle mezbûre Seniye mütevellide olan Emine nâm kızını hakk-ı hızâne ile yanına alub bilâ nafaka ve kisve teslimine te'hîr itmegin ben dahi kızım merkume Emine'yi mezbûre Seniye'ye vaz' iyledim ma'dâ imkândan nafaka ve kisve talep itmeye ben dahi merkume Emine'yi mezbûre Seniye'den talep itmedim deyü mezbûre Seniye dahi mesfûr Mustafa Efendi'yi kelimât-ı meşrûhesinden bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkik itmegin ma- vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-hâdi el-ışrîn mîn zilhiccetî'ş-şerîfeli-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l-hatib Halil Efendi ibn-i Ali, Fahrü'l-kuzât Ramazan Efendi El-nâib, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi El-muhsır, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi.

4/5

Oldurki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Saraçhâne Mahallesi sâkinlerinden fahrü'l-muhadderât Fâtıma binti Mehmed Bey nâm hatûn tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'î câhid mahzarında mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Halil Bey bin Mehmed Bey ve Hüseyin bin Hüseyin şhâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan İsmail Bey ibn-i Mehmed Bey nâm kimesne mahfili-i kazada Devehane Mahallesi'nde bâ'is'ül-kitâb Ahmed bin Himmet nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûre Fâtıma mahmiye-i mezbûre kurbünde Okmeydanı nâm mevzi'ide vâki' bir tarafı Ahmed bağı ve bir tarafı Kirkor zımmi bağı ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd mülk bağımın mesfûr bağı eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmirenin semeni mesfûr bey' ile merkum Ahmed'e altmış iki esedi guruşa bey'-i bat-ı sahîh ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' idüb virdikte vekil-i merkum İsmail bi'l-vekâle câri olan ikrârında el-mukırr-ı lehü'l merkum Ahmed vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkik idüb ma - vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sadis mîn şehr-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ebubekir Bey ibn-i Mehmed Bey, Ahmed Bey ibn-i Mahmud Efendi, Mehmed Beşe ibn-i Hasan Beşe, Mehmed Çelebi bin İbrahim, Murad Ağa ibn-i Abdullah, Ömer bin İsmail, Abdullah Çelebi ibn-i Ömer.

5/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından karye-i Güney sâkinlerinden Ömer bin Osman nâm kimesne mahfil-i kazada mezbûr karye sâkinlerinden Himmet bin Zülfikar nâm kimesne tarafından takrîr-i da'vâ idüb mezbûr Himmet târih-i kitâbdan iki gün mukaddem gece ile karye-i mezbûrede benim evime girüb ben dahi ahz itmek murad iyledüğümde taş ile urub sol kolumu kırdı suâl olunmak taleb derim dedikte gıbbe's-suâl mezbûr Himmet cevâbında karye-i mezbûrede mer'ada öküz güder iken gelüb beni darb iyledi ben dahi taş ile urub sol kolunu kırdım lâkin evine de girmedüm dedikte merkum Ömer'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olub merkum Himmet Ömer'in evine girmedüğüne istihlâf olundukda ol-dahî âla vefki'l-mes'ûl yemîni billahi te'alâ idüb mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vâz' ve def' olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis mîn şehr-i rebiü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l-kuzât Ramazan Efendi, Ömer Sûfî, Mustafa bin Musa, Ebubekir bin Musa, Yusuf Ağa, Halil Efendi bin Ali, Mustafa bin Abdülnebi ve gayruhim.

5/2

Oldur ki Karabekir nâm karye sâkinlerinden Saliha binti Mahmud nâm hatûn mahfil-i kazada karye-i mezbûre sâkinlerinden Asiye binti Mustafa nâm hatûn mahzarında takîr-i kelâm idüb mezbûre Asiye'yi karye-i mezbûrede kara balta ile darb iyledi şer'le suâl olunmak talebi derim dedikte gıbbe's-suâl mezbûre Asiye münkire olub merkum Saliha'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olmağın mezbûre Asiye merkum Saliha'yı balta ile ve asher nesne ile darb itmediğine istihlâf olundukda ol-dahî alâ vefki'l- mes'ûle half yemîni billahi te'alâ idüb mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sânî ve'l-ısrîn min muharremü'l-harâm li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hamid Çavuş ibn-i Mustafa, Yusuf bin Abdullah El-muhzır, Murad El-muhzır

5/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya'da vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Bayazid Han tâbe serahû camî'-i şerîfnde imâm olan Abdurrahman Efendi ibn-i Ali nâm kimesne mahfil-i kazada Devehâne Mahallesi'nden Mehmed Çelebi ibn-i Alihan ve El-hâc Ahmed ibn-i Musli nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûre sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Ali Çelebi bin Mustafa nâm kimesne hâl-i hayât ve kemal-i akl ve sıhhatinde Ferhad Kayası nâm mevzi'ide vâki' bir tarafı Halil'in bağı ve bir tarafı nehir-i kebir ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk bağı camî-i mezbûra imâm olanlara vakf idüb her birisine ba'de salâti'l-fecr üçer ihlâs-ı şerîfe tilâvet itmek üzere şart idüb vechi meşrûh üzere bağı mezkûrun vakfiyesine ma'da vefât idüb lâkin tescil-i şer' ve teslim-i mütevellî olmağla müteveffâ-ı merkumun sülüs malından olub zikr olunan bağı sülüs malına vefâ ider iken müteveffâ-ı merkumun cümle muhallefâtından ihrâc itmeyüb zikr olunan bağdan ancak tarla tarîk-i 'âmmdan nehr-i kebir varınca ve arsa sâlifü'z-zikr Kara Muhiddin bağından El-hac Ahmed bağına varınca bin zira' ile kırk zira' yerini vakf için sülüs ihrâc idüb ma'adâsı mezbûran Mehmed Çelebi ve El-hac Ahmed müteveffâ-ı merkumun zevce-i metrûkesi Asiye binti ( ) ve sülbiye kızı Rabia nâm hatûnlardan iştirâ iyledük deyü tasarruf iderler suâl olunmak taleb ederim dedikte gıbbe's-suâl mezbûran Mehmed Çelebi ve El-hac Ahmed Çelebi cevaplarında müteveffâ-ı merkum Ali Çelebinin düyûn-ı kesiresi olub sülbiye kızı Rabia ve zevce-i metrûkesi ve vârisesi olan Asiye binti Mustafa nâm hatûnun mihr-i mü'eccel ve sâir düyûnu edâ olundukda sonra vakf olan Mehmed Efendi nâm kadı zikr olunan bağdan tarla tarîk-i 'âmmdan nehr-i kebir varınca arsadan sâlifü'z-zikr Kara Muhiddin bağından El-hac Ahmed bağına varınca bin zira' ile kırk zira' bağı sülüs hesabı üzere vakfiyeye hükm iyledi dimegin müşârûn-ileyh Abdurrahman Efendi'den istintak olundukda edâ-yı düyûnu mülk olucak mezbûran Mehmed Çelebi'den ve El-hac Ahmed'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden El-hac Sefer Efendi ibn-i El-hac Mehmed ve El-hac Ali ibn-i Yusuf nâm kimesneler li-ecli's-şehâdet hâzırân-ı bi'l- meclis olub fi'l-hakîka müteveffâ-ı merkum Ali Çelebi'nin zevce-i metrûkesi ve vârisei Asiye'nin mihr-i ve sâir düyûnu edâ olundukda sonra hâkime vakf olan mûma-ileyh Mehmed Efendi zikr olunan bağdan tarla ve arsa mikdâr-ı mezkûr sülüs câbî üzere vakfiyeye hükm iyledi biz bu

husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-ı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde vâki' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sânî min şehr-i rebiü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdulfettah Efendi ibn-i Bünyad Efendi, İsmail Efendi ibn-i El-müderris, Mehmed Efendi ibn-i El-müderris, Abdurrahman Çelebi ibn-i Hamza Çavuş, Mehmed Bey ibn-i Mustafa, Üstad Ramazan Bey ibn-i Ahmed.

6/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Saraçhane Mahallesi sâkinlerinden Fahrü'l-muhadderât Fâtıma binti Mehmed Bey nâm hatûn tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'î câhid mahzarında mezbûreye ma'rifet-i şer'îye ile ârifân olan Halil Bey ibn-i Mehmed Bey ve Hüseyin bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan İsmail Bey ibn-i Mehmed Bey nâm kimesne mahfil-i kazada mahalle-i Camî-i Kebir sâkinlerinden Avanis veledî Vasîl nâm zımmî mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûre Fâtıma'nın mahmiye-i mezbûre kurbünde Okmeydanı nâm mevzi'ide vâki' bir tarafı Ahmed Paşa bağı ve bir tarafı Kırkor zımmî bağı ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd mülk bağın eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle mesfûr bağı mukaddemâ Ahmed bin Himmet nâm kimesneye nısf-ı âhar bin altmış iki buçuk esedi guruşa mezbûr Avanis zımiye bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iyledi dedikte vekil-i merkum İsmail Bey bi'l-vekâle câri olan ikrârında el-mukırr-ı lehü'l mesfûr Avanis zımmî vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkik idüb ma- vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis min şehr-i rebiü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ebubekir Bey ibn-i Mehmed Bey, Ahmed Efendi ibn-i Mahmud Efendi, Mehmed Beşe ibn-i Hüseyin Beşe, Mehmed Çelebi ibn-i İbrahim, Ömer bin İsmail, Abdullah ibn-i Hamza, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi.

6/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Câmî-i Kebir Mahallesi sâkinlerinden Avanis veledi Vasîl nâm zımmî mahfil-i kazada mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Mustafa Bey ibn-i Ahmed Paşa tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyânı tadike vekil olub hasm-ı şer'î câhid mahzarında El-hac Mahmud ibn-i Pir Dede ve Abdullah Çelebi Hamza nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan El-hac Ebubekir ibn-i Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûre kurbûnde Okmeydanı nâm mevzi'de vâki' Fâtıma binti Mehmed Bey nâm hatûndan iştirâ iylediğim bir tarafı Ahmed bin Himmet ve mûma-ileyh Ahmed Paşa bağı ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd bağım eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle merkum Mustafa'ya yetmiş beş esedi guruşa bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iyledim dedikte mukırr-ı merkum Avanis vech-i meşrûh üzere câri olan ikrârında vekil-i merkum Ebubekir vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkik itmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l aşer min şehri rebiü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Ali bin El-hac Mehmed, Es-seyyid Bünyad Çelebi ibn-i Abdullah, Ali Çelebi ibn-i Ebulkasım, Sefer Çelebi ibn-i El-hac Mehmed, El-hac Ahmed ibn-i Abuzer, Ebubekir ibn-i Ömer, Abdülkadir Çelebi ibn-i Hamza, Abdülkerim ibn-i ( ), El-hac Ali Abuzer.

6/3

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Câmî-i Kebir Mahallesi sâkinlerinden Nar Hatûn binti Ender Paşa nâm zımmîye mahfil-i kazada bâisü'l-kitâb Kirakoz veledi Serkiz nâm zımmî mahzârında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Nazırzâde mülkü ve bir tarafı Mehmed mülkü ve bir tarafı El-hac Mustafa mülkü ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd mevrâ mezbûr Kirakoz Abdülaziz Efendi'ye kendü malımı iştirâ iyledi mahdûd mezkûr ....benim alaka ve medhalim yokdur ve benim ism-i mâl itlak olunup bir altun heykelimden gayri şeyim yokdur mürd olduğumda cümle harcımı mezbûr Kirakoz görüb zikr olunan heykelimi dahi ol alsun dedikte gıbbe't-tasdîki-şer'î ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sânî aşer min rebiü'l-evveli-sene isneyn ve hamsi ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Hızır Efendi ibn-i El-hac Mehmed, Mahmud Çelebi bin Hamit, Mustafa Ağa bin Mehmed, Yusuf bin Abdülnebi, Mustafa bin Abdülnebi, Abdülnebi bin Nasuh, Maden bin Mansur

6/4

Mahmiye-i Amasya Sancağı'na ber vech-i arpalık mutasarrıf olan Murtaza Paşa dâme ikbâlehû hazretleri taraf-ı âlilerinden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Halil Ağa ibn-i Şahin Bey nâm kimesne mahmiye-i mezbûre müzâfâtından Bağlık nâm karye sâkinlerinden Abdullah bin Veli ve Ahmed bin Veli ve Mehmed bin Oruç ve Veli bin Beram ve Mustafa bin Süleyman ve Hüseyin bin Ali ve Maden bin Mehmed ve Mehmed bin Osman ve Süleyman bin Ali nâm kimesneler ile mahfil-i kazaya gelüb bast-ı merâm idüb mahmiye-i mezbûre müzâfâtından .....karye sâkinlerinden Hüseyin bin Yunus nâm kimesne mezbûr Abdullah ve Ahmed ve Mehmed ve Veli ve Mustafa ve Hüseyin ve Maden ve Mehmed ve Süleyman ile karye-i Kazgancı kurbünde vâki' kil ma'deninden kil kazar iken üzerine toprak yıkulub merkum Hüseyin toprak altında kalub fevt olmuş üzerine üzerine keşf olunmasın taleb ederim dedikte cânib-i şer'inden Mevlâna Ramazan Efendi'ye irsâl olunup zeyl-i kitâb mestûrû'l-esâmi olan müslimîn ile üzerine varup nazar iylediklerinde fi'l-vâki' merkum Hüseyin kil ma'deninde kil kazar iken toprak altında kalub bi emrillâh fevt olduğuna müşâhede iylediklerinde mevlâna mezbûr ile mahâlinde tahrîr idüb ma'adâ meclis-i şer'iyeye gelüb haber virdikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hâmis aşer min şehri rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Sefer bin Abdullah, Himmet bin Bali, Hızır bin Mehmed, Hasan bin Ali, Ali bin Hasan, İbrahim bin Yunus.

7/1

Oldur Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Zara nâm karye sâkinlerinden Maden Sûfi ibn-i Abdüllatif nâm kimesne mahfil-i kazada Kufî nâm karye sâkinlerinden Hüseyin bin Mahmud nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb Yördenik nâm karye sâkinlerinden Fâtıma binti El-hac Ömer nâm hatûn işbu bin elli iki seferinin aher cuma günü tezvic idüb ol dahi nefsinı bana tezvic iylemiş iken mezbûr Hüseyin dahi merkum Fâtıma'yı tezvic

idüb duhul iylemiş suâl olunmak taleb ederim dedikte gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâbında seneyi mezkûr muharreminin onuncu günü merkum Fâtıma nefsinı bana tezvic için li-ebeveyn karındaşı Osman nâm kimesneyi vekil idüb ben dahi Ömer bin Mustafa nâm kimesneyi mütevekkil idüb Faiziye? nâm karyede Ahmed Yazıcı? nâm kimesne iki bin akçe mihr-i mu'accel ve iki bin akçe mihr-i mü'eccel üzerine şâhidin huzûrunda mesfûr Maden Sûfi'ye akdinden kırk iki gün mukaddem bana akd-i nikâh iyledi dedikte mesfûr Maden Sûfi münkir olucak mezbûr Hüseyin'den takrîrine mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Heybeli Mehmed ve Mustafa bin diğeri Mehmed nâm kimesneler li-ecliş-şehâde hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika seneyi mezkûre muharreminin onuncu günü merkume nefsinı mezbûr Hüseyin'e tezvic için li-ebeveyn karındaşı Osman nâm kimesneyi müvekkil idüb mezbûr Hüseyin dahi mersûm Ömeri müvekkil idüb Faiziye nâm karyede merkum Ahmed Yazıcı iki bin akçe mihr-i mu'accel ve iki bin akçe mihr-i mü'eccel üzerine bizim huzûrumuzda mesfûr Maden Sûfi'ye akidenden kırk iki gün mukaddem merkum Fâtıma'yı mezbûr Hüseyine akd-i nikâh iyledi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'ri'âyât-i şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' aşer min şehr-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ramazan Efendi El-kadı, Mehmed Ağa ibn-i Derviş, Dursun bin Mahmud, Hüseyin bin Mustafa, Abdullah bin Nasuh, Veli bin Burak

7/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Gökmedrese nâm mahalle sâkinlerinden Receb bin İbrahim nâm kimesne mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb zevcesi Safiye binti Satılmış nâm hatûn mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûre sagîr mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Ebubekir Koca nâm kimesne ile mu'âmele ider iken gördüm biz dahi kabûl iylemem suâl olunmak taleb ederim dedikte gıbbe's-suâl mezbûre Safiye münkire olub merkum Receb sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olunmağın mezbûre Safiye merkum Ebubekir Koca ile mu'âmele iylemediğine istihlâf olundukda ol-dahi alâvefki'l-mes'ûl half billâhi te'alâ itmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi't-târihü'l-mezbûr.

Şuhûdü'l- Hâl:

El-hac Mehmed bin Mahmud, Abdurrahman bin Hamza, Abdülnebi bin Nasuh, Mustafa Çelebi ibn-i Abdullah, Hüseyin bin El-hac Ahmed, Yusuf bin Abdullah

7/3

Oldur ki ber vechi arpalık Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan Murtaza Paşa dâme ikbâlehû hazretleri taraf-ı âlîlerinden Musa Bekir bin Ali nâm kimesne mahfil-i kazaya gelüb bast-ı merâm idüb Karye-i Hakala sâkinlerinden Mustafa bin Mehmed nâm kimesne Mahalle-i Kazgancı'da vâki' Kaya Paşa Hamamı üzerinden içerisine düşüb kalmıştır üzerine varılıb keşf olunmasın talebi derim didikde canib-i şer'de Mevlâna Ramazan Efendi irsâl olup zeyl-i kitâbdamestûrû'l-esâmi olan müslimîn ile üzerine varub nazar iylediklerinde fi'l-vâki' mezbûr Mustafa sâlifü'z-zikr hamamın içinde hareket adem-i iktidâr yatar bulunmağla kendüden sâlifü'z-zikr hamamın içine düştüğünün keyfiyetinde suâl olundukta bi emrillâh hamama mübtelâ olub sâlifü'z-zikr hamamın üzerinde yatar idüm kendü sun'am ile kalkb geder iken delikten aşağı düştüm kimesenin sun'ayı yokdur bi emrillâh kendü sun'aım ile düştüm didüğüne mûma-ileyh Yasin Efendi mahâlinde tahrîr idüb bâ'dehû meclis-i şer'e gelüb haber verdiklerinde mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmüs'-sânî min şehr-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Murad ibn-i Pir Sultan, Mehmed bin Murad, İbrahim bin İsmail, Sadi Kulu bin İbrahim, Murtaza bin Mustafa, Hasan bin Musli

7/4

Oldur ki Livâ-yı Amasya mütesllimi olan fahrü'l-emâsil Ali Ağa zîde kadrehû tarafından Ömer Çelebi ibn-i Mustafa Efendi nâm kimesne mahfil-i kazada Sevadiye Mahallesi sâkinlerinden Fâtıma binti Hüseyin nâm hatûn ve Küpçeğiz Mahallesi sâkinlerinden Ahmed bin Ali nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb ve bast-ı merâm idüb târih-i kitâb gecesı ba'de'l-fevt Sevadiye Mahallesi ahâlisi mezbûr Ahmed Fâtıma'nın evi içinde olduğunu müşârün-ileyh Ali Ağa'ya ihbâr iylediklerinde acele mahalle-i mezbûre ile üzerine varup vakt-i mezkûrede mezbûr Ahmed'i merkume Fâtıma'nın evi içinde ma'an oturur iken ahz iyledik suâl olunmak taleb ederim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ahmed ve merkume Fâtımacevâb-ı ikrâr ve i'tirâf idüb fi'l-vâki' vech-i meşrûh

üzere ikimiz bir ev içinde oturur iken vakt-i mezkûrede ikimizi ma'an oturur iken icrâylediklerinde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' min şehri rebiü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman Ağa ....., Mehmed Beşe ibn-i Abdullah, Mustafa bin Abdullah, Hüseyin bin Mehmed, Ömer bin Mahmud, Ömer bin Abdullah

8/1

Oldur ki Amasya'da mütesellim olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali Ağa zîde kadrehûtarafından husûs-i âtiyyü'l-beyân şer'iyile teftiş için mübâşir ta'yîn olunan Abdülnebi Ağa ibn-i Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazada karye-i Afşar sâkinlerinden Ahmed bin Murad ve Ali bin Abdülnebi ve Mustafa bin Hüseyin nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed nâm kimesneyi târih-i kitâbdan otuz gün mukaddem kalbi yaralayup cânib-i şer'-i şerîfden keşf olunma din-i defn iylemiş suâl olunmak talebi derim didikde gibbe's-suâl mezbûrân Ahmed ve Ali ve Mustafa cevaplarında merkurum Mehmed bi emrillâh hasta olub on beş gün sâhib-i firâş olub hatfe enifihî vefât iyledi kalbi yarılmış değildir didiklerinde mübâşir-i mesfûrdan takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukta ikamet-i beyyineden âciz olub mezbûrân Ahmed ve Ali ve Mustafa merkurum Mehmed'i kalb yaralamaduğuna istihlâf olduklarında anlar dahi alâ veki'l-mes'ûl yemîn-i billâhi te'alâ idüb mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-ısrîn min şehri rebiü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ebubekir Bey ibn-i Resul, Hamza Bey ibn-i Receb, Mehmed bin Abdullah, Abdülnebi Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Maden bin Mesud.

8/2

Oldur ki ber vech-i arpalık Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan Murtaza Paşa dâme ikbâlehû taraf-ı âlîlerinden husûs-i âtiyyü'l-beyân şer'iyile teftiş için mübâşir ta'yîn olunan Mehmed Ağa ibn-i Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazada karye-i Afşar sâkinlerinden Abdurrahman ibn-i El-yasin ve Ali bin Abdülnebi ve Mustafa bin Hüseyin nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed nâm kimesneyi

kalbi yaralayup fevt olmuş suâl olunmak talebi derim didikde gıbbe's-suâl mezbûran Abdurrahman ve Ali ve Mustafa cevaplarında merkur Mehmed bi emrillâh hasta olub on beş gün sâhib-i firâş olub hatfe enfihî vefât iyledi işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Karsan hatîbi Gavz? Fakih ve Sarayözü imâmı Mehmed Fakih üzerinde bulunup Yasin-i Şerîf tilâvet idüb gasl iylediler didiklerinde mesfûrân Gavz? Fakih ve Mehmed Fakih'den istintak olundukta fi'l-hakika merkur Mehmed teslim-i ruh eder iken biz üzerinde bulunup Yasin-i Şerîf tilâvet idüb biz gasl iyledik eser-i cerâhat görmedük deyü ihbâr iylediklerinde mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi't-târihü'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l-kuzât Ramazan Efendi bin ....., Mahmud Çelebi ibn-i Himmet, Mehmed Ağa ibn-i Derviş, Ebubekir Ağa ibn-i Resul.

8/3

Oldur ki Mâhmiye-i Amasya mahallâtından Dere Mahallesi sâkinlerinden Fahrü'l-muhadderât sâhibetü'l-hayrât ve'l-hasenât Hediye Hatûn binti Mustafa Çelebi tarafından husûs-ı âtiyyü'l beyâna ikrâr ve müseccel vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında Mehmed Efendi ibn-i Muslihiddin ve Abdülbaki Çelebi ibn-i Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâlet-i sâbite olan Abdülvasî? Çelebi ibn-i Hüseyin Çelebi nâm kimesne mahfil-i kazada müvekkil-i mezbûre Hatice Hatûn'un bundan akdem fevt olan sadriye kızı Fâtıma nâm hatûnun oğlu İbrahim Çelebi ibn-i Ali Bey nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûre Hatice nâm hatûnun mahalle-i merkumede vâki' bir tarafı Tavîl Mehmed Dede mülkü ve bir tarafı Aîşe Hatûn mülkü ve bir tarafı İbrahim Çelebi mülkü ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd mülk menzilinin orta kapudan içeri tarafında olan kömür ocaklı .....vakf-ı sahîh-i mü'ebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf idüb şart iyledim ki menzil-i mezkûrede hayatta oldukça kendü sâkin olub keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasârrıf iyleye ve ba'de vefâtda menzil-i mezkûrda hayatta oldukça merkur İbrahim Çelebi sâkin ola merkur dahi fevt oldukça kendü evlâdı ve evlâd-ı evlâdı neslen ba'de nesil ve fer'an gıbbe aslin sâkin olalar ba'de'l-inkıraz menzil-i mezkûr süknâsı .....ile mahalle-i mezbûre mescidine her kim imâm olursa ana tevcih idüb ol dahi sâkin olub düşenbe ve pencşenbe geceleri vakfın ruhuçün Süre-i Yâsîn-i şerîf tilâvet iyleyeler ve yine mahmiye-i mezbûre kurbünde Oklukaya nâm mevzi'ide vâki' bir tarafı Bağcı Mehmed Çelebi bağına ve bir tarafı diğeri Mehmed Çelebi vakfı olan bağ ile

mahdûd mülk bağının bir tahtısını vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-ı sârih muhalled ile vakf idüb şart iylediği bağ-ı mesfûru hayatda oldukça kendü zabt ve tasarruf iyleye ve ba'de vefâtda hayatda oldukça merkum İbrahim zabt ve tasarruf iyleye merkum dahi oldukda merkum İbrahim Çelebinin evlâdı nesle ba'de nesil ve ve fer'an gıbbe aslin zabt ve tasarruf idüb müvekkil-i mezbûre Hediye Hatûn'un sadriye kızı Fâtıma ruhuçün Sûre-i Mülk tilâvet iyleyeler didikde gıbbe't-tasdîki-şer'î ol-vechi ve't-tahkiki'l-meri'el-şifâhî mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni' min şehr-i muharremü'l-harâmli-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l-müderriş Hızır Efendi ibn-i Mehmed, Es-seyyid Mehmed Çelebi ibn-i Ali, Kürd Ağa ibn-i Abdullah, Hüseyin Ağa ibn-i Mustafa Ağa, Abdi Çelebi ibn-i Osman Efendi, Osman Çelebi ibn-i Ömer Çelebi, Hüseyin Çelebi ibn-i Mustafa, Hallaç İbrahim bin Mehmed, AliBey ibn-i Hasan Bey, Mustafa bin Osman, El-hac Ali bin Mustafa, Ahmed bin Mehmed, Resul bin Himmet.

9/1

Oldur ki Amasya'da mütesellim olan Ali Ağa zîde kadrehû tarafından diğeri Ali Ağa nâm kimesne mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb kazâyı Merzifon'dan Semavan nâm zımmi Kayaboğazı dimekle ma'rûf mevzi'ide kendü sun'ayıla nehr-i kebire girüb gark olmuş üzerine varılıp keşf olunmasın taleb iderim dedikte cânib-i şer'-i şerîfden Mevlâna Hasan Efendi irsâl olunub zeyl-i kitâbdan mestûrû'l-emâsi olan muslihûn ile üzerine varıp nazar iylediklerinde fi'l-vâki' mezbûr Semavan nehr-i merkumda bilâ cerh garik olduğu müşârün-ileyh mahâllinde tahrîr idüb ba'de meclis-i şer'e gelüb ihbâr itmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-ışrin min şehr-i rebü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman Ağa Kethüdâ-ı Şehr, Ali Beşe ibn-i Mustafa, Es-seyyid Fahreddin, Abdullah Çelebi Ser-muhzırân, Üstad Arslan El-tüccâr, Mustafa Ağa ibn-i Cuma, Hüseyin bin Ahmed Subaşı, Mehmed bin Ahmed.

9/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Merdhor? nâm karye sâkinlerinden Fâtıma binti Hüdayi nâm hatûn mahfil-i kazada karye-i mezbûre sâkinlerinden Musli Bey ibn-i İbrahim nâm kimesne cümdi mahzarında takrîr-i da'vâ idüb mezbûr Musli Bey karye-i mezbûrede târih-i kitaptan dört gün mukaddem bana fi'l-i şeni' kasdıyla vakt-i sıhâd evime girüb ben dahi muhâlefet iyledim lâkin bir iki yerimden beni bıçak ile urub mecrûh iyledi sual olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Musli inkâr ile cevap virmegin merkume Fâtıma'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukta udûl-i müslimînden Ahmed Paşa ibn-i Hüseyin ve Fazlı bin Hasan nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika târih-i kitaptan dört gün mukaddem vakt-i sıhâd merkume Fâtıma ümmet-i Muhâmmed deyü feryâd iyledi biz dahi feryâdına vardıkta mezbûr Musli Bey merkume Fâtıma'nın evinin içinden çıkub gitdü biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-ı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' ve'l-ısrin min şehri-rebiü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l-kuzât Ramazan Efendi, Fahrü'l-kuzât Ahmed Efendi, Fahrü'l-kuzât Ebubekir BeyKethüdâ Yeri Ramazan Bey ibn-i Abdullah, Mehmed Bey bin Ramazan Ağa.

9/3

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden Döndü binti Mustafa nâm hatûn mahfil-i kazada iş bu bâ'isü'l-kitâb Ömer bin Mustafa nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb ben kendi evim içinde kendi halimde oturur iken mezbûr Ömer evimin içine ber-makreme ile bakır? atdı suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ömer inkâr ile cevâb virmegin merkume Döndü'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukta ikamet-i beyyineden âcz olucak merkum Ömer mezbûre Döndü'nün evi içine makreme ile bakır atmaduğuna istihlâf olundukda ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'alâ idüb mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-râbi' ve'l-ısrin min şehri-rebiü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l- Hâl:

Abdülnebi bin Abdülnebi, Mehmed Çelebi bin Taci, Mehmed bin Abdullah, Mustafa Çelebi bin Abdülnebi, Ahmed bin Osman, Hasan bin Ramazan ve gayruhim.

10/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa nâm mahalle sâkinlerinden olup bundan akdem vefât iden Hamza Bey ibn-i Veli nâm kimesnenin li-ebeveyn emmioğlu minciheti'l-usûbe-i el-nesebiyye olan Mehmed bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada müteveffâ-ı mezbûrun zevce-i metrûkesi ve vârisesi olan Rahime binti Keyvan Ağa nâm hatûn mahzarında takrîr-i da'va idüb müteveffâ-ı mezbûr Hamza Bey Merzifon'da ....kurbünde olan bahçede beş yüz filori defn iyledim deyü vâsiyet iylemiş idi vefâtından sonra zikr olunan beş yüz filoriyi merkume Rahime bulub almış suâl olunub min-ciheti'l-usûbe-i el-nesebiyye bana intikal iden hisse-i şer'iyem alıvirilmek taleb iderim didikde gıbbe's-suâl merkume Rahime fi'l-vâki' zevcem müteveffâ-ı merkum Hamza Bey Merzifon'da salifü'z-zikr bahçede beş yüz filori defn iyledim didi lâkin bulmadım ve almadım ve alanı bilmem deyü inkâr ile cevâb virücek müddei mezbûr Mehmed'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âcz olmağın merkume Rahime zikr olunan beş yüz floriyi bulmaduğuna ve almaduğuna istihlâf olundukda ol dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'alâ idüb mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunub men lehü't-taleb yedine vaz' olundu tahrîren fi'l-yemü'l-hamis aşer min şehr-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l-müderis Ali Efendi, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi bin Nasuh, Sefer Beyemin-i mahkeme.

10/2

Min şehr-i rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Mahmiye-i Amasya müzafatından Güneş nâm karye sâkinlerinden Zülfikar bin Pir Kaya nâm kimesne mahfil-i kazada yine karye-i mezbûre sâkinlerinden iş bu bâ'isü'l kitâb Ali bin Bünyad nâm kimesne mahzarında takrîr-i da'vâ idüb mezbûr Ali târih-i kitâbdan üç gün mukaddem gece ile ehl-i beytime fi'l-i şeni' kasdıyla evime girmiş suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ali inkâr ile cevâb virücek müddei merkum

Zülfikar'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âcz olub mezbûr Ali merkum Zülfikar'ın ehl-i beytine fi'l-i şeni' kasdıyla gece ile evine girmedüğüne istihlâf olundukda ol dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'alâ iyledikden sonra ahâli-i karye-i mezbûreden merkum Ali'nin keyfiyet hali tefahhus olundukda zeyl-i kitâbdan mestürü'l-esâmi olan müslimûn mezbûr Ali'nin hüsn-ü hâlini ihbâr iylediklerinde mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi gurre şehr-i rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Haydar Ağa bin Şaban, Ahmed bin İlyas, Ali bin ....., Mustafa bin Eynehan, Mehmed bin Mustafa, Mustafa bin Hasan.

10/3

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Divanlı nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem gayrihüm vefât iden Ahmed nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi ve vârisesi olan Fâtıma binti Davud nâm hatûn tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'i câhid mahzarında sicil-i şer'üzerine vekâlet-i sâbite olan Hakkı Mehmed Efendi ibn-i Receb nâm kimesne mahfil-i kazada müteveffâ-ı mezbûr Ahmed'in emmi ve vârisi olan El-hac Hamza bin Mehmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûrun vârisi müvekkil-i mezbûre Fâtıma ile mesfûr El-hac Hazma'ya intikal itmiş idi el-hâletü hazâ müvekkil-i merkume müteveffâ-ı mezbûrun muhallefâtından rub' hissesi ve mihr-i mü'ecceciçün tehârüc-i şer' tarîkiyle Yaklaşan toprağında vâki' bir tarafı Hafız Ahmed bağı ve bir tarafı Sotuh/ Hotuh? oğlu bağı ve bir tarafı Halil ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd olan bağ üzerine sulh olub bedel-i sulh-ı mezkûru ahz ve kabz mesfûr El-hac Hamza'nın ve bazı husûs-ı mezbûra müte'allik da'vâdan ibrâ iyledim didikde vekil-i mezbûr vech-i muhârrer üzere câri olan ikrârında mesfûr El-hac Hamza bi'l-muvâcehe tasdîk ve tahkik itmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâmin min şehr-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hüseyin bin Abdullah, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Maden bin Mansur, Musa Beşe ibn-i Abdullah, Osman Beşe ibn-i Abdullah.

11/1

Oldur ki Kedağra Kazasına tabi‘ Akviran nâm karye sâkinlerinden Mehmed Çelebi ibn-i ( ) nâm kimesne tarafından da‘vâ-ı âtiyyü’l-beyâna vekil olub hasm-ı şer‘-i câhid mahzarında bimâ hüve tarîki’s-sübût şer‘an vekâlet-i sâbite olan Mehmed bin Ali nâm kimesne mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya’da beytü’l-mal zâbiti olan iş bu bâ‘isü’l-kitâb Siyavuş Çavuş ibn-i Abdullah nâm kimesne mahzarında takrîr-i da‘vâ idüb mezbûr Siyavuş Çavuş zabtında olub iş bu hâzırân-ı bi’l-meclis olan esvedü’l-levn ve kasîrû’l-kâme Rusiyyü’l-asl Yusuf bin Abdullah nâm kul müvekkil-i merkum Mehmed Çelebi’nin abd-i memlûki olub târih-i kitâbdan üç ay mukaddem mülkünden ibâk iyledi vekâletim hasebiyle suâl olunmak talebi derim didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Siyavuş Çavuş inkâr ile cevâb virücek vekil-i mesfûr Mehmed’den takrîrine mutâbık beyyine taleb olundukda Ali Halife ibn-i Mahmud ve Hasan bin İbrahim nâm kimseneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi’l-meclis olub fi’l-hakika mevsûf mezkûr Yusuf müvekkil-i merkum Mehmed Çelebi’nin abd-i memlûkidir târih-i kiâbdan üç ay mukaddem mülkünden ibâk iyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-ı şehâdet-i şer‘iye iylediklerinde ba‘de’r-ri‘âyet şeraitü’l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ olub mâ vaka’a bi’t-taleb ketb olunub yed-itâlibe vaz‘ olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâmin min şehr-i rebîü’l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Ramazan Efendi ibn-i Şaban, Mehmed Çelebi ibn-i Yusuf, Saffan? Çelebi ibn-i Muhiddin, İsmail bin Ali.

11/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Gümüşlüoğlu Mahallesi sâkinlerinden fahrü’l-kuzât Mehmed Efendi ibn-i Mustafa Dede mahfil-i kazada erbâb-ı timârdan Mahalle-i Bayezid Paşa Mahallesi sâkinlerinden Siyavuş bin Abdullah nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb Küpce Köprüsü dimekle ma‘rûf Cebe? kurbünde vâki‘bağlar içinde kendü halimde gider iken mezbûr Siyavuş iki adamla yoluma gelüb sakalıma basub beni atdan yıkub darb iylediler suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe’s-suâl ve’l-inkar müddei mûma-ileyh Mehmed Efendi’den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olucak mezbûr Siyavuş mûmâ-ileyh Mehmed Efendi’nin mevzi‘-i mezkûrda yoluna gelüb darb iylemedüğüne istihlâf olundukda nükûl

itmegin mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l-yevmü‘l-hamis min şehri-rebiü‘l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü‘l-Hâl:

Emirü‘l-ümrâi‘l-kirâm Ahmed Efendi ibn-i Mehmed Ağa, Fahrü‘l-kuzât Abdülfettah Efendi ibn-i Bünyad Efendi, Osman Efendi El-kadı, Halil Efendi El-kadı, Mehmed Efendi ibn-i Avs, Mustafa Çavuş ....., Nuh Bey ibn-i ( )

11/3

Oldur ki Tokat‘tan ve Ahmed Halife ibn-i Mustafa ve Mustafa bin Ahmed nâm kimesneler ihbâr ile Mahalle-i Bayezid Paşa sâkinlerinden Ali bin Musli nâm gaybın zevcesi ve menluha? olduğu ta‘yîn ve zahir olan bâ‘isü‘l-kitâb İsmihan binti Hasan nâm hatûn mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb zevcem mezbûr Ali üç seneden berü gayb olub bana ve benden tevellüd iden sagîre oğulları Hasan ve Hüseyin nafaka ve kisve makulesinde bir habbe koyub nafaka ve kisveye şart-ı ihtiyâcımız olmağın kibel-i şer‘iden nafaka takdirimiz olunmak taleb iderim didikde gayb mezbûr Ali nafaka ve kisve hininde bir şeyi komaduğuna mezbûre İsmihan ba‘de‘l-istihlâf yemîni billâhi te‘alâ itdikden sonra mezbûre İsmihan‘ın nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesiyçün yevmi dörter akçe ve mezbûran Hasan‘a ve Hüseyin‘e nafaka ve kisveleriyçün her birine yevmi üçer akçe takdirimiz olunub ba‘de istidâneye ve vakt-i zaferde gayb mezbûre rücû‘a mezbûre İsmihan‘a izn virülüb mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi gurre-i şehri-rebiü‘l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü‘l-Hâl:

Osman Beşe ibn-i Ahmed, Hüseyin bin Yahya Demirci, Mustafa bin Ahmed, Abdülnebi Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi.

11/4

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden El-hac Mehmed bin Hacı Mustafa ve El-hac Mustafa bin Ali ve Hasan Beşe ibn-i Kasım nâm kimesneler ve sâirleri ol-mahfil-i kazada yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Hamza bin Mehmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hamza‘nın Sâkine nâm

sagîre kızı karye-i mezbûrede ev üzerinden düşüb fevt olmuş deyü bizi yine livâ mütesellimi Ali Ağa tarafından öşr-i diyet talebiyle rencide iderler mezbûr Hamza'nın da'vâsı kimdedir suâl olunmak taleb ideriz didiklerinde gıbbe's-suâl mezbûr Hamza cevâbında benim kızım merkume Sâkine karye-i mezbûrede işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Mehmed bin Abdülnebi'nin evi üzerinden düşüb fevt olmuş da'vâm mesfûr Mehmed'edir ahâli-i karye-i mezbûrede Mehmed'den gayrı da'vâm ve nizâ'm yokdur didikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis min şehr-i rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdülkerim Bey ibn-i, Ahmed Çelebi ibn-i Habil, Ömer Çelebi ibn-i Mustafa, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi.

12/1

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Hakala nâm karye sâkinlerinden Ali Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi nâm kimesne mahfil-i kazada karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed bin Muharrem nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vâki' icârası Paşa Mescidi imâmına ta'yin olan iki tarafı Abdülnebi Beşe tarlası bir tarafı Mustafa Beşe tarlası ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd tahminen iki keyl buğday tohumu isti'âb ider tarlaya .....zabt ve tasarrufumuzda olub öşür ve harâcı sâhib-i arz ve icârasını mescid-i mezkûr imâmına edâ ider iken mezbûr Mehmed zikr olunan tarlanın hakk-ı tasarrufunu sâhib-i arz tapu ile bana tefvîz iyledi deyü benim tasarrufuma mani' olur suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed merkum Ali Çelebi'nin tasarrufuna münkir olub merkum Ali Çelebi'den takrîrine mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Receb bin Hasan ve Süleyman bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika zikr olunan tarlayı elli seneden mütecâvizdir merkum Ali Çelebi ve babası zabt ve tasarruf iderler bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şerâitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-ışrîn min şehr-i saferü'l-hayr li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mansur Efendi, Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed, Nuh Bey ibn-i ( ), Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Nasuh ibn-i Merad, Abdülnebi ibn-i Nasuh.

12/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Helkis Mahallesi mescidi imâmı Bünyad Çelebi ibn-i Mustafa Efendi nâm kimesne mahfil-i kazada mahalle-i mezbûre sâkinlerinden olub tarîk-i hüccetde vefât iden merhûm El-Hac Musli bin Ali nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi olan Meryem binti Mustafa nâm hatûn tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâlet-i sâbite olan Mustafa bin Abdullah ve müteveffâ-ı merkumun emmi oğlu ve vârisi olan Pir Mehmed ibn-i Hüseyin nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i da'vâ idüb müteveffâ-ı merkum El-Hac Musli Hacc-ı Şerîf'e gitmezden mukaddem Ayvasıl nâm mevzi'ide vâki' bir tarafı Ferec Bey bağı ve bir tarafı Karacaoğlu bağı ve iki tarafı tarîk-i âmm tarafında olan su kuyusuna müştemil bir tahta bağı mescid-i mezbûrda imâm olanlara vakf idüb fevtimden sonra mescid-i mezbûrda imâm olanlar zabt ve tasarruf idüb günde bir Sûre-i Mülk tilâvet idüb sevabın rûhuma hibe ideler deyü şart iyledüm suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr merkum Bünyad Çelebi'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Abdülgani Efendi ibn-i Ahmed ve El-hac Ahmed ibn-i Hızır ve Hacı Abdülnebi bin Süleyman ve Mehmed bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika müteveffâ-ı merkum El-hac Musli Hacc-ı Şerîf'e gitmezden mukaddem zikr olunan iki tahta bağının tarîk-i âmm tarafında olub su kuyusuna müştemil olan bir tahta bağı mescid-i mezbûrede imâm olanlara vakf idüb bu te'yidden sonra sâlifü'z-zikr bir tahta bağını mescid-i mezbûrede imâm olanlar zabt ve tasarruf idüb günde bir Sûre-i Mülk tilâvet idüb sevabın rûhuma hibe ideler deyü şart iyledi bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunun yed-i tâlibe vaz' olunub tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min şehr-i rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ali Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Osman bin Ahmed, Receb bin Şükrullah, Mustafa Çelebi ibn-i Hasan Efendi, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Abdülnebi bin Nasuh.

12/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Helkis nâm mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem tarîk-i hacda vefât iden El-hac Musli ibn-i Ali nâm kimesnenin cariye-i memlûkesi olan râfîü'l-kitâb orta boylu kara nefer Gürciyyü'l-asl Narin nâm câriye mahfil-i kazada müteveffâ-ı mezbûrun emmi oğlu ve vâsisi olan Pir Mehmed Çelebi ibn-i Hasan nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb ben müteveffâ-ı mezbûrenin câriye-i memlûkesi olub beni Hacc-ı Şerîf'e gitmezden mukaddem hasbeten li'llâh ıtlak ve i'tâk itmiş iken hâlâ benden olmuş iken merkum Mehmed Çelebi yine bana mâlikâne tasarruf idüb bilâ vech-i şer'î vaz'-ı yed ider vaz' yed itmegin merkum Mehmed Çelebi'ye tenbih olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl merkum Mehmed Çelebi ıtak-ı mezkûru inkâr idücek müddei mezbûreden da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden El-hac Abdülnebi bin Süleyman ve Bünyad Çelebi ibn-i Mustafa Efendi ve Mehmed bin Abdullah ve Abdülnebi Efendi bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika müteveffâ mezkûr El-hac Musli Hacc-ı Şerîf'e gitmezden mukaddem mevsûfe-i mezkûre Narin'i hasbeten li'llâh ıtlak-ı tahrîr ve i'tâk iyledi bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şerâitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkî' olub mâ vâkî' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâmin min şehr-i rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

12/4

Kaza-i Geldikras sâkinlerinden Mahmud bin Mehmed ve Şaban bin Mehmed ve Receb bin Şaban ve Osman bin Mehmed ve Mehmed bin Receb nâm kimesneler mahfil-i kazada karye-i mezbûre sâkinlerinden Mustafa bin Ali Subaşı ve Nökeran-ı Süfla sâkinlerinden Ahmed bin Mehmed nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm idüb karye-i Nökeran-ı Süfla'da sâkine Hayriye nâm hatûnun evinden bir sepet sanduğu sirka olunmuş idi el-hâletühâzâ zikr olunan sepet sanduğu mezbûrân Mustafa ve Ahmed'de bulundu sâlifü'z-zikr karyelerden zikr olunan sirkada mezbûrandan gayri kim var idi suâl olunub takrîrleri tahrîr olunmak taleb ideriz didiklerinde gıbbe's-suâl mezbûran Mustafa ve

Ahmed karye-i Nökeran-ı Ulvi'de Sarhoş? Paşaoğlu Ahmed Bekir bin Ali nâm arab kulu bizim ile zikr olunan sirkada biyle ider arabdan gayri zikr olunan sirkada bizim ile kimesne yok idi kimesnenin gün? hakkına girmeziz didiklerinde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yeymül-aşer min şehr-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mustafa Çelebi ibn-i Kara Mehmed, Murad Bey ibn-i Mehmed El-muhzır, Es-seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Es-seyyid Dede.

13/1

Oldur ki ber vech-i arpalık Amasya Sancağı'nda mutasarrıf olan Murtaza Paşa dâme ikbâlehû mütesellim olan Ali Ağa tafrafından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ömer Çelebi ibn-i Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazada Geldikras tevâbi'inden Nökeran-ı Süfla sâkinlerinden Abdülnebi bin Ramazan ve Yusuf bin Hüseyin ve Ahmed bin Hasan ve Şaban bin Osman nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre sâkinlerinden Hatice binti Ahmed Bey nâm hatûnun gece ile bir sepet sanduğu sirka olunmuş el-haletü hâzâ zikr olunan sepet sanduğu işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Ahmed bin Mehmed ve Mustafa ibn-i Ali nâm kimesneler biz alduk deyü i'tirâf idüb kendülerinden gayrı karye-i mezbûre ahâlisinden kimesne varmıdır suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûran Ahmed ve Mustafa zikr olunan sepet sanduğunu biz alduk Sarhoş Mehmed Paşa'nın oğlu Ahmed Bey'in Ali nâm arabkulu bizim ile zikr olunan sirkadan biyle idüb merkum Arab'dan gayrı kimesne yokdur gayri gün hakkına girmeziz didiklerinde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yeymü'l-aşer min şehr-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Çelebi ibn-i Ahmed Bey, Hasan Çelebi ibn-i Mustafa, Mehmed Çelebi ibn-i Ali Bey, Diğer Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Mustafa Halife El-Hatib.

13/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Helkis Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem tarîk-i hacda vefât iden El-hac Musli bin Ali nâm kimesnenin zevce-i

metrûkesi ve vârisesi olan Meryem nâm hatûn tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şeri' câhid mahzarında bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan babam Mustafa bin Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazada müteveffâ-ı mezbûr El-hac Musli'nin emmi oğlu ve vârisi olan Pir Mehmed ibn-i Hüseyin Halife nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûrun verâseti müvekkil-i merkume Meryem ile mesfûr Pir Mehmed Çelebi'ye münhasıra olub muhalledâtının rub'u müvekkeyl-i merkume Meryem'e intikal bi'l-kıstı Mesfûr Mehmed Çelebi'ye intikal itmiş idi el-hâletü hâzâ müvekkil-i merkumun müteveffâ-ı mezbûrun zimmetinde olan on üç bin akçe mihr-i mü'eccel rub'u mu'accesiyçün müteveffâ-ı mezbûrun mahalle-i mezkûrede vâki' bir tarafı bir beyt-i ulviyeye ve bir beyt-i süfliye müştemil bir tarafı Osman mülkü ve bir tarafı Mehmed mülkü ve bir tarafı Mehmed Efendi mülkü ve bir tarafı Aysani nâm zimmî mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd menzilini tevâbi' ve levâhıkıyla müvekkil-i merkume Meryem kabûl ve kabz idüb Evasıl nâm mevzi'de vâki' bir tarafı Ferec Bekir bağı ve bir tarafı Karacaoğlu bağı ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı mahalle-i mezkûre mescidi imâmına vakf olan bağ ile mahdûd ve bir tahta bağı cümle tevâbi' ve levâhıkıyla hisse-i şer'iyesiçün mesfûr Mehmed Çelebi kabûl ve kabz iyledi didikde vekil-i mersûm kelîmât-ı meşrûhesinde mesfûr Mehmed Çelebi bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkik iyledikten sonra fi'l-hakika müvekkil-i merkume müteveffâ-ı mezbûr zimmetinde olan on üç bin akçe mihr-i mü'eccel ve iki bin akçe rub'u hissesiyçün menzil-i mezkûreyi kabûl ve kabz idüb ben dahi müteveffâ-ı mezbûrun muhalledâtından hissemiz içün sâlifü'z-zikr bir tahta bağı kabûl ve kabz iyledim didikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-aşir min şehri rebiü'l-ahir li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-şeyh Hızır Efendi bin Ebu Mehmed Efendi, Mehmed Çelebi bin Hacı Ömer, El-hac Salih Dede El-mevlevi, Üstad İbrahim El-berber, El-hac Abdülnebi ibn-i Süleyman.

13/3

Oldur ki mahmmiye-i Amasya mahallâtından Sûfizâde Mahallesi sâkinlerinden Emine binti Hüseyin nâm hatûn mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûre müzâfâtından Kullar nâm karye sâkinlerinden işbu râfi'ü'l-kitâb Süleyman bin Şaban nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı El-hac Resul bağı ve bir

tarafı Mehmed bağı ve bir tarafı Resul bağı ve bir tarafı Mehmed bağı ile mahdûd bağ babam müteveffâ mezbûr Hasan Fazile'nin mülkü olup ba'de vefât bana intikal itmiş iken mezbûr Süleyman'nın zabt ve tasarrufunda olmağla da'vâ ve nizâ' üzere iken benim de muslihûn tavassut idüb on esedi gurusş üzerinde sulh olup bedel-i sulh-u mezkûr on esedi gurusş mezbûr Süleyman yedinden alub kabz idüb zimmeti zikr olunan bağdan ba'dehu ibrâ ve ıskat iyledim didikde mezra-ı merkumeyi ikrâr-ı meşrûhunda el-haletühâzâ Süleyman vicâhen kabûl ve şifâhen tasdîk ve tahkik idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' aşer min şehr-i rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid El-imâmBey ibn-i Mehmed, Osman Sûfî ibn-i Süleyman, Osman bin Hüseyin, Osman bin Ömer, Hacı Mehmed ibn-i Hamza, El-hac Ahmed ibn-i ( )

13/4

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa mahallesi sâkinlerinden Yanoş veledi Yarzık nâm zimmi mahfil-i kazada mahalle-i Helkis sâkinlerinden Agop veledi Yanoş nâm zimmi mahzarında takrîr-i da'vâ idüb bundan akdem mürd olan Güher nâm zevcesi mürd olmazdan mukaddem on beş altundan ....çektirüb nafaka istedü deyü merkum Agop'a virüb zevcesi mezbûre Güher mürd olmağla zikr olunan on beş altunluk .....merkum Agop'un zimmetide kalmışdır suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl merkum Agop inkâr ile cevâb vermegin mesfûr Yanoş'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mehmed bin Derviş ve Maden ibn-i Mansur nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika merkum Agop mezbûre Güher'den aldugum on beş altunluk .....benim zimmetimdedir dimegin meclis-i şer'ide ikrârım tescil itdirdim didi bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyye iylediklerinde ba'de'r-riâyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ vâki' bi't-taleb ketb olunun yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis aşer min şehr-i rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Mustafa Çavuş ibn-i Mehmed Efendî, Abdullah Çelbi ibn-i... Efendî, İbrahim Ağa ibn-i Abdullah, Mehmed Ağa ibn-i Derviş.

14/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Şeyh Kırık Mahallesi sâkinlerinden Aişe binti El-hac Ebubekir nâm hatûn mahfil-i kazada Kayğî Kazası'ndan Musli bin Mustafa nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb oğlu Mehmed târih-i kitâbdan beş gün mukaddem işbu erkek doru katırına binüb Yaycı Abdalları nâm karyeye gider iken mezbûr Birincuma? Yokuşu nâm mevzi'ide ta'âm yemek için inüb katırı çayıra koyuvirüb ta'âm yer iken mezbûr Musli zikr olunan katırı sirka iylemiş sual olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-sual mesfûr Musli zikr olunan katır mevzi'-i mezkûrede yol üzerinde gider iken görüb aldım lâkin merkume Aişe'nin mülkü olduğunu bilmez idik merkume Aişe'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mehmed Sûfî ibn-i Yakub ve Mehmed bin Ebubekir nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika işbu doru erkek katır mezbûre Aişe'nin mülk-ü müşterasıdır bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye iyledikelrinde ba'de'r-ri'âyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra merkume Aişe zikr olunan katırı ahire bey' veya hibe veya vücûh-ı ihrâcdan bir vechle mülkünden ihrâc itmeduğuna ba'de'l-istihlâf yemîni billâhi te'alâ idüb mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis aşer min şehr-i rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Mustafa Çavuş ibn-i Mehmed Efendi, Abdullah Çelebi ibn-i Samed, İbrahim Ağa ibn-i Abdullah, Mehmed Ağa ibn-i Derviş

14/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa Mahallesi sâkinlerinden Emine binti Yusuf nâm hatûn mahfil-i kazada Yavru nâm karye sâkinlerinden bâ'isü'l-kitâb Ömer bin Mehmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ömer bundan akdem karz-ı yigirmi iki riyal gurus alub sekiz esedi gurusunu virdi mâ'adâsı zimmetinde kaldı suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ömer cevâbında fi'l-vâki' merkume Emine'den karz-ı sekiz esedi gurus alub ba'dehû edâ iyledim ziyâde almadım didikde merkume Emine'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âcz olub mezbûr Ömer merkume Emine'den sekiz esedi gurusdan ziyâde gurus ve akçe ve altun almaduğuna istihlâf olundukda ol dahi ala vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi

te'alâ itmegın mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hamis min el-muharremü'l-harâmlı-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mustafa bin Ahmed ....., Musa Bey Emin-i Mahkeme, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Abdülnebi ibn-i Nasuh

14/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Sevâdiye Mahallesi sâkinlerinden Murad veledi Avanis nâm zımmi tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'î câhid mahzarında şer'an vekâlet-i sâbite olan Kayşer veledi Alton nâm zımmi mahfil-i kazada mezbûr Murad'ın abd-i memlûki işbu râfi'ü'l-kitâb sarışın gök gözlü Rûsiyyü'l-asl Bedros nâm kul mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûr Murad merkum Bedros'u mâlından azad iyledi ba'de'l-yevm ahrâr-ı asliyyîn gibi hür olun didi didikde vekil-i merkume bi'l-vekâle câri olan ikrârında mevsûf mezkûr Bedros vicâhen ve şifâhen kabûl ve tasdîk idüb mâ vâki' bi'-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ve'l-ısrîn min şehr-i rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hafız Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed, El-hac Mehmed bin Abdullah, Mustafa Çelebi ibn-i Abdullan, Maden bin Mansur, Hüseyin bin El-hac Ahmed, Serloh veledi Yurik, Bedros veledi Mehaver.

15/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Seyfeddin nâm mahalles sâkinlerinden Cennet binti Ömer nâm hatûn tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an vekâlet-i sâbite olan Musa bin İsa nâm kimesne mafhil-i kazada müvekkil-i mezbûre Cennet'in zevci işbu bâ'isü'l-kitâb Ömer bin Mahmud nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle takrîr-i kelâm idüb merkum Ömer zevcesi müvekkil-i mezbûre Cennet'i târih-i kitâbdan üç ay mukaddem Hamza Mahallesi'nde tatlik iylemiş suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr vekil-i mesfûr Musa'dan takrîrine mutâbık beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyinden acz olucak merkum Ömer mezbûre Cennet'i tatlik itmeduğuna istihlâf olundukda ol dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni

billâhi te‘alâ idüb mâ vaka’a bi’taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâlis ve’l-ışrîn min şehr-i rebîü’l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed Çelebi ibn-i Hacı Ali, Hacı Ali Bali ibn-i Mustafa, Alevi İbrahim .....,Ali Çelebi ibn-i İbrahim, Maden El-muhsır, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi.

15/2

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kocacık nâm mahalle sâkinlerinden bâ‘isü’l-kitâb Cennet binti Süleyman nâm hatûn mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Mustafa Sûfî ibn-i Mehmed nâm kimesnenin zevcesi ve menkûhesi olub sekr iden biri ve zevcem Mustafa Sûfî gayb olub bana ve benden mütevellid olan sülbiye kızı Meryem nâm sagîreye nafaka ve kisve makulesinde bir habbe yokdur nafaka ve kisvesinden ihtiyâcım olmağın kibel-i şer‘iden nafaka takdir olunmak taleb iderim didikde mezbûre Cennet merkum Mustafa’nın zevcesi olduğı sikat-ı ahyârdan cemm-i gafir ihbârıyla sâbit olub gayb merkum Mustafa Sûfî nafaka ve kisve makulesinde bir habbe kalmaduğuna mezbûre Cennet ba‘de’l-istihlâf yemîni billâhi te‘alâ iyledikten sonra mezbûre Cennet’in nafaka ve kisvesi ve sâir levâzım-ı zarûriyesiyçün yevmi dört akçe ve sagîr mezkûre Meryem’in nafaka ve kisvesiyçün yevmi iki akçe takdir olunub ba‘dehû istidaneye ve vakt-i zaferde gayb merkum rücû‘a izn virülüb mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz’ olundu tahrîren fi’l-yevmü’l-hamis ve’l-ışrîn min şehr-i rebîü’l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

El-hac Ali bin Derviş, Osman Ağa bin Semih, Mustafa bin Abdullah, Abdülnebi bin Nasuh, Hüseyin Ağa bin El-hac Ahmed.

15/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Sevadiye Mahallesi sâkinlerinden olub ( ) bölüğüne .....olan Hüsrev bin Murad Bey nâm kimesne mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûre sâkinlerinden bâ‘isü’l-kitâb El-hac Mustafa bin Selahaddin nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûre hâricinde Akbilek nâm mevzi‘de vâki‘ eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmireme müştemil bir tarafı Debbâğ İbrahim

bağı ve bir tarafı Turhan Efendi bağı ve bir tarafı nehr-i kebir ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bağda olan üç rub‘ hisse-i şâyi‘amı merkum El-hac Mustafa’ya ikiyüz seksen esedi guruşa icâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bat-ı sahîh- şer‘iye ile bey idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi‘ iyledim ba‘de’l-yevm mahdûd mezkûr bağdan üç rub‘ hisse-i şâyi‘am merkum El-hac Mustafa’nın mülkü olub keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezbûr Hüsrev’in ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırr-ı lehü’l-merkum El-hac Mustafa vicâhen ve şifâhentasdîk ve tahkik idüb mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sânî min şehri rebiü’l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Fahrü’l-müderrişin El-hac Hızır Efendi ibn-i Hacı Mehmed, Kıdvetü’l-akrân Mustafa Bey ibn-i Ahmed Bey, Fahrü’l-müderrişin Ali Efendi ibn-i Fahreddin, Mehmed Efendi ibn-i Bünyad, Ali ...ibn-i Ahmed Ağa, Abdüllatif Çelebi ibn-i El-hac Ebubekir, El-hac Şaban ibn-i Hacı Mehmed, El-hac Hasan bin Abdullah, Nebi Çelebi ibn-i Mustafa Efendi, El-hac Ali Bali ibn-i Mustafa, İsmail Efendi ibn-i Resul, Osman Bey ibn-i Ömer, Osman Ağa ibn-i Ebubekir, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi.

15/4

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Sevadiye Mahallesi sâkinlerinden Murad Bey ibn-i Hacı Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada Camii Kebir Mahallesi sâkinlerinden bâ’isü’l-kitâb El-hac Mustafa ibn-i Musli El-müderriş Efendi nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûre hâriçinde Akbilek nâm mevzi‘de vâki‘ eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmireme müstemil olan bir tarafı Debbağ İbrahim bağı ve bir tarafı Hasan Efendi Bağı ve bir tarafı nehr-i kebir ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bağda olan rub‘ hisse-i şâyi‘amı merkum El-hac Mustafa doksan beş esedi guruşa tarafından icâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bat-ı sahîh-i şer‘iye ile bey‘ idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi‘ iyledim ba‘de’l-yevm mahdûd mezkûr bağdan rub‘u hisse-i şâyi‘am merkum El-hac Mustafa’nın mülkü olub keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezbûrun ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırr-ı lehü’l-merkum Hacı Mustafa vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkik idüb mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sânî min şehri rebiü’l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Hızır Efendi ibn-i hacı Mehmed, Kıdvetü'l-akrân Mustafa Bey ibn-i Ahmed Bey, Fahrü'l-müderresin Ali Efendi ibn-i Fahreddin, Mehmed Efendi ibn-i Bünyad Ağa, Ali Efendi ibn-i Ahmed Ağa, El-hac Ebubekir ibn-i ( ), Abdüllatif Çelebi ibn-i Şeyh Hızır Efendi, El-hac Ali Bali ibn-i Mustafa, Osman Ağa ibn-i Ömer, Osman Bey ibn-i Ebubekir, Ali Beşe ibn-i Abdullah.

16/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzâde mahallesinde sâkin Fahrü'l-kuzât Mehmed Efendi ibn-i Mustafa Dede mahfil-i kazada hâfizü'l-kitâb Abdullah nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelam idüb mezbûr Siyavuş mukaddemâ bi-gayr vech-i şer'îye sakaluma basub beni darb-ı şedide ile darb iyledi deyü da'vâ ve taleb iylemişdim el-haletü hâzâ da'vâ-ı mezkûre fariğ oldum didikde gıbbe't-tasdîki'l-mu'teber mâ vâki' kayd-ı senet tahrîren fi'l-yevm 26 rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Ağa bin Hasan, Mehmed Efendi bin Gavs ve .....bin Ahmed, Ahmed bin Mehmed, Mehmed Ağa bin Derviş.

16/2

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Şamiler Mahallesi sâkinlerinden Musli bin Beram nâm kimesne mahfil-i kazada hâmilü'l-kitâb Mustafa bin Osman mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mustafa'nın vâlidesi olub bundan akdem müteveffâ olan Şhriban binti Osman nâm hatûnun bir kıt'a mülk bağı olub vefâtından sonra rub'-u şâyi'a bana isâbet itmıştır hâlâ mezbûr Mustafa mâ'ru'z-zikr bağı benim haberim yoğiken otuz guruşa ahire bey' ve teslim ve kabz-ı semen itmekle sâlifü'z-zikr otuz guruşdan şer'an bana isâbet iden hakkımı taleb iderim suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında zikr olunan bağı vâlidem müteveffâ-ı mezbûra hâl-i sıhhatinde kendü bey' ve teslim ve kabz-ı semen itmıştır deyü def' ile mukabele idücek mersûm Musli'den istintak olundukda fi'l-hakika müteveffâ-ı mezbûra zikr-i sebk iden bağı hâl-i sıhhatinde kendü bey' idüb semen-i ahz ve kabz itdüğüne ikrâr ve i'tirâf itmegin ba'de'l-yevm bî-vech mu'ârazadan men'î birle mâvâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi selh-i rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hasan Çelebi ibn-i Gavs, Mehmed Efendi Gavs, Mustafa bin Abdullah, El-hac Sefer bin Mustafa, Mehmed bin Hızır.

16/3

Mahmiye-i Amasya'da Memi Dede Mahallesi sâkini iken mukaddemâvefât iden Mehmed Çelebi'nin sülbi kebir oğlu ve Hızır'a vârisi olan Mehmed Çelebi mahfil-i kazada hâmilü'l-kitâb Murad bin Abdullah nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Murad .....babam müteveffâ mezbûr hâl-i sıhhatinde Kefe diyarında geçtiği seyr üzerine bey' idüb semen-i kendüye isâl itmek için alâ tarîki'l-emâne otuz kıt'a bağı vaz' ve teslim idüb mezbûr semen-i kable'l-ahz vefât itmekle muhalledfâtı bana intikal itmegün hâlâ sâlifü'z-zikr boğasının semenini mersûm Murad'dan taleb iderim suâl olunsun didikde gibbe's-suâl mezbûr Murad cevâbında fi'l-vâki' minvâl-i meşrûh üzere müteveffâ-ı mesfûr Mehmed Halife hâl-i sıhhatinde diyar-ı mezkûr geçdüğü seyr üzere bey' idüb semeni kendüye isâl itmek için yedime alâ tarîki'l-emâne otuz kıt'ayı boğasız vaz' ve teslim idüb ben dahi vech-i muharrer üzere kabz ve teslim ve zikr-i sebk iden boğasının mucmû'unu diyar-ı mesfûrda ( ) akçeye bey' ve kabz itmişim lâkin diyar-ı mezkûrdan derya ile vilayet-i Anadolu'ya ubûr itdüğümde zikr olunan boğasının semeni olan meblağ-ı mezbûr kendü malım ile bi emrillâhi te'âlâ sefinemiz helâk olub deryaya gittü deyü def' ile mukabele itmegün mezbûr Murad'ın yed-i bir emanet olunmağla mâ'ru'z-zikr boğasının semeni olan meblağ-ı mezbûr deryaya kendü bir tarikle te'addî itmedüğüne yemîn teklif olundukda ol dahî alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'âlâ itmegün ba'de'l-yevm Mehmed Çelebi mu'ârazadan men' birle mâ vâki' kayd-ı sened tahrîren fi selh-i rebîü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ali Çavuş bin ( ), ...Ağa bin ( ), Sefer Kethüdâibn-i ( ), Mustafa bin ( ) ve gayruhim.

16/4

Mahmiye-i Amasya'da Darüislâm Mahallesi'nde sâkin Fâtıma Hatûn ibn-i Eyüb mahfil-i kazada râfi'ü'l-kitâb Mustafa bin Satılmış mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüm mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Mehmed Çelebi bin Ebubekir mülkü ve bir

tarafdan Satılmış mülkü ve bir taraftan tarîk-i hâss ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd olub iki bâb tahtânî odanı ve kenif ve havlumu müştemil olan mülk menzilimi cümle tevâbi‘ ve levâhıkı ile mezbûr Mustafa’ya otuz bir kıt’a esedi guruşa bey‘-i bat-ı sahîh-i şer‘iye ile bey‘ ve teslim idüb ol dahi minvâl-i meşrûh üzere iştirâ ve teslim itdükden sonra semeni olan mâ‘rûz’z-zikr otuz bir esedi guruşu mezbûr Mustafa yedinden tamamen ahz ve kabz iyledim ba‘de’l-yevm menzil-i mezbûr mezbûr Mustafa’nın mülk müşterasıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mikdâr-ı mezbûremi vech-i muharrer üzere cârî ve sâdır olan ikrârında mezbûr Mustafa bi’l-muvâhece tasdîk ve bi’l-müşâfehe tahkik iylemiş mâ-hüve’l-vâki‘bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâlis min cemaziyü’l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi bin Es-seyyid Mesud, Veli Bey bin Ahmed, Ali bin Ramazan, Ahmed bin Satılmış, Mehmed bin İlyas, Mustafa bin İlyasve gayruhim

17/1

Lemmâ hale‘at fi meclis-i şer‘i’ş-şerîfeyn ( ) el-mer’etü’l-med‘uvvetü Fatıma binti Mustafa es-sâkine mahalle-i Meydan-ı Ulvi mahallât-ı Amasya el-mahmiye hâmil-i hâze’l-kitâb Hızır bin Ali ve hüve hâli‘un ma‘ahâ alâ mehrihâ’l-mü‘ecceli’l-ma‘kûdi aleyhi nikâhuhâ ve hüve meblağu kadrihî ve nisâbuhû elfü dirhem ve erba‘a mi‘eti dirhem ve fizziyyin râyicin fi’l-vakti ve alâ nafakati iddetihâ ve alâ en tekûne mü’netü’s-süknâ aleyhâ muhâle‘aten sahîhaten şer‘iyyen fe-sârat hiye mübâneten minhu bi-haysü lâ tehillü lehû illâ bi-akdin cedîdin ve sadâkin müste‘nefin sümme ebra’e küllü vâhidin minhümâ zimmete’l-âhari an cemî‘i’d-de‘âvâ ve’l-mütâlebâti ve’l-eymâni ve’l-muhâsamâti ibrâ’en âmmen husûsan fi’d-da‘va’l-müte‘allika bi-hukûki’z-zevciyyeti ...li’n-nizâ‘i ve râfi‘an li’l-husûmeti cerâ zâlik hurrîre fi’l-yevmü’s-sâlis min cemaziyü’l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’Hâl:

Yusuf Ağa bin Abdurrahim, Abdullah Bey bin Ahmed, Osman bin Mahmud, Yusuf bin Abdullah, Mustafa bin Mehmed.

17/2

Kaza-i Merzifon sâkinlerinden Süleyman bin Yusuf mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Salucu nâm karye sâkinlerinden Veli bin Ali ve Mustafa bin Hasan ve Hamza bin Ali ve Satılmış bin Bali Süleyman bin Abdurrahim vesâirleri mahzarlarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitâbdan üç gün mukaddem karye-i mezbûre sınırında vâki' Göyende? nâm mevzi'den zikr-i sebk idüb Merzifon Kasabası'na girdik yoluma bir .....çıkub .....ile beni mecrûh iylemişdir cârih-i mezbûr karye-i mezbûreden olmak ihtimaliyle ahâli-i mezbûrûna suâl olunub takrîrleri tahrîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ahâli-i mezbûrun cevâblarında karyemiz ahâlisinden bu makule fesâda şürûh ider kimesne olmayub ve müddei mezbûrun cârihi daha ma'lûmumuz değildir deyü def' ile mukabele itdiklerinde müddei mezbûrun cârihi ma'lûm olmamağla mu'ârazadan men'-i birle vaka'a kayd-ı şüd hurrire-i fi şehri cemaziyü'l-ülâ li-sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Süleyman Ağa bin Mehmed, Nasır Çelebi bin Mehmed, El-hac Ali bin Mustafa, Mihman Ağa bin Kethüdâ-ı Şehr, Mustafa bin Mahmud.

17/3

Kasaba-yı Merzifon sâkinlerinden Süleyman bin Yusuf nâm kimesne mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Firuz? nâm karye ahâlisinden Satılmış bin .....ve El-hac Beram bin Receb ve Ali bin Derviş ve Mehmed bin Mustafa ve Maden bin Ali ve sâirleri mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan üç gün mukaddem zikr-i sebk idüb Merzifon Kasabası'na girdik karye-i mezbûre sınırında Göyende nâm mevzi'ide yolumuza bir .....gelüb ....ile beni mecrûh itmişdir cârih-i mezbûr karye-i mezbûreden olmak ihtimaliyle ahâli-i mezbûruna suâl olunub takrîrleri tahrîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûrun cevâblarında karyemiz ahâlisinde bu makule fesâda şürûh ider kimesne olmayub ve müddei mezbûrun cârihi daha ma'lûmumuz değildir deyü def' ile mukabele itdiklerinde müddei mezbûrun cârihi ma'lûm olmamağla mu'ârazadan men' birle vâki'ü'l-hâl bi't-taleb kayd-ı şüd.

17/4

Mahmiye-i Amasya'da Kurşunlu Mahallesi'nde sâkin Mehmed Bey ibn-i Mustafa mahfil-i kazada Mustafa bin Abdülkerim mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb

mezbûr Mustafa re'âyâm olmağla işbu târih-i kitâb gününün vakt-i zâhirine değın benim ile mülâki olmak üzere talâk-ı selâseye şartlamışdım şartına vefâ itmedi suâl olunsun didikde gibbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında fi'l-vâki' mersûm Mehmed Bey minvâl-i muharrer üzere vakt-i mezkûreyi şartlayub ben dahi huzur-ı müsliminde kıbeli'z-zâhir mezbûr Mehmed Bey'e mülâki oldum deyü def' ile mukabele idilmegin gibbe'l-istintâk ve akıbü'l-inkâr mezbûr Mustafa'dan def'-i mezbûruna mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Mehmed bin Resul ve Osman bin Ali nâmlar li-ecli'ş-şehâdet meclis-i şer'ide hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-vâki' mezbûr Mustafa tarih-i mezkûrda kıbeli'z-zahir mersûm Mehmed Bey bizim huzurumuzda mülâki oldu biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-ı şehâdet-i şer'iyye iylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın vâki'ü'l-hâl kayd-ı şüd tahrîren fi 3 min cemaziyü'l-ûlâ sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Efendi bin Mahmud, Ahmed Çelebi bin Mehmed, Mustafa El-muhzır, Mehmed El-muhzır.

17/5

Mahrûse-i Amasya Meydan-ı Ulvi Mahallesi'nde sâkine iken mukaddemâ müteveffât olan Esmâ binti Mustafa nâm sagîrenin verâseten vâlidesi Emine binti Mustafa nâm hatûna ve gayr Osman bin El-hac Mustafa'ya münhâsıra olduğı şer'an zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra mezbûr asaleten ve mezbûre Emine tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekil olub nehci'ş-şer' ve vech-i mu'teber-i mer'î üzere hasm-ı şer'-i câhid muvâcehesinde şer'an vekâlet-i sâbite olan zevci Ebubekir ibn-i Ömer vekâleten mahfil-i kazada Ayni Hatûn ibn-i Mehmed mahzarında .....üzere yine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûrenin mezbûre Ayni yedinde alâ tarîki'l-emâne bir kazgan ve bir tas olub ba'de vefâtda bize intikal itmegin hâlâ zikr olunan bir kazgan ve tas-ı mezbûru Ayni'den taleb ideriz sual olunsun didikde gibbe's-sual mezbûr Ayni Hatûn'dan fi'l-vâki' müteveffâ-ı mezbûrenin tarîki'l-emâne yedinden bir kazgan ve bir tas vardur deyü ikrâr ve i'tirâf itmegin ikrâr-ı mücebince zikr olunan kazgan ve tas-ı mezbûrâna teslim mezbûre Ayni'ye tenbih olunub vâki'ü'l-hâl bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis min cemaziyü'l-ûlâ sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah bin ( ), Abdülnebi bin ( ), Mehmed bin ( ), Mahmud bin ( ).

17/6

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Darı? nâm karye sakini Mehmed bin İbrahim nâm şabb-ı emred mahfil-i kazada hâmilü'l-kitâb Abdülkadir bin Mustafa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Abdülkadir babamdan bana intikal iden bir kıt'a mülk bağımı tasarruf ider sual olunsun didikde gibbe's-sual mezbûr Abdülkadir cevâbında fi'l-vâki' zikr-i mürûr iden bağı mukaddemâ virdi mahmiye-i huzur-ı müslîminde buluğuma mutasarrıf olub on dokuz buçuk esedi guruşa bey' ve teslim ve kabz itdüğünü ikrâr ve i'tirâf itmegin ikrâr-ı mücebince mu'ârazadan men' birle mâ-vaka'a kayd-ı şüd tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' min cemaziyü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin Mustafa, Veli bin Mehmed, Mehmed bin Receb, Ahmed bin Musli, Mustafa bin Abdülnebi, Yusuf bin Abdullah.

18/1

Merzifon? evkafından Mahmiye-i Amasya'da vâki' Köprübaşı Hamamı'nın kim-makâm mütevellisi olan Hasan Çelebi bin Sincan ve Pir Mehmed bin ( ) mahfil-i kazada takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb hamam-ı mezbûrenin camekân ve su haznesi mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile harâbe-i müşrif olub ve imâret ve meremmete muhtâc olub savb-ı şer'iden varılıb meremmetin ve .....tahmîn-i sahîh ile tâhmin olunmak matlûbumuzdur didikde cânib-i şer'iden Mevlâna Hasan Efendi irsâl olunub ol-dahi hâssa mi'mârlardan Üstad El-hac Mustafa bin Hüdaverdi ve zeyl-i kitâbdan mestûrû'l-esâmi olub ebniye ve sukûf ahvâline kemâl-i vukufu olan bî-garaz müslimîn ile varılıp müşâhade iylediklerinde fi'l-vâki hamâm-ı mezkûrun camekânı ve su haznesi imâret ve meremmete muhtâc olub mi'mâr-ı mezbûr ve sâir müslimîn hamam-ı mezbûrun camekânın üzeri toprak ve haznenin üzeri kürûr olucak yedi bin akçe ile alacak imâret ve meremmet mümkündür bundan ekal ile mümkün değildir deyü ittifâk itdiklerinde vâki'-i hâli mevlâna-ı mezbûr mahallinde tahrîr ba'de meclis-i şer'iyeye gelüb alâ vuku'îhi inhâ ve takrîr itdikten sonra kaim-makam mezbûr Hasan Çelebi'ye vakf-ı mezbûr malından vech-i

meşrûh üzere imâret ve meremmete izn virülüb vâki'ü'l-hâl bi't-aleb ketb olundu tahrîren fi .....min cemaziyü'l-evvel sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Sefer bin Ali, Ahmed bin ....., Mehmed Ağa bin Abdullah, Bünyad Efendi bin, Mustafa, Abdülnebi Efendi bin Ahmed, Mustafa bin El-muhzır.

18/2

Mahmiye-i Amasya'da Meydan Mahallesi'nde sâkin hâmilü'l-kitâb Mehmed bin Hüseyin mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûrede Helkis Mahallesi'nde sâkin olub mukaddemâ tarîk-i hacda vefât iden El-hac Musli bin Ali nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi olub muhallefâta Meryem binti Eyüb tarafından husûs-ı atıyyü'l-beyân husûmete vekil olub nehci'ş-şer' vech-i ma'rûf üzere hasm-ı şer'-i câhid muvâcehesinde şer'an vekâleti sâbite olan mezbûr Eyüb ve vekil Emin bin Bali olan Siyavuş bin Abdullah mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûr El-hac Musli'nin babası Ali babam mezbûr Hüseyin'in babası Ahmed ile li-ebeveyn karındaşlar olub usûbe-i nesebiyye cihetiyle vârisi olduğum hasebiyle müvekkilân-ı mezbûrân yerlerinden olan muhallefâtdan hisse-i şer'iyeye bana isâbet iden hakkımı talep iderim didiklerinde gıbbe's-sual müvekkilân-ı mezbûrân müvekkilleri müteveffâ-ı mezbûruna mehallefâtı vâsiyed itdiklerini ikrâr idüb mezbûr Mehmed'in vech-i meşrûh üzere müteveffâ-ı mezbûrun vârisi olduğunu inkâr itdiklerinde müddei mezbûr Mehmed'den da'vâsına mutâbık beyyine talep olundukda udûl- müslimînden Hüseyin bin El-hac Ali ve İbrahim bin El-hac Halil nâm kimesneler li-eclî şehâdet meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olduklarında fi'l-vâki' müddei mezbûrun babası Hüseyin'in babası Ahmed müteveffâ-ı mezbûr El-hac Musli'nin babası Ali ile li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Süleyman ve anaları ismi Havva ve maskat-ı res'leri zikr-i sebk iden Helkis Mahallesi'dir müddei mezbûr Mehmed müteveffâ mezbûr El-hac Musli'nin usûbe-i nesebiyye cihetden vârisidir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye iylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın bu haseble vâki'ü'l-hâl bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni' min cemaziyü'l-ülâ sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Eyüb Beşe bin Er-râcil, Abullah bin El-muhzır, Yusuf bin Abdullah, Mustafa bin Abdülnebi, Maden bin Mansur.

18/3

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karyede sâkin hüseyin Beşe bin Abdullah mahfil-i kazada Mehmed bin Abdullah mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb .....içün mezbûr Mehmed .....ile .....isticâr itdügümde sâkin olduğum menzilde medfûn altı bin akçe ve kırk altun ve iki yüz esedi gurus bulmuş sual olunsun didikde gıbbe's-sual ve'l-inkâr müddei mezbûrdan da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden ihzâr-ı acz idüb istihlâf itmegin mezbûr Mehmed'e vech-i meşûh üzere müdde-i mezbûrun yerlerinde medfûn altı bin akçe ve kırk altun ve iki yüz esedi gurus bulmaduğuna yemîn teklif olundukda alâ vefki'l-mes'ûl yemîn-i billâhi'l-aliyyi'l-azîm itmegin mu'ârazadan meni' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni' min cemaziyü'l-ûlâ sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mansur, Abdullah bin Ahmed, Mehmed bin Hasan, İsmail bin Mehmed, El-hac Yusuf bin Abdullah, Mustafa bin Abdülnebi.

18/4

Lemmâ hale'at fî meclisi's-şer'i's-şerîfeyn ( ) el-mer'etü'l-med'uvvetü Safiye binti Hasan es-sâkine bi-mahalleti Seyfeddin min mahallât-ı Amasya el-mahmiye el-gâ'ibu anhâ zevcuhâ el-med'uvvü Hamza billâhi ...el-gafûr alâ âli zevcihe'l-mezbûr mâ terake indehâ şey'en min cinsi'n-nafakati ve mâ erselehû ileyhâ tahlî'an sahîhan şer'iyyen faraza'l-hâkimü'l-müvekkî'u a'lâhu mevki'a? rızâ'e rabbihî ve mevlâhu li-nafakatihâ ve li-kisvetihâ ve li-sâ'iri havâ'icihâ'd-darûriyyeti külle yevmin ...min târîhi ...hamsete derâhime fizziyye râyice fi'l-vakti alâ zevcihâ el-mesfûri bi-talebihâ ve ezine lehâ tasarrufe'l-meblağî'l-mefrûzi'l-mezbûr ilâ havâ'icihâ ve bi'l-istidâneti lede'l-hâceti ve bi'r-rucû'i aleyhi vakte'z-zaferi farzan ve iznen sahîhayni şer'iyyeyni. Cerâ zâlik fi'l-yevmü's-sâbi' min camziyü'evvel sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

İsmail bin Resul, Mehmed Efendi bin Mustafa, Veli bin Mehmed, Mehmed bin Receb, Mehmed bin Receb, Ahmed bin Musli, Mustafa bin Abdülnebi.

18/5

Mahmiye-i Amasya'da Sevadiye Mahallesi'nde sâkin Hüsrev Çelebi bin Murad Bey mahfil-i kazada hâmilü'l-kitâb Bali veledi Bodres nâm zımmi mahzarında takrîr-i kelâm ve tâbir-i ani'l-merâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan El-hac Mehmed'in mülkü ve bir taraftan Vâsil nâm zımmi mülkü ve bir taraftan Mesih nâm zımmi mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb fevkâni oda ve bir sofa ve bir havluya müştemil mülk menzili mukaddemâ müteveffât olan vâlidem Zeyneb binti Mehmed'den ırs-ı şer'î ile bana intikal idüb hâl-i seferide babam mersûm Murad'ın menzil-i mezbûru velâyeti hasebiyle merkurum Bali'ye altmış esedi guruşa bey'-i bat-ı sahih-i şer'îye ile bey' ve teslim ve kabz-ı semen itmegin hâlâ bâliğ olduğum hinde babam mesfûrun bağı .....itmeyüb Osman bin Hasan da'vâ itmişdim el-haletü hâzâ tavassut-ı muslihûn ile alâ tarîkü'l-sulh yigirmi bir esedi guruş mezbûr Bali yedinden alub ahz ve kabz idüb da'vâ-ı mezkûremden fâriğ oldum didikde gıbbe't-tasdîki'l-meri' el-vicâhi vâki'ü'l-hâl bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni aşer min cemaziyü'l-ülâ sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdülbaki Efendi ibn-i Ahmed, Mustafa Bey ibn-i Mustafa, Veli Bey bin Ahmed, Mehmed Beşe bin Abdullah, Zülfikar Çelebi bin Murad Bey, Mustafa bin Abdullah.

19/1

Mahmiye-i Amasya'da Çökçe zımmiyândan .....veledi Devlet ve İderbaş? zımmiyânından Asvadar veledi Asar ve Vartan zımmiyânından İskender veledi Amace nâm zımmiler mahfil-i kazada Helkis zımmiyânından Agop veledi Sitan nâm zımmi mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Agop'un üzerine beher sene edâsı lâzım gelen altı dahi cem'e me'mûr olan Ali Ağa'ya virmede ta'allül idüb ecilden mezbûr ....biri rencide ider sual olunub altı dahi mersûm Ali Ağa'ya edâya tenbih olunmak taleb ideriz didiklerinde gıbbe's-sual mezbûr Agop cevâbında mukaddemâ altı ....olub beher sene altı dahi cem'e me'mûr olanlara edâ iderdük lâkin üç .....olub .....şeref-i İslâm ile müşerref olmağla iki yüz altı dahi edâya iktidârı olmaduğu .....i'lâm olundukda zikr

olunan altı .....def' olunub bir .....Çökçe zimmileri ve bir .....İderbaş zimmileri ve bir .....Vartan zimmileri ve bir .....zimmilerinden tahsil olunub .....tarafından emr-i şerîf-i celîlü'l-kadr virilmiştir deyüb yedinde olan ....ile emr-i şerîf .....olunub mazmûnu min külli'l-vücûh takrîh-i meşrûha muvâfık bulunmağın vâki'ül-hâl bi't-tâleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis âşer min cemâziyü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Salih Dede bin Abdullah, El-hac Mehmed Dede bin Abdullah, Abdullah bin ( ), Yusuf bin Abdullah, Mustafa bin Abdülnebi.

19/2

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Balak? nâm karyede sâkin olub berât-ı şerîf ile Karye-i Yayı Abdalları timârına mutasarrıf olan râfiü'l-kitâb Said Bey bin Ali mahfil-i kazada karye-i mezbûr timârına mutasarrıf olan Abdülkerim ibn-i Memi ve Ali bin Ebubekir mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb yedinde olan suret-i defter-i hakanide mezbûrûn Abdalların zirâ'at idüb .....açtıkları yerlerin .....ve rüsûmu karye-i Haslı ile mahsûbdur deyü şerh virilmiş iken zikr olunan Karye-i Yayı Abdalları dâhilinde vâki' lede'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmü'l-hudûd .....açılıb zirâ'at olunan yerlerin aşâr-ı şer'îye ve rüsûmu mezbûran Abdülkerim ve Ali .....iderler sual olunub takrirleri tahrîr olunmak matlûbumuzdur didikde gıbbe's-sual mezbûrân Abdülkerim ve Ali cevaplarında fi'l-vâki' zikr-i mürûr iden merâlarda kat'â alâka ve medhalimiz olmayub yerlerin aşâr-ı şer'îye ve rüsûmu müddei mesfûr Said Bey'e aid ve râci'dir didiklerinde vâki'ü'l-hâl bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni âşer min cemâziyü'l-ülâ sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Osman Çelebi ibn-i Abdülkerim, Mustafa Bey bin El-muhzır, Abdullah Çelebi bin Ahmed, Mustafa bin Abdülnebi, Yusuf bin Abdullah.

19/3

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Boğalı nâm karyede sâkin Ramazan bin Burak mahfil-i kazada yine karye-i mezbûrede sâkinbâ'isü'l-kitâb karındaşı Beram mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb mezbûr Beram yine karye-i mezbûrede vâki' inde'l-

ahâli ma'lûmü'l-hudûd mülk menzilimi fuzûlen .....suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl merkum cevâbında zıkr olunan menzili mezbûr Ramazan'a târih-i kitâbdan otuz sene mukaddem bana bin sekiz yüz yigirmi akçeye bey'-i bat-ı sahîh-i şer'iyeye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' itmiş iken tekrar emr-i şerîf ihrâc idüb .....menzil-i mezkûru da'vâ ve taleb idüb benim ile dört keyl buğday üzerine sulh olub bedel-i sulh mezkûru dahi yedinden alub kabz idüb zimmetini husûs-ı mezkûra müte'allik da'vâ ve nizâ'dan ibrâ iyledim didikde mezbûr Ramazan inkâr ile cevâb virmegin merkum Beram'dan takrîrine mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden El-hac Mehmed bin Receb ve İsmail bin Burak nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika mezbûr Ramazan menzil-i mezkûru târih-i kitâbdan otuz sene mukaddem merkum Beram'a bin sekiz yüz yigirmi akçeye bey'-i kat-i ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' itdikden sonra husûs-ı mezkûr için tekrar emr-i şerîf ihrâc idüb merkum Beram ile bizim huzurumuzda dört keyl buğday üzerine sulh olub bedel-i sulh mezkûru dahi kabz idüb merkum Beram'ın zimmetini husûs-ı mezkûra müte'allik da'vâsından ibrâ iyledi biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye iylediklerinde ba'de't-ta'dil şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu fi selh-i cemaziyü'l-ûlâ li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Bünyad Çelebi bin Mustafa, Abdülnebi Çelebi bin Ahmed, Abdülnebi bin Nasuh, Maden bin Mesud ve gayruhim.

20/1

Merhûme Şahzaman binti Şükrullah nâm hatûn bundan akdem Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Tatar nâm karye ile müsbe-i vücûh-ı hayrât için vakf iyledi ki .....mütevelli olmuyub bazı kimesneler hilâf-ı şart-ı vakıf aher karyeye götürmekle mütevelli nasbı mühim ve lâzım olmağın işbu hâfızü'l-kitâb yine karye-i mezbûrede sâkin Osman bin Hasan nâm kimsne müstakim ve tevliyet-i mezbûre uhdesinde gelür .....Hüseyni mütevelli nasb olundukda ol-dahi tevliyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin ta'ahhüd itmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min cemaziü'l-âhir sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi bin Ahmed, Mahmud bin Kasım, Maden bin Mansur, Mustafa bin Abdülnebi ve gayruhim.

20/2

Mahmiye-i Amasya'da Bozahane Mahallesi'nde sâkin Hannik veledi Medro nâm Ermeni mahfil-i kazada işbu orta boylu açık kaşlı gök ela gözlü sarışın sağ elinde eser dahi olan Rûsiyyü'l-asl Agop veledi Fero nâm abd-i memlûk mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Agop'u hasbeten lillâh-i te'âlâ malından âzâd ve kayd-ı rıkkdan hâlâs iyledim ba'de'l-yevm sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi olsun üzerinde hakk-ı velâdan gayrı bir şey bâki kalmadı didikde didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'i ol-vicâhi mâ vaka'a kayd-ı şüd tahrîren fi 5 cemaziyü'l-âhir sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Üstad İbrahim bin Mehmed, Mustafa Çelebi bin Hüseyin, El-hac Mehmed bin Hüseyin, Sefer Beşe bin Mübin, Muhzır bin ( ).

20/3

Mahmiye-i Amasya'da Bozahane Mahallesi sâkinlerinden Hannik ve Mıgırđıç veledi Medro nâm Ermeniler mahfil-i kazada .....ile mahmiye-i mezbûrede vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Bayezid tâbe serahû medresesi uhdesinde müderris olan umdetü'l-ulemâi'l-âzim zîde fâzîlü'l-kirâm Mustafa Efendi bin El-merhûm Mehmed Efendi tarafından ikrâr-ı âtiyyü'z-zikr husûsa vekil olub nehci's-şer' ve vech-i ve vech-i mu'teber-i mer'î üzere hasm-ı şer'-i câhid muvâcehesinde şer'ân vekâlet-i sâbite olan Mehmed Beşe bin Mustafa mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûreye tâbi' Okmeydanı dimekle ma'rûf husûsa vâki' bi tarafdan Semizâde hassa Mehmed bağı ve bir tarafdan Mirim Ahmed bağı ve bir tarafdan nehr-i kebir ve bir tarafdan tarîk-i hâss ile mahdûd olub ale'l-iştirâki's-seviyye tasarrufumda olan bir kıt'a mülk bağımlı.....olunmak üzere müvekkil-i müşâru'n-ileyh Mustafa Efendi'ye üç yüz on beş kıt'a riyal guruş-ı kebir bey'-i bat-ı sahîh-i şer'iyeye ile bey' ve teslim idüb .....dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ ve teslim ettikten sonra mâ'ruz-zikr üç yüz on beş riyal guruşu müvekkil-i müşârün-ileyh Mustafa Efendi'nin yedinden bi't-tamam ahz ve kabz iyledik didiklerinde merâm-ı mezbûran vech-i muharrer üzere câri ve sâdir olan ikrârlarında vekil-

i mezbûr Mehmed Beşe vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkik itmegin vâki'ü'l-hâl kayd-ı şüd fi 5 min cemaziyü'l-âhir sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i .....,Abdülnebi ibn-i Mustafa, Mehmed Efendi ibn-i Havacezâde, ...bin Mustafa, Mehmed Efendi ibn-i, El-hac Mehmed bin Es-seyyid .....

20/4

Tüccâr tâ'ifesinden Hüseyin Beşe bin Mustafa mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya Camî-i Enderun Mahallesi'nde sâkin Ahmed bin Mehmed mahzarında üzrine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ahmed tarih-i kitâbdan bir gece mukaddem mahmiye-i mezbûrede vâki' Sarı Mehmed hattında sâkin olduğum evdeki sokak tarafında olan duvarın penceresinden .....nisfü'l-leylde girüb otuzar guruşluk iki sırmalı aba ve bir sim saçak ve bir sâde acem kılıcı ve altmış guruşluk cedide akçemi sirka almışlardır sual olunub takrîrleri tahrîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve'l-inkâr müddei mezbûrdan da'vâsına mutâbık beyyine talep olundukda isbât-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf itmegin mezbûr Ahmed'e vech-i meşrûh üzere müdde-i mezbûrun sâkin olduğu evindeki penceresinden tarih-i mezkûrda ....girüb eşya-ı mezbûresini sirka itmedüğüne yemin teklif olundukda ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîn-i billâhi te'alâ itmegin mâ vaka'a kayd-ı şüd tahrîren fi 8 min cemaziyü'l-ahir sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed bin Mehmed, Abdülnebi bin Ahmed, Mustafa bin Ali, Osman bin Abdullah, Mustafa bin Abdullah.

20/5

Zünnun Âbâd Kazası'na tabi' Dağsaray nâm karye sükkânından İbrahim bin Yusuf mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya'da sâkin hâmilü'l-kitâb Ahmed Ağa bin Hüseyin mahzarında takrîr-i kelâm idüb vekil-i şer'isi olduğum zevcem Neşe nam Hatûn'a mukaddemâ şütûm-ı galîza şetm iyledi deyü da'vâ talep iyledükde ol-dahi inkâr idüb ikamet-i beyyineden âciz olduğum ecilden vekâletim hasebiyle mezbûr Ahmed Ağa ile olan da'vâmdan fâriğ oldum didikde gıbbe't-tasdîki'l-mu'teber mâ vaka'a kayd-ı şüd fi 10 cemaziyü'l-âhire sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mustafa bin Ali, Ali bin Hüdaverdi, Şamil bin Abdurrahim, ...bin Ali, ..., Ali bin Abdi.

21/1

Dergâh-ı âli -dâme merci'an li'l-e'âlî- yeniçerilerinden hâmilü'l-kitâb Hüseyin Beşe bin Mustafa mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya mahallâtından Şamiler Mahallesi'nde sâkin Şaban bin Veli ve yine mahmiye-i mezbûrede sâkin Ahmed bin Ali nâm şamiler mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûrân Şaban ve Ahmed tarih-i kitâbdan bir gece mukaddem mahmiye-i mezbûrede vâki' Sarı Mehmed hattında sâkin olduğum evdeki sokak tarafında olan duvarının penceresinden nısfü'l-leylde girüb otuz guruş kıymetli iki sırmalı abayı ve dört guruş kıymetli sâde abayı ve on guruş kıymetli sim bıçağı ve on guruş kıymetli sâde acem kılıcı ve iki şal ve iki dülbend ve Kolan kuşağımı ve bir beyaz .....kese .....ve tahminen altı altmış guruşluk meçhûlü'l-aded akçemi sirka iylemişlerdir sual olunub takrîrleri tahrîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual mezbûr Şaban cevâbında .....tarih-i mezkûrda işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan mezbûr Ahmed ile mahmiye-i mezbûrede Camî-i Enderun Mahallesi'nde sâkin olub .....olan Arslan veledi Modris nâm Ermeni ile varub zikr olunan geceden .....esbâb-ı mezkûreyi mezbûr Ahmed'e ve meblâğ-ı mezbûreyi mersûm Arslan Ermeni'ye teslim iyledim deyüb mezbûr Ahmed'den istintak olundukda vech-i meşrûh? üzere tarih-i merkumdan mezbûr Şaban ile varub sirka iyledüğü esbâb-ı mezbûremi mezbûr Şaban bana teslim iyledi hâlâ yedimdedir deyü ikrâr iylediklerinde vâki'ü'l-hâl bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min cemaziyü'l-âhir sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed bin Mehmed, Abdullah Beşe bin Ahmed, Hızır Ağa bin Ali, Mustafa bin Abdülnebi, Abdülnebi bin Mansur.

21/2

Mahmiye-i Amsya müzâfâtından Ziyere nâm karyede sâkin Murad bin Mehmed mahfil-i kazada Hasan bin İbrahim mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hasan mukaddemâ karye-i mezbûrede vâki' vâlidesi Aişe ve kız karındaşı .....nâm hatûnlar ile

iştirâk üzere tasarruflarında olup bir tarafı ...bağı ve bir tarafı Hüseyin bağı ve bir tarafı nehr-i kebir ve bir tarafı .....yolu ile mahdûd bir kıt'a mülk bağları mezbûr .....hisselerin asâleten ve kendü tarafından vekâleten yetmiş esedi guruşu bilâ bey' ve teslim idüb ben dahi iştirâ ve teslim itdikden sonra ...yetmiş esedi guruşun elli beş guruşunu yedimden ahz ve kabz iylemişken hâlâ mezbûr Hasan tasarrufuma mani' olur sual olunsun didikde mezbûr Hasan cevâbında fi'l-vâki' vech-i muhârrer üzere zikr olunan bağı mezbûr Murad'a yetmiş esedi guruşa bey' idüb elli beş guruşunu yedinden ahz ve kabz iyledim didikde vâki'ü'l-hâl bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-âşer li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi bin Ahmed, Mustafa Çelebi bin Abdülnebi, Abdülnebi bin Mansur, Yusuf bin Abdullah, Hızır bin Mehmed ve gayruhim.

21/3

Mahmiye-i Amasya'da Şamiler Mahallesi'nde sâkin Şaban bin Veli nâm emred mahfil-i kazada hâmilü'l-kitâb Hüseyin Beşe bin Mustafa mahzarında üzerine ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hüseyin Beşe'ye tarih-i kitâbdan beş sene tamamına değın beher sene otuz guruşdan altı riyal guruşunu hizmet itmek üzere nısfını icâr idüb ol-dahi vech-i meşrûh üzere isticâr ve kabûl iyledikden sonra mâ'ru'z-zikr altı riyal guruşunu .....mezbûr Hüseyin yedinden bi't-tamam ahz ve kabz iyledim didikde gıbbe't-tasdîki'l-mu'teber mâ vaka'a kayd-ı şüd fi 10 cemaziyü'l-âhire sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ramazan Efendî bin El-hac Süleyman, Ahmed bin Mehmed, Resul bin Şaban, Abdülkadir Beşe bin Ali, Mustafa bin Abdülnebi, Yusuf bin Abdullah, Abdülnebi bin Mansur.

21/4

Mahmiye-i Amsya'da Şamice Mahallesi'nde sâkine olan bundan akdem maktule olan Ümmühan binti Abdullah nâm hatûnun sadriye kebir kızı ve sagîre varisesi olan hâfızü'l-kitâb İsmihan binti Dede nâm hatûn mafil-i kazada maktûle mezbûrenin zevci Musatafa bin Abdullah mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mustafa

işbu tarih-i kitâbdan iki gece mukaddem vakt-işâda vâlidem mezbûre İsmihân'ı bıçak ile huzur-ı müsliminde sol memesi üzerine sağ eli urub katl iylemiştir sual olunsun mûcebi ile edâ olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve'l-inkâr müddei mezbûrden müddeasına beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden olub mahalle-i mezbûre sükkânından Mehmed bin Eyüb ve Mustafa bin Murad nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub istişhâd olduklarında fi'l-vâki' mezbûr Mustafa vakt-i mezbûrede vech-i meşrûh üzere mezbûre İsmihan'ı huzurumuzda sağ eli ile sol memesi üzerinden bıçak ile urub katl iyledi biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-ı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olduklarından sonra vâki'ü'l-hâl bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis min cemaziyü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Habil Efendi bin Mustafa, İsmail Efendi bin Resul, Mehmed Efendi bin Gavs, Mustafa bin Ömer, ..., İbrahim bin Abdullah, Resul Dede bin Ömer, İsmail bin ....., Mehmed bin Mustafa, Mustafa bin Abdülnebi, Abdülneb bin Mansur

22/1

Dârü's-saltanatı's-seniyye Kostantiniyye El-mahmiyye'de Hoca Hayreddin Mahallasi sükkânından olub bundan akdem Mamiye-i Amasya'da vâki' Kal'a-i Bâlâ'da vefât iden Osman'ın sülbi oğlu Osman nâm sagîrin kibel-i şer'iden mensûbe vâsisi olub müteveffâ-ı mezbûrun zevce-i metrûkesi olan Asiye binti Ahmed nâm hatûnun asâleten ve vesâyeten husûs-ı atıyyü'l-beyân vekil-i şer' olub mezbûreyi marifet-i şer'îye ile ârifân olan Ali Efendi bin Mustafa ve Mustafa Bey bin Hızır şehâdetleriyle hâsm-ı şer'-i câhid muvâcehesinde şer'an vekâlet-i sâbite olan kal'a-yı mezbûr kethüdası Osman Ağa bin Mustafa mahfil-i kazada kal'a-yı mesfûr sâkinlerinden olub müteveffâ-ı mezbûrun vâzî'ü'l-yed ve kız karındaşı olan Emine binti Abdullah nâm hatûn mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûrun muhallefâtından olub mezbûre Emine yedinde mazbût olan mâ'î ferâce ve bir sade .....ve bir şal perde ve .....kın kılıç ve bir Kolan kuşağı vekâletim hasebiyle mezbûre Emine yedinden ahz ve kabz iyledim müteveffâ-ı mezbûrun muhallefâtından mezbûre Emine yedinde bir nesne kalmadı didikde gıbbe't-tasdiki'l-mer'î mâ vaka' kayd-ı şüd tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis aşer min cemaziyü'l-âhir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çeleb bin Ahmed, Mustafa bin Abdülnebi, Abdülnebi bin Mansur, Yusuf bin Abdullah.

22/2

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Zana nâm karyede sâkine Kıymet(?) binti Asvadir nâm zımmi mahfil-i kazada baisü'l-kitâb İskender veledi Todoris ve Todoris veledi Nebat nâm zımmiler mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu tarih-i kitâbdan üç gün mukaddem mezbûrân İskender ve Todoris karye-i mezbûrede bilâ vech-i şer' darb-ı şedid ile beni darb ettiler sual olunsun didikde gıbbe's-sual ve'l-inkâr mezbûre Kıymet'den da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden aciz .....idüb istihlâf itmegin mezbûrân Elkeniz ve Todoris tarih-i mezkûrede mezbûre Kıymet'i darb itmedüklerine yemîn teklif olundukda anlar dahi billâhi'llezî enzele'l-İncîl alâ İsa -aleyhi's-selâm itdiklerinde mâ vaka'a kayd-ı şüd tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis aşer min cemaziyü'l-âhir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Siyavuş Ağa bin Abdullah, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Mustafa bin Abdülnebi, Abdülnebi bin Mansur.

22/3

Livâ-yı Amasya mütesellimi olan Ali Ağa tarafından husûs-ı atıyyü'z-zikre mübâşir olan Abdülnebi bin .....mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karyede sâkin Sefer bin Ahmed nâm kimesnenin sagîr oğlu Mehmed'i tarih-i kitâbdan bir gün mukaddem karye-i mezbûrede bargir debüb .....vefât iylemişdir cânib-i şer'iden üzerine varılıb mahallinde keşf olunmak matlûbumuzdur didikde cânib-i şer'iden Mevlâna Hasan Efendi irsâl olunub ol-dahi zeyl-i kitâbdan mestûrû'l-esâmi olan müslimîn ile üzerine varub nazar iylediklerinde fi'l-vâki' sagîr mezbûr Mehmed karye-i mezbûrede tarîk-i âmm üzerinde .....bulunub göksünden yarıldığı olduğunu müşâhade itdiklerinden sonra mahallinde tahrîr ba'dehû meclis-i şer'a gelüb alâ vuku'ihî inhâ ve takrîr itmegin mâ vaka'a kayd-ı şüd tahrîren fi 18 min cemaziyü'l-ahir sen 1052.

22/4

Mahmiye-i Amasya'da Hoca Süleyman Mahallesi'nde sâkine Amine binti Hızır nâm hatûn mahfil-i kazada zevce-i mutallakası hâmilü'l-kitâb Abdi bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm idüb mezbûr Himmet zevcem olub tarih-i kitâb günü talak-ı bâ'in ile beni tatlik iylemegin zimmetinde .....olan yüz akçe mihr-i mü'eccelimi yedinden ahz ve kabz iyledim ve iddetim münkaziye oluncaya değin nafaka-i iddetim ve me'ûnet-i süknâm .....iyledi dididikde gıbbe't-tasdîki'l-mer'î mâ vaka' kayd-ı şüd tahrîren fi 19 min cemaziyü'l-âhir 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi bin Ahmed, Abdülnebi bin Mansur, Mustafa bin Abdülnebi, Yusuf bin Abdullah.

22/5

Mahmiye-yi Amasya müzâfâtından Kırkcı? nâm karye ahâlisinden Adülnebi bin Arkulu ve Yusuf bin Ali ve Bali bin Hasan nâm kimesneler mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitâbdan üç gün mukaddem karye-i mezbûrede vâki' Şahin Kayası nâm mevzi'de nehr-i kebre ile suyundan Yusuf bib Abdullah gusl iderken bi-kazâillahi te'alâ gark olmuşdur savb-ı şer'iden üzerine varılıb keşf olunmak matlûbumuzdur didiklerinde cânib-i şer'iden Mevlâna Ramazan Efendi irsâl olundukda Livâ-yı Amasya'da mutasarrıf olan Mustaza Paşa tarafından Mehmed Ağa ve zeyl-i kitâbdan mestûrü'l-esâmi olan müslimîn ile üzerine varılıb nazar iylediklerinde fi'l-vâki' mezbûr Yusuf garik-i fi'l-mâ'i? olub fevt olduğunu müşâhede itdiklerinde Mevlâna mezbûr mahallinde tahrîr ba'dehü gelüb ihbâr itmegin mâ vaka'a kayd-ı şüd tahrîren fi 20 min cemaziyü'l-ahir sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ali bin Mehmed, Ali bin İbrahim, Ramazan bin ....., Süleyman bin İbrahim, Mustafa bin Veli.

23/1

Kaza-i Merzifon zımmiyânından Agop veledi Mıgırđıç nâm zımmi mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya'da Sevadiye Mahallesi zımmiyânından hâmilü'l-kitâb Murad veledi

Babadros nâm zımmi mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Murad bundan akdem muharrir olan Mehmed Ağa kaza-i mezbûreyi tahrîr iyledikde bizim kazamız harâca kayd olmağın işbu bin elli bir senesinde üzerine edâsı lâzım gelen harâcı virmekden imtinâ ider sual olunsun didikde gıbbe's-sual mezbûr Murad cevâbında ben zıkr-i mürûr iden Sevadiye .....haracına kayd olmağla sene-i mezbûrede üzerime edâsı lâzım gelen harâcımı cem'e me'mûr olan Ali Ağa'ya mahalle-i mezbûre zımmiyânına edâ ve teslim idüb mücebince yedime teslim tezkeresi virmedi deyü def' ile mu'âmele idücek .....mezbûr için mersûm Murad Bey Sevdiye .....harâca kayd olunub ve sene-i mezbûrede edâsı lâzım gelen harâcı cem'e me'mûr olan Ali Ağa'ya edâ ve teslim ve yedinden teslim tezkeresi olduğu ikrâr itmegin mâ vâki kayd-ı şüd tahrîren fi 20 min cemaziyü'l-evvel sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi bin Ahmed, Abdülnebi bin Mansur, Mustafa bin Abdülnebi, Yusuf bin Abdullah.

23/2

Dârû's-hilâfeti'l-aliyye Kostantiniyye El-mahmiyye'de Mahmud Paşa Mahallesi'nde hâlâ hilâf-ı? hâkim olan umdetü'l-müderrişini'l-kirâm Naci Efendi ibn-i Ali kıbelinden ünvanıyla mu'anven hâtemiyle mahtûm ve tarih-i kitâb rebîü'l-evvelinin yigirmi üçüncü günü müverrah kitâb-ı nakli varid olub mazmûnu Osman nâm sagîrin kıbel-i şer'iden mensûbe olan Emine binti Hızır nâm hatûn ..... ve vech üzere da'vâ-yı sahîh-i şer'ie ile mesbûh istişhâd-ı şer'î sudûrdan sonra udûl-i mslimden olub mahmiye-i mezbûre sükkânından Ahmed ibn-i El-hac Halil ve El-hac Ahmed bin Ali ve Hüseyin bin Memi ve Abdi bin Receb bin Abdurrahman nâm kimesneler nakil ve tahvîl için mahall-i cerh ve ta'dilden .....oldukları halde edâ-yı şehâdet-i şer'ie idüb mahmiye-i mezbûrede Hoca Hayreddin Mahallesi sükkânından olub bundan akdem mahmiye-i Amasya'da vâki' Kal'a-yı Bâlâ'da vefât idüb muhallelâtı kal'a-yı mezbûrede sâkine kız karındaşı Emine binti Abdullah yedinde mazbût olan Osman'ın .....mezbûre zevcesi olub sagîr mezbûr Osman sülbi oğludur ve müteveffâ-yı mezbûrun verâseti mezbûreye münhasırdır gayrı vârisi ve muhallelâta ahâr müstahık olduğu ma'lûmumuz değildir bi bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde ba'de'ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mezbûre Emine'ye isâl ve vesâya müteveffâ-ı mezbûrun muhallelâtına

vâzı'ü'l-yed olan diğêr mezbûre Emine'den taleb ve da'vâya ahz ve kabz ve kendüye isâle ve kabz ve isâl mütevakkıf olduğu umurûn cümlesine Kal'a-yı mezbûre kethüdâsı hâmilü'l-kitâb Osman Ağa bin Mustafa'yı vekil ve menâbına nâib nasb ve ta'yîn idüb ol-dahi kabul ve hidemt-i lâzimesi edâya ta'ahhüd iyledüğü hâvi olmağın vekil-i mezbûr Osman Ağa mezbûre Emine'yi muhalledfâta ihzâr idüb kitâb-ı merkum muvâcehesinde feth ve kiraat olundukda mezbûre Emine muhalledfât-ı müteveffâ-ı mezbûra vasi' iyledi ki ikrâr ve Mevlâna -ı müşârün-ileyh kıbelinden kitâb-ı mezbûrun vürûdunu inkâr idücek zeyl-i kitâbdan isimleri mestûr olan şuhûd-ı tarikden Ali Efendi ibni Mesud ve Mustafa Bey bin Ahmed li-ecli's-şehâde meclis-i şer'ide hâzırân olub isre'l-istişhâd fi'l-vâki' işb kitâb-ı mezkûr mevlâna-yı mezkûr kıbelinden varid olmuştur zeylinde olan hat ve zahrında olan hâtem mevlâna-yı mebûrundur bizim huzurumuzda imzâ ve mühürleyüb hat ve hâtemine bizi işhâd iyledi biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki'olmağın mücebiyle hüküm birle vâkiü'l-hâl bi't-tâleb ketb olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis âşer min cemaziyü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi bin Ahmed, Mustafa bin Abdülnebi, Abdülnebi bin Mansuri, Yusuf bin Abdullah.

23/3

Mahmiye-i Amasya'da İslâm Mahallesi'nde sâkin hâmilü'l-kitâb Ömer bin Osman nâm kimesne mahfil-i kazada Ahmed bin Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûreye tâbi' Alagazi Kürtleri Karyesi'nde vâki' bağ-ı haddi otuz seneden mütecâvizdir tasarrufumda olan beş ağaç cevizlerime bi gayri vech-i şer'i vaz' ider sual olunub kasr-ı yede tenbih olunmak matlûbundur didikde gıbb's-sual mezbûr Ahmed cevâbında fi'l-vâki' müddei mezbûrun zikr olunan ceviz ağaçları otuz seneden mütecâviz tasarrufundadır benim alâkadarım yokdur didikde mu'ârazadan men' olunub vâki'ü'l-hâl bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi've'l-ısrîn min cemaziyü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Veli Bey bin Ahmed, Hasan Bey bin Hüseyin, Ali bin Abdullah, Ahmed bin Hasan, Abdülnebi bin Mansur, Mustafa bin Abdülnebi.

23/4

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Meramil nâm karyede sâkin Hüseyin bin Ömer nâm kimesne mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûrede sâkin hâmilü'l-kitâb Hasan bin Osman mahzarında üzerine da'vâ ve takr'ir-i kelâm idüb mezbûr Hasan mukaddemâ karye-i mezbûrede kız karındaşım ( ) nâm hatûna fi'il-i şeni' itdim ve itdiler didi sual olunsun didikde gıbbe's-sual ve'l-inkâr mezbûr Hasan'dan da'vâsına muvafık beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden ihzâr-ı acz idüb istihlâf itmegin mezbûr Hasan'a müddei mezbûrun kız karındaşı Emine'ye fi'il-i şeni' itdim ve itdiler dimedüğüne yemîn teklif olundukda ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'alâ itmegin mâ vaka'a kayd-ı şüd fi't-tarihi'mezbûr.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi bin Ahmed, Mustafa Çelebi bin Abdülnebi, Abdülnebi bin Mansur, Yusuf bin Abdullah.

24/1

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Yenice nâm karyede sâkin Hüseyin bin Hasan nâm kimesne mahfil-i kazada karye-i mezbûre sâkinlerinden bâisü'l-kitâb Abdürrahim bin Mehmed ve İlyas ibn-i Hüseyin nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûrân Abdürrahim ve İlyas mukaddemâ karye-i mezbûrede bir abayı hufyeten ahz idüb gitmişler suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr müddei mezbûrdan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olub istihlâf itmegin mezbûrân Abdürrahim ve İlyas vech-i meşrûh üzere karye-i mezbûrede müddei mezbûrun abasını hufyeten ahz itmediklerine yemîn teklif olundukda anlar dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billahi te'alâ itdiklerinde mâ vâki'ü'l-hâl bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi bin Ahmed, Yusuf bin Abdullah, Mustafa bin Abdülnebi, Sefer Beşe ibn-i Hızıe Beşe ve gayruhim.

24/2

Mahmiye-i Amasya'da vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Bayezid Han aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân hazretlerinin evkafı mütevellisi olan Ömer Ağa bin ( ) tarafından husûs-ı atıyyü'z-zikre vekil olub Kasım bin Abdullah ve Ali bin Abdülaziz şehâdetleriyle hâsm-ı şer'-i câhid muvâcehesinde şer'an vekâlet-i sâbite olan Mehmed Beşe bin Muhiddin mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûrede sâkin hâmilü'l-kitâb Himmet bin Mustafa mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem vakf-ı mezbûr mütevellisi olan Selim Ağa bin elli senesinde evkaf-ı mezbûre cibâyetinden ....cibâyetini mezbûr Hamza Beşe'ye sene-yi mezbûrede yedi yüz elli kıt'a riyal guruşa .....idüb ol-dahi iltizâm ve kabul itdikden sonra müteveli-yi mezbûr Selim Ağa'ya yedi yüz elli esedi guruş teslim idüb yedi bin yüz akçesi zimmetinde kalmağın hâlâ meblâğ-ı mezbûru mezbûr Himmet Beşe'den vakf-ı mezbûr için vekâletim hasebiyle taleb ideriz sual olunsun didikde gibbe's-sual mezbûr Himmet cevâbında fi'l-vâki' müteveffâ-ı mezbûrdan sene-i mezbûrede cibâyet-i mesfûreyi yedi yüz elli esedi guruşa iltizâm ve kabul itmişdim deyüb ziyâdeyi inkâr itmegin vekil-i mezûrdan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden ihzâr-ı acz idüb istihlâf itmegin mezbûr Himmet Beşe'ye sene-i mezbûrede cibâyet-i merkumeyi müteveli-i mezbûr Selim Ağa'dan vech-i muhârrer üzere yedi yüz elli riyal guruşa iltizâm ve kabûl itmedüğüne yemîn teklif olundukda ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'alâ itmegin mâ vaka'a bi't-taleb kayd-ı şüd tahrîren fi 3 min recebü'l-ferd sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Salih Dede bin Abdullah, Hasan Çelebi bin Çavuş ...., Mustafa bin Abdülnebi, Maden bin Mansur, Yusuf bin Abdullah ve gayruhim.

24/3

Tüccâr tâifesinden Mehmed bin Osman ve Mahmud bin Ali ve Nasuh bin Yusuf nâm kimesneler mahfil-i kazada Veli bin Osman nâm ...mahzarında birbiri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Veli'nin târih-i kitâbdan bir gün mukaddem Acem Tüccar Yani

ile Turhal Kasabası'na tâbi' bir vadide câri su kenarına konduğumuzda .....nıfsü'l-leyde yatağımız sirka kasdıyla barhanemize girüb kıbeli'l-aher merkumu ahz iyledik suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûr Veli cevâbında fi'l-vâki' târih-i mezkûrede minvâl-i meşrûh üzere .....ile .....sirka kasdıyla nıfsü'l-leyde barhanelerine girüb bir .....sirka itmeden beni ahz iylediler deyü ikrâr iyledi vâki'ü'l-hâl bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi 20 cemaziyü'l-ahir sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed bin Mehmed, Abdullah bin Gays, Mustafa bin Abdülnebi, Yusuf bin Abdullah

24/4

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Akdağ Nahisyesi subaşı fahrü'l-akrân Yusuf Ağa bin ( ) mahfil-i kazada Temenna nâm karye ahâlisinden Mustafa bin Emir ve Bali bin Abdullah ve Sarı Papas veledi .....ve Yasef veledi Hüdâverdi ve Murad veledi Turmuş ve sâirleri mahzarlarında takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitâbda dört gün karye-i mezbûreden .....nam karyeye devir akçesini talebi için irsâl iyledüğüm İbrahim nâm kimesne .....karyesine varub devir akçesini alub gitdikden sonra gayb olmağla gayb mezbûr İbrahim'e müte'allik .....karye-i mezbûrede da'vâm ve nizâ'am yokdur didikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü't-tâsi' min recebü'l-ferd sene.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah bin Ahmed, Maden bin Abdülnebi, Abdullah bin Mansur.

25/1

Elhamdü el-müte'âl el-vakfû alâ külli hal ve's-salâtü ve's-selâm alâ Resûli Muhamedini'l-kerim el-haliku'l-ikrâm el-halîk ve'l-hisâl ve alâ âlihî ve sahbihî hayri'l-ashâb ve'l-âl ve ba'd işbu kitâb-ı sıhhat nisabın tahrîrine bâ'is ü bâdî ve hitâb mütetâbın tastirine sebab-i âdî budur ki Mahmiye-i Amasya'da vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Bayezid Han aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân hazretlerinin medresesine tevcih senede izn-i bi'l-ikta ile müderris olan sâhibü'l-hayrât ve tâlibü'l-meberrât umdetü'l-ulemâi'l-kirâm zîde fuzalâi'l-fihâm Mustafa Efendi ibn-i El-mevâlii'l-merhûm Mehmed Efendi Eş-şehr .....meclis-i şer'-i şerîfde âmihü'l-imâd ve mahfil-i dîn-i münîf-i râsih-i evtâdda vakf-i

ati'l-beyânı tescil ve mâl-ı yedimde olan emr-i vakf ve celil için mütevellî ta'yîn iyledüğü Muhiddin Efendi ibn-i İsmail mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûrede Camî-i Enderun Mahallesi'nde vâki' bir taraftan Ahmed Paşa mülkü ve bir taraftan nehr-i kebir ve bir taraftan Abdi Efendi mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd olub meşrûtiyet üzere tasarrufumda olan vakfî arzının üzerine izn-i mütevellî ve izn-i hâkim-i şer'î ile mülkiyet üzere mâlım ile binâ iyledüğüm dört bab fevkani oda bir sofa ve iki anbar ve bir fırın ve bir ahur ve bir kenef ve bir bahçeli hâvî menzili cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla vakf-ı sahîh-i muhalled ile vakf ve habs idüb şöyle şart iyledim ki hayâtta oldukça kendüm sâkine olub vefâtımdan sonra keyl yevmi üç akçe icâre-i mü'eccele ile izn-i bi'l-ikta ile medrese-i mesfûra müderris olan sâkin ola ve vakf-ı mezbûre mahalle-i mezbûre mescidinde imâm olan mütevellî olan ücret hasebiyle imâm-ı mezbûr ahz idüb iki akçe mukabelesinde ba'de salâti'l-işâ bir âmin ve üç ihlâs-ı şerîf ve fatihâ-ı şerîf tilâvet idüb sevâbını rûhuma ihdâ iyleye ve bir akçesini vakf-ı mezbûreye vâki' olan meremmetine sarf iyleye ve tebdil ve tağyiri yedimde ola deyü şart itdikten sonra menzil-i mezkûru fariğân ani'ş-şevâgil mütevellî-i mezbûre teslim ol dahi kabz ve tesellüm ve mütevellîlerin evkafında tasarrufları gibi tasarruf iyledi didikde vakıf müşârün-ileyh Mustafa Efendi vech-i meşrûh üzere câri olan ikrârında mütevellî-i mersûm vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik itdikden sonra vakıfe-i ârife inân-ı kelâmını savb-ı rücû'a ve istirdada sarf olub vakf-ı akar eğerçi muhtâr-ı eimme-i ahyâr olan İmâm-ı A'zam ve ikrâm ve hümâm-ı akhem ve akdem Ebû Hanîfe el-Küfî cüziye hayre'l-ceza ve kûfiye hazretlerinin hayr ve mezheb-i hatîrlerinde sahîh ve câizdir lâkin menzile-i âriyetde olmağla şeref-i lüzûmu câiz olmaduğundan gayri Alim-i rabbânî İmâm Mehmed bin El-Hasan Eş-Şeybânî katında vakıf ve vakfîyenizden nefesine nefy-i şart itmekle butlâm ketb-i mukayyededen mestûr binâen alâ zâlik ben dahi semt-i istirdada salik olmağın kasr-ı yed idüb bana teslim virdü mutasarrıfı olunmak taleb iderim deyücek mütevellî-i mezbûr dahi mahalline mülâyim cevâba azim olub eğerçi imâmın müşârün-ileyh hazretleri üzere hâl bast olunan minvâl üzere olduğu mahal kıl u kal değildir lâkin fâzıl-ı samedânî Ebû Yusuf eş-şehîr bi'l-imâmi's-sânî yanında vakf-ı mesfûr şartına göre müsadif olursa vakıf-ı mücerred vakf itdim demekle lüzûm-ı arz olunduğu mâ'lûmdur bu takdirce berâ-yı imâm mûmâ-ileyh üzere sıhhat ve lüzûma hükm ideriz deyü reddet imtinâ' ve husûmet ve nizâ' idüb sadr-ı kitâb-ı tevki'i müstetâbı ile muvakki olan hâkim-i hasm-ı ma'delet nisâbtûbâ-lehû ve hüsnü me'âb hazretleri huzûrunda müterâfi'ân ve fasl u hasma talibân olduklarında hâkim-i müşârün-ileyhesbağallâhu ni'amehû aley dahi cânib-i vakfa nazar ve mübtıl-i hayr

olmaktan hazer idüb teşyîd-i mebânî-i vakfi evla ve temhîd-i kavâ'id-i hayrîve ahrâ görüb imâm-ı mûmâ-ileyh re'y-i münîr ve mezheb-i hatîri üzere vakf-ı mezbûrun sıhhati ve lüzûmuna hükm itmegin vakf-ı sıhhat ve lâzım ve habs-i sarîh-i mütehattim olub min ba'd nakz ve nakzına mecâl muhâl ve tebdil ve tağyir adîmü'l-ihimâl oldufemen beddelehû ba'demâ semî'ahû fe-innemâ ismuhû ale'llezîne yübeddilûnehû inna'llâhe semî'un alîm ve ecrü'l-vakıfı ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm cerâ zilkade fı gurre-i recebû'l-ferd li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin Mustafa, ...Müderriş Absi Efendi bin Mustafa, Ebubekir Efendi bin Mehmed, Mustafa Çelebi bin Veli, Mustafa bin ....Bekir

25/2

Amasya müzâfâtından Akdağ Nâhiyesi'nde bi'l-fi'il mübâşir olan Yusuf Ağa mahfil-i kazada .....nâm karye ahâlisinden Mehmed bin Resul ve Mehmed bin Mushab ve Ahmed bin Mehmed ve sâirleri mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitâbdan dört gün mukaddem adamlarından İbrahim nâm kimesne devr akçesini talebi için Zana karyesinden karye-i mezbûreye irsâl iyledüğümde bargiri mütesellim Ali Ağa'nın sâkin olduğu menzile gelüb adamım gayb olmuşdur sual olunsun didikde gıbbe's-sual mezbûrûn cevâblarında mezbûr İbrahim tarih-i mezkûrede karye-i mezbûrede Çalıburnu nâm mevzi'ye gelüb zimmetimizde olan devr akçesini alub kabz idüb bargirine binüb gitmişdir deyü def' eiddiklerinde .....ahâli-i mezbûrûndan def'-i mezkûrlarına beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden El-hac Mehmed bib Hamza ve Hasan bin Resul nâm kimesneler li-ecli şehâdet meclis-i şer'îye hâzırân olub istişhad olunduklarında fi'l-vâki' tarih-i mezkûrede mevzi'-i mezkûreden mezbûr İbrahim bargirine binüb .....bizim huzurumuzda gitmişdir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ıderiz didiklerinde edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri hayyiz-i kabulde vâki' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' min recebû'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Musli Ağa bin Sefer Beşe, Ali bin Ahmed, Mustafa bin Abdülnebi, Maden bin Mansur, Abdullah bin Ahmed.

26/1

Elhamdü lillâhi ve's-salavâtü alâ seyyidînâ Muhammedin ve âlihî ve ecma'în ba'd işbu kitâb-ı sıhhat nisabın tahrîrine bâ'is ü bâdî ve hitâb mütetâbın tastirine sebeb-i âdî budur ki Mahmiye-i Amasya'da Hatûniye Mahallesi'nde sâkin sâhibü'l-hayrât ve tâlibü'l-meberrât .....Abdûlgani Efendi ibn-i Ahmed mahfil-i kazada vakf-ı atiyü'l-beyânı tescil ve mâl-ı yedimde olan emr-i vakf ve celil için mütevellî ta'yîn iylediği oğlu Mustafa Çelebi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Pir Mehmed mülkü ve bir taraftan Avanis nâm zımmî mülkü ve bir taraftan Serkis nâm zımmî mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd iki bâb fevkani oda ve bir bâb tahtânî oda ve bir sofa ve bir fırın ve bir havlu mülk menzilimi cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla vakf-ı sahîh-i muhalled ve habs-ı sarîh mü'ebbed ile vakfve habs idüb şöyle şart iyledim ki menzil-i mezkûrun sükkânı ola kendüme vefâtımdan sonra evlâdıma ve evlâd-ı evlâdıma ve evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı neslen ba'de neslin ve fer'an gıbbe aslin ba'de'l-inkıraz mahalle-i mezbûrede imâm olan sâkin ola her biri .....süknâlarında ba'de'l-ışâ üç ihlâs-ı şerîf tilâvet idüb sevâbını ruhuma hibe iyleyeler ve meşrutun-lehümden her biri nevbetlerinde hasen-i? mütevellî ve menzil-i mezkûrun meremmete muhtâc yerlerini meremmet iyleyeler ve mütevellî-i mezbûra teslim ol-dahi kabz ve tesellüm ve mütevellîlerin bir evkafdan tasarrufları gibi tasarruf iyledi didikde vakıf-ı mezbûru vech-i meşrûh üzere câri olan ikrârında mütevellî-i mersûm vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkik itdikden sonra vakıfe-i ârife inân-ı kelâmını savb-ı rücû'a ve istirdâda sarf olub vakf-ı akar eğerçi muhtâr-ı eimme-i ahyâr olan İmâm-ı A'zam ve ikrâm ve hümâm-ı akhem ve akdem Ebû Hanîfe el-Küfi cüziye hayre'l-ceza ve küfiye hazretlerinin hayr ve mezheb-i hatîrlerinde sahîh ve câizdir lâkin menzile-i âriyetde olmağla şeref-i lüzûmu câiz olmaduğundan gayri Alim-i rabbânî İmâm Mehmed bin El-Hasan Eş-Şeybânî katında vakıf ve vakfınızdan nefsine nefy-i şart itmekle butlânı ketb-i mukayyede mestûr binâen alâ zalik ben dahi semt-i istirdada salik olmağın menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed idüb bana teslim virdü mutasarrıfı olunmak taleb ideriz deyücek mütevellî-i mezbûr dahi mahalline mülâyim cevâba azim olub eğerçi imâmın müşârün-ileyh hazretleri üzere hâl bast olunan minvâl üzere olduğu mahal kıl u kaldeğildir lâkin fâzıl-ı samedânî Ebû Yusuf eş-şehîr bi'l-imâmî's-sânî yanında vakf-ı mesfûr şartına göre müsadif olursa vakıf-ı mücerred vakf itdim demekle lüzûm-ı arz olunduğu mâ'lûmdur bu takdirce berâ-yı imâm mûmâ-ileyh üzere sıhhat ve lüzûma hükm ideriz deyü reddet imtinâ' ve husûmet ve nizâ' idüb sadr-ı

kitâb-ı tevki'î müstetâbı ile muvakkı olan hâkim-i hasm-ı ma'delet nisâbtûbâ-lehû ve hüsnü me'âb hazretleri huzûrunda müterâfî'ân ve fasl u hasma talibân olduklarında hâkim-i müşârün-ileyh esbağallâhu ni'amehû aley dahi cânib-i vakfa nazar ve mübtıl-i hayr olmakdan hazer idüb teşyîd-i mebânî-i vakfı evla ve temhîd-i kavâ'id-i hayrıve ahrâ görüb imâm-ı mûmâ-ileyh re'y-i münîr ve mezheb-i hatîri üzere vakf-ı mezbûrun sıhhati ve lüzûmuna hükm itmegin vakf-ı sıhhat ve lâzım ve habs-i sarıh-i mütehattım olub min ba'd nakz ve nakzına mecâl muhâl ve tebdil ve tağyir adîmü'l-ihimâl oldufemen beddelehû ba'demâ semî'ahû fe-innemâ ismuhû ale'llezîne yübeddilûnehû inna'llâhe semî'un alîm ve ecrü'l-vakıfı ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm cerâ zâlike ve hurrıre fi'l-yevmü'râbî' min recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Ağa bi Hasan, Abdullah Çelebi bin Mehmed, Ali Bey bin Mustafa, Ahmed bin Bali, Derviş Mehmed bin Mehmed, Mehmed bin İbrahim, Şad bin Ahmed.

26/2

Mahmiye-i Amasya'da Mehmed Paşa Mahallesi'nde sâkin olub mukaddemâ müteveffâ-yı maktûl olan Helvacı Mehmed'in li-ebeveyn karındaşı Mustafa Ağa mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûrede sâkin olub .....Kars Biylerbeyisi olan emirü'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa tarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyânı tasdîka vekil olub hasm-ı şer'-i câhid muvâcehesinde El-hac Hızır bin Yakub ve Mehmed bin Veli şhâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Ebubelir Efendi bin Mehmed mahzarında üzerine takrîr-i kelâm idüb karındaşım maktûl-ı mezbûrun muhallefâtından mahmiye-i mezbûrede zikr-i sebk iden Mehmed Paşa Mahallesi'nde vâki' lede'l-ahâli ma'lûmü'l-hudûd dört bâb fevkani oda ve bir havluya hâvi menzili müvekkil-i müşârün-ileyh Ahmed Paşa mukaddemâ benden ikrâhen yigirmi bin akçeye iştirâ ve teslim itmegin menzil-i mezbûrun .....olan kısmeti ve mahmiye-i mezbûre müzâfâtından Salurca nâm karyede karındaşı mezbûrun tasarrufunda olub ba'de vefâta mahûlünden hakk-ı tapu benim olmağla sâhib-i arzdan tefevvüz itdügüm için Trabzon'da vâki' inde'l-ahâli ma'lûmü'l-hudûd çiftlikin çayıra .....hak vaz'-ı yed itmekle kasr-ı yede tenbih taleb ve da'vâ iyledügümde müvekkil-i müşârün-ileyh menzil-i mezbûru zikr ....iştirâ iyledim deyüb zikr olunan çayırı sâhib-i arzdan tefevvüz eylmegin vaz'-ı yed idersin deyü def ile mu'âmele iylemekle beynimizde münâza'at-ı kesire ve muhasamat-ı ekide vâki olmuşdur el-haletü-hâzâ tavassut-u

müslimîn ile da'vâ-yı mezbûreden müvekkil-i müşârün-ileyh Ahmed Paşa benim ile yigirmi kıt'a riyal gurusu-ı kebir üzere inşâ-ı ahd-i sulh itdikde bedel-i sulh mezkûru kabul ve bedel-i sulh olan .....yigirmi riyal gurusu-ı kebiri vekil-i mersûm Ebubekir Efendi yedinden tamamen ahz ve kabz idüb husûs-ı mezkûra müte'allik olan âmme-i da'vâmdan müvekkil-i müşârün-ileyh Ahmed Paşa'nın zimmetini ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve ıskat-ı tâm ile ıskat iyledim didikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere câri olan ikrârında vekil mezbûr Ebubekir Efendi vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkik itmegin vâki'ü'l-hâl bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-ısrîn min recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve lf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l-a'yân Ali Ağa, Abdi Efendi bin ....., Hasan Ağa bin Ali, Resul Bey bin Şaban, Mehmed Ağa bin Mansur.

27/1

Mahmiye-i Amasya'da Camî-i Enderun Mahallesi'nde sâkin Ebubekir bin Derviş nâm kimesne mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûrede vâki' bahçe hâssa ağası olan Mehmed Ağa bin Hasan mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed Ağa mukaddemâ emrim ile olunmak .....levâzıma yigirmi kıt'a esedi gurusu harc ve sarf idüb on gurusu mezbûr Mehmed Ağa'ya edâ ve teslim idüb on esedi gurusu zimmetimde deynimdir didikde gıbbe't-tasdîki'l-mu'teber mâ-vâki' kayd-ı şüd tahrîren fi 10 min recebü'l-ferd li-sene 1052.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah bin Ahmed, Mustafa bin Abdülnebi, Abdülnebi bin Mesud, Maden bin Mansur.

27/2

Mahmiye-i Amasya'da Mehmed Paşa Mahallesi'nde sâkin olub bundan akdem müteveffâ-ı maktûl olan Helvacı Mehmed Ağa'nın verâseti zevce-yi metrûkesi Hatice Hatûn ibn-i Mehmed Ağa ile li-ebeveyn karındaşı Mustafa Ağa'ya münhasıran olduğu zâhir ve mütebeyyin olduktan sonra mezbûr Mustafa Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde mezbûre Hatice Hatûn tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyânı tasdîka vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzrında bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâlet-i sâbite olan Ebubekir

Efendi ibn-i Mehmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takîr-i kelâm idüb karındaşı maktûl mezbûr Mehmed Ağa'nın muhallefâtı müvekkil-i mezbûre Hatice Hatûn ile beynimize kısmet-i âdile ile kısmet olunmadığı mezbûre Hatice Hatûn rub' hisse makulesinde zabt iyledüğü mahmiye-yi mezbûre müzâfâtından Salurca nâm karyede vâki' lede'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmü'l-hudûd çiftlik ve değirmen ve bağ ve Hasan .....beynimizde alâ şer'îye ile ma'lûm kısrağ ve kara sığır öküzleri ve ineklerinden sehminde ziyâde misli ve yine karye-i mezbûrede vâki' karındaşım maktu-ı mezbûrun tasarrufunda olub ba'de vefât mahlûlünden hakk-ı tapu benim olmağla sâhib-i arzdan tefevvüz itdüğüm tarlalara .....şer'an vaz'-ı yed itmekle kasr-ı yedine tenbih taleb ve da'vâ iyledüğümde müvekkil-i mezbûr maktûl mezbûrun muhallefâtından yedimde olan bir buçuk rub' hisse-i mürûr ve zikr olunan tarlaları sâhib-i arzdan .....tefevvüz itmekle vaz'-ı yed iderim deyü def' ile mukabele itmekle beynimizde münâza'at-ı kesire ve muhâsamat-ı ekide vâki' olmuştur el-haletü hâzâ tavassut-u muslihûn ile da'vâ-yı mezkûre müddei mezbûre Hatice Hatûn benim ile İki yüz kıt'a riyal guruş-ı kebir üzerine inşâ-ı akd-i sulh itdükde ben dahi sulh-ı mezkûru kabul ve bedel-i sulh olan tarlalarını iki yüz riyal-i guruşu vekil-i mezbûr Ebubekir Efendi yedinden bi't-tamam alub kabz idüb husûs-ı mezkûra müte'allik âmme-i da'vâmamdan müvekkil-i mezbûrenin zimmetini ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve ıskat-ı tâm ile ıskat iyledim didikde mukırr-ı mezbûru vech-i muharrer üzere câri ve sâdir olan ikrârında vekil-i mezbûr Ebubekir Efendi vicâhentasdîk ve şifâhen tahkik idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-ısrîn min recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l-akrân Ali Ağa bin Abdülnebi, Abdülnebi Çelebi bin Mustafa, Mehmed Ağa bin Mustafa, El-hac Sefer bin Şaban, Resul Bey bin Şaban ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

27/3

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Devehane mahallesinde vâki' Şeyh Mescidi dimekle ma'rûf mescid-i şerîfde yevmi bir akçe imâm olan Ebubekir Halife âher diyara gidüb imâmet-i mescid-i mezbûr hali kalub işbu bâ'isü'l-kitâb vekil diğer Ebubekir Halife müstahak-ı imâmet ve muhtâr-ı cema'at olmağın zikr olunan mescide imâm nasb ve ta'yîn olundukda mezbûr diğer Ebubekir Halife dahi imâmet-i mescid-i mezbûru kabûl itmegin .....ketb olunub yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis ve'l-ısrîn min şehr-i recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mustafa Efendi bin ...., Ali Efendi bin Ahmed, Ahmed Çelebi bin Mehmed, Hacı Ali bin Mehmed ve gayruhim.

27/4

Kaza-i Kayseri'den Havac Bedreddin bin Ziyaeddin mahfil-i kazada Hoca Nureddin bin Ziyaeddin mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelim idüb mezbûr Bedreddin'e târih-i kitâbdan on beş gün mukaddem yüz miskal .....beş altunu ve yedi yüz yigirmi beş akçeyi suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl ikrârı kayd-ı şûd tahrîr-i fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ısrîn min recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Havac Ali bin Musa, Havac ...bin Murad, İsmail bin Veli, İshak bin Veli.

28/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Helkis Mahallesi'nde sâkin Mehmed bin Nasuh nâm kimesne mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûre müzâfâtından Deveci nâm karyede sâkin Dilaver bin Abdülgani nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelim idüb mezbûr Dilaver târih-i kitâbdan bir gün mukaddem Geldikras Kazası'na tâbi Yuvalı nâm karyede bi gayrı vech-i şer'î kılıç ile sağ koluna urub mecrûh iyledi suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûr Dilaver cevâbında fi'l-vâki' târih-i mezkûrda vech-i meşrûh üzere sağ koluna urub mecrûh iyledim deyü ikrârı kayd olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis âşer min recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman bin Ali, Ali bin Şaban, Ramazan bin Ahmed, Mustafa bin Himmet ve gayruhim.

28/2

Amasya Sancağı'na mütesellim olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali Ağa ibn-i ( ) nâm kimesne mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on beş gün mukaddem Akdağ subaşı Yusuf Ağa Paşa hazretlerinin kendü adamlarından İbrahim nâm

kimesneyi Zana Karyesi'nden Akdağ Nâhiyesi'ne gönderdikde mezbûr İbrahim gayb olub hâlâ Sine-i? Darağbud ve Yenice karyelerinde nehr-i kebir içinde bulundu kibel-i şer'iden üzerine varılıb keşf olunmak taleb iderim didikde savb-ı şer'iden Mevlâna Hasan Efendi irsâl olunub zeyl-i kitâbdan esâmisi mestûre olan müslimân ile üzerine varub nazar iylediklerinde zikr olunan Darağbad ve Yenice nâm karyeler sınırlarında nehr-i mezbûrun içinde çamaşırı ve donu ve gömleği ile gark olmuş bulunub sağ memesi oyulmuş ve üzerine söğüt yaprağı örtülmüş olduğu müşâhade itdiklerinde mevlâna mezbûr Hasan Efendi mahallinde tahrîr idüb ba'de gelüb meclis-i şer'ide haber virmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ışrîn min şehr-i recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi ibn-i Şemsi Efendi, El-hac Hızır bin Yakub, Bakkal Ahmed bin ( ), Hacı Mahmud ibn-i Abdullah, İbrahim Ağa.

28/3

Oldur ki Kasaba-yı Erzincan sâkinleirnden olub Mahmiye-i Amasya'da Yakutiye nâm Mahallede .....iden Osib veledi Gelo nâm zımmi mahfil-i kazada işbu râfi'ü'l-kitâb Karagöz nâm zımmi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb kasaba-yı merkum mahallâtından Çukur nâm mahallede vâki' lede'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd üç bâb menzil ve bahçe ve viraneleri ve yine mahalle-yi mezbûrede vâki' iki tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Kuşcu Kaya mülküne muttasıl evimi mezbûr Karagöz zımmîye kırk adet riyal-i guraşa bey'-i bat-ı sahîh ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iyledim didikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere câri olan ikrârı el-mukırr-ı lehü'l-merkum vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkik itmegin mâ vâki' kayd olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ışrîn min recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman Efendi El-müderris, Mehmed Çelebi ibn-i Hacı Efendi, Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Yusuf bin Abdullah El-müderris, Abdullah bin Nasuh.

28/4

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Üçler Mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin El-hac Şaban nâm kimesne mahfil-i kazada Meydan-ı Ulvi Mahallesi sâkinlerinden Hatice Hatûn binti İsmail Bey mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûre Sadiye Hatûn'a işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Yasemin nâm Gürciyyetü'l-asl mülk câriyemi bir çift altun bilezik ve bir çift zehebi bilezik ve üç .....ve bir kılıç ve altı esedi guruşa cemî' ayıbıyla bey' idüb ol dahi kabul ve kabz itmiş iken hâlâ red murad ider suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hatice Hatûn merkume câriyesini ayıbıyla kabûl didüğüne münkir olmağın mesfûr Mehmed'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olub tüccâr tâifesinden olan Haydar bin Mehmed ve Musli bin Ali nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika merkum câriyeyi mesfûr Mehmed mezbûr Hatice Hatûn'a cemî' tevâbi'yle bey' idüb mezbûre Hatice Hatûn dahi cemî' ayıbıyla kabul iyledi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ısrîn min receb li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi bin Es-seyyid Mansur Efendi .....,Yusuf bin Abdullah, Abdullah Çelebi bin Sermuhzırân, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi El-muhzır, Yusuf bin Abdullah El-muhzır

29/1

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Bulduklı nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Yunus Sûfi bin ...nâm kimesnenin verâseti sülbiye kızı Şahzâde'ye ve li-ebeveyn karındaşı Mustafa'ya ve li-ebeveyn hemşireleri Nebiye ve Fâtıma nâm hatunlara münhasıra olduğu sâbit ve zâhir olduğdan sonra mezbûr Mustafa ve mezbûrtân Nebiye ve Fâtıma mahfil-i kazada müteveffâ-yı merkumun muhallefâtına vâzı'ü'l-yed olan kızı mezbûre Şahzâde mahzarlarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkumun muhallefâtından ırs-i şer'î ile bize intikal iden sehminizi mezbûre Şahzâde'den her birimiz bi't-tamam alub kabz idüb zimmetimizi husûs-ı mezkûra müte'allik da'vâdan ibrâ iyledik didiklerinde gıbbe't-tasdîki-şer'î ol-vechi ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhî mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' min recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l-hâtib El-hac Ali ibn-i Abdülkadir, Mehmed bin Ebubekir, Şaban bin Süleyman, Ali bin Mehmed, Yusuf bin Abdullah El-muhzır.

29/2

Taraf-ı saltanat-ı aliyyeden Şah Mehmed El-hâlık hidmetiyle? varub gelen umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Fazıl Ağa zîde mecduhû tarafından husûs-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâlet-i sâbite olan Mustafa Ağa mahfil-i kazada tüccâr tâifesinden El-hac Ali bin El-hac Ebubekir mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr El-hac Ali müvekkil-i müşârün-ileyhin işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan .....Abdullah nâm abd-i memlûki târih-i kitâbdan iki gün mukaddem ayardup gayb itmişdir hâlâ Mahmiye-i Amasya'da vâki' Bayram Paşa Hanı'nda mezbûrun barhanesinde bulduk suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr udûl-i müslimînden İbrahim bin Ömer ve Ali bin Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'-ide hâzırân olub fi'l-vâki' abd-i mezbûr mezbûr Hacı Ali'nin barhanesinde bulundu deyü tarîki'ş-şehâde ihbâr iylediklerinde ecilden mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ışrîn min recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdülnebi bin Mesud, Mustafa bin Abdülnebi, Abdullah bin Sefer, Yusuf bin Abdullah

29/3

Oldur ki haliyâ Amasya Sancağı'na mütesellim olan Fahrü'l-akrân Ali Ağa tarafından Abdülnebi Ağa ibn-i Hacı nâm kimesne mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb Ziyere nâm karye sâkinlerinden Hamza bin Hüseyin nâm kimesnenin sülbiye kızı Raziye nâm sagîre mezbûr Hamza'nın evinde ateş yakub fevt olmuşdur kıbel-i şer'den üzerine varulub keşf olunmak taleb iderim didikde savb-ı şer'den Mevlâna Hasan Efendi irsâl olunub zeyl-i kitâbdan mestûrü'l-esâmi olan müslimîn ile üzerine varub nazar iylediklerinde fi'l-hakika mezbûr Hasan'ın kendü menziline sagîresi mezbûre ateşe düşüb fevt olmuş bulundukda göksünden ayağına ve arkaya yanık olduğunu müşâhade iylediklerinde mûma-ileyh Hasan Efendi mahallinde tahrîri idüb ba'de gelüb meclis-i şer'-

ide haber virmegin mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmü’s-sâdis ve’l-ışrîn min recebü’l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Fahrü’s-sa‘âdât Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mesud Efendi, Fahrü’l-hatîb El-hac Mustafa El-imâm, Halil Beşe ibn-i Abdullah, Zafer Ağa ibn-i Mehmed, Sefer Beşe ibn-iBünyad, Mehmed bin Burak.

29/4

Mahmiye-i Amasya .....Mahallesi’nde sâkin Siyavuş bin Mustafa mahfil-i kazada hâlâ Medine-i Kostantiniyye’de sâkin Sinan nâm zımmi tarafından husûs-u âtiyyü’l-beyân vekil olub hasm-ı şer‘-i câhid muvâcehesinde bimâ hüve tarîki’s-sübût şer‘an vekâlet-i sâbite olan Hasan Bey ibn-i Hüseyin mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûr Sinan zımmi cihet-i karz-ı şer‘iden yetmiş esedi gurus hakkım olub mukabelesinde mahmiye-i mezbûre kurbünde Keçeci toprağında vâki‘ lede’l-ahâlî ve’l-cîrân ma‘lûmü’l-hudûd bir kıt‘a mülk bağı bana rehin vaz‘ ve teslim itmişdi hâlâ ma‘rûz-zikr yetmiş esedi gurusu vekil mezbûr Hasan Bey yedinden tamamen ahz ve kabz idüb rehin-i mezbûru fekk iyledim didikde gibbe’t-tasdîki-şer‘i .....ma vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’l-aşer min cemâziyelâhir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Hasan Çelebi bin Mehmed, Resul Bey ibn-i Şaban, Mustafa bin Mehmed, Mehmed bin Musli, Mehmed bin İbrahim, Mustafa bin Abdülnebi

29/5

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Hatûniye Mahallesi’nde sâkin olub mahmiye-i mezbûrede emin-i beytü’l-mâl olan Mehmed Ağa ibn-i Ali tarafından ikrâr-ı atüyyü’l-beyâna vekil olub hasm-ı şer‘î câhid mahzarında Hacı Bey ibn-i Ömer ve İmam? Çelebi ibn-i Hamza nâm kimesneler şehâdetleriyle şer‘an vekâlet-i sâbite olan Hafız Mustafa bin Hızır nâm kimesne mahfil-i kazada Mahalle-i Kurşunlu sâkinlerinden işbu râfi‘ü’l-kitâb Pir Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında bi’l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Helkis Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem tarîk-i haccda vefât iden El-hac Mustafa bin Ali nâm kimesnenin muhallelâtından Ayvasıl nâm mevzî‘de vâki‘ inde’l-ahâlî

ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a bağını müvekkil-i mezbûre Mehmed Ağa canib-i yerinden merkum Pir Mehmed'e altı riyal guraşa bey'-i kat' ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iyledim didiklerinde vekil mezbûr bi'l-vekâle hâzırân olan ikrârında merkum Pir Mehmed vicâhenve şifâhen tasdîk ve tahkik idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbî min recebü'l-ferd li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hattât İbrahim ibn-i Süleyman, El-hac Salih ibn-i Abdullah, El-hac Ahmed bin Zülfikar, Mustafa bin Nebi, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed Ser-muhzırân.

30/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Şeyhkırık Mahallesi sâkinlerinden Mustafa bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb zevcesi Fâtıma binti Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Fâtıma ile âdem-i zindegâne olmağın mihr-i mu'accel ve mihr-i mü'eccelinden ve nafaka-i iddetimden fariğa olub ben dahi mezbûreyi vech-i muharrer üzere hul' iyledim didikde gıbbe't-tasdîki-şer'i ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' min şabanü'l-mu' azzam li sen isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman bin Mahmud Kethüdâ-yı şehir, Mustafa bin Mahir, Abdülnebi bin Nasuh, Veli bin ....., ..., Maden bin Mansur.

30/2

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa Mahallesi'nde sâkin olub bundan akdem müteveffâ-yı maktûl olan Helvacı Mehmed Ağa'nın zevce-i metrûkesi ve vârisesi olan fahrü'l-muhadderât Hatice Hatûn bin Mehmed tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında ma'rîfte-i şer'îye ile ârifân olan Hızır bin Yakub ve Mehmed bin Veli şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Ebubekir ibn-i Mehmed mahfil-i kazada maktûl mezbûr Helvacı Mehmed Ağa'nın li-ebeveyn karındaşı ve min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye vârisi olan işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa Ağa ibn-i Abdullah mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb maktûl mezbûr Helvacı Mehmed Ağa'dan müvekkil-i mezbûreye intikal iden rub' hissesi şer'îyesi ve mihr-i mü'eccelini

maktûl mezbûrun muhallelâtından müvekkil-i mezbûr Hatice Hatûn bi't-tamam ahz ve kabz idüb merkur Mustafa Ağa'dan husûs-ı mezkûra müte'allik da'vâm ve nizâ'ım yokdur didikde gıbbe't-tasdîki-şer'î ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-aşer min recebü'l-mürecceb li-sene isneyn ve hamsi ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ali Ağa ibn-i Abdullah, Abdülnebi bin Nasuh, Abdullah Çelebi ibn-i Nasuh, Mehmed Ağa bin Şaban, Resul Bey ibn-i Şaban.

30/3

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Meydan-ı Ulvi nâm mahallesinde sâkin Fahrü'l-akrân Gazanfer Ağa bin Abdullah mahfil-i kazada işbu bâ'isü'l-kitâb Üstad Musa ibn-i İsa nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûrede vâki' Şeyh Cui Tekkesi evkafından diyecek Tarla dimekle ma'rûf bir tarafı Hacı İmâm mülkü ve bir tarafı Mustafa bağı ve bir tarafı deyr ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd tahminen iki buçuk keyl buğday tohumu isti'âb ider bir kıt'a tarlamın zikr-i mürûr iden ...senedir kırk akçe icâresiyle bağ .....itmek için mezbûr Üstad Musa'ya târihi kitâbdan bir sene mukaddem kırk bir esedi guraşa bey'-i kat' ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' idüb iyledim didikde gıbbe't-tasdîki-şer'î el-mu'teber mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-sâdis aşer min şabanü'l-mu'azzam li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Efendi ibn-i Mansur Efendi, Abdülnebi ibn-i Ahmed Efendi, Bünyad Çelebi ibn-i Mehmed Efendi, Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, MEhemd Çelebi ibn-i Hacı Ali.

30/4

Mahmiye-i Amasya'da hâlâ şehir kethüdâsı olan Osman bin Mahmud ve Bazarbaşı Üstad Hasan bin Abdullah nâm kimesneler mahfil-i kazada hâlâ hâzine-i rum defterdârı Murad Efendi dâme ulüvvuhû hazretlerinin kaim-makamı olan kıdvetü'l-erbâbi'l-fihâm Süleyman Çelebi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem şah-ı umûrü'l-meclis için Amasya Kazası'na ta'yîn olunan defter mücebince iki dirlik zahiresin ve arasın benden mûma-iley Süleyman Çelebi alub .....mezbûra teslim itdikten sonra narh-ı câri

üzere zikr olunan zehâyirin ve arasın akçesin mumâ-ileyh Süleyman Çelebi yedinden bi't-tamam ahz ve kabz iyledik didiklerinde gibbe't-tasdîki-şer'î el-mu'teber mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'r-râbi' aşer min şabanü'l-mu'azzam li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi bin Es-seyyid Mansur, İbrahim Çelebi ibn-i Hasan, Salih Dede ibn-iAbdullah, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi.

31/1

Hâliya ber vech-i arpalık Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan Murtaza Paşa dâme ikbâlehû hazretlerinin taraf-ı âlilerinden Ömer Ağa zîde kadrehû mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb Mahmiye-i Amasya müzâfâtından olub havâss-ı hümâyûndan olan Kolağa nâm karyeden Sarı Osman bin Receb nâm kimesnenin hizmetkârı Mustafa bin Osman nâm baliğ târih-i kitâbdan yedi gün mukaddem mezbûr Osman'ın menziline musfûr Mustafa mesrû'an ateşe düşüb iki gün sonra fevt olmuş üzerine varılıb keşf olunmasın taleb iderim didikde savb-ı şer'den Mevlâna Mehmed Efendi irsâl olunub zeyl-i kitâbdan mestûrû'l-esâmi olan müslimîn ile üzerine varılıb nazar iyledikleirnde fi'l-hakika merkum Mustafa mezbûr Osman'ın kendü menziline mesrû'an ateşe düşüb fevt olmuş bulunub iki elleri üzerine varınca göksü ve yüzü yanmış olduğu müşâhede itdiklerinde Mevlâna mûma-ileyh Mehmed Efendi mahâlinde tahrîr idüb ba'de gelüb meclis-i şer'îye ihbâr itmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min şehr-i ramazanü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Osman ...ibn-i Es-seyyid Ahmed, Ramazan Bey ibn-i Abdullah, Musli Bey bin İbrahim, Hüseyin Halife bin Hasan, Fazlı bin Hasan, Bali bin ....

31/2

Oldur ki Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karyede vâki' El-hac Ali ve Köy Ortası nâm çeşmelerinin vakfı olan yüz beş riyal guraşa yevmi rub' akçe ile vâzife ile mütevellî olan Mehmed bin Osman nâm kimesne edâ-yı hidmet itmeyüb vakfa gadr olmağın azl olunub yerine işbu râfiü'l-kitâb El-hac Halil bin İbrahim nâm kimesne hidmet-i tevliyete

kadirdir deyü ihzâr itmegin zikr olunan çeşmelerin vakfı olan yüz beş riyal guruşa yevmi rub‘ akçe vâzife ile mesfûr El-hac Halil cânib-i şer‘-i şerîfden mütevellî nasb ve ta‘yîn olunub ol dahi tevliyet-i mezbûreyi kabul ve hidmetini derûhde itmegin mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-samin min şehr-i ramazanü’l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

El-hac Mehmed bin El-hac Mustafa, Mustafa Çelebi ibn-i Abdullah, Maden bin Mansur El-muhzır, Abdülnebi ibn-i Nasuh El-muhzır.

31/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Camî-i Kebir Mahallesi sâkinlerinden Bali ve Arslan veledi Asvador nâm zımmiler mahfil-i kazada Helkis Mahallesi sâkinlerinden işbu râfiü’l-kitâb Sinan veledi Avanis nâm zimmi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Sinan merkum babamız Todoros ile refika olub Akşehir Ovası’nda mürd olub mezbûr Sinan yedinde yüz yirmi guruşu ahz ve kabz idüb yedi yüz yigirmi guruş ve bin beş yüz yigirmi guruşunu aldığımız Nezih nâm zimmîye virüb mâ‘dâ iki yüz guruşunu dahi yedine teslim iyledi biz dahi alub kabz idüb zimmetinde bir akçe hakkımız kalmadı didiklerinde gıbbe’t-tasdîki-şer‘i ol-vicâhî ve’t-tahkiki’l-meri‘ el-şifâhi mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâbi min şehr-i ramazanü’l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed Çelebi ibn-i İbrahim, Üstad Yusuf ibn-i Mustafa, El-hac Hüseyin ibn-i Hasan, Mustafa Çelebi ibn-i Abdullah, Varilis Veledi Asvadar, Bali veledi Avanis, ...veledi İlksan.

31/4

Kasaba-yı Zile sâkinlerinden Ali Bey ibn-i Mirza ve Mustafa bin Resul nâm kimesneler mahfil-i kazada hâzırân olub .....sâkinlerinden olub bundan akdem fevt iden Hafız Ali Efendi’nin oğulları Pir Mehmed ve Mustafa ve kızı Havva nâm hatûnun vasîleri olan Abdullah Efendi ibn-i ( ) nâm kimesne mezbûran Pir Mehmed ve Mustafa’nın ve mezbûre Havva’nın babaları müteveffâ-ı merkum Hafız Ali Efendi’den intikal iden

Mahmiye-i Amasya'da vâki' inde'l-ahâli ma'lûmetü'l-hudûd harâbe menzilini bey'e işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Abdullah Bey ibn-i Zülfikar nâm kimesneyi bizim huzûrumuzda müvekkil iyledi deyü alâ tarîki'ş-şehâde ihbâr iyledikleri mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi min şehr-i ramazanü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Çelebi ibn-i Hasan Mehmed, Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Mehmed Dede ibn-i Mustafa, Avs ibn-i Himmet Efendi, Abdülnebi ibn-i Nasuh.

32/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kara Ali Mahallesi sâkinlerinden Ali bin Hüseyin nâm kimesne mahfil-i kazada mahalle-yi mezbûre sâkinlerinden işbu râfiü'l-kitâb Halil bin Nebi nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Halil târihi kitâbdan dört gün mukaddem gece ile sülbiye kızı Ayşe nâm bîkr-i bâliğa-yı câriyemiz olan Fâtıma nâm karının menzilin damında fi'l-i şeni' kasdıyla evine alub gitmiş suâl olunmak taleb iderim didikde gibbe's-suâl mezbûr Halil inkâr ile cevâb virmegin merkurum Ali'den sıdk-ı makline beyyine taleb olunub mahall-i şer' virüldükde ikamet-i beyyineden âciz olmağın mezbûr Halil'in merkurum Ali'nin kızı mersûme Aişe mesfûre Fâtıma'nın menziline fi'l-i şeni' kasdıyla evine alub gitdüğüne istihlâf olundukda ol-dahî alâvefki'l- mes'ûl yemîni billâhi te'alâ idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'yevmü's-sâni' aşer min şehr-i ramazanü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Resul Bey El-havâs, Osman Ağa Kethüdâ-yı Şehr, Mehmed Ağa Es-sarac, Hüseyin bin Ali.

32/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Zire nâm karye sâkinlerinden Mustafa bin Bünyad nâm kimesne mahfil-i kazada karye-i mezbûrede sâkin Hacı Halil ibn-i İbrahim nâm mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hacı Halil zimmetinde katır bahasında ve karz-ı şer'ide kırk esedi gurusu hakkı vardır suâl olunmak taleb iderim didikde gibbe's-suâl mezbûr Hacı Halil cevâbında târih-i kitâbdan on sekiz ve yigirmi sene mukaddem Mustafa ile bey' ve şirâ idüb Hüseyin'e şirâ'dan edâ ve teslim iyledim

zimmetimde bir akçe hakkı kalmayub bilâ nizâ‘ on beş sene devr iden da‘vânın istimâ‘ında kuzât memnû‘alardır deyü yedimden fetva-yı şerîfe vardır deyüb mazmûnu takrîrine muvâfik fetvâ-yı şerîfe ibrâz idilmegin merkum Mustafa’dan beyyine taleb olundukda husûs-ı mezkûrun bilâ nizâ‘ on iki sene mürûrunu ikrâr ve i‘tirâf itmegin ber-mûceb fetvâ-yı şerîfe merkum Mustafa mesârifden men‘ birle mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî’l-yevmü’s-sâni aşer min şehr-i ramazanü’l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Fahrü’l-miderris Mehmed Efendi ibn-i Hamid Efendi, Mustafa Efendi ibn-i Ali, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Ali Bali ibn-i Mustafa.

32/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kamerüddin Mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Ahmmed nâm kimesne mahfil-i kazada Orta Pare Kazası’na tabi‘ Çavuş nâm karye sâkinlerinden Hacı bin Veli nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan iki sene mukaddem Hıyat İbrahim bin Ahmed nâm kimesnenin zevcesi Aişe binti Mustafa nâm hatûn yigirmi esedi guruşu alâ tarîkü’l-karz mezbûr Hacı’ya virmiş idim el-haletü’l-hâzâ zikr olunan yigirmi esedi guruşu merkum Hacı’dan bi’t-tamam aldım didikde gıbbe’t-tasdîki-şer‘i ol-vicâhî ve’t-tahkiki’l-meri‘ el-şifâhi mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî’l-yevmü’s-sAlis ve’l-işrîn min şehr-i ramazanü’l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Ramazan Efendi El-Kadı, Hüseyin Ağa ibn-i Mustafa, Mustafa bin Abdülnebi, Maden bin Mansur

32/4

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Meydan Mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Karaca nâm kimesne mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb işbu hâzırân-ı bi’l-meclis olan oğlu Mehmed nâm sagîr mahalle-yi mezbûrede Bademler kurbünde sıbyân ile oynarken gömleği ateşe yanub kendünü hâlâs itmeğe kudreti olmamağla .....nazar olunub tahrîr olunmak taleb iderim didikde gıbbe’t-tahkîk mezbûr Ahmed’in dizinden .....varıncaya

yandüğunu müşâhade olunmağın mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi ve aşer min şehr-i ramazanü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ramazan Efendi El-kadı, Ali Ağa ibn-i Mehmed, Yunus HALife ibn-i Abdülmemi, Receb Sûfi ibn-i .....,Hasan bin Mehmed, Receb Dede ibn-i Eyüb.

33/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya'da Şamice Mahallesi'nde sâkin Osman bin Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazada bundan akdem mahalle-yi mezbûre sâkinlerinden vefâtiden El-hacc Mehmed Çavuş ibn-i Ahmed'in muhallelâtına vâzı'u'l-yed olan diger Osman ibn-i Ali nâm kimesne mazharında takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûr El-hac Mehmed Çavuş hâl-i hayatında bana mahalle-yi mezbûrede imâm evine kendü malım ile bir ahur binâ itdi ne mikdâr akçe harc ve sarf ider iken ba'dehû sana edâ itdüm deyü emr idüb Âsitâne-i sa'âdet tarafına gönderüb te'addî ahz müteveffâ-ı mezbûrun emri ile mahalle-yi mezbûrede mevzi'-i mezkûrede kendü malım ile bir ahur bina ettirdib mâlımdan kırk riyal-i guruş harç ve sarf iyledim vefât itmekle zimmetinde kaldı taleb iderim suâl olunsun didikde gibbe's-suâl mezbûr Osman inkâr ile cevâb virmegin müddei mezkûr Osman'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden El-Hac Mustafa bin Mehmed ve Hasan bin Mustafa ve diger Hüseyin bin Hamza nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika müteveffâ-ı mezbûr El-Hac Mehmed Çavuş hâl-i hayatında mahalle-yi mezbûrede mevzi'-i mezkûrede kendü malın ile bana bir ahur bina ettirdi deyü müddei merkum Osman'a edâ idüb kendü Âsitâne-i sa'âdet tarafına gidüb ol dahi kendü mâlı ile mahalle-yi mezbûrede mevzi'-i mezkûrede müteveffâ-ı mezbûr El-hac Mehmed Çavuş ahuru bina itdirdüb kırk riyal-i guruş harç ve sarf iyledi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-ısrîn min şehr-i ramazanü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mansur Efendi, El-hac Mahmud ibn-i Mahmud Kethüdâ-yı Şehr, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi bin Nasuh.

33/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa nâm mahalle sâkinlerinden Ahmed Ağa ibn-i Hasan nâm kimesne mahfil-i kazada Zünnun Âbâd Kasabası'na tabi' Dağsaray nâm karye sâkinlerinden Mustafa bin Ali nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelam idüb târih-i kitâbdan beş gün mukaddem mezbûr Mustafa işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Ali bin İdris nâm kimesneye değirmen suyunu virmemekle hilâf-ı şart iylemiş iken yine suyu virmiş suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl Mustafa cevâbında fi'l-hakika mezil-i mezbûrede tarla suvarır idim mezbûr Ali benden su taleb iyledikde eger tarlamı suvarmadan sana su virir isem her ne virirler ise iyle olsun lâkin mezbûr Ali'ye su virmedim didikde merhum Mehmed Ağa'dan takrîrine muvâfik beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olmağın Mezbûr Mustafa mezkûr Ali'ye tarlasını suvarmadan su virmediğine istihlâf olundukda ol-dahî âla vefki'l-mes'ûl yemîni billahi te'alâ idüb mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vâz' ve def' olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-ışrîn min şehri ramazanü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ramazan Efendi El-kadı, Mustafa Çelebi ibn-i Nebi, Abdülgani bin Abdullah, Abdülnebi ibn-i Nasuh.

33/3

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Hasan Beşe'nin sülbi oğlu İbrahim nâm sagîr ve sülbiye kızları Aişe ve Emine nâm sagîrelere müteveffâ-ı merkumdan intikal iden emvâlini zabt ve ahvallerini hıfz için vasî lâzım ve mühim olmağın işbu râfiü'l-kitâb vâlideleri Safiye binti Abdullah nâm hatûn cânib-i şer'-i şerîfde vasî nasb olunub ol dahi emr-i hümâyûn-u merkumu kabûl ve hizmet ve siyâset merkumeyi müte'ahhid emr olmağın mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' min şehri ramazanü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ramazan Efendi El-kadı, Mustafa Çelebi bin Musli, Maden bin Mansur, Mahmud bin Abdullah

34/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Şamiler mahallesinde sâkin olub bundan akdem vefât iden El-hac Mehmed Çavuş'un zevce-i metrûkesi ve vârisesi olan Aişe binti Mehmed nâm hatûn mahfil-i kazada müteveffâ-ı merkum El-hac Mehmed Çavuş'un muhalledfâtına vasîleri olan Osman ibn-i Ali nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelim idüb müteveffâ-ı mezbûrun zimmetinde yigirmi sekiz bin akçe mihr-i mü'eccel ve yigirmi bin akçe mihr-i mu'accelim olub yigirmi bin akçe mihr-i akçe mu'accelim mukabelesinde kâmil gurus yüz yigirmi akçeye râic iken otuz yedi riyal gurus mukabil bir çift altun bilezik kırk riyal gurus mukabil iki atlas kazan on riyal gurus mukabil sim kutu ve on dört buçuk riyal gurus mukabil hamam esbâbı ve iki buçuk riyal gurus nakdi cem'an yüz elli bir buçuk riyal gurus kabz idüb ve üç bin akçe dahi leyl-i zifâfda mihr-i mü'eccelimden akd idüb mukabele-i .....mezkûrede .....kabz iyledim müteveffâ-ı mezbûrun zimmetinde mihr-i mu'accel ve mihr-i mü'eccelden on sekiz bin yedi yüz akçe mihrim kaldı mezbûr Osman vaz' iyledüğü muhalledfât-ı mevzu'da seneden alivirmek taleb iderim didikde gibbe's-suâl mezbûr Osman müteveffâ-ı mezbûrun muhalledfâtından vaz'-ı yed iyledüğünü mu'terîf olub lâkin mezbûre Aişe'nin mihr-i mu'accel ve mihr-i mü'eccel kırk bin akçe olduğunu münkir olucak mezbûre Aişe'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Abdullah Fakih ibn-i Hamza ve Üstad Veli bin Haşimi nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-mesclis olub fi'l-hakika mezbûre Aişe müteveffâ-ı mezbûr Mehmed Çavuş bizim huzûrumuzda kâmil gurus yüz yigirmi akçe râic iken yigirmi bin akçe mihr-i mu'accel ve yigirmi bin akçe mihr-i mü'eccel üzere akd-i nikâh olundu biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukda mezbûr Aişe mihr-i mu'accel ve mihr-i mü'eccelden bâki kalan on sekiz bin yedi yüz akçeyi hâlâ almaduğuna ve akd itmeduğuna istihlâf olundukda ol-dahialâ vefki'l-mes'ûl yemîni billahi te'alâ idüb mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ışrîn min şehr-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman bin Ağa Mahmud, Ramazan Efendi El-kadı, Ömer Çelebi bin Mehmed, ...Dede, Ali bin İbrahim, Sefer Beşe ibn-i Yusuf, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi

34/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Şamice'de sâkin Osman bin Mehmed mahfil-i kazada mahalle-yi mezbûrede sâkin El-hac Hasan bin Abdülkadir nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mahalle-yi mezbûre sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden El-hac Mehmed Çavuş Âsitâne-i Sa'âdete gitdükde mezbûr El-hac Hüseyin kırk riyal gurusş Pir Mehmed mahmiye-i mezbûrede olan evimin levâzımına harc iylesün deyüb ben dahi müteveffâ-ı mezbûrun emri ile mezbûr Hacı Hasan'a kırk riyal gurusş virdim suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr El-hac Hasan cevâbında fi'l-hakika müteveffâ-ı mezbûrun emri ile merkurum Osman'ın merkurum Osman'nın kırk riyal gurusş-ı kebir virüb ben dahi müteveffâ-ı mezbûrun .....yağ ve bal ve pirinç ve un ve etmegine ve anların ve hizmetkârlarının levâzımına harc ve sarf iyledim didikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman bin Ali, Halil ibn-i Mehmed, Hamza Çelebi ibn-i Mehmed, Ali bin İbrahim, Mustafa Çelebi ibn-i Abdullah

34/3

.....Hasan bin İsmail mahfil-i kazada yine karye-i mezbûreden Tarık bin Dursun mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûre .....didikde ikrârı kayd-ı şüd.

35/1

Mahmiye-i Amasya'da hâlâ yeniçeri serdârı olan Mehmed Beşe ibn-i Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazada mahmiye-i Kostantiniyye'de sâkin kırk ikinci cemâ'atinden Ağa bölüğünden Mehmed Beşe ibn-i Telli Murad nâm râcil mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed Beşe şehr-i ramazanda Mahmiye-i Amasya'da sâkin İbrahim nâm kimesnenin sülbi oğlunu çeküb yanına alub mezbûr İbrahim gelüb bana şikâyet idüb ben dahi Mehmed Beşe'yi şer'-i şerîfe da'vet iyledüğümde benim iz'ânıma ve avretime ve din ve imânıma şetm idüb beni katl kasdıyla bıçak çıkarub üzerime yürüdüğünde müslümanlar men' itdiler suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Beşe münkir olub serdâr-ı merkurum Mehmed Beşe'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden El-hac Ali bin Mustafa ve Mehmed bin Derviş nâm kimesneler hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika mezbûr Mehmed Beşe bizim

huzûrumda serdâr-ı merkum Mehmed Beşe'nin iz'ân ve avretine ve din ve imânına şetm idüb bıçak çıkarub seni katl iderüm deyü üzerine yürüdüğünde müslümanlar men' iylediler biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îyye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min şehr-i şevvalü'l-mükerrem li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Mustafa Çavuş ibn-i Sefer, Musli Beşe ibn-i Sefer, Hayrullah ibn-i Osman, Mehmed Beşe ibn-i Hüseyin

35/2

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Helkis nâm mahalle sâkinlerinden Emine binti Mehmed Çavuş nâm hatûn tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında mezbûreyi ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan Bünyad ibn-i Mustafa Efendi ve Mehmed bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Ali Bey ibn-i Veli nâm kimesne mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûre sâkinlerinden kıdvetü'l-emâcidi'l-kirâm Mehmed Efendi tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyân tasdîka vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında bimâ hüve nehcü's-sübût şer'an vekâlet-i sabite olan Kürd Mehmed Ağa ibn-i Abdullah mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkeylm mezbûre Emine'nin mahalle-yi merkumda vâki' bir beyti ve bir çardağı müştemil bir tarafı Kapucu Mehmed mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı müşteri-yi mezbûr Mehmed Ağa mülkü ve bir tarafı nehr-i kebir ile mahdûd menzilini mezbûr Mehmed Ağa'ya yüz yetmiş beş esedi guruşa icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iyledi ba'de'l-yevm mahdûd mezkûr Mehmed Ağa'nın mülkü olub keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde vekil merkum Ali'nin bi'l-vekâle hükm-ü şer' ile olan ikrârında mesfûr Kürd Ağa bi'l-vekâle vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkik idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' min şevvâlü'l-mükerremli-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Halil Bey ibn-i Emin, El-hac Abdi ibn-i Abdullah, İsmail Bey ibn-i Mehmed Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i İbrahim, İsmail Bey ibn-i Mehmed Çelebi, Halil Bey ibn-i Mehmed Çelebi.

35/3

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Şamice Mahallesi'nde sâkin olub bundan akdem vefât iden El-hac Mehmed Çavuş ibn-i Ahmed'in sülbi oğulları İbrahim ve Mehmed nâm sagîrlerin kıbel-i şer' den mensûb vasîleri olan Es-seyyid Bahreddin ibn-i Es-seyyid ( ) nâm kimesne tarafından müteveffâ-ı mezbûrun mahmiye-i mezbûrede sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb El-hac Hüseyin bin Abdülkadir yedinde olan muhallefâtını kabz ve isâle vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında bimâ hüve nehcü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Osman bin Ali nâm kimesne mahfil-i kazada ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mütevevfa-yı mezbûrun muhallefâtından olub merkum Hacı Hüseyin yedinde olan bir sim gırâre ve üç sim fincan ve tesbih ve iki sim kılıc ve bir sim gül kutusu ve bir sim bıçak ve bir sim balta ve bir sim sahan ve bir kadife yasduk ve bir ibrişim sim mendil ve bir deve yükü kaftan ve .....ve bir sim kaşuk ve bir tas ve bir çift altun .....ve bir bakır şerit tas ve bir mak'at ve bir at perdesi ve bir sofrâ ve bir keçe seccade ve .....ve bir ibrik ve .....ve bir keman .....ve yedi peşkir ve yedi sarı kadife yastuk ve bir kaplan postu ve bir bakraç ve yedi fincan ve bir fincan kutusu ve bir beyaz ....ve bir ferace.....ve iki kahve ibriği ve bir .....ve bir leğen ve bir leğen .....ve bir don ve .....ve üç sepet sanduk ve hamam esbâbını vekâletim hasebiyle mezbûr El-hac Hüseyin'den alub kabz iyledi didikde gıbbe't-tasdîki-şer'î ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' aşer min şehr-i ramazan li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Beşe Serdar, Arslan Beşe, Mustafa Çelebi Ser-muzırân, Fakih Ağa ibn-i İbrahim, Halil bin Mehmed, Ömer Çelebi ibn-i Mehmed.

36/1

Mahmiye-i Amasya bakkallarından Hüseyin bin Mehmed ve Mehmed bin İbrahim ve diger Mehmed bin Ahmed ve Ahmed bin Mehmed ve Veli bin Mehmed ve Ali bin

Mehmed ve Hüseyin bin Hasan ve Hasan bin Abdullah ve diger Hasan bin Hüseyin ve Şaban bin Mehmed ve gayrileri mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb bâzârbaşımız olan Yusuf bin Abdullah İstanbul'a gitmekle bâzârbaşı lâzım olmağın işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Üstad Abdi ibn-i Mehmed nâm kimesne müstahik bâzârbaşılık hidmeti uhdesinde gelmeye kadir olmağın cânib-i şer'-i şerîfden bâzârbaşı ta'yîn olunması taleb ideriz didikde mezbûr Üstad Abdi Cânib-i şer'î şerîfden mahmiye-i mezbûre bakkallarına bâzârbaşı nasb ve ta'yin olundukda ol-dahi zikr olunan bâzârbaşılığı kabûl ve hidmet-i lâzimesi ta'ahhüd itmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' min şevvalü'l-mükerrem li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Çelebi ibn-i Abdurrahman, El-hac Salih Dede ibn-i Abdullah, Hüseyin Ağa ibn-i Davud, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi ibn-i Nasuh.

36/2

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Helkis nâm mahalle sâkinlerinden Emine binti Mehmed Çavuş nâm hatûn tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Resul Bekir ibn-i Şaban ve Veli Bekir ibn-i Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazada mahalle-yi Hatûniye'de sâkin Mehmed Ağa ibn-i Ali mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûre Emine Hatûn'un evi tarafından vâki' Halek Köprüsü dimekle ma'rûf Hasrek? cânib-i süflisinde vâki' nehr-i kebir üzerinde ve iki göz değirmeni cânib-i şarkisi olan bağlar tarafında dâyre-i inde'l-ahâli ma'lûmü'l-hudûd bir göz değirmeni müvekkil-i mezbûre Emine Hatûn merkum Mehmed Ağa'ya elli üç esedi guruş tarîkinde icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bat-ı sâhîh-i şer'îye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebî'yledim didikde gibbe't-tasdîki-şer'iol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' aşer min şevvalü'l-mükerrem li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mansur Efendi, ...Ağa ibn-i Ali Çavuş, Mustafa Çavuş ibn-i Ahmed, Ahmed Çelebi ibn-i Abdülkasım, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi bin Nasuh

36/3

Oldur ki Kedağra Kasabası'na tabi' Akviran nâm karye sâkinlerinden Veli bin Abdullah nâm cümdi mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya'da Hatûniye Mahallesi'nde sâkin olub mahmiye-i mezbûrede altı bölük halkına kethüdâ yeri olan Mehmed Ağa ibn-i Ali mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on ay mukaddem mülkünden ibâk iden orta boylu gök gözlü köse sakallı Rûsiyyü'l-asl Yusuf bin Abdullah nâm abd-i memlûkini Mustafa nâm kimesne ahz idüb mezbûr Mehmed Ağa mahmiye-i mezbûrede emin-i beytü'l-mâl olmak ile meclis-i şer'ide abd-i mezkûru mezbûr Mehmed Ağa'ya teslim idüb ben dahi gelüb abd-i mezkûru mezbûr Mehmed Ağa'nın Altunâbâd Kazası'nda Kağani nâm çiftliğinde .....bulub şâhidler hâsıl olmağla şâhidlerim ihzâr için kapub getürdüğümde kendü mülkümde mezbûr Mehmed Ağa abd-i mezkûru bey' iylemiş husûs-ı mezkûrun şer' ile görülmesiçün yedimde emr-i şerîf vardır deyüb ibrâz idüb şer' ile suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Ağa cevâbında fi'l-hakika târih-i kitâbdan dokuz ay mukaddem merkum Ömer meclis-i şer'ide orta boylu elâ gözlü köse sakallı Rûsiyyü'l-asl Yusuf nâmında bana bir abd ibâk-ı teslim iyledi lâkin mezbûr Veli Bey'in mülkü olduğu ma'lûmum olmayub abd-i mezkûresin mülkün olub mülkünden ibâk iyledüğü meclis-i şer'ide sabit olmayacak virmem deyüb mezbûr Veli Bey şâhide gönderdikden sonra abd-i mezkûr .....bozub firâr iyledi bey' itmedim ve zabtında taksir ve te'addi itmedüm didikde mezbûr Veli Bey'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olub mezbûr Mehmed Ağa abd-i mezkûru bey' iylemediğüne ve zabtında taksir ve te'addi itmeduğuna istihlâf olundukda ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'alâ idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-ışrin min el-muharremü'l-harâm li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ramazan Efendi ibn-i El-hac Süleyman, Ali Efendi El .....Hafız Mustafa Çelebi ibn-i El-hac Hızır, Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Mustafa ibn-i Abdülnebi

37/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Ziyere nâm karyede vâki‘ Ayan Dede Çemesi’nin vâkfi olan altı riyal guruşa yevmi nim akçe ile vâzife ile mütevellî olan Mehmed bin İsa nâm kimesne edâ-yı hizmet itmeyüb vâkfa gadr olmağın azl olunub yerine işbu râfiü’l-kitâb Üstad İbrahim bin İsa nâm kimesne hizmet-i tevliyyete kadirdir deyü sikat ihbâr itmegin zikr olunan çeşmenin vâkfi olan altı riyal guruş yevmi nim akçe ile mesfûr Üstad İbrahim cânib-i şer‘-i şerîfden mütevellî nasb ve ta‘yin olunub ol-dahi tevliyyet-i mezbrûeyi kabûl ve hizmetini deruhde itmegin mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâni aşer min şevvalü’l-mükerrerem li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

El-hac Mehmed bin Mustafa, El-hac Yunus Bey ibn-i ( ), Sirâc bin Hüseyin, Mustafa Çelebi ibn-i Abdullah, Abdullah ibn-i Nasuh.

37/2

Oldur ki mahmiye müzâfâtından Saray nâm karye sipâhisi Ahmed Ağa ibn-i Hüseyin mahfil-i kazada Ağca .....cema‘âtinden Gökçay nâm karyede sâkin Hızır Fakih bin Durmuş ve Himmet bin Hüseyin Ağa ve Aşur bin Hüseyin nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine dav‘â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûrların davarları timârım olan karyede yürüyüb otundan ve suyundan intifâ‘ iderler iken bana otluk hakkımı virmekte ta‘allül iderler suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe’s-suâl mezbur Hızır Fakih ve Himmet ve Aşur cevâblarında mezbûr Ahmed Ağa’nın timârı Saray Karyesi ile sınırdaş olub davarlarımız sabah evimizden kandüsü akşam yine kendüsü evimize gelür davarları sabah evlerinden kendüsü akşam evlerine kendüsü gelürler ise ol makuleye mer‘îdirler bu makule davarları sabah evlerinden gidüb akşam yine evlerine gelenlerden otlak hakkı alınmak caiz değildir men‘ ve def‘ idüb sipâhiler tarafından otlak hakkı taleb itdirmeyüb hilâf-ı şer‘-i şerîf ve hilâf-ı emr-i hümâyûn zulm ve dahl ettirmeye deyü elimizde emr-i emr-i şerîf-i celîlü’l-kadr vardur deyü mazmûn-u şerîf takrîrlarına muvâfik emr-i şerîf-i celîlü’l-kadr ibrâz iylediklerinde mezbûr Ahmed Ağa’dan istihlâf olundukda fi’l-hakika mezbûran Hızır Fakih ve Himmet ve Aşur’un sâkin oldukları Gökçay Karyesi ile sınırdaşdır deyü ikrâr itmegin ber-mûceb-i emri’l-Ali mu‘ârazada menî‘ birle mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâni min şehr-i ramazanü’l-mübarek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Resul Bey ibn-i Şaban, Abdülnebi bin Nasuh, Sefer Bey ibn-i Hacı Musa, ...

37/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Seyfeddin Mahallesi sâkinlerinden Aişe binti Ebubekir nâm hatûn tarafından dav'â-yı râfiû'l-kitâba vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında Mehmed Halife ibn-i Haydar ve Mahmud bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite olan diger Aişe binti El-hac İbrahim mahfil-i kazada mahalle-yi mezbûrede Süleyman ibn-i Mustafa nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Süleyman târih-i kitâbdan beş gün mukaddem gece ile müvekkil-i mezbûre Aişe'nin evine taş atub.....demiş suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Süleyman münkir olub mezbûre Aişe'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olmağın mezbûr Süleyman mesfûr Aişe'nin evine taş atub .....dimedüğüne istihlâf olundukda ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'âlâ idüb mâ vâki' bi't-taleb ket olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min şevvalü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Salih Dede ibn-i Abdullah, Mahmud Efendi ibn-i Himmet, Mehmed Çelebi ibn-i Hacı Ali, Abdi Ağa ibn-i Süleyman.

38/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Acem Ali nâm mahalle sâkinlerinden Avanis veledi Serkis nâm zimmi mahfil-i kazada yine mahalle-yi mezbûrede sâkin bâ'isü'l-kitâb El-hac Veli bin El-hac Ali nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem babam mezbûr Serkis hâl-i hayâtında merkum El-hac Veli'den yigirmi esedi gurusluk sabun iştirâ idüb mukabelesinde Yanıklar nâm mevzi'de bir tarafı El-hac Mehmed mülkü ve bir tarafı Mehmed Ağa mülküne ve taraf-ı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mülk bakkal dükkanını merkum El-hac Veli'ye rehin vaz' iylemiş idi el-haletü hâzâ babam mezbûr Serkis târih-i kitâbdan on iki sene mukkadem benden yigirmi beş esedi gurusluk sabun iştirâ idüb ba'de maru'z-zikr yigirmi beş esedi gurus taleb iyledikde zikr olunan dükkanını elli beş guruşa bana bey'-i kat' ile bey' ve teslim idüb yigirmi beş esedi gurusunu zimmetinde bana deyn olan yigirmi beş esedi gurusu mukassa idüb bâki otuz

esedi gurusunu dahi meclis .....benden bi't-tamam alub kabz iyledi deyü def iyledi mukabele eyldükde dahi mersûm Avanis'den istintak olundukda bey'-i mezkûresi münkir olucak merkum El-hac Veli'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Musli bin Mehmed ve Musa bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika ....mezbûr Serkis bizim huzûrumuzda zikr olunan dükkanı elli beş esedi guruşa merkum El-hac Veli'ye bey'-i kat' ile bey' ve teslim idüb yigirmi beş esedi gurusu merkum Veli'ye zimmetinde deyn olan yigirmi beş esedi gurus bâki otuz esedi gurusunu merkum El-hac Veli'den bi't-tamam alub kabz iyledi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min zilka'deti's-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdülgani Efendi ibn-i Ahmed, Veli Bey ibn-i Ahmed, Osman bin Mahmud Kethüdâ-yı şehr, Mustafa Çavuş bin Abdülnebi, Abdülnebi ibn-i Mansur ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

38/2

Oldur ki Orta Pare Kazası'na tabi' Aksalur? nâm karye sâkinlerinden Koca Bey ibn-i Oruç nâm kimesne mahfil-i kazada Boz Geldiklan Kazası'na tabi' Akgiri? nâm karye sâkinlerinden Musa bin Bahadır ve İsmail ibn-i Zülfikar nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm idüb mezbûran Musa ve İsmail hâlâ Rum Biylerbeyisi İbrahim Paşa hazretlerinin kethüdâsı olan Ali Ağa'nın Bolsu nâm mevzi'de gezen sürüsünden tarih-i kitâbdan üç ay mukaddem beş ras geçisini sirka idüb mezbûrlar Zile kadısı huzurunda ikrâr idüb sicil ve hüccet idüb cevazı Zile .....olan Mehmed Ağa'nın kethüdâsı Yusuf Ağa ahz ve habs idüb mezbûrân Musa ve İsmail .....götürüb ben dahi vardukda bizi habisten halâs iyle ne mikdâr gurus ile halâs ider iken biz sana edâ ideriz deyü beni vekil idüb ben dahi mezbûrânın emriyle cerimleri için mesfûr Yusuf Ağa'ya seksen esedi gurus virüb tahlis iyledigimden sonra tekrar Amasya Sancağı'na ber vech-i arpalık mutasarrıf olan Murtaza Paşa ahz ve habs idüb yine bana mezbûrân Musa ve İsmail .....mezbûr huzuruna vardukda bizi mumâ-ileyh Murtaza Paşa .....murad ider bizi ne mikdâr mikdâr gurus ile halâs ider iken biz sana edâ ideriz didiklerinde ben dahi mezbûrânın emri ile cerimleri

içün mumâ-ileyh Murtaza Paşa hazretlerine yüz yetmiş esedi guruş virüb tahlis iyledüm sual olunmak taleb iderim didikde gibb's-sual mezbûrân Musa ve İsmail ikrâr idüb fi'l-hakika biz Ali Ağa'nın sürüsünden Bolsu nâm mevzi'de beş ras keçisini sirka iyledik Zile kadısı huzurunda ikrârımız sicil ve hüccet olunduktan sonra mezbûr Yusuf Ağa bizi habs iyledikde biz dahi mezbûr Koca Bey'i vekil idüb mezbûr Koca Bey dahi bizim emrimiz ile bizi cerimemiz için seksen esedi guruş virüb bizi tahlis iyledikten sonra tekrar mumâ-ileyh Murtaza Paşa hazretlerinin ahz ve habs idüb bizi halasa murad iyledikde mezbûr Koca Bey'i vekil idüb mezbûr Koca Bey yine bizim emrimiz ile cerimemiz için mumâ-ileyh Murtaza Paşa hazretlerine dahi yüz yetmiş esedi guruş virüb bizi tahlis iyledi hâlâ mezbûr Koca Bey'e iki yüz elli esedi guruş deynimiz vardır didiklerinde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'râbi' min zilka'deti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Musa Bey ibn-i Ali, ...ibn-i Ali, Osman bin Mahmud Kethüdâ-yı Şehr, Mehmed Ağa ibn-i ....., Ömer Ağa ibn-i Ali, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi.

39/1

Oldur ki Amasya Sancağı'na ber vechi arpalık mutasarrıf olan Murtaza Paşa hazretlerinin tarâf-ı âlîlerinden husûs-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olan Musa Bey ibn-i Ali mahfil-i kazada Boz Geldiklan Kasabası'na tabi' Akgiri? nâm karye sâkinlerinden Musa bin Bahadır ve İsmail bin Zülfikar? nâm kimesneler mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûrân Musa ve İsmail hâlâ Rum Biylerbeyisi İbrahim Paşa'nın kethüdâsı olan Ali Ağa'nın sürüsünden Bolsu nâm mevzi'de beş ras keçisini sirka idüb Zile Kasabası'nda bey' iylemişler mezbûrdan suâl olunub takrîrleri tahrîr olunmak taleb iderim didikde gibbe's-suâl mezbûrân Musa ve İsmail ikrâr idüb fi'l-hakika biz Ali Ağa'nın sürüsünden târih-i kitâbdan üç ay mukaddem Bolsu nâm mevzi'de beş keçisini sirka iyledik didiklerinde hıfzen li'l-makalbi'-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' min zilka'deti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hızır Çelebi ibn-i Ali, Osman Ağa ibn-i Mehmed Kethüdâ-yı şehr, Mehmed Ağa ibn-i Hasan, Ömer Ağa ibn-i Ali, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi.

39/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Çilehane Mahallesi'nde sâkin Muhiddin Çelebi ibn-i İsmail Havac mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb Abdi Bey ibn-i Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr idüb Havac Süleyman Mahallesi sâkinlerinden işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Ahmed bin Hüseyin nâm kimesnenin nefesine ve hîn-i mutâlebe mahfil-i kazaya ihzârına mezbûr Abdi Bey talebiyle ben tarafeynden emr ve kabûlü hâvîye kefâlet ile kefil oldum mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min zilka'deti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mansur Efendi, Mehmed Efendi ibn-i Hüsâm Efendi, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi

39/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Temenna nâm mahalle sâkinlerinden Ali bin Hızır nâm kimesne mahfil-i kazada mahalle-yi mezbûrede Ahmed bin Hasan nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb merkum Ahmed akşam namazı vaktinde evime girüb vâlidemi bıçak ile urdu vâlidem ümmet-i Muhammed deyü feryâd itdüğünde ahâli-yi mahalle koşub varub merkum Ahmed'in elinde bir .....benim evimden dışarı çıkdı suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl merkum Ahmed münkir olub merkum Ali'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Üstad Mustafa bin Yusuf Dede ve Hüseyin bin Receb nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika biz akşam namazından çıkduktan sonra mezkûrun vâlidesi ümmet-i Muhammed deyü feryâd iyledi biz dahi kıyusuna varub merkum Ahmed'in elinde bir ....mezkûr Ali'nin evinden çıkdu biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis aşer min zilka'deti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ebubekir Halife El-imâm, Osman Ağa ibn-i Mahmud Kethüdâ-yı Şehr, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi ibn-i Nasuh El-muhzır, Yusuf bin Abdullah El-muhzır.

39/4

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Üçler nâm mahallesâkinlerinden bâ'isü'l-kitâb Aişe binti Mehmed nâm hatûn mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb yine mahalle-yi mezbûre sükkânından Sekban bin Mehmed nâm kimesnenin zevce-yi menkûhesi olub iki aydan berü zevcem Şaban aher diyâra gidüb bana ve benden mütevellid olan Salih ve Ali ve Mehmed nâm sagîre nafaka ve kisve makulesinden bir habbe komayub nafaka ve kisveye şart-ı ihtiyâcım olmağın kibel-i şer' den nafaka ve kisve takdir olunmak taleb iderim didikde mezbûre Aişe ve Şaban'ın zevce-i menkûhesi olduğusikat-ı ahyârdan cemm-i gafir ihbârıyla sâbit ve zâhir olub merkum Şaban nafaka ve kisve makulesinde bir habbe komaduğuna mezbûre Aişe ba'de'l-istihlâf yemîni billâhi te'alâ iyledikde mezbûre Aişe'nin nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyeysiçün yevmi dörter akçe ve sagîr mezkûr Mehmed'in nafaka ve kisvesiyçün yevmi iki akçe takdir olunub ba'de istidaneye ve vakt-i zaferde gayb merkuma rücû'a izn virülüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min zilka'deti's-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

İbrahim Bey ibn-i .....,Himmat bin Ömer, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Hüseyin bin Ahmed.

40/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Seyfeddin nâm mahalle sâkinlerinden Aişe binti İbrahim nâm hatûn mahfil-i kazada mahalle-yi mezbûrede Süleyman bin Mustafa nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Süleyman târih-i kitâbdan beş gün mukaddem oğlu Mennan'ın zevcesi Aişe binti Ebubekir'in evine gece taş atub mezbûreden sâkıt vâki' oldu işbu sâkıt oldu keşf olunmak taleb iderim didikde kabile hatûnlardan Râbia binti Himmet ve Mihriban binti Abdurrahman nâm hatunlar nazar iylediklerinde sâkıt didikleri basdırma pâresidir deyüb bastırma pâresi olduğuna müşâhede olundukda mezbûre Aişe'nin dav'âsı lağv olub mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-ışrîn min şevvalü'l-mübârek li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ali Çelebi ibn-i Mustafa El-imâm, Hasan bin Ramazan, Receb Sûfî bin Hakkı, Mehmed bin Receb, Mehmed bin Hüseyin, Veli bin Ramazan, ...bin Mehmed, Ali bin Mustafa

40/2

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa Mahallesi'nde sâkin olub mahmiye-i mezbûrede sâkin yeniçeri serdârı olan Mehmed Beşe ibn-i Mustafa mahfil-i kazada yine mahmiye-i mezbûrede sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb Hüseyin Beşe ibn-i Hasan nâm râcil mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb ben kendü evim kapusunda kendü halimde iken mezbûr Hüseyin Beşe beni odun ağacı ile darb iyledi suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin Beşe inkâr ile cevâb virüb merkurum Mehmed Beşe'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olucak mezbûr Hüseyin Beşe merkurum Mehmed Beşe'ye odun ağacı ile darb iyledüğüne istihlâf olundukda ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'âlâ itmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni aşer min zilka'deti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Beşe bin Abdullah, Hasan Beşe bin Abdullah, Ali Beşe bin Mustafa, Mustafa bin Mehmed ve gayruhim minel hâzırîn.

40/3

Husûs-ı âtiyyü'z-zikr .....mir-i mirân-ı rum hazretlerinin taraf-ı âlilerinden mübâşir ta'yîn buyurulan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Hacı Bayram Karye sâkinlerinden Ali bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb bundan akdem karye-i mezbûrede ....Hüseyin nâm kimesnenin oğlu ateşe düşüb fevt olmuş suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr mübâşir mezbûr Mehmed Ağa'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olub merkurum Ali karye-i mezbûre ....Hüseyin oğlu ateşe düşüb fevt olmaduğuna ba'de'l-istihlâf yemîni billâhi te'âlâ idüb ma vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' aşer min zilka'deti'ş-şerîfe li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdülğani Efendi ibn-i Ahmed, Hasan bin Mustafa, Mustafa bin Nebi, Nebi bin Nasuhve gayruhim.

41/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Kara Ali nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Zülfikâr bin ( ) nâm kimesnenin babası Hasan bin .....ve zevceyi metrûkesi Manend binti Zeynelabidin nâm kimesneler mahfil-i kazada .....nâm karye sâkinlerinden Ahmed bin Bali nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûr Zülfikâr'ı merkum Ahmed târihi kitâbdan üç ay mukaddem darb-ı şedid ile darb idüb ol darbdan vefât itdi suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl merkum Ahmed i'tirâf idüb müteveffâ-ı mezbûr Zülfikâr târihi kitâbdan üç ay mukaddem değnek ile darb itdim deyü müteveffâ-ı mezbûr Zülfikâr'ın babası mesfûr Hasan ve zevcesi mezkûre Manend ifâde-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr Zülfikâr'ın karye-i mezbûr ahâlisi ve gayriyle dav'â ve nizâ'm yokdur didiklerinde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis aşer min zilka'deti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'z-zu'amâ Mustafa Bey Ahmed Paşa, Hasan Ağa Miralay, Mehmed Ağa ibn-i Mustafa, Hüseyin .....ibn-i Abdülğaffar.

41/2

Hâliya ber vechi arpalık Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan Murtaza Paşa dâme ikbâlehû hazretleri tarafı âlilerinden Veli Ağa zîde kadrehû mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb Mahmiye-i Amasya mahallâtından Camii Enderûn Mahallesi'nden Fâtıma binti Ahmed nâm hatûnun menziline Musli nâm sagîre târihi kitâbdan bir gün mukaddem ateşe yanub fevt olmuş üzerine varılıb keşf olunmak taleb iderim didikde cânib-i şer'-iden Mevlâna Mehmed Efendi irsâl olunub zeyl-i kitâbdan mestûrû'l-esâmi olan müslimîn ile üzerine varub nazar iylediklerinde fi'l-hakika .....mütevaffa-yı merkume Fâtıma'nın menziline ateşe yanub fevt olmuş bulunub dizinden yukarı sol uyluğu yanmış olduğunu müşâhede iylediklerinde mevlânamüşârûn-ileyh mahallinde tahrîr idüb ba'de gelüb meclis-

i şer‘-ide ihbâr itmegin mâ vâki‘ bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l-yevmü’s-sâlis aşer min zilka‘deti’ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

İsmail bin Ahmed, Hasan bin Şaban, Mustafa bin İbrahim, Mesud bin Hasan Efendi, Osman bin İlyas, El-hac ....., Abdülkerim bin .....

42/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Acem Ali nâm mahalle sâkinlerinden Ömer bin Hızır nâm kimesne mahfil-i kazada Boz Geldiklan Kasabası’na tabi‘ Varay nâm karye sâkinlerinden Ali bin Veli nâm kimesne mahzarında üzerine dav‘â ve takrîr-i kelâm idüb zimmetinde ciheti karz-ı şer‘-ide on bir esedi guruşum alub mihr-i keyl otuz beş akçeye on bir keyl buğdayı aldum zimmetinde beş buçuk esedi guruşum kaldı suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Ali beş buçuk esedi guruşun zimmetinde bâki kalduğunu i‘tirâf idüb mâ vâki‘ bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l-yevmü’r-râbi‘ aşer min şevvalü’l-mükerrem li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i Gavs El-müderris, Ahmed Ağa ibn-i Hüseyin Efendi, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi bin Nasuh El-muhzır.

42/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından İlyas nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Hüseyin nâm kimesnenin sülbi kebir oğlu Receb nâm kimesne mahfil-i kazada li-ebeveyn karındaşı Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine dav‘â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hasan müteveffâ-ı merkum babam Hüseyin’in muhalledfâtından bana intikal iden sehmin ve tarla icârası olan elli iki keyl mikdâr hakkım virmekde ta‘allül ider suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Hasan cevâbında babam müteveffâ-ı merkum Hüseyin’in muhalledfâtından mesfûr Receb sehmini ve altı keyl buğday mukabelesinde altı keyl darı ve iki keyl arpa ve iki keyl buğday virdim ol dahi kabûl ve kabz idüb ibrâ iyledim didikde mezbûr Receb’in olub mesfûr Hasan’dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mustafa bin Mahmud ve El-hac Şaban bin İlyas nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi‘l-meclis olub fi‘l-hakika mesfûr

Hasan Receb'in babası müteveffâ-ı merkum Hüseyin'den intikal iden sehmini ve altı keyl buğday mukabelesinde altı keyl darı ve iki keyl arpa ve iki keyl buğday viridi ve mezbûr Receb dahi alub kabûl ve kabz idüb mesfûr Hasan'ın zimmetini husûs-ı mezkûra müte'allik dav'âdan ibrâ iyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hadi ve'l-ışrîn min zilka'deti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman Ağa ibn-i Mahmud Kethüdâ-ı Şehr, El-hac Ömer bin Şaban, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi ibn-i Nasuh El-muhzır.

42/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Yaka nâm karye sâkinlerinden Kara Ömer nâm kimesne fevt olub kebir oğlu Mehmed'e ve kebir kızları Emine'ye ve Hatice'ye ve zevcesi Handanve diger kızı Fâtıma'yı terk idüb tahrîri olunan muhallefâtıdır ki zikr olunur tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-ışrîn min zilka'deti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ali Bey ibn-i Süleyman, Ahmed Çelebi ibn-i Osman Çelebi, El-hac Mehmed bin Yusuf, El-hac Mahmud bin Hızır, El-hac Mehmed bin Receb, Dede bin ....., Mehmed bin .....

Menzil 1: 14000 akçe, Bağ 2: 600 akçe, Kara sığır öküzü 1 çift: 1000 akçe, Kara sığır inek 2: 500 akçe, Kara sığır düğesi 2: 200 akçe, Katır 1: 1500 akçe, Kanlı? 1: 200 akçe, Anbar-ı File 2 adet: 600 kuruş, Buğday keyl 4: 280 akçe, Arpa keyl 4: 120 akçe, Tohum-u buğday keyl 6: 500 kuruş, İbrik 1 adet: 30 akçe, Bekmez vakıyye 8: 200 akçe, lahm-ı inek? 2: 800 akçe, Tencere 2 adet: 200 akçe, Sahan-ı sagîr 2 adet: 120 akçe, sini 2: 60 akçe, tas 1 adet: 30 akçe, Tas-ı sagîr 1 adet: 20 akçe, Kırma 1 adet: 20 akçe, ... 1: 30 akçe, Küp 1 adet: 50 akçe, Bekmez küpü 1 adet: 50 akçe, ...: 80 akçe, ev yeri 1: 1000 akçe, Kilim 2 adet: 140 akçe, ... 1: 100 akçe, Çuval 4 adet: 100 akçe, Döşek 2 adet: 80 akçe, Yorgan 2 adet: 120 akçe, Yasduk 3 adet: 100 akçe, Minder 2 adet: 40 akçe, Yağmurluk köhne 1 adet:

100 akçe, Kaftan-ı mavi 1 adet: 80 akçe, Don ve gömlek .....: 50 akçe, Dülbent 1 adet: 40 akçe, Don 1 adet: 30 akçe, benbe 1: 50 akçe, Hurdahane: 1000 akçe, cem'ân: 21625

43/1

Oldur ki Nefs-i Kasaba-yı Sivas sâkinlerinden Receb bin Hamza nâm kimesne mahfil-i kazada yine kasaba-ı mezbûre desâkin Emir veledi İskender nâm Ermeni mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ermeni bana hırsız ve harâmisin deyü şetm iyledü suâl olunmak taleb iderim didikde gibbe's-suâl mezbûr Emir münkir olub merkum Receb'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden İlyas Beşe ibn-i İbrahim ve Üstad İbrahim bin Hasan nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub mezbûr Emir bizim huzûrumuzda merkum Receb'e hırsızsın ve harâmisin deyü şetm iyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi've'l-ışrîn min zika'deti's-şerife li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Mustafa Çelebi ibn-i Hacı Mehmed, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi ibn-i Nasuh El-muhzır.

43/2

Oldur ki Kaza-i Merzifon sâkinlerinden Karagöz veledi Melkon nâm Ermeni mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya mahallâtından Çeribaşı nâm mahallede sâkin Yakup veledi Serkis nâm Ermeni tarafından husûs-ı âtiyyü'z-zikre vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâlet-i sâbite olan Avanis veledi Asvadador nâm Ermeni mahzarında bi-tav'ihî ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûr Yagop'dan alâ tarîkü'l-karz iki yüz yetmiş riyal guruş alub dört yüz kırk beş .....vasîyyet idüb İstanbul'a gider iken Merzifon Âbâd Kasabası'na tabi' ....nâm karyede Dikmez hattında gece ile sirka olunub vekil mezbûr Avanis benim ile yedi esedi guruş üzerine inşâ'-ı akd-i sulh idüb ben dahi sulh-u mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan yedi esedi guruşu vekil merkum Avanis yedinden alub kabz idüb husûs-ı mezkûra müte'allik dav'âdan müvekkil-i mezbûrun zimmetini ibrâ iyledim didikde gibbe't-tasdîki-şer'i ol-

vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhî mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ısrîn min zilka'deti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hal:

Abdullah Sûfî ibn-i Mustafa, El-hac Mustafa ibn-i Musli El-müderriş, El-hac Ebubekir ibn-i İsmail Efendi, Avanis veledi Marilis.

43/3

Oldur ki Nefs-i Tokat sâkinlerinden Ali Ağa ibn-i Abdullah nâm kimesne tarafından ikrâr-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'î câhid mahzarında Hüseyin bin Abdullah ve Hızır bin Receb nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sabite olan Ebubekir bin Osman nâm kimesne mahfil-i kazada Zile sâkinlerinden Ömer Dede ibn-i Abdürresim Çelebi mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim mezbûr Ali Ağa'nın merkum Ömer Dede'ye üç yüz guruş deyni olub deyn-i mesfûr mukabelesinde Karabad Kazası'nda Karlasan? nâm karyede vâki' fevkani bir bâb odasını ve ahuru müştemil inde'l-ahâlî ma'lûmetü'l-hudûd çiftliğini târih-i kitâbda sene-i isneyn muharremi gurre sine değîn bey'-i bi'l-vefa ile bey' iyledi ve mezbûr Ömer Dede dahi vech-i meşrûh üzere kabûl ve iştirâ iyledi didikde vekil-i merkumun kelimât-ı meşrûhesinde mezbûr Ömer Dede vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkik itmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu fi gurre-i zilka'deti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Mahmud Dede ibn-i ...Dede, Abdülnebi ibn-i Nasuh, El-hac Salih Dede ....., Ali Ağa ibn-i Serdar Çavuş.

44/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Camî-i Kebir nâm mahallesinde sâkin Mustafa Bey ibn-i Ahmed Paşa mahfil-i kazada Meydan-ı Ulvi nâm mahallede sâkin Zülfikâr Bey ibn-i Abdülnebi mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr Zülfikâr'ın Hızır Paşa evkafına mütevellî olan Hızır Bey tarafından kaim-makam olub evkaf-ı merkume karyelerinde Samsun Kazası'na tâbi' Ülyas nâm karyenin mahsûlâtını iştirâ için Abdüsselâm nâm âdemimiz ile mezbûr Zülfikâr Bey'e on sekiz esedi guruş irsâl idüb mezbûr Zülfikâr Bey on esedi guruş alub kabz gitdikden sonra yine

mezbûrede kendüleri zabt itmekle zikr olunan on esedi gurusum zimmetinde kaldı suâl olunub alıvırmek taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Zülfikâr Bey on esedi gurusu Abdüsselâm yedinden almadım deyü münkir olub merkum Mustafa Bey'den takrîrine muvâfik beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mehmed Efendi ibn-i Halil efendi ve Üstad Handan ibn-i Abdullah nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika Mustafa Bey mezbûr Abdüsselâm ile karye-i mezbûre mahsûlâtını iştirâ için irsâl iyledüğü on sekiz esedi gurusu bizim huzûrumuzda mezbûr Zilfikâr'a teslim iyledi bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-riâyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı' olmağın mâ vâkı' bi't-taleb ketb olunun yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi gurre zika'deti's-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hüseyin bin Ahmed, Osman Ağa ibn-i Ali, Yunus ibn-i El-hac Musa, Nasuh ibn-i El-muhzır.

44/2

Mahmiye-i Hazret-i Eyüb Ensari sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Hafız Ali Efendi 'nin sülbi oğulları Pir Mehmed ve Mustafa nâm sagîrlerin ve sülbiye kızı Havva nâm sagîrenin kıbel-i şer'-ide husûsa vasîleri olan Abdi Efendi ibn-i İsa nâm kimesne tarafından bey'-i âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında Ali Bey ibn-i Mirza ve Mustafa Bey ibn-i Zeynelabidin nâm şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Abdüsselâm Beyibn-i Zülfikâr mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb Mehmed Dede ibn-i Mustafa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm müteveffâ-ı mezbûr Hâfız Ali Efendi'den ırs-ı şer'î ile mezbûran Pir Mehmed ve Mustafa'ya ve Havva'ya intikal iden Çökçe nâm mahallede vâkı' bir tarafı Musa mülkü ve bir tarafı Abdürrahim mülkü ve bir tarafı çilehâne tarlası ve bir tarafı tarîk-i hass ile mahdûd harâbe menzilini yüz bir esedi gurusu vekâletim hasebiyle tarafından icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bat-ı sâhih-i şer'îye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iyledim didikde gıbbe't-tasdîki-şer'î ol-vechi ve't-tahkîki'l-meri' el-şifâhî mâ-vâkı' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-ısrîn min zika'deti's-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Çelebi ibn-i Hasan HALife, Mehmed Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Mehmed Ali ibn-i Mahmud, Yusuf bin Mustafa.

44/3

Hâliya mir-i mirân-ı rum olan İbrahim Paşa Hazretleri'nin divan efendisi Hüdaverdi Efendi ibn-i Abdullah tarafından husûs-i âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâlet-i sâbite olan Ali Ağa ibn-i Abdullah mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya mahallâtından El-hac İlyas Mahallesi'nde sâkin Ahmed bin Hüseyin mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ahmed ma'ada müvekkilim merkum Hüdaverdi Efendi'nin hizmetkârları olub bir sim haçer ve bir sarı mukaddem kuşak ve bir çuka zevâli alub gitmiş idi el-hâletü hâzâ zikr olunan esbâbi merkum Ahmed yedinden vekâletim hasebiyle bi't-tamam aldum kabz iyledüm zimmetinde bir şey bâki kalmadu didikde gibbe't-tasdîki-şer'i ol-vechi ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhî mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-ışrîn.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hasan Ağa ibn-i Ali Ağa, Rasim Çavuş ibn-i Abdülnebi, Mustafa bin Nebi, Hüseyin bin Ahmed, Mustafa Bey ibn-i Ahmed.

45/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kuyu Başı nâm mahalle sâkinlerinden Abdülbaki Çelebi ibn-i Bahreddin Efendi mahfil-i kazada Mehmed Paşa Mahallesi sâkinlerinden El-hac Hamdullah ibn-i Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i merkumede vâki' Alaca Hamam dimekle ma'rûf kârgîr hamamın kargir meremmetinde tahribi meremmeti mezbûr Hamdullah'ın üzerine olmak şartıyla târih-i kitâbdan sene tamamına deġin yedi bin akçeye mezbûr Hamdullah'a icâr idüb ol-dahi vech-i meşrûh üzere isticâr ve kabûl iyledi didikde gibbe't-tasdîki-şer'i ol-vechi ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhî mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min zilka'deti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Ali ibn-i Yusuf, Hızır Çelebi ibn-i Mahmud, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

45/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Karadayı Mahallesi sâkinlerinden Karaz ve İskender veledi İsbaryalı nâm zimmiler mahfil-i kazada işbu râfiü'l-kitâb Avanis veledi Yagop nâm zimmi mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb babamız mezbûr İsbaryalı'dan ırs-ı şer'î ile bize ve li-ebeveyn karındaşlarımız Azad ve Asvaradar nâm sagîrlere intikal iden mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Ali Çelebi mülkü ve bir tarafı İskender mülkü ve bir tarafı kendü mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki bâb fevkani ve iki bâb tahtânî odaları ve çardağı müştemil menzili cümle tevâbi' ve levâhıkıyla kendü hisselerimiz asâleten ve sagîran mezbûranın canib-i şer'-i şerîfden mensûb vasîleri olan merkum Karaz ve sagîrân mezbûranın hisselerini vesâyeten babamız mezbûr İsbaryalı'nın deyni için zimmi mersûm Avanis'e yüz yetmiş beş esedi guruşa bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslim-i mebi' mahdûd iyledik didiklerinde gibbe't-tasdîki-şer'î ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min zilhicceti's-şerîfe li-sene isneyn ve hamsi ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Mehmed bin Abdullah, ...Mehmed ibn-i Hasan, El-hac Mehmed bin Abdullah Efendi, Siyavuş bin Abdullah, El-hac Mehmed bin Hasan, Ebu İshak bin Mehmed, Avanis veledi Asvaradar.

45/3

Oldur ki Amasya mahallâtından Gökmedrese Mahallesi sâkinlerinden Receb bin İbrahim nâm kimesne mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûre müzâfâtından Karasenir nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Kalenderi İsmail nâm kimesnenin zevce-i metrûkeleri ve vâriseleri Aişe binti İlyas ve Hüsni binti Ramazan ve sülbiye kızları Fâtıma ve Aişe nâm hatûnlar mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûr Kalenderi babası İsmail benim babam İbrahim'in emmisi Recebi'n oğlu min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye vârisi olub müteveffâ-ı mezbûrdan ırs-ı şer' ile intikal iden

sehmimden bir esedi guruş ve beynimizde ilm-i şer' ile ma'lûm bir karasığır inek ve Bulduklu nâm karye tarafında vâki' bir tarafı Demirci bağı ve bir tarafı cebel ve bir tarafı Ali bağı ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bağ üzerine sulh olub bedel-i sulh olan bir esedi guruşu ve ineği ve bağı alub kabûl ve kabz idüb husûs-ı mezbûra müte'allik dav'âdan zimmetlerin ibrâ iyledim didikde gıbbe't-tasdîki-şer'i ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ışrîn min zilka'deti's-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Ali Halife ibn-i Abdülkadir, Es-seyyid Yusuf ibn-i Es-seyyid Hızır, Hüseyin Bey ibn-i Zülfikar, Sami bin Veli, Pir Ali bin İlyas.

46/1

Oldur ki Mahmiye-i Kostantiniyye mahallâtından Tahtaminâre Mahallesi'nden Mustafa Çelebi ibn-i Nasuh Ağa tarafından husûs-ı atıyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında Üstad Ali bin Murad ve Mehmed bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Osman bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada hâlâ Hâzine-i Rum defterdârı Murad Efendi zîde mecduhû hazretlerinin kaim-makamı Süleyman Efendi ibn-i Mustafa Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem müvekkil-i mezbûr Mustafa Çelebi'nin Eski Ezine Pazarı Nâhiyesi'nde mal gayb deyü merkum Süleyman Efendi kabz iylediği bargir ile ve sâir esbâbı nâhiye-yi mezbûr nâibi Ramazan Efendi'nin defteri mûcebince merkum Süleyman Efendi yedinden bi't-tamam alub kabz iyledim didikde gıbbe't-tasdîki-şer'i ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevm min zilhiccetî's-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mesud, El-hac Salih Dede , Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Ali Bey ibn-i Abdullah.

46/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Girne nâm karye sâkinlerinden Hasan Halife ibn-i Ömer mahfil-i kazada karye-i mezbûrede Ramazan bin Yusuf mahzarında

takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on dört gün mukaddem cuma gecesı mezbûr Ramazan karye-i mezbûrede vâki' sâkin olduğum evimin damında gördüm niçün geldi suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ramazan münkir olub merkum Hasan Halife'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olub mezbûr Ramazan merkum Hasan Halife'nin gece ile evinin damına gitmedüğüne istihlâf olundukda ol-dahî âla vefki'l-mes'ûl yemîni billahi te'alâ itmegın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis âşer mîn zilhicceti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdülnebi Efendi ibn-i Ahmed, Ali Bey ibn-i Veli, Ömer bin İbrahim, Mustafa bin Abdülnebi, Ebubekir bin Mustafa.

46/3

Oldur ki Kaza-i Vezirköprü müzâfâtından Akviran nâm karye sâkinlerinden Osman bin Süleyman nâm kimesne mahfil-i kazada yine karye-i mezbûrede işbu bâ'isü'l-kitâb Mahmud bin Abdullah nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb bin kırk sekiz senesinde kaza-i mezbûrede ihrâcı fermân olunan menzil ve hayratından Altı ve Taşlı Üyük nâm karyelerin menzil ve hayratına me'mûr iyledüb teslim için oğlum Abdullah mekkâri olub me'mûr iyledikde oğlum mezbûr Abdullah'dan senin menzil ve hayratı teslim idüb berâet-i zimmetin için bana menzil emminden temessük alıvireyim deyü doksan sekiz riyal guruş almışsın deyü merkum Mahmud üzerime şûhud zor? ikamet idüb benim seksen altı riyal guruşum aldı suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl merkum Mahmud cevâbında mersûm Osman bundan akdem husûs-ı mezkûr için emr-i şerîf ihrâc idüb zikr-i mürûr iden seksen altı guruşundan bir defa' da'vâ idüb benim ile dav'âyı mezkûresinde elli riyal guruş üzerine sulh olub bedel-i sulh mezkûr olan elli riyal guruşu yedimden bi't-tamam alub kabz idüb zimmetimi ibrâ iyledi deyü mazmun-ı takrîrine muvâfık hüccet-i şer'ıye ibraz idüb mersûm Osman'dan istintak olundukda fi'l-hakika mersûm Mahmud ile dav'âyı mezkûreden elli riyal guruş üzerine sulh oldum lâkin bedel-i sulh mezkûr elli riyal guruşun yigirmi riyal guruşunu merkum Mahmud'dan alub kabz eyldüm otuz riyal guruş zimmetinde kaldı didikde merkum Mahmud'dan takrîrine mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mustafa Ağa ibn-i Musa ve Hasan Bey ibn-i Piri nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika mersûm Osman bundan akdem merkum Mahmud ile dav'âyı mezkûresinde elli riyal guruş-ı kebir

üzerine sulh olub bedel-i sulh mezkûr elli riyal guruş-ı kebiri merkum Mahmud'dan bi't-tamam alub kabz iyledi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sAlis ve'l-ısrîn min şevallü'l-mükerrem li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Salih Dede, Mahmud Efendi ibn-i Himmet, El-hac Ali ibn-i İbrahim, Mustafa bin İbrahim.

47/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Hoca Süleyman Mahallesi sâkinlerinden Es-seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Es-seyyid Mehmed mahfil-i kazada Karadayı nâm mahallesâkinlerinden olub bundan akdem mürd olan Kasab Emir veledi İskender nâm zımminin sülbi kebir oğulları Kazar ve İskender nâm zımmiler mahzarlarında üzerlerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûran Kazar ve İskender'in babaları mürd mezbûrun zimmetinde çerağ yağı bahâsında yüz seksen beş esedi guruş hakkım vardır suâl olunub mürd mezbûrun muhallefât ve akd-i senedü'l-yevm .....taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûran Kazar ve İskender münkirân olub merkum Es-seyyid Hüseyin Çelebi'den sıdk-ı makaline beyinne taleb olundukda udûl-i müslimînden El-hac Resul ibn-i Bali ve Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika merkum Es-seyyid Hüseyin Çelebi mürd mezbûr çerağ yağı için bizim huzûrumuzda yüz seksen beş esedi guruş virdi kable'l-edâ mürd olub zimmetinde kaldı biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îyye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis mîn zilhicceti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi ibn-i İbrahim, Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Hüseyin bin Ahmed.

47/2

Oldur ki Amasya müzâfâtından Karasenir nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Kalender nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi ve vârisesi Hüsni binti Ramazan mahfil-i kazada müteveffâ-ı mezbûrun diger zevcesi Aişe binti İsmail ve sülbiye kızları Fâtıma ve Aişe ve min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye vârisi olan Receb bin İbrahim nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûr zevcem Kalender'in zimmetinde olan beş esedi gurus mihr-i mü'eccel ve on esedi gurus semen sehmin mezbûr Kalender'in muhalledâtinâ vâz'-ı yed olan merkumân Aişe ve Fâtıma ve min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye vârisi olan Receb yedinden bi't-tamam alub kabz idüb husûs-ı mezbûra müte'allik dav'âdan zimmetlerin ibrâ iyledim didikde didikde gibbe't-tasdîki-şer'î ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ışrîn min zilka'deti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Ali ibn-i Abdülkadir El-hatib, Es-seyyid Yusuf ibn-i Hamza, Hüseyin Bey ibn-i Zülfikâr, Sefer ibn-i ...., Mustafa Çelebi Ser-muhzırân, Sami bin Veli, Pir Ali ibn-i İlyas

47/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Karadayı nâm mahalle sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Hasan Çelebi ibn-i Memi Bey nâm kimesnenin sülbiye kızları Aişe ve İsmihan nâm hatunlar taraflarından husûs-ı âtiyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'î câhid mahzarında Hüseyin Halife ibn-i Yusuf ve Ali bin İlyas nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Hasan Bey ibn-i Resul mahfil-i kazada mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Argiya veledi Agop nâm zımmi ve Melike binti İlksan nâm zımmîye mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûr Hasan Halife hayatında mezbûr Argiya ve mezbûre Melike'ye emânet vaz' idüb ba'de vefât ırs-ı şer' ile müvekkilât-ı mezbûrtâna intikal iden bakır evâmisini ve sâir eşyamı mezbûr Argiya ve mezbûre Melike'den vekâletim hasebiyle alub kabz iyledim didikde didikde gibbe't-tasdîki-şer'î ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sAlis ve'l-ışrîn min şevvalü'l-mükerrem li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi bin Es-seyyid Mesud, Hüseyin Ağa ibn-i Abdullah, Osman Ağa ibn-i Mahmud Kethüdâ-ı Şehr, Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa.

48/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Hasan Beşe nâm müteveffânın sülbiye kızları Aişe ve Emine nâm sagîrelerin kibel-i şer'ide mensûb eve vasîleri olan vâlideleri Safiye binti Abdullah nâm hatûn mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb sagîrtân mezbûrtan Aişe ve Emine'nin nafaka ve kisveleri ve sâir levâzım-ı zarûriyeleri içün cânib-i şer'ide yevmi üç akçe takdir olunmak taleb iderim didikde sagîrtân mezbûrtân Aişe ve Emine'ye babaları müteveffâ-ı merkum Hasan Beşe'den intikal iden mallarından nafaka ve kisveleri ve sâir levâzım-ı zarûriyeleri içün târih-i kitâbda yevmi üç akçe takdir olunub inde'l-ihyâc istidâneye vakt-i zaferde rücû'a mezbûre Safiye'ye izn virülüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâmin ve'l-ısrîn min şevvalü'l-mükerrrem li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Hasan bin Ahmed, Maden bin Mesud, Yusuf bin Abdullah.

48/2

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kurşunlu Mahallesi'nde sâkin Emine binti Mehmed Halife nâm Hatun mahfil-i kazada işbu bâ'isü'l-kitâb Ali Ağa ibn-i ( ) mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûrede olub bundan akdem vefât iden Çinizâde Mustafa Efendi'nin sülbi oğlu Mehmed'in tasarrufunda olan bağ ve değirmenden hakkımı mezbûr Mehmed'den dav'â ve taleb ve ahz ve kabza ve bana isâle ve ahz ve kabz mütevakkıf olduğu umûrun cümlesine lede'l-hükkâmî'l-kirâm mürâfa'a ve muhâsamaya mûmâ-ileyh Ali Ağa cânibimden vekil ve nâ'ib-i münâb tesbit iyledim didikde mûmâ ileyh Ali Ağa dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzimesini edâya müte'ahhid olmağın mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdî ve'l-ısrîn min zilhiceti'ş-şerîfe li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Salih Dede ibn-i ( ), El-hac Mehmed ibn-i ....., Abdülnebi ibn-i Nasuh, Yusuf bin Abdullah.

48/3

Mahmiye-i Amasya mahallâtından El-hac Hamza Mahallesi'nde sâkine olan Fâtıma binti Mehmed Halife nâm hatûn mahfil-i kazada işbu bâ'isü'l-kitâb Ali Ağa ibn-i ( ) mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûrede olub bundan akdem vefât iden Hüsñüzâde Mustafa Efendi'nin sülbi oğlu Mehmed'in tasarrufunda olan bağ ve değirmenden hakkımı mezbur Mehmed'den dav'â ve taleb ve ahz ve kabza ve bana isâle ve ahz ve kabz mütevâkkıf olduğu umûrun cümlesine ve lede'hükkâmi'l-kirâm mürâfa'a ve muhâsamaya cânibimden vekil ve nâ'ib-i münâb tesbit iyledim didikde mûmâ ileyh Ali Ağa dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya müte'ahhid olmağın mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdî ve'l-ısrîn min zilhicceti'ş-şerîfe li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Salih Dede ibn-i Abdullah, El-hac Mehmed ibn-i ....., Abdülnebi ibn-i Nasuh, Yusuf bin Abdullah.

49/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından El-hac İlyas Mahallesi'nde sâkine Emine binti Hacı Bey tarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında Mustafa Efendi ibn-i Hüsam ve Ömer bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Pir Mehmed bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb Veli Dede ibn-i Ali Dede mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûre Emine mahmiye-i mezbûre kurbünde Çalâk nâm mevzi'de vâki' bir tarafı Devirhan bağı ve bir tarafı Mustafa bağı ve bir tarafı Memi bağı ve Ahmed bağları ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd mülk bağıını merkurum Veli Dede'ye yüz iki riyal guraşa tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bat-ı sahîh-i şer'-iye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iyledim didikde vekil-i merkurum Pir Mehmed'in bi'l-vekâle câri olan ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırrı lehü'l-mezbûr Veli dede vicâhen kabûl ve şifâhen tasdîk ve tahkik

itmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdi ve'l-ısrîn min zilhicceti's-şerîfe li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Köçek Mehmed Dede ibn-i Pervane, Yusuf Dede ibn-i Mehmed, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Yusuf bin Abdullah El-muhzır.

49/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından .....Mahallesi'nde sâkine İsmihani binti Bali nâm hatûn tarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında mezbûre ma'rifeti şer'îye ile ârifân olan Hüseyin bin Orhan ve Ömer bin Receb nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan zevci Mehmed Çavuş mahfil-i kazada karye-i mezbûre sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Seyyid Mehmed Çelebi ibn-i Abdülaziz Efendi mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûre İsmihani karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Ağaoğulları bağları ve iki tarafı Abdülgani Efendi değirmen çarkı ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir tahta mülk bağıni eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle yigirmi üç esedi guruşa merkum Seyyid Mehmed Çelebi'ye bey'-i bat-ı sahîh ile bey' ve kabz-ı semen ma'dûd ve teslim-i mebî'-i mahdûd iyledi didikde vekil-i mersûma bi'l-vekâle câri olan ikrârında merkum Seyyid Mehmed Çelebi bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkik idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sadis min zilhicceti's-şerîfe li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mustafa Çelebi ibn-i Es-seyyid Hacı Kasım, Mehmed Çelebi ibn-i İbrahim, Mehmed Çelebi ibn-i Abdurrahman, El-hac Bekir bin İbrahim, Abdullah ibn-i Ahmed.

49/3

Oldur ki Amasya mahallâtından Kazgancı nâm mahalle sâkinlerinden Mehmed Çelebi ibn-i Ali mahfil-i kazada zevce-i medhûlün-bihâsı olan işbu rafîü'l-kitâb Servinaz binti Abdullah mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Bedreddin oğlu mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı eski hamâm ile mahdûd iki bâb beyt-i süflimi ve bahçemi müştemil mülk menzilimi cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla yigirmi

sekiz bin akçe bey‘-i bat ile bey‘ ve teslim idüb ol-dahi iştira ve kabz iyledikten sonra meblağı merkurdan on iki bin akçesini mezkûre Servinaz’ın zimmetinde mihr-i mü‘eccelden deynim olan on iki bin akçesi mukabilinde takâs idüb bâki kalan on altı akçesini mezkûre Servinaz yedinden alub kabz iyledim ba‘de’l-yevm menzil-i merkur mezkûre Servinaz’ın mülkü ahzı ve hakk-ı sarfidır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe’t-tasdîki-şer‘i ol-vechi ve’t-tahkiki’l-meri‘ el-şifâhî mâ-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sani ve’l-ısrîn min zilhicce li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

El-hac Hızır Efendi ibn-i El-hac Mehmed, Es-seyyid Hasan ibn-i Kara Ahmed, Murad Ağa ibn-i Abdullah, Hasan Bey ibn-i Hüseyin Beşe, Ebubekir ibn-i Hamza.

50/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kuşluzâde nâm mahalle sâkinlerinden fahrü’l-akrân Ali Ağa ibn-i Hamza mahfil-i kazada kaza-i Küplühisar’dan Veli bin Maksud nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Veli bundan akdem çiftlik kethüdâm olub benim kendü mahsûlümden yetmiş üç riyal guruşluk arpayı bey‘ idüb otuz üç guruşunu bana teslim idüb zimmetinde kırk riyal guruşum kalmış idi el-haletü hâzâ on riyal guruş dahi mezbûr Veli’den yedimizde ilmi şer‘iye ile ma‘lûm iki sığır ineği alub mâ‘adâ zimmetinde otuz riyal guruşum kaldı suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Veli fi’l-hakika Ali Ağa’ya bey‘ iyledüğüm mahsulü bahâsında otuz riyal guruş deynim kaldı deyü ikrâr ile cevâb virmegin mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâni ve’l-ısrîn min zilhicce’ti-ş-şerîfe li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

El-hac Mustafa ibn-i El-imâm, Mehmed Çelebi ibn-i Yusuf Beşe, Es-seyyid Hasan ibn-i Abdullah ....., Abdülnebi ibn-i Nasuh.

50/2

Hâliya Livâ-yı Amasya’ya ber vechi arpalık mutasarrıf olan emirü’l-ümerâi’l-kirâm Ahmed Paşa dâme ikbâlehû hazretlerinin tarafı âlîlerinden kıdvetü’l-akrân Gazanfer Ağa mahfil-i kazada Amasya keferesinden Sard veledi Asvadar ve Argana veledi Hanudbaş ve Melas veledi Uzun ( ) nâm zımmiler mahzarlarında takrîr-i kelâm livâ-yı mezbûr bin elli

iki senesi zilkadesinin on beşinci gününde paşa-yı mûmâ ileyh hazretlerine emr-i şerîf ile tevcih olunub sene-i mezbûre martı dahi sene-i mezbûre zilhiccesinin on dokuzuncu günü vâki' olub mezbûrûnun .....yeri mûmâ ileyh paşa hazretlerine düşmüş iken virmekte ta'allül iderler suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûrûn Sard ve Argana ve Melas cevâblarında sene-i mezbûre martında zimmetimizde edâsı lâzım olan .....sene-i mezbûre martı dâhil olmazdan seksen gün mukaddem sâbıka livâ-yı mezbûra mutasarrıf olan Murtaza Paşa bilâ izn-i şer'îye bizden bi't-tamam aldı didiklerinde mâ vâki' .....bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ışrîn min zilhicceti's-şerîfe li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ramazan Efendi ibn-i El-hac Süleyman, Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mesud, Osman Ağa ibn-i Ali, Abdülnebi ibn-i Nasuh.

50/3

Mahmiye-i Amasya mahallâtından mahalle-i Sevadiye sâkinlerinden Musa bin Abdi mahfil-i kazada karye-i Ebubekir sâkinlerinden Hacı bin İbrahim nâm kimse mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelim idüb mezbûr Hacı'nın babası merhum İbrahime hâl-i hayâtında karzı yigirmi beş esedi gurus virmiş idim kable'l-edâ vefât itmekle zimmetindedir suâl olunmak taleb iderim didikde gıbb's-suâl mezbûr İbrahim inkâr ile cevâb virüb merhum Musa'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udül-i müslimînden Hüseyin bin Hasan ve Seyyid Mustafa bin Mirza nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika mezbûr Musa merhum Hacı'nın babası mersûm İbrahim karzı yigirmi beş esedi gurus virüb ol-dahialub vefât itmekle zimmetinde kaldı biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de't-ta'dîl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis min zilhicceti's-şerîfe li sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mahmud bin Ahmed, Hızır bin Mehmed, Musa bin Hüseyin ve gayruhim.

51/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Arucak nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Hoca nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi ve vârise bâ'isü'l-kitâb Kaya Paşa binti Murad nâm hatûn mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûrede beytü'l-mâl emini olub müteveffâ-ı merkumun muhallefâtına ve vaz'ü'l-yed olan Mehmed Ağa ibn-i Abdullah mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı merkumun zimmetinde beş bin akçe mihr-i mü'eccelim vardur mezbûr Mehme Ağa Bekir Ağa vaz'-ı yed iyledüğü muhallefât muvâcehesinde alıvirilmesin taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Ağa muhallefât-ı mezbûreye vaz'ü'l-yed olduğuna mu'arrif olub lâkin beş bin akçe mihr-i müsemâyı alduğunu münkir olucak mezbûre Kaya Paşa'nın vekili babası Murad olub müteveffâ-ı merkum Hoca'nın vekili İbrahim nâm kimesne olub tarafeynin rızâlarıyla hüsn-i akde bizim huzûrumuzda beş bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiye olunub anın üzerine akd olundu biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îyye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sadis min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hacı Hüseyin Bey ibn-i Mustafa, Hasan Efendi bin Ebubekir, Hüseyin bin Hacı Ahmed, Mehmed bin Ahmed.

51/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Meramil nâm karye sâkinlerinden İlyas bin Kasım nâm kimesne mahfil-i kazada yine karye-i mezbûrede işbu bâ'isü'l-kitâb Himmet bin Ramazan nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb ben ahırımızda iken târih-i kitâbdan beş gün mukaddem cuma gecesi karye-i mezbûrede vâki' evinin duvarını yarmışlar mazannam mezbûr Himmet'dir suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl merkum Himmet münkir olub merkum İlyas'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundundukda ikamet-i beyyineden âciz olucak mezbûr Himmet merkum İlyas'ın karye-i mezbûrede vâki' evini yarmaduğuna istihlâf olundukda ol-dahialâ vefki'l-mes'ûl yemîni billahi te'alâ idüb mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni mîn el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Salih Dede ibn-i Abdülmennan, İsmail ibn-i Abdullah, El-hac Receb ibn-i Hasan, Ali bin Mahmud.

51/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Meramil nâm karye sâkinlerinden İlyas bin Kasım nâm kimesne mahfil-i kazada yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed bin Hızır nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb ben ahırda iken târih-i kitâbdan beş gün mukaddem Cuma gecesi karye-i mezbûrede vâki' evimin duvarını yarub evime girmiş suâl olunmak taleb iderim didikde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed .....inkâr ile cevâb virüb merkum İlyas'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olub mezbûr Mehmed merkum İlyas'ın evini yarmaduğuna ve gece ile merkum İlyas'ın evine girmediğuna ba'de'l-istihlâf yemîni billâhi te'alâ itmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Salih Dede ibn-i Abdullah, İsmail Ağa ibn-i Abdullah, El-hac Receb ibn-i Hasan, Ali bin Mahmud.

52/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Gökmedrese Mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Mehmed Halife nâm kimesne mahfil-i kazada mahalle-i Kurşunlu sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Mustafa Efendi ibn-i Çepni Hüsâm nâm kimesnenin sülbi kebir oğlu Mehmed ve sülbiye kebir kızı Aişe nâm hatûn tarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyâna tasdîk vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında Abdullah Dede ibn-i Mustafa ve El-hac İbrahim ibn-i Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan El-hac İbrahim ibn-i İsmail nâm kimesneler mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûr Mustafa Efendi'nin oğlu merkum Mehmed Çelebi ve merkume Aişe ile olan Memi Dede Tekkesi kurbünde vâki' inde'l-ahâlî ma'lûmü'l-hudûd Paşa bağı demekle ma'rûf bağı dav'âsından fariğ olub zimmetlerini husûs-ı mekûra müte'allik dav'â ve nizâ' itmeden ibrâ-ı âmm ile ibrâ ve iskat-ı tâm ile iskat iyledim

didikde gıbbe't-tasdîki'ser'î'ül-mu'teber mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min el-muharremü'l-harâmli-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman Ağa ibn-i Mehmed, Mahmud Bey bin Veli, Hızır Çavuş ibn-i Mustafa Efendi, Musli Halife ibn-i Mehmed, İbrahim Dede ibn-i Mustafa, Mustafa bin Himmet.

52/2

Oldur ki ber vechi arpalık Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan Ahmed Paşa dâme ikbâlehû hazretleri tarafından husûs-ı atıyyü'l-beyân şer'le teftişe mübâşir ta'yîn olunan Mahmud Ağa ibn-i Abdullah mahfil-i kazada karye-i Kurnaz sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Hasan bin Avs nâm kimesne nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb işbu hazırân-ı bi'l-meclis olan Abdi ibn-i Mahmud nâm kimesne karye-i mezbûrede Hamza nâm kimesnenin evinden ferace ve kazan ve sâir eşyayı sirka iyledüğünde mezbûr Hasan bile etmiş suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hasan inkâr ile cevâb virüb merkum Abdi'den istintak olundukda mesfûr Hamza'nın ferace ve sâir eşyayı evinden ben sirka iyledim mezbûr Hasan benimle bile değil idi ve zikr olunan sirkada alâka ve medhâli yokdur didikde mâ vâki' bi'-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min el-muharremü'l-harâm li sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Salih Dede ibn-i Abdullah, İsmail Ağa ibn-i Hasan, Ali bin Mahmud, Receb bin Mustafa, Abdi bin Abdullah.

52/3

Ber vech-i arpalık Amasya sancağına mutasarrıf olan Ahmed Paşa dâme ikbâlehû hazretleri husûs-ı atıyyü'l-beyân şer'le teftişe mübâşir ta'yîn olunan Mahmud Ağa ibn-i Abdullah mahfil-i kazada karye-i Değirmen Deresi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Sefer nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb işbu hazırân-ı bi'l-meclis olan Abdi bin Mahmud nâm kimesne karye-i .....Himmet nâm kimesnenin evinden ferace ve kazan ve sâir eşyayı sirka iyledüğünde mezbûr Mehmed bile iylemiş suâl olunma taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed inkâr ile cevâb virüb merkum Abdi'den istintak olundukda mesfûr Himmet'in ferace ve kazan ve sâir eşyasını ben sirka iyledim

mezbûr Mehmed benim ile bile değil idi zikr olunan sirkada alâka ve medhâli yokdur didikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Salih Dede ibn-i Abdullah, İsmail Ağa ibn-i Abdullah, El-hac Receb bin Hasan, Ali bin Mahmud, Receb bin Mustafa ve gayruhim

52/4

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Pirinççi Mahallesi sâkinlerinden Mustafa bin Hasan nâm kimesne mahfil-i kazada Şamice Mahallesi sâkinlerinden Osman Bey ibn-i Mehmed Nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb işbu kabzası siyah .....ve kabzasının etrafı ve .....sim .....üç taş olub ortasında olan taş şişhane ve akik ve etrafında olan taşlar beyaz billur ve kınının etrafı ve dibi sim olub ortası siyah sığağı olan hançer benim mülküm olub bin elli iki senesi ramazan-ı şerîfide Kurnaz nâm karyede mülkümden zayi' oldu hâlâ mezbûr Osman Bey'in yedinde buldum suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Osman Bey işbu hançeri sene-yi mezbûre zilka'desinde .....dört guruşa iştirâ iyledüm merkur Mustafa'nın mülkü olub mülkünden zayi' olduğu ma'lûmum değildir didikde merkur Mustafa'dan takrîrine mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Musa Çelebi ibn-i Abdullah ve Yusuf bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika işbu kabzası siyah .....ve kabzasının etrafı .....sim ve diyesinden? üç taş ortasında olan şişhane akik ve iki tarafında olan taşlar billur ve kınının dahi etrafı ve dibi sim olub ortası siyah sığağı olan hançer merkur Mustafa'nın mülkü olub târih-i mezbûrda karye-i mezbûrede mülkünden zayi' oldu biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şerâitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra merkur Mustafa sâlifü'z-zikr hançeri ahire bey' ve hibe ve vücûh-ı ihrâcdan bir vechle mülkünden ihrâc itmedüğüne ba'de'l-istihlâf yemin-i billâh-i te'alâ idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sadis min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman bin Mahmud, Maden bin Mesud, Osman Ağa ibn-i Ahmed, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi.

53/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından mahalle-i Devehane'de sâkin .....bin Hızır Efendi ve İbrahim ibn-i El-hac Mehmed mahfil-i kazada mahalle-i Camî-i Enderun'da sâkin Mehmed bin Şaban nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr Mehmed'e İstanbul'da bey' idüb akçesin .....içün emânet tarîkiyle beş rub'luk kıta' virüb mezbûr Mehmed dahi zikr olunan beş rubl'uk kıta'mı yetmiş sekiz esedi guruşu İstanbul'da bey' idüb otuz riyal guruşunu bana virüb mâ'adâsı hurde akçe olmak ile yine İstanbul'da kırk üç esedi guruşu .....deyü mezbûr Mehmed'e emânet tarîkiyle kırk üç esedi guruşluk akçe teslim iyledim zimmetinde kaldı suâl olunmak taleb iderim didikde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed cevâbında müşârün-ileyh Hızır Efendi'nin kırk üç esedi guruşluk akçesi İstanbul'da odam açılıb kendü mâlım ile sirka olundu didikde müşârün-ileyh Hızır Efendi'den istintak olundukda mezbûr Mehmed'in İstanbul'da odası açılduğunu i'tirâf idüb lâkin mezbûr Mehmed'in mâlıyla zikr olunan kırk üç esedi guruşluk akçesi dahi kendü mâlıyla sirka olunduğuna istihlâf olundukda ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemini billâhi idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-aşer min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Abdülseyyah ibn-i Sad Efendi, Mehmed Efendi ibn-i Muslihuddin, Ali Ağa ibn-i Sadri Çavuş, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi.

54/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Yakutiye Mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Hanım binti Ali Paşa nâm hatûn mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb ben Hafız Çelebi ibn-i ( ) nâm kimesnenin zevcesi ve menkûhası olub altı aydan berü zevcem merkur Hafız Çelebi aher diyara gidüb bana kisve ve kisve makulesinde bir habbe koyub nafaka ve kisveye şart-ı ihtiyâcım olmağın kıbel-i şer'iden takdir olunmak taleb iderim didikde mezbûre Hanım merkur Hafız Çelebi'nin zevcesi ve menkûhası olduğı sikat-ı ahyârdan cemm-i gâfir ihbârıyla sâbit ve zâhir olub ve mezbûre Hanım nafaka ve kisve

mukabelesinde bir habbe komaduğuna ba'de'l-istihlâf yemini billâh-i te'alâ iyledikten sonra mezbûre Hanım'ın nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesiyçün yevmi yigirmi akçe takdir olunub istidaneye ve vakt-i zarûretde merkum Hafız Çelebi'ye rücû'a izn virülüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi gurre min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Bey ibn-i Ali Bey, Es-seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Hasan, Ahmed bin Müstehab, Yusuf bin Abdullah, Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed, Abdülnebi Çelebi ibn-i Ahmed.

54/2

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzâde nâm mahalle sâkinlerinden İlksan veledi Ander nâm zımmi mahfil-i kazada .....sâkinlerinden Mehmed Beşe ibn-i Hüseyin Beşe mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Yagop zımmi mülkü ve bir tarafı Serkis zımmi mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir otağı ve çardağı ve ahuru müştemil mülk menzili ve yine mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Kara Birûni mülkü ve üç tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd mülk bahçemi mezbûr Mehmed Beşe'ye deynim olan ikiyüz riyal guruş mukabelesinde mukassa iyledim ba'de'l-yevm zikr olunan menzil ve bahçe mezbûr Mehmed Beşe'nin mülk müşterâsıdır keyfemâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı merkum İlksan'ı ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırr-ı lehü'l-mezbûr Mehmed Beşe bi'l-muvâcehe tasdîk be bi'l-müşâfehe tahkik idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Çelebi bini Veli, El-hac Mehmed bin Mahmud, Nasuh Çelebi ibn-i Murad Bey, El-hac Mustafa Dede ibn-i Mesud.

54/3

Oldur ki ber vechi arpalık Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan Ahmed Paşa dâme ikbâlehû hazretleri taraf-ı âlîlerinden husûs-ı atıyyü'l-beyân şer'îyle teftişe mübâşir olan Ali Bey ibn-i Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada Boz Geldiklan Kazası'na tabi'

Kalecik nâm karye sâkinlerinden Mustafa bin Nasuh nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan üç sene mukaddem karye-i mezbûrede merkur Mustafa sülbi oğlu Nasuh nâm sagîrin üzerine ırabe? (gurab) uğradub fevt olmuş suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında benim oğlum sagîr mezbûr Nasuh ....vefât üzerine gurab uğrayub veft olmuş değildir didikde merkur Ali Bey'den takrîrine muvâfik beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olmağın merkur Mustafa oğlu sagîrmezbûr Nasuh üzerine gurab uğradub fevt olmaduğuna istihlâf olundukda ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'alâ idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' aşer min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i Gavs, Ebubekir Çelebi ibn-i Mustafa, Ebubekir ibn-i Mehmed, Mustafa bin Mesud, Hüdayi ibn-i Nasuh.

54/4

Mahmiye-i Kostantiniyye mahallâtından Kurukavak nâm mahalle sâkinlerinden Ali Çavuş ibn-i ( ) nâm kimesne tarafından husûs-ı atıyyü'z-zikre vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında Mustafa Efendi ibn-i Mehmed Efendi ve Hasan Ağa ibn-i Hüseyin Ağa şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Yusuf bin Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kurşunlu nâm mahalle sâkinlerinden Neslihan bin Mehmed Ağa mahzarında takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûr Ali Çavuş mesfûre Neslihan Hatûn'un zevci olub mezbûr Neslihan mihrinden iddet-i nafakasından fariğa olub .....vekâletim hasebiyle mezbûre Neslihan'ı vech-i meşrûh üzere hul' iyledim didikde vekil mersûm kelimât-ı meşrûhesinde mezbûre Neslihan vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkik idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis aşer min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i Gavs, Ramazan Efendi ibn-i El-hac Süleyman, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi bin Nasuh.

55/1

Kaza-i Samsun'da vâki' Arzi Çelebi Medresesi'nde berât-ı pâdişâhî ile mu'id olan Ebubekir Efendi ibn-i Ahmed meclis-i şeriî hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu bâ'isü'l-kitâb Es-seyyid Süleyman Efendi ibn-i Mennan mahzarında ikrâr vetakrîr-i kelâm idüb bundan akdem müderris-i mezbûrenin iadesi berât-ı pâdişâhî ile mezbûr Es-seyyid Süleyman Efendi'nin üzerinde olub lâkin ba'de ben medrese-i mezbûrenin iadesini mezbûr Süleyman Efendi'nin üzerinden almak ile meşrûta olan Çakırlar nâm karyenin mahsûlünden nizâ'ımız olmuş idi el-hâletü hâzihi mabeynimizde muslihûn tavassut idüb karye-i mezbûrenin mahsûlüne ba'de'l-yevm mezbûr Es-seyyid Süleyman Efendi ile bir vech-i iştirak mutasarrıf olmak üzere sulh oldum didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î'l-mu'teber mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis aşer min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mesud, Ali Ağa ibn-i Sadri Çavuş, ...Çelebi ibn-i Ali Çelebi.

55/2

Oldur ki Gelkiras Kazası'na tabi' Nökerani nâm karye sâkinlerinden Receb bin Sinan nâm kimesne mahfil-i kazada Amasya Kazası'na tabi Ulus nâm karye sâkinlerinden Ahmed bin Abdülnebi nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ahmed karye-i mezbûrede târih-i kitâbdan üç gün mukaddem beni kılıç arkasıyla darb eyldi suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ahmed münkir olub merkum Receb'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Osman bin Mehmed ve Ahmed bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika mezbûr Ahmed merkum Receb'i karye-i mezbûrede bizim huzûrumuzda kılıç arkasıyla darb iyledi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunun yed-i tâlibe vaz' olunub tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis min el-muharremü'l-harâm li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mahmud Bey ibn-i Veli, Osman Ağa Kethüdâ-ı Kal'a, Ahmed Ağa ibn-i Hüseyin, Veli Bey ibn-i Mehmed, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed.

55/3

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden Murad Beşe ibn-i Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb cârim olan Mehmed bin İbrahim hâlâ bir fırın ihdâs iyledi ateş yakduğunda duhanının menzilime zararı vardır odamda ve çardağında durulmaz canib-i şer'iden üzerine nâib ve mi'mâr irsâl olunub zararı müşâhede olunmak taleb iderim didikde canib-i şer'iden Mehmed Halife ibn-i Veli ve enbiya ve ....olan El-hac Mustafa ibn-i Hüdaverdi ve Üstad Sefer ibn-i Abdullah zeyl-i kitâbda mestûrû'l-esâmi olan bi-garaz müslimânlar ile mevzi'-i mezkûra irsâl olunub irsâl iylediklerinde fi'l-vâki' mezbûr Mehmed ihdâs iyledüğü fırının duhanı merkum Murad Beşe'nin evine zararı olduğunu mezbûr Mehmed Halife ve mezbûrân El-hac Mustafa ve Üstad Sefer gelüb meclis-i şer'ide ihbâr itmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni aşer min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mustafa Beşe ibn-i Abdullah, Mehmed Beşe ibn-i Abdullah, Ali Beşe ibn-i Abdullah, İbrahim Beşe ibn-i Abdülnebi.

56/1

Avanis zımmının hüccetidir.

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kamerüddin Mahallesi sâkinlerinden Yakub bin Süleyman nâm .....mahfil-i kazada Devehane Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem mürd olan Avanis nâm zımmının sülbi oğlu Serkis nâm sagîrin cânib-i şer'ide mensûbe vasîsi olan vâlidesi Şahbule nâm zimmiye mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb cihet-i karz-ı şer'ide mürd mezbûr Avanis zimmetinde olan seksen esedi guruşu vasî-i merkum Şahbule yedinden alub kabz iyledüm gibbe't-tasdîki-şer'i ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsi ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mesud, Ramazan Efendi El-kadı, Mustafa bin Abdülnebi, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Yusuf bin Abdullah.

56/2

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Devehane Mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazada mahalle-i mezbûreden olub bundan akdem mürd olan Avanis nâm zımmının sülbi oğlu Serkis nâm sagîrin cânib-i şer'ide mensûbe vasîsi olan vâlidesi Şahbule nâm zımmi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb cihet-i karz-ı şer'ide mezbûr Avanis zimmetinde altmış riyal guruşu vasî-i merkum Şahbule yedinden bi't-tamam alub kabz iyledim didikde gıbbe't-tasdîki-şer'î ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsi ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi Çelebi ibn-i Nasuh, Yusuf bin Abdullah.

56/3

Boz Geldiklan Kazası'na tabi' Cuma nâm karye sâkinlerinden bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Hızır nâm kimesne mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya'da beytü'l-mâl emini olub mahmiye-i mezbûrede mahalle-i Çarıklı'da vefât iden Mehmed Halife ibn-i Mustafa nâm kimesnenin muhallefâtına vâzî'ü'l-yed Mehmed Ağa ibn-i Abdullah mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûr Mehmed Halife'nin babası merkum Mustafa'nın babası İlyas yine babam mersûm Hızır ile li-ebeveyn karındaş olub usûbe-i nesebiyye cihetiyle verâseti bana münhâsıra olmak ile müteveffâ-ı mezbûrun merkum Merkum Mehmed Ağa yedinde olan muhallefâtı taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Ağa müteveffâ-ı mezbûrun muhallefâtına vâzî'ü'l-yed inkâr itdikde müddei mezkûr Mehmed'den dav'âya mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Davud bin Ali ve Satılmış bin Bali nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-vâki' müddei mezkûr Mehmed'in babası mersûm Hızır müteveffâ-ı mezbûr Mehmed Çelebi'nin babası mesfûr Mustafa'nın babası İlyas ile li-ebeveyn karındaşdır babaları ismi Murad'dır ve anaları ismi Hacı

Kadın'dır maskat-ı res'leri karye-i mesfûredir müddei mezkûr müteveffâ-ı mezbûr Mehmed Halife'nin usûbe-i nesebiyye cihetiyle vârisidir müddei mezkûr Mehmed'den gayri müteveffâ-ı mezbûr Mehmed Halife'nin hiç varîsi yokdur biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mustafa Çelebi ibn-i İbrahim, Hüseyin bin Ahmed, Mustafa bin Kasım, Abdülnebi Çelebi ibn-i Ahmed, Nebi bin Nasuh ve gayruhim.

56/4

Mahmiye-i Amasya'da vâki' mevlevihanede sâkin fahrü's-sulehâ Açık Baş İsmail Çelebi nâm kimesne mahfil-i kazada işbu bâ'isü'l-kitâb Livâ-yı Amasya'da vâki' Havass Hatûn ibn-i Mehmed Ağa'nın vekili olub havass-ı mezbûre zabiti olan Ali Bey ibn-i El-hac nâm kimesne mahzarında ikrâr idüb işbu yedimde olan divân tezkiresi mücebince havass-ı mezbûr mâlından bin elli senesinde müstahak olduğum yevmi üç akçe vâzifem ki senevi bin seksen akçe ider meblâğ-ı mezbûru bin elli bir senesi mahsûlünden merkum Ali Bey yedinden bi't-tamam alub kabz iyledüm didikde gibbe't-tasdîki-şer'î ol-vicâhî mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsi ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Sefer Çelebi bin Ali, Hüseyin Ağa bin Ali, Abdülnebi bin Nasuh, Yusuf bin Abdullah ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

57/1

Oldur ki Amasya mahallâtından Köprübaşı nâm mahalle sâkinlerinden Melike binti Mustafa Subaşı nâm hatûn tarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında ma'rifet-i şer'îye ile ârifân olan Hamza bin Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan mezbûre Melike Hatun'un sülbi oğlu Hasan bin Hüseyin Beşe nâm kimesne mahfil-i kazada işbu bâ'isü'l-kitâb Ebubekir ibn-i Mehmed Çavuş'un mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim ve vâlidem

mezbûre Melike Hatun mahmiye-i mezbûre müzâfâtından Kuşcu nâm karyede vâki' bir tarafı Veli mülkü ve iki tarafı müşteri-i merkum Ebubekir Efendi bahçesi ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd mülk bahçemi merkum Ebubekir Efendi'ye beş esedi guruş ile on iki keyl buğday tarafından icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iyledim didikde gıbbe't-tasdîki-şer'î ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsi ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mustafa bin Mehmed, Ali Çelebi ibn-i Mahmud, Hamza bin Keyvan, Abdibin Murad.

57/2

Oldur ki Eyâlet-i Rum'da vâki' evkaf ve emlâk mürûr-u eyyâm ve şuhûr ile harâbe-i müşrif olub imâret ashâbı yedlerinde olmaduğuna binâ'en tefahhus olunmak için bi'l-fi'il defterdâr hâzine-i Rum ve muharrer-i mülk merkum olan kıdvetü'l-erbâbi ve'l-ikbâl umdetü ashâbü'l-mecd ve'l-iclâl izzetlü Murad Efendi dâme ulüvvuhû hazretlerine hitâben emr-i celilü'l-kadr sultan-i varid olunmağın ber-mûceb fermân-ı âlî mumâ-ileyh defterdâr efendi hazretleri husûs-ı mezbûra mütevellî ta'yîn buyurulan umdetü'l-vülât Mevlâna İbrahim Efendi Hazretleri zîde fazlehû mübâşir nasb buyurulan kıdvetü'l-emâcid Ali Ağa Hüseyin tefahhusunda medine-i Amasya'da vâki' Merhum Mehmed Paşa Camî-i Şerîfi ve medresesi ve imâreti üzerine varub âkd-i meclis-i şer' idüb bu mukırr hâzır iken merhûm müşârün-ileyh Mehmed Paşa evkafına mütevellî olub evkaf-ı mezkûreye vâz'-ı yed müstehak olan Hızır Bey ihzâr idüb zikr-i mürûr iden camî-i şerîf ve imâret keşf olundukda camî-i mezbûrun .....olmayub .....kilimleri köhne olub ve imâret-i mezbûrede kazgan ve tas ve kılarında zâhire namından bir şey olmayub mütevellî merkum Hızır Bey imâret-i mezbûrda ta'am-ı tabh olunub ber-mûceb şart-ı vakfa talebe ve fukaraya it'am olunursa deyü suâl olundukda mütevellî-i mezbûr Hızır Bey cevâbında yedi senedir imâret-i mezbûre işleyüb ta'am-ı tabh olunub talebe ve fukaraya it'am olunmuşdur ve evkaf-ı mezkûrenin mahsûlü akçesin bi'l-fi'il Hızır Pşâşa Medresesi müderrisi olub kaim-makam olan Habilzâde Efendi kabz idüb cümle ....ve vazifeleri mûmâ-ileyh Mehmed Efendi yedinde tevzi' olunur didikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hafız Mehmed Efendi El-kadı, Ahmed Efendi ibn-i Nebi Mansur Efendi, Mehmed Ağa ibn-i Abdullah Çelebi, Murad Ağa ibn-i Abdullah, Ebubekir bin İbrahim.

57/3

Oldur ki Eyâlet-i Rum'da vâki' evkaf ve emlak mürûr-u eyyâm ve şuhûr ile harâbe-i müşrif olub imâret ashâbı yedlerinde olmaduğuna binâ'en tefahhus olunmak için bi'l-fi'il defterdârhâzine-i Rum ve muharrer-i mülk merkum olan kıdvetü'l-erbâbi ve'l-ikbâl umdetü ashâbü'l-mecd ve'l-iclâl izzetlü Murad Efendi dâme ulûhu hazretlerine hitâben emr-i celilü'l-kadr sultan-i varid olunmağın ber-mûceb fermân-ı âlî mâmâ-ileyh defterdâr efendi hazretleri husûs-ı mezkûra mütevvelli ta'yin buyurulan umdetü'l-vülât Mevlâna İbrahim Efendi Hazretleri zîde fazlehû mübâşir nasb buyurulan kıdvetü'l-emâcid Ali Ağa zîde mecduhû Hüseyin tefahhus Medine-i Amasya'da akd-i meclis-i şer'i idüb bu mukırr dahi hazır iken medine-i mezbûrede vâki' Meydan-ı Ulvi Mahallesi'nde vâki' Hızır Paşa Camî-i Şerîfi ve imâreti üzerine varulub keşf olundukda camî-i mezkûr ma'mûr olub imâreti harâb .....olmaduğu müşahade olundukda mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ışrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hızır Efendi ibn-i Hacı Mehmed ....., Hafız Mehmed Efendi ibn-i İbrahim Efendi, Es-seyyid Ali Çelebi ibn-i Es-seyyid Mehmed Çelebi, Abdülfettah ibn-i Mustafa, Es-seyyid Mehmed bin Ahmed, Mehmed Çelebi ibn-i Ali, Mustafa Çelebi ibn-i Mehmed, Ali bin Mustafa, Mehmed bin Hüseyin, Abdülnebi Efendi ibn-i Ahmed.

58/1

Eyâlet-i Rum'da vâki' evkaf ve emlak mürûr-u eyyâm ve şuhûr ile harâbe müşrif olub imâret ashâbı yedlerinde olmaduğuna binaen tefahhus olunmak için bi'l-fi'il defterdârhâzine-i Rum ve muharrer-i mülk merkum olan kıdvetü'l-erbâbi ve'l-ikbâl umdetü ashabiü'l-mecd ve'l-iclâl izzetlü Murad Efendi dâme ulüvvuhû hazretlerine hitâben emr-i celilü'l-kadr sultan-i varid olunmağın ber-mûceb fermân-ı âlî mûmâ-ileyh defterdâr efendi hazretleri husûs-ı mezkûra mütevvelli ta'yin buyurulan umdetü'l-vülât Mevlâna İbrahim Efendi Hazretleri zîde fazlehû mübâşir nasb buyurulan kıdvetü'l-emâcid Ali Ağa zîde mecduhû Hüseyin tefahhus Medine-i Amasya'da akd-i meclis-i şer'îşerîf idüb

bu mukırr dahi hazır iken medine-i mezbûrede vâki‘ Meydan-ı Ulvi Mahallesi’nde vâki‘ Hızır Paşa Camî-i Şerîfi ve imâreti üzerine varulub keşf olundukda camî-i mezkûr ma‘mûr olub imâreti harâb.....olmaduğu müşahade olundukda mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâni ve’l-ısrîn min el-muharremü’l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Hızır Efendi ibn-i Hacı Mehmed ....., Hafız Mehmed Efendi ibn-i İbrahim Efendi, Es-seyyid Ali Çelebi ibn-i Es-seyyid Mehmed Efendi, Mehmed Çelebi ibn-i Ali, Mehmed bin Hasan, Abdülfettah ibn-i Mustafa, Es-seyyid Mehmed ibn-i Ali, Mustafa Çelebi ibn-i Mehmed.

58/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Acem Ali Mahallesi sâkinlerinden Abraham veledi Keleş nâm zımmi mahfil-i kazada Devehane Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem mürd olan Avanis veledi ( ) nâm zımminin sülbi oğlu Serkis nâm sagîrin cânib-i şer‘ide mensûbe vasîsi olan vâlidesi Şahbule binti ( ) nâm zımmi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb cihet-i karz-ı şer‘ide zımmi mezbûr Avanis zimmetinde kırk esedi guruş hakkım var idi el-haletü hâzâ ma‘ru’z-zikr kırk beş esedi guruş vasî-i merkum Şahbule zımmîye yedinden bi’t-tamam alub kabz iyledüm didikde mukırr-ı mersûme ikrâr-ı meşruhesinde vasî merkum Şahbule zımmîye bi’l-muvacehe tasdik ve bi’l-müşâfehe tahkik idüb mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâni min zilhiceti’s-şerîfe li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Hasan Çelebi ibn-i İbrahim, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Nebi bin Nasuh, Hüseyin bin Hacı Ahmed ve gayruhim mine’l-hâzırîn.

58/3

Nefs-i Kasaba-i Merzifon sâkinlerinden bâ‘isü’l-kitâb Hüdaverdi Çelebi ibn-i Mezid nâm kimesne mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya mahallâtından Şamiler nâm mahalle sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Mustafa bin İbrahim nâm kimesnenin sülbiye kızları Fâtıma ve Aişe nâm hatûnlar taraflarından husûs-ı atıyyü’l-beyâna vekil olub hasm-

ı şer'î câhid mahzarında nehc-i şer' üzere vekâlet-i sâbite olan Es-seyyid Mustafa Çelebi ibn-i El-hac Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûre kurbünde Kürklü Mağara dimekle ma'rûf mevzi'de vâki' bir tarafı Ahmed bağı ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı nehr-i kebir ile mahdûd bağ işbu yedimde olan ve vakfiye-i ma'mûlün-bihâ.....Hoca Süleyman Mahmiye-i Amasya'da bina iyledüğü mescid-i şerîf ahıra hayvanların icâresin vakf iyledüğü vakıf bağlarda iken mezbûran Fâtıma ve Aişe zabta mani' olurlar suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Es-seyyid Mustafa Çelebi bi'l-vekâle inkâr ile cevâb vormegin merkum Hüdaverdi Çelebi'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden El-hac Mehmed bin Mustafa ve Osman Ağa ibn-i Hacı nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika mahdûd mezkûr bağ Hoca Süleyman bina iyledüğü mescid-i şerîf ahıra hayvanlarını icâresin vakf iyledüğü vakıf bağlardandır biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideri deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-riâyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Hasan Çelebi ibn-i Es-seyyid Hıdır Efendi, El-hac Musli Çelebi ibn-i Veli Ağa, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i Nebi.

59/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Acem Ali Mahallesi sâkinlerinden Ahmed Çelebi bin Karakaş El-hac Mehmed mahfil-i kazada mahalle-i Devehane'de sâkin olub bundan akdem mürd olan Avanis veledi ( ) nâm zimminin sülbi oğlu Serkis nâm sagîrin kibel-i şer'iden mensûbe vârisi olan vâlidesi Şahbule binti ( ) zimmîye mahzarında bi't-tav'i's-sâf ikrâr ve i'tirâf idüb zikr-i mürûr iden Acem Ali Mahallesi'nin vakfi akçesinden dört yüz esedi guruş mürd mezbûr Avanis zimmetinde on üç esedi guruş var idi el-haletü'l-hâzâ sâlifü'z-zikr on üç esedi guruşu mürd mezbûrun muhalledâtından vasî merkum yedinden bi't-tamam alub kabz iyledüm didikde gıbbe't-tasdîki-şer'î ol-vechi ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhî mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min zilhiceti's-şerîfe li-seneselâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi bin Es-seyyid Mansur, Ramazan Efendi bin El-hac Süleyman, Hasan Efendi ibn-i ..... ,El-hac Mehmed El-mevlûd.

59/2

Mahmiye-i Amasya mahallâtından mahalle-i Göklü sâkinlerinden Ebubekir bin Ali nâm kimesne mahfil-i kazada Devehane Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem mürd olan Avanis veledi ( ) nâm zımminin sülbi oğlu Serkis nâm sagîrin savb-ı şer'iden mensûbe vasîsi olan vâlidesi Şahbule binti ( ) nâm zımni mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i Göklü mescidi ve vakfiyeden mezbûr Avanis zimmetinde on yedi esedi gurusş olub zikr olunan on yedi esedi gurusşu zımni merkurum yedinden bi't-tamam alub kabz iyledüm didikde gibbe't-tasdîki-şer'iol-vechi ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhî mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

( )

59/3

Mahmiye-i Amasya mutaflarından Es-seyyid Abdullah Çelebi ibn-i Hasan ve Üstad Abdi bin Bali ve Öemer bin Hacı nâm kimesneler mahfil-i kazada kıdvetü'l-erbâbi'l-izzî ve'l-ikbâl umdetü ashâbü'l-mecd ve'l-iclâl hâzine-i Rum defterdârı izzetlü Murad Efendi dâme ulûvvuhû hazretlerinin hâlâ kethüdâ yeri olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Ağa ibn-i ( ) mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mûmâ-ileyh Murad Efendi hazretlerinden deve yünü altmış çul için üç bin altı yüz akçe aldukda otuz çulunu mezbûr Hasan Ağa'ya teslim iyledük otuz çulu dahi zimmetimizedir ba'de'l-yevm işleyüb anı dahi .....iyledük didiklerinde gibbe't-tasdîki-şer'i ol-vechi ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhî mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Emirü'l-ümerai'l-kirâm Ahmed Paşa, El-hac Mustafa ibn-i Musli Efendi, Süleyman Çelebi Elkayr, Hüseyin Bey ibn-i Abdullah, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Murad Ağa ibn-i Abdullah, Mehmed bin Ahmed.

59/4

Oldur ki nefsi Tokat'da vâki' merhûm Hoca Ali Zaviyesi evkafına evlâdiyet üzerine mutasarrıf olan Mustafa bin İbrahim tevliyyete mutasarrıf Osman bin Abdurrahman nâm kimesneler mahfil-i kazada Amasya Kazası'na tabi' Yayıncı Abdalları timârına berât-ı sultânî ile mutasarrıf olan Şahin ibn-i Ali nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb zaviye-i mezbûre evkafından Bayındır nâm karye tarafında vâki' emrudlukdan dik taşdan varınca yoldan Hacı Bekdaş mezârına varınca hanenin kurbünde? olan tarlaların behresi husûsunda niza' üzere iken mabeynimize muslihûn tavassut idüb sâlifü'z-zikr tarlaların behresinde mürde? iki keyl zaviye-i mezbûre için tez alub mürde? iki keylini merkum Şahin Bey timârı için kabz itmek üzere bizim ile inşâ-ı akd-i sulh itdük didiklerinde mukırrân mezbûrân Mustafa ve Osman vech-i meşrûh üzere câri olan ikrârlarında el-mukırr-ı lehü'l-merkum Şahin Bey'e vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkik itmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Çelebi ibn-i Musli, Halifeden Mehmed bin Sinan Hasan bin İbrahim Dede Mahalle-i Saraçhane, Kasım bin Ebubekir Mahalle-i .....Hasan bin Osman el-mahalle-i İslam, Ali bin Receb mahalle-i ....

60/1

Eyâlet-i Rum'da vâki' evkaf ve emlâk mürûr-u eyyâm ve şuhûr ile harâbe müşrif olduklarına binâ ve tefahhus olunub ebniyye ve sukufa.....ve şürût-u cariye olanlar ibka oluna deyü bi'l-fi'il defterdâr-ı hâzine-i Rum ve muharrer mülk merkum olan kıdvetü'l-erbâbi'l-izzî ve'l-ikbâl umdetü ashâbü'l-mecd ve'l-iclâl izzetlü Murad Efendi ulüvvuhû hazretlerine ve tefahhus evkaf ve emlâka müstakilen ta'yin olunan umdetü'l-vülât Mevlâna İbrahim Efendi zîde fazlehûya hitâben fermân-ı celilü'l-kadr-i sultan sudûr idüb ber-mûceb emr-i âlî husûs-ı mezbûr için Mahmiye-i Amasya'da akd-i meclis-i şer'î şerîf olunub bu

kasr dahi hazır iken medine-i mezbûrede Merhûm Mehmed Paşa Camî-i Şerîfi ve medresesi ve Hızır Paşa Camî-i ve medresesi müderrisi Mehmed Efendi ibn-i Habil Efendi ve Hâtib Mevlâna Mehmed Efendi ibn-i Mustafa ve Hâtib Mustafa Çelebi ibn-i İlyas ve katibi Ahmed bin İbrahim ve Nazır bin Ahmed ve câbisi Mehmed ve sâirleri ihzâr ve vâki'ü'l-hâl istifsâr olundukda zikr olunan camîler ve medreselerin hademesi İbrahim takrîr-i kelâm idüb tevliye-i mezbûremi merkum Hızır tasarruf idüb camîler ve medreselerin .....ihtiyâc-ı tam ile muhtâclar iken ta'mîr ve termîm olunmaduğunu udûl-i yedimizde olan .....hakkım itba' .....olduğu üzere vezâifimiz dahi tamamen virilmeyüb .....olmuşdur didiklerinde müteveffâ-ı merkum takrîr-i kelâm idüb Hızır Paşa Medresesi müderrisi olub hâzırân-ı bi'l-meclis olan Mehmed Efendi iki senedir tevliyet-i mezbûremi kendü zabt ve .....evkafı kendü ahz ve kabz idüb .....bana dahi senede birkaç akçeye def' ider evkaf-ı mezbûrenin dahl ve tasarrufu mezbûrun yedinden almışdur didiklerinde mezbûr Mehmed Efendi evkaf-ı mezbûremi kendü ..... ve bila .....defter-i muhasebeye ibrâz idüb .....suâl olundukda .....ile tahrîr olunmuş bulunub ....evkaf ve ahvâl-i mezbûre .....olmağın mâ vâka'a sebt olundu tahrîren fi evâhir-i el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Emirü'l-ümerai'l-kirâm Ahmed Paşa, Umdetü'l-ahâli Ali Ağa El-mübâşir, Mehmed Efendi ibin El-kadı....., Mustafa Efendi ibn-i İbrahim Efendi, ...Efendi El-müderris, Mustafa Çelebi ibn-i Muslih ..... Abdülvâsi Çelebi ibn-i Hasan, Mehmed Çelebi ibn-i EL-hac Ali, Mehmed Efendi ibn-i Ahmed, Hasan Çelebi ibn-i Mehmed Efendi, Mehmed Efendi ibn-i .....Ömer Çelebi ibn-i Hüseyin Bey, Mustafa Bey ve gayrihü'm-mine'l-hâzırîn.

60/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Pervane Bey Mahallesi sâkinlerinden Ahmed Bey ibn-i Bünyad Efendi nâm kimesne mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûre müzâfâtından Tatar nâm karye sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Ali Çelebi ibn-i Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ali Çelebi'ye bundan akdem yetmiş riyal guruş bir ras at bey' itmiş idim sâlifü'z-zikr yetmiş riyal guruşu mezbûr Ali Çelebi'den bi't-tamam aldum kabz iyledüm zimmetinde yetmiş guruşdan bir akçe ve bir habbem kalmadı didikde mukırr-ı mezbûrun ikrârında el-mukırr-ı lehü'l-merkum Ali

Çelebi vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkik itmegin mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’t-târihü’l-mezbûr.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed Bey ibn-i Abdullah, Ahmed Bey ibn-i Hüseyin Ağa, Veli Bey ibn-i Mehmed Ağa, Ömer bin İbrahim, Ebubekir ibn-i Mustafa.

60/3

Oldur ki Zünnun Âbâd Kazası’na tabi‘ Bayındır nâm karye sâkinlerinden Müslime binti İsmail Fakih nâm hatûn mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Boğa nâm karyede bâ‘isü’l-kitâb Hâtib Ahmed Halife mahzarında takrîr-i kelâm idüb yine Geldiklan nâm karye sâkinlerinden ...ve Ali Mehmed Ağa’nın hizmetkârı Abdi nâm kimesnenin zevcesi olub lâkin mezbûr Mehmed sürh-i ser olub kendüye mutâva‘at iyilemedüğüm ecilden beni darb idüb mutallaka iyledi ben dahi kendü çabam? ile gelüb .....gününde merkum hatibin menziline zevcesiyle sâkine oldum didikde mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’t-târihü’l-mezbûr.

Şuhûdü’l-Hâl:

Es-seyyid Osman Çelebi bin Ahmed, Abdülneb Efendi ibn-i Ahmed, Mustafa Çelebi ibn-i Nebi, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed.

61/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa nâm mahalle sâkinlerinden Ahmed Çelebi ibn-i Sefer Bey nâm kimesne mahfil-i kazada Pervane Bey Mahallesi sâkinlerinden Osman Bey ibn-i Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine dav‘â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Osman Bey’in kızı Asiye ve mûrisi olub bundan akdem vefât iden Ömer nâm kimesneye on beş vakıyye demir bey‘ iyledüm bahâsı zimmetinde iken vefât idüb muhalefât vakıyyesinden mezbûr Osman’dan taleb iylediğinde kolumu hançer ile urub beni mecrûh iyledi suâl olunmak taleb iderim didikde gibb’s-suâl mezbûr Osman Bey münkir olub Ahmed Çelebi’den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz ve kasır olub mezbûr Osman Bey’in merkum Ahmed Çelebi’nin kolunu hançer ile urmaduğuna istihlâf olundukda yemînden nükûl itmegin mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb

olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis ve'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hasan Bey ibn-i Ali Bey, İsmail Ağa ibn-i Abdullah, Nuh Bey ibn-i ( ), Ali halife ibn-i Ahmed, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed.

61/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa nâm mahalle sâkinlerinden Hediye ve Fâtıma binti Mehmed Paşa taraflarından ikrâr-ı atıyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında Mahmud bin Mehmed ve Mehmed bin Receb nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Mehmed Ağa ibn-i Ahmed nâm kimesneler mahfil-i kazada Mahalle-i Mehmed Paşa'da sâkin emirü'l-ümerâi'l-kirâm Şems Paşazâde Ahmed Paşa dâme ikbâlehû hazretleri tarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyân tasdîka vekil olan olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında bi-mâ hüve tarîkü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Ebubekir Efendi ibn-i Mehmed Çavuş mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Mahalle-i Bayezid Paşa'da vâki' müvekkil-i merkum Ahmed Bey li-ebeveyn karındaşları Hediye ve Fâtıma ile babaları mezbûr Mehmed Paşa'dan kendüleriye intikal iden bir taraftan Osman mülkü ve bir taraftan Sinan ve Gümüslüoğlu mülkleri ve bir taraftan tarîk-i âmm ile makabir-i müslimîn ile mahdûd mülk menzilde olan nısf-ı hisse-i şâyi'asını Balus Kayası'nda câri olan suyu ve cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla üç yüz esedi guruşa mûmâ-ileyh Ahmed Paşa hazretlerine bey'-i bat-ı sahîh-i şer'ıye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iylediler didikde gıbbe't-tasdîki-şer'i ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hüseyin Çelebi ibn-i Mustafa Çavuş, Mustafa bin Ebubekir, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Yusuf bin Abdullah, Mustafa Çelebi ibn-i Hasan Efendi, Bekir Çelebi ibn-i İbrahim, Ömer bin İbrahim, Hafız Mehmed ibn-i Veli, Ömer Bey ibn-i Hızır Bey, El-hac Hızır bin Mesud ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

61/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa nâm mahalle sâkinlerinden Hediye ve Fâtıma binti Mehmed Paşa taraflarından ikrâr-ı atıyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-icâhid mahzarında Mahmud bin Mehmed ve Mehmed bin Receb nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Mehmed Ağa ibn-i Ahmed nâm kimesneler mahfil-i kazada Mahalle-i Mehmed Paşa'da sâkin emirü'l-ümerâi'l-kirâm Şems Paşazâde Ahmed Paşa dâme ikbâlehû hazretleri tarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyân tasdika vekil olan olub hasm-ı şer'-icâhid mahzarındabi-mâ hüve tarîkü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Ebubekir Efendi ibn-i Mehmed Çavuş mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Mahalle-i Bayezid Paşa'da vâki' müvekkil-i mezbûrtân Hediye ve Fâtıma ile babaları mezbûr Mehmed Paşa'dan kendülerine ve li-ebeveyn karındaşları Ahmed Bey'e intikal iden bir taraftan Osman mülkü ve bir taraftan Sinan ve Gümüşlüoğlu mülkleri ve bir taraftan tarîk-i âmm ile makabir-i müslimîn ile mahdûd mülk menzilde olan nisf-ı hisse-i şâyi'asını Balus Kayası'nda câri olan suyu ve cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla üç yüz altmış esedi guruşu mûmâ-ileyh Ahmed Paşa hazretlerine bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iylediler didikde gıbbe't-tasdîki-şer'î ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ve'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hüseyin Çelebi ibn-i Mustafa Çavuş, Mustafa bin Ebubekir, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Yusuf bin Abdullah, Mustafa Çelebi ibn-i Hasan Efendi, Bekir Çelebi ibn-i İbrahim, Ömer bin İbrahim, Hafız Mehmed ibn-i Veli, Ömer Bey ibn-i Hızır Bey, El-hac Hızır bin Mesud.

62/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa nâm mahallesinde sâkin Ahmed Çelebi ibn-i Sefer Bey nâm kimesne mahfil-i kazada Pervane Bey Mahallesi sâkinlerinden Osman Bey ibn-i Mehmed mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Osman Bey'in karındaşı ve mûrisi olub bundan akdem vefât iden Ömer nâm kimesneye on beş vakıyye demir bey' iyledim bahası zimmetinde iken vefât idüb muhalledâ ve ...mezbûr Osman Bey'den talep iyledüğümde sağ kolumu hançer ile urdu beni mecrûh iyledi suâl olunmak talep iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Osman Bey

münkir olub merkum Ahmed Çelebi'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz ve kasır olub mezbûr Osman Bey merkum Ahmed Çelebi'nin sağ kolunu hançer ile urmaduğuna istihlâf olundukda yemînden nükûl itmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi't-târihü'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-Hâl:

Sefer Bey ibn-i Ali Bey, İsmail Ağa ibn-i Abdullah, Nuh Bey ibn-i ( ), Ali Çelebi ibn-i Ahmed, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed.

62/2

Oldur ki Amasya Kazası'na tabi' Eymir nâm karye sâkinlerinden Resul bin Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazada yine karye-i mezbûreden işbu bâ'isü'l-kitâb li-ebeveyn karındaşı El-hac Ali nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb karındaşım mezbûr El-hac Ali merkum babam Mustafa'dan intikal iden mer'a ve bağdan ve tarladan hissem virüb lâkin mezbûr El-hac Ali bey' iyledüğü buğdaydan ve vâlidem muhallefâtından hisse-i şer'iyemi virmedi suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr El-hac Ali cevâbında merkum Resul bundan akdem bir divanda zikr-i mürûr iden buğday ve vâlidemiz muhallefâtından yedinden hiss-i şer'iyesini dav'â ve taleb idüb müslimânlar huzûrunda dav'â-ı mezkûresinden benim ile on beş keyl buğday ve dört esedi guruş üzerine inşâ-ı akd-i sulh idüb bedel-i sulh mezkûr on beş keyl buğday ve dört esedi guruş yedimden alub kabz idüb husûs-ı mezkûra müte'allik dav'âdan ibrâ iyledi didikde merkum Resul'den istintak olundukda merkum Resul sulh-ı mezkûreyi münkir olub mezbûr El-hac Ali'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Şaban bin Ramazan ve Beram bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika merkum Resul mezbûr El-hac Ali ile dav'â-ı mezkûresinde on beş keyl buğday ve dört esedi guruş üzerine inşâ-ı akd-i sulh idüb bedel-i sulh-ı mezkûr on beş keyl buğday ve dört esedi guruşu bizim huzûrumuzda yedinden alub kabz idüb mezbûr El-hac Ali'nin zimmetini husûs-ı mezkûra müte'allik dav'âdan ibrâ ve ıskat iyledi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâmin min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mesud, Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Es-seyyid Osman Çelebi ibn-i ( ), Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Es-seyyid Abdülsami Çelebi ibn-i ( )

62/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya debbağlarından Üstad Hüseyin bin El-hac Ali ve El-hac Mehmed bin Ali ve Mehmed bin Hüseyin ve Mustafa bin Resul nâm kimesneler mahfil-i kazada Kasaba-yı Kedağra sâkinlerinden Mustafa bin Ali Dede nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûre kasabları boğazladıkları koyun ve keçi ve sığır derilerini mahmiye-i mezbûre debbağlarının müzâyakaları var iken haraca alub gitmeyüb mahmiye-i mezbûre debbağlarına fûruht oluna deyü yedimizde emr-i şerîf-i celilü'l-kadr var iken merkum Musli mahmiye-i mezbûre kasablarının derilerini cem' idüb zikr-i mürûr iden Kasaba-yı Kedağra'dan sonra alub gitmek murad ider suâl olunub yedimizde olan emr-i şerîfile âmel olunmak taleb ideriz didikden sonra mazmunu şer' takrîrine muvâfık emr-i şerîf ibrâz iylediklerinde merkum Mustafa'ya suâl olundukda mahmiye-i mezbûre kasablarının derilerini zikr-i mürûr iden Kasaba-yı Kedağra'ya alub gitmek için cem' iyledüğün ikrâr ile cevâb virmegin cem' iyledüğü derileri mahmiye-i mezbûrede ihrâc itmeyüb yine mahmiye-i mezbûre debbağlarına fûruh iyemesine tenbih olunub mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni' ve'l-ışrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i Musli Dede, Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mesud, Mehmed Efendi Gavs, Mustafa bin Abdullah, Ömer bin Nasuh.

63/1

Mahmiye-i Amasya'da beytü'l-mâl emini olan Mehmed Ağa ibn-i Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazada Çeribaşı Mahallesi'nde sâkin Serkis veledi Karabed nâm zımmi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede mürd olub zâhirde vâris-i ma'rûf olmamak ile muhallefâtı mîrîye aid olan Yarnik nâm zımmilerin mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Ali mülkü ve bir tarafı Mehmed mülkü ve bir tarafı Avanis zımmi mülkü ve bir tarafı tarîk-i hass ile mahdûd menzilini cânib-i miriden zımmi merkum

Serkis on altı esedi guruşa bey‘-i kat‘ ile bey‘ idüb kabz ve teslim-i mebi‘ iyledüm didikde emin mezbûr Mehmed Ağa’yı kelimât-ı meşrûhesinde zımmi merkum Avanis bi’l-muvâcehe tasdik ve bi’l-müşâfehe tahkik idüb mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâmin min el-muharremü’l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Şaban Efendi bin Turan, İbrahim Efendi bin ....., Ali Ağa bin Sadri, Abdullah Çelebi bin Ahmed ve gayruhim mine’l-hâzırîn.

63/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya sıbbağlarından Yagop veledi Karagöz nâm zımmi mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûre sıbbağlarından İlksan veledi Şahemir ve Murad veledi Bali ve Sinan veledi Timur nâm zımmiler mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûrun İlksan ve Murad ve ve Naci ve Sinan ile alâ tarîkü’l-iştirak boyacılık idüb ba‘de işden fariğ olduğumuzda .....ve yağ ve boya ve bargir ve çuka ve .....ve dülbend ve ibrişim ve tûla ve kazgan ve kılıç ve .....Kirkor zımmi zimmetinde olan yüz riyal guruş ile cem‘an bin üç yüz doksan riyal guruş sermayemiz var idi didiklerinde zımmi merkum Yagop’un vechi meşrûh üzere câri olan kelimât-ı mezbûreden İlksan ve Murad Naci ve Sinan bi’l-muvâcehe tasdik ve bi’l-müşâfehe tahkik itdiklerinde mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâni ve’l-işrîn min el-muharremü’l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

El-hac Ahmed bin Zülfıkar, Resul bin Ahmed, ...bin ....., Hızır bin Ahmed, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed.

63/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya’da hâlâ baytü’l-mâl emini olan Mehmed Ağa ibn-i ( ) nâm kimesne mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Kayacık nâm karye sâkinlerinden işbu bâ‘isü’l-kitâb Şaban bin Seyid nâm kimesne mahzarında üzerine dav‘â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Şaban târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem beytü’l-mâla âid ve râci‘ birer eşya ve kara sığır ineği ahz ve kabz itmiş suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Şaban inkâr ile cevâb virmegin merkum Mehmed Ağa’dan sıdk-ı

makaline beyyine taleb olundukda ikamte-i beyyineden âciz olub mezbûr Şaban târih-i kitâbdan yedi sene muakddem beytü'l-mâla âid ve râci' birer eşya ve kara sığır ineği ahz ve kabz iylemedüğüne istihlâf olundukda ol-dahialâ vefki'l-mes'ûl yemîn-i billâhi te'alâ idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâmin ve'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Receb bin Şaban, Osman Ağa bin Kethüdâ-yı kal'a, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Yusuf bin Abdullah, Hüseyin El-muhzır

63/4

Oldur ki bundan akdem Ezine nâm karye menziline Karahisar'a kibel husûsunda firar iden Nasuh Ağaoğlu Mustafa Çelebi'nin Rum defterdârı Murad Efendi'nin kaim-makamı Süleyman Efendi'nin .....emânet vaz' iyledüğü esbâbıdır ki zikr olunur.

1 kırmızı ....., 2 pabuc-u hasen, 1 köhne ....., 1 köhne mavi atlas yasdık, 1 kırmızı kese, 1 köhne ....., 2 köhne gömlek?, 1 .....köhne yasdık, 1 virani kese, 1sofra 1 ....., 1 kaşıklık, 2 fincan kutusu, 1....., 1 köhne ....., 1 köhne makreme, 2 ab borusu, 2 gırar, 1 İbrik, 1 ....., 1 semer kolanı, 1 at yuları, 1 at gömleği, 1....., 1 at na'lı ....., 1 kahve ibriği, 1 kırmızı kilim, 1 yorgan, 1 bargir ras.

64/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Meydan Mahallesi sâkinlerinden Aişe binti Muharrem nâm hatûn mahfil-i kazada Gümüşlüzâde Mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Fâtıma binti Hızır nâm hatûn mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Fâtıma benim kız karındaşım iken babam müteveffâ-ı mezbûrun muhalledfâtından bana intikal iden hakk-ı şer'iyem virmekte ta'allül ider suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Fâtıma cevâbında ben Girne nâm karyede Hızır nâm kimesnenin sülbiye kızıyım ve vâlidem ismi Zeyneb'dir didikde mezbûre Aişe bikre olub merkume Fâtıma'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udül-i müslimînden Girne nâm karyeden El-hac Şaban ibn-i İdris ve El-hac Mustafa bin Muhtar nâm kimesnler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika merkum Fâtıma karye-i mezbûrede merkum Hızır'ın sülbiye kızıdır vâlidesi mersûm Zeyneb'dir merkum Fâtıma'nın maskat-ı res'i karye-i Girne'dir ve babası mesfûr Hızır dahi karye-i mezbûrede vefât itdi biz bu

husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îyye iylediklerinde ba'de'r-riâyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâmin ve'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i Musli Dede, El-hac Salih Dede ibn-i Abdullah, Mehmed Efendi ibn-i Gavs, Mahmud Bey ibn-i Veli, İbrahim Çelebi ibn-i Hasan.

64/2

Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Bulduklu nâm karye sâkinlerinden Hüseyin bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada yine karye-i mezbûre sâkinlerinden diger Hüseyin bin Musa nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hüseyin târih-i kitâbdan yigirmi gün mukaddem karye-i mezbûre .....tüfeği alub içinde olan saçması yüzüme ve sağ yukarıma dokunub beni mecrûh itmiş idi el-hâletü hâzihî mezbûre ile olan dav'â-ı mezkûremizden fariğ zimmetini husûs-ı mezkûra müte'allik dav'âdan ibrâ ve ıskat iyledim didikde sagîr merkur Hüseyin'in ikrâr-ı meşrûhesinde el-mukırr-ı lehü'l-mezbûr diger Hüseyin vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkik idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis ve'l-ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Ağa ibn-i Derviş, Mehmed bin Musli, Hızır Bey ibn-i Mustafa, Mustafa bin Nebi, El-hac Ali Çelebi bin Abdülkadir ve gayruhim.

64/3

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Devehane nâm mahalle sâkinlerinden Veli Bey ibn-i Abdülnebi nâm kimesne mahfil-i kazada nefis-i karye-i Geldiklan sâkinlerinden İbrahim Bey ibn-i Abdülnebi nâm cümdi mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Köçek Hüseyin mülkü ve bir tarafı merkez ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir odamı ve fevkani çardağı ve ahuru ve samanlığı müştamil mülk çiftliğimi içinde olan yigirmi keyl buğday ve altmış keyl arpa ve dokuz keyl âlâf ve sekiz keyl burçak ve iki keyl bakla ve dört batman yağ ve iki saban demiri ve bir sal ve bir saban

orağını ve iki batman kendir ve bir kamayı ve on sekiz .....hamâk ve semeri ilm-i şer'îye ile dokuz ras kara sığır inek ve beş ras öküzü ve beş kara sığır düğesi ve iki ras camuş öküzü ve iki ras camuş düğesi ve sâir alub zira'at .....ile mezbûr İbrahim Bey'e iki yüz doksan beş esedi gurusu tarafından icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb iki yüz beş esedi gurusu mezbûr İbrahim'in yedinden alub kabz idüb ve yine karye-i mezbûre tarafında vâki' Dünderoğlu Mehmed ve Papaz yerleri dimekle ma'rûf inde'l-ahâli ma'lûmü'l-hudûdiki öküzlük tarlalarımın hakk-ı tasarrufu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mezbûr İbrahim Bey tefvîz idüb ol-dahi tefvîz kabûl itdikten sonra mukabele-i tefvîzden mezbûr İbrahim Bey yedinden yigirmi beş esedi gurusu alub kabz idüb mezbûr İbrahim Bey zimmetinde zikr-i mürûr iden çiftlik bahasından altı esedi gurusu kaldı suâl olunmak taleb iderim didikde mezbûr İbrahim ikrâr ile cevâb virmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü't-tâsi ısrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdülnebi Efendi ibn-i Ahmed, Mehmed Efendi bin Gavs, Abdurrahman Çelebi bin Hasan Efendi, Mustafa Çelebi bin Nebi ve gayruhim.

65/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Mehmed Beşe ibn-i Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazada karye-i mezbûre sâkinlerinden Abdi bin Mahmud nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Abdi târih-i kitâbdan otuz gün mukaddem gece ile ben âher yerde iken karye-i mezbûrede vâki' evimi açub bir seyyide saduk ile sim hamail ve on dört gurusu kıymetli bir çift altun küpe ve iki esedi gurusu ve on altı ak rub' ve bir filori ve dört donluk beyaz çadır ve otuz halebi kitâb bezi ve yigirmi halebi .....bezi ve on münakkaş makreme ve bazı esbâbımız sirka iyledi suâl olunmak taleb iderim didikde gibbe's-suâl mezbûr Abdi fi'l-hakika târih-i kitâbdan otuz gün mukaddem merkum Mehmed Beşe âher yerde iken gece ile karye-i mezbûrede vâki' evini zevcem Fâtıma binti Sefer nâm hatûn ile açub evinin içinden bir seyyide sanduk ile zikr-i mürûr iden esbâbını sirka iyledüm didikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hızır Efendi ibn-i El-hac Mehmed, El-hac Salih Dede ibn-i Abdullah, Eli Bey ibn-i Abdi, İsmail Ağa ibn-i Abdullah, Ali bin Mahmud, Receb bin Mustafa.

.....mâ-vâki' .....fakir Ali El-kadı El-medine-yi Amasya El-mahmiye ....

65/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Ahi Saadeddin Mahallesi sâkinlerinden El-hac Ömer Dede ibn-i Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa Efendi mezbûr Mehmed Çelebi'nin li-ebeveyn kız karındaşı Emine nâm hatûntarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyânı tasdîk vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında mahmiye-i mezbûreye muvakkat-ı şer'iyeye ile ârifân olan Abdullah ...ibn-i Mustafa ve Behram bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan mezbûrenin zevci Abdi Bey ibn-i Osman mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed Çelebi ile müvekkil-i mezbûre Emine Hatûn'un hâlâ tasarruflarında olan Ayvasıl nâm mevzi'de vâki' bir taraftan Ahmed mülkü ve bir taraftan Musa Bey mülkü ve bir taraftan Mehmed Çelebi mülkü ve bir taraftan nehr-i kebir ile mahdûd Kasamoğlu Mehmed Çelebi bağı demekle ma'rûf bağdan mezbûr Mehmed Çelebi ve müvekkil-i mezbûre Emine Hatûn ile Ömer mesfûr Kasamoğlu Mehmed Çelebi'den ırs-ı şer'î ile intikal iden hakkımı talep idüb mâ-beynimizde münâz'a vâki' olmuş idi el-hâletü hâzihî mezbûr Mehmed Çelebi ve müvekkil-i mezbûre Emine Hatun mahdûd-u mezkûr bağın merkum Ahmed'in mülkü tarafından bir taht-ı bağ üzerine benim ile inşa-ı akd-i sulh idüb ben dahi sulh-u mezkûru kabûl ve bedel-i sulh-u mezkûr olan bir taht-ı bağ kabz idüb mezbûr Mehmed Çelebi ile müvekkil-i mezbûre Emine'nin zimmetini husûs-ı mezkûra müte'allik dav'âdan ibrâ iyledim didikde mukırr-ı merkum El-hac Ömer Dede kelimât-ı meşrûhesinde mezbûr Mehmed Çelebi asâleten ve vekil-i merkum Abdi Bey vekâle bi'l-muvacehe tasdîk ve bi'l-müşâvehe tahkik idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi't-târihü'l-mebur.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Mustafa ibn-i Muslihiddin. Mehmed bin Süleyman, Es-seyyid Ahmed çelebi ibn-i Hasan Efendi, Veli Bey ibn-i Mehmed Ağa, El-hac Ali ibn-i Hüseyin, Abdurrahman ibn-i Ali.

65/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Acem Ali nâm mahalle sâkinlerinden erbâb-ı timârdan Hasan Ağa ibn-i Osman nâm kimesne mahfil-i kazada Gümüştüzâde Mahallesi sâkinlerinden .....Mehmed bin Osman nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed sûk-u sûltânîde beni dikdi ve yoldaş yevmi? deyü çağırub misafir yeniçerilere başını yazdurub suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-saul mezbûr Mehmed münkir olub merkum Hasan Ağa'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mustafa bin Abdülnebi ve Ömer bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika bizim huzûrumuzda mezbûr Mehmed merkum Hasan Ağa'yı sûk-u sûltânîde dikdi ve yoldaş yevmi? deyü çağırub misafir yeniçerilere başını yazdurdu biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunun yed-i tâlibe vaz' olunub tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' min saferi'l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Musli Çelebi ibn-i Veli, İbrahim ibn-i Hasan, Memi Çelebi ibn-i İsmail, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Yusuf bin Abdullah.

66/1

Oldur ki Kasaba-ı Lâdik sâkinlerinden Fâtıma binti Himmet nâm hatûn mahfil-i kazada Gökdere nâm karye sâkinlerinden Es-seyyid Ramazan bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ramazan zevcem olub târih-i kitâbdan on üç aydan mukaddem talâk-ı selâse ile beni tatlik idüb mutallakası iken yine müdâhaleden mani' olmadı suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ramazan münkir olub mesfûre Fâtıma'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mustafa Çelebi ibn-i İskender ve Salih Mehmed bin Eş-şeyh Mehmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika mezbûr Ramazan mesfûre Fâtıma'yı târih-i kitâbdan on üç ay mukaddem talâk-ı selâse ile tatlik iyledi biz husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunun

yed-i tâlibe vaz' olunub tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' min saferi'l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mahmud Ağa ibn-i İskender, Hüseyin Çelebi ibn-i Mehmed Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i Nebi, Abdülnebi Çelebi ibn-i Nasuh, Yusuf bin Abdullah.

66/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Hatûniye Mahallesi'nde sâkin altı bölük halkına kethüdâ yeri olan kıdvetü'l-akrân Mehmed Ağa ibn Ali nâm cümdi mahfil-i kazada yeniçeri tâifesinden olub Kasaba-yı Bolu'da sâkin dokuzuncu cema'âtinden ağa bölüğünden Mehmed Beşe ibn-i ( ) nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed Beşe şerâ-ı şîrb-i hamr idüb târih-i kitâb günü bir kafir oğlu hançer ile öğüne katub katl-i kâsd ile otağı basdı suâl olunmak taleb iderim didikde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed Beşe inkâr ile cevâb virmegin merkur Mehmed Ağa'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mesud Efendi ve Mehmed Bey ibn-i Hasan nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika Mehmed Beşe şîrb-i hamr idüb bir kafir oğlunu hançer ile öğüne katub katl-i kâsd ile merkur Mehmed Ağa'nın otağını basdı biz husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunun yed-i tâlibe vaz' olunub tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' min saferi'l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Kıdvetü'l-akrân Ali Ağa, fahrü'r-râcilîn Mehmed Beşe El-zâbit, Abdülfettah ibn-i Ali, Musa Bey ibn-i Veli, Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım.

66/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Derebaşı Mahallesi sâkinlerinden Aişe binti Nasuh nâm hatûn mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb li-ebeveyn karındaşı Abdülnebi mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb merkur karındaşı Abdülnebi zimmetinde hüccet-i karz-ı şer'iden iki esedi gurusu ile iki .....vardır suâl olunmak taleb iderim didikde gibbe's-suâl mezkûr Abdülnebi iki esedi gurusu mutasarrıf? olub Pir Nebioğlum

Mehmed'e ve Pir Nebioğlum İbrahim nâm sagîrlere târih-i kitâbdan otuz gün mukaddem hibe-i sahîh-i şer'îye ile temlik idüb mezbûrân oğulları Mehmed ve İbrahim kabûl ve kabz temellük itdiler didikde mezbûre Aişe Hatûn münkire olub mezkûr Abdülnebi'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mehmed Çelebi ibn-i Hasan ve İbrahim bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika bizim huzûrumuzda mezbûr Aişe Hatûn zikr-i mürûr iden iki .....Pir Nebi mezkûr Abdülnebi'nin oğulları Mehmed'e ve Pir Nebi İbrahim nâm sagîrlere hibe-i sahîh ile hibe ve temlik idüb ol-dahi kabûl ve kabz ve temellük iylediler biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunun yed-i tâlibe vaz' olunub tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' min saferi'l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ramazan Efendi ibn-i El-hac Süleyman, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Yusuf bin Abdullah, Mehmed bin Ahmed.

66/4

Oldur ki Kaza-i Sivas'a tabi' Heravi nâm karye sâkinlerinden bâ'isü'l-kitâb Mustafa Bey ibn-i Ahmed nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed davarım içinden keçiyile on iki koyunum sirka iylemiş suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed münkir olub Mustafa Bey'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mehmed bin Mustafa ve Osman bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika mezbûr Mehmed merkum Mustafa Bey'in davarı içinden keçiyile on iki koyununu sirka iyledi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunun yed-i tâlibe vaz' olunub tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' aşer min saferi'l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i Bünyad, El-hac Receb ibn-i Mennan, Mehmed Efendi ibn-i Gavs, Mehmed Ağa ibn-i Derviş, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed.

67/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Seyfeddin nâm mahallesâkinlerinden Ömer bin Hüseyin nâm kimesne husûs-ı atıyyü'l-beyânı ikrâra kendü tarafından asâleten ve zevcesi Emine tarafından vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında Mehmed Çelebi ibn-i Hacı Ali ve diger Mehmed Çelebi ibn-i Hüseyin Halife nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâle mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb Mehmed Çelebi ibin Hasan nâm kimesne mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûre hâriçinde Hâlâk nâm mevzi'de vâki' bir taraf-ı müşteri-i merkurum Mehmed Çelebi bağı ve bir tarafı nehr-i kebir ve bir tarafı Karakaş nâm zımmi bağı ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireye müştemil mülk bağıcı merkurum Mehmed Çelebi'ye yüz seksen beş esedi guruşa tarafından icâr ve kabulü hâvî bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' itmegin ba'de'l-yevm Mahmud mezkûr bağı merkurum Mehmed Çelebi'nin mülkü olub keyfemâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezbûr Ömer bi'l-asâle ve bi'l-vekâle olan ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırr-ı lehü'l-merkurum Mehmed Çelebi vicâhen şifâhen tasdik ve tahkik idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hamsi aşer min saferi'l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Bünyad Çelebi ibini Hasan, El-hac Receb ibn-i Şaban, Abdurrahman Çelebi ibn-i Hasan Efendi, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, İbrahim Çelebi ibn-i Mustafa Beşe.

67/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Dere nâm mahalle sâkinlerinden El-hac Ali Bali bin Mustafa ve İmâm İbrahim Halife ibn-i ( ) nâm kimesneler mahfil-i kazada mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Hüseyin ibn-i Ali nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb merkurum Hüseyin târih-i kitâb gecesi mahalle-i mezbûrede vâki' menzilin kapusun nısfü'l-leylde yıkub zevcesi Aişe nâm hatûnu sekrânen katl ider iken halâs iyledik suâl olunmak taleb ideriz didiklerinde gibbe's-suâl merkurum Hüseyin münkir olub mezbûrân El-hac Ali Bali ve İmâm İbrahim'den sıdk-ı makallerine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Üstad Ebubekir bin Abdülkadir ve Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika merkurum Hüseyin târih-i kitâb gecesi

kapusun nısfü'l-leylde yıkub zevcesi Aişe nâm hatûnu sekrânen katl ider iken mezkûrân El-hac Ali Bali ve İmâm İbrahim halâs iylediler biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahiideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunun yed-i tâlibe vaz' olunub tahrîren fi'l-yevmü'l-aşer min saferi'l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i Gavs, Es-seyyid Fahreddin ibn-i Es-seyyid Abdullah, Veli Bey ibn-i Mehmed Ağa, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi.

67/3

Oldur ki Amasya Kazası'na tabi' Dere nâm karye sâkinlerinden Hanım binti Eş-şeyh Mehmed nâm hatûn mahfil-i kazada karye-i mezbûre sâkinlerinden bâ'isü'l-kitâb Osman bin Halil Beşe nâm sagîr tarafından husûs-ı atıyyü'l-beyânı tasdîka vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında nehci'ş-şer' üzere vekâlet-i sâbite olan mezbûr Halil Beşe mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Mustafa mülkü ve bir tarafı camî ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Es-seyyid Ahmed Çelebi mülkü ile mahdûd mülk menzili çaradağı ve bir otağı ve havlu ve bağ yerini bir odadan gayrı sülüs ve yine menzil-i merkum kurbünde olan mülk bağımlı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle menzil-i merkumu mesfûr Osman nâm sagîre ve bağ-ı mezbûru mezkûr Halil Beşe'ye yüz riyal guruşa tarafından icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bat-ı sahîh ile bey' idüb altmış riyal guruşunu kabz idüb kırk riyal guruşu mezbûr Halil Beşe'de seferden gelince almak üzere bey' iyledim ba'de'l-yevm mülk müşteraları olub keyfemâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsunlar didikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis aşer min saferi'l-hayr li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hüseyin Beşe ibn-i Hacı Nasuh, Mehmed Beşe ibn-i Mahmud El-debbağ, El-hac Dede ibn-i Şaban, Sinan Beşe ibn-i Yakub, Mehmed Ağa ibn-i Derviş.

68/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Karadayı nâm karye sâkinlerinden Aişe ve İsmihan ve Hanım binti nâm hatûnlar taraflarından ikrâr-ı atıyyü'l-beyâna vekil olub

hasm-ı şer‘-i câhid mahzarında bi-mâ hüve nehcü’s-sübût şer‘an vekâletleri sâbite olan Hasan Bey ibn-i Resul ve mezbûr Hanım’ın zevci Ahmed bin Ramazan nâm kimesnler mahfil-i kazada bâ‘isü’l-kitâb Artgan veledi Agop nâm zımmi mahzarında bi’l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir taraftan Köse Ali mülkü ve bir taraftan Üstad Halil mülkü ve bir taraftan Osmanoğlu Hızır mülkü ve bir taraftan Sinan Beşe zımmi mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd mülk-i mevrûseleri olan menzillerini tevâbi‘ ve levâhıkıyla elli beş esedi guruşa tarafından icâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bat-ı sahîh-i şer‘îye ile bey‘ idüb her biri elli beş esedi guruşdan hisselerini kabz ve teslim-i mebi‘ iylediler didiklerinde mukırrân-ı mezbûranın minvâli meşrûh üzere bi’l-vekâle olan ikrârlarını el-mukırr-ı lehü’l-merkum Artgan zımmi vicâhen kabûl ve şifâhen tasdîk ve tahkik itmegin mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâbi‘ min saferi’l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i Bünyad, El-hac Abdi ibn-i Abdullah, Mehmed bin Ali, Mahmud bin El-hac Hasan, Mustafa bin Abdülnebi, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Musa bin Abdullah.

68/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Acem Ali Mahallesi sâkinlerinden Meryem binti Halil nâm hatûn mahfil-i kazada Mehmed bin Abdullah nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed’in zevcesi ve menkûhesi olub âdem-i zindegânemiz olmağla hul‘ murad iylediğimizde mezbûr Mehmed bana bir su kazganı ve bir börek tepsisi ve üç sahan ve bir tabe ve iki sim saç bağı virüb ben dahi bedel-i sulh olan su kazganını ve börek tepsisini ve üç sahanı ve bir tabeyi ve iki sim saçbağını alub kabûl ve kabz idüb mihrimden ve iddet-i nafakamdan zevciyete müte‘allik husûsdan fariğa oldum didikde mezbûr Mehmed zımmi merkume Meryemi hul‘ idüb mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’r-râbi‘ ve’l-ısrîn min saferi’l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Ahmed Efendi ibn-i Yakub Efendi, Hasan Çelebi ibn-i ....., Ahmed bin Halil, Yusuf ibn-i Abdullah, Mustafa Çelebi ibn-i Abdullah.

68/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa nâm mahalle sâkinlerinden Amarat veledi Nimbad nâm zımmi mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb Artgan veledi () nâm zımmi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Mikail zımmi mülkü ve bir taraftan Ahmed Paşa mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan kendi mezrâm ile mahdûd bahçe ve su kuyusuna müştemil mezrâ-ı zirâ'at ile dokuz zirâ' yerim olan mülk menzilimi merkum Artgan zımmîye doksan esedi guruşa târih-i kitâbdan iki sene mukaddem tarafından icâr ve kabûlü hâvî bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iyledim didikde gıbbe't-tasdîki-şer'î ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi ve'l-ışrîn min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsi ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ömer Bey ibn-i Hızır Bey, El-hac Hızır bin Yakub, Üstad Mehmed bin Yakub, Ali bin Piri, Yusuf bin Abdullah, Hasan bin Mehmed, ...

68/4

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa nâm mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Ali nâm kimesne mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâb gecesi ba'de'l-heft mahmiye-i mezbûrede Aşağı Bazar nâm mevzi'de Bayezid Paşa Mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Osman Beşe nâm kimesne ve Serkis veledi Arkil nâm zımmi ile bıçak ile urdular nazar olunub tahrîr olunmasın taleb iderim didikde fi'l-hakika zeyl-i kitâbdan mestûrû'l-esâmi olan müslimîn mahzarında keşf olundukda mezbûr Mehmed'in sağ omuzunda ve arkasında iki yerinde bıçak yarasına müşâhid olunub mezbûr Mehmed ifâde-i kelim idüb eger bu cerâhatden fevt olur isem dem ve diyetim Mehmed ile Serkis'den taleb olunub ahâli-yi mahalle ve aher ile dav'â ve nizâ'm yokdur didikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sAlis rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid hüseyin Çelebi ibn-i Rıdvan, Hüseyin Çelebi bini Hüseyin Beşe, Mehmed bin Mehmed, Hüseyin Halife ibn-i Ebulkasım, Mustafa bin Hacı Yakub, Mehmed bin Hıdır, Abdüllatif ibn-i Hasan Dede.

69/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Bozahane nâm mahalle sâkinlerinden Ağca veledi Asan nâm zımmi mahfil-i kazada Hacı bin Halil mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb Buldanlı nâm karyede vâki' Dikhat Ardı nâm mevzi'de bir taraftan Dursunoğlu Mustafa mülkü ve bir taraftan Toros mülkü bir taraftan Hâlâç mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd mülk bağıımı on sekiz esedi guruşa bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb târihi kitâbdan kırk sekiz gün mukaddem mezbûr Hacı bir gurusunu virdi bâki on yedi esedi guruş virmekte ta'allül ider suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hacı ikrâr ve i'tirâf itmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâmin ve'l-ışrîn min saferi'l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Mehmed ibn-i Mustafa, Mehmed Ağa ibn-i Derviş, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi bin Mustafa, Maden bin Mesud, Yusuf bin Abdullah ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

69/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Acem Ali Mahallesi sâkinlerinden Abraham veledi Keşiş nâm zımmi mahfil-i kazada işbu bâ'isü'l-kitâb Gevher binti ( ) nâm hatûn mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûrenin sadriyye oğlu Stoa nâm zımmiyi ehl-i örfe ahz itmişdir mezbûre Gevher merkum oğlu Stoa'yı ne mikdâr guruş ile halâs iyler isen iyleyib sana edâ iyleyeyim didi ben dahi anın emri ile on guruşu virmeğin halâs iyledim on guruşu bana virmekte ta'allül ider suâl olunmak taleb iderim gıbbe's-suâl mezbûre Gevher münkir olub mezbûr Abraham'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyinden âciz olub mezbûre Gevher mezkûr Abraham'ı oğlum Stoa'yı ehl-i örfden ne mikdâr guruş ile halâs ider isen ben sana edâ ideyim dimedüğüne istihlâf olundukda ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'alâ itmegin mâ vâki' bi't-

taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-ısrîn min saferi'l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi bin Es-seyyid Mansur Efendi, Es-seyyid Osman bin Es-seyyid Ahmed, Maden bin Mansur El-muhzır, Abdülnebi bin Nasuh El-muhzır ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

69/3

Oldur ki Haras? Bayramlı mukata'ası re'âyâsına emr-i şerîf ile mübâşir takdir olunan Es-seyyid Mustafa Çelebi bin Es-seyyid Mahmud nâm kimesne meclis-i şer'-i lâzımü't-tevkirde Mahrûse-i Amasya müzâfâtından Zana nâm karye sâkinlerinden Karagöz veledi Murad nâm zımmi mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Karagöz mukata'a-yı mezbûre re'âyâsındandır bi-hâsebi'ş-şer'suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Karagöz cevâbında dedem Erzincan'dan gelüb ben Zana nâm karyede tevellüd iylemişimdir mukata'a-yı mezbûre re'âyâsından değilim deyü münkir olucak re'âyâ-yı mezbûr Es-seyyid Mustafa Çelebi'nin sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz ve kasır olub mezbûr Karagöz mukata'a-yı mezbûr re'âyâsından olmayub dedesi Kasaba-ı Erzincan'dan gelüb Zana nâm karyede tevellüd iyledüğüne istihlâf olundukda ol-dahi minvâl-i meşrûh üzere dedesi Kasaba-ı Erzincan'dan gelüb mukata'a-yı mezbûre re'âyâsından olmaduğuna yemîn-i billâhi te'alâ iyledükde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi bin Es-seyyid Mansur Efendi, Ahmed Ağa bin Mustafa, Abdullah Çelebi bin İbrahim Efendi, Mustafa Çelebi bin Abdülnebi El-muhzır, Maden bin Mansur, Abdullah Çelebi bin Ahmed Ser-muhzırân, Abdülnebi bin Nasuh El-muhzır, Hüseyin bin EL-hac Ahmed Muhzır, Es-seyyid Ali Çelebi bin Es-seyyid Mehmed Efendi ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

70/1

Oldur ki Amasya Kazası'na tabi' Zara nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Abdülnebi ibn-i Pircivan nâm kimesnenin li-ebeveyn karındaşları Mustafa ve Ebubekir nâm kimesneler mahfil-i kazada yine müteveffâ-ı mezbûrun sülbiye kızı Raziye tarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyâna tasdîk vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında Musli bin Sefer Fakih ve Mustafa bin Bünyad nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan mezbûre Raziye'nin zevci Hasan bin Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı merkum Abdülnebi'den bize ırs-ı şer'ıye ile intikal iden menzil ve esâs-ı beyt husûsunda mezbûr Raziye ile dav'â ve nizâ' üzere iken beynimizde muslihûn tavassud idüb husûs-ı mezbûr için mezbûre Raziye bize sekizer guruş virüb biz dahi bedel-i sulh mezkûr sekizer guruşu kabûl idüb inşa-ı akd-i sulh iyledik husûs-ı mezkûra müte'allik dav'âda mezbûre Raziye'nin zimmetini ibrâ ve ıskat iyledik didiklerinde didikde gıbbe't-tasdîki-şer'i ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mesud Efendi, Halil Bey ibn-i Bali, Mehmed Ağa ibn-i Derviş, Ali bin Mustafa, Hüseyin bin Hasan, Mustafa bin Hüseyin, Hüseyin bin Hasan, Mustafa bin Abdülnebi, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Hasan bin Mustafa ve gayruhîm mine'l-hâzırîn.

70/2

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa Mahallesi sâkinlerinden Amaratveledi Nimbâd nâm zımmi ( ) ibn-i Ahmed Çelebi mahfil-i kazada yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Erka binti Murad nâm zımmi tarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyânı tasdîk vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında vekâlet-i sâbite olan Avanis veledi Merdim mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem fevt olan oğlum Avanis nâm zımminin kızları Fati ve Melek ve Mağakya nâm sagîrler ve vâlideleri mürd olan Erka nâm zımmîyeyi Sevadiye Mahallesi'nde vâki' bir taraftan Hoca Bali mülkü ve bir taraftan Arslan mülkü ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bahçe ile Bulduklı nâm karyede vâki' Dikmen Ardı dimekle ma'rûf inde'l-ahâli ma'lûmü'l-hudûd otuz guruşa bağımı târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem mübadele itmiş idim el-haletü hâzâ zikr-i mürûr iden bağ-ı mezbûre Fati kabûl idüb benim alakam yokdur didikde gıbbe't-tasdîki-şer'i ol-vicâhî ve't-

tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' min rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ömer Bey bin Cafer Bey, El-hac Hızır Bey bin Yakub, Üstad Mehmed bin Yakub, Ali Dede Pir, Mehmed Dede bin Mustafa, Yusuf bin Abdülnebi, Hasan bin Mehmed, Süleyman bin Veled ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

70/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Saray Mahalle'si sâkinlerinden Mayir? veledi Avanis nâm zımmi mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb Savd veledi Keşiş nâm zımmi mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Savd bundan akdem mürd olub Gevher nâm vâlidemin karındaşı olub mezbûre vâlidemden ırs-ı şer'î ile intikal iden otuz guruşdan ve bir tay bezden ve bir sim kılıçdan ve on beş keyl buğdaydan ve sekiz sahandan hisse-i şâyi'âmı zabt itmiş suâl olunmak taleb iderim didikde mezbûr Savd münkir olucak merkurum Mayir'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz ve kasır olunmağın mezbûr Savd otuz guruşdan ve bir tay bezden ve bir sim kılıçdan ve on beş keyl buğdaydan ve sekiz sahandan hisse-i şâyi'âsını zabt itmedüğüne zimmetinde kalmadığına istihlâf olundukda ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîn-i billâhi te'alâ idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi ibn-i İbrahim Efendi, Mehmed Ağa ibn-i Derviş, Ahmed Ağa ibn-i Abdullah, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

71/1

Oldur ki Amasya Kazası'na tabi' Ziyere nâm karye sâkinlerinden Hanım binti Mustafa nâm hatûn mahfil-i kazada Dere Mahallesi sâkinlerinden bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Hüdaverdi nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed'in zevce-i menkuhesi iken beni tatlik iyledi bin akçe mihr-i mü'eccelim ve iddet nafakam vardır suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed cevâbında

bin akçe mihr-i mü'eccelden ve iddet nafakasından fariğ olub ben dahi tatlik iyledim deyücek mezbûre Hanım münkir olub mezbûr Mehmed'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden İbrahim Halife bin Mustafa ve Receb bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika mezbûr Hanım bizim huzûrumuzda bin akçe mihr-i mü'eccelinden ve iddet nafakasından fariğ oldu ba'ad merkum Mehmed dahi tatlik iyledi biz bu husûsa bu minvâl üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' min rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi ibn-i İbrahim Efendi, Ahmed Bey ibn-i Abdullah, El-hac Mehmed bin Beram Ali, Mustafa Çelebi ibn-i Nasuh, Yusuf bin Abdullah ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

71/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Bulduklı nâm karye sâkinlerinden bâ'isü'l-kitâb Hüseyin bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada yine karye-i mezbûreden Ali bin Ömer nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ali karye-i mezbûrede vâki' bir taraftan Ahmed mülkü ve bir taraftan Mustafa mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan Mustafa mülk ile mahdûd mülk bağı mezbûr Ali benim izn ve icâzetim yok iken on dört esedi guraşa Ömer nâm kimesneye bey' itmiş suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ali merkum Hüseyin'in mahdûd mülk bağını mesfûr Mehmed nâm kimesneye bey' iyledim didikde hıfzü'l-makâl mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' min rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Beşe ibn-i Osman Ağa, Mustafa bin Mehmed, Mehmed Ağa ibn-i Derviş, Abdullah Çelebi ibn-i Himmet Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i Mehmed ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

71/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Yavru nâm karye sâkinlerinden Hüseyin bin Mehmed mahfil-i kazada karye-i mezbûre sâkinlerinden diger Hüseyin bin Hacı Receb mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr diger Hüseyin karye-i mezbûrede vâki' bir tarafdandır diger Hüseyin tarlası ve taraf-ı selâsesi kendi mülküm ile mahdûd harâbe evini müteveffâ-ı merkum babam Mehmed'den ırs-ı şer'i ile intikal itmiş iken mezbûr diger Hüseyin alaka ider suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr diger Hüseyin mahdûd-u mezkûr mesfûr Hüseyin'in müteveffâ-ı merkum Mehmed'in olub kendüye ırs-ı şer'i ile intikal iyledüğüne münkir olub mesfûr Hüseyinden sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olub mezbûr diger Hüseyin mahdûd-u mezkûr mesfûr Hüseyin'in babası müteveffâ-ı merkum Mehmed'in mülkü olub kendüye ırs-ı şer'i ile intikal iyledüğünü bilmedüğüne istihlâf olundukda mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' min rebü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Ağa bin Derviş, Abdülnebi bin Nasuh, Maden bin Mesud, Mustafa Çelebi Abdullah ibn-i Mahir, Yusuf bin Abdullah ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

72/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Karcı nâm karye sâkinlerinden Üstad Mustafa bin Yusuf nâm kimesne mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb Derviş veledi Murad nâm zımmi tarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyânı tasdîk vekil olub nehci'ş-şer' üzere şer'an vekâlet-i sâbite olan El-hac Salih Dede ibn-i Abdullah mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Derviş karye-i mezbûrede olub mâ-beynimizde münâza'at- kesire ve muhâsamât-ı şedide vâki' olub aramıza muslihûn tavassut idüb mezbûr Derviş bir esedi guruş ve bir buçuk keyl buğday virüb inşâ-yı akd-i sulh idüb bedel-i sulh mezkûr bir esedi guruşu ve bir buçuk keyl buğday alub kabûl ve kabz idüb mezbûr Derviş'in zimmetini husûs-ı mezkûra müte'allik dav'âdan ibrâ ve ıskat iyledim didikde gıbbe't-tasdîki-şer'i ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis min el-muharremü'l-harâm li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i Gavs, Ramazan Efendi ibn-i El-hac Süleyman, Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Yusuf bin Abdullah, Abdülnebi ibn-i Nasuh.

72/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Şamice nâm mahalle sâkinlerinden Üstad İbrahim bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada mahalle-i mezbûrede bundan akdem vefât iden Musli Bey nâm kimesnenin muhallefâtını vâzı'ü'l-yed olan mahmiye-i mezbûrede beytü'l-mâl emini tarafından kaim-makam olan Es-seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Rıdvan mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-ı mezbûr Musli'nin hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde ikrâr ve i'tirâf idüb Üstad İbrahim benim emim Mehmed'in oğludur ve vefâtımdan sonra muhallefâtımdan techiz ve tekfinim görüb bâki muhallefâtı verâseti hasebiyle kendü ahz ve kabz eyelsün demiş iken merkum Es-seyyid Hüseyin Çelebi muhallefât-ı mesfûreye mâni' olur suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl merkum Es-seyyid Hüseyin Çelebi münkir olub mezbûr Üstad İbrahim'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mehmed Dede ibn-i Yakub Dede ve Ahmed Halife ibn-i Musa nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika müteveffâ-ı mezkûr Musli'nin hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde murada ikrâr ve i'tirâf idüb mezbûr benim li-ebeveyn emim Mehmed'in oğludur ve vârisimdir verâsetim mezbûr İbrahim müstahaktır benim muhallefâtımdan techiz ve tekfinim gördükden sonra ma'dâ muhallefât-ı mezbûr İbrahim'in olsun deyü ikrâr ve i'tirâf iyledü bu husûsa bu minvâl üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îyye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şeraitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis mîn rebîü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i El-hac Beram, Hüseyin Bey ibn-i Rıdvan, Halil bin Şaban, Üstad Ali bin Ramazan, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi ve gayruhîm mine'l-hâzırîn.

72/3

Oldur ki Amasya mahallâtından Bayezid Paşa nâm mahalle sâkinlerinden Mehmed bin Ali nâm kimesne mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Osman Beşe ve Serkis

veledi Arakil nâm zımmi mahzarlarında üzerlerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâb gecesı akşam nâmazında Aşağı Bazar nâm mevzi'de beni iki canıbden bıçak ile urdular suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûrân Mehmed ve Serkis münkir olub merkum Mehmed'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden âciz olub mezbûrân Mehmed ve Serkis merkum Mehmed'i Aşağı Bazar'da akşam nâmazı vaktinde iki canıbden bıçak ile urmaduklarına istihlâf olunduklarında mezbûrân Mehmed ve Serkis ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'alâ iylediklerinden sonra mezbûrânın keyfiyet halleri ahâli-i mahallede suâl olundukda ahâli-i mahalle mezbûrân Mehmed ve Serkis yaramazlardır dimeziz ve hüsn-i hallerinden haber virdiklerinde ba'de mezbûrân Mehmed'den ve Serkis'den su-i kabl sudûr ider ise hîn-i mütâlebeden ihzâr-ı şer'iyeye kefil taleb olundukda merkum Osman Beşe mütekeffil didikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis min rebîü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Çavuş ibn-i Ahmed Çavuş, Es-seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Rıdvan, Hüseyin Çelebi ibn-i Hüseyin Beşe, Mehmed bin Mehmed, Hüseyin Halife ibn-i Kasım, Mustafa Çelebi ibn-i El-hac Yakub, Mehmed bin Haydar, Abdüllatif Çelebi bin Hasan Dede ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

73/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından İçeri Şehir'den Kurşunlu nâm mahalle sâkinlerinden El-hac Ahmed bin Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazada Şamiler Mahallesi'nden Ali bin Murad nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mahalle-yi mezbûrede vâki' bir taraftan Mehmed mülkü ve bir taraftan ( ) nâm kimesne mülkü ve ile mahdûd iki odayı müştamil menzilimi kırk altı esedi guruşa bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb beş guruşunu aldım kırk bir guruşum kaldı suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ali fi'l-hakika mezkûr menzili merkum El-hac Ahmed'den kırk altı riyal guruşa iştirâ iyledim beş esedi guruşunu virdim bâki zimmetimde kırk bir esedi guruş hakkı vardır deyü tâyi'an ikrâr ve i'tirâf idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis âşer min rebîü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Bünyad Çelebi ibn-i Es-seyyid Mesud Efendi, Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa Efendi, Üstad İbrahim ibn-i Süleyman, Arslan Beşe ibn-i Abdullah, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Maden bin Mesud, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Yusuf bin Aabdullah, ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

73/2

Oldur ki Amasya Sancağı'na ber vechi arpalık mutasarrıf olan emirü'l-ümerâ'i'l-kirâm kebîrü'l-küberâ'i'l-fihâm Ahmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû hazretlerinin husûs-ı âti'z-zikri tescîlenehci'ş-şer' üzere vekâlet-i sâbite olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali Ağa zîde kadrehû mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb işbu sene selâse ve hamsin ve elf rebiü'l-evvelinin on üçüncü günü vakt-i hasâd ederken Amasya Kazası'na tabi' Arslanlı karye sükkânından işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Veli bin Ali nâm kimesnenin yedinde olan bir deste .....şâ'ire nazar olunub hasâd yetişdüğü günde sicil-i mahfûza kayd ve işaret olunmasın taleb iderim didikde fi'l-vâki' mezbûr Veli'nin yedinde olan bir deste .....şâ'ire nazar olduğunda mâ'adâ hasâd-ı mezkûrun yetişdüğüne bi-garaz müslümanlardan cem'-i-i gafîr ve cemm-i- kesîr kimesneler dahi meclis-i şer'-işerîfe gelüb ihbâr itmegin mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis aşer min rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü's-sâdât Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Es-seyyid Mesud Efendi, El-hac Receb ibn-i Şaban, Es-seyyid Hüseyin Çelebi bin Rıdvan, Yusuf bin Abdullah, Mehmed Ağa bin Derviş, Siyami Çelebi bin Mehmed Efendi, Mustafa Çelebi bin Ebu Beşe, Abdülnebi bin Nasuh, Hüseyin bin El-hac Ahmed ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

73/3

Mahmiye-i Amasya Kazası'na tâbi Ahurcuk nâm karye sâkinlerinden Kemal bin Musli nâm kimesne mahfil-i kazada işbu bâ'isü'l-kitâb Ahmed bin Müstecab nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vâki' bir taraftan Hüseyin Paşa mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan çayır ile mahdûd iki oda ve havluyu müştemil çiftliği kırk esedi guruşa tarafından icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb ve yine karye-i mezbûrede vâki' benim öküzlük yerlerimin hakk-ı

tasarrufunu ma‘rifet-i sâhib-i arz ile yigirmi esedi guruşa tefvîz mukabele-i tefvîzde olan yigirmi esedi guruşu alub kabz idüb bade'l-yevm zikr-i mürûr iden çiftlik ve öküzlük yerleri ve karye-i mezbûrede suyundan bir gün ve bir gece nöbet suyuyla mülk müşterasıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezbûrun ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırr-ı lehü'l-merkum Ahmed vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkik itmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sAlis aşer min rebü'l-evvel li sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, El-hac Mehmed bin Ali Halife, Mustafa Çelebi bin Abdülnebi, Maden bin Mesud, İbrahim bin Kemal, Mustafa bin Mehmed ve gayruhim min'l-hâzırîn.

74/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kocacık nâm mahalle sâkinlerinden Aişe binti ( ) nâm hatûn tarafından hasm-ı şer‘-i câhid mahzarında üzerine Hafız Hüseyin bin Hasan ve Ali Beşe ibn-i Mehmed Ağa şehâdetleriyle şer‘an vekâlet-i sâbite olan mezbûre Aişe'nin zevci Mehmed bin Süleyman nâm kimesne mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb Üstad Mustafa bin Ömer nâm kimesne mahzarında üzerine dav‘â ve takrîr-i kelâm idüb makulem mezbûre Aişe'nin vâlidesi Raziye binti Müstecab nâm hatûnun babası merkum Müstecab'dan ırs-ı şer‘iye ile intikal iden Boğa nâm karyede vâki‘ bir taraftan Ali mülkü ve bir taraftan Mehmed mülkü ve bir taraftan diğer Mehmed mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bağı merkum Mustafa on üç seneden mütecâvizdir zabt ider suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl merkum Mustafa zikr-i mürûr iden bağı târih-i kitâbdan yigirmi sekiz seneden mukaddem Çökçe Mahallesi sâkinlerinden Aişe Hatûn ibn-i İbrahim Sarı Mustafa nâm kimesneden iştirâ idüb mezbûre Raziye'nin huzûrunda bilâ nizâ‘ zabt olub ba‘de mezbûre Aişe bağı hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde bana hisse-i sahîh-i şer‘iye ile hibe ve temlik idüb ben dahi târih-i kitâbdan on üç seneden mütecâvizdir temlik idüb zabt ve tasarrufumdadır dimegin mesfûr Mehmed bi'l-vekâle inkâr olub merkum Mustafa'dan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mehmed Halife ibn-i Hüsam ve Derviş bin Ramazan nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika zikr-i mürûr iden bağı târihi kitâbdan yigirmi sekiz sene mukaddem mezbûre Aişe Sarı Mustafa'dan iştirâ idüb mezbûre Raziye'nin huzûrunda

bilâ nizâ‘ zabt idüb ba‘de merkum Mustafa dahi kabûl ve kabz idüb târih-i kitâbdan on üç seneden mütecâvizdir zabt ve tasarrufundadır biz bu husûsa bu minvâl üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer‘îyye iylediklerinde ba‘de‘r-ri‘âyet-i şerâ‘iti‘l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ olub mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l-yevmü’s-sAlis min şehri-rebiü‘l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü‘l-Hâl:

El-hac Salih Dede ibn-i Abdülmennan, Ahmed Çelebi ibn-i Ebulkasım, Es-seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Rıdvan, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Maden bin Mesud, Abdülnebi bin Nasuh, Gözlemeci İbrahim ve gayruhim min‘l-hâzırîn.

74/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Darüislam Mahallesi sâkinlerinden Derviş veledi Dador nâm zımmi mahfil-i kazada işbu bâ‘isü‘l-kitâb Halil bin Ramazan nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûrede kurbünde Ayacık nâm mevzi‘de vâki‘ bir taraftan David zımmi bağı ve bir taraftan Soher zımmi ve iki taraftan Yusuf bağı ile mahdûd bağımı merkum Cemal’in mülkü ve bir taraftan makabir-i müslimîn ile mahdûd otuz guruş kıymetli dükkânı ile târih-i kitâbdan elli mukaddem mübâdele idüb lâkin mezkûr bağın oğlumun ve zevcemin hisseleri vardır fesh murad iderim didikde gibbe’s-suâl merkum Cemal hüsn-i mübâdeleden mezbûr Derviş bağı mezûrdan oğlumun ve zevcemin hissesi vardır deyü zikr itmeden elli günden bilâ nizâ‘ zabt ve tasarrufumdadır deyü cevâb virmeğin mezbûr Derviş zımmi mahzarında bey‘ idüb mâ vâki‘ bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l-yevmü’s-sAlis aşer min rebü‘l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü‘l-Hâl:

Abdullah Çelebi ibn-i İbrahim Efendi, Ahmed Bey bin Abdullah, Abdullah Çelebi ibn-i Abdullah Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi bin Nasuh, Yusuf bin Abdullah, Hüseyin bin El-hac Ahmed ve gayruhim mine‘l-hâzırîn.

75/1

Mahmiye-i Amasya mütesellimi olan Fahrü‘l-akrân Ali Ağa tarafından husûs-ı atıyyü‘l-beyânı teftiş mübâşir ta‘yîn olunan diğeri Ali Ağa mahfil-i kazada Sûfîzâde

Mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb İskender bin Kasım nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr İskender'in sülbiye kebire kızların nâm kızının bekâreti izâle olunmuşdur dirler suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr İskender kızım merkume kızların kendü menzilimde bir tekine fecir götürüb merdibandan inerken düşüb ol sebebden bekâreti zayi oldu deyücek merkume kızlarının keyfiyet hâli ahâli-i mahallesinden istifâde olundukda İmâm Ahmed Çelebi bin Hüseyin ve Piyale Bey bin Abdullah ve Mehmed bin Mustafa ve diger Mustafa bin İbrahim ve Ömer bin Ebubekir nâm kimesneler ve sâirleri mezbûre kızların mestûre ve .....ve müstakimedir deyü ...hüsn-i hallerinden haber virdiklerinde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis min rebü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Bayram, Ali Ağa bin Mahir, Mustafa bin Mahmud, Abdullah Çelebi bin Ahmed Çelebi ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

75/2

Amasya Sancağına ber vechi arpalık mutasarrıf olan emirü'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa hazretleri dâme ikbâlehû tarafından mütesellim olan kıdvetü'l-akrân Ali Ağa zîde kadrehû mahfil-i kazada Sûfizâde Mahallesi sâkinlerinden İskender bin Kasım nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr İskender'in sülbiye kebire kızlarını nâmahrem ile cem' olub hamil olub vaz'-ı haml iyledi deyü istimâ' olunmağla ...olunub vuku' üzere ikrâr ve i'tirâf itmekle yüklendüğüne yedine tezkire virildi yedinden olan tezkire muvâcehesince suâl olunub cevâb tahrîr olunmasın taleb iderim didikde gıbbe'-suâl mezbûr İskender vech-i muhârrer üzere ikrâr ve i'tirâf idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sabi' aşer min rebü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i El-hac ....., Kıdvetü'l-akrân Ağa ibn-i Hamit, Mustafa bin Mehmed, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i Abdullah, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Yusuf bin Abdullah, Hüseyin bin El-hac Ahmed ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

75/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Şamiler Mahallesi sâkinlerinden Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb İskender veledi Markar nâm zımmi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûrede vâki' Çadırkur Nâhiyesi'nde bir taraftan Es-seyyid Hüseyin Çelebi bağı be bir taraftan Abdülkadir Efendi bağı ve bir taraftan sahil-i nehr-i kebir ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd mülk bağıımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiremi müştemil ve Yakutiye imaretine beher sene altmış akçe icâra ve haftada bir gün ve bir gece dolab suyundan nöbet suyu ile dört yüz esedi guraşa tarafından icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bat-ı sahih-i şer'îye ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebî' iyledim didikde gıbbe't-tasdiki-şer'î ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olunub yedine vaz' ve def' olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis aşer min rebü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i Gavs, Diger Mehmed Efendi ibn-i El-hac ...., Mustafa Çelebi ibn-i Abdullah, Üstad Şaban ibn-i Mustafa, Yusuf bin Abdullah, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Hüseyin bin El-hac Ahmed, Es-seyyid Mustafa Çelebi ibn-i El-hac Kasım, Üstad Mustafa bin Ömer, Maden bin Mesud ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

76/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Abdülnebi ibn-i El-hac Mehmed nâm kimesnenin sülbi oğulları Pir Ahmed ve Pir Mehmed nâm sagîrler ve sülbiye kızları Kadriye ve Aişe nâm sagîrenin kibel-i şer'iden mensûbe vasîleri ve vâlideleri işbu bâ'isü'l-kitâb Aişe binti El-hac Bekir nâm hatûn mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb vasîsi olduğum kızım Aişe nâm sagîrenin nafaka ve kisveye şart-ı ihtiyâc olub sagîre mezbûre Aişe'ye müteveffâ-ı merkum babası Abdülnebi'den intikal iden mâlından cânib-i şer'iden nafaka takdir olunmak taleb iderim didikde mezbûre Aişe nâm sagîreye müteveffâ-ı merkum babası Abdülnebi'den ırs-ı şer'îye ile intikal iden mâlından nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesiyçün günde üç akçe takdir olunub ba'de'l-istidanye izn virülüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min rebü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l-akrân Resul Bey ibn-i Şaban, Hızır Bey ibn-i El-hac Süleyman, Yusuf bin Abdullah, Abdurrahman Çelebi ibn-i Hamza Efendi.

76/2

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Kamerüddin Mahallesi sâkinlerinden Demirci Gazi ibn-i Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada bâ'isü'l-kitâb Tüccâr Üstad İbrahim bin Hüdaverdi nâm kimesne mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr İbrahim mahmiye-i mezbûrede helvacılar çarşısında vâki' bir taraftan Mehmed Dede mülkü ve bir taraftan kenise (kilise) ve bir taraftan arz-ı hâliye ile mahdûd mülk dükkânımı mezbûr İbrahim'e elli esedi guruşa bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile bey' idüb elli guruş mukabelesinde bana on yedi buçuk guruş bir ras erkek katır virüb ve yigirmi guruş İlgazi nâm karyede sâkin Süleyman nâm kimesneden havâle idüb bâki on üç buçuk guruş hakkım vardır suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr İbrahim cevâbında zikr-i mürûr iden dükkânı târih-i kitâbdan üç yüz altmış gün va'de ile aldım didikde merkum Gazi'den istintak olundukda va'deyi münkir olub mezbûr İbrahim'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden El-hac Ali bin Mustafa ve Mehmed Dede ibn-i Mustafa nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika bizim huzûrumuzda merkum Gazi mezbûr İbrahim zikr-i mürûr iden dükkânı elli esedi guruşa üç yüz altmış gün va'de ile virdi biz bu husûsa bu minvâl üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-veymü's-sâdis aşer min şehri-rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Ağa ibn-i Derviş, Mustafa ibn-i Abdülnebi, Hüseyin bin Ahmed, Yusuf bin Abdülnebi, Abdülnebi bin Nasuh ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

76/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya sâkinlerinden olub İstanbul'da sâkin olan Hasan bin İbrahim nâm kimesnenin li-ebeveyn karındaşı Mustafa nâm kimesnenin kayınanası Emine binti Üstad Bünyad nâm hatûn mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hasan'ın karındaşı merkum Mustafa benim sadriyye kızımın zevci olub mezbûr Hasan'a ve

Mustafa'ya ve Dede Mehmed'e babaları müteveffâ İbrahim 'den intikal iden evleri parasından merkum Dede Mehmed'in zimmetinde merkum Hasan'a ırs-ı şer'îye ile intikal iden yigirmi guruşun on guruşunu karındaşım Mustafa'nın ehl ü ıyâline viresin deyü mektûb irsâl idüb mezbûr Dede Mehmed yigirmi guruşu mukırr olub lâkin mektûb karındaşım Hasan'ın değıldür deyü münkir olub mesfûre Emine'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden ...bin Receb ve Rıdvan bin Abdülnebi nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika Mahmiye-i İstanbul'da bizim huzûrumuzda merkum Hasan mezbûr karındaşım Dede Mehmed'in zimmetinde olan ev parasından yigirmi guruşum karındaşım Mustafa'nın kayınanası Emine Hatûn'a virsün ehl ü ıyâline harc iyalesün didi biz bu husûsa üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâyı şehâdet-i şer'îyye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü't-tâsi' aşer min şehri-rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin Hüsam Efendi, Hüseyin Bey ibn-i Hasan Dede, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Abdullah Çelebi bin Ahmed Muhzırân, El-hac Yusuf bin Ömer ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

77/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya'da hâlâ beytü'l-mâl emini olan Mehmed Ağa ibn-i Abdullah tarafından vekil olan Es-seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Rıdvan Ağa mahfil-i kazada mahmiye-i mezbûre müzâfâtından Baharlar? nâm karye sâkinlerinden Mustafa bin Ali nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb üzerine dav'â idüb mezbûr Mustafa Ferhas Kayası nâm tarîk-i âmmdan bir ras harmânî doru aygır-ı rum ile bargirin tutmuş sâhibi olmamağla mîrîye âid ve râci' olub mîrî için kabz itmek murad iderim suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa fi'l-hakika zıkr-i mürûr iden bargiri târih-i kitâbdan on gün mukaddem Ferhad Kayası nâm tarîk-i âmmda katır bağın? kırub boş gider iken tutdum on gün besledim sâhibi zuhûr itmedi didikde mezkûr bargir-i mesfûr Es-seyyid Hüseyin Çelebi mezbûr Mustafa yedinden ahz idüb ba'd cânib-i şer'ide nafaka takdir olunmak taleb iyledikde kibel-i şer'iden mezkûr bargire yevmi altı yüz akçe nafaka takdir olunub yine mezbûr Mustafa'ya emanet vaz' idüb sâhib-i üzerine inde'z-zafer rücû'a

mezbûr Mustafa'ya izn virülüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sAlis ve'l-ısrîn min rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed ibn-i ...Gavs, Diger Mehmed Efendi ibn-i Hüsam Efendi, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Ömer bin Muharrem Maden bin Mesud ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

77/2

Oldur ki Mahrûse-i Amasya Mahallesi sâkinlerinden Gülizar binti Hüseyin nâm hatûn mahfil-i kazada müteveffâ olan sadriyye kızı Fâtıma binti Deveci Hüseyin nâm hatûnun sadriyye kızı Aişe binti Mehmed tarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyânı tasdik vekil olub mezbûreyi ma'rifet-i şer'ıye ile ârifân olan Mehmed Çelebi ibn-i Hüseyin ve Musli bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Habib bin Hızır nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafdân Üstad Ahmed mülkü ve bir tarafdân Nasuh mülkü ve bir tarafdân Hasan Çelebi ve bir tarafdân tarîk-i âmm ile mahdûd menzilimi bir oda ve havlumunu ve nar ağacı ve tut ağacını müştemil mezbûre Aişe'ye hibe-i sahîh-i şer'ıye ile hibe ve tahliye ve temellük idüb ol-dahi kabûl ve kabz ve temellük iyledi didikde gıbbe't-tasdikî-şer'ı ol-vicâhî ve't-tahkiki'l-meri' el-şifâhi mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-ısrîn min rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsi ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin Bünyad Efendi, Mehmed Çelebi bin İsmail Çelebi, Mustafa Çelbi ibn-i Abdülnebi, Abdülnebi bin Nasuh, Maden bin Nasuh, Mehmed Çelebi bin El-hac Ali, Mehmed Çelebi bin İsmail ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

77/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Uzun Oba nâm karye sâkinlerinden Hanım binti Mehmed nâm hatûn tarafından husûs-ı atıyyü'l-beyân dav'âya vekil olub hasm-ı şer'-icâhid mahzarında bimâ hüve nehcü's-sübût şer'an vekalet-i sabite olan Ali bin Maden nâm kimesne mahfil-i kazada işbu bâ'isü'l-kitâb Süleyman bin Mehmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Süleyman müvekkilem merkume Hanım'ı talak-ı selâse ile tatlik iylemiş suâl olunmak taleb iderim

didikde gıbbe's-suâl mezbûr Süleyman ikrâr idüb fi'l-hakika zevcem mezbûre Hanım'ı talak-ı selâse ile nefis-i istima' idücek mikdâr-ı .....inşallah didim deyücek mesfûr Ali bi'l-vekâle münkir olub mezbûr Süleyman'dan istintak olundukda mezbûr Süleyman husûs-ı mezkûra müte'allik fetvâ-yı şerîfim vardır deyü fetvâ-yı şerîfi ibrâz idüb nazar olunub .....olundukda mefhûmunda....olan budur ki zeyd zevcesi ....tatlik murad itdikde nefis-i istimâ' idücek mikdâr-ı .....inşallah deyüb talak-ı selâse ile tatlik iylemiş .....mezbûre zeydden boş olur mu beyân-ı buyur ile el-cevâb olmaz ....didiğini ....olur deyü buyurulmağın ber müceb fetva-ı şerîfe mezbûr Süleyman istihlâf olundukda ol-dahi alâ vekfi'l-mes'ûl yemîni billâhi te'alâ idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-ısrîn min rebîü'l-evvel li-sene selâse e hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Mehmed Efendi bin Es-seyyid Mesud Efendi, Mehmed Efendi bin El-hac Bayram, Mehmed Efendi bin İsmail Hoca, El-hac Yusuf bin Abdullah, Mustafa Çelebi bin Abdülnebi, El-hac Bayram bin Receb ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

78/1

Oldur ki Mahrûse-i Amasya mahallâtından Sevadiye Mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Aişe binti Sekban nâm hatûn mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb yine mahrûse-i mezbûrede vâki' Kale-i Balad sâkinlerinden Mahmud bin Veli nâm kimesnenin zevce-i menkûhesi olub bir seneden berü mezbûr Mahmud beni tatlik idüb aher diyara gitmekle benden mütevellid olan sülbi oğlu Sekban nâm sagîre nafaka ve kisve makulesinde bir habbe virmeyüb nafaka ve kisveye şedid ihtiyâc olmağın kıbel-i şer'ide nafaka takdir olunmak taleb iderim didikde merkume Aişe mezbûr Mahmud'dan mutlaka olduğunu ve Sekban nâm sagîrin nafakasız koyub gitdüğünü sikat-ı ahyardan cemm-i gafir ihbârıyla sabit ve tahir olub ve oğlu Sekban nâm sagîr nafaka ve kisve makulesinde habbe komadığına merkume Aişe ba'de'l-istihlâf yemîni billâhi te'alâ iylediğinde oğlu Sekban nâm sagîr nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesiyçün günde üç akçe takdirim olunub ba'de istidaneye ve vakt-i zaferde aher diyardan olan mezbûr Mahmud rücû'a merkume Aişe'ye izn virülüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-ısrîn min rebîü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

...., Mustafa Çelebi ibn-i Abdullah, Maden bin Mesud, Abdülnebi bin Nasuh, Hüsetin bin El-hac Ahmed ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

78/2

Oldur ki Kaza-i Zile mahallâtından Bağlıca nâm mahalle sâkinlerinden Azize binti Es-seyyid Ahmed nâm hatûn mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya'da vâki' merhûm ve mağfurun-leh Sultân Bayezid Han tâbe serâhu bina iylediği câmî'-i şerîf evkafı mütevellisi olan fahrü'l-emâcid ve'l-kirâm El-hac Ömer Ağa zîde fazlühû tarafından husûs-ı atıyyü'l-beyâna vekil olub hasm-ı şer'-i câhid mahzarında nehci's-sübût şer'an vekâlet-i sâbite olan kıdvetü'l-akrân Hasan Bey ibn-i Abdullah mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on iki gün mukaddem işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Salim bin Abdullah nâm arab-ı emred oğlan damadım olan Veli bin Gazi nâm kimesnenin abd-i memlûkü olub mülkünden ibâk iyledi suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hasan'in merkurum abd-i evkaf-ı mezbûr karyelerinden Boğa nâm karyede ahz-u kabz iyledik damadı Veli'nin mülkü olub mülkünden ibâk iylediği ma'lûmum değıldür deyü inkâr ile cevâb virücek mezbûr Azize'den sıdk-ı makaline mutâbık beyyine taleb olundukda udül-i müslimînden Osman Ağa bin Mehmed ve Ebubekir bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika mezbûr Hasan Bey'in ahz-u kabz iylediği arab-ı emred oğlan mesfûr Azize Hatûn'un damadı Veli'nin mülküdür mülkünden ibâk iyledi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'ıye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-ısrîn min rebü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hasan Bey ibn-i Hüseyin Beşe, El-hac Ahmed bin ....., Mehmed bin Hami Mehmed, Ahmed Çelebi ibn-i Receb, Mustafa Çelebi ibn-i Abdullah ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

78/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Devehane Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem mürd olan Avanis nâm zimminin sülbi oğlu Serkis nâm sagîrin kibel-i şer'-

işerîfden mensûbe vasîsi olan vâlidesi Şahbule binti Mıgırđıç nâm zımmîye mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb sagîr mezbûr Serkis'in nafaka ve kisve ve sâir levazım-ı zarûriyesiyçün cânib-i şer'ide yevmi üç akçe takdir olunmak taleb iderim didikde sagîr mezbûr Serkis babası mürd merkum Avanis'den intikal iden malından nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesiyçün târih-i kitâbda yevmi üç akçe takdir olunub inde'l- ihtiyâcistidaneye vakt-i zaferde rücû'a mezbûre Şahbule izn virülüb mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-ısrîn min rebü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Salih Dede ibn-i Abdülmennan, Yusuf bin Abdullah, Maden bin Mesud, Mustafa bin Abdülnebi ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

79/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya müzâfâtından Yördenik nâm karye sâkinlerinden Ali bin Halil nâm kimesne mahfil-i kazada yine karye-i mezbûrede olub bundan akdem vefât iden El-hac Şaban bin Hasan nâm müteveffânın oğulları Mustafa ve Mehmed ve Ahmed nâm sagîrlerin dayıları cânib-i şer'iden mensûb vasîleri olan Mehmed bin Mustafa nâm kimesne müteveffâ-ı merkum El-hac Şaban bundan akdem babam Halil'den icâre ile tasarruf iyledüğü Karaca ve Ali Çavuş yerlerinden benim zabt ve tasarrufuma mani' olur suâl olunmak taleb iderim didikde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed zikr-i mürûr iden üç kıt'a yerleri müteveffâ-ı mezbûr El-hac Şaban .....deyü bin üç senesinden mukaddem sâhib-i arz ile iştirâ idüb elli sene mutasarrıf olub ba'de vefât oğulları için iki seneden mütecâviz tasarruf olsun deyü mazmûnu takrîrine muvâfık hüccet-i şer'îye ibrâz idüb ve on sene tasarruf olunan yerlerin dav'ası bila-emr istimâ olunmaz deyü fetvâ-yı şerîfe ibrâz iylemegin ber müceb fetvâ-yı şerîfe merkum Ali mu'ârazadan men' olunub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i El-hac Bayram, Es-seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Rıdvan, Abdullah Çelebi ibn-i Nasuh, Hasan bin Bekir Beşe ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

79/2

Oldur ki Orta Pare Kazası'na tabi Çırçırım? nâm karye sâkinlerinden Abdi bin Kaya nâm kimesne mahfil-i kazada Gökmedrese Mahallesi sâkinlerinden Kele? binti Mehmud nâm hatûn mahzarında takrîr-i kelâm idüb on seneden mütecâvizdir bir bakır bakraç mülküm olub müstakil zabt ve tasarrufumda iken mezbûre Kele binti Mahmud nam hatûn benimdir deyü aldı suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûre Kele zikr-i mürûr iden bakraç benimdür bir senedir zâyî' iyledim merkum Abdi'nin on seneden mütecâviz müstakil mülkiyet üzere mutasarrıf olunduğu malûmum değildür deyü münkire olub merkum Abdi'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden İbrahim bin Maksud ve Satılmış bin Mansur nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika bu bakraç merkum Abdi'nin zabt ve tasarrufunda olub mülkünden zâyî' oldu biz bu husûsa bu minvâl üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâmin ve'l-ışrîn min rebîü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdülkasım bin Mustafa, Mustafa bin Bayezid, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Maden bin Mesud, Abdülnebi bin Nasuh ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

79/3

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Helkis nâm mahalle sâkinlerinden Fahrü'l-kuzât Abdülkerim Efendi bin Mehmed Çelebi ve İmâm Bünyad Çelebi ibn-i Mustafa Efendi ve El-hac Abdülnebi ibn-i Süleyman nâm kimesneler ve sâirleri mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb mahalle-yi mezbûrede bir hali evde üç adam ricâlden ve dört nisvândan şürb-i hamr iderler üzerlerine varub icrâ-yı şer'îşerîf olunmak taleb ideriz didiklerinde cânib-i şer'îşerîfden Abdülnebi ibn-i Nasuh ve Gayretli Paşa hazretlerinin tarafı âlîlerinden kıdvetü'l-akrân Ali Ağa ve zeyl-i kitâbdan mestûrü'l-esami olan müslimân ile üzerlerine varub şürb-i hamr ider iken ahz idüb bir göze şarabları ile meclis-i şer'îye ihzâr idüb makal-i Mehmed ve Ali ve Mustafa ve nisvândan Aişe ve Asiye ve Asya ve Emine binti Cafer nâm kimesneler fi'l-hakika yine mahalle-i mezbûrede Mehmed Çelebi nâm kimesnenin evinde avratlar ile oturur iken ahz itdiler şürb-i hamr itmedük deyü münkîrûn olduklarında merkum Ali Ağa'dan takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda

udûl-i müslimînden Ali Bey ibn-i Veli ve Musa bin Abdi ve Mehmed bin İbrahim nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika merkur Mehmed ve Ali ve Mustafa ve nisvândan Aişe ve Asiye ve Asya ve Emine zikr olunan evin içinde meclis idüb cem'iyet üzere şürb-i hamr iderken ahz olundular biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye iylediklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâmin ve'l-ısrîn min rebü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Resul Bey ibn-i Mehmed Çelebi, Veli bin El-hac Hüseyin Ali, Halil Bey ibn-i Mehmed Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

79/4

Oldur ki Mahmiye-i Amasya mahallâtından Sûfiler Mahallesi sâkinlerinden Emine binti Ebubekir nâm hatûn mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb Uzun Oba nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem bir seneden berü gayb olan gaybet-i münkatı' ile zevcim Es-seyyid Hüseyin bin Es-seyyid Musli ve kendüden tevellüd olan Musli nâm sagîr oğlunu bila nafaka ve bırakub gitmekle nafakaya şedid ihtiyacım vardur kibel-i şer'-i şerîfden nafaka farz ve takdir olunmasın taleb iderim didikde savb-ı şer'iden mezbûre Emine'ye üç akçe ve sagîr oğlu Musli'ye iki akçe nafaka takdir olunub vakt-i zarûretde istidaneye yevmi üç akçe ve inde'z-zafer rücû'a mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâmin ve'l-ısrîn min rebü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mustafa Çelebi bin Abdülnebi, Mehmed Efendi ibn-i El-hac Beram, Demir Bey ibn-i Ali, Es-seyyid Mehmed bin Mesud ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

80/1

Oldur ki Amasya mahallâtından El-hac Hamza Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden El-hac Bayezid bin Müslim nâm kimesnenin oğlu Mehmed nâm sagîrin ve kızı Fâtıma nâm sagîrenin kibel-i şer'ide mensûbe vasîsi olan ve vâlidesi olan Aişe binti() hatûn mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb sagîr mezbûr Mehmed'in ve sagîre mezbûre Fâtıma'nın nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyeleriyçün cânib-i şer'iden

yevmi üç akçe takdir olunmak taleb iderim didikde sagîr mezbûr Mehmed'e ve Fâtîma'ya babaları müteveffâ-ı mezkûr El-hac Bayezid'den intikal iden mallarından nafaka ve kisveleri ve sâir levâzım-ı zarûriyeleriyçün târih-i kitâbda yevmi üç akçe takdir olunub inde'l-ihytiyâcistidaneye vakt-i zaferde rücû'â mezbûre Aişe'ye izn virülüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis aşer min rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Mustafa bin Bayezid, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Maden bin Mesud, Mustafa Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi, Abdullah bin Nasuh, Hasan bin Ahmed, Yusuf bin Abdullah ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

80/2

Oldur ki Kasaba-ı Merzifon sâkinlerinden Mürsel Efendi ibn-i ( ) nâm kimesne mahfil-i kazada Mahmiye-i Amasya mahallâtından Meydan-ı Ulvi sâkinlerinden olup mahmiye-i mezbûrede vâki' mersûm Mehmed Paşa ve Hızır Paşa bina iyledikleri camî ve medrese evkaflarını Berat Paşa dahliyle evlâdiyyet ve meşrûtiyet üzere mütevelli olan Hızır Bey ibn-i Mustafa Çelebi ve Hızır Paşa Medresesi'ne ru'ûs-u hümâyûn ile müderris olan fahrü'l-ûlemâ Mehmed Efendi ibn-i Hâbil Efendi mahzarlarında takrîr-i kelâm idüb Mehmed Paşa Medresesi'nde sabıkân müderris olup medrese-i mezbûrenin evkafı karyelerin ve mahsûlâtın mezbûrân Hızır Bey ve Mehmed Efendi bey' idüb hakk-ı tedrisim virmekde ta'allül iderler suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûrân Hızır Bey ve Mehmed Efendi cevâblarında medrese-i mezbûrenin evkafı karyelerinin mahsûlâtın evkafının câbileri Ahmed ve Hüseyin bey' idüb cem'an yigirmi dört bin altı yüz kırk akçeyi olup idâre-i masrafa vefa itmemekle tevzi'ye lâzım olmağla meblâğ-ı mezbûr tevzi' olunub mesfûr Mürsel Efendi ile Ahmed Efendi'ye üç bin altı yüz kırk akçeyi Mürsel Efendi'ye ve Ahmed Efendi'ye vâzifeleri için virildi didiklerinde mesfûr Mürsel Efendi ikrâr ve i'tirâf idüb tevzi'den üç bin altı yüz kırk akçeyi Ahmed Efendi ile aldık lâkin vakıfda tevzi'de ziyâde akçe vardır câbilerden suâl olunsun didikde mezbûrân câbilerden istifsâr olundukda vakfın kâtibi Ahmed Çelebi ile muhasebe defteri idüb cümle idâre ve masrafları hesâb olunub tevzi' tahrîrine mutâbık olup mütevelli Hızır Bey ve Mehmed Efendi zimmetlerinde mâl-ı vakıfda bir akçe ve habbe zuhûr itmemekle mesfûr Mürsel

Efendi mu‘ârazadan men‘ olunub mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâmin ve’l-ışrîn min rebîü’l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i El-hac Beram ve diger Mehmed ibn-i Gavs, Ahmed Bey ibn-i Mehmed ve Zülfikar Bey ibn-i Abdullah, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi ve gayruhim mine’l-hâzırîn.

80/3

Oldur hâlâ Amasya Sancağı’na ber vechi arpalık mutasarrıf olan Emirü’l-ümerâi’l-kirâm Ahmed Paşa bin .....hazretlerinin tarafından husûs-ı atıyyü’l-beyâna teftiş ve tefahhusa mübâşir nasb ve ta’yîn olunan Mehmed Ağa nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkirde Amasya müzâfâtından Ulviye nâm karye sâkinlerinden İbrahim bin El-hac Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm idüb gece ile karye-i mezbûrede İbrahim nâm kimesnenin evine girülüb bir mikdâr eşyam sirka olunmuş bi-hasebi’ş-şer‘ suâl olunsun didikde gıbbe’s-suâl mezbûr İbrahim cevâbında fi’l-vâki‘ gece ile evime girülüb bir mikdâr eşyam sirka olunub bir mikdâr yine Firuz nâm karyede sâkin Ahmed bin Ali ve zevcesi Reyhan binti Hüseyin ve Uluca nâm karyede Yakub bin Hızır nâm kimesneler yedinde buldum mezbûrlara suâl olunsun didikde mübâşir-i mezbûr mezbûrları şer‘-i şerîfe ihbâr idüb bi-hasebi’ş-şer‘ suâl olundukda fi’l-vâki‘ minvâl-i meşrûh üzere Geldikras nâm karyede Mustafa bin Ömer Beşe târih-i kitâbda Çalkıranoglu ve .....bi’l-meclis olan Ali ibn-i Hasan nâm kimesneler gece ile gelüb cebren bizi evimizden çıkarub varub İbrahim nâm kimesnenin evine girüb bir mikdâr esbâbın aldık mezbûrân Mustafa ve Çalkıran hâlâ eşyanın bir mikdârını yine bir yerlerde emânet vaz‘ idüb gitmişlerdür didiklerinden sonra yerlerinde vaz‘ olunan eşyâmı meclis-i şer‘-ide hâzır olan İbrahim’e teslim idüb mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi gurre-i rebîü’l-ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Abdülkerim Efendi bin El-hac Bayram, Ahmed Çelebi bin Abdülkerim Efendi, Mehmed Efendi bin El-hac Bayram, Tavil Mehmed Dede bin Yakub Dede, Yusuf Bey bin Abdulla El-müderriş, Ramazan Bey El-müderriş, Mustafa Çelebi bin El-hac Pir Ali ve gayruhim mine’l-hâzırîn.

81/1

Oldur ki Mahrûse-i Amasya mahallâtından Kûpçeğiz Mahallesi sâkinlerinden Mustafa Çelebi ibn-i El-hac Seyyid Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkirde yine Amasya Mahallâtı’ndan Çırakçı Mahallesi sâkinlerinden Dador veledi ( ) nâm zımmi mahzarında üzerine takrîr-i kelâm idüb mezbûr zımmi Dador’un ağası El-hac Sefer ibn-i El-hac Mehmed ber vech-i istikrâz benden yigirmi altı esedi guruş istedikde mezbûr El-hac Sefer dahi bizim bahçıvan zımmi Dador (Ermeni) ...benim değildir deyü yüz yigirmi altı esedi guruş virüb bizim ile yüz seksen guruşu olub mezbûr Dador yüz yetmiş dört guruş alub altı guruş dahi alacağım kaldı deyü taleb iderim deynim yüz yigirmi altı esedi guruş iken mu‘âmele-i şer‘iye olmayub yüz yetmiş dört esedi guruşum almışdır ziyâdesin taleb ider nehci’ş-şer‘ suâl olunub hakkım taleb iderim didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Dador cevâbında merkur Mustafa altmış dokuz esedi guruş aldım ziyâde almadım didikde mezbûr Mustafa Çelebi’den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Ali bin El-hac Piri ve diger Ali bin Ramazan li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi’l-meclis olub fi’l-vâki‘ mezbûr Dador bizim huzûrmuzda Mustafa Çelebi’den yüz yetmiş dört guruş aldı altmış guruş alacağım kaldı deyü mukırr-ı mu‘terif olduğuna şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde ba‘de’r-ri’âyet-i şerâ’iti’l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra ziyâde kırk sekiz guruş edâya tenbîh birle mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi gurre-i rebü’l-ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed Efendi El-hac Bayram, Ahmed Bey ibn-i Mehmed, Tavil Mehmed Dede ibn-i Yakub Dede, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed Ser Muhzır ve gayruhim mine’l-hâzırîn.

81/2

Oldur ki Mahrûse-i Amasya mahallâtından Kurşunlu nâm mahalle sâkinlerinden Ali Bey ibn-i Ahmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkirde yine Amasya mahallâtından Bozahane Mahallesi sâkinlerinden Asvadador veledi Serkis nâm zımmi mahzarında üzerine dav‘â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Serkis zımmi zimmetinde peynir bahasında altmış esedi guruş hakkım var idi kırk esedi guruş aldım bâki yigirmi esedi guruşum virmegin ta‘allül ider bi-hasebi’ş-şer‘ suâl olunmak taleb iderim didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Serkis peynir bahasında Ali Bey vireceğim cümle kırk guruşdur altmış guruş

değildir mezbûr Ali Bey'e kırk esedi guruşu bi't-tamam virdim zimmetim ibrâ iyledim diyücek mezbûr Ali Bey'den sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden aciz ve kasr olub mezbûr Asvadador nâm zımmîye cümle peynir bahasında zimmetinde kırk guruşdan ziyâde olmaduğuna ve husûs-ı mezkûra müte'allik ahir kimesneye kefil olmaduğuna istihlâf olundukda ol-dahialâvefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'alâ idüb mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis min rebîü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Es-seyyid Osman Çelebi ibn-i Es-seyyid Ahmed Çelebi, Mehmed Beşe ibn-i Abdullah zabıt-i yeniçeriyân, Veli Bey ibn-i Mehmed Bey Kethüdâ-ı Şehr, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Ahmed Bey ibn-i Mehmed ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

81/3

Mahrûse-i Amasya mahallâtından Devehane Mahallesi sâkinlerinden Ali Beşe bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkerde Nefs-i Sivas sâkinlerinden Murad veledi Karakaş nâm zimmi mahzarında üzerine dav'â ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr zimmi Murad'ın zimmetinde kırk riyal guruş hakkım vardır virmekde ta'allül ider bi-hasebi'ş-şer' suâl olunub icrâ-yı hak olunmasın taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Murad inkâr ile cevâb virücek müddei mezbûr Ali Beşe'den sıdk-ı makaline mutâbık beyyine taleb olundukda beyyineden aciz ve kasır olub merkum zimmi Murad zimmetinde mezbûr Ali Beşe'nin kırk riyal guruşu olmaduğuna istihlâf olundukda ol-dahi alâ vefki'l-mes'ûl yemîni billâhi te'alâ iyledikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olundukda yed-i tâlibe vaz' olundu ki müzekkir mâ cerâ ola tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis min rebîü'l-ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Halil Efendi El-kadı, Müezzîn Mehmed bin Mustafa, Süleyman bin Veli, Maden bin Mesud, Abdülgani bin Nasuh, Ahmed Bey bin Ahmed ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

82/1

Oldur ki Medine-i Amasya kazasında beytü'l-mâl hassa emini olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkerde Amasya müzâfâtından

Kûfi nâm karye sâkinlerinden İmâm Yahya Halife bin Halil nâm kimesne mazharında üzerine takrîr-i kelâm idüb bundan akdem fevt olan Zeyneb Hatûn'un vârisi olamyub emvâl erzâkı beytü'l-mâla âid ve râci' olmağla taleb iderim bi-hasei'ş-şer' suâl olunsun didikde gibbe's-suâl mezbûr Yahya cevâbında mezbûre Zeyneb hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde yedi guruşu karye-i mezbûre imâmına vakf iylemişdir didikde mezbûr Yahya Halife'den beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Mustafa bin Ali ve Hasan bin El-hac Osman li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-vâki' minvâl-i meşrûh üzere mezbûre Zeyneb hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde yedi guruşu karye-i mezbûre imâmına bizim huzûrumuzda vakf itmişdir bu husûsa bu minvâl üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde ba'de'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi evâili rebiü'l-ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin Bayram, Mehmed Efendi bin Gavs, El-hac Piri bin Mehmed, El-hac Mehmed bin Yakub Çavuş.

82/2

Amasya mahallâtından Seyfeddin Mahallesi sâkinlerinden Ebubekir bin Mahmud meclis-i şer'-i hatîrda zevcesi Fâtıma binti Hasan tarafından bi'l-vekâle olan Mehmed bin Hasan mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir hudûd Hüsâm Dede mülküne ve bir hudûd İbrahim mülküne Kolcu mülküne ve bir hudûd tarîk ile mahdûd olan mülk menzili ve içinde olan tahtânî ve fevkanisi ile vekil mezbûr Mehmed'e altı riyal guruşa bey' bat-ı sahîh ile bey' iyledim mülk menzili mezkûr zevcem Fâtıma'nın mülk müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde müteveffâ-ı mezbûr Ebubekir'in kelâmın el-mukırr-ı lehü'l-merkum vekili olan Mehmed vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik itmegin sıhhat-i bey' ve şirâ-yı hüküm birle ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundukda vakt-i hacetde müzekkir mâ cerâ ola tahrîren fi evâili şehr-i rebiü'l-ahir sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi .....ve Es-seyyid Osman Çelebi Erbâb-ı Timâr ve Musa bin İsa ve Mehmed bin Mahmud ve .....bin Murad ve İbrahim bin Mehmed ve Ali bin Mustafa ve gayruhim.

82/3

Oldur ki Amasya mahallâtından Hatûniye Mahallesi sâkinlerinden İbrahim Çelebi ibn-i Ahmed Beymeclis-i şer‘-i hatîrda fahrü’z-zu‘amâ Hüseyin Ağa ibn-i Ali Bey muvâcehesinde ikrâr ve i‘tirâf idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Mehmed mülküne ve bir tarafı ....mülküne ve iki tarafı tarîk ile mahdûd olan mülk menzilimi ve içinde olan bir çardak ve bir kuyu ve havluyla mezbûr Hüseyin Ağa’ya iki yüz on dört esedi guruşa bey‘-i bat-ı kat‘ ile bey‘ iyleyüb teslim-i mebi‘ ve kabz-ı semen iyledim menzil-i mezkûr mülk müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mezkûrun kelamın el-mukırr-ı lehü’l-merkum Hüseyin Ağa vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkik itmegın sıhhat-i bey‘ ve şirâ-yı hüküm birle ketb olunub yed-i tâlibe vaz‘ olundukda vakt-i hacetde müzekkir mâ cerâ ola tahrîren fi evâili şehr-i rebîü’l-ahir sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Resul Bey ibn-i Şaban ve Osman Bey bin Ömer ve Veli bin Ramazan ve Mustafa Bey ibn-i Mehmed Bey ve Mehmed Çelebi ibn-i İbrahim ve Mahmud bin Zülfikar ve Mustafa bin Abdülkadir ve Ahmed Çelebi ( ) ve gayruhim.

82/4

Amasya mahallâtından Çeribaşı Mahallesi sâkinlerinden Saliha binti El-hac Hızır tarafından ikrâr-ı atıyyü’l-beyânın husûsuna Ser Sinan ve Ser Ahmed ve Ali bin Abdullah şehâdetleriyle vekil olan sülbi oğlu İbrahim bin Süfyan meclis-i şer‘-i hâtîrda yine cümle mezbûrdân Ömer bin Ali mahzarında ikrâr ve i‘tirâf idüb ma‘lûm Saliha Hatûn’un mahalle-i mezkûrede vâki‘ bir hudûd Ser Hüseyin Çelebi mülküne ve bir hudûd Ebubekir Halife mülküne ve iki hudûd tarîk ile mahdûd olan menzili mezbûr Ömer’e yüz on beş esedi guruşa bey‘-i bat-ı kat‘ ile bey‘ iyleyüb teslim-i mebi‘ ve kabz-ı semen iyledim ba‘de’l-yevm menzil-i mezbûr mülk müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde vekil mezbûrun ikrârına el-mukırr-ı lehü’l-merkum Ömer vicâhen tasdîk ve şifâfen tahkik itmegın sıhhat-i bey‘ ve şirâ-yı hüküm birle ketb olunub yed-i tâlibe vaz‘ olundukda vakt-i hacetde müzekkir mâ cerâ ola tahrîren fi evâili şehr-i rebîü’l-ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l-ulemâ Mehmed Efendi .....zade ve El-hac Mehmed ibn-i Hüseyin ve .....Ağa Dizdar ve Ömer bin Hızır ve .....ibn-i .....ve Veli Bey ibn-i Mehmed Bey ve Pir Mehmed bin Mehmed ve Nebi El-muhzır.

83/1

Oldur ki bi'l-fi'il Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan İzzetlü Ahmed Paşa hazretleri taraf-ı âlîlerinden husûs-ı atıyyü'l-beyânı teftişe mübâşir ta'yîn olunan Mehmed Ağa meclis-i şer'-i hatırda Amasya Kazası'na tabi' Ulviye nâm karyede İbrahim bin El-hac Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm idüb mezbûr İbrahim'in gece ile evi açılıb bir mikdâr esbâbı sirka olunmuş bi-hasebi'ş-şer' suâl olunması matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr İbrahim cevâbında fi'l-vâki' gece ile evim açılıb bir mikdâr esbâbım sirka olundukda karye-i mezbûrede Ahmed bin Ali ve zevcesi Reyhan binti Hüseyin ve Ulviye'den Yakub bin Hızır yedinde buldum didikde mübâşir mezbûr merkumları meclis-i şer' iye ihzâr iyledikde merkum Ahmed mezbûre Reyhan cevâblarında Gelkiras nâm karyeden Mustafa bin Ömer ve Alişar nâm karyeden Çalkıranoglu dimekle ma'rûf kimesne gece ile cebren evimizden çıkub mezbûr İbrahim'in evine varulub bir mikdâr esbâbı sirka idüb firâr itmekde geldide esbâbın bir mikdârını bize emânet vaz' itdiler didiklerinde mevcut bulunan esbâbı İbrahim'e teslim itdikden sonra Merkum Mehmed Ağa mezbûre Reyhan'ın keyfiyet-i halin karye-i Ulviye halkından suâl olunması matlûbumdur didikde karye-i mezkûrede Bayezid bin Veli ve Mehmed bin Hüseyin ve Mustafa bin Ebubekir ve Torlak bin Burak ve Bekir bin Hamdullah ve Hasan bin Hüseyin nâm kimesneler meclis-i şer'ide hâzırân olduklarında edâ-yı şehâdet ideriz didiklerinde merkume Reyhan .....ehl-i fesâd da'vâsından asûede değılüz didiklerinde mezbûrun şehâdetleri ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi evâili şehr-i rebiü'l-ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuh'udü'l-Hâl:

Abdülkadir Efendi bin El-hac Bayram, Osman Çelebi bin Erba-ı Timâr, Es-seyyid Hüseyin Çelebi bin Es-seyyid Mehmed Çelebi, Abdi bin Mehmed, Abdülnebi El-muhzır ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

83/2

Kasaba-yı Turhal Kazası'nda Hasanlı nâm karyeden Nazar bin Kulu mahfil-i kazada Amasya müzâfâtından Seracık nâm karye sâkinlerinden Fâtıma binti Şatır nâm avrat muvâcehesinde iddiâ idüb mezbûr Fâtıma'nın zevci fevt olan Osman hâl-i hayâtında kızı Aişe'ye oğlu Süleyman'a .....edâ etmiş lâkin virmem deyü ta'allül ider suâl olunub icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl merkume Fâtıma cevâbında kızım Aişe baliğaya babam hayâtında akd-i nikâh istemiştir ve mezbûr Süleyman vârisim deyücek müddei mezbûr Nazır Osman kaftanlık nâmına sekiz aded guruş ve bir kara sığır ve bir .....taleb iderim didikde zikr olunan guruş ile .....müddei mezbûr Nazar'a rücû'a izn birle ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i rebiü'l-ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman Çelebi Erbâb-ı Timâr ve Resul Bey Sekban ve Mehmed bin Ali ve Bayındır bin Ali ve Beram bin Sinan ve gayruhim.

84/1

Oldur ki Amasya mahallatından Bezistan? Mahallesi sâkinlerinden Hasan Bey ibn-i Hüseyin Beşe meclis-i şer'-ihâtîrda Devehane Mahallesi sâkinlerinden Sinan veledi Teymür ve Bozahane Mahallesi'nden Murad Neciş veledi Bali nâm zımmiler mahzarlarında iddiâidüb mezbûr anlardan altı yüz riyal guruş alacak hakkım vardır suâl olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl merkumân Sinan ve Murad Neciş cevâblarında zimmetlerimizde bir akçe alacağı yoktur deyü münkir olduklarında müdde-i mezbûr Hasan Bey'den sıdk-ı makaline mutâbık beyyine talep olundukda ricâl-i müslimînden Ahmed Çelebi ibn-i El-hac Mehmed ve Mustafa bin Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'ide hâzırân olduklarında edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye idüb didiler ki zımmiyân mezbûrân Sinan ve Murad Neciş bizim huzûrumuzda müdde-i mezbûr Hasan Bey altı yüz riyal guruş deynimiz vardır deyü ikrâr ve i'tirâf iylemişlerdir şahidleriz ve şehâdet dahi ideriz didiklerinde mezbûr anların şehâdetleri ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i rebiü'l-ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman Çelebi ibn-i Mazhar ve Resul Bey ibn-i Sinan ve Abdullah Çelebi Ser-muhzırân ve El-muhzır Veli ve gayruhim.

84/2

Amasya müzâfâtından Vermiş nâm karye sâkinlerinden Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i hâtîrda şöyle takrîr-i kelâm iyledi ki babam Barak nâm kimesne Sunalar? nâm mevzi'de mülk bağım içinde ev yapar iken bi emrillâhi te'âlâ üzerine uçub fevt olmuşdur üzerine varılıb keşf olunması matlûbumuzdur didikde bi'l-fi'il Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan Ahmed Paşa hazretleri tarâf-ı âlîlerinden Ali Ağa ve zeyli kitâbdan mestûrû'l-esâmi olan müslimûn ile mahall-i mevzi'nin üzerine varılıb müşâhede olundukda fi'l-hakika kendü bağı içinde ev yapar iken mezbûr Barak'ın üzerine ev yıkulub fevt olmuşdur naaş-ı merkum muvâcehesinde ketb olunduktan sonra müteveffâ-ı mezkûrun sülbi oğlu mezbûr Mustafa'ya kimesniyle da'vâ ve nizâ'ın varmıdır deyü suâl olundukda bi-iznillâh ev yıkulub fevt olduğuna müşâhede olundu vicâhenfi'l-vücûh bir ferd ile da'vâm yokdur didikde ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi evâhiri şehr-i rebiü'l-ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

.....Ağa ve Mehmed Dede ibn-i .....Dede ve El-hac Ali bin Mustafa ve Ahmed Çelebi ibn-i El-hac Mehmed ve Mehmed Çelebi ibn-i Osman ve Mehmed bin Halit ve Mehmed bin Ahmed ve Osman bin Ahmed ve İbrahim Çelebi bin Mustafa ve Halil bin İbrahim ve Mustafa bin Mehmed ve gayruhim.

84/3

Amasya mahallâtından Gökmedrese Mahallesi'nden erbâb-ı timârdan Osman bin Mehmed kuzâtın zevcesi Aişe Hatûn binti Mehmed Hatûn tarafından husûs-i atıyyü'l-beyân Osman ibn-i El-hac Ali ve Halil bin Mehmed müştakeylri vekil olan Halil bin Mehmed mahzarında ikrâr ve i'tirâf idüb yine mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Mehmed Çelebi mülküne ve bir tarafı Halil mülküne ve bir tarafı Mehmed Bey mülküne ve bir tarafı yine Aişe Hatûn mülküne müntehi bağımı zevcem Aişe Hatûn'un mihr-i muaceli mukabelesinde virdüm deyü ....vekil mezbûr Halil mezkûr bağımı kabûl ve kabz

yledikten sonra mukırr-ı mezbûr Aişe'nin ikrârı vechi meşrûh üzere ketb olundu yed-i tâlibe vaz' olunub tahrîren fi evâhiri şehri-rebiü'l-ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ali bin Musa ve Mehmed Çelebi ibn-i Mehmed ve Ebubekir bin Ali ve Veli bin ....ve Mehmed Dede bin Maksud ve Mehmed bin Ahmed ve diğeri Mehmed bin Ramazan ve gayruhim.

85/1

Amasya müzâfâtından Kal'a nâm karyeden Yusuf bin Ali nâm meclis-i şer'-i şerîfe gelüb şöyle takrîr-i kelâm iyledi ki yine karye sâkinlerinden erbâb-ı timârdan Zülfikar nâm kimesne su üzerine bize urub darb iylemişdir bana Emrullah? itmişse zannederim Zülfikardır aher kimesne ile da'vâm ve nizâ'im yokdur deyü takrîr itmekle mezbûrun kelâmı vechi meşrûh üzere ketb olunub yedi tâlibe vaz' olunub tahrîren fi evâhir-i şehri-rebiü'l-ahir selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Resul Bey El-müderris ve Es-seyyid .....bin Es-seyyid.....ve Mustafa bin Resul ve Nebi El-muhzır ve gayruhim.

85/2

Amasya müzâfâtından Kal'a nâm karyeden Ali bin Yusuf meclis-i şer'-i hâtîrda yine karye-i mezbûreden erbâb-ı timârdan Zülfikar bin Abdullah mahzarında üzerine da'vâ idüb mezbûr Zülfikar babam Yusuf'u su üzerinde vurub darb iyleyüb iki günden sonra ol sebebdan fevt olmuşdur suâl olunub icâr-ı şer' olmağın matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl âkıbetü'l-inkâr mezbûr Aliden beyyine taleb olunub udûl-i müslimînden Ali bin Cafer ve Mehmed ibn-i El-hac Emrullah ve Mehmed bin Cafer nâm kimesneler meclis-i şer'-ide hâzırân olub edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye idüb didiler ki fi'l-hakika mezbur Zülfikâr bizim huzûrumuzda müteveffâ Yusuf'u urdum deyü ikrâr ve i'tirâf iyledi mâ'dâ iki gün sonra fevt oldu biz bu husûsa şahidleriz ve şehâdet dahi ideriz didiklerinden sonra mezbûrünün şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olduktan sonra bi'l-fi'il Amasya Sancağına mutasarrıf olan izzetlü Ahmed Paşa hazretlerinin taraf-ı âlîlerinden mübâşir ta'yîn olunan İsmail Ağa

huzûrunda ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundukda vakt-i hacetde ihtiyâc oluna tahrîren fi evâhiri şehr-i rebîü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Halil Efendi bin El-kadı ve Osman Kethüdâ-ı Şehr ve El-hac Halil bin İbrahim ve EL-hac Mehmed bin Mehmed ve Mehmed bin Abdullah ve El-hac Ali bin Mustafa ve El-hac Mehmed bin Veli ve gayruhim.

85/3

Her vâki'ül-hasad .....fi şehr-i rebîü'l-evvel li- sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Musli Çelebi ibn-i Mehmed ve Nebi El-muhzır ve Maden bin EL-muhzır ve Abdullah Çelebi Muhzırbaşı.

85/4

Mahrûse-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa Mahallesi sâkinlerinden Aişe Hatûn binti Pervane tarafından ikrâr-ı atıyyü'l-beyâna vekil olan Es-seyyid Abdullah Çelebi ibn-i Hasan Çelebi ve Mehmed bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vekaleti sabite olan Deveci Mustafa bin Bali nâm kimesne mahfil-i kazada işbu hâfizü'l-kitâb erbâb-ı timârdan Ahmed Bey ibn-i Hüseyin mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve i'tirâf idüb müvekkeylm Ayni Hatûn'un mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı ....Mehmed mülküne ve bir tarafı Ağca Mehmed mülküne ve bir tarafı Mehmed mülküne ve tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk menzili içinde olan tahtânî ve fevkani beyt ve ahuru ve havlusuyla mezbûr Ahmed iki yüz kırk aded esedi guruşa bey'-i bat-ı kati' ile bey' iyleyüb teslim-i mebi' ve kabz-ı semen iyledi bade'l-yevm menzil-i mezkûr mülk müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde vekil-i mezbûrun ikrârı el-mukırr-ı lehü'l-merkum Ahmed Bey vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkik itmegin sıhhati bey' ve şirâ-yı hüküm birle ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundukda vakt-i hâcetde müzekkır mâ cerâ ola tahrîren fi evâhiri şehr-i rebîü'l-ahir sene 1053.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed bin Mehmed ve Veli bin Köçek ve İbrahim Bey ibn-i Ömer ve Es-seyyid Abdullah Çelebi bin Hasan Çelebi ve Ramazan bin Mustafa ve Osman bin Ali ve gayruhim.

86/1

Mahrûse-i Amasya mahallâtından Gümüşlüoğlu Mahallesi'nden Mustafa bin Abdullah mahfil-i kazada işbu hâfizü'l-kitâb Mehmed ibn-i El-hac Hüseyin mahzarında ikrâr ve i'tirâf idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Osman Efendi mülküne ve bir tarafı Sefer Beşe mülküne ve bir tarafı Etekçi Mehmed mülküne ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk menzilimi bir oda ve havlusuyla mezbûr Mehmed'e bir buçuk guruş kıymetli siyah abaya ve altı esedi guruşa bey'-i bat-ı kat' ile bey' iyleyüb teslim-i mebi' ve kabz-ı semen iyledim ba'de'l-yevm menzil-i mezbûr mülk müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezbûr Mustafa'nın ikrâr-ı el-mukırr-ı lehü'l-merkum Mehmed vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik itmekle sıhhat-i bey' ve şirâ-yı hüküm birle ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi evâhiri şehr-i rebîü'l-ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdülkerim Efendi El-kadı ve İsmail Efendi El-müderris ve Bünyad Çelebi ibn-i Mustafa Efendi ve Mustafa bin Memi ve El-hac Ali bin Mustafa ve Ahmed bin Halil ve Mehmed bin El-hac Musli.

86/2

Budur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Devehane Mahallesi'nden bundan akdem fevt olan El-hac Mehmed nâm kimesnenin sagîr oğulları Ebubekir ve Ahmed ve sagîre kızı Ümmühan'nin kibel-i şer'iden vasîleri olan Aişe binti El-hac Mustafa nâm hatûn mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idüb sagîrân Ebubekir ve Ahmed ve sagîre Ümmühan'nın nafaka ve kisveleri için cânib-i şer'iden yevmi üç akçe takdir olunmak talebi derim didikde sagîrân Ebubekir ve Ahmed ve sagîre Ümmühan'a babaları müteveffâ El-hac Mehmed'den intikal iden mallarından nafaka ve kisveleri için târih-i kitâbda yevmi üç akçe takdir olunub inde'l-ihdiyâcistidaneye ve vakt-i zaferde rücû'a mezbûre Aişe'ye

izn virülüb mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l-yevmü‘s-sâlis min şehri rebiü‘l-ahir i-sene selâse ve elf.

Şuhûdü‘l-Hâl:

Mehmed Efendi .....ve El-hac Ali bin Mustafa ve Ahmed bin Halil ve Ömer bin Hızır ve Nebi El-muhzır ve gayruhim.

86/3

Budur ki Amasya müzâfâtından Zana nâm karyeden İbrahim ibn-i Cafer Beşe mahfil-i kazada takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb karındaşım kızı Fâtıma‘nın zevci Mehmed bir gün gidüb hayâtı ve sıhhati ma‘lûm olmayub zevcesinin nafaka ve kisveye zarûreti olmağla kıbel-i şer‘iden nafaka ve kisve takdir olunmak matlûbumdur didikde mezbûre Fâtıma‘ya zevci Mehmed‘in malından nafaka ve kisve için târih-i kitâbdan yevmi dörter akçe takdir olunub inde‘l-ihyâc istidaneye ve vakt-i zaferde rücû‘a merkum İbrahim‘e izn virülüb mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l-yevmü‘s-sâni min şehri cemaziyü‘l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü‘l-Hâl:

Abdülbaki Çelebi ibn-i Ahmed ve Malâ Mustafa bin Hasan ve Osman Çelebi ve Mustafa bin Nebi ve gayruhim.

87/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Pervane Bey Mahallesi‘nde bundan akdem fevt olan Ömer nâm kimesnenin sagîre kızı Emine‘nin kıbel-i şer‘iden vasîsi olan erbâb-ı timârdan Osman Ağa ibn-i Mehmed mahfili kazada takrîr-i kelâm idüb sagîre kızı Emine‘nin nafaka ve kisvesi için cânib-i şer‘iden yevmi üç akçe takdir olunmak taleb iderim didikde sagîre Emine‘nin babası müteveffâ Ömer‘den intikal iden mâlından nafaka ve kisvesi için târih-i kitâbda yevm-i üç akçe takir olunub inde‘l-ihyâc istidaneye ve vakt-i zaferde rücû‘a mezbûr Osman‘a izn virülüb mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi-evâhir-i şehri cemaziyü‘l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Halil Efendi El-kadı ve Ebubekir Çelebi ibn-i Ali ve Mehmed Dede ibn-i Mesud Dede ve Ahmed bin Halil ve Mehmed bin Hacı ve gayruhim.

87/2

Oldur ki Mahrûse-i Amasya mahallâtından Kamerüddin Mahallesi sâkinlerinden İbrahim bin Pir Mehmed nâm kimesne meclis-i hâtîrda karye-i Şeyh Cui'den Mustafa bin Abdülaziz mahzarında üzerine da'vâ idüb mezbûr Mustafa ile vâlidem Safiye nâm hatûnun karındaşı olub babaları müteveffâ Abdülaziz'den ırs ile intikal iden karye-i mezbûrede vâki' bir ev ile bir bağda hakkım virmede ta'allül ider suâl olunub hakkım taleb derim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında zikr-i mürûr iden ev ve bağ vakf-ı ebnâdır müddei merkumun alakası yokdur deyücek vakf-ı ebnâ olduğuna beyyine taleb olundukda beyyineden acz ve kasır olub vakfiyenin ehl-i zahir olmayub mezbûr İbrahim'e vakf olmaduğuna yemîn teklif olundukda half billâhi'l-aliyyi'l-azîm iyledikden sonra .....taksim itmesine tenbih hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi evâil-i şehri-i cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi El-müderriş ve Abdülbaki ibn-i El-hac Mehmed ve Ahmed Bey ibn-i Mehmed ve Ali Halife ibn-i Mehmed ve İbrahim bin Mustafa ve Abdullah Çelebi Muhzır Başı ve Abdülnebi El-muhzır ve Maden El-muhzır ve gayruhim mine'l-hazar.

87/3

Amasya mahallâtından Dere Mahallesi'nden Emine binti Berak asâleten ve sagîr karındaşı Ömer tarafından vesâyeten mahfil-i kazada Gümürlüzâde Mahallesi'nden Keşişzâde Karabet veledi Avanis mahzarında takrîr-i kelâm ve üzerine da'vâ idüb müteveffâ babam Barak anâm Meryem'den karz-ı hasen yigirmi dört guruş alub anâm fevt olmağla parası bizlere münhasır olmuştur zikr-i sebk iden guruşa Es-seyyir nâm mevzi'de bağ virüb ve ma'adâsı bağı merkum Keşiş Karabet'e bey' idüb akçemizi fevt olmazdan mukaddem Karabet'den alasız deyü mukırr ve mu'terif olmuş iken hâlâ mezbûr zimmi virmede ta'allül ider suâl olunub hakımız talebi deriz didikde gıbbe's-suâl merkum Karabet cevâbında fi'l-hakika müteveffâ Barak bağı bana bey' iyledikde zevcem Meryem'in yigirmi dört guruşunu aldım deyü benden almayub hâlâ zimmetimde kalmıştır

deyücek müddei mezbûre Emine ihâle ve vesâyeti yigirmi dört esedi guruşu zimmi Karabet'den bi't-tamam alub kabz iyledi ki ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi evâili şehr-i cemaziyü'evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi Avz.....ve Osman Kethüdâ-yı şehr ve Mustafa bin Süleyman ve .....ibn-i Abdullah ve Ahmed bin El-hac Mehmed ve ....Mehmed bin ....ve gayruhim.

88/1

Oldur ki bi'l-fi'il Rum defterdârı olan kıdvetü'l-erbâbil izzi ve'l-ikbâl umdetü ashabi'l-kadri ve'l-iclâl izzetlü Murad Efendi tarafından husûs-ı atıyyü'l-beyânımübâşir nasb ve ta'yîn olunan kıdvetü'l-emâcid Muharrem Ağa mahfil-i kazada Amasya mahallâtından Şamiler Mahallesi sâkinlerinden Atiye nâm hatûn mahzarında üzerine takrîr-i kelâm ve da'vâ idüb mezbûre Atiye'nin zevci Mehmed nâm kimesne fevt olub varidâtı ma'rûf olmamağla emvâl ve erzâkı beytü'l-mâla aid olur suâl olunub icrâ-yı hak olunması matlûbumuzdur didikde gıbbe's-suâl mezbûre Atiye cevâbında müteveffâ Mehmed'den hamilim ve gayrı vârisi dahi vardır deyücek müddei mezbûr Muharrem Ağa hamil olduğunu münkir oldukda kıbel-i şer'ide iki hatun ta'yîn olunub nazar iylediklerinde Fâtıma binti Uğurlu ve Esmâ binti Bali nâm hatûnlar fi'l-hakika merkume Atiye hamildir deyü hâber virdikleri ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi evâili şehr-i cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Şeyh Mehmed bin Hüsâm ve ....Mehmed bin Hüsâm ve Mehmed Efendi bin Gavs ve Osman Çelebi Erbab-ı Timâr ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

88/2

Oldur ki Amasya müzâfâtından Ziyere nâm karyeden El-hac Ahmed bin Hüseyin mahfil-i kazada yine karye-i mezbûreden Mehmed Halife ibn-i ( ) kimesne mahzarında üzerine da'vâ idüb Yarbaşı nâm mevzi'de vâki' bir kıt'a bağ anâmızdan ırs-ı şer' ile intikal idüb hâlâ mezbûr Mehmed Halife'nin zabt ve tasarrufundadır suâl olunub icrâ-yı hak olunması matlûbumuzdur didikde gıbbe's-suâl cevâbında bağ-ı mezkûru İsmail nâm kimesneden iştirâ iyledim merkum İsmail de keyfiyyet-i hâl tefahhus olunsun deyücek ol-

dahi cevâbında aher kimesneden aldım bu ana dek üç adam alub on beş senedir ki zabt ve tasarruf olunub müddei merkum yine karyede sâkin olub nizâ' olmamışdır ve yedimde fetvâ-yı şerîfe vardır ki on beş sene mürûr iden da'vânın istimâ'ı memnû'adır deyücek ber müceb fetvâ-yı şerîfe müddei mezbûr El-hac Ahmed da'vâdan men' birle ketb olunub yedi tâlibe vaz' olundu tahrîren fî evâili şehr-i cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ebubekir Çelebi El-hatib ve Abdi Bey ibn-i Osman ve Ömer bin Mustafa ve Mustafa Çelebi ibn-i Hasan ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

88/3

Oldur ki Mahrûse-i Amasya mahallâtından Dere Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Barak nâm kimesnenin sülbiye kızı Kamer nâm sagîreye müteveffâ-ı mezbûrdan intikal iden emvâlini zabt ve ahvâlini hıfz için vasî lâzım ve mühim olmağın işbu rafiü'l-kitâb vâlidesi Mihmân nâm avrat cânib-i şer'iden vasî nasb olunub ol-dahivesâyet merkumeyi mütebeddil ve hizmet-i vesâyet-i merkumeyi mütemâdiyem olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî-evâili şehr-i cemaziyü'l-evvel li-sene selâse vehamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Şeyh Mehmed bin Hüsam ve .....Mehmed bin Hüsam ve Mehmed Efendi ibn-i Gavs ve Osman Çelebi Erbâb-ı Timâr ve gayruhim.

88/4

Amasya mahallâtından Pervane Bey Mahallesinden Kadriye binti Bali mahfil-i kazada Ahmed bin Halil mahzarında ikrâr ve i'tirâf idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Osman ve bir tarafı Ali Bey ve bir tarafı yine Kadriye mülküne ve bir tarafı yine Ahmed mülküne menzili olan harâbe yeri merkum Ahmed on esedi guruşa .....hissesinden ma'adâsını bey'-i bat-ı kat' ile bey' idüb teslim-i mebi' ve kabz-ı semen iyledim didikde ketb olundu fî-evâili şehr-i cemziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

El-hac Ali bin Musli ve Mehmed Efendi Hacı ve Abdi Efendi El-müderris ve Mehmed bin Hac ve Mehmed bin Hâlâc ve Ahmed bin Hacı ve gayruhim.

89/1

Oldur ki müzâfâtından Beyler nâm karye imâmı olan Kalender Fakih ibn-i Hasan mahfil-i kazada yine karye-i mezbûreden Hüseyin bin İbrahim mahzarında üzerine da'vâ idüb mezbûr Hüseyin'in babası İbrahim camînin refyesiiçün? zimmetine yigirmi riyal guruş vakf olub müevelli iken fevt olub akçe zimmetinde kalmak ile hâlâ sülbi oğlu Hüseyin'den taleb iderim didikde gıbbe's-suâl akıbetü'l-inkâr mezbûr Kalender Fakih'den beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Hasan bin Süleyman ve Ali Dede ibn-i Avin? nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân olub fi'l-hakika mezkûr camînin refisi içün vakf olan yigirmi riyal guruş müteveffâ İbrahim'in zimmetinde kaldığına şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz didiklerinde mezbûrânın şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olundukda mezbûr Hüseyin'e babasının intikal-i emvâlinden zikr-i sebk iden akçe adâya tenbih olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi-evâili şehr-i cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin .....ve Abdi Efendi El-müderris ve Ahmed bin Halil ve Mustafa bin Hüseyin ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

89/2

Oldur ki Amasya müzâfâtından Beyler nâm karye sâkinlerinden Aişe binti Hamit mahfil-i kazada Pişe? binti İbrahim nâm hatûn mahzarında üzerine da'vâ idüb bundan akdem fevt olan zevcem Yakub'dan birkaç hayvan alub kabz idüb bana intikal iden hakkım virmede ta'allül ider suâl olunub icrâ-yı hak olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûre Pişe cevâbında zevcem Yakub hâl-i hayâtından ve kemal-i sıhhatinden bir kaç sene mukaddem sığır düğesi virüb andan bir inek ve iki dana ve bir tosun ve bir buzağı hâsıl olunub benim mülk-ü sarihimdir müteveffâ Yakub'un alakası yokdur didikde mezbûre Pişe'den sıdk-ı makaline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Hüseyin bin İbrahim ve Hamza bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub didiler ki fi'l-hakika müteveffâ Yakub hâl-i hayâtında ve kemâl-i

sıhhatinde zevci Pişe'ye bir kara sığır düğesi virdüm deyü ikrâr ve i'tirâf idüb andan bir inek ve iki düğ ve bir tosun ve bir buzağı hâsıl olub bu ana dek müstâkeyl merkume Pişe zabt ve tasarruf ider bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde mezbûrânın şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehri cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

.....Mehmed Efendi ibn-i Mansur ve Halil Bey Erbâb-ı Timâr ve İbrahim Bey ibn-i Mustafa ve Ahmed bin Halil ve gayruhim.

89/3

Oldur ki Amasya sâkinlerinden Hâtib Abdurrahman Efendi ibn-i Abdullah Efendi meclis-i şer'-i hâtîrda İbrahim Çelebi ibn-i Musli Çelebi mahzarında üzerine da'vâ idüb mezbûr ile Abdurrahman Musli Efendi'nin evlâdından olub Kürtler ve Alakazı ve .....nâm karyeler vakf-ı ebnâ-yı evlâd olub yedimde vakfiyeyi ma'mûl bihâ olmağın .....zabt ve tasarruf idilmiş iken hâlâ mezbûr İbrahim zabt ve tasarrufuma mani' olub suâl olunub hakkım talebi derim didikde gibbe's-suâl mezbûr İbrahim cevâbında müddei merkum Abdurrahman Efendi'nin ebnâ-ı evlâddan idüğünü bilmezdim deyü münkir oldukda mezbûr Abdurrahman Efendi'nin sıdk-ı makaline beyyine taleb olunduk da beyyineden aciz ve kasır olmağın ebnâ-yı evlâddan olmaduğuna merkum İbrahim'e yemîn tekâlîf olundukda yemînden nükûl iyledikde ebnâ-ı evlâddan idüğüne hüküm birle ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehri cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mela Mustafa Çelebi ibn-i Yahya ve Mehmed Efendi ibn-i El-hac Beram.

90/1

Ebu Ahmed bağlarının terkibidir.

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki Nefs-i Amasya'da Ebu Ahmed nâm mevzi'de Göresli Deresi dimekle meşhûr gars olunan bağlardan bir livâya öşr hâsıl olurmu deyü sûret-i defter-i cedide .....olundukda sûret-i deftre-i cedide mîrlivâyaya bir nesne hâsıl kayd olunmayub merâhil olunmamak yanında mevzi'-i mezbûrede bağı gars iden kimesnelerin

temessükü için yerlerine tezkire verilir ki rencide olunmaya tahrîren fi evâsıtı şehr-i cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

90/2

Oldur ki ber vech-i arpalık Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan Ahmed paşa Hazretleri meclis-i şer'-i hâfırda yine Amasya sâkinlerinden El-hac Osman bin Hüseyin ve Müezzın El-hac Abdürrahım bin Ahmed ve Mustafa Çelebi ibn-i Abdullah ve Bekir Çelebi ibn-i Mehmed ve Köse Mehmed bin ( ) mahzarlarında üzerlerine da'vâ idüb mezbûrların Ayvasıl nâm mevzi'de mutasarrıf oldukları bağlar sancağa yakın olan kimesnelerden öşriyye alındı deyü hâsıl kayd olmuşdur didikde müşârün-ileyh Paşa hazretlerinden sûret-i defter-i hâkani taleb olundukda aslı bulunmayub ve mezbûrlar dahi bu ana dek sancağa yakın olanlar dahl itmeyüb mülkiyet üzere mutasarrıf olduk didiklerinde ve mezbûrların zıkr-i sebk iden bağlar mülkiyet üzere zabt olunduğuna beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden El-hac Beram bin Hüseyin ve Osman Kethüdâ ibn-i Mehmed nâm kimesneler hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika zıkr olunan bağlar mülkiyet üzere mutasarrıf olub sancağa yakın olanları dâhil itmemişlerdir ve sûret-i defter dahi bulamamışlardır bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinden sonra mezbûrânın şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olduktan sonra mûmâ-ileyh Paşa Hazretleri dahi aslı olmaduğuna ilm-i zahir ittikte yedlerine memhûr temessük virüb kasr-ı yed itdikleri ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu ki vakt-i hâcetde terkib mâ cerâ ola tahrîren fi-evasıt-ı şehr-i cemaziyü'l-evvel sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Seyd Hasan bin Mehmed ve Mehmed Efendi ibn El-hac Beram ve El-hac Musli Çelebi ibn-i Veli ve Mustafa Çelebi ibn-i El-hac Ali Bali ve Ali bin Mustafa ve gayruhim.

90/3

Oldur ki Amasya mahallâtından Kamerüddin Mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Receb nâm kimesne mahfil-i kazada diğır Mehmed bin Pir Mehmed mahzarında üzerine da'vâ idüb bundan akdem fevt olan Karabucak nâm kimesnenin mahalle-i mezbûre mescidinde düşenbe ve perşenbe günlerinde iki cüz-i şerif tilâvet olunması için seksen ak altun vakf idüb mezkûr akçe mezbûr Mehmed'in babası Pir Mehmed'in zimmetinde kaldıkda kırk esedi guruşu virüb mâ'adâsı virmekde ta'allül ider didikde gıbbe's-suâl

akıbetü'l-inkâr müteveffâ merkum Mehmed'den beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Osman bin Ayas ve Gazi bin Mehmed ve Veli bin Ramazan nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub fi'l-hakika müteveffâ Pir Mehmed bizim huzûrumuzda .....vakf iyledüğü seksen ak altun benim zimmetimdedir deyü mukırr-ı mu'terif olduğuna şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinden sonra mezbûrların şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olduktan sonra müteveffâ-ı merkum Mehmed taleble ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi-evasıt-ı şehr-i cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Ahmed bin Musatafa ve El-hac Mehmed ibn-i El-hac Hamit ve Bekir bin Hamza ve Ali Halife ibn-i Süleyman ve El-yasin bin Hüseyin ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

.....

91/1

Oldur ki hâlâ Amasya Sancağı'na ber vech-arpalık mutasarrıf olan Ahmed Paşa Emrullah? Paşa hâzretlerinin tarafından mübâşir nasb ve ta'yîn olan Mehmed Ağa nâm kimesne meclis-i şer'-i hâtîr-i lâzımü't-tevkirde Kaza-i Lâdik mahallâtından Davud Paşa Mahallesi sâkinlerinden Ahmed bin Ramazan Beşe mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüb mezbûr Ahmed'in kasaba-yı mezbûrede menzili açılıb bir mikdâr esbâbı sirka olumuş mazannası kimdir suâl olunması matlûbumuzdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ahmed cevâbında fi'l-vâki' işbu mâh-ı cemaziyü'l-evvelinin dokuzuncu gecesi nısfü'l-leyl biz taşra sofada yatarken evimize girüb bir mikdâr esbâbımız sirka olundukda mazannım o ki babam olan Hızır Beşe ibn-i Emin nâm kimesne idi mezbûr Hızır Beşe ile hâlâ kasaba-yı Lâdik kadısı olan Mahmud Efendi hazretlerinin huzûru şerîflerinde murâfa'a-i şer'î oldukda merkum Hızır Beşe dahi cevâbında zevcem Selime Hatûn bana serfûru itmez idi bana .....olmak için mâh-ı mezbûrun dokuzuncu gecesi nısfü'l-leyliden akdem gördüm evde kimesne yok mezbûre Selime Hatûn'un sirka iyledüğüm esbâbın Ziyere nâm karyede olan evime iyledüb buharının ardında bir yer? idüb kovdum deyü mezbûr Hızır Beşe mukırr ve mu'terif olduğu hüccet ibrâz idüb nazar olundukda fi'l-vâki' mezbûr Hızır Beşe'nin mukırr olduğu izhâr olundukda tekrar yine mezbûr Hızır Beşe'yi meclis-i şer'-iye ihzâr idüb mâ-vâki'suâl olundukda ol-dahi minvâl-i meşrûh üzere rücû'a Selime nâm hatûn evden gidüb nısfü'l-leyl mezbûr Hızır Beşe gelüb mezbûre Selime Hatûn'un bir mikdâr

esbâbını sirka itdüğüne mukırr ve mu‘terif oldukda mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz‘ olundu ki müzekkir mâ cerâ ola tahrîren fi-evâhiri şehr-i cemaziyü‘l-evvel li-sene elâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü‘l-Hâl:

Hasan Bey ibn-i Hüseyin, Abdülkasım Beşe ibn-i Beram Ali, Abdullah ibn-i Nasuh El-muhzır, Yusuf bin Abdullah, Abdullah Çelebi bin Ahmed Muhzır ve gayruhim mine‘l-hazar.

91/2

Oldur ki Mahrûse-i Amasya müzâfâtından Ulvi nâm karye sâkinlerinden İlyas nâm kimesne meclis-i şer‘-ilâzımü‘t-tevkirde yine karye-i mezbûre sâkinlerinden İbrahim Çelebi ibn-i Ahmed mahzarında üzerine takrîr-i kelâm bast-ı ani‘l-merâm kılub karye-i mezbûre‘de vâki‘ ma‘lûmü‘l-hudûd olan bir çitlik tarlalarım ben aher diyarda iken mezbûr İbrahim Çelebi‘nin babası müteveffâ Ahmed‘in sâhib-i arzdan tapulayub yigirmi senden mütecâviz müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Bey zirâ‘at idüb ba‘de sülbi oğlu İbrahim Çelebi zirâ‘at idüb da‘vâ ve nizâ‘ sadedinde iken mâbeynimizde muslihûn-u müslimîn tavassut idüb es-sulh-i seyyidü‘l-ahkâm fehvâsı üzere âmil olub bedel-i sulh otuz beş esedi guruş virüb ben dahi bedel-i sulh olan otuz beş esedi guruşu ahz ve kabz idüb husûs-ı mezbûr içün bir dahi da‘vâ ve nizâ‘ sūdûr iderim inde‘l-hükkâm mesmû‘a ve makbûle olmasun didiklerinde .....ketb olunub yed-i tâlibe vaz‘ olundu ki müzekkir mâ-cerâ ola tahrîren fi-evâhiri şehr-i cemaziyü‘l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü‘l-Hâl:

Kethüdâ-ı şehr Mehmed Ağa ve Kâni Bey bin ( ), Hasan Bey bin Hüseyin, El-hac Ali bin ....El-hatib, Abdülbaki Çelebi bin El-hac Musli, Üstad Mehmed Çelebi bin Nefer, Mustafa Çelebi bin Abdülnebi Halife ve gayruhim mine‘l-hâzırîn.

92/1

Hazret-i Mevlâna-yı şeri‘ât me‘âb

Kıdvetü‘l-kuzât islâm-ı ümmet Mevlâna Amasya kadısı zîde fazluhû ba‘de‘t-tahiyye ve‘s-selâm inhâ ve i‘lâm olunan oldur ki Amasya Sancağı Yavaş Nâhiyesi‘nden Üyük nâm karye ve gayriden üç bin akçe timâra mutasarıf olan Mehmed fevt olub timârı mahlûl

oldukda dârende-i hurûf diğêr Mehmed müteveffânın sülbi oğlu olub ibrâz iyledikde ...babası Berat olduğunu iki zu'amâ ve on .....sipâhi ber vech-i şehâdet hâber virdikleri livâ-yı mezbûre alaybaşısı i'lâm itmegin merkurum Mehmed sene selâse ve hamsin ve elf cemaziyü'l-evvelinin on dokuzuncu gününde tevcih olunub tahvîlnâme virilmiştir gerekidir ki lede'l-vusûl timâr-ı mezbûru müteveffâ babası Mehmed tahvîlinde târih-i mezbûrede vech-i meşrûh üzere merkurum Mehmed zabt ve tasarruf itdirdüb aherden bir ferde dahl ve ta'aruz itdirmeyesiz.

92/2

Oldur ki Mahrûse-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa Mahallesi sâkinlerinden El-hac Hızır ibn-i Yakub nâm kimesne meclis-i şer'-ihâtîr-ı lâzımü't-tevkirde Amasya müzâfâtından Yavru nâm karye sâkinlerinden Hasan bin Ali nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm kılub târih-i kitâbdan on sene mukaddem nazırı olduğu Mehmed Paşa Mektebi'ne vakf olan akçeden otuz iki aded esedi guruş virüb mezbûr Hasan dahi Kepez nâm mevzi'de bir tarafı kendü bağına ve bir tarafı Mehmed nâm kimesne bağına muttasıl ve müntehî olan bağın nısfı Yavru nâm karyede vâki' bir haddi Salih müteveffâyâ ve bir haddi Uruboğlu Ali tarlasına ve bir haddi dahi Gaybi Ömer tarlasına ve bir haddi dahi tarîk-i hâssa menzil olan tarlasını ve yine karye-i mezbûrede bir haddi El-hac İmâma ve bir haddi dahi tarîk-i hasa ve bir haddi dahi Mustafa'ya ve bir haddi dahi Hüseyin nâm kimesne tarlasına muttasıl ve müntehi olan tarlasını bey'-i bi'l-vefâ tarîk ile otuz iki esedi guruşa bana bey' idüb ben dahi bağ-ı mezbûreyi sene bir sene iki yüz on akçeye mekteb-i mezbûreye icâra virmek üzere icâraya virüb ol-dahi kabûl iyledi bi-hasebi'ş-şer' suâl olunub takrîri tahrîr olunmasın talebi derim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâbında fi'l-vâki' minvâl-i meşruh üzere târih-i kitâbdan on sene mukaddem mezbûr El-hac Hızır'dan Mehmed Paşa Mektebi akçesinden otuz iki esedi guruş aldım ve zikr-i sebk iden bağımın nısfını ve tarlamı mezbûr El-hac Hızır nâm kimesneye bey'-i bi'l-vefâ tarîk ile meblağ-ı mezbûr otuz iki esedi guruşu bana virüb ben dahi sene bir sene mekteb-i mezbûreye iki yüz on akçe icâra virmekle zimmetime deruhde iyledim deyü mukırr ve mu'terif oldukda mâ vaka'a .....ketb olunun yed-i tâlibe vaz' olundu ki mâ-cerâ ola tahrîren fi-evâhiri şeh-i cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdül-Hâl:

Osman Ağa ibn-i Mehmed Kethüdâ, Mehmed Ağa bin Receb, El-hac Abdurrahman Efendi bin Abdi Efendi El-hatib, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed, Hüseyin bin El-hac Ahmed ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

92/3

( ) Amasya mahallâtından Kamerüddin Mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Receb nâm kimesne meclis-i ( ) hâtîr-ılâzımü't-tevkirde Amasya müzâfâtından Yavru nâm karye sâkinlerinden Hasan bin Ali nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm kılub târih-i kitâbdan on sene mukaddem mütevellisi olduğum mahalle-i mezbûre mescidinin vakıf akçesinden yigirmi yedi aded esedi guruşu virüb mezbûr Hasan dahi Kepez nâm mevzi'de bir tarafı El-hac Hızır bağına ve bir tarafı dahi cebel ve bir tarafı Şeyh Alioğlu Mustafa bağına ve bir tarafı tarîk-i hâss işbu hudûd ile mahdûd olan bağın nısfını bey'-i bi'l-vefâ tarîk ile yigirmi yedi aded esedi guruşa bana bey' idüb ben dahi bağ-ı mezbûru sene bir sene üç buçuk esedi guruşa mezbûr Hasan'a icâra virüb sene bir sene üç buçuk guruç icârasın mescid-i mezbûreye edâ ve teslim idüb bi-hasebi's-şer' suâl olunub takrîri tahrîr olunmasın taleb derim didikde gibbe's-suâl mezbûr Hasan cevâbında fi'l-vâki' minvâl-i meşrûh üzere mahalle-i mezbûre mescidine vakf olan akçeden müteveli mezbûr Mehmed yedinden yigirmi yedi aded esedi guruş alub zikr-i sebk iden bağın nısfını mezbûr Mehmed'e yigirmi yedi aded esedi guruşa bey'-i bi'l-vefâ ile bey' idüb sene bir sene mescid-i mezbûreye üç buçuk esedi guruşa icâra edâ ve teslim iderim deyü mukırr ve mu'terif oldukda bu vesîka ketb ve imla olunub yed-i tâlibe vaz' olundu ki mâ-cerâ ola tahrîren fi-evâhirişehr-i cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Osman Ağa bin Mehmed Kethüdâ-ı şehr, El-hac Hızır bin Yakub, El-hac Abdurrahman Efendi bin Abdi Efendi El-hatib, Abdullah Çelebi bin Ahmed Ser-muhzırân, Mustafa Çelebi bin Abdullah, Hüseyin bin El-hac Ahmed ve gayruhim min'l-hâzırîn.

93/1

Oldur ki Mahrûse-i Amasya Kazası'na tâbi' Uygur nâm karye mâlikânesine mutasarrıf olan fahrü'l-müderrisin Abdüllatif Çelebi ibn-i Eş-şeyh Hızır Efendi ve Abdullah Çelebi ibn-i Hamza ve Ömer Çelebi ibn-i Osman ve karye-i mezbûre timârına

mutasarrıf olan Ali Bey ibn-i Mustafa ve Mehmed Bey ibn-i Hızır nâm kimesneler meclis-i şer'-i hâtîr-ı lâzımü't-tevkirde yine Amasya Kazası'na tâbi' Yalakkürtleri? sâkinlerinden Yayı Abdalları nâm karye timârına mutasarrıf olan Şahin bin Ali nâm kimesne mahzarında her biri üzerine takrîr-i da'vâ idüb mezbûr Şahin Bey'in mutasarrıf olduğu timâr reâyası bizim mutasarrıf olduğumuz Uygur nâm karye ...içünde toprağınan bir mikdâr boz yer açub zirâ'at iylediklerinde tarafımızdan Mecid nâm kimesneyi ....nasb ve ta'yîn idüb mezbûr Mehmed vardıkda mezbûr Şahin benim reâyam zirâ'at iyledi deyü bin elli bir senesinden zirâ'at olunub bin elli iki senesinde mazzarı vâki' olan mahsûlâtı ketb ve kayd idüb fuzûli altmış keyl masûlümüz almış bi-hasebi'ş-şer' suâl olunub icrâ-yı hak olunmasın talebi deriz didiklerinde gibbe's-suâl mezbûr Şahin altmış keyl mahsul alduğunu mukırr ve mu'terif oldukda alâ mezbûremi mezbûrlara hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz' ve vâki' olunduki müzekkir mâ-cerâ ola tahrîren fi-evâili şehr-i cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'Hâl:

Mehmed Bey ibn-i Abdullah, Abdülnebi bin Nasuh El-muhzır, Mustafa Çelebi bin Abdülnebi, Yusuf bin Abdullah, Mehmed Efendi bin Beram Ali ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

94/1

Budur ki Mahrûse-i Amasya mahallâtından Hatûniye Mahallesi sâkinlerinden bundan akdem fevt olan Mehmed Çelebi'nin sagîr oğlu Mehmed ve sagîre kızı Aişe'nin anası ve vasîsi Akile binti Mehmed nâm hatûn meclis-i şer'-ihâtîr-ı lâzımü't-tevkire gelüb takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb sagîr ve sagîrenin babalarından ırs-ı şer' ile intikal iden emvâlinden nafaka ve kisve ve sâir mühimmâtı için kıbel-i şer'ide nafaka ve kisve takdir olunub istidaneye izn taleb deriz didikde sadr-ı kitâbda vâki' olan hâkim sagîr ve sagîre ile mezbûrlara nafakası ve kisvesi ve sâir mühimmâtı için târih-i kitâbda yevmi sekiz akçe kendü mâlından takdir olunub mezbûre Akile'ye dahi izn virildi ki vakt-i zarûretde istidâne idüb vakt-i zâferde yine rücû'a iyleye deyü bu vesika ketb olunub yed-i tâlibe vaz' olundu ki müzekkir mâ-cerâ ola tahrîren fi-evalili şehr-i cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Abdülgani Efendi bin Ahmed, El-hac Bekdaş bin İbrahim, Bünyad Çelebi ibn-i Ahmed, Mehmed Çelebi bin İbrahim, ...Efendi Kal'a-yı Balâ, El-hac Mehmed bin Yakub Kalay-ı bala, Nebi bin Nasuh Muhzır ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

94/2

Oldur ki Mahrûse-i Amasya mahallâtından Pazar-ı Suflı Mahallesi sâkinlerinden olu bundan akdem fevt olan Mehmed Çelebi ibn-i Mehmed nâm kimesnenin sülbi oğlu Mehmed nâm sagîrin ve sülbiye kızı Aişe nâm sagîrenin babaları müteveffâ merkum Mehmed Çelebi'den ırs-ı şer'-i ile intikal iden emvâlini zabt ve ahvâlini hıfz için vasî lâzım ve mühim olmağın sagîr merkum Mehmed'in ve sagîre Aişe'nin emvâllerini zabt ve ahvâllerini hıfz için cânib-i şer'-i şerîfden vasî nasb ve ta'yîn olundukda mersûme Akeyl dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzimesin icraya ta'ahhüd ve iltizâm itmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi-evâili şehr-i cemaziyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdülnebi Efendi ibn-i Ahmed, Mehmed Efendi ibn-i El-hac Beram, Mehmed Çelebi ibn-i İsmail Efendi, Abdi Efendi El-müderriş, Mehmed Efendi ....., Bünyad Çelebi El-imâm, Abdülnebi bin Nasuh, Mustafa Çelebi bin Abdülnebi ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

94/3

Sayfada yırtık olduğu için dava eksik.

95/1

Oldur ki Mahrûse-i Amasya Sancağı'na ber vechi arpalık mutasarrıf olan emirü'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa Hazretleri'nin hâlâ kethüdâsı olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân İsmail Ağa tarafından nehci'ş-şer' üzere vekâlet-i sâbite olan Murad Ağa ibn-i Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hâtîr-ı lâzımü't-tevkirde Lâdik Kazası'na tâbi' Çakır Yokuşu? nâm karye sâkinlerinden Mahmud bin Hüseyin ve Canik Kazası'na tâbi' Kalaycı nâm karye olub hâlâ Amasya Kazası'na tâbi' Katırcı? nâm karyede sâkin olan Mehmed bin

Mustafa nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm kılub mezbûr Mehmed bin Mustafa merkurum Mahmud bin Hüseyin nâm kimesneye târih-i kitâbdan dört ay mukaddem bir çift su sığırı camus on esedi guruşa bey' idüb ba'de öküzün sâhibi zuhûr idüb Lâdik kadısı olan İzzetlü Mehmed Efendi huzûrunda vardım kadı huzûrunda isbât idüb mezbûr Mahmud'un merkurum Mehmed'den on üç esedi guruşa iştirâ iyledüğü su sığırı camusun şer'le mezbûr Mahmud'un elinden alub mezbûr Mehmed camusu sirka iyledüğü mukırrdır bi-hasebi'ş-şer' suâl olunmasın taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mahmud cevâbında fi'l-vâki' mezbûr Mehmed on üç esedi guruşa bir çift su sığırı camusu bana bey' idüb ba'de sâhibi zuhûr idüb Lâdik'e vardım kadıları huzûrlarında isbât idüb camusu elimden alub gadr olmuşdur bi-hasebi'ş-şer'suâl olunub icrâ-yı hak olunmasın taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed cevâbında fi'l-vâki' minvâl-i meşrûh üzere merkurum Mahmud on üç esedi guruşa bir çift su sığırı camusu bey' idüb meblâğ-ı mezbûr on üç esedi guruşu ahz ve kabz idüb ben dahi mezkûr camusu Kalaycı nâm karyede sâkin Habib bin Vehbi? nâm kimesneden on iki esedi guruşa aldım sirka iylemedim eger sirka iyledimse benim alduğum Habib nâm kimesne sirka iylemiştir merkurum Mahmud cevâbında sadıkdır kizb değıldür deyü minvâl üzere mukırr ve mu'terif oldukda meblağ-ı mezbûr on üç esedi guruşu merkurum Mahmud'dan edâ ve teslime hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi-evasıt-ı şehr-i cemaziyyü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Seyyid Osman Çelebi ibn-i Ahmed, Üstad Ahmed, Süleyman bin ( ), Nebi bin Nasuh
( )

95/2

Sayfa yırtık olduğu için eksiklik var.

95/3

Bu sûretde vakf-ı mezbûrun gallesinde mezâyık olub ta'yîn-i vakt üzere cemi' bir tevkire sene vefâ itmeyüb tevzî'yeye muhtaç oldukda imâm ve hâtib ve câbi ve kâtib tevzî'yeden hisselerine lâzım geleni almayub kable'l-tevzî' galleye vakıfdan tamamen vazîfelerini alub ma'adâyı sâir mürtezika beynlerinde tevzî' itdirmeye kadir olurlarmı.

El-cevâb: Olur

96/1

Oldur ki Kasaba-i Niksar sâkinlerinden Himmet bin Kündek nâm kimesne maclis-i şer‘-i hâtîr-ı lâzımü’t-tevkire gelüb takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm kılub Gümüş Kazası’nda vâki‘ Küplüce nâm karye sâkinlerinden Ağaçoğlu dimekle ma‘rûf Mustafa nâm kimesneye târih-i kitâbdan bir sene mukaddem ....kır atımı yigirmi yedi riyal guruşa bey‘ idüb meblağ-ı mezbûr yigirmi yedi riyal guruşu virmekde ta‘allül idüb karye-i mezbûreye varub meblağ-ı mezbûrumu taleb iyledikde mezbûr Mustafa firâr idüb alnında guruş .....ve sağ yanında üç dane damgası bir siyah eğer bargiri aldum bi-hasebi’ş-şer‘ nazar olunub bahâ takdir olunmak taleb iderim didikde zeyl-i kitâbdab mestûrül-esâmi olan müslümânlar ile nazar olundukda fi’l-vâki‘ minvâl-i meşrûh üzere bargirin nişanesi müşâhede olunub sekiz riyal guruş bahâ takdir olundukda mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunun yed-i tâlibe vaz‘ ve def‘ olundu ki vakt-i hâcetde ihticâcidine tahrîren fi-evâsıtı şehr-i cemaziyü’ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Ali Çelebi ibn-i Sadri, Elhac Bekdaş ibn-i İbrahim, Mehmed Efendi ibn-i El-hac Beram, Veli bin Ali, Mehmed Veli bin İbrahim Efendi, Yusuf bin Abdullah, Hüseyin bin El-hac Ahmed, Abdülnebi bin Nasuh ve gayruhim mine’l-hâzırîn.

96/2

Oldur ki Mahrûse-i Amasya Kazası’na tâbi‘ Ziyere nâm karye sâkinlerinden Muharrem bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i lâzımü’t-tevkiirde yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Muharrem bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm da‘vâ idüb târih-i kitâbdan dokuz gün mukaddem mezbûr Mehmed’den bir bargiri bir merkeb ile istibdâl idüb sekiz esedi guruş dahi mezbûr Mehmed’e üste virüb on günden muhayyer? kavil iylemişüz ve bargiri bana rücû‘a itmegin murad iderim bi-haseb’ş-şer‘ suâl olunub icrâ-yı hak olunmasın taleb iderim didikde gibbe’s-suâl mezbûr Mehmed dahi muhayyer kavil iyledim deyü münkir olucak merkum Mehmed müddet bargiri alduğuna beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden acz ve kasr olub mezbûr Mehmed’e istihlâf olundukda ol-dahi minvâl-i meşrûh üzere muhayyer istibdâl itmeduğuna yemîn-i billâhi’l-aliyyi’l-âzim iyledikde mâ vaka‘a bi’t-taleb olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc idine tahrîren fi-evâsıt-ı şehr-i cemaziyü’l-ahir li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i Gavs, Ali Bey ibn-i Abdullah, Mehmed Efendi ibn-i El-hc Beram, Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Maden bin Mesud, Yusuf bin Abdullah, Abdülnebi ibn-i Nasuh, Hüseyin bin El-hac Ahmed ve gayruhim mine'l-hazrin.

96/3

Sayfa yırtık ve dava tam değil.

97

Sayfadaki davanın üstü çizilmiş.

98/1

Oldur ki Varay Kazası'na tâbi' Pınarbaşı nâm kare sâkinlerinden Mehmed Çelebi ibn-i Ali Bey meclis-i hâtîr-ı lâzımü't-tevkirde Amasya sükkânından diğeri Mehmed Çelebi ibn-i Seyrani nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı ta'bîr-i merâm idüb karye-i mezbûrede vâki' harâbe-i müşrif olan Baş Degirmeni dimekle ma'rûf bir göz mülk değirmenimi babam müteveffâ Ali Bey'den ırs-ı şer'î ile bana intikal idüb bir tarafı Veli Bey menziline ve bir tarafı Ali Çelebi menziline ve iki tarafı tarîk-i âmm olan harâbe-i müşrif olan mülk menzilimi bahçesiyle ve cümle tevâbi ve levâhıkıyla müşarün-ileyh Mehmed Çelebi'ye tarafından icâb ve kabulü hâvî bey'-i bat-ı sahîh-i şer'îye ile yedi yüz akçe ve üç keyl buğdaya idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iyledim ba'de'l-yevm değirmeni ve menzil-i mahdûd mûmâ ileyh Mehmed Çelebi'nin mülk-ü müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun deyü bi't-tav' ve'r-rızâ i'tirâf iyledüğünde mukırr-ı meşrûhunda el-mukırr-ı lehü'l-mezkûr vicahen tasdîk ve şifâhen tahkik idücek mâ hüve'l-vâki' vuku'a üzere ketb ve terkîm olundu tahrîren fi-evâsıtı şehr-i recebü'l-mürecceb li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Ali Ağa bin Himmet, Fahrü'l-akrân Hasan Alaybeyi, Kâtib Mustafa Çelebi bin Halil, El-hac Mehmed Beşe bin Bakırcı, Ali Çelebi bin Mehmed, Abdülnebi bin Nasuh Muhzır, Yusuf bin Abdullah Muhzır ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

98/2

Sayfa yırtık ve dava tam değil.

99/1

Oldur ki Mahrûse-i Amasya mahallâtından Köyceğiz Mahallesi sâkinlerinden Mustafa Çelebi ibn-i El-hac Piri nâm kimesne meclis-i şer‘-ihâtîr-ı lâzımü’t-tevkirde yine Amasya sükkânından Tator veledi Arslan nâm zımmi mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb mezbûr Tator zimmetinde seksen altı riyal guruş alacak hakkım olub meblağ-ı mezbûru taleb iyledikde virmekde ta‘allül idüb mâ-beynimizde münâza‘at-ı kesire ve muhâsamât-ı şedide vâki‘ olmuşdu el-haletü hâzâ mâ-beynimize müslimûn ve muslihûn tavassut idüb es-sulhu seyyidü’l-ahkâm mazmûn üzere yetmiş riyal guruş sulh olub ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr yetmiş riyal guruşu mezbûr Tator’un yedinden bi’t-tamam ve ve’l-kemâl alub kabz iyleyüb ve zimmetini husûs-ı mezbûra müte‘allik olan da‘vâ ve nizâ‘dan ibrâ-ı âmmile ibrâ ve iskat-ı tâm ile iskat idüb ba‘de’l-yevm husûs-ı mezbûra müte‘allik da‘vâ yeniden sâdır olursa inde’l-hükkâm mesmû‘a ve makbûle olmasun didikde mukırr-ı mezbûr Mustafa’nın minvâl-i muharrer üzere sūdûr iden kelâmı merkum zımmi Tator vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkik itmegin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu fi-evâhiri şehr-i recebü’l-mürecceb sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed Efendi ibn-i El-hac Beram, El-hac Mehmed bin Abdullah, Üstad Hasan bin Abdullah, Abdülnebi bin Nasuh, Hüseyin Çelebi bin Mustafa Çelebi, Bazarbaşı Abdi, üstad Veli ( ), Es-seyyid Ahmed Çelebi bin Es-seyyid Mehmed, Üstad Ebubekir bin Mahmud Çelebi, Mehmed bin Mustafa ve gayruhim mine’l-hâzırîn.

100

Sayfa yırtık ve dava tam değil.

101

Sayfa yırtık ve dava tam değil.

102

Sayfa yırtık ve dava tam değil.

103

Sayfa yırtık ve dava tam değil.

104/1

Oldur ki Mahrûse-i Amasya'da vâki' Gümüşlüzâde Mahallesi sâkinlerinden Fahrü'l-kuzât Mehmed Efendi ibn-i Mustafa meclis-i şer'î şerîf sâmi hü'l-imâda mahalle-i mezbûrede olub târih-i kitâbdan iki sene mukaddem mezbûrun hizmetinde olan Bayram bin Haydar takrîr-i kelâm ve üzerine da'vâ idüb mezbûr Bayram bana iki sene hizmet itmek üzere ecr-i ma'lûm ile nefsinin icâr ve hidmeti mukabelesinde ben dahi kendüye yigirmi gurus kıymetli bir ras doru at virüb kable hulûli'l-ecel bırakub mahalle-i mezbûrede vâki' menziline gidüb ben dahi varub menzilinden ihrâc idüb kendü menzilime götürmüş idüm merhum Bayram'ın karındaşı Mustafa nâm kimesne benim için evim basub deyü beni hilâf-ı şer' ahz itdirmişdir suâl olunub mezbûr Bayram'ın cevâbında fi'l-hakika bundan akdem bi'l-edâ tahrîr olunduğu üzere merhum Mehmed Efendi'ye ikisinde? durmuş idüb ba'de yanından ayrılıb menzilime varduğumda merhum efendi kapuma gelüb beni alub menziline götürmüşdür veçhen mine'l-vücûh karındaşım mezbûrun menziline varmadı alakası yokdur didikde mukırr-ı mezbûr Bayram'ın mivâl-i muhârrer üzerine sūdûr iden ikrârını merhum Mehmed Efendi vicâhen tahkik ve şifâhen tasdik mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi-evâhiri şehr-i şaban sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Seyyid Mehmed Efendi bin Seyyid Mesud, Mehmed Efendin bin El-hac Bayram, Ahmed Çelebi bin Zülfikar, Maden bin Mesud ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

104/2

Sayfa Yırtık

105

Sayfa yırtık ve dava tam değil.

106

Sayfa yırtık ve dava tam değil.

107/1

Oldur ki Kasaba-yı Zile sâkinlerinden Mehmed Ağa ibn-i Oruç nâm kimesne meclis-i şer‘-i hâfîr-ı lâzımü’t-tevkirde Mahmiye-i Amasya Kazası’na tâbi‘ Uygur nâm karye sâkinlerinden Hasan bin Mehmed Karsan nâm karyeden Ali bin Hasan nâm kimesne mahzarında takrîr ve bast-ı ani’l-merâm kılıb oğlum Oruç Bey tarafından Uygur ve Karsan nâm karyelerin Osman mahlûlünden üç bin akçe kılıç timârın alub ahâli-i karyelerden bize aid ve râci‘ olan mahsûlü taleb iyledükde virmeye ta‘allül ider bi-hasebi’ş-şer‘suâl olunub ihkak-ı hak olunmasın taleb iderim didikde gıbbe’s-suâl mezbûrân Hasan ve Ali cevâblarında bu sene ve mübârekde hâsıl olan mahsûlümüzü Kadri Ağa’nın subaşısı Mahmud Ağa alub ahâli-i karyelerin üzerlerine bir habbe kalmadı mezbûr Mehmed Ağa’dan berât-ı âlişân taleb ideriz merkum Mehmed Ağa’nın alakası yokdur didiklerinde mezbûr Mehmed Ağa’dan berât-ı âlişân taleb olundukda cevâbında berât-ı şerîf bende değildir Âsitane-i Sa‘âdet’de oğlum Oruç Bey’dedir dimegin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi-evili şehr-i şevvalü’l-mükerrrem sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Fahrü’l-ümerân Hasan Alaybeyi ibn-i Ali Bey, Hüseyin Bey bin Rıdvan Bey, Mehmed Ağa bin Derviş, Yusuf Bey bin Mehmed, Nebi bin Muhzır Nasuh, Mustafa Bey (), Diğer Mustafa Çelebi ibn-i Abdülnebi, Yusuf ibn-i Abdülnebi, Maden bin Mansur ve gayruhim mine’l-hâzırîn.

107

Sayfanın devamı yırtık

108/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Sevadiye Mahallesi sâkinlerinden Aliksan veledi Andoros nâm zımmi meclis-i şer‘-ihâtîr-ı lâzımü’t-tevkirde yine mahmiye-i mezbûre mahallâtından Eski Kethüdâ Mahallesi sâkinlerinden Kablan veledi Asar nâm zımmi mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüb bundan akdem gayb olan Mahmiye-i Diyarbekir’de gümrük emini Mirza nâm zımminin zimmetinde olan bin iki yüz riyal gurus hakkımı

merkum Kablan gayb mersûm Mirza'nın kefil bi'l-mâl olmuşdu hâlâ kefâlet cihetinde meblağ-ı mezbûru taleb iderim bi-hasebi'ş-şer'suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûr Kablan inkâr ile cevâb virücek müddei mezbûr Aliksan'dan da'vâsına mutâbık beyyine taleb olunub mezbûr Aliksan dahi eger üç günden şahid getirmezsem da'vâm batıl olub inde'l-hükkâm istimâ' olunmasun didikde mezbûr Aliksan'a yigirmi gün mühlet virülüb ityân-ı beyyineden acz ve kasr olub gayb mersûm Mirza'nın zimmetinde olan bin ikiyüz riyal gurusu zaman olmaduğuna yemîn-i teklif olundukda yemîn-i billâhi'l-lezî enzele'l-İncil âlâ İsâ -aleyhi's-selâm- itdikden sonra mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki müzekkir mâ-cerâ ola tahrîren fi-evâili şehri-i şevvalü'l-mükerrem li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hüseyin Bey bin Rıdvan Bey, Mehmed Ağa bin Derviş, El-hac Mehmed bin Ali, Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Kenan Bey bin Abdullah, Yusuf bin Abdullah Muhzır, Maden bin Mesud, Hüseyin bin El-hac Ahmed, Nebi bin Nasuh Muhzır, Mustafa Çelebi bin Abdullah Ser Muhzır, Abdullah Çelebi bin Ahmed Ser Muhzırân ve gayruhim mine'l-hâzırın.

109

Safya yırtık

110

Sayfa yırtık

111

Sayfa yırtık

112/1

Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm umdetü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm el-muhtâs bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-allâm Amasya Sancağı'na dâme izzuhû ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâ'denü'l-fezâili ve'l-keâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazluhû tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki kaza-i mezbûreye tabi' İlarıslan ve Eyvani? nâm karye sâkinlerinden Mehmed bin Abdülkadir ve İlyas nâm kimesneler hâlâ der-sa'âdetime

arz-ı hâl idüb .....olmakla hâlâ muharrer cedid ‘avârizhâne kayd itmeyüb ve tasarrufumuzda ‘avâriız alınmak icâb ider biz yoğiken ‘avâriız ve tekâlif-i sâir cem‘ine me‘mûr olanlar mücerred celb-i mâl için hilâf-ı emir ve defter-i ‘avâriız tekâlif-i sâir taleb idüb rencîde ve remîde iylemekden hâlî değildir .....men‘ bâbında emr-i şerîf ricâ ideriz bildürdükleri ecilden hâzine-i âmirende mahfûz olan mevkufât defterlerine nazar olundukda muharrer cedid karye-i mezbûrede on dört nefer bir hâne ve bir rub‘ ‘avârizhânesi kayd ve tahrîr iyleyüb lâkin mezkûrlar Mehmed bin Abdülkadir ve İlyas nâm kimesneler ‘avârı hânesine dâhil olmamağın tahrîr-i cedid defterine muhâlif rencîde olunmayalar deyü emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdir olan emrim üzere âmel idüb dahi göresiz mezkûrları muhârrer cedid ‘avâriızhânesine kayd iylemeyüb ve tasarruflarına ‘avârı icâb ider yerleri yoğiken ‘avâriız ve tekâlif-i sâir cem‘ine me‘mûr olanlar hilâf-ı emir-i defter bunlardan ‘avâriız ve tekâlif-i sâir taleb idüb rencîde ve remîde iyledikleri vâki‘leri men‘ ve def‘ idüb tahrîr-i cedid defterine muhâlif mezbûrları rencîde ve remîde itdirmeyesiz husûs-ı mezbûr için tekrar şikâyet olunmalu iyleyesiz şöyle bilesiz ba‘de’n-nazar bu hükm-i hümâyûnuma ellerinizde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsız tahrîren fi‘l-yevmü’s-sâni aşer şehri-rebiü‘l-evvel sene erba‘a ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

113/1

Oldur ki Mahrûse-i Amasya Kazası’na tabi‘ Karasenir nâm karye sâkinlerinden Hamza Bey ibn-i Ahmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i hâtir-i lâzımü’t-tevkiirde yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed bin Mustafa ve Mustafa bin Ali nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb târih-i kitâbdan bir ay mukaddem mezbûrân Mehmed ve Mustafa nâm kimesneler gece ile evime girüb buçuk keyl bulgur ve bir batman bekmezim ve bir alaca kilimim sirka iylemişler bi hasebi’ş-şer‘-i şerîf suâl olunub icrâ-ı şer‘ olunmak muradımdır didikde gıbbe’s-suâl mezbûrân Mehmed ve Mustafa dahi cevâblarında bulgur ve bir batman yağ ve bir batman bekmez ve bir alaca kilim sirka iyledük deyü mukırr ve mu‘terif olduklarında mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunun yed-i tâlibe vaz‘ ve def‘ olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc idineler tahrîren fi evâhiri şehri-cemaziyü‘l-evvel sene erba‘a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mustafa Dede bin ( ), Üstad İbrahim bin Sultan, Mehmed Çelebi bin El-muhzır, Keyvan Çelebi bin Abdullah, Mehmed bin El-muhzır.

113/2

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî tuğrâ-yı cihân-sitân-ı hükmü oldur ki Amasya'da vâki' .....evkafına cabi olan işbu tevkî'-i refî'-i hümâyûn Mustafa edâ-yı hizmet idüb bir vechle kusuru yoğiken aherden Hüseyin ve bazı kimesneler birer tarikle alub gadr itmekle ....mezbûr Mustafa'ya kemâkân ibka ve mukarrer kılınmak Amasya kadısı Mehmed zîde fazlûhü arz itmegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdükde varub anda kâtib olub hizmet-i lâzimesin müeddi kıldıktan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olub vakıfın rûhu için ve devâm-ı devletim için du'âyâ müdâvemet gösteresiz şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehri rebiü'l-ahir sene erba'a ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye.

113/3

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakin vârisü ulûmi'l-enbiyâ'i ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halki ecma'în el-muhtas bi mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlâna Sivas kadısı zîde fezâili mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm Amasya ve Bafra ve Samsun ve Ünye ve .....kadıları zîde fazlûhüm tevk'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki hâliya Amasya ve tevâbi' keferesine berât-ı hümâyûnumla .....olan .....nâm râhib der-sa'âdetime gelüb arz-ı hâl sunub bi'l-fi'il ...müte'allik zikr olunan kadılıklarda sâkin papaz ve keşişlerin ve sâir zımmiler .....üzere zımmilerine edâsı lâzım gelen senevi yedi rüsûm ve tasarruf akçelerin dinarların.....ve sâir düşen .....mahsûlât kadimden olageldüğü üzere ve berâtım mücebince cem' ve tahsil iylemek istediğümde .....ve subaşıları ve sâir ehl-i örf tâifesi mücerred celb-i mâl için hilâf-ı berât-ı hümâyûn dahl ve rencide iderler veya .....rüsûmu cem' iderken ta'arruz kimesneler gelüb bize sögerler .....veya sana .....akçe virdük deyü .....hilâf-ı şer' ve kanûn içinde iylediklerin .....olan yerlerde .....cümle sancak için .....iyledüğümde bazı sipâh ve yeniçeri ve erbâb-ı timâr ve zu'amâ ve sâir ehl-i arz tâ'ifesi mücerred celb-i mâl için .....iylemiştir deyü dâima dahl ve rencide iderler .....olan ruhbanların .....kadim üzere .....aid olan bir dükkan

olmak üzere berât-ı hümâyûn .....içün ahz ve kabz işlemek istediğimde bazı kimesneler .....girüb itmez muhalif .....olunan babası .....papazlık itdürdüler ve benim ....yoğiken bazı papazları .....caiz olmayan kâfireye nikâh iderler diye yedi rüsûm .....iken tasarrufumda olan bargir ve katırı kapıkulları ve ulaklar elimden alub rencide iderler ....deyü bildürüb men‘ bâbında emr-i şerîfim ricâsına i‘lâm işlemek hilâf-ı berât-ı hümâyûn rencide itdirilmeye deyü emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mücebince dahi husûs-ı mezbûra müte‘allik takayyüd göresiz fi‘l-vâki‘ kazıye râhib-i mezbûrun didüğü gibi ise men‘ ve def‘ idüb .....mezbûr râhib mîrî rüsûm cem‘ iderken zikr olunan hususlar içün rahib-i merkumu yanında olan adamlarını hilâf-ı şer‘i ve kanûn ve mugayir-i berât-ı hümâyûn tâ‘ife-i merkumeden ve sâir kapum kulları rahib-i mezbûr ve gayriden bir kerede ol-vechle dahl ve rencide itdirmeyesiz ve mezbûrun ta‘arruzu yoğiken yedinde olan bargir ve katırı- ulağı ve sâir kapum kullarına aldurmayub hilâf-ı kanûn .....rencide itdirmeyesiz ve bi‘l-cümle kadimden olageldiği üzere âmel idüb husûs-ı mezbûr içün tekrar kapuma gelmelü iylemeyesiz ve ba‘de‘nazâr bu hükm-i hümâyûnum mezbûrun yedine ibkâ idüb alâamet-i şerîfeme i‘timâd kılâsız tahrîren fi‘l-yevmü’s-sâni ve‘l-ışrîn min şehr-i rebîü’l-ahir sene erba‘ ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

114/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya Kazası’na tabib Şeyh Cui nâm karye sâkinlerinden Mustafa bin Abdülaziz nâm kimesne meclis-i şer‘-i hâtir-i lâzımü’t-tevkirde İçeri Şehir’de Kurşunlu Mahallesi sâkinlerinden Osman Bey ibn-i Ömer mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb mezbûrân Hüseyin Çelebi ve Osman Bey târihi kitâbdan bir sene mukaddem bana doksan esedi guruş virüb meblağ-ı mezbûru kendü mesârifine sarf itmekle mezbûrân Hüseyin Çelebi’nin ve Osman Bey’in doksan esedi guruş zimmetimde kalub vâcibü’l-edâ ve lâzımü’l-kazâ benim olmağla hâlâ mütevellisi olduğum Şeyh Cui kuddise sırruhü’l-azizîn evkafından Merzifon Âbâd Kazası’nda vâki‘ Yakub nâm karyenin bin elli üç senesinde zirâat olunub bin elli dört senesinde hasâdı vâki‘ olan mahsûlatı ve sâir hubûbatı doksan esedi guruşa mezbûrân Hüseyin Çelebi’ye ve Osman Bey’e bey‘-i bat-ı sâhih-i şer‘iye ile bey‘ idüb teslim-i mebi‘-i mezkûr idüb anlar dahi karye-i mezbûreyi zabt ve tasarruf itdiklerinden sonra zikr olunan doksan esedi guruşu mezbûrân Hüseyin Çelebi’ye ve Osman Bey’e doksan esedi guruş deynime takâs idüb bir vechle sene-i mezbûrede hâsıl olan mahsûlât alakadarım kalmayub karye-i mezbûreyi mezbûrân Hüseyin

Çelebi ve Osman Bey kefil? ve ta‘şir iyalesün didikde mukırr-ı mezbûru minvâl-i meşrûh üzere câri olan ikrârında mezbûrân Hüseyin Çelebi ve Osman Bey vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik itmegin sıhhat-i bey‘ ve şerâ-ya ve tefvize ve ikrâr ve tasarrufa hüküm birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu yed-i tâlibe vaz‘ olundu ki vakt-i hacetde ihticâc idineler tahrîren fi evasıt-ı şehri-i cemaziyü’l-evvel sene erba‘a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mahmud Çelebi bin Mehmed, Hasan Efendi El-müderriş, Mehmed Ağa bin Zekeriya, Kaya Beşe bin Mehmed, Hasan bin Keyvan, Yusuf bin Abdulah El-muhzır, Nebi bin Nasuh ve gayruhim minel hâzırîn.

114/2

Emirü’l-ümerâi’l-kirâm kebirü’l-küberâi’l-fihâm zü’l-kadri ve’l-ihtirâm sahibü’l-izzi ve’l-ihtirâm el-muhtâss bi mezidi inâyeti’l-meliki’l-a‘lâ Rum biylerbeyisi Mehmed dâme ikbâluhû ve kıdvetü’l-kuzât ve’l-keâm ma‘denü’l-fezâil-i ve’l-keâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazluhû tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olucak ma‘lûm ola ki Nefs-i Amasya’dan Hamza nâm müteveffânın sagîr oğulları Mustafa ve Bekir ve Ömer ve Osman nâm eytâmın kıbel-i şer‘iden vâsileri olub erbâb-ı timârdan olan dârende-i fermân vâcibü’l-iz‘an Mustafa nâm sipâhi südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl idüb bundan akdem sığar-ı mezbûrûnun emmileri Derviş sığara vasî nasb olundukda babaları mezbûr Hamza’dan intikal iden emvâl ve erzâk ve sâir .....vesâyeti hasebiyle zabt ve kabz idüb ...halinde merkurum Derviş dahi fevt olub rast-ı sığara münhasır olub aherden kimesnenin alakası yoğiken ve merkurum Derviş’in kimesneye deyni olmayub bir vechle dahl olunmak câ‘iz değil iken Emine ve Hatice nâm hatûnlar mücerred celb ve ahz için şerefe sâlike olub hevâlarına tabi‘ Mahmiye-i Amasya’da Cündi Mehmed dimekle ma‘rûf .....kimesneler ile .....ve yeniçeriden olmalarıyla merkurum Derviş otuz bin akçe hakkımız var idi .....niza‘ ve mezbûr Cündi Mehmed’i vekil idüb Cündi Mehmed dahi hizmetkarları Mahmud ve Hüseyin nâm kimesneleri zûr-ı müşâhid ikamet itmekle ....hak ve hilâf-ı şer‘-i şerîf yetimlerin iki yüz nakid guruş ile bir dükkan ve bir bağların alub zabt idüb ziyâde zûlm ve te‘addi iylediklerin şer‘le görülüb tafhiz olunub tefahhus olunub ol-vechle hilâf-ı şer‘-i şerîf alınan guruş ve dükkan ve bağ .....sığara alıvirilmek bâbında emr-i şerîf ricâ itmegin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda ihzâr .....kılub bir defâ‘ şer‘-i şerîfe muvafik görülüb fazl olmayub on beş sene mürur etmeyen da‘vâsını hak ve adl üzere yerlü yerinde teftiş ve

tefahhus ve dikkat ve ihtimâm idüb göresiz arz olunduğu üzere ise ol-bâbda mektezâ-yı şer‘-i kavimle amel idüb ba‘de’s-sübût sığarın şer‘le müteveccih olan gurus ve dükkân ve bağ her ne ise tevcih idenlerden hükm idüb sığar için alıvirüb vesâyeti hasebiyle mezkûr Mustafa sipahiye ol bağı ve dükkânı zabt ve itdirüb min-ba‘d şer‘ği şerîfim ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyesiz hak üzere olub tezvîr ve telbîsden ve şuhûd-ı zûrdan hazer idüb kazıyyeye medhâli olmayanı da‘vâsına karışdırmayub işlemiyanı ve itâ‘at-i emr-i şerîf itmiyanları isim ve resimleriyle yazub arz iyleyesiz husus-ı mezbûr için tekrar emr-i şerîf varmalu iylemeyesiz şöyle ki ol-câ nibde icrâ-yı hak olunmaz ise Asitâne-i sa‘âdetime havâle iyleyesiz ki bi an gelüb gelüb ahvâlleri divân-ı hümâyûnumda vüzerâ-yı izâmım ve kadı askerlerim huzurlarında şer‘le görölüb ihkak-ı hak oluna şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsız tahrîren fi evâhir-i şehri rebiü’l-ahir sene erba‘a ve hamsin ve elf.

Be Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

115/1

Oldur ki Mahrûse-i Amasya Kazası’na tabi‘ Bozini? nâm karye sâkinlerinden Mevlüde binti Hasan nâm hatûn meclis-i şer‘-i hâtir-i lâzımü’t-tevkerde zevci İbrahim Halife bin Pir Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüb mezbûr İbrahim Halife’nin lisanından sâdır olduğu cenabetle? nâmaz kıldımı deyü mezbûr İbrahim Halife’ye suâl olunub hakkından gelinmesin taleb iderim didikde gıbbe’s-saul mezbûr İbrahim inkâr ile cevâb virücek müddei mezbûr Mevlüde Hatûndan beyyine talen olundukda ikamet-i beyyineden acz ve kasr olub mezbûr İbrahim’e yemîn teklif olundukda ol-dahi cenabetle nâmaz kılınmadığına mermûz-ı lisanından câri olmaduğuna yemîn-i billâhi’l-aliyyi’l-âzim iyledikde mezbûr Mevlüde Hatûn’u mu‘ârazadan men‘ birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc idine tahrîren fi evasıt-ı cemaziyü’l- evvel sene erba‘a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Mehmed Çelebi bin Hasa, Hüseyin Bey bin Mehmed, Mehmed bin Ahmed, Nebi bin Nasuh El-muhzır, Mehmed bin Ahmed El-muhzır, Maden bin Mesud El-muhzır, Yusuf bin Abdullah El-muhzır ve gayruhim minel hâzırîn.

115/2

Oldur ki Mahrûse-i Amasya mahallâtından Bozahane Mahallesi sâkinlerinden Asvadador veledi Murad nâm zımmi meclis-i şer‘-i hâtir-i lâzımü’t-tevkirde yine mahrûse-i mezbûre mahallâtından Mehmed Paşa Mahallesi sâkinlerinden Bekdaş bin Abdullah mahzarında üzerine takrîri-i da‘vâ idüb bundan akdem mezbûr Bekdaş yüz seksen esedi guruş alub yüz seksen esedi guruş ile yigirmi guruşluk kırmızı çadır virüb mezbûr Bekdaş zimmetinde yüz yigirmi esedi guruş hakkım vardır bi hasebi’ş-şer‘-i şerîf suâl olunub icrâyı şer‘ olunmak muradımdır didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Bekdaş dahi cevâbında mezbûr zımmiye yüz esedi guruş virüb mezbûr zımmi dahi Çırçır Pınar kurbünde vâki‘ hududu inde’l-ahâli ma’lûm olan mülk bağını bey‘-i bi’l-vefâ tarikle bana bey‘ idüb ben dahi bağ-ı mezkûru merkum zımmiye senede yigirmi esedi guruşa icâraya virüb üç senedir icâradan elli esedi guruş alub icâradan on esedi guruş mezbûr zımminin zimmetinde alacağım kaldı mezbûr zımmiden sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikat-i muvahhîdinden Mehmed Efendi bin Avaz ve diğêr Mehmed bin Receb nâm kimesneler li-ecli şehâdet mahfil-i kazaya hâzırân olub mezbûr Bekdaş bizim huzûrumuzda ikrâr ve i’tirâf iyleyüb didi ki mezbûr zımmiden yüz seksen guruş alub ve yigirmi esedi guruşluk dahi kırmızı çadır alub cem‘an iki yüz guruş aldım deyü bu minvâl üzere lisanından câri oldu bu husûsa bu minvâl üzere mezbûr Bekdaş lisanından câri olan kelâma şâhidleriz edâyı şehâdet-i şer‘iye dahi ideriz didiklerinde ba‘de’t-tâ‘dil ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mezbûr Asvadador zımmi bağ-ı mezkûru bey‘-i bi’l-vefâ tarikle alduğuna beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikat-i muvahhîdinden Ömer bin İbrahim ve Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli şehâdet mahfil-i kazaya hâzırân olub fi’l-hakika mezbûr Asvadador nâm zımmi bağ-ı mezkûru bey‘-i bi’l-vefâ tarikle merkum Bekdaş’a bey‘ idüb mezbûr Bekdaş dahi bağ-ı mezkûru bizim huzûrumuzda senede yigirmi esedi guruş icâraya mezbûr zımmiye virüb yüz esedi guruş mezbûr zımminin merkum Bekdaş’a deyn olmağın yüz esedi guruş asl-ı malda ve senede elli guruş bağ icârasına cem‘an yüz elli esedi guruş alub icâra on esedi guruş dahi alacağı kaldı bu minvâl üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde mezbûrânın şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mezbûr zımminin mezbûr Bekdaş zimmetinde kırk esedi guruş dahi alacak hakkı olmağın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu ki tahrîren fi evâsıt-ı cemaziyü’l-evvel sene erba‘a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Ömer Bey bin Hızır Bey, Mehmed Ağa bin Abdullah Çelebi, Mustafa Çelebi Ser-muhzırân, Abdullah Çelebi El-muhzır, Maden bin Mesud ve gayruhim minel hâzırîn.

116/1

Oldur ki Mahrûse-i Amasya mahallâtından Şamice Mahallesi sâkinlerinden Ahmed bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i hâtîr-i lâzımü't-tevkirde yine mahrûse-i mezbûre mahallâtından İçeri Şehir'de Helkis Mahallesi sâkinlerinden İbrahim bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüb hemşiremiz Aişe binti ( ) nâm hatûn mezbûr İbrahim'in zevcesi olub mezbûr İbrahim merkume Aişe Hatûn'a eger benden destûrsuz aher yere gidersen talak-ı bâ'in benden boş ol deyü iyleyüb mezbûr Aişe dahi merkum İbrahim'in destûrsuz aher yere gidüb talak-ı bâ'in ile boş olmuştur bi haseb-i şer'i'ş-şerîf suâl olunub icrâ-yı şer' olunmak muradıdır didikde gıbbe's-suâl mezbûr İbrahim cevâbında fi'l-hakika benden destûrsuz bi yana gidersen bâ'in-i talak boş ol deyü yemîn iyledimdi lâkin zevcem mezbûr Aişe benden destûrsuz bi yana gitmedi inkâr ile cevâb virücek mezbûr Ahmed nâm kimesnenin sıdk-ı makaline mutâbık beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden acz ve kasr olub merkum İbrahim'e yemîn teklif olundukda kendüden destursuz mezbûre Aişe bi yana gitmeyüb vechen mine'l-vücûh bi yana gitdüğüne ilm-i zâhir olmaduğuna yemîn-i billâhi aliyi'l-âzim iyledikde mâ vaka'a bi't-taleb olunub yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc idine tahrîren fi evâsıt-ı şehri cemaziyyü'l-ahir li-sene erba'a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Mehmed Çelebi bin Hasan, Mahmud Çelebi bin Mehmed, Mustafa Çelebi Ser-muhzırân, Nebi bin Nasuh el-muhzır, Abdullah Çelebi El-muhzır, Maden bin Mesud El-muhzır, Yusuf bin Abdullah El-muhzırve gayruhim minel hâzırîn.

116/2

Kıdvetü'l-erbâi'l-ikbâl umdetü'l-ashâbi'l-iclâl cami'u'l-emvâl âmirü'l-hâzine bi-ahseni'l-a'mâl el-muhtas bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-bâşir hâzine-i âmiremin Rum cânibi defterdârı dâme ilmuhû kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fezâil-i ve'l-keâm Sivas

Eyâleti'nde vâki' olan zîde fâzlühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki eyâlet-i mezbûrede vâki' emlâk ve evkaf olan yerlerin celâli istilasında hali ve harâbe kalub eser-i binadan bir nesne kalmamağın aherden bazı kimesneler hilâf-ı şart-ı vakf karyelerine mer'alarına birer tarikle müdâhale itmekle gözükmecin lâzım ve mühim olduğu ecilden vezir-i sâbık zamanında yerlerinde yoklanub tahrîr ve defter olunması için muharrir ta'yîn olunan Murad'ın tahrîr iyledüğü defter Asitâne-i sa'âdetime geldükde emlâk ve evkaf ashâbı ale'l-nefer divân-ı hümâyûnuma geldiklerinde yerlerine ve kadiya ma'mûlü'n-bihâ ve temessükleri muvafık-ı şer' ve mutâbık-ı kanûn ve defter olunmayı ol-emr-i şerîfim virilmegin emrim câri kalub ashâb ve .....olamayanlar cânib-i mîrîden zabt olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim ile ( ) vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere âmel idüb dahi eyâlet-i mezbûrede vâki' emlâk ve evkaf olanların bazılarının .....ashâbı olmayub ellerinde ma'mûlü'n'n bihâ ve temessükâtı olmayan karye ve mevrâ'yı mîrîye ilhâk olmakla mezbûr kulunun yedine virilen mühürlü ve nişanlı defterde mestûr olan karye ve mevrâ'ın mâlikânesin mîrî için mezbûr kuluma zabt ve tasarruf itdirdüb aherden bir ferdi dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz ve senki mübâşir-i mezbûresin sen dahi eline virilen mühürlü ve nişanlı defterde mestûr olan karyelerin mâlikânelerin zabt ve vâki' olan mahsûlâtın defter iyleyüb ve senevi ne mikdâr akçe mahsûl hâsıl olur ve tahmilleri nedir asl ve hakikat ile yazdurub imzâladub ve mühürledüb Asitâne-i sa'âdete gönderüb teslim iyleyesiz ki fimâ ba'd mücebince âmel oluna şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis şehri-i seferü'l-hayr sene erba'a ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

117/1

Oldur ki Mahrûse-i Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Musli Bey hazretlerinin tarafından bimâ hüve tariki's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed ibn-i Halil nâm kimesne meclis-i şer'-i hâtîr-i lâzımü't-tevki'de işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Kapucu Abdülkerim Ağa ibn-i Ali ve Hüseyin Ağa ibn-i Mehmed ve mahmiye-i mezbûre müzâfâtından Saru Kusun nâm karye sâkinlerinden Ali Beşe ibn-i Mustafa nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb mezbûrân Kapucu Abdülkerim Ağa ve Hüseyin Ağa Boğdan'dan gelüb Asitâne tarafına giderken karye-i mezbûre kurbünden gelüb geçerken mezbûr Ali Beşe mezbûrân Kapucu Abdülkerim Ağa ve Hüseyin Ağa'nın önlerine kötek ile inüb bir miktar akçelerin alub

kötek ile mezbûrân Abdülkerim Ağa'yı ve Hüseyin Ağa'yı urub kara-bere iylemiş mezbûrlara suâl olunub takrîrleri tahrîr olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûrân Abdülkerim Ağa ve Hüseyin Ağa dahi Ali Beşe muvacehesinde takrîr-i kelâm idüb fi'l-vâki' minvâl-i meşrûh üzere Boğdan'dan gelüb ulaklık ile Asitâne tarafına giderken karye-i mezbûre kurbüne geldikde mezbûr Ali Beşe kötek ile önümüze gelüb kötek urub mecrûh ve kara-bere iyledi mezbûr Ali Beşe'ye dahi suâl olunub icrâ-ı şer' olunmak muradımızdır didiklerinde gıbbe's-suâl mezbûr Ali Beşe dahi mukırr ve mu'terif oldukda mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc idine tahrîren fi evâhiri şehr-i rebiü'l-ahir sene erba'a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hüseyin Çelebi El-kâtib, Mahmud Çelebi ibn-i Mehmed, Nebi bin Nasuh El-muhzır, Yusuf bin Abdullah, Maden bin Nasuh El-muhzır, Mustafa Çelebi Ser-muhzırân ve gayruhim minel hâzırîn.

117/2

Oldur ki Medine-i Amasya mahallâtıdan Bayezid Paşa Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden merhûm Mehmed bin Abdullah nâm kimesnenin sülbi oğulları Mehmed ve Mustafa nâm sagîrler kıbel-i şer'-i şerîfden vâsi-i mensûb olan Hasan Beşe ibn-i Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hâtîr-i lâzımü't-tevkerde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Arslan veledi Yevaş nâm zımmi mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb müteveffâ-ı mezbûr Mehmed'den mezbûrân Mehmed ve Mustafa'ya ırs-ı şer' iyle intikal idüb Hamza penceresi kurbünde vâki bir haddi Hâlâc Mahmud bağına ve bir haddi Kalayî Mehmed bağına ve bir haddi nehr-i sagîre ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olan bey bağına eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle elli esedi râyiç fi'l-vakt guruşa tarafından icâb ve kabulü hâvî bey'i bat-ı sâhîh-i şer' iye bey' iyleyüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi' iyledim ba'de'l-yevm bağ-ı mezkûr mezbûr Arslan'ın mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezbûrun bi'l-vesâye minvâl-i meşrûh üzere câri olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkum Arslan vicâhen tahkik ve şifâhen tasdîk itmegin sıhhat-i bey' ve şirâ-yı hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc idine tahrîren fi evail şehr-i cemaziyü'l-evvel sene erba'a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed bin Abdullah, El-hac Hızır bin Yakub, , Üstad Ali bin Veli, Halife bin İdris El-imâm, Mustafa Çelebi Ser-muhzırân, Mahmud bin Mehmed ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

117/3

Olur ki Taş Âbâd Kazası'na tabi' Bilekce nâm karye sâkinlerinden Hamza bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf samihü'l-imâd ve mahfil-i din-i münîf-i râsihu'l-evtâdda yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Ali Bey bin Veli nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüb karye-i mezbûre sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Musa ve Halil nâm kimesnelerin tasarrufunda olan tarlaları evlâd-ı mezkûru olmamağın tapuya müstahak olub müteveffân-ı mezbûrânın tarlalarında sâhib-i arza kırk beş esedi guruş virüb yigirmi keyl tohum isti'âb ider tarlaların alub iki senedir zirâ'at idüb sâhib-i arza öşrün virir iken mezbûr Ali Bey zirâ'atıma mani' olur bi hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf suâl olunub icrâ-ı şer' olunmak muradımdır didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ali Bey dahi cevâbında mezbûr Hamza'nın zikr iyledüğü tarlalarda vechen mine'l-vücûh benim alakam yokdur husûs-ı mezbûra müte'allik benden da'vâ ve nizâ' südür iderse lede'l-hükkâmi'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olmasun didikde mezbûr Ali Bey mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc idine tahrîren fi evail şehr-i cemaziyü'l-evvel sene erba'a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Mahmud Çelebi bin Mehmed, Mehmed Efendi bin Avaz, Mustafa Çelebi Ser-muhzırân, Nebi bin Nasuh, Yusuf bin Abdullah El-muhzır, Maden bin Mansur, Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi, Hüseyin bin El-hac Ahmed El-muhzır ve gayruhim minel hâzırân.

118/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya nâhiyesi'nden Ezine Pazarı Nâhiyesi subaşısı olan Zülfikar Ağa ibn-i Veli nâm kimesne tarafından bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Hamza Bey ibn-i Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf samihü'l-imâd ve mahfil-i din-i münîf-i râsihu'l-evtâdda nâhiye-i mezbûreye tabi' Tatar nâm karye sâkinlerinden Mustafa bin Ebubekir nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüb

mezbûr Mustafa karye-i mezbûre sâkinlerinden Hızır nâm kimesnenin avradına fi'îl-i şeni' kasdıyla evine girmiş bi hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf suâl olunub hakkından gelinme muradıdır didikde gıbbe's-suâl Mustafa inkâr ile cevâb virücek müddei merkum Hamza Bey'in da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ikamet-i beyyineden acz ve kasr olub mezbûr Mustafa'ya yemîn teklif olundukda ol-dahi mezbûr Hızır'ın evine fi'îl-i şeni' kasdıyla evine girmediğine vechen mine'l-vücûh habir ve agâhi olmaduğuna yemîn-i billâhi'l-aliyyi'l-âzim iyledikde vekil merkum Hamza Bey mu'ârazadan birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc idine tahrîren fi evasıtı şehr-i rebîü'l-ahir sene erba'a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mustafa Efendi bin Abdi Çelebi, Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Ömer bin İbrahim, Keyvan Bey bin Abdullah Emin-i Mahkeme, Nebi bin Nasuh El-muhzır, Maden bin Mesud El-muhzır, Mahmud bin Mehmed, Mustafa Çelebi Ser-muhzırân ve gayruhim minel hâzırîn.

118/2

Oldur ki Mahrûse-i Amasya Kazası'na tabi' Balalan nâm karye sâkinlerinden Ebubekir bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf samihü'l-imâd ve mahfil-i din-i münîf-i râsihu'l-evtâdda yine mahrûse-i mezbûre kazasına tabi' Saraycık Kürtleri nâm karye sâkinlerinden Musa bin Ali nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüb Balalan nâm karye toprağında Saruçla nâm mevzîde vâki' bir haddi ....nâm karyeden gelen tarîk-i âmma ve bir haddi Saraycık nâm karyeden gelen yola ve bir haddi mahrûse-i mezbûreye gelen tarik-i âmma ve bir haddi Göndeşler yoluna mahdûd ve mümtâz olub on keyl tohum isti'âb iden tarlalar yigirmi seneden mütecâviz zirâ'at olunmayub hâliya ve muattal kalmayub sâhib-i arzdan tapulayub üç dört senedir tarla-yı mezkûrları zirâ'at idüb sâhib-i arza öşrûn edâ ve teslim iderim mezbûr Musa tasarrufuma mani' olur bi hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf suâl olunub icrâ-ı şer' olunmak muradıdır didikde gıbbe's-suâl mezbûr Musa dahi cevâbında bâlâda zikr olunan tarlalar bizim olub yigirmi sene boz kalmadı sekiz senedir boz kalub mezbûr Ebubekir sâhib-i arzdan tapulayub üç senedir zirâ'at ider didikde Hasan bin Mustafa Halife ve diğêr Mustafa bin Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'e hâzırân olub fi'l-vâki' minvâl-i meşrûh üzere bâlâda zikr olunan tarlalar yigirmi senedir boz kalub vechen mine'l-vücûh zirâ'at olunmayub sâhib-i arz mezbûr Ebubekir'e tapuya virüb üç

senedir zikr olunan tarlaları mezbûr Ebubekir zirâ'at idüb sâhib-i arz öşrün virir bu husûsa şâhidleriz adâ-yı şehâdet-i şer'îye ideriz didiklerinde ba'de't-tâ'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc idine tahrîren fi evâhiri şehr-i rebîü'l-ahir sene erba'a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Hacı Mustafa bin Nasuh, Ali Halife bin Kadri, Mustafa Çelebi Ser-muhzırân, Halil Çelebi bin İbrahim, Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi, Nebi bin Nasuh El-muhzır, Mahmud Çelebi bin Mehmed ve gayruhim minel hâzırîn.

119/1

Oldur ki Mahrûse-i Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan emirü'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa -yesserallâhû bi'l-hayri mâ yeşâ- hazretlerinin hâzinedârı olan Ali Bey bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hâfir-i lâzımü't-tevkirde müşârün-ileyh paşa hazretlerinin kethüdâsı olub mahrûse-i mezbûrede mütesellim olan Ali Ağa nâm kimesne fevt olub vârisi ma'rûf olmamağın müteveffâ-ı mezbûrun muhallefâtı vazı'u'l-yed olub mahrûse-i mezbûrede yeniçeri zâbiti olan Mehmed Beşe bin Abdullah nâm râcil mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüb müteveffâ-ı mezbûr Ali Beşe hâl-i hayâtında benden yüz elli riyal gurusu istikrâz iyleyüb Mahmiye-i Tokat kurbünde vâki' Çiftlik .....nâm karyede bana rehin vaz' iyleyüb müteveffâ-ı mezbûrun zimmetinde yüz elli riyal gurusu alacağım olmağın meblağ-ı mezbûru müteveffâ-ı merkumun muhallefâtından talep iderim bi hasebi's-şer'î's-şerîf suâl olunub icrâ-yı şer' olunmak muradımdır didikde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed Beşe inkâr ile mukabele itmeğın mezbûr Ali Bey'in sıdk-ı makaline mutâbık beyyine talep olundukda udül-i ricâlden ve sikât-ı muvahhîdinden Mahmud Ağa bin Ahmed ve İbrahim Çelebi bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet mahfil-i kazaya hâzırân olub fi'l-vâki' minvâl-i meşrûh üzere müteveffâ-ı mezbûr Ali Beşe hâl-i hayâtında müddei mezbûr Ali Bey'den yüz elli riyal gurusu istikrâz iyleyüb müteveffâ-ı mezbûr Ali Beşe dahi Mahmiye-i Tokat kurbünde vâki' çiftliği rehin vaz' iyledi mezbûr Ali Bey müteveffâ-ı mezbûrun zimmetinde yüz elli riyal gurusu alacağı vardır biz bu husûsa bu minvâl üzere şâhidleriz edâ-yı şehâdet-i şer'îye dahi ideriz didiklerinde ba'de't-tâ'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra müteveffâ-ı mezbûrdan meblağ-ı mezbûru asâleten veya vekâleten bir tarîk ile almaduğuna yemîn teklif olundukda ol-dahi asâleten

veya vekâleten meblağ-ı mezbûru almayub müteveffâ-ı mezbûrun zimmetinde olduğuna yemîn-i billâhi'l-aliyyi'l-azim iyledikde mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc idine tahrîren fi evâil-i şehr-i rebiü'l-evvel sene rabi' ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Musa Bey bin Veli, Ali Bey bin Hasan, Nebi bin Nasuh El-muhzır, Muharrem bin İbrahim, Yusuf bin Abdullah, Maden bin Mesud El-muhzır Hüseyin Ağa ibn-i El-hac Ahmed ve gayruhım.

119/2

Oldur ki Mahrûse-i Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Musli Bey hazretlerinin tarafından bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Ali Bey ibn-i İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'-i hâtîr-i lâzımü't-tevkirde Medine-i Kostantiniyye'de hass ahur bölük başısı olan Abdurrahman Ağa bin ....nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb mezbûr Abdurrahman Ağa İslâmbol'dan geldikde .....devrinde? işbu hâzırân-ı bi'l-meclis olan Yusuf ve Keyvan nâm kullara rast gelüb mezbûrân Yusuf ve Keyvan nâm kulları ahz iyleyüb müşârün-ileyh bey hazretlerinin ....emanet vaz' olunmaların taleb idüb mahfil-i kazaya imzâyı atdurdumu bi hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf suâl olunub cevâbları tahrîr olunub mezbûrân Yusuf ve Keyvan nâm kullar emânet vaz' olunmak muradıdır didikde gıbbe's-suâl mezbûr Abdurrahman Ağa dahi cevâbında fi'l-vâki' minvâl-i muharrer üzere İslâmbol'a gelürken .....mezbûrân Yusuf'a ve Keyvan'a rast gelüb ahz iyledim mezbûrân Yusuf ve Keyvan Mahmiye-i Üsküdar'da Yeni Mahalle'de sâkin Kapucu Receb Ağa'nın abd-i memlûkudur mezbûrân Yusuf'a ve Keyvan'a dahi suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûrân Yusuf ve Keyvan dahi cevâblarında fi'l-vâki' minvâl-i meşrûh üzere Mahmiye-i Üsküdar'da Yeni Mahalle'de sâkin Kapucu Receb Ağa'nın abd-i memlûküyüz .....mezbûr Abdurrahman Ağa'ya rast gelüb ahz iyledi didiklerinde mezbûrların cevâbları tahrîr olunub mezbûrları bi hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf emanet vaz' iylemek murad olundukda mezbûrları aherden kimesne kabûl itmemeğin târih-i kitâbdan her birine yevmi onar akçe nafaka ve kisve için ta'yîn olunub hâliya Amasya kadısı olan eşrefü'l-kuzâti'l-islâm Mevlâna Mehmed Efendi'ye mezbûrân Yusuf ve Keyvan nâm kullar emanet vaz' olundukda mâ vâki' bi't-taleb ketb

olunub yed-i tâlibe vaz' ve def' olundu ki müzekkir mâ cerâ ola tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdi aşer min şehr-i rebîü'l-ahir sene erba'a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Mustafa Bey bin Hasan Subaşı, Mehmed bin Ahmed, Mustafa Çelebi Ser-muhzırân, Nebi bin Nasuh El-muhzır, Yusuf Abdullah El-muhzır, Mahmud bin Mehmed, Abdullah Çelebi El-muhzır, Hüseyin bin El-hac Ahmed El-muhzır, ve gayruhim minel hâzırîn.

120/1

Oldur ki Mahrûse-i Amasya Sancağı'na ber vech-i arpalık mutasarrıf olan emirü'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa -yesserallâhu mâ yeşâ- bi'l-hayri hazretlerinin tarafından vekil olub bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâlet-i sâbite olan Rıdvan bin Abdullah nâm cümdi meclis-i şer'-i hâtîr-i lâzımü't-tevkirde beytü'l-mâl emini olan Hasan bin Mehmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb müvekkilim paşa hazretlerinin kethüdâsı olub mahrûse-i mezbûrede mütesellim olan Ali Ağa nâm kimesne fevt olub vârisi ma'rûf olmamağın muhallelâtı beytü'l-mâla aid olub müteveffâ-ı mezbûr Ali Ağa'nın zimmetinde müşârün-ileyh paşa hazretlerinin yigirmi iki bin yüz yigirmi akçe alacağı olmağın on beş bin akçesin müteveffâ-ı mezbûrun muhallelâtından alub yedi bin yüz yigirmi akçe alacağı olmağın bâki kalan meblağ-ı mezbûru dahi müteveffâ-ı mezbûrun muhallelâtından taleb iderim bi hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf suâl olunub icrâ-yı şer' olunmak muradımdır didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hasan inkâr ile cevâb virücek vekil-i merkum Rıdvan Ağa'nın sıdk-ı makaline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikat-ı muvahhîdinden İbrahim Çelebi ibn-i Mehmed ve Mahmud Ağa ibn-i Ahmed nâm kimesneler li-ecli şehâdet mahfil-i kazaya hâzırân olub fi'l-vâki' minvâl-i muhârrer üzere müşârün-ileyh hazretlerinin müteveffâ-ı mezbûr Ali Ağa'nın zimmetinde yigirmi iki bin yüz yigirmi akçe alacağı olub on beş bin akçesin müteveffâ-ı mezbûrun muhallelâtından alub yedi bin yüz yigirmi akçe alacağı kalmışdır biz bu husûsa şâhidleriz edâ-yı şehâdet-i şer' iye ideriz didiklerinde ba'de't-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mâ-vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ olunub müşârün-ileyh paşa hazretlerinin yed-i şerîflerine vaz' ve def' olundu ki müzekkir mâ cerâ ola tahrîren fi evâil-i şehr-i rebîü'l-evvel sene erba'a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l-emâsil Musa Bey bin Veli El- ....., İsmail Çelebi ibn-i El-hac Mehmed, El-hac Mehmed bin Veli, Mehmed Çelebi bin Mustafa, Abdülkadir bin Pir Mehmed Halife, Mustafa Çelebi Ser-muhzırân, Nebi bin Mustafa El-muhzır, Mehmed bin Ahmed El-muhzır, Yusuf bin Abdullah El-muhzır ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

120/2

Oldur ki mahmiye mahallâtından Kamerüddin Mahallesi sâkinlerinden İbrahim bin Pir Mehmed Halife nâm kimesne meclis-i şer'-i hâtîr-i lâzımü't-tevkirde mahmiye-i mezbûre kazasına tabi' Şeyh Cui nâm karye sâkinlerinden Mustafa bin Abdülaziz nâm kimesne mahzarında takrîr-i da'vâ idüb karye-i mezbûrede hâliya merkum Mustafa'nın taht ve tasarrufunda olub bir haddi tarîk-i âmm ve bir haddi tarîk-i hass ve bir haddi İbarhim Dede bağı ve bir haddi Ahmed Bey oğlu Hızır Bey bağı ile mahdûd ve mümtâz olan bağı ve yine karye-i mezbûrede vâki' bir haddi tarîk-i âmm ve bir haddi su harkı ve bir haddi Yenioğlu Hüseyin mülkü ve bir haddi Mustafa bahçesi ile mahdûd olan menzil bundan akdem vefât iden ceddî Abdülaziz nâm kimesnenin mülkü olub vefât iyledikde bâlâda zikr olunan bağ ve menzil müteveffâ-ı mezbûrun sülbi oğlu Mustafa'ya ve sadriye kızları Safiye'ye ve Ayni'ye intikal idüb vâlidem Safiye nâm hatûn vefât iyledikden sonra bâlâda zikr olunan bağda ve menzilde olan vâlidem Safiye Hatûn'un hissesi bana intikal idüb ben dahi müteveffâ-ı mezbûre vâlidem Safiye Hatûn'dan ırs-ı şer'iyile intikal iden hisse-i şâyi'amı alub zabt ve kabz iderken mezbûr Mustafa bâlâda zikr olunan bağ ve menzil vakıfdır deyü hilâf-ı şer' vakfiyye ibrâz idüb müteveffiyeye vâlidem Safiye Hatûn'dan ırs-ı şer'iyile intikal iden hisse-i şâyi'amı zabt ve tasarrufa mezbûr Mustafa mani' olur bi-hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf suâl olunub yedinde olan vakfiyyeye nazır olunub icrâ-yı şer' olunmak muradıdır didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa fi'l-vâki' minvâl-i meşrûh üzere bâlâda zikr olunan bağ ve menzil babam müteveffâ-ı mezbûr Abdülaziz'in mülkü olub vefâtından sonra bana ve kız karındaşlarım Safiye ve Ayni ve .....nâm hatûnlara ırs-ı şer'iyile intikal idüb lâkin ebnâ-ı vakf olmağın bâlâda zikr olunan bağda ve menzilde kız karındaşlarım Safiye ve Ayni ve .....nâm hatûnların alakaları yokdur deyü vakfiyyeye ibrâz iylemegin nâzır olunub ferâset olundukda vakfiyyede bâlâda zikr olunan bağ ve menzilin hudûdu olmağın vakfiyyede olan bağ menzil müddei mezbûr İbrahim nâm kimesnenin hudûdu ile zikr iylediği bağ ve menzil olmayub aher bağ ve menzil olmayub mezbûr İbrahim'in vâlidesi müteveffiyeye-i mezbûre Safiye Hatûn'dan ırs-ı şer'iyiyle

kendüye intikal iden bağdan ve menzilden hisse-i şâyi‘ası hüküm birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz‘ ve def‘ olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc idine tahrîren fi evâil-i şehri-zilhiceti’ş-şerîfe sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Mehmed Halife bin Mehmed El-imâm, Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi, Muharrem Beşe bin İbrahim, Mehmed Çelebi bin Tuğcu Mustafa Beşe, Abdülkadir bin Pir Mehmed Halife, Mustafa Çelebi Ser-muhzırân, Nebi bin Nasuh El-muhzır ve gayruhim minel hâzırîn.

121

Mâ fihi El-küttâb mutâbık.....harrerehû Mehmed bin Ali El-kadı bi-medine-i amed.

121/1

Oldur ki Sivas Eyâleti’ne tabi‘ Gani nâm karye sükkânından Derviş Mehmed bin Abdullah nâm kimesne da‘vâ-ı atıyyü’z-zikr vekil olub vekâlet-i Münla Mehmed Efendi ve Münla İbrahim ibn-i Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbite olan Nasuh Bey ibn-i Ali nâm kimesne mahfil-i kazada Kasaba-yı Divriği sükkânından Mustafa bin Keyvan nâm kimesne muvâcehesinde üzerine takrîr-i da‘vâ idüb işbu hâzır-ı bi’l-meclis olan Nûbiyyü’l-asl tahminen on iki yaşında olub başında eser-i cerâhati olan Siyah Ali bin Abdullah müvekkilim mezbûrun abd-i müşterâsı iken târih-i kitâbdan sekiz ay mukaddem Kaza-i Niksar’da yedinden Süleyman nâm kimesne gasb itmişdi mezkûrun yedinde buldum vekâletim hasebiyle taleb iderim suâl olunsun didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Mustafa cevâbında merkum abdi Kaza-i Tokat’da târih-i mezbûrdan iki ay mukaddem Süleyman nâm kimesneden elli esedi gurus ve on yedi buçuk zirâ‘ kırmızı Londire çukaya iştirâ iyledim mezkûrun mülkü olub mülkünden gasb olduğu ma‘lûmum değildir deyücek vekil-i mezbûrdan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda ricâl-i müslimînden Mevlâna Mehmed Efendi ve İbrahim Efendi ibn-i Mehmed Efendi ve Mehmed bin Abdullah ve İsmail Çelebi ibn-i Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şerîfe li-eclî şehâdet hâzırân olub gıbbe’ş-şehâdeti’ş-şer‘iye fi’l-vâki‘ mezkûr Siyah Ali mezkûr Derviş Mehmed’in abd-i müşterâsı olduğunu biliriz biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer‘iye iylediklerinde şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mücebince hüküm

birle mâ-vâki‘ bi’t-taleb ketb ve sebt olundu fi evâili seferü’l-hayr sene erba‘a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mevlâna Mehmed Efendi El-müdürrisin ....., Münla Mehmed El-müezzîn, Abdal Beşe bin Bali, Mela Ahmed bin Mahmud, Mehmed bin Ahmed, Osman bin ..... ve gayruhim mine’l-hâzırîn.

121/2

Medine-i Amasya mahallâtından Şamiler Mahallesi sâkinlerinden Nebi bin Hüseyin ve Ali bin Mehmed ve Mustafa bin Hacı ve Dede bin Habib ve sâirleri meclis-i şer‘-i hâtîr-i lâzımü’t-tevkirde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Ayni binti Abdurrahim nâm hatûn bimâ hüve tarîki’s-sübût sâbit-i bi’l-vekâle olan zevci El-hac Musli bin El-hac Hüsrev nâm kimesne mahzarında her biri üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb mezbûre Ayni Hatûn’un sâbika zevci olub bundan akdem vefât idüb Mehmed bin Burak nâm kimesne hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhâtinde kendü mâlından iki bin akçe ifrâz idüb meblâğ-ı mezbûrun mu‘âmelesin mahalle-i mezbûre ‘avârızına vakf idüb mahalle-i mezbûre fukarâsın nâzır itmişdir meblâğ-ı mezbûru merkum Ayni Hatûn virmede ta‘allül ider bi-hâsebi’ş-şer‘i’ş-şerîf suâl olunub icrâ-yı şer‘ olunmak muradımızdır didiklerinde gibbe’s-suâl vekil-i mezbûr Musli inkâr ile cevâb virücek mezbûrların sıdk-ı makaline mutâbık beyyine taleb oldundukda udûl-i ricâlden ve sikat-ı muvahhîdinden El-hac Mahmud bin Mehmed ve Şeyh Mehmed bin Hüsameddin li-ecli şehâde mahfil-i kazaya hâzırân olub fi’l-vâki‘ minvâl-i meşrûh üzere müteveffâ mezbûr Mehmed bin Burak nâm kimesne hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhâtinde kendü mâlından iki bin akçe ifrâz idüb mahalle-i mezbûre fukarâsın nâzır idüb meblâğ-ı mezbûru mu‘âmeleye virüb ribhini mahalle-i mezbûrenin ‘avârızına virsünler deyüb biz bu husûsa şâhidleriz edâ-yı şehâdet-i şer‘iye ideriz didiklerinde ba‘de’t-ta‘dil ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mâ-vaka‘a bi’t-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz‘ ve def‘ olundu ki müzekkir mâ-cerâ ola tahrîren fi evâsıt-ı şehri rebiü’l-evvel sene erba‘a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed bin Ömer, Hüseyin Halife bin Ömer ve diğeri Mehmed bin Mehmed ve Abdullah Çelebi Ser-muhzır ve gayruhim mine’l-hâzırîn.

122/1

Bir fi'il mîr-i mirân-ı Rum olan emirü'l-ümerâ'i'l-kirâm kebîrü'l-küberâ'i'l-fihâm sâhibü'd-devle ve'l-ihtîşâm Sa'âdetlü Mehmed Paşa yesserallâhu te'âlâ Hayri Paşa hazretlerinin divânlarında akid olunan meclis-i şer'-i şerîf-i şâmiü'l-imâdda zu'amâdan Zünnun Âbâd Kazası'na tabi' Bayos? nâm karye timârına mutasarrıf olan Hızır Çavuş bin Mehmed Çavuş Amasya Kazası'na tabi' Gök Üyük nâm karyede ozan dimekle ma'rûf Mustafa ibn-i Mürsel nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve üzerine da'vâ idüb kerye-i mezbûrede nehci'ş-şer' ve'l-kanûn aid olan mahsûl ve rüsûmu kanûn üzere cem' için adem irsâl iyledikde mezbûr Ozan Mustafa ( ) emrim üzerine gelüb iki gün bir odada muhasır idüb hukuk-u şer'îye ve kanûndan lâzım gelen hakkımız virdürmeyüb bana külli gadr olmuşdur suâl olunub icrâ-ı şer' olunmak muradımızdır didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında fi'l-hakika karye-i mezbûreye bir kaç adam ile vardum ve lâkin mezbûrların iddiaları üzere men' itdüm deyü inkâr ile mukabele idüb müddei mezbûrdan sıdk-ı makaline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden ve sikat-u muvahhidînden Mehmed bin Mahmud ve Mahmud bin Hızır nâm kimesneler li-ecli şehâdet hâzırân olub gıbbe'l-istişhâd-ı şer'î ile edâ-yı şehâdet-i şer'îye idüb didiler ki müddei mezbûr Hızır Çavuş'un edâsı kendüye aid olan hukuk-ı şer'îye ve rüsûm-ı kanûniyyeyi cem' için irsâl iyledüğü ademlerin mezbûr Ozan Mustafa belinde iki çakmaklı tüfenk ve re'âyâdan birkaç sekbân ile üzerlerine gelüb mezbûrân bi-gayri .....ve Hayri .....üç gün bir odaya muhasır idüb mezbûrlar bir tarikle hâlâs olub firâr iylediler husûs-ı mezbûra şâhidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde ba'de't-ta'dil şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mîrlivâ-yı alâyı Amasya olan kıdvetü'l-akrân Hüseyin Ağa ve erbâb-ı timârdan Mustafa ve Es-seyyid Osman ve Ebubekir Bey ve sâir cem'-i gafir meclis-i mezbûrede mezbûr Ozan Mustafa mahzarında takrîr-i kelâm idüb merkum Mustafa Asitâne-yi Devlet'de bazı husûs için emr-i şerîf getürdüm deyü berât-ı âlişân ile mutasarrıf olduğum karye ahâlisinden Hızır karyeden hilâf-ı şer'-i şer'if ve mugayir-i kanûn-i münif beşer ve altmışar gurus cem' idüb re'âyâyâ külli te'addi itmişdir deyü gelende mezbûr Ozan Mustafa inkâr ile mukabele idüb beyyine taleb olundukda zeyl-i kitâbda mestûrû'l-esâmi olan cem'-i gafir Ozan Mustafa Bey Amasya Sancağı'na tabi' olan kadılıklarda olan karyelerin her birisine emr-i şerîf götürdüm deyü iki defâ' virdi ve beşer ve altışar gurus hilâf-ı şer'-i şerîf cem' itmişdir deyü makali şehâdetde ihbâr iylediklerinden sonra mezbûr Ozan'ın keyfiyyet-i hâl hâzır-ı bi'l-meclis ayân-ı vilâyetden suâl olundukda Rum biylerbeyiliğinden mütekaid olan emirü'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa ve sâbıka Kilis

kadısı olan fahrü'l-kuzât İbrahim Efendi ve Mehmed Efendi ve Mustafa Efendi ve Amasya .....olan kıdvetü'l-akrân Mehmed Ağa ve yeniçeri serdârı Mehme Beşe ve .....meşhûrdan cem'-i-i gafir ve cem'-i-i kesir ile takrîr ve ta'bir idüb didiler ki eyyâm-ı adâlet-i encâm padişâhane re'âyâ berâyâ asûde hâl alub ....makam taraflarından ve taraf-ı aherden bir vechle zulm ve te'addi ve tecâvüz olundu memâlik-i mahrûse .....bir mahalde dernek ve cem'iyet ve fitne ve fesâd yoğiken mezbûr Ozan Mustafa bundan akdem Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan .....Paşa'nın hilâf-ı şer'-i şerîf re'âyâdan .....yoğiken re'âyâyı ikaz ve tahrik ve dernek ve cem'iyet idüb belde-yi azim olan Amasya'da vâki olan .....cem'-i gün kapadub .....cem'e edâ itdirmeyen nice fitne ve fesâd şenâ'at ve nice ehl-i arz çürütmedi? idüb ba'de ol-günden tarih-i gününce dernek ve âdet idünüb bi'd-defa'ât cem'iyet ve nive fesâd ve kabahat idinmez ehl-i arzın arzlarına ta'aruz itmedüğü mukarrer olunub her vechle mezbûr Ozan Mustafa sâ'i bi'l-fesâddır alenen Medine-yi Amasya'da esvâk-ı üzerinde iki kendüye tabi' çakmaklı tüfenk ve at ile gezüb re'âyâya şart ve ademler irsâl idüb şartlayub getirdüb dâimâ hal-i fesâd .....cem'iyet ve ikaz fitne ve inâddır husûs-ı mezbûr cümlemizin ayanen ma'lûmumuz olub şu haline şâhidleriz deyü kıyâm-ı şehâdet ihbâr iylediklerinde mâ vaka'a ketb ve tahrîr olundu yed-i tâlibe vaz' olundu ki müzekkir mâ-cerâ ola tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdi ve'l-ısrîn min seferü'l-hayr li-sene erba'a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Abdullah Çelebi ibn-i İbrahim Efendi, Murad Bey bin Abdullah, ...Bey bin Abdi, El-hac Mustafa bin Muslihiddin ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

123/1

Sebeb-i tahrîr-i kitâb-ı naklî ve müceb-i tastîr-i hitâb-ı hükmî oldur ki Medine-i Galata'ya tabi' Asitâne nâm kasaba sâkinlerinden Halil Bey ibn-i Hızır nâm cündiden meşhûdiyye-i atıyyü'l-beyân vechi üzere da'vâ-yı husûs-ı şer'îye ile sâhîh-i şer'îye ile mesbûk istişhâd-ı şer'î sudûrundan sonra udûl-i müslimînden olub Dergâh-ı a'lâ yeniçerilerinin otuz ikinci cemâ'atinden Halil Beşe ibn-i Mehmed bin Abdullah ve dördüncü ağa bölüğünden Halil Beşe ibn-i Hüseyin Kasım nakli ve tahvîl için mahali cerh ve ta'dile hâzırân olub Vilâyet-i Anadolu'da Amasya nâm kazada sâkin ebnâ-i sipâhiden Rıdvan ibn-i Abdullah yedinde olan açık kaşlı elâ gözlü orta boylu Rûsiyyü'l-asl mukademâ Kenan ismi ile müsemmâ olub Mela İbrahim tesmiye olunan şâbb-ı emred

gulâm müsteşhed-i mezbûrun abd-i memlûku olub mülkünden ibâk iyledi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde gibbe'r-ri'âyet-i şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri makbûl oldukda mevsûf-u mezbûru ahere bey' veya hibe veya vücûh-ı şer'iyeden bir vechle mülkünden ihrâc itmediğine müsteşhed-i mezbûra yemîn teklif olundukda ol-dahi âlâ vefki'l-mes'ûl yemini billâhi te'alâ itmegin mevsûf-ı merzbûru mersûm Rıdvan Ağa'dan da'vâ ve ahz ve kazaya kendüye isâl ve kabz ve isâl mütevakkıf olduğu umûrun cümlesin Mahmiye-i İstanbul'da Hoca Paşa Mahallesi'nde sâkin Rıdvan Çavuş ibn-i Abdullah nâm kimesneyi tarafından vekil ve menâbıma nâib nasb ve ta'yîn ol-dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzimesin edâya müte'ahhid oldukdan sonra hakikat-ı hâl ve hakikat-ı makal gibbe't-taleb ve's-sûal-i bi'l-fi'il kaza-i mezbûreden ihrâc ahkâm-ı şer'îye idüb umdet-i kuzât zübdetü'l-vülât efendi hazretlerinin huzûrlarına ve usûl ve nüvvâbdan bu kitâb-ı müstetâb vasıl olan huzûrlarına inhâ olundu lede'l-vusûl el-lütf-ı amîmlerinden me'mûldür ki telâkki bi'l-kabul ve'l-amel medlûl buyurulub inde'l-meliki'l-celil nâil ecr-i cezil olalar tahrîren fi'l-yevmü's-selâse min şehr-i rebiü'l-evvel sen erbâ' ve hamsin ve elf.

Hızır Beşe bin Mehmed, Hüseyin bin Ali.

.....El-fakir ...El-muhlis El-hızır Yahya bin Ali El-naib .....Mahmud Paşa bi-medine-yi Kostantiniyye El-mahmiye ufiye anha.

123/2

Oldur ki Mahrûse-i Amasya Kazası'na tabi' Şeyh Cui nâm karye sâkinlerinden Mustafa bin Abdülaziz nâm kimesne meclis-i şer'î hâtîr-ı lâzımü't-tevkirde mahrûse-i mezbûre mahallâtından Yukarı Meydan Mahallesi sâkinlerinden Mehmed Çelebi bin İbrahim Efendi ve karye-i mezbûre sâkinlerinden diğêr Mehmed Çelebi bin Mustafa Beşe mahzarlarında takrîr-i da'vâ idüb mezbûr Mehmed Çelebi bin İbrahim Efendi karye-i mezbûrede vâki' olan güle haddi zeytun bağını saky ider ki ben dahi haddini kendü bağımam hamî? virüb saky iylemek için gül yanına vardukda mezbûr Mehmed Çelebi bin İbrahim Efendi beni döküb ve merkum diğêr Mehmed Çelebi bin Mustafa Beşe ağzına ve avratına şetm iyledi nehci's-şer suâl olunub icrâ-ı şer' olunmak muradımdır didikde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed Çelebi ve merkum diğêr Mehmed Çelebi cevâblarında biz kendü bağlarımızda hadd-i zeytun saky iderken mezbûr Mustafa kötek ile ale'l-ihtiyac? dökülende yanuna gelüb kötek ile bizleri darb idüb cebren ve kahren .....elimizden alub

bizim dinimize ve imânımıza şetm iyledi .....ol-vusûl mezbûr Mustafa'yı biz döğmedik ve ağzına ve avradına şetm iylemedik deyü inkâr ile cevâb virdiklerinde müddei mezbûr Mustafa'dan beyyine talep olundukda ikamet-i beyyineden âciz ve kasir olub mezbûrlara yemin teklif olundukda anlar dahi mezbûr Mustafa'yı döğmedüklerine ve ağzına ve avradına şetm iylemedüklerine yemîni billâhi te'alâ iylediklerinde diğêr mezbûr Mustafa'ya dahi nehci'ş-şer' suâl olunub mezbûrların dahi kötek ile üzerine varub ağzına ve avradına şetm iylemedük didikde mezbûr Mustafa dahi inkâr itmegin mezbûrlardan dahi beyyine talep olundukda karye-i mezbûreden İbrahim bin Yusuf ve Mustafa bin Hasan li-ecli şehâdet mahfil-i kazada hazırân olub fi'l-vâki' tarîh-i kitâbdan bir gün mukaddem mezbûr Mustafa kötek ile ale'l-ihhtiyac? gül yanına varub Mehmed bin Mustafa Beşe nâm kimesneyi kötek ile urub .....ve Mehmed Çelebi bin İbrahim Efendi'nin ağzına ve dinine şetm iyledi bu husûsa şâhidleriz edâ-yı şehâdet-i şer'îye dahi ideriz didiklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl oldukdan sonra mezbûrlar ifâde ve kelâm idüb ...ve mahalle-i merkume ahâlisinden bizim ve mezbûr Mustafa'nın keyfiyet ahvâlleri sual olunması matlûbumuzdur didiklerinde karye-i mezbûrede Mehmed bin Hasan .....Ahmed Bey ve Muharrem bin İbrahim Dede ve Hasan bin Memi ve Ali Çelebi bin Mustafa Beşe ve Mehmed Çelebi bin Avşar ve Himmet bin ( ) ve İsmail Beşe ve sâirleri ve mahalle-yi merkumeden Yuşa Halife .....Mehmet Ağa ve Halil bin Sefer ve El-hac Ahmed bin Abdurrahman ve Mustafa Dede .....ve Abdullah ve Mehmed Bey bin Abdullah ve Mustafa bin İbrahim Efendi ve sâirleri mahfil-i kazada hâzırân olub mezbûrların keyfiyet ahvâlleri suâl olundukda cevâblarında mezbûr Mehmed Çelebi bin İbrahim ve diğêr Mehmed Çelebi bin Mustafa Beşe nâm kimesneler doğru ve müstakim kimesnelerdir deyü .....mezbûrlar görmedük kefil oluruz lakin merkum Mustafa .....ahalisinden .....değildür hala tasarrufunda olan zevcesi boşadı .....zina ider dinde ve imânda alakası yokdur elinde ve .....cümle .....izâlesi vâcib olanlardandır kefil olmamız eyü adam değildür deyü ihbâr iylediklerinde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu yed-i tâlibe vaz' olundu ki vakt-i hacetde ihticâc idine tahrîren fi evasıt-ı şehr-i cemaziyü'ahir sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü'l- .....Gazanfer Ağa bin Abdullah, Mustafa Çelebi bin Mehmed Çelebi, Hüseyin Bey bin Hasan Dede El-muhzır, Zülfikar Ağa bin Abdullah, Rasim Çavuş bin

Abdullah, Hızır Bey bin Mustafa Bey ....., Mustafa Çelebi bin Mahmud Çelebi ve gayruhim.

124

Oldur ki Sivas Eyâleti'ne tabi' Gani nâm karye sükkânından Derviş Mehmed bin Abdullah nâm kimesne tarafından.

124/1

Nişân-ı şerîf-i alişân-ı hükmü budur ki.

Nefs-i Amasya'da vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Yörgüç Paşa binâ iyledüğü medrese ve mescid-i şerîfe ve imârete ve vakfiyeye câbi olan Derviş Mehmed fevt olub yerine işbu rafi'-i tevki'-i refi'-i sa'âdet nişân-ı hakani Mustafa nâm kimesne her vechle mahal ve lâyük olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında evlâdiyet üzere müteveli olan Mehmed arz iylemegin sadaka idüb bu berât-ı hümayûn-ı makrûnu virdüm ve buyurdum ki varub anda mezbûr Mustafa zikr olunan evkafın câbisi olub hidmet-i lâzimesin mer'i ve mü'eddâ kıldıkdan sonra vezâyif-i mu'ayyenesin her nesnesin mutasarrif olub ve evkafın rûhu ve benim devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet gösteresiz bu bâbda hiç kimesne mâni' ve dafi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâhiri şehr-i şevvalü'l-mükerrem sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

Vürud fi evâhiri şehr-i zilka'deti's-şerîfe sene selâse ve hamsin ve elf.

124/2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâ'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazluhû kıdvetü'l-emâsil ve'-akrân kaza-i Tokat'da vâki' kethüdâ yeri zîde kadruhû tevki'-i refi'-i hümayûn vâsil olucak ma'lûm ola ki Asitâne sâkinlerinden dârende-i fermân Halil nâm sipâhi südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bundan akdem Amasya sâkinlerinden Rıdvan nâm sipâhi-yi mezbûrun abd-i memlûki olan Kenan'ı ayardub hâlâ hidmet olub ve mezbûrun abd-i memlûki olduğunu Asitâne-i sa'âdetime Mahmud Paşa Mahallesi'nde isbât itmekle kıbel-i şer'iden nakl-i şehâdet-işer'iyeye virildikde ve kaza-i mezbûre sâkinlerinden Mustafa nâm kimesneyi vekil iyledikde bildürüb nakl-i şehâdet-i şer'iyeye mücebiyle âmel olunub abd-i memlûkü alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmegin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda mezbûr şer'-i şerîfi ihzâr idüb mukaddemâ defâ'

şer'le görülüb fasl olmuş değilse tamam-ı hak ve adalet üzere teftiş ve tefahhus ve nakl-i şehâdet-i şer'iyeye nazar idüb göresiz arz olunduğu üzere ise ol-babda muktezâ-yı şer'-i kavimle âmel idüb dahi abd-i memlûkün nakl-i şehâdet mücebince hükm idüb vekil-i mezbûr alıvirüb şer'-i şerîfe nakl-i şer'iyeyi ve emr-i hümâyûnuma muhâlif ...itdirmeyesiz eslemeyeni yazub bildürüb bir dahi şikâyet olunmalu iylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâili şehr-i seferü'l-hayr sene erba'a ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

124/3

Kıdevetü'l-emâsil ve'l-akrân bi'l-fi'il Amasya'da altı bölük halkı üzerlerine kethüdâ yeri olan Mehmed Bey zîde kadruhû ba'de's-selâm inhâ olunur ki .....olub işbu bâ'is-i mektûb Celil Bey nâm yoldaşın bir abd-i memlûkü firar idüb kaza-i mezbûre sâkinlerinden ebnâ-ı sipâhiyândan Rıdvan Bey yoldaşın olduğu istimâ' olunmağla taleb itmek için tarafından ademleri nakl-i şehâdet hüccet-i şer'iyeye ile revânı olmağın firâr idüb alâmet-i şer'iyeye alıvirmek bâbında mektûb tahrîr olunub irsâl olunmuşdur bu vusûlden gerekdir ki bu husûsu göresiz ki mukayyed dahi merzbûru ihzâr-ı şer' idüb dahi bunun firâr idüb alâmeti yanında olduğu .....yeyinde olan nakl-i hüccet-i şer'iyeye mücebince alıvirmede ta'allül ve inâd itdirmeyesiz ve mezbûr yoldaşa ahz ve celb sebebiyle himâyet itmeyün .....ihzâr idüb müceb-i mektûb ile âmel olası ve's-selâm.

125/1

Oldur ki Mahmiye-i Amasya Kazası'na tabi' Gani nâm karye sâkinlerinden Ali bin Mustafa ve Çırak bin Hacı ve Himmet bin Hasan ve Beram bin Abdullah ve Kayacık nâm karyeden Müstecâb bin Müstecâb ve Abdullah bin Mustafa ve Hüseyin bin Mustafa ve Boz Bey nâm karyeden El-hac Ali bin Musli ve Gülâbi bin Ali ve Deveci nâm karyeden Osman Bey ve Hacı Ahmed ve İsmail ve Mihman ve Mehmed ve İlarıslan nâm karyeden Ebubekir Halife bin Mustafa ve Geldikras Kazası'na tabi' Nökerâni nâm karyeden Yusuf bin Hüseyin ve Nebi bin Ramazan cem'-i gafir ve cem'-i kesir meclis-i şer'-i hâtîr-ı lâzımü't-tevkirde Mahrûse-i Amasya'da Kal'a-ı Balâ sâkinlerinden İnâm Bey ve Balkız Ağaç nâm karyeden Habibin Hüseyin ve Hızır bin Balak ve Hüseyin bin Osman nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i da'vâ idüb Pınarbaşı ve Bulanuk Su dimekle maşhûr su ki Boşdikin nâm karyeden cereyân iden ol suyla kadimü'l-eyyâmdan berü iki yüz seneden

mütecâvizdir bâlâda zikr olunan karye ahâlisi tarlalarına zir‘ itdikleri mahsûlü saky idegelmişdir mezbûr İnâm Bey ve Balkız Ağaç cemâ‘ati zikr olunan suyun kendü tarlalarını zir‘ itdikleri mahsûlü saky itmek istediler bi-hâsebi‘ş-şer‘ mezbûrlara suâl olunub zikr olunan sudan kasd idüb cevâbları tahrîr olunsun didiklerinde gıbbe’s-suâl mezbûrlar dahi cevâblarında fi’l-vâki‘ Pınarbaşı ve Bulanuk Su dimekle meşhur olan suda bizlerin alâkası yokdur didiklerinde bu vesika ketb ve imlâ olunub mezbûrların yedlerine vaz‘ ve def‘ olundu ki vakt-i hâcette ihticâc ideler tahrîren fi evâhir-i zilhiceti‘ş-şerîfe li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Resul Çavuş bin Şaban, Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Seyyid Mansur Efendi, Mustafa Çelebi Abdülnebi Ser-muhzırân, Nebi bin Nasuh Muhzır, Maden bin Mansur Muhzır, Yusuf bin Abdullah Muhzır, Çelebi Ali Bey bin Abdullah El-cüнді, Hüseyin bin El-hac Ahmed Muhzır ve gayruhim mine’l-hâzırîn.

125/2

Oldur ki Mahrûse-i Amasya mahallâtından Köyceğiz Mahallesi sâkinlerinden Aişe bint Nasuh nâm hatûn meclis-i şer‘-i hâtîr-ı lâzımü’t-tevkirde li-ebeveyn karındaşı Abdülnebi bin Nasuh nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb karındaşı mezbûr Abdülnebi zimmetinde on esedi gurus hakkım olmağın ma-beynimizde münâza‘at-ı kesire ve muhâsemât-ı şedide vâki‘ olmuşdu el-hâletü hâzâ ma-beynimize müslimûn muslihûn tavassut idüb es-sülh seyyidü’l-ahkâm fehvâsı üzere âmel olub beş gurus üzere inkârdan sulh câri olmağın bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr hâsen esedi gurusu karındaşı mezbûr Abdülnebi yedinden bi’t-tamam ve’l-kemâl alub ahz ve kabz idüb mezbûrun zimmetinde ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve ıskat-ı tam ile ıskat idüb ba‘de’l-yevm husûs-ı mezbûra müte‘allik asâleten veya vekâleten da‘vâ ve nizâ‘ sūdûr iderse lede’l-hükkâmü’l-kirâm mesmû‘a ve makbûle olmasun didikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere câri olan kelâmını el-mukırr-ı lehü’l-merkum Abdülnebi vicâhen tahkik ve şifâhen tasdîk itmegin sıhhât-i ibrâya hüküm birle mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olunub yed-i tâlibe vaz‘ ve def‘ olundu ki müzekkir mâ cerâ ola tahrîren fi evâil-i şehr-i rebiü’l-ahir li-sene erba‘a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin El-hac Beram, Mustafa Çelebi bin Mahir Çelebi, Muharrem Beşe bin İbrahim Dede Mustafa Çelebi Ser-muhzırân, Maden bin Mansur El-muhzır, Yusuf bin Abdullah El-muhzır, Mehmed bin Ahmed El-muhzır, Nebi bin Mustafa Çelebi ve gayruhim mine'l-hâzırîn.

126/1

Fazilet me'âb şeri'at nisâb Amasya ve Turhal kadıları zîde fazlûhümâ ba'de'tâhiyye es-sâfiyye inhâ ve i'lâm olunur ki Ezine Pazarı semtlerinde bundan akdem Niksarlı Halil Efendi'nin iki nefer ademi .....olmağla ademi gönderüb tefahhus olundukda ....zuhûr itmeyüb .....olmamağla ol-makule şakilerin .....lâzım ve mühim olmağın mektûb tahrîr olunub ağalarımızdan kıdvetü'l-akrân Sefer Ağa zîde kadruhû ta'yîn ve irsâl olunmuşdur vardukda gerekdir ki husus-ı mezbûra bizzat mukayyid olunub ....olan karye ahâlîleri berberlerine kefil virüb kefil olmayanları ma'rîfet-i şer'le kal'aya koyub sicil ve hüccet itdikden sonra bu cânibe i'lâm iyleyesiz bu eyyâm-ı şitâ bu makule fesâd iylemeyen şaki aherden yerden gelüb ...değildir yine ol-semtlerdendir öyle ola bu bâbda kemâl-i mertebe şaki iyleyesiz ve bizim takdirimizden murad ahz ve celb için değildir hâsbeten lillâh için âyende ve revendenin ve sâir re'âyâ fukarasının âsûde hal olmaları içündür deyü bahâne iyleyesiz ve nâiblerin ve ademin ve sâir kimesneler bir akçe ve bir habbe almak ihtimali olmaya ve irsâl olunan mübaşire dahi tenbih olmuşdur inşâllahu te'âlâ almaya kadir değildir akçe aldığı istimâ' olunursa ba'de'l-yevm cevâb virmese .....olur ve derbendciler dahi minvâl-i meşrûh üzere .....iyleyesiz bu makule ahval zuhur iderse itdükde nedâmet çekecek atlardır ol-mahalde mecrûhen katl olunub veyahud .....sual olunur sonra cevâb virmezler .....ol taraflarda .....bu makule ahvâl zuhûr ider gelüb re'âyâ fukarası .....olmaza .....kelâmı zikr olunduğu üzere .....olan kurra ahâlilerin birbirlerine kefil virüb kefil olmayanları sicil ve hüccet idüb kal'â .....sonra bu tarafa i'lâm iyleyesiz ne yüzden haber irsâl olunursa ol-vechle hareket oluna .....muradımız şakinin hakkından gelüb padişahımız hazretlerinin eyyâm-ı ömr-i devletlerine duâ etmek içindir size dâhi lâzım olan budur ki ma'rîfet-i şer'-i şerîf şekâvet idenler ile getirüb yanında himâyet ve adâvet ....olmak üzere ihtimâm ....ve's-selâm.

Mehmed Paşa.

126/2

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm Sivas Eyâleti'nde vâki' olan kadılar zîde fazlühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Muatafa zîde kadruhû südde-i sa'âdetime arz-ı hal idüb eyâlet-i mezbûreye tabi' Canik Sancağı'nda .....emini olub re'âyâdan bazıları firâr ve aher kasaba ve karyelere varub tahsil itmekle lâzım gelen resmlerin virmede te'allül ve nizâ' iderler ol-makule eyâlet-i mezbûreye tabi' ve defterde mukayyed havâss-ı hümâyûn re'âyâsı her nerede bulunursa buldukları yerde kalsun defter mücebince resmlerin alıvirilib te'allül ve nizâ' ve inâd ve muhâlefet itdirülmemek bâbında emr-i şerîf virilmek ricâ iderim deyü buyurdum ki ecilinden kanûn-ı defter mücebince alıvirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda husûs-ı mezbûra mukayyed olub göresiz fi'l-hakika eyâlet-i mezbûreye tabi' defterde mukayyed havâss-ı hümâyûnum re'âyâlarından bazıları kadim karyelerinde kalsun aher kasaba ve karyelere varub mahz? idüb lâzım gelen resimlerin virmekte te'allül ve nizâ' itdükları vâki' ise ol-takdirce defterde mukayyed re'âyâsı her nerede bulurlarsa bulduklarınızıda katub defter mücebince lâzım gelen resmlerin zâbitlerine virüb hilâf-ı şer' ve kanûn-ı defter-i hümâyûn ve emr-i hümâyûn kimesneye te'allül ve nizâ' ve inâd ve muhâlefet itdirmeyesiz ammâ bu bahâne ile aher yer re'âyâsına dahl itdirmeyüb mâl-ı mîrîye kadr ve kimesneye hilâf-ı şer' ve kanûn-ı zulm ve te'addi iylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' aşer şehr-i rebîü'l-ahir sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse

127/1

Nişân-ı şerîf-i Alişân-ı hükm-i budur ki

İşbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Seyyid Ahmed hakkında mezîd inâyet pâdişâhânem zuhûra getürüb Amasya'da vâki' Köçek Ağa'nın camîinde kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Amasya kadısı mevlâna Mehmed zîde fazluhûnün arz mücebince müteveffâ Hüseyin yerine bin elli üç şevvâlinin yigirmi dokuzuncu gününde yevmi iki akçe vâzife ve senede iki müd hinta cire ile kayyım ve ferrâş nasb idüb bu berât-ı hümâyûnu virdimki mezbûr Murad'ın hidmet-i lâzımesin meri' ve mü'eddâ kıldukdan sonra ta'yîn olunan yevmi iki akçe ve hintasın mâh be-mâh ve senede iki müd hinta ciresin evkaf-ı mezbûr mahsûlünden alub mutasarrıf ola şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmü'l-hadi min şehr-i zilka'de sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse

127/2

Vürud fi 2 min şehr-i zilka'deti'ş-şerîfe sene selâse ve hamsin ve elf.

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâili ve'l-keâm arz Dârende-i Âsitâne-i sa'âdete varınca yol üzerinde olan kuzât efendiler zîde fazlûhüm kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân yol üzerinde olan iş erleri zîde kadruhûm ba'de't-tahiyyet-i sâfiyyât inhâ olunur ki hâliyâ mühim ve müsta'cel husûs için iki nefer ulak isti'câl üzere der-i devlete gönderilmiştir her .....taht-ı kazasına vâsıl olursa birer ulak bargirleri virüb inşallahu te'âlâ emin ve salim bir bargiri ulaştırıp ihmâl ve tekâsülde deyü devirmeye himmet ola tahrîren fi evâhiri zilka'deti'ş-şerîfe sene selâse ve hamsin ve elf.

127/3

Nişân-ı şerîf-i Alişân-ı hükmü budur ki.

Nefs-i Amasya'da vâki' Merhûm Hâlifet Gazi Medresesi'nin câbisi olmayub bir câbi lâzım olmağın dârende-i fermân-ı hümâyûn Mevlâna Hafız Mehmed her vechle mahal ve müstehâk olunub tevcih olunub berât-ı hümâyûn virilmek ricâsına kadı nâibi Mevlâna Hasan arz iylemegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn virdüm ve buyurdum ki varub anda câbi olub hidmet-i lâzimesin mü'eddâ kıldıkdan sonra senevi iki müd hinta cire ile mutasarrıf olub vakfiyenin rûhu ve devâm-ı devletim için du'aya müdâvemet göstere bu bâbda kimesne dahl ve ta'arruz itmeye şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâhiri seferü'l-hayr sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

Vürud fi gurre-i receb sene 1053.

127/4

Nişân-ı şerîf-i Alişân-ı sâmi ve tuğra-yı garrâ-yı cihân hükmü oldur ki.

Amasya Kazası'na tabi' Şeyh Cui Zaviyesi'ne evlâdiyet üzere mutasarrıf olan işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hakani Mustafa mutasarrıf iken emr-i hümâyûnum ve Mehmed nâm kimesneler alub külli gadr itmekle def' olunub gerü mezbûr Mustafa'ya kemâkân ibkâ ve mukarrer kılunub berât-ı şerîfim ricâ iylemegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Mustafa'ya evlâdiyet üzere kemâkân zaviyedâr olub hidmet-i lâzimesin mü'eddâ kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olsun vakfin

rûhu ve devâm-ı devletim için du‘aya müdâvemet gösteresin bu bâbda hiçbir ferd mani‘ ve müzâhim olmaya şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i‘tmâd kılalar tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i şabanü’l-mu‘azzam sene selâse ve hamsin ve elf.

128/1

Fahrü’l-müderresin Livâ-yı Amasya kassamımız olan Abdullah Efendi

Tahiyyâtü’s-sâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki mahsûb .....irsâl eyeldiğin iki bin akçe vâsıl oldu ba‘de’l-yevm gerekdir ki Nefs-i Amasya’da ve livâsında vâki‘ kazalardan düşen mevtâ-yı askeriyyenin tezkerelerin tahrîr ve beyne’l-verese bi’l-farîzâti’ş-şer‘iye kısmet idüb bu cânibe âid rüsûmu mu‘tâdi ahz ve kabz irsâl ve isâl idesiz ve’s-selâm hurrîre fi yevmü’l-aşer? min ramazan sene selâse ve hamsin ve elf.

El-me‘mûr Abdurrahim El-kadı bi-asâkir-i Anadolu El-me‘mûrân.

128/2

Hayreddinzade Mehmed Çelebi’nin berâtıdır.

Nişân-ı Hükm-i oldur ki.

Kaza-i Amasya’da vâki‘ merhûm Hâlifet Paşa Medresesi kurbünde mülk-ü İsmail bahçesi demekle ma‘rûf bahçe şart-ı vakfiyyede ulemâ meşrûta olub ulemâ ve sulehâdan berât-ı şerîfle mutasarrıf olan işbu râfi‘-i tevki‘-i refi‘-i sa‘âdet nişân Mevlâna Hafız Mehmed nâm kimesne uzlet icâb ider hâlâ yoğiken a‘vâmdan bazı kimesneler alub gadr itmegin girü ibka rehâya berât-ı şerîfim virilmek bâbında mütevellî Mustafa arz iylemegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn izzet-makrûn virdim buyurdum ki varub anda mezbûr Mevlâna Hafız Mehmed zikr olunan vakf bahçesi müceb-i şart-ı vakıf tahminen yevmi bir akçe ile kemâkân mutasarrıf oub vakfin rûhu ve benim devâm-ı devletim için du‘aya müdâvemet gösteresin bu bâbda hiç kimesne mâni‘ ve dâfi‘ olmaya ba‘d dahl ve ta‘arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şer‘ife i‘timâd kılalar tarhîren fi evâil-i şehr-i ramzanü’l-mübârek sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye

128/3

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fezâil-i ve’l-keâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazluhû tezkire varıcak ma‘lûm ola ki hâliya bu canibe hitab-ı emr-i celilü’l-kadr vârid olmağın Vilayet-i Rum’da olan .....vâki‘ olan beytü’l-mâl âmme ve hâssa ..berâtları

yoğiken defter-i Rum'da olan kayda mukata'âtdan başka mukata'a kayd olmuş iken .....idüb karye gadr olmağla .....dahl itdirmeyüb vâki' olan beytü'l-mâl başka zabt olunub dâhil-i ruznamçe olmak fermân olmağla mücebince divân tezkiresi tahrîr ve irsâl ve ol-târikle vâki' olan beytü'l-mâl âmme ve hâssanın zabtı için adamlarımızdan Mehmed zide kadruhû irsâl olunub vardukda gerekdir ki taht-ı kazanızda düşen cizyeyi vekilime beytü'l-mâl-ı mezbûra ahz ve kazb itdirüb imzalu ve mühürlü neferdân defterin ile irsâl-i hâzine iyleyesiz şöyle bilesiz tahrîren fi evâili şehr-i şevvalü'l-muâzzam sene selâse ve hamsin ve elf.

128/4

Emîrû'l-ümerâ'i'l-kirâm kebîrû'l-küberâ'i'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtas bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-âlâ sâbıkan Rum biylerbeyisi olan hâlâ ber-vech-i arpalık Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan dâme ikbâluhû ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fez'aîli ve'l-keîâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazluhû tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak mâ'lûm ola ki zümre-i silahdârdan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-izân Ömer zîde kadruhû dergâh-ı muallâma arz-ı hâl idüb bundan akdem Amasya'da vâki' bunun mutasarrıf olduğu mülk bağının kurbünde kaza-i mezbûre sâkinlerinden Abdülcelal Çelebi dimekle meşhûr kimesne meskende üç gözlü değirmen binâ ihdâs itmekle zikr olunan değirmene cereyân iyleyen su bunun mülk bağı üzerine akar değirmen suyu bunun mülk bağına ziyâde zarar-ı şer'îye olduğunu bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmegin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda mukaddema bir defa' şer'le görölüb hasıl olunmuş değil ise husamâ muvacehesinde hak üzere göresiz ol-mahal kadimde değirmen yeri olmayub fi'l-vâki' mezbûr Abdülcelal sonradan kendü mülk bağ kurbüne değirmen binâ ihdâs idüb ol değirmene cereyân iden suyun zarâr ve te'addîsi vâki' ise ol-bâbda muktezâ-yı şer'-i kavimle âmel idüb ba'de's-sübût vâki' olan zarâr ve te'addîsi men' ve def' itdirüb şer'-i şerîfe ve emr-i hümâyûna muhâlif ta'allül ve inâd itdirmeyesiz hak üzere olub kaziyeye medhâli olamayanı dahl itdirmeyesiz eslemeyeni yazub bildürüb bu husus için tekrar şikâyet olunub bir daha emr-i şerîfim varmaya mutâc iylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i şevvâlü'l-mükerrem li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse

129/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı emr-i bâki hükmü oldur ki.

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Amasya Sancağı Alaybeyisi Hasan zîde kadrehû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb Amasya Sancağı'nda Geldiklan Nâhiyesi'nde Kürtler nâm karye ve gayriden işbu on bin akçe timâra mutasarrıf olan Nasuh fevt olub timârı mahlûl oldukda orta boylu kara kaşlu kara gözlü râfî'-i tevki'-i refi'uş-şân-ı hakani Mehmed'e tevcih olunub ve berât-ı amir? virüb üzerinde iken müteveffâ-ı mezbûr berâtı mücebince ademler gönderüb mûma-ileyh .....ma'lûm ..... deyü kaydın bozdurub berât itdirüb ziyâde gadr iyledüğün bildürüb ve mezbûr Nasuh aher sancakda iken alub timâr-ı mezbûr merkum Mehmed'in hakkı olmağla mukarrer olmağın .....arz itmegin timâr-ı mezbûru mezkûr kemâkân mukarrer ve berâtı mücebince zabt ve tasarruf itdirüb mezbûr ol-vechle .....deyü kaydın bozdurub berat-ı .....mezbûr Nasuh ve aherden bir ferdi dahl ve ta'arruz itdirmeyüb dahl idüb tahvîl ve tarihine düşen mahsûlünden nesnesin ....ba'de'l-yevm hükm idüb bi-kusur alvirüb bundan sonra kanâ'at itmeyüb bir târikle temessükâtı ibrâz idüb dahl itmek ....ba'd dahl itdirmeyüb elinden alub kise idüb Âsitane-i sa'âdetime gönderüb ve timâr-ı mezbûr kemâkân tevcih itdirülmek bâbında sene selâse ve hamsin ve elf ramazanın o eline hükm-ü şerîfim ve berât virildikten sonra .....ihrâc olunmak fermân olunmağın zikr olunan on bin akçe timârı müteveffâ .....diğer Nasuh tahvîlinden timârı olduğu sancağında sâkin olub alaybeyi berâtı elinde sefere eşmek şartıyla mezbûr Mehmed'e ibkâ ve mukarrer kılunub südde-i sa'âdetimden virdüm ki zikr olunur.

Karye-i Kürtler tabi'-i Geldiklan: Hisse 8202/5000

Kara İbrahim tabi'-i ...: Hisse divâni 1500

..... tabi'-i Berguma: Hisse divâni 6200/ 1900

Karye-i ..... tabi'-i mezbûr: Hisse divâni 5000/ 2800/ 7100/ 2900/ 900/ 12000/ 6000
7800/ 3100

Karye-i .....tabi'-i Geldiklan: Hisse divâni 1600/ 3000

Karye-i Çamluca tabi'-i Lâdik: Hisse divâni 1000/ 10000/ 4500

Meralar tabi'-i Yavaş: Hisse 3000

Karye-i ...Berguma tabi'-i m. : Hisse divâni 4600/ 10000/ 4500

Karye-i ..... tabi'-i Arguma: Hisse divâni 3000/ 1500/ 4500/ 1500

Karye-i Kürtler tabi'-i m. : Hisse divâni 4500

Karye-i ..... tabi'-i Berguma: Hisse divâni 7200/ 5200

Karye-i ..... tabi'-i m. : Hisse divâni 3000

10000

Ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şol ki vezâyifi hidemât mebrûre ve mevfûre ve sâir meşkûre ve asâkir-i mansûredir ber-mûceb-i defter-i hakani bi-kusur mer'î mü'eddâ kılalar ol-bâbda hiç ferd mani' ve dafi' olamaya şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Makam-ı Kostantinye El-mahrûse

129/2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazluhû tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki senki Amasya kadısı Mevlâna Mehmed zîde fazluhû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb Amasya Kazası'na tabi' Kasaba-yı Merzifon'da vâki' Devlet Hatûn imâreti evkafı tevliyeti evlâdı evlâdına ve ba'de'l-inkırâz Amasya kadısı olanlara meşrûta olub vakfiyenin evlâdı .....olmağla ber mûceb şart-ı vâkf etmiş seksen seneden mütecâviz kaza-i mezbûre kadısı olanlar zabt ve tasarruf iyleyüb hâliya tevliyet-i mezbûre şart-ı vâkf mûcebince berât-ı hümâyûnla mevlânaya müşârün-ileyh tevcih olunub vakfiye-i ma'mûlün bihâsında ta'yîn olunduğu üzere hâsıl olan galle-i vakfi ashâbına tevzi' idüb ve vakfin imâreti işledüb âyende ve revendeye tabh-ı ta'âm ve it'âm-ı fukarâya ikdâm ve mühimmât-ı vakf .....takayyüd ve ihtimâm üzere iken Amasya sâkinlerinden Şahin ve Osman nâm kimesneler birkaç seneden berü iddia-yı evlâdiyet ve hâliya Rum defterdârı Murad'ın tezkiresi mûcebince emr ve berât ibrâz itmekle müdâhale ve ta'arruz ve mahsus vakfa müdâhale ve vaz'-ı yed iylediklerini bildürüb lâkin mezbûrların evlâdiyet kat'a alakaları olmayub ecnebi olduklarını ahâli-i vilâyet şehâdet iyledikleri ecilden ber mûceb şart-ı vakf ibkâ ve mukarrer olmak bâbında inâyet ricâsını arz itmegin tevliyet-i mezbûre elinde olan berât ve şart-ı vakf mûcebince mûma-ileyh Mehmed zîde fazluhû zabt ve tasarruf itmegin emrim üzere buyurdum ki sâdır olan fermân-ı celilü'l-kadrim üzere mevlâna mûmâ-ileyhin elinde olan berâtı ve şart-ı vakfi mûcebince kemâkân zabt ve tasarruf itdirülüb min ba'd ecnebi olub iddia-yı evlâdiyet alub mezbûran Şahin ve Osman ve aherden bir ferdi dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz ve dahl idüb vakf-ı mezbûre mahsûlünden kâlil ve kesir nesnesin almış ise ba'de'l-yevmü's-sübût hükm idüb vakf için mevlâna müşârün-ileyh bi-kusur alıvirüb kat'a ta'allül itdirmeyesiz ve bi'l-cümle husûs-ı mezbûra dikkat ve ihtimâm olunub bundan sonra emr-i ahâr irsâline muhtaç itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe

i'timâd kılasız tahrîren fi evâhiri şehri ramazanü'l-mübârek şuhûr-ı sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse

130/1

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ( ) ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm Amasya kadısı zîde fazlûhü Pervane Bey vakfının rabi' mâlikânesin tasarruf itmeyüb iyleyüb sâik üzere tasarruf itdiresiz.

Murad Defterdâr-ı Rum. Fi evâili receb sene 1053.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse

130/2

Hâzret-i Mevlâna-ı şeri'ât me'ab.

Kıdvetü'l-kuzâti'l-islâm umdetü vülâti'l-enâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazlûhü ba'de't-tahiyye ve'l-islâm inhâ ve i'lâm olunur ki Amasya kal'âsı mustafızlarından olan dârende-i mektûb Hüseyin gelüb berât-ı hümâyûn ibrâz idüb mazmûn-ı izzet makrûnda Amasya Sancağı'nda Geldiklan Nâhiyesi'nde Bulduklı nâm karye ve gayriden bin beş yüz akçe gedük timâr bundan akdem mutasarrıf olan .....Halil fevt olub timârı mahlûl oldukda bunun ammusu ve ocakları timârı olmağla der-i devletten kendüye tevcih olunub ve berât itdirmeye hak iken dizdârı ahire arz virmeye gadr üzere olduğunu bildürüb timâr-ı mezbûr iki gedük hak ve merkum Hüseyin'in ocağı timârı olmağla ibkâ olunub ber müceb berât-ı hümâyûn zabt ve tasarruf için mukarrer mektûbu virildi lede'l-vusûl gerekdir ki timâr ile gedük merkum Hüseyin'in elinde olan berât-ı hümâyûn mücebince kemâkân zabt ve tasarruf itdirüb ol-vechle cümle aherden olanlar dahl ve ta'aruz itdirülmeye ve bunun zamanına düşen aşâr mahsûlünden ve hukuk-u rüsûmundan alınmış nesnesi var ise ba'de'l-yevm hükm idüb müteveffâ olanlardan aldırmasız ta'allül ve nizâ' itdirmeyesiz tahrîren fi evâhiri şehri şaban.

.....

130/3

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm Amasya Sancağı'nda vâki' olan kadılar tezkire varıcak ma'lûm taht-ı kazalarınızda vâki' beytü'l-mâl-ı âmme ve hâssa ve sâir .....cânib-i mîrîden ma'rifet-i şer'le zabt ve getirüb Hâzine-i Rumeli'ye

teslim itmek için tezkire tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Bey zîde kadruhû ta'yîn olunub irsâl olundu vusûlünde her birinizin taht-ı kazalarınızda vâki' beytü'l-mâl-ı hâssa ve âmme .....her ne ise ma'rifet-i şer'le mübâşir-i mezbûra zabt ve ahz ve kabz itdirüb mümzâ ve mahtûm defterinizle Hâzine-i Rum-u Divâniye'ye irsâl ve teslim itdiresiz tahrîren fi evâili ramazan sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye

130/4

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultânî tuğrâ-yı cihân-sitân-ı hükmü oldur ki

Amasya'da vâki' Hilâfet Gazi Medresesi'nde senevi iki müd hinta ile müderris olan Yahya nâm kimesneden edâ-yı hizmet için na-mahal olmağın def' olunub yerine işbu rafi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûn Mevlâna Yakub nâm kimesnede mahal ve müstahak ve hizmet-i mezbûre uhdesinde gelmeye kadir olmağın tevcih olunub berât-ı hümâyûn virilmek ricâsını medrese-i mezbûre müderrisi olan kıdvetü'l-ulemâi'l-müderrisîn Mevlâna Hızır zîde fazlühû arz işlemekle sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdüm deyü varub mezbûr Mevlâna Yakub medrese-i mezbûre hizmetinde olub hizmet-i lâzimesin müeddi kıldukdan sonra senevi iki müd hinta ile mutasarrıf olub vakfin rûhu ve devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet gösteresiz ol-bâbda mezbûr Yahya ve aher hiç ahâd mani' ve dafi' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren gurre-i şehr-i recebü'l-müreccib sene selâse ve hamsin ve elf.

Vürud fi beş şevvalü'l-mükerrem sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

131/1

Hilâfet Gazi der-Amasya ve Medrese-i Halil Paşa .....

Merzifon'da vâki' Sultan Mehmed Medresesi'ne müderris olan Mevlâna Hasan zîde fazlühû ehl-i âlim olmağla medrese-i mezbûre Halil Paşa Medresesi .....izzetlü ve faziletlü şeyhülislâm hazretleri inhasıyla hariç ....virilmek .....fi 8 ....sene selâse ve hamsin ve elf.

Vürüd 17 şabanü'l-mu'azzam sene 1053.

Tıbku aslihi'l .....harrerehû el-fakîr ileyhi subhânehû te'alâ Mehmed bin İsmail El-kadı bi-Merzifon ufiye anhûma.

131/2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazlûhü tezkire varıcak ma'lum ola ki kaza-i mezbûreye tabi' Geldiklan Nâhiyesi'nde vâki' İltekin nâm karyeden yedi sehmi olub yedi sehmin iki sehmi Kadim Paşa Medresesi vakfı ve dört sehmi Mehmed oğlu Murad ve Bünyad nâm kimesnelerin ve bir sehmi Fakr Paşa hatûnunun olmağla şart-ı vakf ve elinde olan temessükât mücebince Cihan Hatûn mutasarrıfe olub kimesne dahl iylemeye deyü fermân-ı âlişânım sâdır olmağınr şart-ı vakf mücebince mezbûre Cihan Hatûn karye-i merkumun bir sehmine temessükâtı mücebince mutasarrıfe olub aheri dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz.

22 Receb Sene 1053

Mehmed Paşa

131/3

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî tuğrâ-yı cihân-sitân-ı hükmü oldur ki

İşbu dârende-yi fermân-ı hümâyûn meserret makrûn-u hakani Mustafa Bey.....mahal ve müstahak olmağın mezîdi inâyet-i padişahânem zuhûra getürüb Rum karyesine tabi' Amasya mukata'ası mahsûlünden kendü arz-ı hali mücebince bin elli üç cemaziyü'l-ahiresinin on üçüncü gününden ibtidâ yevmi beş akçe vezâyif ta'yîn idüb bu berât-ı sa'âdet-âyât ve tâhiyyat-ı gâyât virdim ve buyurdum ki mezbûr varub vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan yevmi beş akçe vezâyifesin Rum hâzinesine tabi' Amasya mukata'ası mahsûlünden olanlardan alub mutasarrıf olub devâm-ı umûr-ı devletim .....müdâvemet üzere ol-bâbda aherden kimesne mani' ve dâfi' ve müzâhim olmaya şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'-l yevmü's-sâlis aşer şehri cemaziyü'l-ahir sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse

131/4

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki işbu bin elli iki muharremi ibtidâsında nefsi Amasya Kazası'na tabi' Karasenir Karyesi'nde Akburun dimekle ma'rûf olub yol üzerindeki harâbe-i müşrif olan pınarı? mâlımdan hasbeten lillâh ta'mir ve merammât idüb ihyâ iyledikde çeşme-i mezbûrun .....içün on aded riyal guruş dahi vakf idüb zikr olunan akçeyi kendü akrabamızdan olub karye-i mezbûre sâkinlerinden hemşîrezâdemiz Halil nâm kimesne müteveli idüb zikr olunan akçe anun ma'rifetiyle ma'kul olsun harç ve sarf oluna

evlâdımız mutasarrıf oldukda mezbûre karyede sâkin olanların cümlesi mütevellî oldular tahrîren fi'l-yevmü's-sâni min şehr-i muharremü'l-harâm sene isneyn ve hamsin ve elf.

132/1

Bin elli iki senesinde Çakırcı Paşa İbrahim Ağa'nın mektûb emr-i şerîfidir.

.....

Meclis-i şer'î şerîfeyn ve mehâfil-i feyz-i izzet cevâhir-i da'vât-ı kesret? ithâfıyla muhibbâne ve muhlisâne inhâ ve i'lâm olunan oldur ki hâlen bin elli iki senesine mahsus olmak üzere Asitâne-yi sa'âdete doğan getürmeyüb ve ellerinde edâ-yı hizmet tezkireleri olmayan Çakır bekçilerinin ve oğullarının ve karındaşları ve karındaşı oğullarının ve bi'l-cümle berât-ı şerîfimle çakır bekçisi olanların her birinden kanun-ı kadim ve olageldiği üzere yüz ellişer akçe mürde bâhâ ve adet-i ağnam ve resm-i arûsâne ve resm-i güvâre ve bad-ı hevâ ve bağ ve .....ve sâir hukuk ve rûsûmların mîrî için cem' ve tahsil itmeye hassa doğancı başlarından kıdvetü'l-emâsi'l-ve'l-akrân ( ) nâm doğancıbaşı zîde kadruhû ta'yîn olunub taraf-ı saltanat-ı aliyeden yedine emr-i şerîf virilmekle mücebince hıfz için işbu mektub ...işleyüb tahrîr ve terkîm olunub irsâl olundu ...ol-vusûl lütuflarında.....zıkr olunan mürde bahâ hizmetini biz ....hulûl? iyledikde elinde olan emr-i şerîf mücebince mîrî için cem' ve tahsil ahz ve kabz ve defter Asitâne-yi sa'adete irsâl ve isâl itdirilmek bâbında ....cümleleri ....gelmek .....idesiz.

....İbrahim Ağa

132/2

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm Sivas Eyâleti'nde vâki' olan kadılar zîde fazluhûm tevk'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Çakırcıbaşı İbrahim dâme mecduhû hâlâ der-sa'âdetime mühürlü tezkire gönderüb zıkr olunan kadılıklarda sâkin olub bin elli iki senesinde doğan göndermeyüb ve ellerinde edâ-yı hizmet tezkireleri olmayan cümle ....ve oğullarının ve bi'l-cümle berât-ı şerîf ile Çakırcıoğulları'nın her bir neferinden yüz ellişer akçe mürde bahâ ve resm-i arûsâne ve resm-i güvâre ve sâir hukuk ve rûsûm ve bād-ı hevâların mîrî için cem' ve kabz getirüb teslim iylemek için kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüsrev zîde kadruhû nâm doğancıbaşı ta'yîn olunmuşdur deyü cem' ve tahsil itdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâsına i'lâm iylemegin kadimden olageldiği üzere cem' ve tahsil itdirilmek emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfimle varub doğancıbaşı vardıkda bu bâbda sâdir olan emrim

üzere âmel idüb taht-ı kazanızda vâki‘ defter-i cedide-i hakanide mukayyed berât-ı hümâyûn ile ta‘yîn olunan Hacı Çakırcılı’nın ve oğullarının târih-i mezbûrede Asitâne-i sa‘âdetime doğan getürmeyüb ve ellerinde mûma-ileyh edâ-yı hizmet tezkiresi olmayanların her bir neferinden yüz ellişer akçe mürde bahâların ve arz-ı i‘lâm ve resm-i güvâre ve resm-i arûsâne ve ve sâir külli ve cüz‘i veya hukuk ve rüsûm sâir bâd-ı hevâların kadimden olageldiği üzere cem‘ ve tahsîl itdirüb emr-i şerîfime muhâlif kimesneyi inâd ve muhâlefet itdirmeyesiz ve hâsıl olan akçe mezbûr doğancıbaşı ile Asitâne-i Sa‘âdetim’e irsâl ve isâl müşârü’n-ileyh Çakırcıbaşı’na teslim itdiresiz ki ol-dahi me‘mûr olduğu üzere Çakırcıların mevâciblerine doğanların tuam bahâlarına harc ve tasarruf idüb edâ-yı hizmet iyleye .....cem‘ine tamâm-ı ihtimâm iyleyüb hâlen şer‘i şerîf ve kanun ve mugayir-i emr-i hümâyûn te‘addi ve tecavüzden ihtirâz iyleyesiz şöyle bilesiz alâmet- şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fi’l-yevmü’r-râbi‘ şehri-i seferü’l-hayr li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse

133/1

Kıdvetü’l-ümerâ’l-kirâm umdetü’l-küberâi’l-fihâm zü’l-kadr-i ve’l-ihtîşâm el-muhtâs bi-mezîdi inâyeti’l-meliki’l-allâm Amasya Sancağı Beyi dâme izzuhû ve kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fezâil-i ve’l-keîâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazluhû tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olucak ma‘lûm ola ki ecdâd-ı izâmım merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Bâyezid Han aleyhi’r-rahmetü ve’l-gufrân Amasya’da vâki‘ camî-i şerîf ve imâreti evkafına berât-ı şerîfimle câbi olanlardan dârendegân-ı fermân-ı hümâyûn ve ( ) nâm kimesneler südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl idüb bunlar hilâf-ı şer‘-i şerîf teklif ile rencide olunmak icâb iylemez iken ulak ile varanlar bunların evlerin basub atların alub ve evlerine konub tekâlif ile rencide olundukların i‘lâm olundukda ol-vechle ve sâir tekâlif-i şâkka ile rencide olunmamak için merhûm ve mağfûrun-leh hüdavendigâr babam Sultan Ahmed’den ve karındaşım Sultan Murad Han zamanlarında hükm-i hümâyûn virüldüğün bildürüb hâlen cülûs-ı hümâyûn sa‘âdet-makrûnum vâki‘ olmağla emirleri tecdid olunmak ricâ iyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfim ile varduklarında bu bâbda ellerine verilen hükm-i hümâyûnum mücebince âmel idüb dahi mezbûr câbileri ulak ve sâir tekâlif ile rencide ve remide itdirmeyüb men‘ ve def‘ iyleyesiz min-ba‘d hilâf-ı şer‘-i şerîf mugayir-i emr-i münif kimesneye iş itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fi evâhir-i şehri-i seferü’l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

133/2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keîâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazlühü tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki kaza-i mezbûrede vâki' Pirinci Mahallesi sâkinlerinden dârende-yi fermân-ı hümâyûn Hâfız Abdüllatif nâm kimesne dergâh-ı mu'allama arz-ı hâl idüb bu Bâyezid Paşa Camî-i Şerîfi'nde berât-ı şerîfimle mü'ezzin olub aherden dahl olunmak icâb iylemez iken hâlen mîr-i mîrân voyvodaları ve sancağın subaşıları ve sâir ehl-i örf tarafından bilâ emr-i şerîf meccânen yemek ve koyu ve kuzu ve sal ve bağ ve arpa ve saman ve odun ve etlik? ve tavuk ve sâir me'kûlât teklif olunub rencide itmekden hâlî olmadukların bildürüb hilâf-ı şer' ve kanun ol-mûceble nesne teklif olmayub men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ iyledüğü ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda buna ol-vechle dahl olunursa göresiz bu camî-i mezbûrdan berât-ı şerîfimle mü'ezzin olub aherden dahl olunmak icâb iylemez iken hâlâ mîr-i mîrân voyvodaları ve sancağın subaşıları ve sâir ehl-i örf tarafından meccânen yemek ve koyun ve kuzu ve bal ve bağ ve arpa ve saman ve odun ve tavuk ve etlik ve bunun emsâli me'kûlât teklif olunub rencide itdirülürse câiz değıldür min-ba'd ol-vechle teklif itdirmeyüb bilâ emr-i şerîf men' ve def' iyleyesiz şer'-i şerîf ve emr-i hümâyûna muhâlif iş itdirmeyesiz eslemeyeni yazub bildürüb bu husus için tekrar emr-i ahâr varmalu iylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi evâhir-i şehri-rebiü'l-ahir li-sene hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

133/3

İzzetlü ve fâziletlü ( ) Rum Eyâleti'nde olan efendileriz huzur-ı şerîflerine tahiyât-ı sâfiye ithâfindan sonra muhibb-i muhlis budur ki Karahisar-ı Şarkî Sancağı'nda Bayramlu mukata'ası perâkendesinde taht-ı kazalarınızda vâki' olan perâkende re'âyâlarının bin elli iki senesinde üzerlerine edâsı lâzım gelen emr-i şerîf mûcebince çiftbozan ve âdet-i ağnâm ve sâir baş harcı hânemizden ahz ve kabz için seyyid Mustafa Çelebi vekil nasb ve ta'yîn iyleneşdir huzur-ı izzete vusûl buldukda mezbûr re'âyâların sene-i mezbûrede edâsı lâzım olan hukuk-ı mezbûr Mustafa Çelebi ahz ve kabz iyleyüb ve dahi hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye iş itdirmeyesiz .....

Muhibb-i Muhlis Mehmed Ağa.

133/4

İzzetlü ve fâziletli efendi hazretlerinin da'vât-ı vafiyât-ı ithâfiyla muhlisâne inhâ olunur ki Efendimiz Paşa hazretlerinin fermân-ı şerîfleri ile Amasya Sancağı'nda mîrlivâyâ niyâbete bağlı olan kurâların ....cem'ine çıkub gelince değin kıdvetü'l-emâsil Rumeli Ağası kaim-makam ta'yîn idüb hıfz için mektûb tahrîr olunmağın ...vusûlünden me'mûl olunur ki emr geldüğü üzere zabt itdirüb efendimize âid olan hukuk-ı şer'îyeyi ve rüsûmu âdile alıvirüb hilâf-ı şer'-i şerîf fukaraya zulm ve te'addi iylemeyesiz tahriren fi evâili şehri rebiül selâse ve hamsin ve elf.

Vürûd fi'l-yevmü't-tâsi' rebiü'l-evvel seneü'l-mezbûr

Mutâbıkun aslihi'l-mahtûm harrerehû el-fakîr Osman El-kadı .....Geldiklan.

134/1

İzzet-medâr ( ) Paşa hazretlerinin da'vât ve afrâzından sonra inhâ-yı muhibbâne budur ki İbrahim Paşa'nın ahvâli rikâb-ı hümâyûnuna arz olundukda Sivas Eyâlet'i bana hatt-ı hümâyûn .....inâyet ve ihsân ricâ olunub emr-i şerîf gönderilmiştir ve fermân olunmuştur ki Sivas-ı zabt ve kal'âyı hıfz ve hırâset idüb dahi sipâhi ve yeniçeri ve re'âyâ ve erbâb-ı timâr bi'l-cümle Eyâlet-i Sivas'a yanına cem' idüb Anadolu Biylerbeyisi ve Karaman Biylerbeyisi ve sâir mîrîmirân .....eyâletleri asâkiri ile me'mûr olub .....olmuştur sen dahi Sivas ...zabt ve kal'âyı hıfz ve hırâset idüb ve asâkiri cem' idüb Osman Paşa ve sâir me'mûr olanlar vardukda itmâmıyla Nasuh Paşaoğlu'nun üzerine varub hakkından gelmede bezl-i makdûr iyleyesiz.....olub emr-i padişâhı icâbında rahat-ı dermân? iyleyesiz ve İbrahim Paşa'nın tevabi' ve âdemlerin cümle yanına alub sakınasız Nasuh Paşaoğlu Sivas'a gelürse ....idüb ....vilâyet asâkiri ile uğratmayub .....üzere olasız .....ırmak üzerinde olan köprüleri zapt idesiz ki bir tarikle çıkub Sivas'a senin üzerine varmaya ....eyâlet bana ihsân olundu ve hidmet-i fermân can ve başla merdâne hareket iyleyesiz .....

134/2

İzzetlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i tahiyyât-ı sâfiye muhabbet-a'yât garer-i teslimât-ı vafiyât meveddet-i gâyât .....sından sonra muhibbâne inhâ olunan budur ki hâlen taht-ı kazasında vâki' olan yasaçkı yoldaşlar def' olunub yerlerine .....üzere dergâh-ı Ali yeniçerilerinden ikinci cemâ'atinin yoldaşı Fettah Beşe nâm yoldaşlar

yasakçı? nasb olmağın işbu mektûb ....kılındı .....üzerlerinde .....ol-vusûl .....itmeyüb
 ....kanun-ı kadim üzere Nefs-i Amasya'nın .....yasakçı ....hidmetinde istihdâm idüb
 aherden bir ferdi dahl itdirmeyesiz ve lâkin hilâf-ı şer' ve kanun bir kimesne rencide
 itdirülmek bâbında tam-ı himmet ilm-i fâzilet ....tahrîren fi gurre-i seferü'l-hayr li-sene
 selâse ve hamsin ve elf.

Vürud fi 23 şehr-i seferü'l-hayr seneü'l-mezbûr.

134/3

İzzetlü ve fazîletlü Amasya Sancağı'nda vâki' olan ( ) efendiler hazretlerinin
 hazretlerinin meclis-i şer'-i şerîf-i şeref-efrâzları savbına dürer-i da'vât-ı sâfiyât âyât
 ihdâsından sonra muhibbâne inhâ ve i'lâm olunan oldur ki halen taht-ı kazalarınızda sâkin
 olub Zile ve .....tabi' havass-ı hümayun re'âyâsının perâkendelerinin işbu bin elli üç
 senesinde vâki' resm-i baş hakların cem' ve tahsil için kendü ademlerimizden kıdvetü'l-
 emâsilve'l-akrân Habib Ağa ta'yîn olunub huzur-ı şerîflerine irsâl olunmuşdur tezkire
 ....birle huzurumuzda bulundukda ....üzerlerinde .....itmeyüb düşen mesâlihden
 mu'âvenet-i şerîfleri .....ve bi'l-cümle bu hususda olan .....itmeyüb ....bu husûsda olan
 mu'âvenet-i şerifin .....ber-vechle zayi' olmaz zira bizi .....ma'lûm-ı sa'âdetleri ola nâm-ı
 himmet? .....

135/1

İzzetlü ve fâziletlü ( ) efendi hazretlerinin meclis-i şerîfleri sâfiye-yi tahiyyât ve
 âfiyat-ı teslimât-ı safiyyât ithâfiyla muhibbâne inhâ olunur ki bu mühimmeleri? emr-i şerîf
 ile hidmete fermân olunmağın imtisâlen li'l-emri'l-âlî Tokat tarafına tevcih ve revâne
 olunub tarafımızdan ağalarınızdan kıdvetü'l-emâsil Mahmud Ağa zîde kadruhû sancağımız
 Amasya'ya mütesellim nasb ve ta'yîn iyleyüb gönderilmişdir vardıkda me'mûl olunur ki
 olageldiği üzere bi-hâsebi'ş-şer' ve kanun bu tarîke âid olan rüsûm-u şer'îye ve hukuk-ı
 âdiyeyi merkuma diyivirüb hilâf-ı şer' ve kanun-u .....re'âyâya ve fukaraya zulm ve
 te'addî olduğuna rızâmız yokdur tarafımız gözleyüb .....hakkına gadr olduğunda ihtirâz
 iyleyüb hak ve adl üzere göresiz .....tahrîren fi 5 seferü'l-hayr sene selâse ve hamsin
 ve elf.

Min'el-muhibbi'l-muhlis Ahmed Bey ber-vech-i arpalık hâlen.

135/2

İzzetlü ve fâziletlü ( ) efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine du‘âlar ve senâlar arz olunduktan sonra muhibbâne inhâ olunan budur ki ...efendim bundan akdem emr-i padişahiyle Amasya Sancağı'nda vâki' olan sipâhi yoldaşlarımız ile Nasuh Paşaoğlu Hüseyin Paşa Hazretleri üzerine fermân olub emr-i şerîf imtisâl idüb cemî' yoldaşlar ile kalkub gitudüğümüz ecilden Amasya Kazası'nda olan yoldaşların tevâbi ve levâhıklarının şer'le lâzım olan ahvâllerini götürmek için tarafımızdan Resul Bey vekil olunub irsâl olunmuşdur vusûlünden lûtf idüb şer'le lâzım gelen ahvâlleri mezbûr Resul Bey ma'rifetle icrâ-yı hak iyleyesiz bakî ed-du'â vürud fi'l-yevmü'l-hâdi min seferü'l-hayr sene selâse ve hamsin ve elf.

Muhibb-i muhlis ....Mehmed.....

Tıpk u aslihi'l-mahtûm .....el-fakîr ileyhi subhânehu Mehmed bin Ahmed Esseyid .....zâde El-kadı .....Abdülkerim Paşa .....

135/3

İzzet-medâr rif'at ( ) hazretlerinin huzurlarına da'avât-ı vâfiyyeden sonra inhâ olunur ki işbu sene-i mübârekde Amasya Sancağı'sına ber-vech-i arpalık tevcih olunub ol-cânibe vardukda mart mahsûlü tahvîl tarihine düşmüşdür deyü selefîn Murtaza Paşa'dan talep iyledik ki mûmâ-ileyh Murtaza Paşa i'lâm iylemişdir ...mektub gönderildü vusûlünden gerekdir ki uğur-ı hümâyunda nice müddet .....bir emekdârdır mart mahsûlü senin tahviline düşdüğü takdirce mukaddem cem' idüb evvel almış ise gerü taleb itmeyüb vaz geçesin ve nedir Murtaza Paşa mart mahsûlü almışdır deyü tekrar re'âyâdan talep olunmak ihtimali olamaya müceb mektûb ile âmel olub hilâfından ihtirâz iyleyesiz.

Mustafa Paşa.

135/4

Ulak emridir

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm südde-i sa'âdetede varub gelince yol üzerinde vâki' olan kadılar zîde fazlühüm mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâir iş erleri zîde kadrehüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki hâliya bir mühim ve müsta'cel husûs için Dergâh-ı mu'allâdan havâsslarından ( ) zîde kadruhû olanlara irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i

şerîfimle halen aht-ı kazanıza dâhil olursa kendüye ve ( ) adamlarına menzil bargirleri tedârik ve ihzâr idesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâhiri muharrem sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

Mutâbiku'l-asli'l-âlî bi-lâ ziyâdetin ve lâ noksanin harrarehû El-fakir Şa'ban el-kadı ....Geldiklan.

135/5

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebirü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sahibü'l-izzî ve'l-ihtirâm el-muhtâss bi mezidi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ ber vechi arpalık Amasya Sancağı'na mutasarrıf olan Ahmed dâme ikbâluhû tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki sen yarar emekdar ve uğur-ı hümâyûnda bezl-i makdûr itmiş nâmdâr olduğun ecilden hâlen hakkında mezid-i inâyet-i pâdişâhanem zuhûra getürüb işbu sene selâse ve hamsin ve elf seferü'l-hayrının on altıncı gününde Sivas Biylerbeyisi bana hatt-ı hümâyûn ve sa'adet makrunumla inâyet ve ihsân olunub ta'yîn ve irsâl olunmuşdur buyurdum ki vusul buldukda .....ve sâir .....itmeyüb varub Sivas kal'âsına gidüb eyâlet-i mezbûreyi zabt ve eyâlet-i asâkirin yanına cem' idüb Anadolu Biylerbeyisi Osman Paşa eyâlet ve asâkiriyle ve sâir sancakları ile vardukda cümlesi mukayyed üzere .....mezbûrun .....yanında .....idüb eyâletine .....aherden dahl itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâhiri şehri seferü'l-hayr sene selâse ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

136/1

Hazret-i Mevlâna Şeri'ât Me'âb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm mevlâna Geldiklan kadısı zîde faluhû ba'de't-tahiyyetü's-sâfiyye i'lâm olunur ki Amasya Sancağı'nda Geldiklan Nâhiyesi'nde Keçeci nâm karye ve gayriden yedi bin altı yüz akçe timâra mutasarrıf olan Hüsrev bundan akdem fevt olub timâr-ı mahlûl oldukda İbrahim nâm kimesne nâhiye alaybeyisi arz deyü mühür peyda iyledüğü sahte ve ol-vechle timâr-ı mahlûldür deyü livâyı mezbûr alaybeyisi arz ve i'lâm itmegin .....kalınca ahere virülüb Beyl? nâm karye ve gayriden üç bin beş yüz akçesi dârende-i hurûf zu'amâ Kadri zîde mecduhûya noksanı bedeli tevcih olunub sene isneyn ve hamsin ve elf rebîü'l-ahirinin guresinde berâtını ilhak

itdirinceye değin zabtı için tahvîlnâme virilmiştir vusûlünden gerekdir ki vech-i meşrûh üzere zikr olunan üç bin beş yüz akçe timâr-ı mûmâ-ileyh Kadri'ye zabt ve tahvîl tarihine düşen mahsûlâtın ahz ve kabz itdirüb sahte arz ile alan merkum İbrahim'i ve aherden bir ferdi dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz dahl olunub tahvîl tarihine düşen mahsûlâtımızın nesnesi alınmış ise ba'de's-sübût hükm idüb bi-kusur alıviresiz tahrîren fi't-tarihü'l-mezbûr.

136/2

Cenâb-ı izzet me'âb efendi hazretlerinin meclis-i şerîf-i halifeleri savbına dürer-i da'avât-ı tahiyyât-ı sâfiyât ve gureri müslimât ve âfitâb-ı ithâf kılundukdan sonra inhâ-i muhlisâne budur ki taht-ı adâlet şî'ârınız Amasya bac bazarına görülmek .....lazım gelmekle sene isneyn ve hamsin ve elf cemaziyü'l-ahiresinin guresinde şabanın ahirine varınca üç mah ider kadimde görüldüğü seyr üzere Veli Bey kanun üzere bac bazarı ve resm-i arûsâne .....gördüresiz hüsn-i nazar-ı şerîfleriniz .....cürm sahibleri zuhur ider ise cânib-i ....i'lâm buyurula hurrîre fi evail-i cemaziyü'l-ahir sene isneyn ve hamsin ve elf.

Mine'l-muhibbi El-fakir Ali kaim-makam ....Amasya.

137/1

Mevlâna Şeri'at Me'âb

Kıdvetü'l-kuzâti'l-islâm zîdet vülâti'l-enâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazlühü ba'de's-selâm ifhâm olunur ki erbâb-ı timârdan işbu darend-i hurûf Hasan Divân-ı Rum'a gelüb Amasya Sancağı'ndan Geldiklan Nâhiyesi'nden Miralus? nâm karye ve gayriden iki bin akçe timâr husûsunda Ali nâm kimesne merâmı üzere olmağla mezbûrlar murâfa'a oluncaya değin timâr-ı mezbûru vâki' olan emvâl ve mahsûlâtımız tarafeyne zabt itdirilmeyüb re'âyâ zimmetinde mevkuf konulmak bâbında mektûb tahrîr olunub gönderilmiştir vardukda gerekdir ki zikr olunduğu üzere mezbûrlar huzurumuzda dafi' oluncaya değin timâr-ı mezbûrun vâki' olan emvâl ve mahsûlât tarafeyne zabt itdirilmeyüb re'âyâ zimmetinde mevkuf karyeye ve re'âyâya dahi muhkem tenbih iyleyesiz ki mahsûl zâyi' ve telef olmak ihmâl olmaya ve's-selâm.

Paşa İbrahim Mîrîmirân-ı Rum.

137/2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keîâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazluhû tezkire varıcak ma'lûm olaki Amasya sâkinlerinden kıdvetü's-sülehâ Salih Dede zîde salâhû? Hâzine-i Rum'a gelüb .....Amasya mukata'asının bin elli senesi iltizâm sâbık üzere kendüne deruhde olunmak ricâ itmekle mukata'a-yı mezbûrenin senesi altmış riyal guruşa iltizâm olmağın işbu bin elli iki recebi guresinde mezbûre .....deruhde olunub zabtı için divân tezkiresi virildi vardukda gerekdir ki mukata'a-yı mezbûreyi bin elli iki recebinin guresinde mezkûr Salih Dede'ye .....vâki' olan hukuk ve rüsûmu olageldüğü üzere ahz ve kabz itdirüb hilâf-ı şer' ve kanun-ı iş? itdirmeyesiz tahrîren fi evâhiri cemâziyü'l-evvel sene isneyn ve hamsin ve elf.

Makam-ı Amasya El-mahrûse

137/3

Hazret-i Mevlâna Şeri'ât Me'ab

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keîâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazluhû ba'de't-tahiyyetü's-sâfiyye i'lâm olunur ki taht-ı kazanızda vâki' Uygur nâm karye ağası dârende-i hurûf Abdülkerim ve sâir şerikleri ve karye-i mezbûrenin mâlikâne ağaları Divân-ı Rum'a gelüb budan akdem Yayıncı Abdalları nâm karyesine ...olan Şahin nâm kimesnenin bunlar ile toprak zirâ'ları olub mahalline varub ehl-i vukuf müslümânlardan sual olundukda zirâ' olunan tarlalar Uygur nâm karye toprağıdır Şile nâm mevzi'de çoraklıktan ve ak kayadan ve tarîk-i âmmdan ve Abdallar mezarlığından ve kıble cânibinden çal? diyesine ve iki ra'iyet yerine varınca sur içinde olan tarlalar Uygur toprağıdır deyü şehâdet yledikleri sicil ve hüccet olunub mezbûrlara hükm olunmağın ellerinde olan hüccet-i şer'iyeleri mücebince mektûba râğıb olmağın tahrîr ve irsâl olunmuşdur vusûlünden gerekdir ki zikr olunan tarlaları ellerinde olan temessukatları ve hüccet-i şer'iyeleri mücebince mezbûrân Uygur ağalarına zabt .....mahsûlâtın ahz ve kabz itdirüb ber-vechle mezbûr Şahin ve aheri dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz ve dahl olunub tâhvil tarihine düşen .....mahsûlâtından nesnesi alınmış ise ba'de's-sübût hükm idüb bi-kusur alıviresiz tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i cemâziyü'l-ahir sene 1052.

İbrahim Paşa Mîrîmirân-ı Sivas.

137/4

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Mevlâna Amasya ve Geldikras kadıları zîde fazluhü tezkire varıcak ....şerîfin evkafından taht-ı kazanızda olan .....haneye ta'arruz itmeyesiz mütevellisinden sual o cevâbı virdürüb ...virilür mukaddemâ .....istisna olmuşdur dâhil itmeyesiz ....ve's-selâm tahrîren fi şehr-i receb 1052.

137/5

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı tuğrâ-yı garrây-ı cihân-sitân-ı hakan-i hükmü oldur ki

Orta boylu kara kaşlı kara gözlü kara yağız râfi'-i tevki'-i hümâyûn .....Mehmed südde-i Sa'âdetime gelüb bundan akdem .....arz olundukda ibtidâdan on bin akçe timâra emr-i şerîf virülüb ve Amasya Sancağın'dan Gelidiklan Nâhiyesi'nde Kürtler nâm karye ve gayriden on bin akçe timâra mutasarrıf olan Nasuh fevt olub timârı mahlûl olmağın kendüye virilmek bâbında inâyet ricâ itmegin timârı olduğı sancakda olub alaybeyisi berâtı elinde sefere eşmek şartıyla tevcih olunmak için sene isneyn ve hamsin ve elfinin rebîü'l-ahirinin yigirmi dördüncü gününden hükm-i şerîfim virildikden sonra tezkire-i şerîfe olunmak fermânım olunmağın zikr olunan on bin akçe timâr müteveffâ-yı merhûm Nasuh tahvîlinden .....merkum Mehmed'e tevcih olunub buyurdum ki zikr olunur

Karye-i Kürtler tabi' Geldiklan: Hisse divâni: 8202/ akçe 5000

Karye-i Sur tabi' mezbûr: Hisse divâni: 7000/ akçe 2800

Yekûn: 7800/ akçe 4000

Karye-i .....: Hisse 3000

..... tabi' Arguma: Hisse divâni: 3000/ akçe 1500

Karye-i .....tabi' Arguma: Hisse divâni: 7200/ akçe 5200

Yekûn: 4500/ akçe 1500

Karye-i .....Arguma: Hisse divâni 1900

Yekûn: 7100/ akçe 2900/ akçe 900

Karye-i .....tabi' Geldiklan: Hisse divâni 12000/ akçe 3000

Karye-i Arguma tabi' m.: Hisse divâni 4600

Karye-i Kürtler tabi' mezbûr: Hisse divâni 2500

Karye-i Mühürlü tabi' m.: Hisse divâni 4000

Karye-i Kal'â tabi' Arguma: Hisse divâni 6200/ akçe 1900

Karye-i Çamluk tabi' Lâdik: Hisse divâni 4000/ 1000

Yekûn: 12000/ akçe 6000/ akçe 1000/ akçe 4500

Ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasarrıf kılub vezâyif-i hidemât-ı mebrûre .....kılub asâkir-i mansûredir ber-mûceb-i defter-i hakani bi-kusur mer'î ve mü'eddâ kıla ol-bâbda hiç aher mani' ve dafi' ve râfi' ve olmaya şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız ol-bâbda hiç nefer mani' ve dâfi' ve râfi' ve mani' ve müzâhim olmaya ve dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalalar atahrîren fi 5 şehr-i cemaziyü'l-ahir sene 1052.

Be-makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

138/1

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâili ve'l-keâm Eyâlet-i Rum'da vâki' olan zîde fazluhûm tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki taht-ı kazalarının beytü'l-mâl vâki' oldukda müteveffânın vâris-i ma'rûfu olmayub ve Rum hâzinesi defterdârı tarafından izn yoğiken mücerred tama'-ı hâminiz sebebiyle varsa vardur deyü mürur-ı şâhid istimâ' iyleyüb hüccet virmekle cânib-i mîriye gadr ve zarar iylediğın mesmû'-ı hümayûn olmağın mes'ûl ve mu'âteb olmuşsuzdur imdi vâki' olan beytü'l-mâlî Rum hâzinesi defterdârı tarafından ma'rifet-i şer'le mîrî için ahz ve kabz itdirdüb zâyi' ve telef itdirmemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere âmel idüb dahi eyâlet-i mezbûrede taht-ı kazânızda beytü'l-mâl vâki' oldukda Rum hâzinesi defterdârı tarafından ma'rifet-i şer'le mîrî için ahz ve kabz itdirdüb tama'-ı hâminiz sebebiyle cânibi mîriye gadr ve zarar itdirmeyesiz şöyle ki ol-makule beytü'l-mâl vâki' olub varsa zuhûr iyledüğü ta'addî ...on binden ziyâde beytü'l-mâl da'vâsı Âsitâne-i Sa'âdetde istimâ' olunur ol-cânibden istimâ' iylemeyüb Âsitâne-i Sa'âdetime havale iyleyesiz ekall olanları defterdâr müşârün-ileyh ma'rifet-i şer'le istimâ' iyleyüb ihkâk-ı hak iyleyesiz defterdâr veyahut tarafından adamları hâzır olmadıkça beytü'l-mâla müdâhale iylemekden ve fermân-ı şerîfime muhâlif vaz'ınız irtikâbindan .....iyleyesiz bundan sonra beytü'l-mâla gadr iyleyenler defterdâr müşârün-ileyhe arz ve i'lâm iyleye azl olunmağla konulmayub kakaret olunur siz bilmiş olasız ana göre basîret üzere olunub vech-i meşrûh üzere olan ...gösteresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi gurre-i şehr-i cemaziyü'l-ahir seneisneyn ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

138/2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fezâil ve'l-keâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazluhû tezkire varıcak ma'lûm ola ki Kasab Musli vefât idüb varub mâ'rûfi olmayub umum üzere muhallefâtı taraf-ı mîrîden zabt olunmak üzere tarafımızdan bu mâl için kethüdâ-yı şehr Mehmed Ağa'yı vekil iylemişdir vusûlünden gerekdir ki sâdır olan emr-i âli mücebince beytû'l-mâlmezbûru bi-kusur tahsil ve irsâl iyleyesiz şöyle bilesiz tahrîren fi evasıt-ı cemaziyü'l-ahir sene 1052.

138/3

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazlûhü ba'de't-tahiyetü's-sâfiyye i'lâm olundu ki Amasya Sancağı'nda Arguma Nâhiyesi'nde işbu Uygur nâm karye ve gayriden üç bin akçe timâra mutasarrıf olan Osman aher sancakda sâkin olub hayâtı ve memâtı na-ma'lûm olub vâki' olan fermân-ı hümâyûn ....sipâhileri ile mevcûd bulunmayub ol-vechle tahvîl olmağın erbâb .....işbu dârende-i fermân ....sene isneyn ve hamsin ve elf rebiü'l-ahiresinin evâsıtında tevcih olunub berât edinceye değin zabt için tahvîlnâme virilmişdir vusûlünden gerekdir ki vech-i meşrûh üzere timâr-ı mezbûru tarih-i mezkûrdan hayâtı ve memâtı na-ma'lûm olan Osman tahvîlinden mezkûr ....zabt ve tahvîl tarihine düşen emvâl mahsûlâtı ahz ve kabz itdirüb merhûm Osman'ı ve aherden bir ferdi dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz tahrîren fi't-tarihü'l-mezbûr.

139/1

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm mevlâna Amasya ve Kedağra kadıları zîde fâzluhû tezkire varıcak ma'lûm ola ki Amasya mukata'alarının bin elli bir senesi zâbitleri olanların seneleri tamam ve sene-i cedidden altı ay mürûr etdikden sonra bu ana dek gelüb eski senenin hesâbı görüb kat'a alaka iylememeleri için ...tahrir olunub irsâl olundu gerekdir ki mezbûrlar gelüb şer'iyet? ve isti'mâl ile hesâbları görüb zimmetlerinde olan hâzine akçesin teslim iyleyeler ki fermân-ı âlîşân mücebince cânib-i ....den kalan ....mühimmâtı ve mesârifî görülmek üzere ve husûs-ı mezbûr için külli akçe lâzımdır ve makbûzâtları mücebince teslim ve ....itdirmek için kıdvetü'l-erbâbi'l ve'l-akrân zîde kadruhû ta'yîn ve irsâl olunur imdi mukata'a-ı mezbûreden zimmetlerinde olan mâlî tahsil ve şer'iyet ve isti'mâl ile teslim ve .....itdiresiz ki mesârif .....vakt-i zamanı .....husus-ı mezbûr .....olmaz şöyle ki ihmâl ve müsâhele iylemeyeler

.....kusurları olan ahvalleri ve der-i devlete arz olamak icâb ider şöyle bileler tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i cemaziyü'-ahir sene isneyn ve hamsin ve elf.

139/2

Kıdvetü'l-arbâbi'l-emsâl umdetü'l-ashâbi'l-iclâl câmi'ü vücûdi'l-emvâl âmirü'l-hızâne bi-ahseni'l-a'mâl bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-barî Hâzine-i Rum defterdârı Murad dâme ulûvvuhû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm Eyâlet-i Rum'da vâki' olan kadılar zîde fazluhû tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Vilâyet-i Rum'da tahrîr olunub lâkin mâlikâne ahvâli muhtel ve müşevveş olmağla tasarruf idenler eger vakfe ger mülk temessükleriyle südde-i sa'âdetime gelüb ahvâlleri görölmek lâzım ve mühim olmağın imdi mülk eger vakf her ne tarikle olursa olsun o makule karyeler zabt idenlere min ba'd tasarruf itdirmeyüb sen ki defterdârsın mîrî için zabt ve mahsûlü kabz ve defter idüb da'vâ idüb temessükâtı ibrâz idenleri ellerinde olan temessükâtle der-i devlet medarımıza gelüb isbât-i vücûd iyleyüb temessüklerine nazâr olunduktan sonra fermân-ı şerîfim tevcihiyle sâdır olursa mücebiyle âmel iyleyesiz deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere âmel idüb dahi eyâlet-i mezbûreden mülk ve eger vakf her ne tarikle olursa olsun o makule karyeleri ve mezra'ları zabt idenlerini ba'd tasarruf itdirmeyüb sen ki defterdârsın mîrî tarafından zabt ve malhsûlü ahz ve kabz ve defter iyleyüb da'vâ idüb temessükât ibrâz iyleyenleri der-i devet medârıma gönderesiz ki temessükâtle gelüb isbât-i vücûd iyleyüb temessükâta nazâr olunduktan sonra fermân-ı şerîfim tevcihiyle sâdır olursa mücebiyle âmel iyleyesiz ve bi'l-cümle .....Âsitâne-yi Sa'âdetime gelüb ...ellerine emr ve berât virülmedikçe müdâhale ve mu'âzara itdirmeyüb mîrî için ahz ve kabz ve defter iyleyesin fermân-ı şerîfime muhâlif kimesne ta'allül ve nizâ' ve inâd ve muhâlefet itdirmeyüb vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getiresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi âşer şehr-i cemaziyü'l-ahir sene isneyn ve hamsin ve elf.

Be-makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse

139/3

.....Eyâlet-i Sivas'da vâki' olan kadılar huzurlarına da'vât-ı vâfiyye ithâf olunub inhâ olunan budur ki eyâlet-i mezbûrede olan mâlikâne ahvâli muhtel ve müşevveş olub eger .....ellerinde olmayub birer tarikle zabt iylemeleriyle makule vakf ve mülk ....bi'l-fi'il Tokat defterdârı olan İzzet-medâr Murad Efendi'ye zabt itdirülüb daim? idenlerin

temessükâtı der-i devlete gönderilmek bâbında mâliye tarafından emr-i şerîf-i âlişân sâdır olmağla mektûb tahrîr olunmuşdur vusûlünden gerekdir ki taht-ı kazanızda olan vakf ve mâlikâne .....olunan karyeleri ....mahsûlât mîrî için kabz itdirüb .....idenlerin temessükleri ile der-i devlete gönderesiz ki gelüb divân-ı hümâyûnda temessükleri görölüb ba'de fermân-ı âlişânım vechiyle sâdır olurlarsa mücebiyle âmel olasız.

139/4

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâili ve'l-keâm Amasya ve Merzifon Âbâd ve Merzifon ve Merzifon Âbâd ve Gümüş ve Geldikras ve .....ve Geldiklan ve Zeytun ve Kedağra kadıları zîde fazlühüm tezkire varıcak ma'lûm ola ki hâlâ Âsitâne-i sa'âdet tarafında emr-i şerîf ve mücebince Sa'âdetlü Sarı İbrahim hazretlerinin mektûb-ı münifleri vârid olub Eyâlet-i Rum tahrîr olunub emlak ve evkaf-ı ahvâli müşevveş ve muhtel olmağla .....Âsitâne-i Sa'âdetime gelüb isbât-i vücûd .....zabt olunması fermânım olmağın ber-müceb emr-i şerîf yed-i tezkire tahrîr olunub kıdvetü'l-erbâbil ve'l-akrân Mehmed Bey zîde kadruhû ta'yîn ve irsâl olunub vardukda gerekdir ki ( ) her biriniz taht-ı kazalarınızda vâki' hutbe okuyan camî ve avkaf-ı selâtünden mâ'adâ mülk evkaf karyelerinin mahsûlâtın masrafatı şer'le zabt .....der-anbar itdiresiz ve bazısının ashâbı kabz itmiş ise nemikdâr mahsûl kabz itdiklerin sahih ile defter idüb isim ve resimleriyle bu cânibe mûmzâ ve mahtûm ve ma'mûlün bih defterinizle i'lâm iyleyüb ba'de der-i devletden cem'ine mübâşir geldikde hâzır ve müheyyâ ola ve bi'l-cümle emr-i şerîf ve mektûb emr iyleyüb mücebince tahmil idüb sadakat ile dikkat iyleyesiz şöyle ki salâh zuhûra gele taraf-ı saltanat-ı aliyyeden eşedd-i itâba mazhar olursuz ona göre basîret ve âgâh üzere olasız şöyle bilesiz hurrîre fî evâsıt-ı cemaziyyü'l-ahir sene isneyn ve hamsin ve elf.

140/1

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm Diyarbekir'den Asitâne-i Sa'âdetime gelince yol üzerinde vâki olan kadılar zîde fazlühüm mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân yol üzerinde vâki' olan mîrîmirân livâ mütesellimleri ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve kal'a dizdârları ve sâir iş erleri zîde kadrehû tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki hâlâ Diyarbekir'den bir mühim ve müste'cal umûr-u mühimme ile .....mu'accelen Asitâne-i Sa'âdetime gelmek iktizâ iylemişdir buyurdum ki hükm-i şerîfimle .....taht-ı hükümet ve kazasına dâhil olurlar ise bulunan

yerlerde kırk adet yarar menzil bargirleri ve bulunmayan yerlerden yerluden tedârik ve i'sâl itdirüb ber vech-i ta'cil emin ve sağlim birbirinize irsâl ve me'mûra i'sâl itdirüb husûs-ı mezbûr mühimmât-ı umûrdandır şayet .....itmeyüb avk ve te'hirden ve ihmâl ve müsâheleden ziyâde sâdır iyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi evâili şehri cemaziyü'l-evvel sene isneyn ve hamsin ve elf.

Makam-ı Sahra-yı Amed.

140/2

Fâzilet me'âb şeri'ât nisâb Amasya kadısı ( ) huzûrlarına ba'de't-tahiyetü's-sâfiyye inhâ ve i'lâm olunur budur ki hâliya Amasya alaybeyinin bu cânibe arz gelüb erbâb-ı timârdan İbrahim nâm kimesnenin üzerinde üç bin akçe timârı var iken Amasya Sancağı'nda Arguma Nâhiyesi'nde Gökçeköy? nâm karye ve gayriden yedine bin altı yüz akçe timâr için merkum alaybeyi arzından sâhib-i arz peydâ idüb ve Asitâne-i Sa'âdetime varub timâr-ı mezbûru alub dahl itdirmekle Divân-ı Rum'a ihzâr idüb hakkında lâzım geleni edâ iyleyesiz deyü merkum alaybeyi i'lâm iylemegin mezbûr İbrahim'i meclis-i şer'e ihzâr iyleyesiz fi'l-hakika .....arz peydâ idüb timâr-ı merkum üzerinde timâr var iken berât itdirdük üzerine sicil ve hüccet olunur ise irsâl olunan mübâşir İbrahim Ağa.....sicilâtı ile alaybeyi .....Divân-ı Rum'a ihzâr iyleyesiz ki huzûrumuzda ahvâlleri görölüb şer'le lâzım geleni edâ oluna .....

İbrahim Paşa.

140/3

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâili ve'l-keâm mevlâna Geldiklan kadısı zîde fazlühü tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı hümâyûn Mehmed südde-i sa'âdetime gelüb Amasya Sancağı'nda taht-ı kazanızda Kürtler nâm karye ve gayriden on bin akçe timâr nasb ve tahvîlinden kendüye tevcih olunub berât-ı şerîfim virdüğünüz bildürüb mücebince inâyetden ricâ iylemgin zabt itdirülmek emrim olmuşdur buyurdum ki emrim üzere timâr-ı mezbûru elinde olan berât mücebince kemâkân sen zabt ve tasarruf itdirüb min ba'd aherden kimesneye dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz ve tahvîl tarihine düşen mahsûlden nesnesi almışlar ise ba'de's-sübût hükm idüb alıviresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi evâhiri rebii'l-ahir sene isneyn ve hamsin ve elf.

1052 Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

140/4

Hazret-i Mevlâna-ı şeri'ât Me'âb.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâili ve'l-keâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazlühü ba'de't-tahiyetü's-sâfiyye i'lâm olunur ki zu'amâdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kadri zîde kadruhû Divân-ı Rum'a gelüb re'âyâmız mülhakatından taht-ı kazanızda vâki' Küplü nâm karye yüz akçe timâr ve bunun .....mestür iken re'âyadları ve bazı kimesneler bunun hakkını virmede ta'allül iyledikleri ecilden der-i devlet tarafından zabtı için hükm-i şerîf ve tarafımızdan ve metub virilmegin mezbûr re'âyâsından sâlik olub tekrar hakkını virmede ta'allül iylediklerin bildürüb berâtı mücebince dahi alıvirilmek bâbında kılunub ragıb olmağın tahrir ve ademlerinizden İbrahim Ağa ta'yîn ve irsâl olunmuşdur vusûlünden gerekdir ki mezbûrları huzurlarına ihzâr ve tenbih ve te'kid idüb berâtı mücebince bunun hakkını bi-kusur alıvirip .....ve berât itdirmeyesiz el-hâsıl bu bâbda ziyâde tekayyüd ve ihtimâm üzere olmayub bir an .....mücebince tahvil ve tarihine düşen mahsulât ve sâir .....mucebince bi-kusur alıvirüb inâd ve muhâlefet itdirmeyesiz ve's-selâm.

İbrahim Paşa Mîr-i Mirân.

140/5

Faziletlü Amasya Efendisi Hazretleri

Huzur-ı şerîflerine inhâ olunur ki taht-ı kazanızda .....okunmuyor.

141/1

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultân-ı tuğrâ-yı garrây-ı cihân-sitân-ı hakan-i hükmü oldur ki

Merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Bayezid Han tâbe serâhûnun .....Amasya evkafi keferesinin bin elli dörd senesinden bin elli iki şabanü'l-muazzamının gayetine değın üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyeleri cem' bundan akdem bir iki sene ilerü cem' olunagelüb lâkin bin elli zilka'desinin yigirmi sekizinci günü telhis olunub arz olundukda tashih olmak fermânım olmağla bin elli bir senesinden cem' ve tahsil ve dâhil-i hazîne olmak lâzım ve mühim olmağla ( ) zîde kadruhû nasb ve ta'yîn olunub eline mühür ve nişanlı cizye defteri mücebince sûreti virilüb irsâl olunmuşdur imdi mücebince cem' ve tahsil itdirülmek emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfimle mezbûr kulum vardukda siz ki kadıarsız evkaf-ı mezburtân keferesinin beş yüz hane cizyeleri olub tarihine membûr

olmak üzere her bir hanesinden ikişer yüz kırk beşer akçe cizyeleri ve kırkar akçe mîr-i gulamiyyeleri ve ciheti maişet için her bir haneden otuzar akçe cem' ve tahsil itdirülüb bundan ziyâde gulâmiyye ve mahkeme dahi kâtibiyye ve sarrâfiye nâmıyla bir akçe almaya aldurmayasız ve defter-i mezbûrun girihteleri var ise ol-makule harâcların re'âyâsın papasları ve köy kethüdâları ile mübâşir-i mezbûrun mahkemeye götürüb defter mücebince ol-mikdâr girihte olduğu re'âyâyâya bildürdükden sonra asıl mâla ve deftere noksan kalmamak üzere ma'rifet-i şer'le girihtede vâki' olan noksan re'âyâsın kendü rızâlarıyla kaçır akçe düşer ise mâ-beynlerinde tevzi' ve bi-kusur teslim iyleyeler ve siz ki kadılersız bu bahâne ile re'âyâdan bir akçe alındığına kat'a rızâ-yı şerîfim yokdur bilmiş olasız ve re'âyânın bazıları virdürten kimesnelerin karyelerine ve çiftliklerine varub istinâd ağalarıyla mübâşir-i mezbûr cizyelerin taleb iylediğinde çiftlik sâhibleri biz bilmeziz deyü mâni' oldukdan be-gayet ihtirâz iyleyeler sancakları ve kadılar ve gayriler dâhi hususunuza müdâhale itmeyeler ve mübâşir-i mezbûra cihet-i mâişet için ta'yîn ve fermânım olan otuzar akçeden gayri bir akçe almayub soylu nâmıyla merâm-ı? adem göndermeyüb ancak re'âyânın kendü rızâları ile kifâyet mikdârı zâhire makulesi her ne ise ana kanâ'at iyleyüb tecâvüz iylemeye ve itdirmeyesiz şöyle ki kanâ'at itmeyüb fermân-ı hümâyûnuma muhâlif ziyâde akçe alub te'addî iyledikleri mesmû'-ı hümâyûnum ola ecdâd-ı izâmım ervâh-ı tayyibeleri için o makule ziyâde akçe alanlar ve aldırانları eşşed-i ukubet ile selb ve siyâset olunurlar bilmiş olalar ve mîrî için alınan altunu yüz on sekize ve kâmil gurusı altmış sekize ve zolota gurusı otuz sekize ve zincirli ters hançer ak rub'un danesi on dördere ve akçe alındıkda cedid akçe aldurub min ba'd para eski züyûf ve kırkık akçe almaya ve aldurmayasız ....içün bin elli bir ramazanının onuncu gününde on beş bin iki yüz sekiz .....akçe ve yine mâh-ı mezbûrun yigirminci gününde otuz dokuz bin akçe ve yine mâh-ı mezbûrun yigirmi dördüncü gününde dört bin dört yüz yedi akçe ki cem'an elli sekiz bin altı yüz yigirmi akçe olur bi'd-defâ'at teslim-i hâzine iylemiştir şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmü's-sâni aşer şehr-i şevvâlü'l-mükerrrem sene ehdi ve hamsin ve elf.

Makam-ı kostantiniyye El-mahrûse

141/2

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı tuğrâ-yı garrây-ı cihân-sitân-ı hakan-i hükmü oldur ki

Amasya ve Merzifon ve perâkende keferesinin bin elli bir senesinde üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyeleri ancak senede bir kere merkeze cem' oluna gelmeğin hâlâ oluna hakk-ı cizyeleri tedahül-i hasenesi olmak lâzım gelmeğin husûs-ı mezbûr arz olundukda senede bir harac cem' olunur tashih-i sene ola deyü fermânım olmağın silâhdarlar zümresinden onuncu bölük yevmi yigirmi üç akçesin olan Mehmed nâm zîde kadruhû nasb ve ta'yîn olunub eline mühürlü ve nişânlu cizye defteri sûreti virilüb irsâl olunmuşdur imdi mücebince cem' ve tahsil itdirülmek emr idüb buyurdum ki hükmi-şerîfimle mezbûr kulum vardukda siz ki kadılsız zikr olunan perâkende keferesinin tarih-i mezbûra mahsûs olmak üzere cizyelerine hatm olunan kırkar akçe mîr-i gulamiyye ile her bir hanesinden ikişer yüz seksen beşer akçe cizyeleri ve cihet-i mâişet için girü her bir haneden otuzar akçe cem' ve tahsil itdirülüb bundan ziyâde gulamiyye ve mahkeme dahi ve katibiyye ve sarrafıyye nâmıyla bir akçe almaya ve aldurmayasız ve defter-i mezbûrun girihtesi? var ise re'âyâsı papasları ve köy kethüdâları almaya .....mezbûr mahkemeye götürüb defter mücebince ol-mikdâr girihteleri olduğı re'âyâya bildürdükden sonra asıl mâlı deftere noksan kalmamak üzere ma'rifet-i şer'le girihteden vâki' olan noksan re'âyâsın kendü rızaları ile kaçar akçe düşerse mâ-beynlerinde tevzi' ve bi-kusur teslim iyleyesiz ve siz ki kadılsız bu bahâne ile re'âyâdan bir akçe alduğunda kat'â rızâ-yı şerîfim yokdur bilmiş olasız ve re'âyânın bazıları .....kimesnelerin karyelerine ve çiftliklerine varub istinâd itmeleriyle mübâşir-i mezbûr cizyelerin talep iylediğinde biz bilmeziz deyü mâni' oldukdan be-gayet ihtirâz iyleyeler sancakları ve kadılar ve gayriler dahi husûsa müdâhale itmeyeler ve mübâşir-i mezbûr ta'yîn ve fermân olunan cihet-i mâişetden gayri bir akçe almayub ve bu kuluma nâmıyla merâm-ı ademler ancak re'âyânın kendü rızaları ile kifâyet mikdârı zâhire makulesi her ne ise ana kanâ'at iyleyüb tecâvüz iylemeye ve itdirmeyesiz şöyle ki kanâ'at itmeyüb fermân-ı hümâyûnuma muhâlif ziyâde akçe alub te'addî iyledikleri mesmû'-ı hümâyûnum ola ecdâd-ı izâmım ervâh-ı tayyibeleri için o makule ziyâde akçe alanlar ve aldıranları eşşed-i ukubet ile selb ve siyâset olunurlar bilmiş olalar harâc-ı mezbûresin cizye mâlı defteri mücebince fermân-ı şerîfim üzere .....tahsil ve götürüb kat'â alaka ve dâhil ...iyleyesiz defter için alınan altunu yüz on sekizden ve kamil guruşu yetmiş sekizden ve esedi guruşu altmış sekizden ve zolota guruşu otuz sekize ve zincirli ak rub'un danesi on dörder akçeye alındu cedid akçe aldurub min ba'd para ve eski züyûf ve kırkık akçe almaya ve aldurmayasız ....içün bin elli bir ramazanı yigirminci gününde .....yigirmi sekiz akçe teslim iyledi itmişdir şöyle alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız fi 12 Şevval 1051.

142/1

Vech-i tahrîr hurûfu oldur ki Amasya Sancağı'nda Arguma Nâhiyesi'nde Uygur nâm karye ve gayriden berât-ı padişâh ile mutasarrıf olduğumuz üç bin akçe timârı işbu bin elli iki senesinde şer'an ve kanûnen bize âid ve râci olan cüz'î ve külli sene tamamına degin ahz ve kab itmek için tarafımızdan izzetlü Kadri Ağa'yı idüb yedine işbu temessük virilmiştir inşallahû rahmân varub vusûl buldukda gerekdir ki aherden kimesneyi dahl itmeyüb Ağa'yı müşarünileyh şer'an ve kanûnen zabt ideler ve senki karye-i re'âyâsın bu husûsda izzetlü Kadir'i Ağa'yı kendünüze ağa bilüb mahsûlden kendülere edâ ve teslim idüb müceb mektûb ile âid olasız ve's-selâm tahrîren fi şehr-i seferü'l-hayr sene isneyn ve hamsin ve elf.

Kaim-i Makam Osman.

142/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı tuğrâ-yı garrây-ı cihân-sitân-ı hakan-i hükmü oldur ki

Amasya Kazası'na tabi' Hakala nâm karyede vâki' merhûm Es-seyyid Yahya Zâviyesi evkafına hamis mahsûl ile mütevellî olan Mustafa mescid-i şerîf ta'mîr ve termim itmeyüb mürtezikaya dahi vâzifelerin virmeyüb mâl-ı vakfa külli gadr olmağla def' olunub mîrîye işbu rafi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûn Es-seyyid Mehmed mahal ve müstahâk olmayub tevcih olunub berât-ı hümâyûn virilmek ricâsına kadısı Mevlâna Ali arz itmegın sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdüm buyurdum ki varub anda olub hidmet-i lâzimesin müeddâ kıldukdan sonra hamsin mahsûl ile mutasarrıf olub vakfın rûhu ve devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet gösteresiz bu bâbda hiç kimesne mâni' ve dafi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâhiri şehr-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Be-makam-ı Kostantiniyye

142/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı tuğrâ-yı garrây-ı cihân-sitân-ı hakan-i hükmü oldur ki

Mahmiye-i Tokad'da vâki' merhûm Pervane Bey ve Meyr? ve Muharrem evkafının hamsin mahsûl ile evlâd-ı evlâd-ı evlâda meşruta olduğu vakfiye-i ma'mûl bihâsında

mestûr ve mukayyed olmağla ber-mûceb şart-ı vakıf evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mutasarrıfe Ümmülhayr nâm Hatûn fevt olub mahlûl olmağla ber-mûceb şart-ı vakıf evlâddan işbu râfi‘-i tevki‘-i refi‘ hümâyûn Fâhru’s-sâdât Mevlânâ Es-seyyid Mehmed zîde fazlühû mahal ve müstehâk olub hakk-ı meşrûtası olduğı ecilden meşrûtiyet üzere tevcih olunub berât-ı hümâyûn virilmek ricâsı ber-mûceb vakfa istidâ-yı inâyet itmegin mezbûra sadaka idüb bu berât-u hümâyûnu virdim ve buyurdum ki varub anda olunan evkafa evlâdiyyet ve meşrûtiyet üzere ber-mûceb şart-ı vakıf Mevlâna-yı mezbûr Es-seyyid Mehmed müteveli olub hidmet-i lâzimesin müeddâ kıldukdan sonra şart-ı vakıf üzere bi’t-tamam mutasarrıf olub vakfın rûhu için ve devâm-ı devletim için du‘âya müdâvemet gösteresiz ol bâbda hilâf-ı şart-ı vakfa kimesne mani‘ olmayub dahk ve ta‘arruz kılmaya şöyle bile alâmt-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehri rebiü’l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Be-makam-ı Kostantiniyye.

142/4

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fezâili ve’l-keâm Mevlâna Amasya kadısı zîde fazlühû tezkire varıcak ma‘lûm ola ki Nefs-i Amasya ve etrafında olan mer‘ada vâki‘ olan beytü’l-mâlin zabtına bir mu‘temed ve müstakim kimesne taraf-ı yedinden emin nasb ve ta‘yîn olunmak mühim ve lâzım olmağın dârende-i tezkire-i kudvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mehmed Ağa emin ta‘yîn olunub irsâl olunmuşdur vusûlünden gerekdir ki taht-ı kazanızda vâki‘ olan beytü’l-mâlin on bin akçeye varınca cânib-i mîrîden ahz ve kabz ve defter ile zabt idüb teslim-i hâzine iyleye ve husûs-ı mezbûru tağyir idüb minvâl-i meşrûh üzere on bin akçelik beytü’l-mâl emâneti hasebiyle mezbûra ahz ve kabz itdirüb hâriçden bir ferdi dahl ve ta‘arruz itdirmeyesiz şöyle bilesiz tahrîren fî evâli cemaziyü’l-ahir sene isneyn ve hamsin ve elf.

142/5

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm Mevlâna Amasya kadısı zîde fazlühû ve Geldikras kadısı zîde fazlühû tezkire varıcak ma‘lûm ola ki fâziletli efendimiz hayrû’l-enâm Hüsam Efendi’nin malikânesine ta‘arruz itmeysiz ve izzetli Numan Efendi’nin dahi malikânesine ta‘arruz olunmaya tahrîren fî 18 m. 1052.

143

Sûret-i berât-ı şerîf-i âlişân

Tıpk u aslihi'l-mutâ' nemmakahû el-fakîr ileyhi subhânehu Abdurrahman bin Mehmed El-kadı bi-asâkir-i Anadolu El-me'mûrân ufiye anha.

143/1

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi sultan-ı hükmü oldur ki

Esmer alun orta boylu kara gözlü kara kaşlı rafi'-i tevki'-i refi'-i âlişân-ı hakani İbrahim südde-i sa'âdetime gelüb bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan on bin akçe timâra emr-i şerîf virülüb Amasya Sancağı'nda Yavaş Nâhiyesi'nde Armudan nâm karye ve gayriden işbu on beş bin yüz akçe timâra mutasarrıf olan alay çavuşu Hacı Mehmed fevt olub timâr-ı mahlûl olduğun bildürüb kendüye virilmek bâbında inâyet ricâ itmegin timâr-ı mezbûrun sekiz bin akçesi mezkûr alaybeyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcih olunmak için li-sene isneyn ve hamsin ve elf rebü'l-evvelinin yigirmi altıncı gününde emr-i şerîfim virildikden sonra tezkiresi südde-i sa'âdetimden ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan sekiz bin akçe timâr vech-i meşrûh üzere müteveffâ-ı merkum alay çavuşu Hacı Mehmed tahvîlinden ibtidâ bâbından noksanıyla ber vechi tekmlil on bin akçesin mezkûr İbrahim'e tevcih olunub lâyük ve sezâvar ve evla ve ahra görüb ve buyurdum ki zikr olunur ve şerh ve âyân kılınur.

Karye-i Armudan tabi' Yavaş: Hisse iki başdan 1500

Karye-i Hane tabi' mezbûr: Hisse iki başdan 1200

Karye-i Ören tabi' mezbûr: Hisse iki başdan 800

Karye-i Balakızı tabi' mezbûr: Hisse divâni 1000

Karye-i Ören-i Evvel tabi' Arguma: 5500/ akçe 700

Yekûn: 5200/ akçe 3000

Aher Üyük tabi' Geldiklan: Hisse divâni 1200

Mihmal tabi' Arguma: Hisse divâni 1500

Der kıt'a-ı bağ ve zikr olunan (...) bostan ve zikr olunur karyeye tâbi' Geldiklan

.....Mehmed ve Mustafa .....Hisse divâni 1000/ akçe 600

Yekûn: 9100/ akçe 2000

Karye-i Timur tabi' Geldiklan: Hisse divâni 400

Karye-i .....tabi-i mezbûr: Hisse divâni 7700/ 2000

Yekûn: 6000/ akçe 5000

.....tabi' Geldiklan: Hisse divâni 12000/ akçe 3000

Karye-i Berguma tabi' .....: Hisse divâni 300

Karye-i Çamluca tabi' .....: Hisse divâni 4000/ 1000

Yekûn: 10000/ akçe 1000

Cem'an 8000 ber vech-i tekmlil 10000

Karye-i .....tabi' .....: Hisse divâni 4000

Karye-i Yenice tabi' mezbûr: Hisse divâni 1200

Karye-i Mamur? tabi' Geldiklan: Hisse divâni 400

Mihmadlar? tabi' mezbûr: Hisse divâni 4000

Karye-i Kal'a Başı tabi' Berguma: Hisse divâni 6200/ akçe 100

Karye-i .....tabi' Arguma: Hisse divâni 2500

Karye-i .....tabi' Arguma: Hisse divâni 2500

Karye-i Seracık tabi' Kedağra : Hisse divâni 8000/ akçe 6000

Yekûn: 14000/ akçe 1500

Ba'de'l-yevm taht-ı yedinden olub tasarruf kılub şöyle ki vezâyif-i hizmet-i mebrûre ve mevfüre ve mesa'î-i meşkûre asâkir-i mansûredir ber müceb defter-i hakani bî-kusûr mer'î ve müeddâ kıla ol-bâbda efrâd-ı âferîdeden hiç aher mani' dafi' ve rafi' olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî selh-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantniyye El-mahrûse.

144/1

Re'âyânın subaşı husûsiyçün emr-i şerîfdir.

Kıdevetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazlûhü a'lemü'l-ulemâi'l-muhakkikin efzâlü'l-fâzlül müdakkikin Amasya kadısı olan mevlâna ( ) zîde fazlûhü tevk'-i ref'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki dârendegâh-ı fermân-ı hümâyûn Geldiklan Kazası'na tabi' Gök Üyük nâm karye sâkinlerinden Mustafa ve Receb ve Hüseyin ve Maden ve ( ) nâm kimesneler südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsûm-ı ra'iyetler ve sâir tekâlîf ve hizmetleri edâ idüb virmege dahi râzılar iken hâlâ mîrlivâ subaşıları üç aydan beridür nakille karye boyu gezüb ehl-i iyâlleriyile sâkin oldukları evlerine konub müft ü meccânen ve yemek ve arpa ve saman ve koyun ve sâir bunların emsâli zulm ve te'addi iylediklerin bildürüb men' ve def' olunsun bâbında emr-i şerîfim ricâ iylediklerinde ecilden buyurdum ki hükm-i

şerîfimle vardıklarında husûs-ı mezbûre mukayyed olub hak üzere göresiz kazaya arz olunduğu üzere ise eyyâm-ı adâlet ecâmımda re'âyâ ve berâyâyı ber vechle zulm ve te'addi olunduğuna kat'a rızây-ı şerîfim yokdur subaşlarına muhkem tenbih ve te'kid iyleyesiz ki bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen rûsûm-u ra'iyetleri ve sâir tekâlifleri edâ iylediklerinden sonra min-ba'd ziyâde taleb itdirmeyib devir? nâmıyla üzerlerine konulmayub müft ve meccânen yemeklerin ve sâir ma'kûlâtları almayub ve aldurmayub ve bir vechle zulm ve te'addi etmeyeler ve ettirmeyeler men' ve def' iyleyesiz memnû' olmayanları isim ve resimleriyle yazub arz iyleyesiz bu husûs için tekrar şikayet ettirmeye şöyle bilesiz ba'de'n-nazar bu hükm-ü hümâyûnu ellerinde ibka idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi evâsıtı şehr-i muharremü'l-harâmli-sene ehdi ve hamsin ve elf.

Be Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûsa

144/2

Mevlânay-ı şeri'ât me'âb

Kıdvetü'l-kuzâti'l-islâm zübdetü vülâti'l-enâm mevlâna ( ) kadısı zîde fazlûhü ba'de't-tahiyye es-sâfiyye inhâ olunur ki erbâb-ı timârdan işbu dârende-i hurûf Ali Divân-ı Rum'a gelüb Amasya Sancağı'nda Geldiklan Nâhiyesi'nde Bednos nâm karye ve gayriden üç bin akçe timârı bana tevcih olunub yedine berât-ı şerîf-i âlîşân virilmekle mücebince zabt itdirmeniz bâbında olunub gönderilmişdir vardıkda gerekdir ki timâr-ı mezbûrun târihi-i mezkûrdan vâki' olan mahsûlâtı bana yedinde olan berâtı ve sâir temessükât mücebince zabt ve tasarruf itdirüb aherden bir ferdi dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz ve's-selâm.

İbrahim Paşa

144/3

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebirü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-itrâm sâhibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtâss bi mezidi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Ali Rum Biylerbeyisi dâme ikbâlehû kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Amasya kadısı zîde fazlûhü tevk'-i refi'-i hümâyûn vâsil olucak ma'lûm ola ki Eyâlet-i Rum'un defter kethüdâsı olan dârende-i fermân vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Mahmud zîde mecdühü südde-i sa'âdetime gelüb kaza-i mazbûreye tabi' Ezine Pazarı nâm karyenin mâlikânesi karye-i mezbûrede olan han ve camî vakf olub lâkin kaza-i mezbûre kadısı olanlar mahsûlün ekl ve bel' idüb zaviyye vakf itmeyüb zikr olunan han ve camî harâbe müşrif olmağla âyende ve revende taşrada kalub bazısının dahi esbâbı zâyi' ve telef olub

hayf ve tahrîr olmağla tevliyet-i mezbûre kendüye virilmek bâbında inâyet ricâ itmegin zikr olunan han ve camî ta'mir iylemek üzere tevliyet-i mezbûre virilmek emrim olmuştur buyurdum ki emrim üzere zikr olunan han ve camî binâ ve ta'mir iylemek üzere tevliyet-i mezbûr mûma-ileyh Mahmud zîde mecduhû zabt ve tasarruf itdirüb min-ba'd Amasya kadıları aherden ferde tevliyet-i mezbûre dahl ve ta'arruz itdirüb mûma-ileyh Mahmud zîde mecduhûya zabt ve tasarruf ve mahsûlün ahz ve kabz itdiresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâili şehr-i zilka'deti'ş-şerîfe li-sene ehdi ve hamsin ve elf.

Be Makam-ı Kostantiniyye El-Mahrûse

145/1

Sebeb-i tahrîr-i kitâb-ı naklî ve mûceb-i tastîr-i hitâb-ı hükmî oldur ki

Amasya Sancağı'nda Geldiklan Nâhiyesi'nde Bulduklu nâm karye ve gayriden bin beş yüz akçe gedük timâr ile Amasya kal'ası mustahfizlarından neferden Halil fevt olub gedük timarı mahlûl oldukda işbu dârende-i hurûf tevcih olunub üzerine diger Hüseyin nâm kimesne hilâf-ı inhâ ve bir tarikle oğlum deyü bu cânibden temessük ibrâz itmegin diger mezbûr Hüseyin merkum Halil'in oğlu olmayub ve mersûm diger Hüseyin her vechle mahal ve müstahakdır deyü kal'a-yı mezbûre dizdârı Kıdvetü'l-emâsil ve'l-mustahfizîn Hasan zîde hâfıza arz ve i'lâm itmegin mukaddemâ virilen temessükât mûcebince mezbûr Hüseyin'e kemakân ibka ve mukarrer kılunub tahrîr mektûbunu virmeğin zikr olunan timâr vech-i meşrûh üzere oğlum zeyd mezkûr Hüseyin'e tahvîlinden mezkûr diger Hüseyin kal'ay-ı mezbûre neferzanlığa hidmete mücidd ü sâ'î olmak şartıyla tevcih olunub sultânü'l-guzât ve'l-mücâhidîn hullidet hilâfete ilâ yevmi'd-dîn hazretlerinin fermân-ı şerîfleri ile virildi ki zikr olunur şerh a'yân ve beyân kılunur (Bulduklu tabi' Geldiklan Hisse 15000) gerekdir ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub kal'ay-ı mezbûre vezâyif-i hidemât mebrûre ve mevfûre ve sâir meşkûre ve asâkir-i mansûredir ber-mûceb-i defter-i hakani bi-kusur mer'î ve mü'eddâ kıla ol bâbda hiç aher mani' ve dafî ve rafi' olmaya şöyle bilesiz.

Tahrîren fi gurre-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Makam-ı Tokat? El-Mahrûse.

145/2

Fazilet me'ab şerîf-i nisâb

Amasya ( ) Efendi ( ) huzûrlarına selâmdan sonra inhâ olunur ki Amasya sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-mektûb kasabâtdan Mehmed Efendi Divân-ı Rum'a gelüb bu kendü halinde olub kimesneye te'addisi yoğiken erbâb-ı timârdan Siyavuş ve Kenan ve Hüseyin nâm kimesneler bunun yolu üzerine gelüb darb-ı şedide ile darb ettiklerinden gayrı sakalı kat' idüb tecâvüzlük ve ziyâde fesâd ettiklerin i'lâm itmegin bu husûs-ı mezbûr hüccet-i şer'îye olunub ve mezbûr şaki Amasya alaybeyisi habsinde olmağla der-i devlet medâr zarfında hükm-i hümâyûn gelinceye değin alabeyi habsından çıkub kal'ada mahbûs ettirmeniz bâbında mektûb tahrîr olunub gönderilmiştir mübâşir vardukda mezbûrları kal'aya çıkub fermân-ı hümâyûn sâdır oluncaya değin mahbûs iylesesiz ki ne vechle fermân buyurulursa ol-minvâl üzere hareket oluna el-hâsıl bu makule şehâdet iden mezbûrları firâr ettirmekden be gayet ihtizâr iyleyüb mahbûs iylemekde kaza-i? kuvvet iylesesiz.

İbrahim Paşa Mirimirân-ı Rum

145/3

Nişân-ı Şerîf-i hükmü oldur ki

Kaza-i Amasya'da vâki' merhûm Gürcü Paşa Evkafı tevliyet-i himmet-i mahsûl ile evlâd-ı sitân ba'd sitân eslâh-ı evlâdına meşrûta olduğu vakfiye-i ma'mûl bahasından tekayyüd ve meşrûta olmağın ber-mûceb şart-ı vakf-ı sitân evlâddan olub eslâh olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Mehmed bin Şehsuvar nâm kimesne her vechle lâyük ve mahal ve müstehâk olmağın ma'mulün bihâ ve berât-ı hümâyûn ile tevcih olunub bi'l-fi'il mutasarrıf olub edâ-yı hizmetden Mahmud sağ iken hilâf-ı şart-ı vakf ve mugayir ve vakfiyye ma'mûlün bihâ batnı sahiden Hasan oğlu Mehmed ve Mustafa ve sâirler birer tarikle alub külli gadr itmek ile ber-mûceb şart-ı vakf-ı sitân evlâddan olub eslâh-ı evlâd-ı evlâddan olan mezbûr Mehmed bin Şehsuvar vakfiyye-i ma'mûlün bihâ mücebince hakk-ı meşrûta olmağla tevcih ve tahrîr kılunub yedinden olan berât mücebince hâlâ Mahmud'a berât-ı hümâyûn ricâ itmegin vech-i meşrûh üzere sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn izzet makrûnu verdim ve buyurdum ki varub anda mezbûr Mehmed bin Şehsuvar sitân evvel ve eslâh olmağla ber-mûceb şart-ı vakfa kemâkân vakfiyye ma'mulün bihâ müteveli olub hizmet-i lâzimesin mü'eddâ kıldukdan sonra himmet mahsûl ile mutasarrıf olub vakfin ruhüycün ve devâm-ı devlet ve rûz-ı efzunamiçün du'aya müdâvemet göstere ol bâbda hiç aher mani' olmayub hilâf-ı şart-ı vakfa mezbûrlar ve sâirler asla dahl ve ta'aruz

kılmayalar şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâsıtı şehr-i seferü'l-hayr li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Vürud fi 24 şehr-i rebiü'l-ahir li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

146/1

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı hükmü oldur ki

Uzun boylu elâ gözlü sarı açık kaşlı râfi'-i tevki'-i refi'-i nişân-ı hakani Osman südde-i sa'âdetime gelüb bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan üç bin akçe timâra emr-i şerîf virülüb ve Amasya Sancağı'nda Yavaş Nâhiyesi'nde Üyük nâm karye ve gayriden işbu üç bin akçe timâra mutasarrıf olan Mehmed fevt olub timârı mahlûl olmağla kendüye virilmek bâbında inâyet ricâ itmegin timârı olduğu sancakda sâkin ve alaybeyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcih olunmak için sene isneyn ve hamsin ve elf rebiü'l-evvelinin on altıncı gününde emr-i şerîfim virüldükden sonra tezkiresi virülmek fermânım olmağla zikr olunan üç bin akçe timâr vech-i meşrûh üzere müteveffâ-ı mezbûr Mehmed tahvîlinden ibtidâsı bedeli mezkûr Osman'a tevcih olunub südde-i sa'âdetimden lâyük ve evveli görüb virdüm ki zikr olunur buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinden olub tasarruf kılub şöyle ki vezâyif-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre-i asâkir-i mansûredir ber-mûceb-i defter-i hakani mer'î ve mü'eddâ kıla ol-bâbda hiç aher mani' ve dafi' ve râfi' olmaya şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız tahrîren fi 11 şehr-i rebiü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Karye-i Üyük tabi' Yavaş: Hisse divâni 3600

..... Evvel tabi' Arguma: Hisse divâni 2400

.....tabi' karye-i mezbûre : 400/ akçe 200

Yekûn: 6200/ akçe 2000

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse

146/2

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı hükmü oldur ki

Nefs-i Amasya'da vâki' merhûm Hâlifet Gazi Medresesi'nde senevi iki müd hinta ile mu'îd olan Mehmed edâ-yı hizmet itmeyüb ref'i lâzım olmağın ref' olunub yine işbu râf'-i tevki'-i ref'-i sa'âdet-i hakan-i Mevlâna Handan her vechle mahal ve müstehak olmağla tevcih olunub berât-ı şerîf ricâsına kadı naibi Mevlâna Hasan'a arz iylemegin sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyurdum ki varub anda mu'îd olub hizmet-i lâzimesin

mü'eddi kıldıkdan sonra senevi iki müd hinta ile mutasarrıf olub vakfin rûhu ve devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet göstere şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi evâhiri muharrem li-sene hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye

146/3

Hazret-i Mevlâna şeri'ât me'âb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil-i ve'l-keâm mevlâna Geldiklan kadısı zîde fazlûhü ba'de't-tahiyye es-sâfiyye i'lâm olunur ki Amasya Sancağı'nda Geldiklan Nâhiyesi'nde Bulduklu nâm karyede bin beş yüz akçe timâr ile Amasya kal'ası mustahfızlarından neferden olan Halil bundan akdem fevt olub timârı mahlûl olmağın timâr-ı mezbûr dârende-i hurûf Hüseyin'e tevcih olunub hizmet kusuru yoğiken diğêr Hüseyin nâm kimesne bir tarikle babam gedüğü deyü alub berât itdirüb ecnebi vasî olduğundan gayri Mustafa nâm kimesneye ferâgat idüb Murtaza Paşa Hazretleri arz mücebince berât itdirüb lâkin hak her vechle mezbûr Hüseyin'in olub ecnebi vasî olan diğêr Hüseyin'in medhali olmaduğunda gayri Mustafa'ya fariğ olduğı hilâf-ı kanun olduğı ka'laya-ı mezbûre dizdâra ( ) arz ve i'lâm iylemegin yine ibtidâen târihten mezbûr Hüseyin'e tevcih ve ibka ve mukarrer kılunub kemâkân zabt için mukarrer tam virülmüşdür vusûlünden gerekdir ki timâr-ı mezbûru vech-i meşrûh üzere ibtidâ târihinden ecnebi vasî olan diğêr Hüseyin ferâgatından alan Mustafa tahvillerinden mezkûr Hüseyin'e zabt ve tahvîl târihinden düşürdüb ve mahsulâtın ahz ve kabz itdirüb merkum diğêr Hüseyin ve Mustafa'ya ve aherden bir ferdi dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz tahrîren fi 18 şehri zilkade sene ehdi ve hamsin ve elf.

Be Makam-ı Kostantiniyye

147/1

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazlûhü tezkire varıcak ma'lûm ola ki hâlâ Şah-ı Acem tarafından .....Kayseri? Sultanı dâme .....çıkub gelmek üzere olmağla der-i devlet medâr ale'l-iktidar zarfında emri şerîfim ve devletlü sadr-ı celilü'l-kadr-i âlâ hazretlerinin mektûb-ı münifi varid olmağla imdi gaflet üzere olmayub taht-ı kazanuzda vâki' olan menâziller her bir menzile ikişer yüz keyl şa'ir ve iki küre odun ve heman hâzır ve âmâdedür ...itdirüb sarf olduğı mahalden keyl narh-ı câri üzere erbâb-ı hukuka akçesi virile ana göre takayyüdü tam ve

ihitimâm-ı mâla kelâm iyleyüb ihmâl ve emsâlden be gayet ihtiraz idesiz tahrîren fi evâhiri şehr-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

.....Zile.

147/2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm mevlâna Amasya kadısı zîde fazlühü tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki haliyâ Amasya'da ceyyid-i cedit akçe killet üzere olmağla .....ak rub' ve zolota câri olduğu mesmu'-ı hümâyûnu olmağın der-i devlet medarına kat' olunan cedit akçeden beş yüz akçe göndermegin ol-makule zolota ve ak rub'u olanların bir zolota otuz sekiz akçeye ve ak rub' on dörter akçeye mîrî için aldurub beyne'n-nâs oluna ve ak rub' câri olunub muhkem tenbih iylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda sâdır olan fermân-ı şerîfim mücebince âmel idüb taht-ı kazanızda zolota ve ak rub' ile beyne'n-nâs.....olunmasını men' idüb muhkem tenbih ve te'kid iyleyesiz ol-makule zolota ve ak rub'u olanları her bir zolotası otuz sekiz akçeye ve ak rub'u on dörter akçe olmak üzere irsâl olunan cedit akçe ile mîrî için aldurub ziyâde ve noksan itdirmeyesiz bulunanı ile bir ferdin ziyâde akçesi alınmağla te'addi ve tecâvüz olunmağla ziyâde ihtirâz iyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılsız tahrîren fi evâhiri şehr-i sâferü'l-hayr li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse

147/3

Şerî'at nisâb ( ) hazretlerinin huzurlarına dürer-i da'vât-ı sâfiyye ve gurur-i vâfiyye iblâğından sonra inhâ ve i'lâm olunan budur ki hâlâ ol-cânibden cedit akçe killet üzere olunduğu sem'-i? hümâyûna ibkâ olunmağın der-sa'âdetde kat' olunan ceyyid ve cedit akçeden beş yük akçe tedarik olunub mukabelesinde zolota guruş otuz sekize zincirli ters? hançer ak rub'un danesi on dörder akçe hesâbı üzere mîrî için tâhsil ve câri olmamak bâbında divân-ı hümâyûn tarafından emr-i şerîfle ( ) ta'yîn ve irsâl olundu lede'l-vusûl bu bâbda vârid olan emr-i şerîf muvâcehesi mücebince ecnâs-ı mezbûre min ba'd câri olmak üzere atrak ve civana muhkem nidâ ve tenbih ve te'kid iyleyesiz nâs elinde bulunan zolota ve ak rub' fermân olunduğu bahâ ile cedit akçe ile mübâşir-i mezbûra mîrî için tahsil itdirilmekte sarf-ı himmet iyleyesiz ve beş yük akçelik zolota ve ak rub' tedârik itdirdikten sonra kesledüb ve mühürledüb der-sa'âdete gönderilmekte sa'y-i mevfür

ilyeyesiz ve ammâ bu bahâne ile fermân-ı hümâyûna muhâlif ziyâde akçe almaya ve aldurmayası bir gün evvel itmâm-ı hizmete sarf-ı himmet eyeleyesiz ki .....ana göre hüsn-i himmet ilyeyesiz.

Ve emirden hâriç beş kese akçe gönderilmiştir üç kesesi Lâdik Kazası için ve iki kesesi Merzifon Kazası için sipariş olunmuştur lâkin ....nesne olmağla almak size hitaben emr yazılıb zikr olunan kazalara emr yazılmamıştır ana göre muhtaç olan mahallelere tenbih idüb muhtaç bırakmayasız.

148/1

Kaydın üstü çizilmiş.

148/2

Amasya Sancağı'nda Geldiklan Nâhiyesi'nden Yunus nâm karyeden ve gayriden iki bin akçe timâra mutasarrıf olan Ali me'mûr olduğu Bağdad seferine gelmeyüb ve sâir hizmet-i hümâyûnlarından mevcûd bulunmayub timâr-ı mahlûdür deyü livâ-yı mezbûr alaybeyisi arz ve i'lâm itmegin ve livâ-yı mezbûrda timârdan ...orta boylu açık kaşlı elâ gözlü asferü'l-levn olan Hüseyin olmak üzere sene tisa' ve erbâin ve elf muharreminin guresinde tevcih olunub tahvîl mektûbu virilmegin zikr olunan timâr vech-i meşrûh üzere Bağdat seferinde bulunmayan Ali tahvîlinden merkum Hüseyin sefere eşib ve timârı olduğu sancakda sâkin olmak üzere alaybeyi berâtı elinde mevcûd bulunmak şartıyla tevcih olunub sultanü'l-nevvâb ve'l-mücâhidîn hullidet hilâfetühû hazretlerinin fermân-ı kadri't-tüvân sa'âdet afv ile elin virildi ki zikr olunur ve şerh ve beyân kılunub gerekdir ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasarrıf kılub şol ki vezâyifi hizmet mebrûre ve mevfûre ve sâir meşkûre ve asâkir-i mansûredir ber-mûceb-i defter-i hakani bi-kusur mer'î ve mü'eddâ kıla ol bâbda sahih ve merâhim olmaya şöyle bilesiz tahrîren fi gurre-i rebîü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

Karye-i Yunus tabi' Geldiklan: Hisse divâni 2800/ akçe 1400

Karye-i Ortaoğlanı tabi'ü'l-mezbûr: Hisse divâni 2200/ akçe 1100

Yekûn: 4500/ akçe 2000

Hazret-i Mevlanâ-ı Şeri'ât Meâb

148/3

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fezâil ve'l-keîâm mevlâna Geldiklan Nâhiyesi'nin yer kadıları ba'de't-tahiyyetü's-sâfiyye ifhâm olunan oldur ki erbâb-ı timârdan Hüseyin Divân-ı Rum'a gelüb Amasya Sancağı'ndan Geldiklan Nâhiyesi'nden Yunus nâm karye ve gayriden iki bin timâr bi'l-fi'îl üzerinde olub berât mücebince zabt ve tarafımızdan mektûbu ragıb olmayub tahrîr olunub gönderilmiştir vusûlünden gerekdir ki elinde olan berâtı ve sâir temessükatı mücebince mezbûra zabt itdiresiz tahvîl târihine düşen ....alınmış nesnesi var ise ba'de's-sübût hükm idüb bi-kusur alıviresiz şöyle bilüb mâceb mektûbları âmel olasız tahrîren fi şehri rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

İbrahim Paşa Mîr-i Mîrân-ı Rum.

148/4

Nişân-ı Şerîf-i Âlişânım hükmü oldur ki

Nefs-i Amasya'da Hâzret-i Pir İlyas üzerinde Mahmud Ağa dimekle ma'rûf vakt-i hacedde tilâvet olunan icrâ-yı şerîfede yevmi bir akçe ile bir cüz'-i şerîf tilâvet iden işbu râfi'-i tevki'-i refi' sûret-i hakani Hafız Osman edâ-yı hizmet üzere iken Mehmed alub tahrîr itmekle kendü ibkâ ve mukarrer kılmak ricâsını kadısı Mevlanâ Ali arz itmegin sadaka idüb berât-ı hümâyûn virdim ve buyurdum ki kemâkân hizmet-i lâzimesin mü'eddâ kıldıktan sonra yevmi bir akçeyi mutasarrıf olub vakfin rûhu ve benim devâm-ı devletimiçün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâhiri zilhicce li-sene ehdi ve hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye

148/5

Nişân-ı Şerîf-i Âlişânım oldur ki

Mahmiye-i Amasya'da vâki' merhum Hüseyin Ağa evkafına yevmi iki akçe vâzife ve senede beş müdd hinta ile câbi olan Muharrem hizmet-i lâzimesin edâ itmemekle defi' lâzım gelmekle işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn sa'âdet-i makrûn-ı hâkanî Hüseyin bin Hasan cibâyet ve inâyet ahiresinde gelür kimesne olmağla kendüye tevcih olunmak bâbında ftihârü'l-havâsı ve'l-mukarrebîn bâbü's-sa'âdetim ağası olub evkaf-ı mezbûre nazırı olan Gazanfer dâme mecduhûya arz itmegin hakkında mezîd-i inâyet-i hüsevânem zuhûra getürüb sene hamsin ve elf cemaziyü'l-evvelinin üçüncü gününde

tevcih ve inâyet idüb bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyurdum ki varub hidmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddâ kıldıktan sonra vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan yevmi iki akçe vazife ve senede beş müdd hıntasın evkaf-ı mezbûre mahsûlünden olanların üzere mütevellisinden olub mutasarrıf olub cibâyete aherden ferd ve aher dahl ve tasarruf iylemeye şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmü'l-hamis aşer cemaziyü'l-evel li-sene hamsin ve elf.

Makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

149

Kıdvet-i erbâbi'l-ikbâl umdet-i eshâbi'l-iclâl cami'u vücûhi'l-emvâl âmirü'l-hazâyin bi ahsenü'l-â'mâl el-muhtas bi mezidi inâyetü'l-meliki'l-bâri hâzine-i amiremin Rum cânibi defterdârı olub Sivas eyâletinde 'avârizhânesi ve cizye tahrîrine me'mûr olan Murad dâme ulüvvühü tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak malum ola ki hâlâ tahrîrine me'mûr olduğun eyâlet-i mezbûrede vâki' kasabât ev kurrâda re'âyâ hânelerine tahrîr iyledikde sâdât ve ulemâ ve sipâhi ve yeniçeri ve sâir askeri ta'ifesinin dahi tasarruflarından olan evlerin ve mülklerin hâneye dâhil re'âyâ hânelerimidir yohsa hâneye dâhil değilmidir isim ve resimleriyle başka tahrîr ve defter eyleyüb südde-i sa'âdetime irsâl iylemek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân- celilü'l-kadri ile âmel idüb aher tahrîrine me'mûr olduğun kasaba ve kurrâda re'âyâ yerlerini tahrîr iyledikde sâdât ve ulemâ ve sipâhi ve yeniçeri ve sâir asker ta'ifeinin dahi tasarruflarından olan evleri ve mülkleri kadîmde re'âyâ hânelerimidir yoksa hâneye dâhil değilmidir isim ve resimleriyle sahih üzere başka tahrîr ve defter iyleyüb südde-i sa'âdetime irsâl iyleyesiz ki ba'dehû fermân-ı şerîfimle ne vechle sâdır olurs ana göre âmel oluna minba'd hâriç ez defter bir kimesneyi komayasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis ve'l-ısrîn min şehri-i şevvalü'l-mükerrem li-sene ihda ve hamsin ve elf.

Be makam-ı Kostantiniyye El-mahrûse.

150

Kıdvet-i erbâbü'l-ikbâl umde-i ashâbü'l-iclâl câmi-i vücûhü'l emval âmirü'l-hazai'l ahseni'l-â'mâl el-muhtâs bi-mezîd-i inâyeti'l meliki'l-bâri hâzine-i âmiremin Rum cânibi defterdârı Murad dâme ulüvvühü tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki meAlık-i mahrûsemde vâki' 'avâriız hânesine dâhil olan müzlümân ve zımmi re'âyâ haraçgüzâr ve keferre tâ'ifesinden 'avâriız ve cizye ve sâir tekâlifî virmemek için kadimî

sâkin oldukları yerlerden kalkub evkaf-ı selâtin ve vüzera Haremeyn-i şerîfeyn ve havvas-ı hümâyûn ve serbest ve mu'af olan kasaba ve karyelere varub tavattun iylemeleriyle kadimî haneye kesr ve cizye malına külli noksan geldiğünden mâ'ad her sene 'avârız ve tekâlif ve ve sâir cizye cem'ine me'mur olanlar cem' ve tahsîlden zîyade usret çeküb ve o makûle kadimî yerlerinden kalkub aher yere varub sâkin olan re'âyânın tekâlifdahi yerinde mevcut olanlara tahmil olunmak ile re'âyâyâ külli ta'addi olduğu mesâmi'-i aliyyeyi hüsrevâneme ilka olunmağın imdi sen ehl-i müslim ve mukarrim ve müstakim ve mesAlih ve dindâr ve mütebahhir ve pehrizkâr ve nice defâ' hidemât-ı celîlede istihdâm olunub hidemtin meşkûr olmuş ve umûrdide ve kârgüzâr olduğun ecilden hüsn-ü tedbirine ve adâlet ve istikametine i'timâd-ı şerîfim ve i'tikâd-ı hümâyûnum olmağın Sivas Eyâleti'nde vâkib harâçgüzâr zımmi re'âyâsı ve 'avârızhânelerini ve mukâta'âtı ve sâir mâl-ı mirîye mü'teallik olanları ber vech-i adâlet tahmillerine göre tahrîr ve defter iylemek üzere tmuharrer olmağın bâbında fermân-ı Alişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim üzere âmel idüb dahi kat'a tevakkuf iylemeyüb eyâlet-i mezbûrede vâki' harâçgüzâr zımmi re'âyâyı ve 'avârız hânelerini ve mukâta'ât ve sâir mirîye müte'allik olanları yerlü yerinden hakk ve adl üzere teftiş ve tefahhus iyleyüb kadimî cizye defterine ve 'avârızhânesine dâhil olanlardan mâ'adâ eyâlet-i mezbûrede vâki' kasaba ve karyelerde sâkin olub hâriç ez-defter ve bilâ hizmet mu'af olanları ve hariç ez-defter keferre ta'ifesini şer'an cizyeye müstahak emred ve mürâhık oğullarını kadimî hâne-i 'avârız ve cizye defterlerine dâhil olanlar ile ma'an hakk ve adl üzere a'lâ ve evsat ve ednâ itibariyle tahmillerine göre isimleriyle hâne ve 'avârız ve cizye defterlerine katd iyleyüb kadimî menzilci ve köprücü ve derbendci ve sâir mu'af olanları hâlâ üzerlerine edâsı lâzım hizmetleri var ise ve edâ-ı hizmet iderler ise ve hizmet iylemeleri lâzım ve mühim olub canîb-i mirîye ve fukarâya enfa' ise anun gibileri üslûb-u sâbık üzere ellerinde olan atîk ve cedîd mu'afnâmlerin ve defter-i cedîde hâkâni sûreti mücebince halleri üzerine ibkâ iylesin ve illâ mevkileri olmayub mücerred mukaddemâ köprücü ve derbendci ve mezilci ve mütekâ'id ve tekyenişîn ve zâviyedâr be mu'tak kul ve sâir tarikle mu'af olanlar biz mu'âfiz didiklerine ibtibâr iylemeyüb 'avârı hânesine kayd olacakları 'avârızhâne ve cizye defterlerine kaydolacakları cizye defterleri kayd iyleyüb minba'd hâriç ez defter bir nefer koymayasız ve bazı karyelerin mukaddemâ hâne ve cizyeleri ziyâde olmağla ehAliyi perâkende ve perişân olub harâbe olmakla hâneleri ve cizyeleri tahkik olunmak lâzım geldikde o makûle karyeleri hâlâ kaç hâneye ve ne mikdâr cizyeye tahammülü var ise ana göre hakk ve adl üzere yoklayub tahammüllerinden ziyâdesin tahkîk iyleyüb ve tahkîk

olunan hâne ve cizyeleri hâlâ tahammülleri olanlara tahmil iyleyüb kesr-i hânedan ve nakz-i cizleden ictinâb iyleyesiz ve mukaddemâ kasaba ve karyelerden kalkub aher kasaba ve karyelere varub tavattun iyleyen re'âyâ ta'ifesi kalkub gideli zaman mürûr iylemekle kalkmadan usret çekerlerse o makuleleri yerlerinden kaldurmayub hâlâ sâkin oldukları kasab ve karyelerde 'avârizhânesine ve cizye defterlerine kayd iyleyesiz re'âyâdan mücerred 'avârizhâne ve cizye ve sâir tekâlifi virmemek için evkaf-ı selâtin ve haremeyni'ş-şerîfeyn ve vüzerâ ve sâir evkaf ve serbest karyelere varub tavattun iyleyenleri dikkat ve ihtimâm ile yerlü yerlerinde yoklayub bâlâda mestûr olduğu üzere yerlerinde kalmak isteyenleri kaldırmayub hâlâ sâkin oldukları mahallât ve karyelerde 'avârizhânesine ve cizye defterlerine kayd ve tahrîr iyleyesiz ve eyâlet-i mezbûrede vâki' olan mukâta'âtı ve sâir mal-ı mîrîye müte'allik olanlar dahi onat veçhile yerlü yerinden tefahhus iyleyüb bi'l-fi'il kimlerin uhdelindedir ve nice tahammülleri vardır hakk ve adl üzere tahrîr ve defter iyleyüb kat'a meşuk ve teşbih bir nesne alıkoymayasız ve bi'l-cümle eyyâm-ı adâlet-encâm re'âyâ ve berâyâ ki vedâ'-i alemü's-sırrı ve'l-hâfiyâtdır cümlesi âsûdehâl olub her ferde zûlm ve ta'addi olduğuna kat'a rızây-ı hümâyûnum yokdur ana göre mukayyed olub hâlâ câdde-i hakdan udûl ve inhirâf iylemeyesiz ve tahrîr iylediğin 'avâriz ve cizye ve mukâta'ât defterlerine sıhhat üzere tahrîr iyledikten sonra mühürleyüb ve nişanlayub südde-i sa'âdetime gönderesiz ki manzûr-u Alişânım olub makbûl-ü hümâyûnum oldukda mahallerinde hıfz olunub minbâ'd bu haseb ile amel oluna ve illâ yazduğun defterler rikâb-ı hümâyûnuma arz olunub makbûl-ü hümâyûnum olmayunca tahrîr iyledüğün kasaba ve karyeler ehâlesine temessük virmeyesiz ve bi'l-cümle eyâlet-i mezbûrede vâki' 'avârizhâneleri ve cizye ve mukâta'ât ve emvâl-i ve sâirenin tahrîr ve defter olunmasın müstakil sana sipâriş olunmuşdur ve sadakat ve istikametle husûle gelmeyi senden bilir şöyle ki ber vech-i adalet ve defter iylemekle cizye ve 'avâriz ve mukâta'ât malının izdiyâdına bâ'is olasın zuhûra gelen say' ve hidmetin zâyi' olmayub me'mul ve melhûzluğunuza ziyâde ihsan-ı kesterü'l-berekâtıma mahzar olursuz ve bu bâbda temessük ve şikâyetin ve arz ve cevâbın memû'-ı şerîfim ve makbûl-ü hümâyûnumdur tahrîr husûsunda sana mu'âvemet ve hidmet iyleyenleri arz ve i'lâm iyledüğün takdirce hidmetlerin zâyi olmayub arzın mücebince her birisi hallerine göre behremer ve ber-murad olunurlar mâni-i mezâihim olanları dahi kezAlık arzın mücebince sür'atle haklarından gelünüb el-hâsıl tahrîr husûsunda kimesneye himâyet ve bşr şahsa ri'âyet iylemeyüb cümlesin deftere kayd iyleyüb defterden hâriç nesne alıkoymayasız ve yazduğun defterler südde-i sa'âdetime arz olunub makbûl-ü hümâyûnum olmayınca

kimesneye temessük virmeyesiz ve lâzımü'l-arz olan mevâddı yazub bâb-ı sa'âdetme'abıma i'lâm iyleyüb ahseni vechile itmâm-ı hizmet iylemekde bezl-i makdûr ve say'-i nâmahzûr iyleyesiz şöyle bilesiz ki alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmü'l-râbi' ve'l-ısrîn şehr-i şabanü'l-muazzam li-sene-i ihdâ ve hamsin ve elf.

Be-makâm-ı kostantiniyye el mahrûse. Vürûd fi'l-yevmü's-sâbi min şehr-i rebiü'l-evvel li-sene isneyn ve hamsin ve elf.

151/1

Vâki'ü'l-hasâd fi Hayreddinoğlu Bahtiyar El-hac Musli Ağa ibni El-hac Abdurrahman ve Bünyad bin Ahmed tahrîren fi'l-yemü's-sâlis aşer min şehr-i rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Fahrü's-sâdât Es-seyyid Mehmed Efendi ibni Es-seyyid Mansur Efendi, Fahrü'l-kuzât Ramazan Efendi ibni ( ), Abdülnebi ibni Nasuh.

151/2

Han hazretlerinin kethüdası olan Yasin Ağa'ya ta'yîn olunan zâhiredir.

Pirinç: 2 vukıyye, Lahm: 1 vukıyye, Tavuk: 2 adet, Etmek: 3 adet, Odun: 2 haml, Mum: 3 adet, Saman: .....3, Yağ: 1 vukıyye

İzzet .....Süleyman Efendi menzil defterine yazub mezbûrlar Amasya'da kalmışdır zikr olunduğu üzere defteriniz viresiz ihmâl itmeyesiz yani ve's-selâm tahrîren fi 29 receb.

151/3

Oldur ki umum elçisine der-i devletden Tokat'a varınca yevmiye virilen zehâyiri beyân ider.

.....

Et: 80 kıyye, Tavuk: 25 adet, ...: 40 kıyye, Pirinç: 16 keyl, Sade yağ: 45 kıyye

Asel: 15 kıyye, şîr: 10 kıyye, Nohud: 4 kıyye, Badem: 2 kıyye, Tuz: 15 kıyye, İç Yağı: 15 kıyye

Nişasta: 2 kıyye, Yumurda: 55 adet, Şeker: 3 kıyye, Yoğurt: 10 kıyye, ...: 2 kıyye, ...: 40 dirhem

.....

Bulduğu yerde alub bulmadığı yerde alınmamak fermân olunmuştur.

Mum: 2 kıyye, Soğan: 15 kıyye, Sığır: 63 keyl, Saman ve odun küfesi mikdârı tedarik oluna.

151/4

Oldur ki elçi ile me'mûr olan Yusuf Ağa'ya ta'yîn olunan zâhire beyân ider.

Etmek: 80 adet, Et: 20 kıyye, Tavuk: 5 adet, Pirinç: 2 keyl, Sade Yağ: 8 kıyye, Asel: 5 kıyye,

Sem-i Asel: 1 adet, Şair: 15 keyl saman ve odun küfesi itdüğü mikdârı almaya.

151/5

Vâki'ü'l-hasad fi karye-i İlarıslan Bahtiyar Çelebi bin Eyüb Beşe ve Veli bin Ali ve Ali bin Hacı fi'l-yevmü's-sâlis aşer min rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mehmed Efendi bin Musli Dede, ...Çelebi ibni Mehmed Efendi, ...Beg ibni Ali ....., Abdullah Çelebi ibni Ahmed Çelebi.

151/6

Karye-i Kalacık'dan .....bin Receb nâm kimesne mahfil-i kazaya gelüb takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede Hüseyin Bey nâm cündinin ( ) bin Şaban nâm kimesne ben kendü halimde iken beni darb idüb sağ elimin üzerine bir bakır bıçak ile urub mecrûh iyledi nazar olunub tahrir olunmak taleb iderim didikde el-müşâhide kayd-ı şüd.

Şuhûdü'l-Hâl:

Hacı Ebubekir bin Mustafa, Es-seyyid Mehmed Çelebi bin Es-seyyid Ali, Osman Ağa Kethüda-yı şehir ve gayruhim.

151/7

12 Cemaziyü'l-ahir 1053

Ceviz Kömesi- 1 vukıyye- 14 akçe

Pestil- 1 vukıyye- 12 akçe

Şıra Tarhanası- 1 vukıyye- 8 akçe
 Soğan- 1 vukıyye- 2 akçe
 Badem Kömesi- 1 vukıyye- 20 akçe

151/8

Fi 12 Rebiü'l-ahir 1053

Lahm-ı Ganem- 1 kıyye- 5 akçe
 Lahm-ı Ma'z- 1 kıyye- 4 akçe
 Etmek- 300 dirhem- 1 akçe

152/1

26 Şaban li-sene 1053

Bal- 1 vukıyye- 18 akçe
 Kadayıf- 1 vukıyye- 4 meblağ
 Sarımsak- 1 batman- 18 akçe
 Yaş Üzüm- 1 vukıyye- 3 akçe
 Ceviz İçi- 1 vukıyye- 10 akçe
 Nişasta- 1 vukkıyye- 8 akçe
 .....- 1 vukıyye- 5 akçe

152/2

Bazarbaşı mahfil-i kazaya gelüb Saçlıoğlu Mehmed bakkal benden müfarekat almayub şart itmiş iken şartına vefâ iylemez didüğü kayd olundu.

Şuhûdü'l-Hâl:

Mustafa Çelebi bin Nebi, Mehmed bin Ahmed, Sefer bin Musa, Nebi bin Nasuh ve gayruhim.

152/3

17 Zilkade 1052

Narh-ı Lahm-ı Ganem1 kıyye- 7 akçe
 Narh-ı Lahm-ı Ma'z- 1 kıyye- 6 akçe
 Narh-ı Lahm-ı Gav- 1 kıyye- 4 akçe

Narh-ı Revgan-ı İç- 1 kıyye- 7 akçe

Narh-ı Baş- 1 kıyye- 3 akçe

Narh-ı Hubz- 200 dirhem- 1 akçe

Narh-ı Arpa- 1 keyl- 48 akçe

152/4

Fi'l-yevmü's-sâni min zilhiceti's-şerife 1052

Narh-ı Helva-ı Ceviz- 1 kıyye- 10 akçe, Narh-ı Helva-ı Makuş?- 1 vukıyye- 16 akçe, Leblebi- 1 vukıyye- 8 akçe, Revgan-ı Sade- 1 vukıyye- 18 akçe, Fınduk- 1 vukıyye- 8 akçe, Narh-ı Penbe-i Mahluc- 1 kıyye- 40 akçe, Narh-ı Penbe-i Ham- 1 kıyye- 32 akçe, ...- 1 kıyye- 10 akçe

152/5

Fi gurre-i muharremü'l-haram 1053

Birinç- 1 vukıyye- 9 akçe, Narh-ı Basdırma- 1 kıyye- 12 akçe, Narh-ı Keçi Basdırması- 1 kıyye- 10 akçe, Narh-ı Leblebi- 1 kıyye- 8 akçe, Narh-ı Revgan-ı Zeyt- 1 kıyye- 38 akçe, Narh-ı Helva-ı Ceviz- 1 kıyye- 10 akçe, Bekmez-i Siyah- 1 kıyye- 1 kıyye- 5 akçe, Narh-ı Penbe-i Mahluc- 1 vukıyye- 48 akçe, Narh-ı Penbe-i Ham- 1 kıyye- 40 akçe, Yaş Soğan- 1 kıyye- 4 akçe, Kök Soğan- 1 kıyye- 2 akçe, Çıra- 30 kıyye- 1 akçe, Narh-ı Sirke- 1 kıyye- 3 akçe, Narh-ı Şa'îr- 1 keyl- 52 akçe, Narh-ı Revgan-ı Şîr- 1 kıyye- 20 akçe, Narh-ı Hınna- 1 kıyye- 10 akçe, Beyaz Bekmez- 1 kıyye- 6 akçe, Etmek- 175 dirhem- 1 akçe

152/6

14 Saferü'l-hayr li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Etmek- 150 dirhem- 1 akçe, Narh-ı hubz- 150 dirhem- 1 akçe, Narh-ı Kiras- 300 dirhem- 1 akçe, Narh-ı Perverde- 1 kıyye- 2 akçe, Narh-ı Sabun-u Kuru- 1 kıyye- 7 akçe, Narh-ı Sabun-u Hoşk- 1 kıyye- 20 akçe, Kiras- 1 kıyye- 1 akçe, ...

152/7

Fi 7 Rebiü'l-evvel li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Lahm-ı Ganem- 1 kıyye- 6 akçe, Lahm-ı Ma'z- 1 kıyye- 5 akçe, Lahm-ı Sığır- 1 kıyye- 4 akçe, Hubz- 150 dirhem- 1 akçe, Narh-ı Revgan-ı Sade- 1 kıyye- 18 akçe, Çörek

Peyniri- 1 kıyye- 4 akçe, Revgan-ı Sade- kıyye- 16 akçe, ..., Zeytun Yağı- 1 vukıyye- 30 akçe, İç Yağı- 1 vukıyye- 5 akçe, Birinç-1 vukıyye- 8 akçe, Sabun- 1 kıyye- 28 akçe, Yaş Sabun- 1 batman- 8 akçe, ...- 1 kıyye 8 akçe, Kuyruk- 1 kıyye- 42 akçe, Narh-ı Emrud- 100 dirhem- 1 akçe, Narh-ı Mum- 4 dirhem- 5 akçe

152/8

Fi'l-yevm 21 Şaban li-sene selâse ve hamsin ve elf.

Siyah Erik- 1 vukıyye- 5 akçe, Zerdalu Hoşab- 1 vukkıyye- 4 akçe, Elma Kurusu- 1 vukıyye- 4 akçe, Siyah Bekmez- 1 vukıyye- 4 akçe, Beyaz Bekmez- 1 vukıyye- 4 akçe, ...- 1 kıyye- 2 akçe, Nişasta- 1 vukıyye- 8 akçe, Badem Kömesi- 1 vukıyye- 14 akçe, Şıra Tarhanası- 1 vukıyye- 6 akçe, Perverde- 1 vukıyye- 8 akçe, Misket Üzümlü- 1 vukıyye- 6 akçe, Topal Üzümlü- 1 kıyye- 5 akçe, Emrud-u Hoşab- 1 vukıyye- 4 akçe, Şeftalu-u Hoşab- 1 vukıyye- 4 akçe, Taze Ceviz Kömesi- 1 vukıyye- 8 akçe, Pestil- 1 vukıyye- 8 akçe, Fınduk- 1 vukıyye- 7 akçe

152/9

8 Ramazanü'l-mübarek 1053

Zeytun Yağı- 1 vukıyye- 42 akçe, Sarımsak- 1 vukıyye- 8 akçe

152/10

Evail-i Şabanü'l-muazzam 1053

Yaş Üzümlü- 300 dirhem- 1 meblağ, Narh-ı Hınna-1 vukkıyye- 8 akçe, Leblebi- 1 vukıyye- 8 akçe

152/11

Fi gurre-i zilkadeti's-şerife 1053

Pirinç- 1 vukıyye- 9 akçe, Fınduk- 1 vukıyye- 8 akçe, Peynir- 1 vukıyye- 8 akçe

SONUÇ

4 Numaralı Amasya Şer'ıye Sicili'nin yapılan bu tamskripsiyon ve değerlendirme çalışmasıyla 1642- 1644 yıllarında 17. yy'ın başından itibaren yaşanan celali isyanları, tımar sisteminin bozulmaya başlaması, vergilerin düzenli toplanamaması, ekonomide yaşanan istikrarsızlık gibi olayların Amasya'nın sosyo- ekonomik hayatına nasıl yansıdağını tespit etmemize olanak sağlamaktadır.

4 Numaralı Amasya Şer'ıye Sicili'nde bulunan toplamda 466 kaydın büyük bir kısmını kadıların tarafından tutulan kayıtlar oluşturmaktadır. Kayıtların 369 tanesi kadılar tarafından tutulan kayıtlardır. Kayıtlar arasında en fazla asayiş, mülk alım- satımı ve borç- alacak belgeleri yer alır. Merkezden ve st makamlardan gelen 96 kayıta ise en fazla yer alan belge eşitleri ferman ve berâttir. Kadılar tarafından tutulan kayıtlarda konu çeşitliliği oldukça fazladır. Yapılan sınıflandırmada 23 ayrı konu başlığı belirlenmiştir. Bunların dışında sınıflandırmaya dahil edemediğimiz 51 kayıt bulunmaktadır.

Osmanlı'nın içinde bulunduğu kargaşa ve bozulmanın Amasya'ya da yansıdağı kayıtlardan anlaşılmaktadır. Çalışmamızda tespit ettiğimiz belgeler arasında en fazla sayıda yer alan 65 asayiş kaydı incelendiğinde toplumda hırsızlık, kavga, yaralama olaylarının yoğunlukta olduğu görülür. Ayrıca fermanlarda eşkıyalığa karşı ve yönetici zümrenin halka zorbalık yapmasına karşı tedbir alınması gerektiğine dair emirler gelmesi toplumun içinde bulunduğu kargaşa ortamını gözler önüne sermektedir.

Ekonomik olarak Amasya halkının zorluk çektiğini yine Amasya'da akçe azlığına dair gelen ferman ve berat kayıtlarından; narh kayıtlarından tespit edilen dalgalanmalardan anlamak mümkündür. Ayrıca toplumdaki ekonomik sıkıntının diğer bir göstergesi de vergi toplanmasında yaşanan sıkıntılardan fermanlarda ve dava konularında yer almasıdır. Osmanlı piyasalarında esedi kuruş, riyal kuruş, zolota gibi yabancı paraların tedavül etmektedir. Mülk- alım satımlarında daha çok akçe, riyal kuruş ve esedi kuruş kullanılmıştır.

4 Numaralı Amasya Şer'ıye Sicili'nden 1642- 1644 yıllarında Amasya'da bulunan kaza, nahiye, kasaba ve mahallelerinin tasnifi de yapılmıştır. Bu tasnife göre Amasya'nın toplam kaza sayısı 15, nahiye sayısı 7, mahalle sayısı 67, merkeze, kazalara ve nahiyelere bağlı toplam köy sayısı 143'tür.

KAYNAKLAR

- Açıkel, A. (2008). Rum eyaleti. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. (C 35, 225-226). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Akbulut, İ. (2000) Osmanlı Devleti'nde adalet düzeni, *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4/1-2. 219- 256.
- Akdağ, M. (1966). Genel çizgileriyle XVII. yüzyıl Türkiye tarihi. *Türkiye Araştırmaları Dergisi*. 6. 201- 247.
- Akdağ, M. (1964). Celali isyanlarında büyük kaçgunluk 1603- 1606. *Tarih Araştırmaları Dergisi*. 2/2. 1- 49.
- Akdağ, M. (2010). *Türkiye' nin iktisadi ve içtimai tarihi*, İstanbul. YKY.
- Akman, M.8 2004). *Osmanlı devletinde ceza yargılaması*. İstanbul: Eren Yayıncılık.
- Anıl, Y. Ş. (1993). *Osmanlı' da kadılık*. İstanbul. İletişim Yayınları.
- Akgündüz, A. (1988). *Şer' iye sicilleri (Cilt1- 2)*. Ankara: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- Akgündüz, A. (2009). *İslam Hukuku ve Osmanlı Tatbikatı Araştırmaları*. İstanbul: OSAV (Osmanlı Araştırmaları Vakfı).
- Akgündüz, A. (2009). İslam hukukunun Osmanlı Devleti'nde tatbiki: Şer' iye Mahkemeleri ve Şer' iye Sicilleri. *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*. 14. 13- 18.
- Aktan, H. (2005). Miras. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. (C 30. 143- 145). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Apaydın, H. Y. (2001). Karz. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 24, 520- 525). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Arı, B. (2005). Türk-İslam-Osmanlı şehirciliği ve Halil İnalcık'ın çalışmaları. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*. 3/6. 27-56.
- Atar, F. (2001). Kadı. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 1, 66- 69). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Atar, F. (1995). Fetva. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C. 12, 486- 496). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Atar, F. (2005). Muhalea. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 30, 399-402). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Atar, F. (2007). Nikâh. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 3, 112- 117). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

- Aybakan, B. (2013). Vekâlet. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 43, s.1- 6). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Aydın, M. A. (1994). Deyn. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (9, 266- 268). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Aydın, M. A. ve Hamidullah, M. (2002). Köle. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 26, 237- 246). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Aydın, M. A. (2017). *Türk hukuk tarihi*. İstanbul: Beta.
- Başoğlu, T. (2011). Ta‘zir. . *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. (C 40. 198- 202). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Bardakoğlu, A. (1993). Ceza. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. (C 7, 470- 478). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Bardakoğlu, A. (1994). Diyet. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. (C 9, 473- 479). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Bardakoğlu, A. (1998). Hibe. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 17, 421- 426). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Bardakoğlu, A. (1992). Bey‘. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 6, 13- 19). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Bardakoğlu, A. (2013). Vesayet. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 13, 66- 70). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Bayındır, A. (1992). Bey’-i bi’l-vefâ. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 6, 20- 22). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Bozkurt, N. (2007). Nube. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 33, 222- 223). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Dağcı, Ş. (2002). Kıyas. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 25, 488- 495). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü (DAGM). (2010). *Başbakanlık Osmanlı arşiv rehberi*. İstanbul.
- Devellioğlu, F. (2006). *Osmanlıca- Türkçe ansiklopedik Lugat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- Emecen, F. (2000). İbrahim. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 21, 274- 281). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Erbay, C. (2006). Nafaka. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 32, 282- 285). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

- Ertuğ. H. N. (2015). Şer'îye sicillerine göre Hicri 1137 (1724- 1725) senesi İstanbul'da Osmanlı ailesinin evlenme boşanma verilerine göre incelenmesi. *AİD (Akademik İncelemeler Dergisi)*. 10/1. 75- 107.
- Faroqhi, S. (2013). *Osmanlı İmparatorluğu tarihi*. Ercan Ertürk (çev). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Faroqhi, S. (2016). *Devletle başa çıkmak*. Hamide Koyukan Bejsovec. İstanbul: Alfa.
- Fendoğlu, H. T. (1996). Osmanlı' da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı, *Osmanlı Ansiklopedisi*, (C 6, 453- 469). Ankara: Yeni Türkiye.
- Feyzioğlu, H. S.- Kılıç S. (2005). Tanzimat arifesinde kadılık- naiplik kurumu. *Tarih Araştırmaları Dergisi*. 24/38. 31- 53.
- Düzbakar, Ö (2009). XV-XVIII. Yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nde elçilik geleneği ve elçi iaşelerinin karşılanmasında Bursa'nın rolü. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2/6, 182- 194.
- Gök, N. (2000). Osmanlı diplomatikasında fermân ve berât arasında benzerlikler ve farklar. *OTAM (Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi)*. 11, 211- 226.
- Gökbilgin, M. T. (1965). 15. ve 16. asırlarda eyalet-i Rum. *Vakıflar Dergidi*. 4. 51- 61.
- Gökbilgin, M. T. (1992). *Osmanlı paleografa ve diplomatik ilmi*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Günay, H. M. (2012). Vakf. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 42, 475- 479). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Gündoğdu, İ. (2009). Osmanlı tarihi kaynaklarından kazaskerlik ruznamçe defteri ve önemi, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 6/2. 697- 722.
- Halaçoğlu, Y. (1991). *XIV- XVII. yüzyıllarda Osmanlılarda devlet ve sosyal yapı*. Ankara: TTK.
- Halaçoğlu, Y. (2002). Klasik Dönemde Osmanlı Devlet Teşkilatı. *Türkler Ansiklopedisi*. (C 9, 1462- 1548). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
- Hamidullah, M. (1988). Abd. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 1, 57). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- İğüleri, M. (1993). Celali İsyancıları. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 7, 252- 257). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
- İğüleri, M. (2002). Kösem Sultan. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. (C 26, 273- 275). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

- İnalcık, H. (1958). Osmanlı hukukuna giriş: örfi sultani hukuk ve Fatih'in kanunları. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*. 13/2. 102- 126.
- İnalcık, H. (1943). Osmanlı tarihi hakkında mühim bir kaynak. *Ankara Üniversitesi*. 1/ 2. 89- 96.
- İnalcık, H. (1991). Osmanlı metrolojisine giriş, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, Eşref Bengi Özbilen (çev.). 73. 21- 50.
- İnalcık, H. (1992). Bayezid I. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 5, 231- 234). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- İnalcık, H. (Ed). (2012). *Kazasker Ruznamçe Defterlerine Göre Kadılık, Adalet Kitabı*. Ankara: Kadim Yayınları.
- İnalcık, İ. (2016). *Devlet-i 'Aliyye Osmanlı imparatorluğu üzerine araştırmalar II*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- İpşirli, M. (1995). Elçi. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 11, 3- 15). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Kallek, C. (2006). Narh. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 32, 387-389). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Karadeniz, Y. (1996). *H. 1182 şer'îye siciline göre Amasya'nın idari, sosyal, siyasi ve iktisadi yapısı*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Kaya, S. (2005). Mahkeme kayıtlarının klavuzu: Sakk mecmuaları. *TALİD (Türkiye Araştırmaları Literatür Dergidi)*. 3/5. 379- 416.
- Kenanoğlu, M. M. (2013). Vergi. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 43, 52- 58). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Kılıçbay, M. A. (1992). Braudel, Fernand. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (6, 333-335). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Kundakçı, S. K. (2016). İmdat hırsız var: 1625- 1650 Amasyasından hırsızlık hikayeleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 9/47. 244- 251.
- Kütükoğlu, S. M. (1992). Buyuruldu. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 6, 478- 480). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Kütükoğlu, S. M. (2004). Mektup. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 29, 18- 21). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Kütükoğlu, S. Mübahat (2006). Narh. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C 32, 390-391) İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

- Kütükoğlu, S. Mübahat (2011). Temessük. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C 40, 413- 414) İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Kütükoğlu, M. (2013). *Osmanlı belgelerinin dili*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Kütükoğlu, M. (2018). *Osmanlı'nın Sosyo- Kültürel ve İktisadi Yapısı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Mumcu, A. (1994). Divân-ı Hümâyün. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 9, 430- 432). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Oğuz, G. (2014). Tereke kayıtlarının güvenilirliği ve kadınların mirastan mal kaçırma yöntemleri. *Turkish Studies*. C 9. 409- 426.
- Ortaylı. İ. (1976). Osmanlı kadısının taşra yönetimindeki rolü üzerine. *Amme İdaresi Dergisi*. 9/1. 95- 107.
- Ortaylı, İ. (2008). *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*. Ankara: Cedit Neşriyat.
- Ortaylı, İ. (2018). *Osmanlı Devleti' nde Kadı*. İstanbul: Kronik.
- Öz, M. (2002). II. Viyana seferine kadar XVII. yüzyıl. *Türkler Ansiklopedisi*. (C 9, 1298- 1336). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
- Özcan, A. (2002). Kemankeş Kara Mustafa. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 25, 248- 240). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Özcan, A. (1998). Hüseyin Efendi, Cinci Hoca. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 18, 541- 543). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Özcan, T. (2005). Muhallefât. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C30, s. 406- 407). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Özgüdenli, O. G. (2012). Vakfiye. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 42, 465- 467). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Öztürk, L. (2004). Fransız Tarih Devrimi: Annales okulu (kitap tanıtımı), *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Dergisi*. 9. 207-213.
- Öztürk, M. (1991). Osmanlı dönemi fiyat politikası ve fiyatların tahlili, *Belleten*. LV/212' den Ayırbasım, (87-100.), Ankara.
- Pamuk, Ş. (2016). Osmanlı Ekonomisi ve Kurumları:
- Pamuk, Ş. (2017). *Osmanlı İmparatorluğu'nda paranın tarihi*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Saydam. A. (2015). *Osmanlı Medeniyeti Tarihi*. İstanbul: Kitabevi.
- Sahillioğlu, H (1697). Osmanlılarda narh müessesesi ve 1525 1525 Yılı Sonunda İstanbul'da Fiyatlar. *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*. S 1. 6-53.

- Seyrek, A. M. (2018). *Osmanlı Tarihi Sözlüğü*. İstanbul: Yediveren Yayınları.
- Şimşek, E. (2007). *Şer'îye sicillerine göre Trabzon'da borç – alacak ilişkileri (1112 – 1126/ 1701 – 1714)*. Yayımlanmamış yüksek kısans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Tabakoğlu, A. (2011). Tekâlif. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C 40, 336-337). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Tahiroğlu, B. (2011). Osmanlı İmparatorluğunda kölelik. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*. 45/1-4. 649-676.
- Topaktaş, H. (2015). Osmanlı diplomasisinde “tayinat” sisteminin uygulanışı ve kaldırılışı (1794) üzerine tespitler. *AİD (Akademik Araştırmalar Dergisi)*. 10/1. 31- 49.
- Uğur, Y. (2005). Şehir tarihi ve Türkiye’de şehir tarihçiliği: yaklaşımlar, konular ve kaynaklar. *TALİD (Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi)*. 3/6. 9- 26.
- Uğur, U. (2010). Şer’iyye Sicilleri. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C 39, 8- 11) İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Uzunçarşılı, İ.H. (1975). Sancağa çıkarılan Osmanlı şehzadeleri. *Bellekten*. XXXIX/156. Ankara.
- Uzunçarşılı, İ. (1995). Buyuruldu. *Bellekten*. V/19. Ankara.
- Uzunçarşılı, İ.H. (2014), *Osmanlı Devleti'nin ilmiye teşkilatı*, Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Üçok, Ç. (1946). Osmanlı kanunnamelerinde İslam ceza hukukuna aykırı hükümler II. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 3/2. 365- 383.
- Üçok, Ç. (1947). Osmanlı kanunnamelerinde İslam ceza hukukuna aykırı hükümler III. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 4/1. 48- 73.

Arşiv Belgeleri

Amasya Şer'îye Sicili No: 4., Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA). İstanbul.

EKLER

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Canan Yıldırım

Doğum Yeri: ARTVİN/ Şavşat

Doğum Tarihi: 01. 06. 1985

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğretimi: Dumlupınar Üniversitesi Tarih Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi: Amasya Üniversitesi Tarih Bölümü

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLER

Bildiriler: Uluslararası Amasya Sempozyumu (4- 7 Ekim- Amasya), Amasya'da Fiyatlar (1642- 1644)

İLETİŞİM

E-posta Adresi: canany785@gmail.com